SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 23.05.2016

Pöytäkirjan kansilehti 1

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus 3

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen 4

3 § Kokouksessa saatu selostus 5

4 § Kaupunginhallituksen jäsenen saapuminen kokoukseen 6

5 § Kuntalain 51 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset 7

6 § Vantaan nuorisovaltuuston pöytäkirjat/tiedoksi 11

7 § Petra Uraston (ent. Pusa) luottamustehtävien päättyminen ja täydennysvaalien toimittaminen 12

8 § Annika Lappalaisen luottamustehtävien päättyminen ja vapaa-ajanlautakunnan jäsenen täydennysvaalin toimittaminen 15

9 § Eron myöntäminen Mikko Raville vapaa-ajanlautakunnan jäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen 16

10 § Vantaankosken koulua korvaavat tilat, tarveselvityksen hyväksyminen 17

- : Vantaankosken koulua korvaavat tilat, tarveselvitys 19

11 § Uomarinteen koulun laajennus, tarveselvitys-hankesuunnitelman hyväksyminen 101

- : Uomarinteen koulun laajennus, Tarveselvitys-Hankesuunnitelman hyväksyminen 103

12 § Ystävyysseurojen toiminta-avustushakemukset 2016 ja tilitykset vuodelta 2015 152

13 § Ystävyysseurojen avustusten siirto kaupunginjohtajan toimialalta konserni- ja asukaspalveluiden toimialan kuntalaispalveluiden tulosalueelle 154

14 § Valtion ja pääkaupunkiseudun välinen kasvusopimus 2016-2018 155

- : Valtion ja pääkaupunkiseudun välinen kasvusopimus 2016–2018 (25.5.2016) 157

15 § Vuoden 2016 ensimmäinen osavuosikatsaus 1.1.-30.4.2016 163

- : Vuoden 2016 ensimmäinen osavuosikatsaus 167

- : Kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden osavuosiraportti 1-4/2016 214

- : Sitovien tavoitteiden raportointi osavuosikatsaus 1/2016 235

- : Kaupungin tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutuminen 1-4/2016 243

- : TVO jatkotoimepiteiden raportointi 249

16 § Vantaan Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016 - 2017 273

- : Vantaan Ikääntyneen väestön hyvivointisuunnitelma 2016- 2017 275

17 § Suun terveydenhuollon liikelaitoksen pääkaupunkiseudun suun erikoishoidon yksikkö (PKS-SEHYK) sopimuksen irtisanominen 319

18 § Selvitys ilmansuojelun toimintaohjelman toteutumisesta vuonna 2015 321

- : Seurantataulukko 2015 323

19 § Ympäristöraportti kevät 2015-kevät 2016 329

- : Vantaan ympäristöraportti kevät 2015-kevät 2016 332

20 § Helsingin hallinto-oikeuden päätös Geeta Geetu Oy:n vaatimukseen kaupunginvaltuuston päätöksen 14.12.2015 § 14 täytäntöönpanon kieltämisestä 383

- : Hallinto-oikeuden päätös 16/0408/5 Geetu Geeta Oy:n valituksesta kaupunginvaltuuston päätökseen 14.12.2015 § 14/Asemakaavamuutos 002178, 17 Martinlaakso, kortteli 17568, tontti 1 ja LP-alue. 384

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 23.05.2016

21 § Lausunnon antaminen hallituksen esityksestä liikennekaareksi 387

- : Vantaan kaupungin lausunto hallituksen esityksestä liikennekaareksi 389

- : Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen lausunto: Kunnan lakisääteiset henkilökuljetukset/ Liikennekaari (1 vaihe) 394

- : Vantaan kaupungin hankintakeskuksen lausuma Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntöön koskien hallituksen esitystä Liikennekaareksi (1 vaihe) 399

- : HSL:n Talustamuistio/Alustava arvio Liikenne- ja viestintäministeriön esitysten vaikutuksesta HSL-alueen joukkoliikenteen järjestämisen edellytyksiin 22.4.2016 402

22 § Allekirjoitettuja kauppakirjoja, luovutuskirjoja, maanvuokrasopimus ja esisopimus määräalojen luovutuksesta 406

23 § Tonttivaraus Myyrmäen urheilupuistoon liikerakennusten korttelialueen (KL) 15806 tonttiin 1 / NREP Oy 408

- : Liite, Tonttivarauksen 92-15-806-1 kohde 410

24 § Asemakaavamuutos 001956 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos, 80 Matari / Osa virkistysalueesta pientalotontiksi Ullantiellä 411

- : Asemakaavamuutosselostus 9.5.2016 / Asemakaavamuutos 001956 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos, 80 Matari 413

25 § Maankäyttösopimus / Esisopimus määräalan luovutuksesta kaupungille / Reino ja Hilkka Koskinen / asemakaavan muutos 001956 438

- : Liitekartta luovutuksen kohteesta 440

26 § Asemakaavamuutos 002277 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos, 68 Koivuhaka / Vantaan Energia 441

- : Asemakaavan muutoksen selostus 9.5.2016 / Asemakaavan muutos 002277, 68. Koivuhaka, Vantaan Energia 443

27 § Maankäyttösopimus / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus, B. Esisopimus määräalojen vaihdoista / Vantaan Energia Oy / Asemakaavan muutos nro 002277 474

- : Maankäyttösopimus / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus ja B. Esisopimus määräalojen vaih-dosta 477

- : Sopimuksen liite A1, kartta sopimusalueesta 483

- : Sopimuksen liite B1, kartta vaihdettavista määräaloista 484

28 § Maankäyttösopimus /A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus, B. Esisopimus määräalojen kaupasta / Kiinteistö Oy Peltolantie 27 / Asemakaavan muutos nro 002277 485

- : Maankäyttösopimus / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus ja B. Esisopimus määräalojen kaupasta 487

- : Sopimuksen liite A1, kartta sopimusalueesta 492

- : Sopimuksen liite B1, kartta myytävistä määräaloista 493

29 § Asemakaavamuutos 002241 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos, 91 Länsimäki, 95 Rajakylä / Maalinauhantie 494

- : Asemakaavamuutoksen selostus 9.5.2016 / Asemakaavamuutos 002241 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos, 91 Länsimäki, 95 Rajakylä / Maalinauhantie 496

30 § Maankäyttösopimus / Kunnallistekniikan rakentamissopimus ja esisopimus määräalan luovutuksesta / VAV Asunnot Oy / Asemakaavan muutos nro 002241 531

- : Maankäyttösopimus / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus ja B. Esisopimus määräalan kaupasta 533

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 23.05.2016

- : Liite 1, kartta sopimusalueesta 538
- : Liite 2, kartta myytävästä määräalasta 539
31 § Perhepalveluiden johtajan viran täyttäminen 540
- : Perhepalveluiden johtaja hakijalista maaliskuu 2016, liite 541
32 § Eron myöntäminen nuorisotoimen johtajalle 542
33 § Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus (MAL-sopimus) 2016-2019 543
- : helsingin_seudun_mal_sopimus_tarkistettu_10052016 545
- : UUSITTUallekirjoituspöytäkirja100516 552
- : LVM MUISTIO MAL SOPIMUKSEEN 555
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus 556
Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen 557
Muutoksenhakuohje 3. Hallintovalitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa 558
Muutoksenhakuohje 4. Hallintovalitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa 560
Muutoksenhakuohje 5. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa 561
Muutoksenhakuohje 6. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa 562
Muutoksenhakuohje 7. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto 565

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 23.5.2016 klo 14.00–16.05
Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	**Varajäsenet**	Läsnä
Mäkinen Tapani, puheenjohtaja	x	Rokkanen Sakari	
Letto Pirkko, I varapuheenjohtaja	x, puheenjohtajana § 21	Marjanen Viola	
Jääskeläinen Pietari, II varapuheenjohtaja	x	Nieminen Johannes	
Bruun Susanna	x	Salminen Helvi	
Kaira Lauri	x	Weckman Markku	
Karlsson Patrik	x	Rehnström Kristian	
Kokko Hannu	x	Juurikkala Timo	
Kotila Pirkko	x	Holopainen Matti	
Kärki Niilo	x	Sajaniemi Ulla	
Lehmuskallio Paula	x	Multala Sari	
Mäntynen Taisto	x	Loppukaarre Jukka-Pekka	
Niemelä Arja	x	Kakko Teijo	
Näätsaari Sinikka	x	Hämäläinen Anu	
Orpana Anitta	x	Puha Seija	
Ryhänen Riitta	x, §:t 3–33	Kuokkanen Jasi	
Suvensalmi Jouko	x	Oksa Petteri	
Åstrand Riikka	-	Pajunen Sirpa	x

Muut osallistujat	Läsnä
Lindtman Antti, valtuuston puheenjohtaja	x
Heinimäki Heikki, valtuuston I varapuheenjohtaja	x
Kostilainen Anniina, valtuuston II varapuheenjohtaja	x
Nenonen Kari, kaupunginjohtaja	x
Lipponen Martti, apulaiskaupunginjohtaja	x
Lehto-Häggroth Elina, apulaiskaupunginjohtaja	x
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja	x
Salminen Jukka T, apulaiskaupunginjohtaja	x
Niinistö Jaakko, apulaiskaupunginjohtaja	x
Rainio Päivi, viestintäjohtaja	x
Marjamaa Patrik, talousjohtaja	x
Myllymäki Juha, kaupunginlakimies	x
Kimpimäki Päivi, hallintosihteeri	x
Yli-Leppälä Henna, pöytäkirjanpitäjä	x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja	Tapani Mäkinen §:t 1–20, 22–33	Pirkko Letto § 21
Pöytäkirjanpitäjä	Henna Yli-Leppälä	

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka	6.6.2016, Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)
	Pykälät 17, 21 ja 33 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka	8.6.2016 klo 8.15 - 16.00, Kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)

1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:
Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

2 § **Pöytäkirjan tarkastaminen**

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään tarkastaa ja hyväksyä kaupunginhallituksen 2.5.2016 pitämän kokouksen pöytäkirja nro 8/2016.
Päätös:
Päätettiin tarkastaa ja hyväksyä kaupunginhallituksen 2.5.2016 pitämän kokouksen pöytäkirja nro 8/2016.

3 § **Kokouksessa saatu selostus**

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 3

Käsittely:
Talousjohtaja Patrik Marjamaa esitti talouskatsauksen tammi–huhtikuulta 2016.
Päätös:
Merkittiin tiedoksi saatu selostus ja käyty keskustelu.

4 § **Kaupunginhallituksen jäsenen saapuminen kokoukseen**

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 4

Päätös:
Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Riitta Ryhänen saapui kokoukseen edellisen asian käsittelyn aikana klo 14.10.

5 § **Kuntalain 51 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset**

KN/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 51 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Yleisjaoston pöytäkirja nro 4/9.5.2016
Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokunnan pöytäkirja nro 4/17.5.2016
Hakunilan aluetoimikunnan pöytäkirja 2/27.4.2016
Tikkurilan aluetoimikunnan pöytäkirja 2/11.5.2016
Sosiaali- ja terveyslautakunta nro 5/9.5.2016
Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta nro 3/11.5.2016
Opetuslautakunnan pöytäkirja nro 5/9.5.2016
Vapaa-ajanlautakunnan pöytäkirja nro 5/10.5.2016
Kaupunkisuunnittelulautakunnan pöytäkirja nro 5/9.5.2016
Ympäristölautakunnan pöytäkirja nro 4/11.5.2016
Teknisen lautakunnan pöytäkirja nro 5/10.5.2016

Kaupunginjohtajan päätös
§ 33 Talousjohtajan sijaisten määrääminen

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan päätökset
§ 38 Talouspalvelukeskuksen johtajan sijaisten nimeäminen
§ 40 Tikkuparkki Oy:n yhtiökokous 13.5.2016

Hallintojohtajan päätös
§ 9 Hallintojohtajan päätös/Helsingin hallinto-oikeuden päätös 27.4.2016/Verovalitus

Viestintäjohtajan päätös
§ 1 Viestinnän tulosalueen tilausoikeuksien myöntäminen

Rahoitusjohtajan päätös
§ 3 Vantaa-Info Tikkurilan/kassojen 5, 6 ja 13 kassavirheiden oikaisut 2.4. ja 13.5.2016

Hankintajohtajan päätökset
§ 43 Option käyttöönotto Lihan ja lihavalmisteiden hankinnassa
§ 44 Optiopäätös ikkunalasien, peilien ja muiden lasitusalan tarvikkeiden ja korjausten hankinnassa
§ 45 Tikkurilan Trio-areenan turvajääkiekkokaukalon ja sen asennuksen hankinta

Vahinkorahaston asiamiehen päätökset
§ 79 Korvausvaatimus, autovahinko 12.2.2016, J.Y. (227,47 €)
§ 80 Korvausvaatimus, Katriinan sairaala os. 3 aiheuttama vahinko asiakkaalle (299,00 €)
§ 81 Korvausvaatimus, autovahinko 15.4.2016, liikuntapalveluiden käytössä olevalle traktorille aiheutuneet kustannukset (302,69 €)
§ 82 Korvausvaatimus, Vanhus- ja vammaispalvelut/A.N.:n vahingonkorvausvaatimus
§ 83 HP-Pesu Oy/Kaupungin kiinteistöihin kohdistunut ilkivalta ajalla 1.12.2015 - 31.3.2016 (2.325,20 €)
§ 84 Korvausvaatimus, autovahinko 9.10.2014, viheralueyksikön käytössä olevalle henkilöautolle aiheutuneet kustannukset (907,56 €)

Tietohallintojohtajan päätökset
§ 36 UPSin huollon ja akustonvaihdon hankinta tietoliikennelaitteiden sähkönsyötön varmistukseen
§ 37 Kytkinlaitteiden hankinta sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin
§ 38 Vantaan kaupungin tiedolla johtamisen tietovarasto- ja raportointiratkaisun hankinta
§ 39 Kiinteistöjen pohjapiirustuksien tietomuunnoksen hankinta
§ 41 Metsäsuunnittelujärjestelmän hankinta

Työllisyyspalveluiden johtaja päätökset

§ 171 Järjestöjen työllistämistuen myöntäminen Vastavalkea ry:lle
§ 172 Järjestöjen työllistämistuen myöntäminen Suomen Punainen Risti, Kontti-ketju:lle
§ 173 Yritysten työllistämistuen myöntäminen MediVida Oy:lle
§ 174 Järjestöjen työllistämistuen myöntäminen Sotainvalidien Veljesliiton Uudenmaan piiri ry:lle
§ 175 Järjestöjen työllistämistuen myöntäminen Suomen Punainen Risti, Kontti-ketju/Vantaa:lle
§ 176 Järjestöjen työllistämistuen myöntäminen Sotainvalidien Veljesliiton Uudenmaan piiri ry:lle
§ 177 Järjestöjen työllistämistuen myöntäminen Takaisin Elämään ry:lle
§ 178 Järjestöjen työllistämistuen myöntäminen Sotainvalidien Veljesliiton Uudenmaan piiri ry:lle
§ 179 Yritysten työllistämistuen myöntäminen Vantaankosken Mylly ja Saha Oy:lle
§ 180 Kesätyösetelin myöntäminen Hejupa Oy:lle
§ 181 Kesätyösetelin myöntäminen Psycon Oy:lle
§ 182 Kesätyösetelin myöntäminen BlockFood Oy:lle
§ 183 Kesätyösetelin myöntäminen Theron Catering Oy:lle
§ 184 Kesätyösetelin myöntäminen Pakkalan palloseura ry:lle
§ 185 Kesätyösetelin myöntäminen Metsäyhtymä Airaksinen&Lappi:lle
§ 186 Kesätyösetelin myöntäminen Herttoniemen ruokaosuuskunta/Kaupunkilaisten oma pelto:lle
§ 187 Kesätyösetelin myöntäminen K-Supermarket Koivuhaka:lle
§ 188 Kesätyösetelin myöntäminen Astiva Oy:lle
§ 189 Kesätyösetelin myöntäminen Syväsen Kukka:lle
§ 190 Kesätyösetelin myöntäminen Erconn Pelti Oy:lle
§ 191 Kesätyösetelin myöntäminen Suomen Erätaito ry:lle
§ 192 Järjestöjen työllistämistuen myöntäminen Suomen Punainen Risti, Kontti-ketju/Vantaa:lle
§ 193 Järjestöjen työllistämistuen myöntäminen Suomen Punainen Risti, Kontti-ketju/Vantaa:lle
§ 194 Järjestöjen työllistämistuen myöntäminen Suomen Punainen Risti, Kontti-ketju/Vantaa:lle
§ 195 Kesätyösetelin myöntäminen Realia Management Oy:lle
§ 196 Kesätyösetelin myöntäminen Star-Rengas Oy:lle
§ 197 Kesätyösetelin myöntäminen Isolieri Oy:lle
§ 198 Kesätyösetelin myöntäminen Kahvila Taina-Katriina:lle
§ 199 Kesätyösetelin myöntäminen Peeta Oy:lle
§ 200 Kesätyösetelin myöntäminen Hoitopedagogisen Rudolf Steiner -koulun kannatusyhdistys ry:lle
§ 201 Kesätyösetelin myöntäminen Kauppiasko Oy:lle
§ 202 Kesätyösetelin myöntäminen Tolkinkylän Ratsastuskoulu Oy:lle
§ 203 Kesätyösetelin myöntäminen Vantaan Siemen ja Kone Oy:lle
§ 204 Kesätyösetelin myöntäminen Ajoneuvokoripalvelu AKP Oy:lle
§ 205 Kesätyösetelin myöntäminen Kalle Hynynen Tmi:lle
§ 206 Kesätyösetelin myöntäminen TKR Oy - ProTooling:lle
§ 207 Kesätyösetelin myöntäminen Tiedekauppa Magneetti Oy:lle
§ 208 Kesätyösetelin myöntäminen UpViser Oy:lle
§ 209 Kesätyösetelin myöntäminen Jarkko Nikkilä Oy:lle
§ 210 Kesätyösetelin myöntäminen K-Supermarket Yliveto:lle
§ 211 Kesätyösetelin myöntäminen Villa Helenius Oy:lle
§ 212 Kesätyösetelin myöntäminen Pizburg Oy:lle
§ 213 Kesätyösetelin myöntäminen Kampaamo Raija Rantanen:lle
§ 214 Kesätyösetelin myöntäminen Ilmapallokeskus Balloon Center Oy:lle
§ 215 Kesätyösetelin myöntäminen Harakan kuljetus Oy:lle
§ 216 Kesätyösetelin myöntäminen Kampaamo Raija Rantanen:lle
§ 217 Kesätyösetelin myöntäminen Uudenmaan Monirakennus Oy:lle
§ 218 Kesätyösetelin myöntäminen Korson Kaiku ry:lle
§ 219 Kesätyösetelin myöntäminen Brantsun siivouspalvelu Oy:lle
§ 220 Kesätyösetelin myöntäminen Maillefer Extrusion Oy:lle
§ 221 Kesätyösetelin myöntäminen Rakennusliike Rogel Oy:lle
§ 222 Kesätyösetelin myöntäminen Ruokaherkku Tolonen Oy:lle
§ 223 Kesätyösetelin myöntäminen Hankkija Oy:lle
§ 224 Kesätyösetelin myöntäminen Sijaishaltija Oy:lle

§ 225 Kesätyösetelin myöntäminen Saanio & Riekkola Oy:lle
§ 226 Kesätyösetelin myöntäminen Finicum Oy:lle
§ 227 Kesätyösetelin myöntäminen Marino Heinonen Tmi:lle
§ 228 Kesätyösetelin myöntäminen Master Golf Course Oy:lle
§ 229 Kesätyösetelin myöntäminen Restwo Oy:lle
§ 230 Kesätyösetelin myöntäminen Rakennusliike Utriainen Oy:lle
§ 231 Kesätyösetelin myöntäminen Suomen Putkilinja Oy:lle
§ 232 Kesätyösetelin myöntäminen Hyperherkku Oy:lle
§ 233 Kesätyösetelin myöntäminen Oulun Perusisännät Oy:lle
§ 234 Kesätyösetelin myöntäminen Jupale ky/K-Supermarket Nikinmäki:lle
§ 235 Kesätyösetelin myöntäminen Knuuti & Lesch avoin yhtiö/Senaatintorin jäätelökioski:lle
§ 236 Kesätyösetelin myöntäminen Confidentia Medica Oy:lle
§ 237 Kesätyösetelin myöntäminen Trans Bros Oy:lle
§ 238 Kesätyösetelin myöntäminen TSL:n Helsingin opintojärjestö Ry:lle
§ 239 Kesätyösetelin myöntäminen Korso Gym Oy/Ladiesgym:lle
§ 240 Kesätyösetelin myöntäminen Lastenkulttuurikeskus Musikantit:lle
§ 241 Kesätyösetelin myöntäminen PJ Lehti Oy:lle
§ 242 Kesätyösetelin myöntäminen K & K Trans Oy:lle
§ 243 Kesätyösetelin myöntäminen Vantaan Jalkapalloseura ry:lle
§ 244 Kesätyösetelin myöntäminen Tmi Musiikkiterapeutti Tuuli Uosukainen:lle
§ 245 Kesätyösetelin myöntäminen A&H Taksipalvelut Oy:lle
§ 246 Järjestöjen työllistämistuen myöntäminen Sotainvalidien Veljesliiton Uudenmaan piiri ry:lle
§ 247 Kesätyösetelin myöntäminen Ifolor Oy:lle
§ 248 Kesätyösetelin myöntäminen Yrityspalvelu SunProfit Oy:lle
§ 249 Kesätyösetelin myöntäminen Vantaan Islamilainen Yhdyskunta:lle
§ 250 Kesätyösetelin myöntäminen Kuntonarikka Oy/EasyFit Herttoniemi:lle
§ 251 Kesätyösetelin myöntäminen Helsinki Cup Oy:lle
§ 252 Kesätyösetelin myöntäminen MiRa Palvelut Oy:lle
§ 253 Kesätyösetelin myöntäminen Lemmikkieläinliike Halikatti Oy:lle
§ 254 Kesätyösetelin myöntäminen Mainospuoti Jari Mäntynen Oy:lle
§ 255 Kesätyösetelin myöntäminen Insinööritoimisto Erkki Kamunen Ky:lle
§ 256 Kesätyösetelin myöntäminen Foibe Oy:lle
§ 257 Kesätyösetelin myöntäminen Espoon Tapiot ry:lle
§ 258 Kesätyösetelin myöntäminen Inor Transmitter Oy:lle
§ 259 Kesätyösetelin myöntäminen PuHu Juniorit ry:lle
§ 260 Kesätyösetelin myöntäminen Valko-Pallo ry:lle
§ 261 Kesätyösetelin myöntäminen Magi Oy:lle
§ 262 Kesätyösetelin myöntäminen Trans Sari Niemi Oy:lle
§ 263 Kesätyösetelin myöntäminen Cafe Viinikanat Oy/Cafe Kuusijärvi:lle
§ 264 Kesätyösetelin myöntäminen Oy Vallila Collection Ab:lle
§ 265 Kesätyösetelin myöntäminen Somali reconstruction and social development:lle
§ 266 Kesätyösetelin myöntäminen As Oy Valliraitti:lle
§ 267 Kesätyösetelin myöntäminen Korson seurakunta:lle
§ 268 Kesätyösetelin myöntäminen Molehill Oy:lle
§ 269 Kesätyösetelin myöntäminen Denol Oy:lle
§ 270 Kesätyösetelin myöntäminen Kontulan apteekki:lle
§ 271 Kesätyösetelin myöntäminen H. Siloven Oy:lle
§ 272 Kesätyösetelin myöntäminen Premiam Oy:lle
§ 273 Kesätyösetelin myöntäminen Avecra Oy:lle
§ 274 Kesätyösetelin myöntäminen Harmac Oy:lle
§ 275 Kesätyösetelin myöntäminen Konneveden 4H-yhdistys ry:lle
§ 276 Kesätyösetelin myöntäminen Cafe Viinikanat Oy:lle
§ 277 Kesätyösetelin myöntäminen Café Pirkkola Ky:lle
§ 278 Kesätyösetelin myöntäminen Oy Primapoli Ltd/Honkatalot:lle

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavilla päätöksillä:

Kaupunginjohtajan päätökset

§ 34 Taloussuunnittelun tulosalueen jakaminen tulosyksiköihin 1.6.2016 alkaen
§ 35 Smart & Clean -säätiölle tehtävä avustus

Vahinkorahaston asiamiehen päätös

§ 85 Korvausvaatimus, pesuhallin nosto-oven vahingoittuminen 19.2.2016, Varia Rälssitien toimipiste (3.106,40 €)

Hankintajohtajan päätökset

§ 46 Optiopäätös Suun terveydenhuollon hammasimplantit ja niiden instrumentaatio PKS-yhteishankinta
§ 47 Optiopäätös Suun terveydenhuollon oikomisen tarveaineet ja -tarvikkeet PKS-yhteishankinta
§ 48 Optiopäätös Suun terveydenhuollon perustarveaineet ja -tarvikkeet PKS-yhteishankinta
§ 49 Optiopäätös Suun terveydenhuollon tekniset tarveaineet ja -tarvikkeet PKS-yhteishankinta

Tietohallintojohtajan päätökset

§ 42 Graafisen Finstar-sovelluksen (GFS) Cache lisenssien lisähankinta
§ 43 Graafinen Finstar -potilastietojärjestelmän version 5.0.7 hankinta
§ 44 Sisäverkon palomuuripalvelun hankinta

Työllisyyspalveluiden johtaja päätös

§ 279 Työllisyyspalveluiden tulosalueella työelämän valmennuspalveluiden sosiaaliohjaajan vakinaisen viran (vakanssi 000750) täyttäminen

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

6 § **Vantaan nuorisovaltuuston pöytäkirjat/tiedoksi**

KN/KM/BI

Kaupunginhallitukselle on saapunut **Vantaan nuorisovaltuuston** pöytäkirjat nro 4/12.4.2016 ja nro 5/17.5.2016.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään merkitä tiedoksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

7 § Petra Uraston (ent. Pusa) luottamustehtävien päättyminen ja täydennysvaalien toimittaminen

VD/11144/00.00.01.00/2014
KN/JB

Petra Urasto (ent. Pusa) on 9.5.2016 päivätyllä kirjeellä ilmoittanut muuttaneensa pois Vantaalta ja pyytänyt eroa luottamustehtävistään. Urasto on varavaltuutettu, Tikkurilan aluetoimikunnan puheenjohtaja ja jäsen sekä Vantaan käräjäoikeuden lautamies.

Keskusvaalilautakunta nimeää Uraston tilalle uuden varavaltuutetun.

Kaupunginvaltuusto on 26.1.2015 § 16 nimennyt Tikkurilan aluetoimikuntaan toimikaudeksi 2015–2016 seuraavat henkilöt:

Jäsenet:	**Henkilökohtaiset varajäsenet:**
Petra Pusa, puheenjohtaja	Marianne Träskman
Heikki Sipiläinen, varapuheenjohtaja	Mika Piitulainen
Jarno Eskelinen	Eero Dahlman
Laila Kousa	Sointu Toivonen
Rebekka Nylund	Anne Latvasalo
Hannu Puranen	Jarkko Koivuniemi
Sara Anttila	Jesse Vuorenheimo
Hannele Lilja	Ulla Pyyvaara
Tewodros Guday	Juhani Joutsenlahti
Alpi Ripatti	Pertti Hallikainen
Jari Meri	Juha Järä
Sari Kuula	Ritva Eskelinen
Ville Karinen	Tanja Hautakangas
Hilkka Pokki	Sirkka Laaksonen

Jäsenten ja varajäsenten on oltava kyseessä olevan alueen asukkaita siten, että osa heistä on alueella asuvia valtuutettuja tai varavaltuutettuja.

Tasa-arvolain mukaan toimielimessä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 %:a.

Kaupunginvaltuusto on 28.1.2013 § 29 nimennyt seuraavat henkilöt lautamiehiksi Vantaan käräjäoikeuteen toimikaudeksi 2013–2016:

Jukka-Pekka Loppukaarre
Pekka Saastamoinen
Irja Nieminen (kv 2.3.2015 § 8)
Kalle Eklund
Hanna Koivula
Annukka Vuojolainen
Paula Hämäläinen
Jesse Piiroinen
Reijo Liimatainen
Varpu Peltonen
Kari Puusaari
Riitta Pajakari
Jani Pallaskivi
Maarit Lehtonen
Heljä Päivinen
Leena Peltoniemi
Erkki Saarinen
Sari Rinne
Kari Anttila
Antti Kortesalmi (kv 14.12.2015 § 3)
Mikko Ilmonen
Karoliina Juurinen

Riitta Karasjoki
Ali Koivuniemi
Mervi Luomaniemi
Ilkka Meriläinen
Auli Nevander
Ria Niittynen
Lasse Nikula
Hannu Puranen
Petra Pusa
Outi Tulosmaa
Juhani Vehkaoja
Jorma Venäläinen
Eeva Wetterstrand-Pihola
Ralf Asplund
Jan-Erik Eklöf (kv 20.5.2013 § 8)
Jari Ahtiainen
Jarmo Kiviniemi
Olli Korkalainen
Niilo Kärki
Ritva Laitinen
Petri Leinonen
Tapani Purho
Pirjo Vilenius
Timo Vuorinen
Juha Simonen
Sirpa Mikonranta
Ulla Pyyvaara
Kai Laaksonen
Liisa Huttunen
Taina Raitanen
Paavo Airaksinen
Anu Vihma
Kalle Kivimaa
Jukka-Pekka Rannisto
Sirpa Ahonen
Arja Saunamäki
Pasi Virtala
Tauno Ervasti
Jussi Vähäkangas
Mustafe Hagi Farah
Sirje Kanalanmäki
Marja-Vuokko Mäkinen ja
Paula Soralahti.

Käräjäoikeuslain 6 ja 7 §:n mukaan lautamiehen tulee olla käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvassa kunnassa asuva Suomen kansalainen, joka ei ole konkurssissa, jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu ja jota on pidettävä sopivana toimimaan lautamiehenä. (1.4.1999/459)

Lautamieheksi ei saa valita henkilöä, joka on alle 25-vuotias tai joka on täyttänyt 63 vuotta. Lautamiehenä ei saa olla henkilö, jolla on virka yleisessä tuomioistuimessa tai rangaistuslaitoksessa taikka joka virassaan suorittaa ulosottotehtäviä, rikosten esitutkintaa taikka tulli- tai poliisivalvontaa, eikä myöskään syyttäjä, asianajaja taikka muu ammatikseen asianajoa harjoittava henkilö. (13.5.2011/451)

Kunnasta valittavien lautamiesten tulee mahdollisimman tasapuolisesti edustaa kunnan väestön ikä-, elinkeino-, sukupuoli- ja kielijakaumaa.

Oikeusministeriö on muistuttanut, että lautamiesten valinnassa tulee korostaa lautamiehen tuomarintehtävää ja että lautamies ei ole poliittisella valtakirjalla toimiva kunnallinen luottamushenkilö, vaan hänen tulee olla riippumaton.

Valtuuston toimikausi jatkuu kuntavaalien ajankohdan muuttumisen vuoksi vuoden 2017 toukokuun loppuun. Kaupunginhallituksen, lautakuntien, johtokuntien ja toimikuntien jäsenet jatkavat tehtävässään niin kauan, kunnes uudet jäsenet on valittu. Valtuutettu tai muu kunnan luottamushenkilö voi halutessaan erota toimestaan vuoden 2016 lopussa. Eroamisesta on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle tai luottamushenkilön valinneelle muulle toimielimelle marraskuun 2016 loppuun mennessä.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle
a) todettavaksi, että Petra Urasto on paikkakunnalta poismuuton vuoksi menettänyt oikeuden toimia luottamustehtävissä Vantaalla,
b) toimitettavaksi Tikkurilan aluetoimikunnan jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta,
c) nimitettäväksi Tikkurilan aluetoimikunnalle puheenjohtaja jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta, ja
d) toimitettavaksi Vantaan käräjäoikeuden lautamiehen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

8 § Annika Lappalaisen luottamustehtävien päättyminen ja vapaa-ajanlautakunnan jäsenen täydennysvaalin toimittaminen

HA/201/00.00.01.00/2013
KN/JB

Annika Lappalainen on 9.5.2016 päivätyllä kirjeellä ilmoittanut muuttavansa pois paikkakunnalta 23.5.2016 alkaen ja pyytää täten eroa luottamustehtävistään Vantaan kaupungilla. Lappalainen on varavaltuutettu ja vapaa-ajanlautakunnan jäsen.

Keskusvaalilautakunta nimeää Lappalaisen tilalle uuden varavaltuutetun.

Kaupunginvaltuusto on 28.1.2013 § 13 nimennyt vapaa-ajan lautakuntaan toimikaudeksi 2013–2016 seuraavat henkilöt:

Jäsenet:	**Henkilökohtaiset varajäsenet:**
Päivi Laakso, puheenjohtaja	Marjut Niemelä-Pynttäri
Lasse Norres, varapuheenjohtaja	Hannu Puranen
Tessa Olin	Helena Ånäs
Sirkka Laaksonen (kv 18.4.2016 § 4)	Minna Räsänen (kv 18.4.2016 § 4)
Toni Blomster	Pekka Saastamoinen
Faysal Abdi	Ville Ruotsalainen
Sara Anttila	Riitta Karasjoki
Mikko Ravi (kv 18.11.2013 § 4)	Markus Välilä (kv 18.11.2013 § 4)
Merja-Liisa Vasarainen	Päivi Enden
Raija Virta	Riikka Homan
Juha Juntunen	Antti Lihavainen
Jouni Herranen	Petrus Pesonen
Kirsi Mäkilaine	Juha Järä (kv 20.5.2013 § 9)
Annika Lappalainen	Aapo Happonen (kv 11.5.2015 § 5)
Christina Lindblad	Anu Vihma
Kaarlo Kivimäki	Tanja Hautakangas
Loviisa Kaartokallio	Riitta Ahonen

Tasa-arvolain mukaan toimielimessä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 %:a.

Valtuuston toimikausi jatkuu kuntavaalien ajankohdan muuttumisen vuoksi vuoden 2017 toukokuun loppuun. Kaupunginhallituksen, lautakuntien, johtokuntien ja toimikuntien jäsenet jatkavat tehtävässään niin kauan, kunnes uudet jäsenet on valittu. Valtuutettu tai muu kunnan luottamushenkilö voi halutessaan erota toimestaan vuoden 2016 lopussa. Eroamisesta on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle tai luottamushenkilön valinneelle muulle toimielimelle marraskuun 2016 loppuun mennessä.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle
a) todettavaksi, että Annika Lappalainen on paikkakunnalta poismuuton vuoksi menettänyt vaalikelpoisuutensa luottamustehtäviin Vantaan kaupungilla, ja
b) toimitettavaksi vapaa-ajanlautakunnan jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

9 § Eron myöntäminen Mikko Raville vapaa-ajanlautakunnan jäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen

HA/201/00.00.01.00/2013
KN/JB

Mikko Ravi on 12.5.2016 päivätyllä kirjeellä pyytänyt eroa vapaa-ajanlautakunnan jäsenen tehtävästä henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Kaupunginvaltuusto on 28.1.2013 § 13 nimennyt vapaa-ajan lautakuntaan toimikaudeksi 2013–2016 seuraavat henkilöt:

Jäsenet:	**Henkilökohtaiset varajäsenet:**
Päivi Laakso, puheenjohtaja	Marjut Niemelä-Pynttäri
Lasse Norres, varapuheenjohtaja	Hannu Puranen
Tessa Olin	Helena Ånäs
Sirkka Laaksonen (kv 18.4.2016 § 4)	Minna Räsänen (kv 18.4.2016 § 4)
Toni Blomster	Pekka Saastamoinen
Faysal Abdi	Ville Ruotsalainen
Sara Anttila	Riitta Karasjoki
Mikko Ravi (kv 18.11.2013 § 4)	Markus Välilä (kv 18.11.2013 § 4)
Merja-Liisa Vasarainen	Päivi Enden
Raija Virta	Riikka Homan
Juha Juntunen	Antti Lihavainen
Jouni Herranen	Petrus Pesonen
Kirsi Mäkilaine	Juha Järä (kv 20.5.2013 § 9)
Annika Lappalainen	Aapo Happonen (kv 11.5.2015 § 5)
Christina Lindblad	Anu Vihma
Kaarlo Kivimäki	Tanja Hautakangas
Loviisa Kaartokallio	Riitta Ahonen

Tasa-arvolain mukaan toimielimessä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 %:a.

Valtuuston toimikausi jatkuu kuntavaalien ajankohdan muuttumisen vuoksi vuoden 2017 toukokuun loppuun. Kaupunginhallituksen, lautakuntien, johtokuntien ja toimikuntien jäsenet jatkavat tehtävässään niin kauan, kunnes uudet jäsenet on valittu. Valtuutettu tai muu kunnan luottamushenkilö voi halutessaan erota toimestaan vuoden 2016 lopussa. Eroamisesta on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle tai luottamushenkilön valinneelle muulle toimielimelle marraskuun 2016 loppuun mennessä.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle
a) myönnettäväksi Mikko Raville ero vapaa-ajanlautakunnan jäsenen tehtävästä, ja
b) toimitettavaksi vapaa-ajanlautakunnan jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

10 § Vantaankosken koulua korvaavat tilat, tarveselvityksen hyväksyminen

VD/4000/10.03.02.01/2016

KN/HP/PW/JH/EK/KN/PM/PO/KVa/KVi/HY-L

Vantaankosken koulua korvaavien tilojen 26.4.2016 päivätty tarveselvitys on laadittu yhteistyössä sivistystoimen kanssa.

Vantaan toimitilaverkkojen kehittäminen -projektin osana Boost Brothers Oy teki selvityksen koskien Länsi-Vantaan suuralueen peruskorjaus- ja uudisrakennustarpeita, Vantaan päiväkoti- ja koulukiinteistöjen investointitarpeiden ja aikataulun tarkastelu, Moduuli 1&2: Länsi-Vantaan koulukiinteistöt. Selvityksessä analysoitiin tarkasteltavien koulujen kunto, tulevat peruskorjaustarpeet ajoituksineen sekä tunnistettiin ja analysoitiin eri vaihtoehtoja investointipäätöksenteontueksi. Selvitys perustui Vantaan kaupungin aiempiin toimintalinjauksiin ja yhdessä Sivistystoimen kanssa tunnistettuihin tarkastelukohteisiin.

Vantaankosken koulun rakennukset ovat välttävässä kunnossa ja suuri osa rakennusten rakennusosista on tulossa teknisen elinkaarensa päähän. Vantaankosken koulu korvataan **Ylästön ja Aurinkokiven koulujen laajennuksilla** sekä **uuden oppimisympäristön ja uudenlaisen toimintakulttuurin mukaisella tehokkaammalla tilankäytöllä Ylästön, Aurinkokiven ja Kanniston koulujen nykyisissä tiloissa.** Tämä parantaa koulupalveluiden saavutettavuutta sekä ylästöläisten että kivistöläisten kannalta.

Laajennusosien avulla sekä Ylästön että Aurinkokiven kouluista muodostetaan yhtenäiskoulut. Sekä **Ylästön että Aurinkokiven koulujen laajennukset yhtenäiskouluiksi toteutetaan vuonna 2019, jolloin Vantaankosken koulusta luovutaan.** Tämä parantaa koulupalveluiden saatavuutta sekä ylästöläisten että kivistöläisten kannalta. Ylästöläisten yläkoululaisten koulumatka lyhenee huomattavasti verrattuna nykytilaan.

Taloussuunnitelmassa 2016–2019 on esitetty toteutettavaksi Vantaankosken koulun välttämättömät korjaukset vuonna 2016 ja Ylästön koulun laajennus vuosina 2018–2019 ja Aurinkokiven koulun laajennukset vuosina 2019–2020.
Taloussuunnitelmaan 2017–2020 Aurinkokiven koulun laajennusta esitetään aikaistettavaksi vuosille 2018–2019.

Tilakeskuksen hankevalmistelun laskemat kustannusennusteet:
- Vantaankosken koulun välttämättömille korjauksille 14.3.2016 päivätyn kustannusennusteen 175 000 euroa (alv 0 %)
- Ylästön koulun laajennukselle ja muutostöille 21.4.2016 päivätyn kustannusennusteen 4 995 000 euroa (alv 0 %)
- Aurinkokiven koulun laajennukselle ja muutostöille 22.4.2016 päivätyn kustannusennusteen 14 300 000 euroa (alv 0 %)

Opetuslautakunta on 9.5.2016 § 17 hyväksynyt Vantaankosken koulua korvaavien tilojen 26.4.2016 päivätyn tarveselvityksen liitteineen.

Tekninen lautakunta on 10.5.2016 § 8 päättänyt esittää kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi Vantaankosken koulua korvaavien tilojen 26.4.2016 päivätty tarveselvitys ja kustannusennusteet hankesuunnitelman pohjaksi.

Kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännön 4 §:n mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on hyväksyä kaupungin ja kaupunkikonsernin vähintään 3 M€ suuruisten toimitilainvestointihankkeiden tarveselvitykset kustannusarvioineen ja hyväksyä useampaa kuin yhtä toimialaa koskevien hankkeiden tai kaupunkitasoista linjausta vaativien investointihankkeiden hankesuunnitelmat kustannusarvioineen.

Talousjohtaja toteaa, että vuosille 2016–2019 hyväksytyssä taloussuunnitelmassa on Vantaankosken koulun välttämättömät korjaukset on ajoitettu vuodelle 2016 ja Ylästön koulun laajennus vuosille 2018–2019 ja Aurinkokiven koulun laajennukset vuosina 2019–2020, nämä ovat myös Vantaan kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2014–2023 mukaisia hankkeita.

Hankkeen yhteydessä voidaan luopua huonokuntoisesta Vantaankosken rakennuksesta, jolloin säästetään korjauskuluista. Lisäksi koulun tonttia voidaan hyödyntää muuhun toimintaan. Tilakeskus huomioi määrärahatarpeet ja hankkeiden ajoitukset taloussuunnitelman 2017–2020 valmistelussa.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä Vantaankosken koulua korvaavien tilojen 26.4.2016 päivätty tarveselvitys ja kustannusennusteet hankesuunnitelman pohjaksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Vantaankosken koulua korvaavat tilat, tarveselvitys 26.4.2016

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
hankekehitysarkkitehti Eija Kivineva puh. 09 8392 9309, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI, MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA

TILAKESKUS / HANKEVALMISTELU

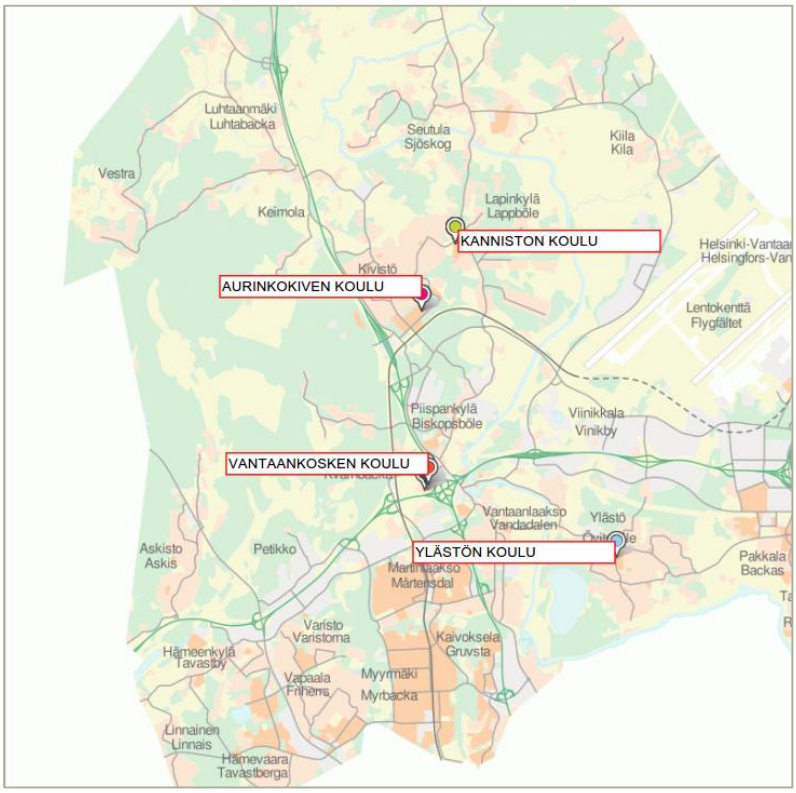

VANTAANKOSKEN KOULUA KORVAAVAT TILAT

TARVESELVITYS 26.4.2016

Vantaan kaupunki
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
tilakeskus
Eija Kivineva

Kielotie 13
01300 Vantaa

Puhelin 09 839 11

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO 4
2. JOHTOPÄÄTÖKSET 4
3. MITOITUSPERUSTEET JA TAVOITTEET 5
PINTA-ALAKÄSITTEET 6

VANTAANKOSKEN KOULU 8
1. TARVETIETOKORTTI 9
2. PERUSTELUT TARPEELLE 10
3. RAKENNUKSEN KUNTO SEKÄ KUNTOLUOKKA 10
4. OSAKORJAUKSET 12
5. TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA 13
6. VÄISTÖTILANTARVE 14
7. KUSTANNUKSET 14
8. RAHOITUS JA AIKATAULU 14
9. LASTEN JA NUORTEN OSALLISTAMINEN 14
10. VASTUUHENKILÖT / TYÖRYHMÄ 14

YLÄSTÖN KOULU 19
1. TARVETIETOKORTTI 20
2. PERUSTELUT TARPEELLE 21
3. MITOITUSPERUSTEET 21
4. NYKYISEN KOULURAKENNUKSEN MUUTOSTARPEET 21
5. TOIMINALLISET, TILALLISET JA TEKNISET TAVOITEET SEKÄ MITOITUSPERUSTEET – LAAJENNUS 24
6. TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA 31
7. VÄISTÖTILANTARVE 32
8. KUSTANNUKSET 33
9. RAHOITUS JA AIKATAULU 33
10. HANKKEEN KÄYTTÖVAIKUTUKSET JA TOIMINTAKUSTANNUKSET 33
11. RISKIT 34
12. LASTEN JA NUORTEN OSALLISTAMINEN 34

13. VASTUUHENKILÖT / TYÖRYHMÄ 34
AURINKOKIVI 42
1. TARVETIETOKORTTI 44
2. PERUSTELUT TARPEELLE 46
3. TOIMINNALLISET, TILALLISET JA TEKNISET TAVOITTEET SEKÄ MITOITUSPERUSTEET JA TAVOITTEET 46
4 TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA 53
5 VÄISTÖTILANTARVE 55
6 KUSTANNUKSET 55
7 RAHOITUS JA AIKATAULU 55
8 HANKKEEN KÄYTTÖVAIKUTUKSET JA TOIMINTAKUSTANNUKSET 56
9 RISKIT 56
10 VASTUUHENKILÖT / TYÖRYHMÄ 57
KANNISTON KOULU 72
1. TARVETIETOKORTTI 73
2. PERUSTELUT TARPEELLE 74
3. MITOITUSPERUSTEET 74
4. NYKYISEN KOULURAKENNUKSEN MUUTOSTARPEET 74
5. TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA 76
6. VASTUUHENKILÖT / TYÖRYHMÄ 77

1. JOHDANTO

Tämä tarveselvitys pohjautuu vuonna 2015 toteutettuun Vantaan toimitilaverkkojen kehittäminen – projektiin, jonka osana Boost Brothers Oy teki selvityksen koskien Länsi-Vantaan suuralueen peruskorjaus- ja uudisrakennustarpeita, Vantaan päiväkoti- ja koulukiinteistöjen investointitarpeiden ja aikataulun tarkastelu, Moduuli 1&2: Länsi-Vantaan koulukiinteistöt
Selvityksessä analysoitiin tarkasteltavien koulujen kunto, tulevat peruskorjaustarpeet ajoituksineen sekä tunnistettiin ja analysoitiin eri vaihtoehtoja investointipäätöksenteontueksi. Selvitys perustui Vantaan kaupungin aiempiin toimintalinjauksiin ja yhdessä Sivistystoimen kanssa tunnistettuihin tarkastelukohteisiin.

2. JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä tarveselvityksessä käsitellään:
- Vantaankosken koulu – tilasta luopuminen ja välttämättömät osakorjaukset
- Ylästön koulu – muutostyöt ja laajennus
- Aurinkokiven koulu – muutostyöt ja laajennus
- Kanniston koulu – tilankäytön tehostaminen

Vantaankosken koulun rakennukset ovat välttävässä kunnossa ja suuri osa rakennusten rakennusosista on tulossa teknisen elinkaarensa päähän. Vantaankosken koulu korvataan Ylästön ja Aurinkokiven koulujen laajennuksilla sekä uuden oppimisympäristön ja uudenlaisen toimintakulttuurin mukaisella tehokkaammalla tilankäytöllä Ylästön, Aurinkokiven ja Kanniston koulujen nykyisissä tiloissa.

Laajennusosien avulla sekä Ylästön että Aurinkokiven kouluista muodostetaan yhtenäiskoulut. Sekä Ylästön että Aurinkokiven koulujen laajennukset yhtenäiskouluiksi toteutetaan vuonna 2019, jolloin Vantaankosken koulusta luovutaan. Tämä parantaa koulupalveluiden saatavuutta sekä Ylästöläisten että Kivistöläisten kannalta. Ylästöläisten yläkoululaisten koulumatka lyhenee huomattavasti verrattuna nykytilaan.

Laajennus- / uudisrakennusratkaisut toteuttavat Vantaan strategian mukaista lähi- ja yhtenäiskouluperiaatetta.

3. MITOITUSPERUSTEET JA TAVOITTEET

Vantaalaisen tulevaisuuden koulun mitoitusperusteet:
– Yhtenäiskoulu
– Noin 900 oppilasta eli n. 100 oppilaan ikäluokka (por 39+6)
– Henkilökuntaa noin 90 henkilöä

Koulurakennus suunnitellaan monitoimitaloksi, joka on toiminnoiltaan jaettu julkisiin, puolijulkisiin, puoliyksityisiin ja yksityisiin tiloihin.

Tilat suunnitellaan elämän- tai päivänkaari-ajatuksella; sama oppimisen tila toimii päivän eri aikoina neuvottelutilana, henkilökunnan työtilana tai läheisen omakotiyhdistyksen kokoustilana.

Koulu rakentuu moduuleista, jotka muodostavat oman ääni- ja toimintamaailmansa. Yksi moduuli tulee noin 100 oppilaan käyttöön. Osassa moduuleista on erityistyöskentelyalueita. Lisäksi moduuleissa on erilailla joustavasti muokattavia yleistiloja ja yhteisvarastoja. Moduulin keskellä on keskustila, joka mahdollistaa lisätilaa oppimiselle, esim. suunnittelu- ja raportointivaiheessa.

Moduulin toiminnan perustana on opettajien yhteistyö ja työparityöskentely, jolloin kyseessä on hyvin pitkälle yhteisopettajuudesta ja tiiviistä yhteistyöstä.

Tilakokonaisuuksia suunnitellaan monitoimitiloiksi, joissa kiinteät seinät rajaavat tilaa, mutta varsinainen tila (esim. n.220-275 m2) on jaettavissa pyörällisillä kalusteilla useaan toimintaympäristöön (n. 100 oppilaan ja 4-5 opettajan käyttöön). Avoimessa tilassa voi olla seinillä erotettuja tiloja rauhallisempaan työskentelyyn tai opettajatiiminsuunnittelutilaksi.

Digitalisaatio ja teknologia ovat lisänneet opettajien ja oppilaiden valinnanvapautta ajasta ja paikasta riippumattomaan työskentelyyn. Teknologian tuoma liikkuvuus ja erilaiset oppimisen tilat avaavat lukujärjestystekniikkaan uusia mahdollisuuksia, kun koulun kaikkia tiloja voidaan käyttää oppimisen tiloina.

1-2 – luokkalaisille varataan omat nimetyt tilat = omat pesät.

Tilatehokkuudella mitataan suunnitteluratkaisun tehokkuutta koulurakennuksessa. Tärkein mittari tilatehokkuudelle on huoneala/oppilas (hum2/opp.). Huonealaan luetaan karkeasti ottaen kaikki rakennuksen hyödynnettävissä oleva pinta-ala, mukaan lukien tekniset tilat ja käytävät. Hyötyala (hym2) on huonetilaohjelman mukainen ala, joka kuvaa niiden tilojen pinta-alaa, jotka ovat tosiasiallisesti toiminnan vaatimia tiloja ja ei siten huomioi liikennetiloja tai teknisiä tiloja. Tarkempi kuvaus huonealan ja hyötyalan laskemisesta on saatavilla RT-kortissa 12-11055 Rakennuksen pinta-alat (Rakennustieto 2011).

Sivistysvirastossa muuntokertoimena hyötyalasta huonealaksi on käytetty 1,3. Poistumisteitä ei tässä yhteydessä sisällytetä huonealaan.

Hankkeissa tilatehokkuustavoitetunnusluku vanha koulu + laajennus on:

- alakoulussa 7,5 hum2/oppilas
- yläkoulussa 8,5 hum2/oppilas
- yhtenäiskoulussa 8 hum2/oppilas.

PINTA-ALAKÄSITTEET

hym^2

hyötyala; suunnitelmasta tai rakennuksesta mitattu, eri toimintoihin käytettävien huoneiden ja tilojen pinta-ala. Hyötyneliöihin ei lasketa käytävien, porrashuoneiden, teknisten tilojen, hormien tai rakenteiden pinta-alaa. Käsitettä käytetään tilaohjelman ja tavoitehinta- sekä rakennuskustannusarvion laatimisen yhteydessä.

hum^2

huoneala; suunnitelmasta tai rakennuksesta mitattu huoneiden pinta-ala. Huonealaan lasketaan kaikkien hyötytilojen, käytävien, porrashuoneiden, teknisten tilojen yms. alat. Huonealaan ei lasketa hormien tai rakenteiden pinta-alaa. Käsitettä käytetään mm. kustannusarvion laatimisen yhteydessä.

brm^2

bruttoala; tilaohjelman pohjalta laskettu tai suunnitelmasta tai rakennuksen ulkoseinien ulkopinnan mukaan mitattu kokonaislaajuus. Bruttoalojen laskentaan ohjelma-alan/hyötyalan lisäksi käytävien, porrashuoneiden, teknisten tilojen sekä rakenteiden ja hormien ala = kaikki rakennuksen alat. Käsitettä käytetään mm. kustannusarvion laatimisen yhteydessä.

htm^2

huoneistoala; huoneistoala on usein sama kuin vuokra-ala. Huoneistoalaan lasketaan ohjelma-/hyötyalan lisäksi myös käytävät ja kevyet väliseinät. Huoneistoalaan ei lasketa rakennuksen porrashuoneita, teknisiä tiloja, ulkoseiniä, hormeja eikä kantavia rakenteita. Käsitettä käytetään esim. vuokrasopimuksissa, yhtiöjärjestyksissä jne.

kem^2

kerrosala (rakennusoikeus) = kaavajuridinen suure; kerrosalaan luetaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kerrosten alat sekä se kellarikerroksen ja ullakon ala, johon on sijoitettu rakennuksen pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisia ti-

loja. Myönnettäessä rakennuslupaa 1.1.2000 jälkeen asemakaavoitetuilla alueilla, lasketaan ulkoseinän paksuudesta kerrosalaan 250 mm.. Käsitettä käytetään kaavoituksessa, rakennusluvissa, kiinteistöjen arviokirjoissa jne.
lähde: RT 12–11055, joulukuu 2011

painotettu muotokerroin

painotettu muotokerroin; $A_{ulkovaippa}$ / $A_{ohjelma\text{-}ala}$; painotettu muotokerroin lasketaan vertaamalla ulkovaipan pinta-alaa ohjelma-alaan, ulkovaipan rakennusosien pinta-aloja painotetaan niiden lämmönläpäisykertoimia vastaavilla kertoimilla. Tunnusluku huomioi myös tilankäytön tehokkuuden.

VANTAANKOSKEN KOULU

1. TARVETIETOKORTTI

Kohteen nimi: Vantaankosken koulu						
Tarpeen kuvaus: Osakorjaukset						
Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin: Boost Brother Oy, Vantaan päiväkoti- ja koulukiinteistöjen investointitarpeiden ja aikataulun tarkastelu, Moduuli 1&2: Länsi-Vantaan koulukiinteistöt, 2015						
Tarpeen perustelut: Korjaustöillä turvataan Vantaankosken koulun kunto koulusta luopumiseen asti vuonna 2019.						
Käyttäjähallintokunta: Sivistysvirasto						
Kaupunginosa: Myllymäki	Kiinteistötunnus: 92–412-1-29 92-412-1-22			Tontin pinta-ala: 22971 m^2 14011 m^2		
Osoite ja tontti: Isontammentie 15, 17 01730 Vantaa	Kaavatiedot: Ei voimassa olevaa kaavaa			Rakennusoikeus:		
Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0 %)	brm^2	htm^2	hym^2	Investointikustannusennuste €	€ / brm^2	€ / hym^2
Osakorjaukset	9 440			175 000		
Hankkeen maksimi oppilaspaikka						
Investointikustannus oppilaspaikkaa kohden						
Väistötilan tarve: Ei väistötilan tarvetta.						
Määrärahavaraus investointiohjelmassa: Taloussuunnitelma 2016–2019, 260 000 € / vuosi 2016						
Hankkeen toteutusaikataulu: 2016						
Vuokra-arvio käyttäjäkunnalle:						
Laatija(t): Eija Kivineva, Laura Malinen				Päivämäärä: 14.3.2016		

2. PERUSTELUT TARPEELLE

2.1 Hankkeen liittyminen palveluverkkoon

Vantaankosken koulu toimii tällä hetkellä yläkouluna (7.–9. luokat) sekä Kivistön suuralueen että Ylästön kaupunginosan oppilaille. Vantaankosken koulun sijainti ei palveluverkon näkökulmasta ole optimaalinen kummankaan em. alueen oppilaille. Lisäksi Kaupunkitasoisessa palveluverkkoselvityksessä 2014–2023 on todettu, että Vantaankosken koulutilojen riittävyys ja kunto vaikuttavat Ylästön ja Kivistön alueiden kouluhankkeiden aikataulutukseen.

Suomenkielisessä perusopetuksessa toteutetaan lähikouluperiaatetta. Oppilaiden koulumatkat ovat pääsääntöisesti alle kolme kilometriä. Oppilaaksi oton kriteerinä on oppilaan turvallinen ja lyhyt koulumatka.

Riittävän suuri yksikkökoko mahdollistaa opetuksen valinnaisuuden. Yhtenäiskouluja pyritään rakentamaan aina, kun se on toiminnallisesti ja taloudellisesti mahdollista. Vantaalla yhtenäiskouluun voi tulla oppilaita myös toisesta alaluokkien koulusta, kun huolehditaan opetussuunnitelmien linjausten yhteneväisyydestä.

2.2 Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen

Vuonna 2015 laaditun Vantaan väestöennusteen 2015–2025 mukaan Kivistön alueen perusopetusikäisten määrä kasvaa ennusteajanjakson aikana 570 perusopetusikäisellä. Vastaavasti Ylästön kaupunginosan perusopetusikäisten määrän arvioidaan lähtevän laskuun ennusteajanjakson loppuun mennessä. Määrän ennustetaan vähenevän ajanjakson aikana 42 perusopetusikäisellä. Kivistön alueen kasvusta johtuen Vantaankosken koulun oppilaspaikat eivät tulevaisuudessa riitä molempien alueiden oppilaille.

2.3 Esiselvitykset / vaihtoehtoiset tilanhankintatavat / muiden palvelutarpeiden yhdistäminen

Keskeinen tekijä palveluverkon osalta on Vantaankosken koulun kunto, joka sisältyi Boost Brothers Oy:n laatimaan konsulttiselvitykseen.

3. RAKENNUKSEN KUNTO SEKÄ KUNTOLUOKKA

Vantaankosken koulun rakennukset ovat välttävässä kunnossa ja suuri osa rakennusten rakennusosista on tulossa teknisen elinkaarensa päähän.

Vantaanjoen koulu:

Vantaanjoen koulussa on koulutilojen lisäksi yksi asunto.

Vantaanjoen koulusta tehdään rakennushistoriallinen selvitys tämän tarveselvityksen aikana.

- rakennusperintökohde, luokitus R1
- valmistunut 1964, arkkitehti Risto Veikko Luukkonen,
- 5582 kem2, 20070 m3, 4 kerrosta
- kiinteistötunnus 92-13-29-9
- VTJ-PRT 900861280N

Kuntoarvio, sisäilma-, kosteus-, haitta-aineselvitykset

- Kuntoarvio,19.4.2014, Vahanen Oy
- LVV-putkistojen kuntotutkimus, 18.6.2015, Vahanen Oy
- Sade- ja jätevesiviemäreiden sisäpuolinen tv-kuvaus, 23.5.2003, Tekmanni Oy
- Haitta-ainetutkimus 18.1.2013, Mikrosem Oy
- Asbestikartoitus 29.4.1997
- Ilmanvaihtojärjestelmän kuntotutkimus 17.2.2009, Tekmanni Service Oy
- Ilmanvaihdon toiminnan tutkiminen, 14.8.2014, LVI-trio Oy
- Kosteusmittausraportti, maanvastaiset lattia, 16.3.2009, ABS-yhtiöt Oy
- Kosteusmittausraportti, 30.1.2007, Rakennusvekara Oy
- Mikrobitutkimuksia, 2005, 2006, 2008, 2009
- ilmoitus oireilusta tyttöjen liikunnan opettajan tilassa 2.4.2012
- Aluehallintovirasto, tarkastuskäynti 17.12.2012
- Aluehallintovirasto, tarkastuskäynti 14.6.2012
- Aluehallintovirasto, tarkastuskäynti 26.1.2011
- Aluehallintovirasto 31.8.2010
- Sisäilmaselvitys, 13.10.2011, Sisäilmainsinöörit Oy
- Sisäilmaselvitys 16.1.2012
- Sisäilmaselvitys, 27.3.2014

Vantaankosken koulu:

Vantaankosken koulussa on koulutilojen lisäksi kuusi asuntoa.

- rakennusperintökohde, luokitus R2
- valmistuntu 1956, arkkitehti V. J. Myyrinmaa
- 2415 kem2, 8230 m3, 2 kerrosta
- kiinteistötunnus 92-412-1-22
- Pysyvä rak.tunnus 15056
- VTJ-PRT 1025969191

Vantaankosken koulusta tehdään rakennushistoriallinen selvitys tämän tarveselvityksen aikana.

Kuntoarvio, sisäilma-, kosteus-, haitta-aineselvitykset

- Kuntoarvio,26.8.2014, Vahanen Oy

- LVV-putkistojen kuntotutkimus, 8.5.2015, Vahanen Oy
- Sade- ja jätevesiviemäreiden sisäpuolinen tv-kuvaus, 21.4.2015

Paviljonki 1:
valmistunut 2003
338 kem2, 1232 m3
kiinteistötunnus 92-412-1-29
Pysyvä rakennustunnus 41411
VTJ-PRT 102596930C

Paviljonki 2:
Tontilla on käytöstä poistettu paviljonkirakennus

4. OSAKORJAUKSET

Vantaankosken koulu

RAK:
- irtoamassa olevien rappausten pudottaminen ja osakorjaus
- vesikatolla on aiemmin ollut vuotokohtia ja ne on korjattu

LVI:
- ongelmallista vanhaa pohjaviemäriä on paikoin uusittu, mutta uusimattomassa viemärinosassa on vielä ongelmia; uusimattoman osan korjaus sukittamalla
- ilmanvaihtokanavia on nuohottu 2000-luvun alkuvuosin; ilmanvaihtokanavien nuohous ja säätö
- vesimittarin yhteyteen asennetaan paineenalennusventtiili

SÄHKÖ:
- joitakin rikkonaisia pistorasioita ja valaisimia; korjataan kunnossapitoluontoisina töinä

Vantaanjoen koulu

- koko rakennuksessa on tarvetta siivouksen tehostamiselle ja yläpölyjen poistolle

- kaukolämpöön liittymisen yhteydessä ei mahdollisesti ole purettu aiempaa öljysäiliötä eikä selvitetty öljysäiliöiden ympäristön haitta-aineita, tarve maaperän haitta-aineiden tutkimiselle
- irtoamassa olevien rappausten pudottaminen ja osakorjaus
- vesikatolla on aiemmin ollut vuotokohtia ja ne on korjattu

- 1. kerros:

- o wc-tiloissa wc-istuinten ympärillä kosteutta on päässyt muovimaton alle; maton vaihto ja mahdollisten kosteusvaurioiden korjaus
- o osassa käytäviä alakattolevyt turmeltuneita, osan käytävien alakattolevyjen uusiminen
- o keittiössä on käyttöikänsä päässä oleva ruuanjakelulinjasto; linjaston uusiminen
- o keittiössä on lisääntyvän oppilasmäärän myötä myös tarve uudelle jakelulinjastolle
- o liikuntasalissa on aiemmin tehty kosteusvauriokorjauksia, osa lattialistoista puuttuu

- kellari:
- o käytävällä lattian muovimatto on paikoin rikki; muovimaton korjaus
- o kellarin wc-istuinten ympärillä kosteutta päässyt muovimaton alle; maton vaihto ja mahdollisten kosteusvaurioiden korjaus
- o oppilaskunnan tilan viereisen wc-tiloissa on maakellarin hajua. Tilasta on vain ilmanpoisto. WC-tilojen väliovien seinälle ilmanvaihdon kiertoa varten seinään aukko ilmanvaihtosäleikölle.

LVI:
- 2014 liitetty kaukolämpöön
- 2015 ilmanvaihtokanavien nuohous
- ruuanjakelulinjaston ja astianpesulinjaston aiheuttamat lvi-työt
- vesimittarin yhteyteen asennetaan paineenalennusventtiilit

SÄHKÖ:
- joitakin rikkonaisia pistorasioita ja valaisimia; korjataan kunnossapitoluontoisina töinä

<u>Paviljonki</u>
- tila on käyttäjän mukaan hyvässä kunnossa ja siellä on hyvä akustiikka ja ilmanlaatu tilassa on kuitenkin joko kylmä tai kuuma; sähköpattereiden säätö

5. TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA

5.1 sijainti ja hallinta

Osoite: Isontammentie 15, 17
01730 Vantaa
Sijainti: Myllymäki

Tontit rajoittuvat idässä Hämeenlinnanväylään, etelässä Kehä III:een, lännessä Isontammentiehen ja pohjoisessa kevyenliikenteenväylään.

5.2 kaava- ja kiinteistötiedot, rasitteet

Tonttien länsiosan alueella on menossa kaavamuutostyö eikä tonteilla ole voimassa olevaa kaavaa.

5.3 rakentamisrajoitteet, ympäristö, melu

Tontit sijaitsevat lentomelualueella Lden 60.
Tontit sijaitsevat tiemelualueella 49 – 60 dB.

6. VÄISTÖTILANTARVE

Osakorjaukset ajoittuvat koulun kesäloma-aikaan, jolloin ei ole väistötilan tarvetta.

7. KUSTANNUKSET

Tilakeskuksen hankevalmistelussa on laskettu Vantaankosken koulun osakorjausten kustannusennusteeksi 175 000 € (alv 0%).

8. RAHOITUS JA AIKATAULU

Taloussuunnitelmassa 2016–2019 hankkeelle on esitetty 260 000 € vuodelle 2016.

9. LASTEN JA NUORTEN OSALLISTAMINEN

Ei tämän hankkeen piirissä.

10.VASTUUHENKILÖT / TYÖRYHMÄ

Sivistystoimen toimiala:

- Kaisa Maliniemi, Vantaankosken koulu, rehtori
- Laura Malinen, strategia-asiantunija

Kaupunginjohtajan toimiala:

- Marja-Leena Jämsen-Mässeli, Työsuojeluvaltuutettu

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala:

- Katri Olli, Rakenneinsinööri, ts- ja hs-vaiheen työturvallisuuskoordinaattori

- Yrjö Jaakkola, Sähköinsinööri
- Timo Sippola, LVI-insinööri
- Raimo Haltunen, Kustannuslaskija
- Anne Valkeapää, Puhtauspalvelut, suunnittelija
- Tarja Aaltola, Keittiöasiantuntija
- Ulla Puranen-Mashalla, Pihavastaava
- Jussi-Pekka Sojakka, ohjelmointi-insinööri
- Eija Kivineva, Hankekehitysarkkitehti

Liitteet

- sijaintikartta
- asemakaavaote
- toteutettavat korjaus- ja muutostoimenpiteet, kustannusennuste

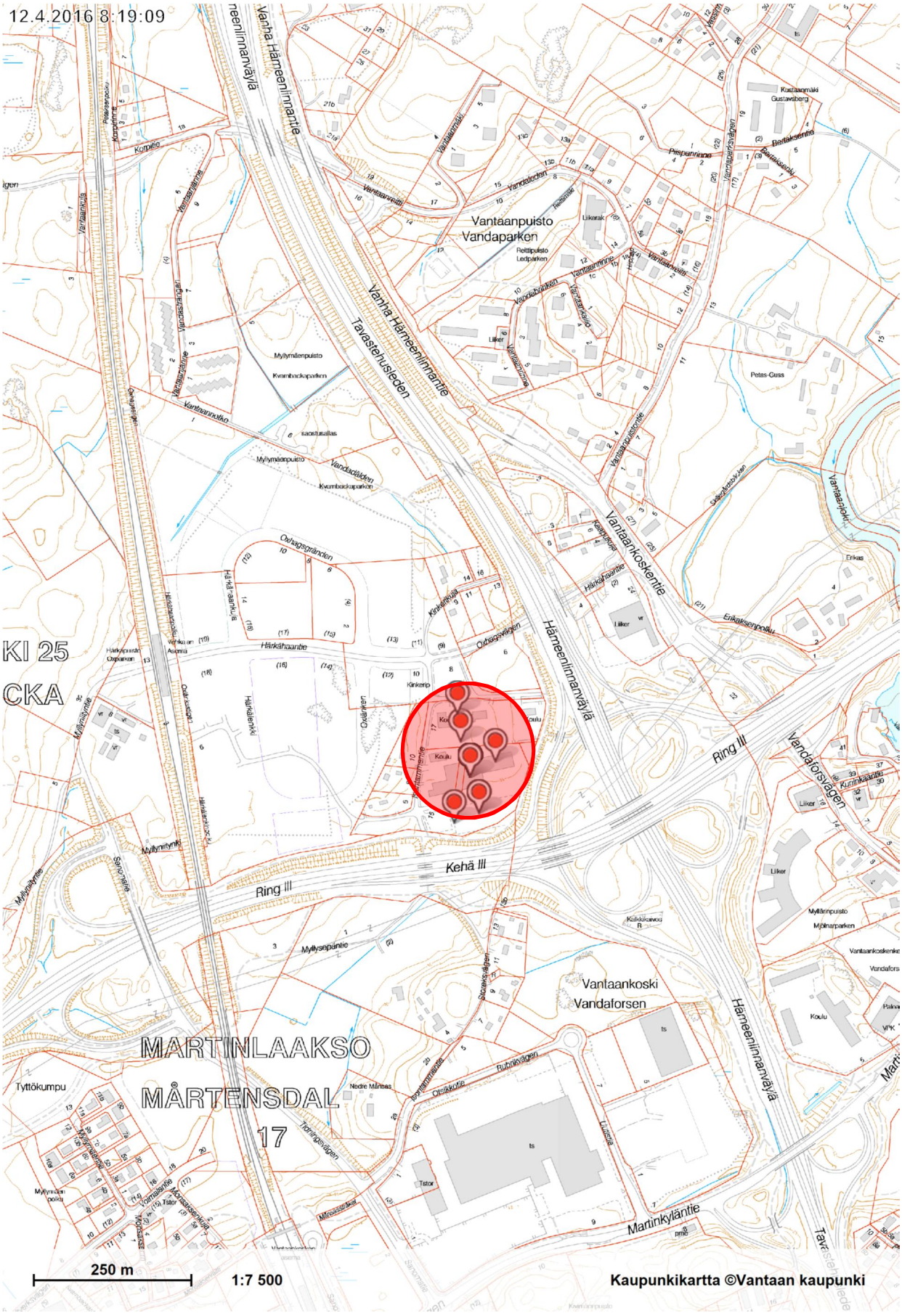
12.4.2016 8:19:09
Vantaanpuisto
Vandaparken
Vanha Hämeenlinnantie
Tavastehusleden
Hämeenlinnanväylä
Vantaankoskentie
Vandaforsvägen
Ring III
Kehä III
Vantaankoski
Vandaforsen
MARTINLAAKSO
MÅRTENSDAL
17
Tyttökumpu
Martinkyläntie
250 m
1:7 500
Kaupunkikartta ©Vantaan kaupunki

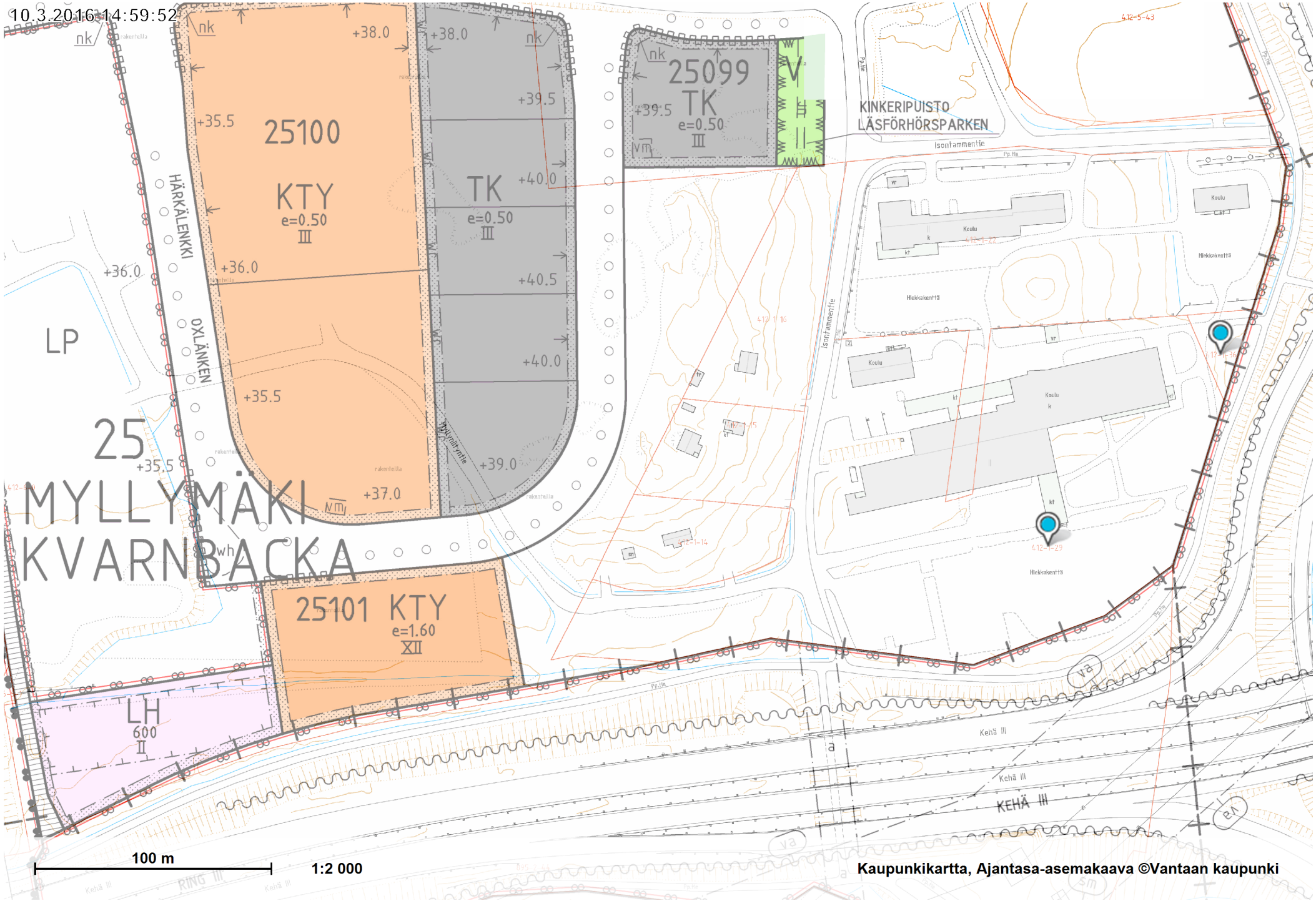

LIITE: Kaupunginhallitus 23.05.2016 / 10 §

VANTAAN KAUPUNKI	**Kustannusarvio**
TILAKESKUS	
Hankevalmistelu	**14.03.2016**

VANTAANKOSKEN KOULU / KORJAUSTYÖT

Osoite : Isontammentie 15 ja 17 Kaupunginosa : 25 Myllymäki

Laajuustiedot :	Vantaankosken koulu		Vantaanjoen koulu		Yhteensä	
bruttoala	2 501	brm2	6 939	brm2	9 440	brm2
tilavuus	8 230	rm3	25 840	rm3	34 070	rm3

Jaottelu	**Yht./€**
Vantaankosken koulu	
Rakennuttajan kustannukset	**2 000**
Rakentamispalvelut	**3 000**
Korjaustöiden kustannukset	**19 500**
Lisä ja muutostyövaraus + kustannusnousuvaraus	**2 500**
Vantaankosken koulun korjaustöiden kustannukset yhteensä (alv 0%)	**27 000**
Vantaanjoen koulu	
Rakennuttajan kustannukset	**10 000**
Rakentamispalvelut	**19 100**
Korjaustöiden kustannukset	**104 900**
Lisä ja muutostyövaraus + kustannusnousuvaraus	**14 000**
Vantaanjoen koulun korjaustöiden kustannukset yhteensä (alv 0%)	**148 000**
Vantaankosken koulun korjaustyöt yhteensä (alv 0%)	**175 000**
Vantaankosken koulun korjaustyöt yhteensä (alv 24%)	**217 000**

Hankevalmistelu 14.03.2016

Raimo Haltunen
Kustannuslaskija

YLÄSTÖN KOULU

1. TARVETIETOKORTTI

Kohteen nimi: Ylästön koulu						
Tarpeen kuvaus: Nykyisessä Ylästön koulun rakennuksessa toimii myös Ylästön hammashoitola, joka ei kuulu tämän hankkeen muutos- ja laajennustoimenpiteisiin.						
Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin: Boost Brother Oy, Vantaan päiväkoti- ja koulukiinteistöjen investointitarpeiden ja aikataulun tarkastelu, Moduuli 1&2: Länsi-Vantaan koulukiinteistöt. 2015 Omistaja VTK Kiinteistöt Oy						
Tarpeen perustelut: Esitetty kohdassa 2.						
Käyttäjähallintokunta: Sivistysvirasto, hammashoitolan osalta Suun terveydenhuollon liikelaitos						
Kaupunginosa: Ylästö	Kiinteistötunnus: 92–040-0052-0001			Tontin pinta-ala: 19 360m^2		
Osoite ja tontti: Ollaksentie 29 01690 Vantaa	Kaavatiedot: YLÄSTÖ 14.1.2004 Y 12000			Rakennusoikeus: 12 000 m^2,käyt. 6637m^2, käyttämättä 5363 kem^2		
Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0 %)	brm^2	htm^2	hym^2	Investointikustannusennuste €	€ / brm^2	€ / hym^2
Laajennus / lisärakennus		1069		4 550 000	3 054	4 256
Nykyinen koulurakennus, muutokset	6 000	5 330	3 950	445 000		
Hankkeen maksimi oppilaspaikka				850		
Investointikustannus oppilaspaikkaa kohden				5876 € / oppilaspaikka		
Väistötilan tarve: Ei väistötilan tarvetta.						
Määrärahavaraus investointiohjelmassa: Taloussuunnitelma 2016–2019, 3 400 000 € / vuosi 2019 (VTK KIINTEISTÖT OY)						
Hankkeen toteutusaikataulu: 2018–2019						
Ylläpitokustannukset: 298 539 € / vuosi						
Toimintakustannukset hallintokunnalle: Toimintakustannusten lisäys 826 237 €.						
Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen: 376 000 €						
Vuokra-arvio käyttäjäkunnalle:						
Lopullinen vuokra tulee määräytymään toteutuneiden kustannusten mukaan.				€ / m^2 / kk		
Laatija(t): Eija Kivineva, Laura Malinen				Päivämäärä: 21.4.2016		

2. PERUSTELUT TARPEELLE

2.1 Hankkeen liittyminen palveluverkkoon

Ylästön koulu on alakoulu (1.-6. luokat) ja se kuuluu Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2014–2023. Koulu on Ylästön kaupunginosan oppilaiden lähikoulu. Alueen yläkoulupalvelut (7.–9. luokat) ovat tällä hetkellä Vantaankosken koulussa, jonka sijainti ei ole optimaalinen.

2.2 Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen

Vuonna 2015 laaditun Vantaan väestöennusteen 2015–2025 mukaan Ylästön kaupunginosan perusopetusikäisten määrän arvioidaan lähtevän laskuun ennusteajanjakson loppuun mennessä. Alueelle on suunnitteilla vielä jonkin verran kaavoitushankkeita, joten voidaan olettaa, että oppilasmäärä ei kovin voimakkaasti laske heti edellä mainitun ennusteajanjakson jälkeen.

2.3 Esiselvitykset / vaihtoehtoiset tilanhankintatavat / muiden palvelutarpeiden yhdistäminen

Ylästön koulun laajentamisvaihtoehtoa tarkasteltiin alueen yläkouluikäisten koulutilojen toteuttamiseksi Boost Brothersien laatimassa konsulttiselvityksessä ja se todettiin suositeltavimmaksi vaihtoehdoksi. Myös ylästöläisille keväällä 2014 tehdyn kyselyn ja Ylästön koulun oppilasryhmän osallistamisen lopputuloksena Ylästö oli ensimmäinen toive yläkoulutilojen paikaksi. Ylästön koulun laajennus yhtenäiskouluksi korvaa Vantaankosken koulun tilat Ylästön kaupunginosan yläkoulupaikkojen osalta.

3. MITOITUSPERUSTEET

Ylästön koulussa on tällä hetkellä:
- oppilaita noin 545, 28 opetusryhmää, joista 4 erityisluokkaa; lukuvuonna 2016–2017 mahdollisesti 5 erityisopetusryhmää
- opetus- ja avustavaa henkilökuntaa n 40

Uudessa yläkoulussa on 260–300 oppilasta ja 20 opettajaa.

Hankkeissa tilatehokkuustavoitetunnusluku vanha koulu + laajennus on:
- yhtenäiskoulussa 8 hum2/oppilas.

4. NYKYISEN KOULURAKENNUKSEN MUUTOSTARPEET

4.1. Yleistä

Nykyisen Ylästön koulun laajuus on 3950 hym2, 6000 brm2 ja 25700 m3.

Uusi oppiminen ja laitteet lisäävät opetustilojen melutasoa. Nykyisen koulurakennuksen akustoinnin riittävyys tarkistetaan ja tarvittavilta osin parannetaan.

Musiikin harjoittelutilat

Vantaan musiikkiopisto toimii kahdessa tilassa, jotka ovat pienet ja äänen eristykseltään huonot. Soitinopetukselle rakennetaan uudet tilat laajennukseen. Nykyiset soitinopetuksen tilat muutetaan opettajien työtiloiksi. Äänen eristystä parannetaan.

Nykyinen tietotekniikkatila

Nykyinen tietotekniikkatila muutetaan robotikalle/käsityön suunnittelulle. Tilaa käytetään sekä tekstiilikäsityön että teknisen työn opetuksessa. Tilaan rakennetaan omalla ilmanvaihdolla varustettu tila 3d-printterille.

Teknisen työn tila

Tilan kaasupullojen säilytys ei ole määräysten mukainen. Tilaan tarvittavat muutokset Atex -määräysten mukaiseksi.

Sali

Salissa on lattiasta ylös nostettava näyttämö, jonka alle on ollut tarkoitus sijoittaa salin tuolit. Tuolivaunut ovat kuitenkin muutaman sentin liian korkeat eivätkä mahdu näyttämön alle. Hankitaan uudet tuolivaunut.

Ruokailusali

Nykyisin ruokailu salissa on porrastettu, niin että alkaa klo 10.45 ja päättyy klo 14.30 (Nano n.79–90 välipala). Porrastusta tarkistetaan ruokailijoiden määrän lisääntyessä.

Ruokailusali otetaan kokonaisuudessaan ruokailukäyttöön ja ruokasaliin lisätään ruokailijapaikkoja.

Ruokailusalin akustiikkaa parannetaan.

Keittiö

Keittiö toimii valmistavana keittiönä.
Tällä hetkellä aterioita tehdään kaikkiaan n.1200 annosta päivässä.

Keittiö on tiloiltaan toimiva. Kylmätilat riittävät ruokailumäärän kasvattamiseen. Keittiöstä toimitetaan ruoka Martinlaakson alueen päiväkoteihin. Yläkoululaajennuksen myötä ateriatuotanto on siirrettävä toisaalle; ratkaistava hankesuunnitelmavaiheessa.

Astianpuhdistuksessa on nykyisin puolentunnin tauko, klo 11.00–11.30. Koneen kapasiteetti ei riitä ruuhkahuippuun. Etenkin purkupään pöytä on liian lyhyt. Tiskilinjaston uudistaminen on välttämätöntä ruokailijoiden määrän lisääntyessä. Tällä hetkellä vain 4 korin mittainen, tarvitaan 6-8 korin pituus. Uusi tunnelipesukone, sovittava Elux palautusyksikkön kuljettimeen ja nopeus muuttuu koneen mukaan (DIN 10510 kapasiteetti 183 koria).

Keittiön 100L pata (Electrolux) vaihdetaan suurempaan (200L) pataan, sovittava samaan sarjaan entisen Elux. padan kanssa.

Keittiöön tarvitaan myös suurempi pikajäähdytyskaappi. Uusi tehojäähdytyslaite 100 kg/ 90 min. Sovittava Elux uunivaunulle.

Electroluksin 700L jääkaappi dieetin tilassa on rikki, tämä vaihdetaan uuteen (kaappi on keskuskoneellinen).

Osa keittiön astia hyllyvaunuista on rikki. Korjataan.

Linjastoon lisätään kaksi (1200mm) lämpöbufeeta ja salaattibufee siirretään ruokasalin puolelle. Uusien lämpöbuffetien tulee olla yhteneväisiä vanhojen kanssa.

Väestönsuoja

Ylästön koulussa on S3-luokan väestönsuoja 424,1 m2, jossa suojapinta-ala 360 m2 on mitoitettu 480 henkilölle (0,75 x 480). Toisen vaiheen väestönsuojan suuruus tarkentuu hankesuunitelmavaiheessa, pelastuslaitoksen mitoitusohje 1. vaiheen suunnitteluvaiheessa oli 270 m2 suojatilaa 1. vaiheen osalle ja 90 m2 suojatilaa 2. vaiheen osalle.

4.2 sähkötekniset muutostarpeet

Nykyisessä koulussa tehdään uuden oppimisympäristön muutostöistä aiheutuvat sähkötekniset työt. Muutostöitä tehdään mm. keittiössä/linjastossa ja auloissa. Lisäksi sähköteknisiä muutostöitä aiheutuu väliseinämuutoksista.

Tarkistetaan pistorasioiden ja valaistuksen riittävyys. Lisätään tarpeen mukaan.

Tarkistetaan langattoman verkon riittävyys myös väestönsuojatiloissa ja lisätään tarpeen mukaan.

Sähkökeskuksiin tehdään tarvittavat muutostyöt.

Pihavalaistusta lisätään.
Nykyisten valvontakameroiden kuvista ei tunnista henkilöitä. Nykyiset valvontakamerat uusitaan nykyiseen kaapelointiin.

4.3 lvi-muutostarpeet

Koulun lvi-tekniikka on vuodelta 2009 eikä sille ole asetettu uusia energiatehokkuustavoitteita. Lämmönjalohuoneen kaukolämmönsiirtimet vaihdetaan laajennusosan lisätehontarpeen mukaisiksi, vesi- ja lämpöjohdot johdetaan lj-huoneesta laajennukselle pihan kautta.
Keittiön uudet laitteet – astianpesukone, yhdistelmäuunit ja keittopata aiheuttavat vesi- ja viemärijohtoihin muutoksia.

Muutostöitä ovat teknisen työn kaasupullotilan muutos atex-määräysten mukaiseksi.

Uusi 3d-tulostin tarvitsee poistoilmanvaihdon.

Oppilasmäärien lisäys ja uuden oppimiskäsityksen mukaantulo aiheuttavat opetustiloihin muutoksia. Näissä lämmitys-, vesijohto- ja viemäriverkostot pysyvät ennallaan - ilmanvaihtoa muutetaan ja säädetään uusien tilaratkaisujen ja tiloja käyttävien henkilömäärien mukaiseksi.

Koulun muutosalueiden opetustilojen ilmanvaihto on mitoitettu ilmamääriin 3,0 dm3/sm2 - Srmk osan D2 m2-perusteisen minimivaatimuksen mukaisesti. Käytävien ja aulojen ilmanvaihto on 4,0…4,5dm3/sm2 eli D2:n vaatimusten mukainen. Tilojen yhdistäminen ym muutokset aiheuttavat luokkakohtaisia kanava- ja päätelaitesiirtoja. Ilmamäärät tarkistetaan D2:n vaatimukset täyttäviksi myös henkilöperusteisesti ja ne säädetään vastaamaan paremmin uusia huonetilakokonaisuuksia.

4.4 rak-muutostarpeet

Rakenteisiin kohdistuvia toimenpiteitä aiheuttavat talotekniset sekä keittiössä, ruokasalissa ja teknisen työn tiloissa tehtävät toimenpiteet, mm. läpiviennit ja kiinnitykset.

5. TOIMINALLISET, TILALLISET JA TEKNISET TAVOITEET SEKÄ MITOITUSPERUSTEET – LAAJENNUS

5.1 toiminnalliset tavoitteet ja konseptit

Uuden oppimisympäristön tilat suunnitellaan elämän- tai päivänkaariajatuksella; sama oppimisen tila toimii päivän eri aikoina oppimisen monipuolisena tilana, neuvottelutilana, henkilökunnan työtilana ja lähiympäristössä asuvien kuntalaisten tilana.

Tilakokonaisuuksia ajatellaan monitoimitiloina, joissa kiinteät seinät rajaavat tilaa, mutta varsinainen tila (on jaettavissa pyörällisillä kalusteilla useaan toimintaympäristöön (n. 100 oppilaan ja 4-5 opettajan käyttöön). Avoimessa tilassa on seinillä erotettuja tiloja rauhallisempaan työskentelyyn tai opettajatiimin suunnittelutilaksi.

Koulu rakentuu moduuleista, jotka muodostavat oman ääni- ja toimintamaailmansa. Yksi moduuli tulee noin 100 oppilaan käyttöön. Osassa moduuleista on erityistyöskentelyalueita. Lisäksi moduuleissa on erilailla joustavasti muokattavia yleistiloja ja yhteisvarastoja. Moduulin keskellä on keskustila, joka mahdollistaa lisätilaa oppimiselle, esim. suunnittelu- ja raportointivaiheessa.

Moduulin toiminnan perustana on opettajien yhteistyö ja työparityöskentely. Kyse on hyvin pitkälle yhteisopettajuudesta ja tiiviistä yhteistyöstä.

Nykyisen koulurakennuksen tilat palvelevat hyvin tulevan yläkoulun tarpeita. Tulevaan laajennukseen sijoitetaan uuden oppimisympäristön mukaisia alakoulutiloja luokka-asteille 3-6 sekä yläkoulun fysiikka-kemia-kotitalous moduuli.

Laajennukseen suunnitellaan pieni liikuntasali, joka toimii myös äidinkieli-draamaopetuksen- sekä monitoimitilana sekä kaksi musiikin harjoitustilaa.

Väestönsuoja

Laajennusosan väestönsuojan koko tarkentuu hankesuunnitelmavaiheessa.

5.2 muunneltavuus-, laatutaso- ja arkkitehtoniset tavoitteet

Uuden oppimisympäristön moduulit ovat muokattavissa työvaiheen ja – tavan mukaan.

Tilojen, kalusteiden, varusteiden sekä taloteknisten järjestelmien laatu noudattaa tämän päivän koulurakentamisen tasoa. Rakennus-, sähkö- ja LVI- teknisissä suunnitelmissa kiinnitetään erityistä huomioita rakennusfysikaaliseen toimintaan, ulkovaipan sisäpinnan tiiveyteen, sisäilman laatuun, valaistukseen sekä äänenvaimennukseen.

Suunnittelussa noudatetaan Vantaan arkkitehtuuriohjelmaa 2015, jonka mukaan toimitilaratkaisuilla ja arkkitehtonisilla ratkaisuilla tavoitellaan monikäyttöisyyttä ja muunneltavuutta sekä toteutetaan kestävän kehityksen periaatteita. Ilmaisuvoimaisella ja kekseliäällä arkkitehtuurilla luodaan ja vaalitaan vantaalaista identiteettiä.

Rakennus suunnitellaan kompaktiksi ja vaipan ala optimoidaan, ikkunat suunnataan ja suunnitellaan lämpötalouden ja luonnonvalon hyödyntämisen kannalta oikein.

Arkkitehtisuunnittelun vaativuusluokka on vaativa, Valtioneuvoston asetus 214/2015.

Asemakaavassa rakennuspaikka on yleisten rakennusten tontti eikä sille ole asetettu erityisvaatimuksia.

5.3 mitoitusperusteet ja tavoitteet.

Laajennuksen tilaohjelman mukainen hyötyala on 1069 m2, bruttoala 1490 brm2 ja tilavuus 5940 m3. Tehokkuusluku on 1,39.

Tavoitetehokkuus yhtenäiskoulussa on 8,0 hum2/oppilas.

5.4 elinkaari-, sisäilma- ja tekniset tavoitteet

Laajennuksen suunniteltu käyttöikä on perustusten ja rungon osalta 100 vuotta, täydentäviltä osien osilta 50 vuotta ja järjestelmien osalta 25–35 vuotta.

Laajennus toteutetaan Vantaan kaupungin KESTÄVÄ RAKENTAMINEN - lähes nollaenergiarakennuksen suunnitteluohjetta.

Tavoitteena on toimiva, arkkitehtonisesti ja teknisesti laadukas, kustannustehokas ja helposti ylläpidettävä rakennus. Energiakulutuksen tavoitetaso vastaa tiettävästi vuonna 2019 voimaan tulevia lähes nollaenergiamääräyksiä.

5.5 lvi- tekniset tavoitteet

Koulu on liitetty kaukolämpöverkostoon Ollaksentiellä. Kaukolämmön mittaus- ja alajakokeskus sijaitsevat lj-huoneessa rakennuksen länsisivulla. Alajakokeskus uusitaan uusien tehontarpeiden mukaiseksi. Laajennusosan lämmitystä varten lämmönjakohuoneeseen tehdään tarvittavat pumppu / sekoitusryhmät ja lämmön alamittarit. Lämmönjakohuoneesta putket johdetaan putkielementissä pihan kautta laajennusosalle, jonne putkille rakennetaan nousukuilu.

Laajennukselle tehdään putkistot radiaattori- ja iv-verkostoille. Tuulikaappeihin asennetaan kiertoilmakojeet. Lämpöjohtojen asennuksessa huomioidaan huolto- ja korjaustyöt ja ne eristetään ja pinnoitetaan noudattaen viranomaismääräyksiä ja -ohjeita.

Koulu on liitetty vesijohtoverkostoon Ollaksentiellä. Tonttivesijohto on johdettu lämmönjakohuoneen päävesimittarille. Laajennusosan käyttövettä varten lämmönjakohuoneeseen tehdään tarvittavat putkiliitokset ja alavesimittarit. Lämmönjakohuoneesta putket johdetaan putkielementissä pihan kautta laajennusosalle. Laajennukselle tehdään käyttövesiputkisto kylmälle, lämpimälle ja kier-

to vedelle. Putket eivät saa lävistää kosteiden tilojen kosteuseristeitä. Vesijohdot asennetaan siten, että huolto- ja korjaustyöt ovat esteettä tehtävissä. Vesi- ja viemäriverkoston mitoituksessa noudatetaan Srmk osan D1 ohjeita.

Alkusammutuskalusto (pikapalopostit ja jauhesammuttimet) tehdään paloviranomaisten määräysten mukaisesti.

Koulu on liitetty jätevesiviemäriverkostoon Ollaksentiellä, sadevedet on johdettu avo-ojaan. Laajennukselle tehdään jäte- ja sadevesiviemäriverkostot, jotka liitetään koulun verkostoihin. Jätevesiviemäri liitetään koulun tonttiviemäriin. Pihan nykyisiä laajennusosan alle jääviä sadevesiviemäreitä ja -kaivoja muutetaan laajennusosan ja pihasuunnitelman mukaisesti. Kattosadevedet johdetaan syöksytorvien rännikaivojen kautta pihan verkostoon.

Laajennusosan tilat varustetaan koneellisella, ensisijaisesti pyörivällä lto:lla varustetulla tulo- ja poistoilmanvaihdolla. Iv-kojeet sijoitetaan vesikaton ivk-huoneeseen. Iv-kojeiden palvelualueet valitaan niin, että ne ovat tarkoituksenmukaisia ja ne palvelevat hyvin kiinteistön käyttöä.

Ilmamäärät mitoitetaan henkilömääräperusteisesti Srmk osan D2 mukaan. Sisäilmaston laatutaso on luokka S2(lämpötilaolosuhteet S3), rakennus- ja iv-töiden puhtausluokka P2, rakennusmateriaalien ja iv-tuotteiden päästöluokka M1 (Sisäilmaluokitus 2000).

Alustatilaan rakennetaan koneellinen tulo/poistoilmanvaihto. Mikäli radonpitoisuudet ylittävät sallitun rajan tehdään koneellinen radonpoisto.

Jäähdytykseen käytetään rakenteellisia keinoja - ikkunoiden aurinkosuojausta ja tilojen tarkoituksenmukaista sijoittelua sekä myös ilmanvaihdon yöviilennystä.

Suuret tilat, joiden käyttö ja kuormitus ovat vaihtelevia, varustetaan ilmamäärä-sääteisillä järjestelmillä.

Koje-, laite- ja kanava-asennuksissa huomioidaan huolto- ja korjaustyöt sekä koje- ja laitevalinnoissa energiatalous.

Ilmanvaihtolaitteistot mitoitetaan pienille painehäviöille siten, että ominaissähköteho (SFP-luku) alittaa 1,3kW/m3/s.

Tulo- ja poistokojeet ovat koteloituja, lämpöeristettyjä, alustapalkein varustettuja tehdasvalmisteisia kojeita. Kojeiden suodattimet ovat helposti vaihdettavia, standardimittaisissa tiiviissä kehyksissä olevia, hälytyslaittein varustettuja kuitusuodattimia. Tuloilman suodatusluokka on F7 ja poistoilman F5.

Ilmanvaihtokojeissa on ensisijaisesti tehokkaat pyörivät lämmöntaiteenottolaitteet - likaisten tilojen kojeissa käytetään levylämmönsiirtimiä. Puhaltimien moottorit ovat taajuusmuuttajin ohjattuja. Äänenvaimentimet ovat tehdasvalmisteisia ja standardimallisia - vaimentimet ja -verhoukset pölyämätöntä materiaalia, joista ei irtoa kuitua kanavistoon.

Huippuimurit ovat takaisinvirtauksenestolla ja äänenvaimentimin varustettuja. Teknisiin tiloihin sijoitetaan poistopuhaltimet ja korvausilmasäleiköt.

Tuulikaappeihin sijoitetaan kiertoilmakojeita, joiden käyntiä ohjataan lämpötila-anturein, ovikytkimin sekä kierrosnopeuden säätimin.

Kanavat ovat pyöreitä, puhdistusluukuin ym kanavaosin varustettuja - tarvittaessa suorakaidekanavia. Kanavien asentamista kylmään tilaan tulee välttää.

Ulkosäleiköt ovat alumiinia - vinosäleisiä ja sadesuojattuja. Ulkosäleiköt ja kammiot rakennetaan siten, että veden / lumen pääsy iv-kojeisiin estyy. Kammioihin asennetaan kuivakaivot ja viemärit. Raitisilmasäleiköissä käytetään lumisieppareita.

Kanavat ja laitteet eristetään ja pinnoitetaan noudattaen viranomaismääräyksiä ja -ohjeita.

Tulo- ja poistoilmalaitteet sijoitetaan siten, että ilmankierto huonetiloissa kattaa koko tilan. Vaimennuslaatikoiden pintamateriaalin tulee olla sellaista, ettei villakuituja irtoa sisäilmaan.

Automaatiojärjestelmä on avoin, muunneltavat laitteistoratkaisut salliva, ddc-pohjainen suora numeerinen kiinteistöautomaatiojärjestelmä. Se toteutetaan noudattaen Vantaan kaupungin ohjeita.

Laajennusosaan sijoitetaan valvontajärjestelmän alakeskus, joka liitetään käytössä olevaan Vantaan kaupungin keskitettyyn aluevalvontajärjestelmään

5.6 sähkötekniset tavoitteet

Yleistä

Sähköteknisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laitevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laitetoimittajia.

Aluesähköistys ja liittymät

Rakennus liitetään sähkölaitoksen pienjännitejakeluverkkoon ja teleoperaattorin tietoliikenneverkkoon. Kiinteistöautomaatio liitetään Vantaan kaupungin kauko-

valvontajärjestelmään. Videovalvonta liitetään Vantaan kaupungin videovalvonta-verkkoon. Liittymät toteutetaan nykyisen koulurakennuksen kautta.

Piha-alueiden valaistus toteutetaan valaisinpylväillä sekä rakennukseen asennettavilla seinä- ja katosvalaisimilla.

Sähköjärjestelmät (400V)
Rakennus varustetaan sähkökeskuksilla, jotka palvelevat valaistusta, pistorasioita, LVIA- laitteita kiinteistön laitteita sekä tele- ja turvajärjestelmiä.

Energian kulutuksen seurantaa varten sähkökeskuksiin asennetaan alamittareita, joilla tavoitellaan rakennuksen käytönaikaista energian kulutuksen optimointia mm. seuraamalla mittaustulosten poikkeamia esim. vikatapauksissa.

Telejärjestelmät
Rakennus varustetaan yleiskaapelointi-, yhteisantenni-, kuulutus-, keskuskello– sekä merkinantojärjestelmillä. Järjestelmät liitetään nykyisen koulun järjestelmiin.

Sähköiset turvajärjestelmät
Rakennus varustetaan rikosilmoitin-, videovalvonta-, merkki- ja turvavalaistusjärjestelmillä. Järjestelmät liitetään nykyisen koulun järjestelmiin.
Lisäksi rakennus varustetaan automaattisella paloilmoitinjärjestelmällä sekä sprinkleri- ja/tai savunpoistojärjestelmällä mikäli lupaehdot sitä edellyttävät.

Muut järjestelmät
Pesutilat varustetaan lattialämmityksellä (mukavuuslämpö, kuivatus). Lämmitysmuodon valinta tarkasteltava kokonaisuutena suunnitteluvaiheessa.

Rakennus varustetaan aurinkosähköjärjestelmällä. Järjestelmän mitoitetaan siten, että energian tuotto käytetään kokonaisuudessaan rakennuksessa.

5.7 rakenteisiin liittyvät tavoitteet

Olemassa olevassa rakennuksessa ei ole rakenteellisesti varauduttu laajennukseen aikaisemman vaiheen toteutusmuodosta johtuen. riippuen kulkuyhteyden sijoittamisesta laajennusosaan, ulkoseinärakenteita mahdollisesti joudutaan tukemaan. Viereisiin tiloihin voidaan joutua myös tekemään ulkoseinärakenteisiin erilaisia liitosrakenteita. Ulkoseinärakenteissa on vanhojen rakennepiirustusten mukaan sisäkuorena teräsbetonielementti ja julkisivuverhouksena paikallamuurattu punatiili. Alapohjarakenteena on alustatilallinen ontelolaatasto. Kulkuyhteyttä varten joudutaan olemassa olevan rakennuksen seinän vierellä tekemään uudet paaluanturat, ellei suunnitteluvaiheessa laskennallisesti voida todeta olemassa olevissa anturoissa olevan kuormituskapasiteettia. Laajennus erotetaan olemassa olevasta rakennuksesta liikuntasaumalla.

Laajennuksen ja olemassa olevan rakennuksen liitoskohta on suunniteltava toteutuskelpoisesti.

Runkojärjestelmä valitaan niin, että se sallii joustavan käytön ja myöhempiä tilamuutoksia. Rakennusrungon syvyys valitaan siten, että kantavat ja jäykistävät seinälinjat sijoittuvat ulkoseinille. Poikittaisia kantavia seinälinjoja ei pääsääntöisesti sallita estämään muuntojoustavuutta.

Talotekniikan nousukuilut minimoidaan ja keskitetään. Talotekniset linjat viedään ulkovaipan sisäpinnan sisäpuolella.

Laajennuksen paloluokka on P1. Palo-osastointi toteutetaan paloteknisen suunnitelman mukaan.

Teräsrakenteiden palosuojaus toteutetaan palosuojamaalilla ja/tai rakennejärjestelmän omalla palosuojausmenetelmällä lukuun ottamatta kuitupohjaiset tuotteet.

Kantavien rakenteiden ja rakennusfysikaalisen suunnittelun osalta hanke on vähintään vaativa suunnittelutehtävä. Hankkeen vaativuus pohjarakenteiden suunnittelun osalta selviää hankesuunnitteluvaiheessa.

Alapohjan ja kellarin maanpaineseinien rakennusfysikaalisten olosuhteet suunnitellaan toimimaan moitteettomasti sekä rakenteiden tulee olla tiiviitä sisätilaa vastaan. Rakennedetaljien tulee olla toteutuskelpoisia.

Runkomateriaalina käytetään terästä ja teräsbetonia.

Ulkovaipan sisäpinnan tiiveyden varmistamiseksi on laadittava detaljit kaikista erilaisista liitos- ja epäjatkuvuuskohdista. Laajennuksen ja olemassa olevan rakennuksen välinen liitoksesta laaditaan toteutuskelpoiset rakennusfysikaalisesti toimivat ratkaisut.

Talotekniikka viedään ulkovaipan sisäpinnan sisäpuolella. Höyrynsulkukerroksen lävistäminen on sallittua vain poikkeustapauksissa.

Märkä- ja kosteudelle alttiissa tiloissa käytetään kiviainepohjaisia materiaaleja.

Laajennukseen suunnitellaan ulkopuolinen vedenpoisto vesikatolta.

Laajennukseen sijoitettavat musiikkitilat irrotetaan akustisilla materiaaleilla yms. ympäröivistä rakenteista.

6. TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA

6.1 sijainti ja hallinta

Osoite: Ollaksentie 29, 01690 Vantaa, Y-tontti
Sijainti: 40. kaupunginosa, Ylästö

Ylästön II koulu sijoitetaan laajennuksena nykyisen Ylästön koulun yhteyteen keskelle Ylästön omakoti- ja rivitaloaluetta.

Y-tontti rajautuu etelässä Ollaksenkujaan, lännessä Ollaksentiehen ja pohjoisessa Kääpäpolkuun. Lännessä Y-tontti rajautuu Karhuniityn viheralueeseen.

Tontti on Vantaan kaupungin omistuksessa.

Tontilla 3 rakennusta:

- v. 2001 opetusrak. ja kevytrakenteinen yhd. ulkovarasto ja jätekatos, 575 kem2
- koulurakennus, v. 2008 6035 kem2, kaksikerroksinen koulurak. ja jäte/var. 27 kem2

6.2 kaava- ja kiinteistötiedot, rasitteet

Voimassa oleva asemakaava on Vantaan kaupunki, YLÄSTÖ/40051/1 (kaavan p-a 4016) 40/13.3.01Y, vahvistettu 1.3.2004.

Ollaksentie 29 -tontti kuuluu kortteliin 40052, kaavamerkintä Y II, e=0.5. Kiinteistötunnus on 92–40-52-1. Tontin pinta-ala on 19360 m2. Rakennusoikeutta yleisten rakennusten korttelialueella on 12000 m2.

6.3 tontin rakennettavuus

Korttelin maaperä- ja rakennettavuusolosuhteet, 15.5.2003:

Korttelin maanpinta on suhteellisen tasainen maanpinnan vaihdellessa tasovälillä +28...+31.

Korttelin maaperä on pinnassa olevan ohuen humusmaakerroksen alla 1.5 ... 7 m savea tai savista silttiä, jonka alla on silttiä ja moreenia. Saven ja savisen siltin vesipitoisuus vaihtelee 15 ... 35 %.

Rakennukset perustetaan tukipaaluilla ja lattiat tulee rakentaa kantaviksi. Kevyet varastorakennukset yms. voidaan rakentaa laatalla saven tai savisen siltin varaan.

Vesihuoltolinjat voidaan perustaa tasauskerroksella sekä pihat ja parkkialueet maanvaraisesti ilman maapohjanvahvistamista, mikäli pengerkorkeus on alle metrin.

6.4 piha

Piha on osa oppimisen ympäristöä.

Tällä hetkellä ulkovarastoja on riittävästi.

Yläkoululaajennuksen tuomat piha-alueen muutostarpeet tarkastellaan hankesuunnitelmavaiheessa.

Hulevedet viivytetään tontilla Vantaan kaupungin hulevesiohjeen mukaisesti.

6.5 liikenne, pysäköinti, kadut ja kunnallistekniikka

Autoliikenne tontille on Ollaksen tieltä ja henkilöautojen pysäköinti on tontin pohjoisosassa. Pysäköintialuetta laajennetaan vastaamaan yläkoulun tarpeisiin.

Huoltoliikenne keittiöön on Ollaksentieltä. Ei muutoksia.

Yläkoululaajennus tuo mukanaan tarpeen nykyisen p-paikan laajennukselle ja myös yläkoululaisten mopoautojen ja polkupyörien paikoitukselle. Mopoautoille rakennetaan pysäköinti Ollaksen tien varteen nykyisen polkupyöräpaikoituksen tilalle ja uusi polkupyöräpaikoitus rakennetaan paviljongin vierelle.

Kunnallistekniikka ja johdot kulkevat Ollaksentien alla ja tontilla Ollaksen tien vierellä.

6.6 rakentamisrajoitteet, ympäristö, melu

Tontti on lentomelualueella, Lden 50 desibeliä.

Tontti on liikennemelualueella, tiemelu 2011 päivällä, melun määrä kasvaa tontin keskeltä 45-50 dB Ollaksentien varrelle 60-65 dB.

Tontin ali kulkee Päijänne-tunneli.

6.7 liittyvät hankkeet

Koulupihojen ja lähiliikuntapaikkaverkoston kehittämishankkeena on esitetty yläkoululaajennuksen yhteyteen Ylästön koulun lähiliikuntapaikan kehittämistä, 300 000 € (VTK OY investointi).

7. VÄISTÖTILANTARVE

Ei väistötilan tarvetta, mikäli nykyiseen koulurakennukseen kohdistuvat toimenpiteet ajoitetaan koulun loma-aikaan.

8. KUSTANNUKSET

8.1 kustannusennuste

Tilakeskuksen hankevalmistelussa on laskettu kustannusennusteet:

- laajennukselle 4 450 000 €
- nykyisen koulurakennuksen muutostöille 445 000 €

9. RAHOITUS JA AIKATAULU

9.1 investointiohjemaan kuuluminen

Taloussuunnitelmassa 2016–2019 hanke on esitetty toteutettavaksi VTK KIINTEISTÖT OY:n investointina.

9.2 määrärahavaraus ja vuodet

Taloussuunnitelmassa 2016–2019 hankkeelle on esitetty 3 400 000 € vuodelle 2019.

9.3 aikataulu:

- Hankesuunnitelma 8-12/2016 aikana
- Suunnittelu 1-12/2017
- Rakentaminen on 1/2018 - 5/2019.

10.HANKKEEN KÄYTTÖVAIKUTUKSET JA TOIMINTAKUSTANNUKSET

10.1 vuokrakustannukset

Nykyisen Ylästön koulun vuokra on VTK Kiinteistöt Oyn omistamassa kouluraken-nuksessa 700 000/vuosi.

Hankkeen laajennusosan lopullinen vuokra tulee määräytymään toteutuneiden kustannusten perusteella.

10.2 toimintakustannukset hallintokunnalle

Ylästön koulun toiminnan vuosittaiset kulut sisältävät henkilöstö- ateria- ja toi-mintakulut. Alakoulusta yhtenäiskouluksi muutoksessa käyttökustannusten lisäys on noin 826 237 €.

10.3 ylläpitokustannukset

Tilakeskuksen laskelman mukaan hankkeen laajennusosan alustavat pääoma- ja ylläpitokustannukset tulevat olemaan 298 539 € /vuosi.

11.RISKIT

11.1 normaalit riskit

Tarveselvitysvaiheessa ei hankkeeseen sisälly normaalirakentamisesta poikkeavia riskejä.

11.2 työturvallisuustehtävien tarkastuslistan läpikäyminen / työturvallisuuskoordinaattori

Tarveselvitysvaiheen työturvallisuuskoordinaattorina on Katri Olli. Työturvallisuustehtävien tarkistuslista on käyty läpi. Hankkeesta on laadittu HAVAT-riskikartta. Suunnitteluvaiheessa täytetään Vantaan kaupungin tilakeskuksen turvallisuusohjeen mukaisesti tarvittavat asiakirjat.

12.LASTEN JA NUORTEN OSALLISTAMINEN

Ei tämän hankkeen piirissä.

13.VASTUUHENKILÖT / TYÖRYHMÄ

VTK Kiinteistöt Oy:

- Kari Laine, rakennuttajapäällikkö, 050 301 7647, kari.laine@vtkoy.fi

Sivistystoimen toimiala:

- Laura Malinen, strategia-asiantuntija
- Erkki Tulkki, Ylästön koulu, rehtori 040 570 9196, erkki.tulkki@vantaa.fi
- Merja Kivioja, Ylästön koulu, apulaisrehtori
- Ville Varhia, Ylästön koulu, opettaja
- Petteri Avonius, Ylästön koulu, opettaja
- Päivi Pitkäranta, Ylästön koulu, opettaja

Liikuntapalvelut:

- Anu Jokela, Liikuntapäällikkö

Kulttuuripalvelut:

- Monna Relander, Vantaan musiikkiopisto, rehtori

Kaupunginjohtajan toimiala:

- Marja-Leena Jämsen-Mässeli, työsuojeluvaltuutettu

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala:

- Katri Olli, Rakenneinsinööri, ts- ja hs-vaiheen työturvallisuuskoordinaattori
- Yrjö Jaakkola, Sähköinsinööri
- Timo Sippola, LVI-insinööri
- Tuula Raulo, Kustannuslaskija
- Anne Valkeapää, Puhtauspalvelut, suunnittelija
- Tarja Aaltola, Keittiöasiantuntija
- Ulla Puranen-Mashalla, Pihavastaava
- Eija Kivineva, Hankekehitysarkkitehti

Liitteet

- sijaintikartta
- asemakaavaote ja -määräykset
- tilaohjelma _ laajennus
- kustannusennuste
- vuokrakustannuslaskelma _ laajennus

23.9.2015 11:27:42
Ylästöntie
Övitsbölevägen
Oliaksentie
Oliasvägen
Koulu
Mansikkamäki
Smultronbacken
YLÄSTÖ
ÖVITSBÖL
40
250 m
1:7 500
Kaupunkikartta ©Vantaan kaupunki

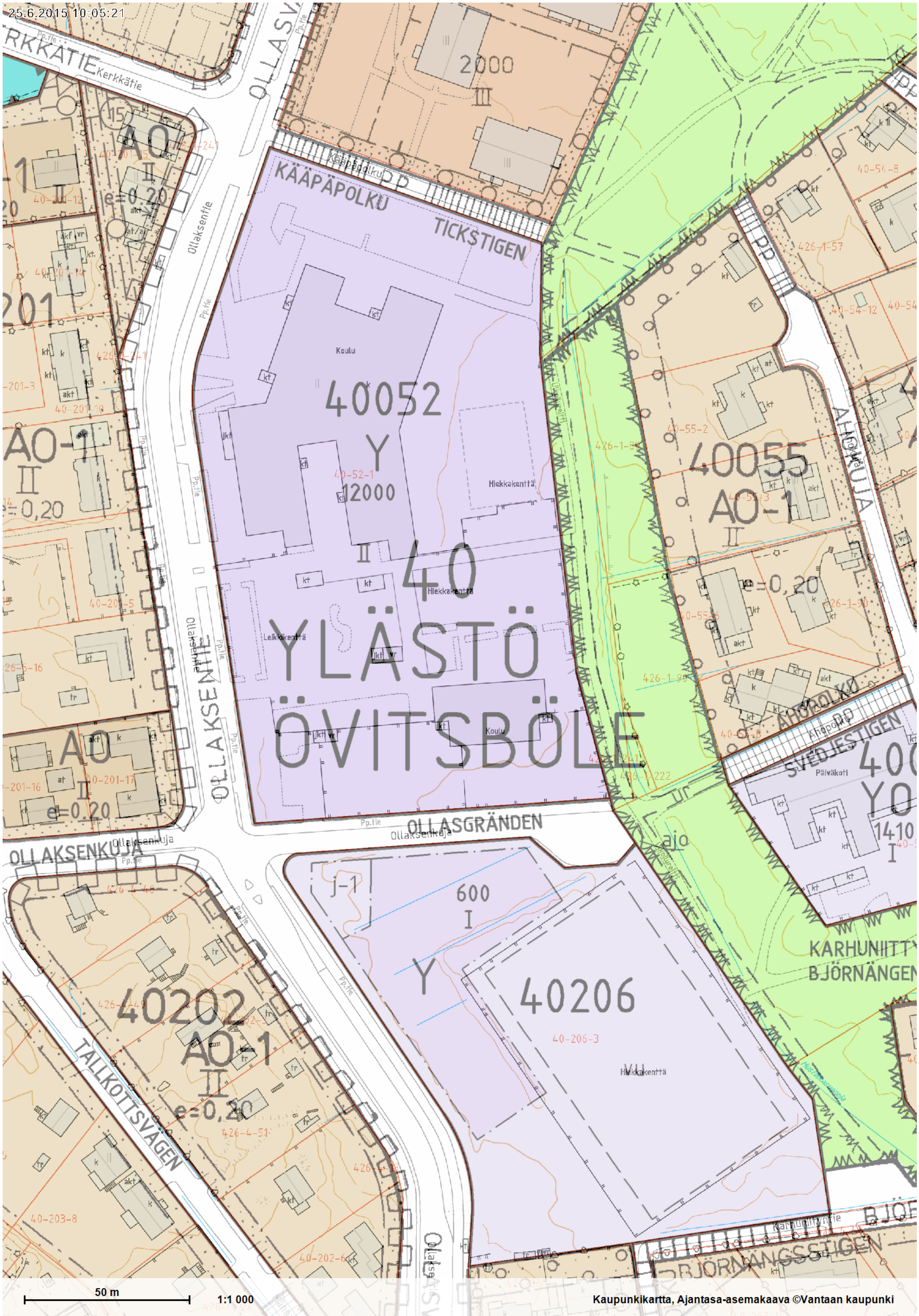
25.6.2015 10:05:21
KÄÄPÄPOLKU
TICKSTIGEN
Käppändiku
Koulu
40052
Y
12000
II
40
YLÄSTÖ
ÖVITSBÖLE
Hiekkakenttä
Leikkikenttä
Ollaksentie
OLLASGRÄNDEN
Ollaksenkuja
OLLAKSENKUJA
40055
AO-1
II
e=0,20
40206
Y
40-206-3
VU
Hiekkakenttä
40202
AO-1
II
e=0,20
TALLKOTTSVÄGEN
600
I
j-1
ajo
Päiväkoti
SVEDJESTIGEN
AHONKUJA
KARHUNIITTY
BJÖRNÄNGEN
50 m
1:1 000
Kaupunkikartta, Ajantasa-asemakaava ©Vantaan kaupunki

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
001713	14.01.2004	85/50, 86/50

Kv 01.03.2004

Vantaan kaupunki
Kaupunginosa 40

YLÄSTÖ

Asemakaavan muutos
Kortteli 40052, osat kortteleista 40051 ja 40206 sekä katu- ja virkistysalueet.
(Kumoutuvan asemakaavan kortteli 40052 ja osa korttelia 40051 sekä virkistysalueet.)

1:2000

Vanda stad
Stadsdel 40

ÖVITSBÖLE

Ändring av detaljplanen
Kvarteret 40052, delar av kvarteren 40051 och 40206 samt gatu- och rekreationsområden.
(Kvarteret 40052 och del av kvarteret 40051 samt rekreationsområden i den detaljplan som upphävs.)

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · — 3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	Linje 3 m utanför planområdets gräns.
A Asuinrakennusten korttelialue.	Kvartersområde för bostadshus.
A-aluetta korttelissa 40051 koskevia määräyksiä:	För A-området i kvarteret 40051 gällande bestämmelser:
Kattomateriaalin tulee olla kattotiili.	Takmaterialet skall vara av tegel.
Asuinrakennusten pääasiallisen julkisivumateriaalin tulee olla savitiili.	Som huvudsaklig fasadmaterial i bostadsbyggnaderna skall användas lertegel.
Porrashuoneiden tulee olla luonnonvaloisia.	Trapphus skall vara med naturligt ljus.
Istutettavalla alueen osalla tulee olla puita ja pensaita.	På del av område som skall planteras skall växa träd och buskar.
Pysäköintialue on erotettava muista piha-alueista ja KL-korttelialueesta istutuksin.	Parkeringsområdet skall avskiljas från andra gårdsområden och från KL-kvartersområdet med planteringar.
Asuntojen ulkokuoren ääneneristävyyden lentomelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.	Ljudisoleringen mot flygbuller i bostädernas ytterskal skall vara minst 35 dB.
Autopaikkojen vähimmäismäärät: Asunnot 1,5 autopaikkaa/asunto	Minimiantalet bilplatser: Bostäder 1,5 bilplatser/bostad
Y Yleisten rakennusten korttelialue.	Kvartersområde för allmänna byggnader.
Y-kortteleita 40052 ja 40206 koskevia määräyksiä:	För Y-kvarteren 40052 och 40206 gällande bestämmelser:
Koulujen, päiväkotien ja vastaavien melulta suojattavien rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden lentomelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.	Skyddet mot flygbuller måste vara minst 35 dB i ytterhöljet på skolor, daghem och andra byggnader som skall bullerskyddas.
Autopaikkojen vähimmäismäärä on 1 autopaikka/150k-m2.	Minimiantalet bilplatser är 1 bilplats/150m2-vy.
KL Liikerakennusten korttelialue.	Kvartersområde för affärsbyggnader.
KL-aluetta korttelissa 40051 koskevia määräyksiä:	För KL-området i kvarteret 40051 gällande bestämmelser:
Kattomateriaalin tulee olla kattotiili.	Takmaterialet skall vara av tegel.
Pääasiallisten julkisivumateriaalien tulee olla savitiiltä ja lasia.	De dominerande fasadmaterialen bör vara tegel och glas.

Liikkeen asiakassisäänkäynnin edusta ja jalankulkualueet on laatoitettava.

Istutettavalla alueen osalla tulee olla puita ja pensaita.

Toimistotilojen ja vastaavien työtilojen ulkokuoren ääneneristys lentoliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:
Liikerakennukset 1 autopaikka/35 k-m2

Området utanför butikens kundentré och områdena för fotgängartrafik skall beläggas med plattor.

På del av område som skall planteras skall växa träd och buskar.

Ljudisoleringen mot flygbuller bör vara åtminstone 30 dB i kontorslokaliteter och andra motsvarande arbetsutrymmen.

Minimiantalet bilplatser:
Affärsbyggnader 1 bilplats/35 m2-vy

Puisto.

Park.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Osa - alueen raja.

Gräns för delområde.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

40
YLÄST
40051

Kaupunginosan numero.

Stadsdelsnummer.

Kaupunginosan nimi.

Stadsdelens namn.

Korttelin numero.

Kvartersnummer.

OLLAKSENKUJA

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

500

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

I

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.

Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.

Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.

Rakennusala.

Byggnadsyta.

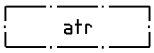

Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen tai auton säilytyspaikan.

Byggnadsyta där ekonomibyggnad eller förvaringsplats för bil får placeras.

Nuoli osoittaa rakennusalan sen sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.

Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden bör tangera.

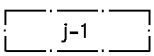

Jätteiden keräystä varten varattu alueen osa, joka on aidalla tai istutuksin erotettava muusta alueesta.

För uppsamlingsplats för avfall reserverad del av område, som med staket eller planteringar skall avskiljas från det övriga området.

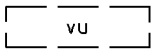

Ohjeellinen urheilukenttä.

Riktgivande idrottsplan.

Istutettava alueen osa.

Del av område som bör planteras.

Säilytettävä / istutettava puurivi.

Trädrad som skall bevaras / planteras.

Katu.

Gata.

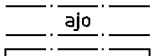

Ajoyhteys.

Körförbindelse.

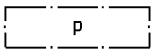

Pysäköimispaikka.

Parkeringsplats.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella olevilla korttelelhin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkisuunnitteluyksikkö
Asemakaavoitus

Stadsplaneringsenheten
Detaljplanering

Timo Kallaluoto
Aluearkkitehti / Områdesarkitekt

Mittausosasto

Pohjakartta täyttää kaavoitusmittausasetuksen 1284 / 1999 vaatimukset.

Mätningsavdelningen

Baskartan fyller de anspråk som förordningen om planläggningsmätning 1284 / 1999 kräver.

Vantaalla / Vanda 25.02.2004

Pekka Tervonen
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 01.03.2004

Godkänd av stadsfullmäktige 01.03.2004

	D			G	
ALA-ASTEET	**koulu nyt**		**Laajennus**	**Yhtenäisk**	
Perusopetusryhmien lukumäärä		24+3			36+5
Oppilasmäärä		510			770
1. HALLINTO-, TYÖ-, NEUVOTTELU- JA KIRJASTOTILAT					
koulun johtajan tai rehtorin huone		19			19
apulaisrehtorin huone		11			11
kanslia huone		17,5			17,5
vahtimestarin huone		10			10
Henkilökunnan huone		190			275
Opettajien työtilat/neuvottelu				2	19
neuvottelu		21,5			21,5
tv- ja keskusradiotila		10			10
psykologi ja kuraattori + 1/2 neuv.	2	38,5		2	38,5
opinto-ohjaajan huone			**14**		14
oppilaskunnan huone			**20**		20
Hallinto-, työ- ja neuvottelutilat		**317,5**			**455,5**
arkisto- tai varastotila		5			5
monistamo- ja materiaalihuone		20,5			20,5
Hallinnon varastotilat		**25,5**			**25,5**
Kirjastohuone ja kirjaston hoitajan huone		**48**			**48**
2. OPETUSTILAT					
opetustila 1	3	73		3	73
opetustila 2	4	155,5		4	155,5
opetustila 3	15	913,5		15	913,5
Yleisopetuksen moduuli a' 250-275 m2			1 **270**	1	270
aula			1 **85**	1	85
opetustila 4 ja tietoteknikka ja ent. kirj	6	415,5	1 **80**	7	495,5
maantieto ja biologia varastoineen	*	95,5		1	95,5
käsityö (mm. suunnittelu ja robotiikka)		93,5	1 **120**	1	120
musiikki	*	105		1	105
kuvaamataito	*	119,5		1	119,5
musiikin harj. tilat (Musiikkiopiston toive)	2	19	2 **19**	2	19
a) luokkatila		**1990**			**2451,5**
käsityö (ent. tekninen ja tekstiili)		229		2	322,5
kotitalous			**125**	1	125
fysiikka/kemia			2 **180**	2	180
b) erikoisvarustettu luokkatila		**229**			**627,5**
					24
Luokkatila, luentosali		**2219**			**3079**
liikunta		365,5			365,5
näyttämötilat					
Liikunta- ja näyttämötilat		**365,5**			**365,5**
3. VARASTOTILAT					
näyttämön varasto		13			13
tuolivarasto					
iltakäytön varastot		5,5			5,5
voimisteluvälinetila	3	43		3	43
ulkourheiluvälinetila	2	11		2	11
Liikunnan ja näyttämön varastot		**72,5**			**72,5**
Kiinteistönhoitotila		**20,5**			**20,5**
Oppilaiden henkilökoht. omaisuuden säilytystiloja ja eteistilaa			2 **110**	2	110
erillinen opetusvälinetila		35			35
Erilliset opetusvälinetilat		**35**			**35**
4. SOSIAALITILAT					
Oppilaiden pukeutumis- ja peseytymistilat	**4**	**110**		**4**	**110**
Liikunnanopettajan pukeutumis- ja peseytymistilat	**2**	**15**		**2**	**15**
opettajien WC-tilat	2	14,5	2 **7**	4	21,5
keittiö- ja siivoushenkilökunnan puk. ja pes.tilat	2	29,5		2	29,5
Pukeutumis-, peseytymis- ja WC-tilat		**44**			**51**
Oppilaiden WC-tilat 1)	26	**49**	18 **31**	44	**80**
Terveydenhoitotilat ja lepohuone + 1/2 neuv.		**58**			**58**
5. RUOKAILUTILAT					
Suurkeittiö aputiloineen, varastot mukaanluettuina		**191,5**			**191,5**
Ruokasali; 0,5 m2 / oppilas sis. ruoanjakelun		**290,5**			**290,5**
SIIVOUSTOIMEN TILAT		36	2 **8**		44
YHTEENSÄ / HYM2		3877	**1069**		4921
HYM2 / OPPILAS		**7,6**			**6,4**
ASUNNOT					

1) 1 WC (1,5 m2) alkavaa 15 oppilasta kohti, kuitenkin vähintään 1 inva-WC (5,5 m2)

25.4.2016
SBJ

VANTAAN KAUPUNKI	**Kustannusennuste**
TILAKESKUS	**Tarveselvitys**
Hankevalmistelu	**21.04.2016**

YLÄSTÖN KOULUN LAAJENNUS

Laajuustiedot :

bruttoala	1 490	brm2
hyötyala	1 069	hym2
tilavuus	5 940	rm3
tehokkuusluku	1,39	

Rakennuskustannukset		**Yht.€**	**€/brm2**	**€/hym2**	**€/rm3**
Rakennuttajan kulut					
suunnittelu	295 000				
rakennuttaminen	200 000				
liittymismaksut	70 000	565 000	379,19	528,53	95,12
Rakennustekniset työt					
rakennusteknilliset työt		2 884 000	1 935,57	2 697,85	485,52
-sis.pihatyöt					
LVI-työt					
LVV-työt	181 000				
IV-työt	202 000				
Säätölaitteet	47 000	420 000	281,88	392,89	70,71
Sähkötyöt		256 000	171,81	239,48	43,10
Erillishankinnat		50 000	33,56	46,77	8,42
Muutos- ja lisätyövaraus		375 000	251,68	350,80	63,13
KUSTANNUSENNUSTE (alv 0%)		4 550 000	3 053,69	4 256,31	765,99
KUSTANNUSENNUSTE (ALV 24%)		5 642 000	3 786,58	5 277,83	949,83

Hintataso KL 88 (IV-16)

Kustannusennuste sisältää :

- Tontin maaperäolosuhteista aiheutuvat paalutuksen lisäkustannukset n. 146 000 € (alv 0%)
- Uudesta oppimisympäristösuunnitelmasta aiheutuvia laatutason lisäkustannuksia
(mm. akustointi, paljeseinät, lukitus- ja kulunvalvonta, säilytyslokerot)

Kustannusennuste ei sisällä :

- hankkeen väistötilakustannuksia
- olemassa olevan Ylästön ala-asteen keittiö-ruokasalitilojen ja muiden tilojen muutostyökustannuksia
n. 445 000 € (alv 0%)

Hankevalmistelu 21.04.2016

Tuula Raulo
Kustannusinsinööri

21.04.2016

YLÄSTÖN KOULUN LAAJENNUS

Hankkeen huoneistoala		**1 314**	**htm2**
Hankkeen jälleenhankinta-arvo		**4 550 000**	**€**
-hankkeen kustannukset (talousarviohinta)	**4 550 000**		
-rakentamisen yksikköhinta huoneisto-m2	**3 463**		

ALUSTAVA VUOKRAKUSTANNUSLASKELMA ALV 0%

		€/a	€/htm2/a	€/htm2/kk
0	Yhteistehtävät	4 663	3,55	0,30
1	Kiinteistönhoito ja valvonta sekä ulkoalueen hoito	25 686	19,55	1,63
2	Lämpöhuolto	6 780	5,16	0,43
3	Sähköhuolto	7 726	5,88	0,49
4	Vesihuolto	6 938	5,28	0,44
5	Erityislaitehuolto	956	0,73	0,06
6	Siivous	0	0,00	0,00
7	Jätehuolto	4 888	3,72	0,31
9	Kunnossapito	13 403	10,20	0,85
0-9	**Yhteensä**	**71 039**	**54,06**	**4,51**

Pääomakustannukset:				
Korjausvastike	2,5	113 750	86,57	7,21
Korko %	2,5	113 750	86,57	7,21
Pääomakustannukset yhteensä		**227 500**	**173,14**	**14,43**
Pääoma- ja ylläpitokustannukset yhteensä		**298 539**	**227,20**	**18,93**

Lopullinen vuokra määräytyy toteutuneiden kustannusten mukaan

AURINKOKIVI

2. VAIHE, LAAJENNUS

Sisällysluettelo

TARVETIETOKORTTI VIRHE. KIRJANMERKKIÄ EI OLE MÄÄRITETTY.

1. PERUSTELUT TARPEELLE 46

1.1 YHTEENVETO 46

1.2 HANKKEEN LIITTYMINEN PALVELUVERKKOON 46

1.3 VÄESTÖENNUSTE / SUHDE KOKONAISTARPEESEEN 46

1.4 ESISELVITYKSET / VAIHTOEHTOISET TILANHANKINTATAVAT / MUIDEN PALVELUTARPEIDEN YHDISTÄMINEN. VIRHE. KIRJANMERKKIÄ EI OLE MÄÄRITETTY.

2. TOIMINNALLISET, TILALLISET JA TEKNISET TAVOITTEET SEKÄ MITOITUSPERUSTEET JA TAVOITTEET 46

3. TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA 53

4 VÄISTÖTILANTARVE 55

5 KUSTANNUKSET 55

6 RAHOITUS JA AIKATAULU 55

7 HANKKEEN KÄYTTÖVAIKUTUKSET JA TOIMINTAKUSTANNUKSET 56

8 RISKIT 56

9 VASTUUHENKILÖT / TYÖRYHMÄ 57

LIITTEET:

Liite 1: Kartta
Liite 2: Asemakaavakartta ja määräykset
Liite 3: tilaohjelma
Liite 4: kustannusennuste ja alustava vuokrakustannuslaskelma

1. TARVETIETOKORTTI

Kohteen nimi: Aurinkokivi, 2. vaihe						
Tarpeen kuvaus: Kivistön alueelle tarvitaan yläkoulu ala-asteen lisäksi.						
Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin: Esiselvitys, Boost Brother Oy: Vantaan päiväkoti-ja koulukiinteistöjen investointitarpeiden ja aikataulun tarkastelu, Moduuli 1&2: Länsi-Vantaan koulut. Uudet oppimisympäristöt, sivistystoimen tavoitteet tehostaa koulujen tilankäyttöä sekä pedagogiset tavoitteet liittyen uuteen opetussuunnitelmaan						
Tarpeen perustelut: Koulu on oleellinen osa Kivistön kasvavan suuralueen peruskouluverkkoa, koska vuonna 2015 laaditun Vantaan väestöennusteen 2015–2025 mukaan suuralueen perusopetusikäisten määrä kasvaa ennusteajanjakson ajan.						
Käyttäjähallintokunta: Sivistysvirasto / koulu, päiväkoti, musiikkiopisto kuvataidekoulu, Sosiaali- ja terveysvirasto/neuvola ja nuorten terveyspiste						
Kaupunginosa: 23 Kivistö	Kiinteistötunnus: 92-23-128-10			Tontin pinta-ala: 22079 m2		
Osoite ja tontti: Aurinkokivenkuja 1, 01700 Vantaa	Kaavatiedot: PL kortteli 23128 osa, tontti 10			Rakennusoikeus: 15 000 m2		
Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0 %)	brm^2	htm^2	hym^2	Investointikustannusennuste €	€ / brm^2	€ / hym^2
Nykyinen koulurakennus	7898	6201	5341,5			
Laajennus / lisärakennus	5240	4350	3401	14 300 000	2729	4205
Hankkeen maksimi oppilaspaikka: n. 540 oppilasta alakoulu (1.vaihe) n. 535 oppilasta yläkoulu (2. vaihe) yhteensä n. 1075 oppilasta						
Investointikustannus oppilaspaikkaa kohden				26 730 € / oppilaspaikka		
Väistötilan tarve: Ei väistötilan tarvetta.						
Määrärahavaraus investointiohjelmassa: Taloussuunnitelma 2016 -2019 , 15 500 €.						
Hankkeen toteutusaikataulu: 2018–2019						
Ylläpitokustannukset: 18,20 €/m2/kk (pääoma- ja ylläpitokustannukset yhteensä)						
Toimintakustannukset hallintokunnalle: Toimintakustannusten lisäys 2 960 870 €						
Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen: 710 000 €						

Vuokra-arvio käyttäjäkunnalle: 950 175 €/vuosi		
Tuleva vuokra		
Vuokravaikutus		
Vuokravaikutus / oppilaspaikka		
Laatija(t): Riitta Miettinen, Laura Malinen		Päivämäärä: 22.4.2016

2. PERUSTELUT TARPEELLE

2.1 YHTEENVETO

Aurinkokiven 2. vaihe käsittää rakennuksen koulutilojen laajentamisen yläkoulun luokkien osalta yhtenäiskouluksi sekä liittyy opetustoimen toimintakulttuurin muutokseen.

Aurinkokiven ensimmäinen rakennusvaiheen rakennustyöt on saatetaan loppuun kesäkuussa 2016. Toisessa vaiheessa rakennetaan kaksi laajennusosaa, joiden sijainti ja massoittelu noudattavat arkkitehtikilpailun voittaneen ja toteutuneen ehdotuksen ratkaisua.

2.2 Hankkeen liittyminen palveluverkkoon

Aurinkokiven koulu aloittaa toimintansa elokuussa 2016 ja korvaa samalla Kivistön koulun. Aurinkokiven koulun ensimmäisessä vaiheessa valmistuu alakoulu (1.–6. luokat). Laajennus yhtenäiskouluksi (7.–9. luokat) on suunniteltu tehtäväksi hankkeen toisessa vaiheessa. Toisen vaiheen valmistumiseen saakka Kivistön suuralueen yläkoulupalvelut (7.–9. luokat) ovat Vantaankosken koulussa, jonka sijainti ei ole optimaalinen. Valmistuttuaan Aurinkokiven koulu kuuluu Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2014–2023. Koulu on oleellinen osa Kivistön kasvavan suuralueen peruskouluverkkoa, koska vuonna 2015 laaditun Vantaan väestöennusteen 2015–2025 mukaan suuralueen perusopetusikäisten määrä kasvaa ennusteajanjakson ajan.

2.3 Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen

Vantaan virallisen väestöennusteen mukaan Kivistön kaupunginosan väestömäärä kasvaa ennusteajanjakson 2015–2025 ajan. Vantaankosken koulun korvaavat tilat riittävät väestöennusteen pohjalta laaditun oppilasennusteen mukaan vuoteen 2024 saakka.

3. TOIMINNALLISET, TILALLISET JA TEKNISET TAVOITTEET SEKÄ MITOITUSPERUSTEET JA TAVOITTEET

3.1 Aurinkokiven koulu 1. vaihe, toiminnalliset tavoitteet

Rakennuksen 1. vaiheeseen ei kohdistu oleellisia muutostöitä. Toisen laajennusosan liitoskohdassa yksi luokkatila poistuu.

Aurinkokiven nykyinen koulurakennus on monikäyttöinen palvelurakennus, jonka tilojen pääkäyttäjiä ovat sivistystoimen toimiala ja sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala, siten että rakennuksessa toimivat koulu, päiväkoti sekä äitiys- ja lastenneuvola sekä lasten ja nuorten terveyspiste. Lisäksi tiloissa toimivat musiikkiopis-

to ja kuvataidekoulu. Rakennuksesta järjestettiin suunnittelukilpailu vuonna 2012. Rakennus valmistuu kesäkuussa 2016.

Ensimmäisessä vaiheessa on toteutettu keskeisiä yhteistoimintatiloja sekä nuoria perheitä ja pieniä lapsia palvelevia tiloja. Toisessa vaiheessa toteutetaan yläkouluikäisiä lapsia ja aikuisten harrastustoimintaa palvelevia tiloja.

Rakennuksen toimintakulttuuriin kuuluu olennaisena osana monikäyttöisyys ja uusien oppimisympäristöjen tuomat mahdollisuudet.

Aurinkokiven 1. vaiheessa rakennetut koulutilat mahdollistavat uuden oppimisen tavoitteiden toteutumisen. Ilmiöpohjainen oppiminen, yhteisopettajuus, TVT:n tehokas käyttö sekä opettajien ja oppilasryhmien vuorovaikutteinen yhteistyö ovat osa muuttunutta oppimisympäristöä. Uusi oppiminen on huomioitu myös irtokalustussuunnittelussa.

3.2 Aurinkokiven koulu 1. vaihe, mitoitusperusteet ja –tavoitteet

Koulu on 1. rakennusvaiheessa mitoitettu 3 ½ -luokkasarjaiseksi alakouluksi. Oppilasmäärä nykyisessä koulussa arvioidaan syksyllä 2016 310 oppilasta ja henkilökuntaa n. 90 sisältäen koulu, päiväkodin, neuvolan, nuorten terveyspisteen sekä kuvataidekoulun ja musiikkiopiston henkilökunnan . Käyttöaste nousee Kivistön alueen kasvaessa. Boost Brothers`n esiselvityksen mukaan oppilasmäärää on mahdollista kasvattaa 540 alakoulun osalta

Tilatehokkuustavoite on 8,0 hum/oppilasta yhtenäiskoulussa.

3.3 Aurinkokiven koulu 1. vaihe, tekniset tunnusluvut

Hyötyala 5341,5 hym2
Bruttoala 7898 brm2
Huoneistoala 6201 htm2
Kerrosala 7996 kem2

3.4 Aurinkokiven koulu 2. vaihe, mitoitusperusteet ja –tavoitteet

Hyötyalatavoite 3401 hym2
Bruttoalatavoite 5240 brm2
Huoneistoalatavoite 4350 htm2

Tilatehokkuustavoite on 8,0 hum/oppilasta yhtenäiskoulussa.

Boost Brothers` n esiselvityksen mukaan oppilasmäärä laajennuksen osalta tulee olemaan maksimissaan n. 535 oppilasta ja henkilökuntaa n. 54 siten, että kokonaisuudessaan Aurinkokiven yhtenäiskoulun oppilasmäärä tulee olemaan:

n. 1075 oppilasta, joista 540 ala- ja 535 yläkoulun puolella
122 opettajaa (määrään sisältyvät erityisopettajat)

Henkilökuntaa yhteensä koko rakennuksessa tuleen olemaan n. 170, määrään sisältyvät koulun päiväkodin, neuvolan, nuorten terveyspisteen, musiikkiopiston ja kuvataidekoulun sekä keittiön henkilökunta.

Boost Brothers` n esiselvityksen mukaan Aurinkokivi 2:n oppilasmäärää voidaan kasvattaa 535 oppilaaseen.

Huonetilaohjelma on liitteessä x.

3.5. Aurinkokiven koulu 2. vaihe, toiminnalliset tavoitteet ja konseptit

Laajennus käsittää tilaryhmät, jotka ovat tarpeelliset luokka-asteille 7.-9. sekä täydentävät omalta osaltaan 1. vaiheen tilojen käyttömahdollisuuksia. Laajennusosan myötä Aurinkokiven koulusta tulee yhtenäinen peruskoulu, jonka tiloja tullaan käyttämään joustavasti kaikkien vuosiluokkien kesken.

Tarvitaan perusopetustiloja, jotka ovat monikäyttöisiä eri kokoisille oppimisryhmille. Tarvitaan myös erityisvarusteltuja oppimistiloja, jotka mahdollistavat sekä aineopetuksen taito- ja harrasteaineille, että taipuvat perusopetustiloiksi.

Tavoitteena on luoda tilakokonaisuuksia taito- taide- oppiaineille sekä luonnontiede-fysiikka-kemia –oppiaineille.

Koulun kirjasto, mediateekki ja monitoimitila black-box ovat laajennusosan tiloja, jotka ovat sekä opiskelu- että yhteisiä kokoontumistiloja.

Aurinkokivi-rakennuksen toiminnalle on laadittu Pedagoginen suunnitelma ja palvelukonsepti 20.5.2015. Pedagogista suunnitelmaa toteutetaan tilaohjelman ja opetussuunnitelman sekä uusien oppimisympäristön tavoitteiden kautta.

Palvelukonseptin hallintomallissa Aurinkokivi on pilottikohde. Talolle on valittu talonjohtaja ja johtoryhmä, joka valmistelee palvelukeskuksen talousarvion, suunnittelee yhteistä toimintaa, laatii yhteisiä sopimuksia, suunnittelee ja sopii tilojen tehokkaasta käytöstä sekä toimii talonjohtajan apuna kiinteistön tilojen markkinoinnissa ja järjestettäessä ympäristön asukkaille erilaista toimintaa.

Siivous, vartija- ja ruokahuollosta vastaa yksi palveluntuottaja, joka toimii rakennuksen yleistavoitteiden mukaisesti.

3.6 Muunneltavuus-, laatutaso- ja arkkitehtoniset tavoitteet

Rakennus on toiminnaltaan monikäyttöinen palvelurakennus, joka muuntuu sekä oppimisympäristöksi uudelle pedagogiikalle että palvelee alueen asukkaita, yhteisöjä sekä yhdistyksiä mahdollisimman monipuolisesti.

Teknologia on lisännyt opettajien ja oppilaiden valinnanvapautta ajasta ja paikasta riippumattomaan työskentelyyn. Liikkuvuuden lisääntyessä tilantarve kouluissa vähenee. Sama oppimisen tila toimii päivän eri aikoina neuvottelutilana, henkilökunnan työtilana tai läheisen omakotiyhdistyksen kokoustilana.

Tilakokonaisuuksia tulee ajatella monitoimitiloina, joissa kiinteät seinät rajaavat laajempaa oppimistilaa, joka on muokattavissa esimerkiksi pyörällisillä kalusteilla tai seinäkkeillä useampaan toimintaympäristöön toiminnan sisällön mukaisesti. Avoimessa tilassa voi lisäksi olla kevyillä seinillä erotettu tila rauhallisempaa työskentelyä varten.

Ilmiökeskeinen oppiminen sekä yhteistyö eri käyttäjien kanssa on mahdollista.

Rakennuksen laatutaso on määräytynyt vuonna 2012 pidetyn yleisen arkkitehtuurikilpailun ratkaisun mukaisesti. Kilpailun tavoitteena oli löytää arkkitehtonisesti korkeatasoinen, taloudellisesti toteuttamiskelpoinen, eri toimialojen sekä asukkaiden tarpeita monipuolisesti palveleva yhteiskäyttöön sopiva, muuntojoustava ja uudet oppimismetodit mahdollistava ratkaisu. Kilpailun arvostelussa painotettiin toiminnallisen ja muunneltavuuden lisäksi erityisesti energiatehokkuutta ja kestävän kehityksen arvoja.

Kilpailussa ratkaistiin myös 2. vaiheen, laajennusosan sijoittelu.

Täten laajennuksen massoittelussa, tilajärjestelyissä, materiaalivalinnoissa, värimaailmassa on huomioitava 1. vaiheen ratkaisut siten, että laajennusosat sisätiloiltaan ja ulkoilmeeltään täydentävät 1. vaiheen arkkitehtuuria.

Rakennuksen nykyinen irtokalustus on suunniteltu soveltuvaksi uuteen opetussuunnitelmaan ja koulun pedagogiikkaan. 2. vaiheen irtokalustuksen on sovelluttava kokonaisuuteen siten, että kalusteet ovat monikäyttöisiä ja muunneltavissa tiloista toiseen sekä mahdollistavat uudet opetussuunnitelmat.

3.7. Elinkaari-, sisäilma- ja tekniset tavoitteet

Laajennusten suunniteltu käyttöikä on perustusten ja rungon osalta 100 vuotta, täydentäviltä osien osilta 50 vuotta ja järjestelmien osalta 25–35 vuotta.

Tilojen, kalusteiden, varusteiden sekä taloteknisten järjestelmien laatu noudattaa tämän päivän koulurakentamisen tasoa. Rakennus-, sähkö- ja LVI- teknisissä suunnitelmissa kiinnitetään erityistä huomioita sisäilman laatuun, valaistukseen sekä äänenvaimennukseen.

Tavoitteena on toimiva, arkkitehtonisesti ja teknisesti laadukas, kustannustehokas ja helposti ylläpidettävä rakennus.

Energiakulutuksen tavoitetaso vastaa tiettävästi vuonna 2017 voimaan tulevia lähes nollaenergiamääräyksiä. E-luvun tavoitetaso on nykykertoimilla laskettaessa 85, suunnitelluilla uusilla kertoimilla laskettaessa 76.

Paikalla tuotettavan uusiutuvan energian vaatimus lähes nollaenergiarakennuksissa toteutetaan vesikatolle asennettavilla aurinkopaneeleilla.

Aurinkoenergiaa pyritään hyödyntämään sähköntuotannossa siten, että vesikatolle asennetaan aurinkopaneeleita.

Viherkattoja rakennetaan pihan katoksien yhteyteen.

Ensimmäisessä rakennusvaiheessa rakennettiin väestönsuojatiloja kolmeen suojaan yhteensä 277 m2 mitoitettuna 345 henkilölle. Toisen vaiheen väestönsuojan suuruus tarkentuu hankesuunitelmavaiheessa, pelastuslaitoksen mitoitusohje 1. vaiheen suunnitteluvaiheessa oli 270 m2 suojatilaa 1. vaiheen osalle ja 90 m2 suojatilaa 2. vaiheen osalle.

3.8. Lvi- tekniset tavoitteet

Energiatehokkuuden tavoite on lähes 0-energiarakennus eli koulun laajennus varustetaan energiatehokkailla lvia-laitteilla ja –järjestelmillä, tavoite on 85 kwh/m2. Nykyiselle koululle ei ole asetettu uusia energiatehokkuuden tavoitteita, tavoite on 140 kwh/m2.
Sisäilmaston sisäilmaluokka on S2 (lämpötilan yläraja S3), iv-järjestelmän puhtausluokka P2 ja iv-tuotteiden puhtaus- ja rakennusmateriaalien päästöluokka on M1.

Nykyinen koulu on liitetty kaukolämpöön Aurinkokivenkujalla. Vesijohto sekä jäte-, ja sade-vesiviemärit on liitetty HSY:n verkostoihin Aurinkokivenkujalla ja Ruusukvartsinkadulla. Laajennus liitetään alueen vesijohto-, jäte- ja sadevesiviemäriverkostoihin mahdollisuuksien mukaan nykyisten tonttijohtojen ja liittymien kautta, vesi nykyisen vesimittarin kautta.

Piha-alueilla jotka jäävät laajennuksien alle on tehtävä järjestelyjä sadevesi- ja tarvittaessa myös jätevesiviemäriverkostoon uuden pihasuunnitelman mukaisesti. Laajennuksen rakentamiseen on varauduttu siten, että lämmitys-, ilmanvaihto- sekä käyttö-veden lämmitysiirtimet, jotka ovat nykyisen koulun A-osan kellarissa, on mitoitettu myös laajennusta varten. Lämmitys-, ilmanvaihdon lämmitys- sekä vesiputket on tuotu laajen-nuksen rajalle, josta ne voidaan kytkeä.

Pesutilat varustetaan lattialämmityksellä. Lämmitysmuodon valinta (sähkö vai vesikiertoinen) tarkasteltava kokonaisuutena suunnitteluvaiheessa.

Laajennusosa varustetaan koneellisella palvelualuekohtaisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla. Iv-kojeet sijoitetaan keskeisesti sijoitettavaan vesikaton ivk-huoneeseen. Ilmavaihtokojeissa on taajuusmuuttajaohjatut tai EC/PM puhaltimet ja tehokkaat lämmöntalteenottolaitteet. Kosteuden ja lumen pääsy järjestelmään estetään mitoittamalla raitisilmavirran nopeus pieneksi, lumisiepparein ja ilmakammioiden vedenpoistojärjestelyin. Kanavisto sijoitetaan rakennuksen lämmöneristyksen sisäpuolelle.

Opetustilat toteutetaan uutta oppimista tukevan tilamallin mukaisesti, ilmamäärät mitoitetaan henkilömääräperusteisesti Suomen rakentamismääräyskokoelman osan D2 mukaani.

Suuret tilat, joiden käyttökuormitus on vaihteleva, varustetaan tilakohtaisilla ilmamäärä-säätimillä ja lämpötila / hiilidioksidiantureilla. Lisäksi ilmanvaihtoa on voitava tehostaa myös manuaalisesti lisäaikasäätimen avulla kerros- tai aluekohtaisesti samalla periaatteella kuin nykyisessä koulussa. Jäähdytys toteutetaan rakenteellisin keinoin. Viilennys voidaan hoitaa esimerkiksi käyttämällä ilmanvaihdon yöjäähdytystä.
Nykyisen koulun opetus- ja käytävätilojen ilmanvaihdon taso on riittävä (huomioiden pinta-alat ja henkilömäärät) tuleviin oppilasmäärien lisäyksiin ja uuden oppimisympäristön asettamiin tarpeisiin.

Erikoistilat kuten tekninen työ ja tekstiilityö ym. vastaavat tilat varustetaan tarvittavin kohdepoistolaittein korvausilmajärjestelyineen. Purun- ja pölynpoistolaitteisto toteutetaan noudattaen Vantaan kaupungin suunnitteluohjeita ja viranomaismääräyksiä.

Vanhalla puolella tehdään lähinnä vain laajennuksesta aiheutuvat LVI-tekniset muutostyöt, esim. A-osan ilmanvaihtokonehuoneen raitisilmanotto on siirrettävä ulkoseinästä katolle.

Rakennusautomaatiojärjestelmä on ddc-pohjainen, joka liitetään nykyisen koulun järjestelmään.

3.9 Sähkötekniset tavoitteet

Yleistä

Sähköteknisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laitevalinnoissa

tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laitetoimittajia.

Aluesähköistys ja liittymät

Rakennus liitetään sähkölaitoksen pienjännitejakeluverkkoon ja teleoperaattorin tietoliikenneverkkoon. Kiinteistöautomaatio liitetään Vantaan kaupungin kaukovalvontajärjestelmään. Videovalvonta liitetään Vantaan kaupungin videovalvontaverkkoon. Liittymät toteutetaan nykyisen koulurakennuksen kautta.

Piha-alueiden valaistus toteutetaan valaisinpylväillä sekä rakennukseen asennettavilla seinä- ja katosvalaisimilla.

Sähköjärjestelmät (400V)

Rakennus varustetaan sähkökeskuksilla, jotka palvelevat valaistusta, pistorasioita, LVIA- laitteita kiinteistön laitteita sekä tele- ja turvajärjestelmiä.

Energian kulutuksen seurantaa varten sähkökeskuksiin asennetaan alamittareita, joilla tavoitellaan rakennuksen käytönaikaista energian kulutuksen optimointia mm. seuraamalla mittaustulosten poikkeamia esim. vikatapauksissa.

Telejärjestelmät

Rakennus varustetaan yleiskaapelointi-, yhteisantenni-, kuulutus-, keskuskello– sekä merkinantojärjestelmillä. Järjestelmät liitetään nykyisen koulun järjestelmiin.

Sähköiset turvajärjestelmät

Rakennus varustetaan rikosilmoitin-, videovalvonta-, merkki- ja turvavalaistusjärjestelmillä. Järjestelmät liitetään nykyisen koulun järjestelmiin.
Lisäksi rakennus varustetaan automaattisella paloilmoitinjärjestelmällä sekä sprinkleri- ja/tai savunpoistojärjestelmällä mikäli lupaehdot sitä edellyttävät.

Muut järjestelmät

Pesutilat varustetaan lattialämmityksellä (mukavuuslämpö, kuivatus). Lämmitysmuodon valinta tarkasteltava kokonaisuutena suunnitteluvaiheessa.

Rakennus varustetaan aurinkosähköjärjestelmällä. Järjestelmän mitoitetaan siten, että energian tuotto käytetään kokonaisuudessaan rakennuksessa.

2.vaiheessa nykyisessä koulussa tehdään uuden oppimisympäristön muutostöistä aiheutuvat sähkötekniset työt. Muutostöitä tehdään mm. keittiössä/linjastossa ja auloissa. Lisäksi sähköteknisiä muutostöitä aiheutuu väliseinämuutoksista.

3.91 Rakenteisiin liittyvät tavoitteet

Valmistumassa olevan ensimmäisen vaiheen rakenteissa on perustusten kapasiteeteissä varauduttu laajennuksiin kahdella rakennusmassan seinälinjalla. Laajennukset
irrotetaan ensimmäisen vaiheen rakenteista rakenteellisilla liikuntasaumoilla.

Kantavien rakenteiden ja rakennusfysikaalisen suunnittelun osalta hanke on vaativa suunnittelutehtävä. Maaperäolosuhteiden suhteen hanke on vaativa pohjarakenteiden suunnittelutehtävä. Varaudutaan louhintaan.

Rakennus-, sähkö- ja LVI- teknisissä suunnitelmissa kiinnitetään erityistä huomioita rakennusfysikaaliseen toimintaan, ulkovaipan sisäpinnan tiiveyteen, sisäilman laatuun, valaistukseen sekä äänenvaimennukseen.

Laajennuksen paloluokka on P1. Valmistumassa olevan rakennuksen paloluokka on P1.

3.92 Työturvallisuustavoitteet

Hankkeesta on laadittu HAVAT-riskikartta. Suunnitteluvaiheessa täytetään Vantaan kaupungin tilakeskuksen turvallisuusohjeen mukaisesti tarvittavat asiakirjat.

Työt toteutetaan sovitun sisäilmaluokituksen S2 mukaisessa puhtaustasossa.

Työnaikaiseen valvontaan laaditaan erillinen valvontasuunnitelma, jossa huomioitu myös työnaikaiseen kosteudenhallintaan liittyvät toimenpiteet. Laajennukset toteutetaan sääsuojan alla.

4 TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA

4.1 Sijainti ja hallinta

Osoite: Aurinkokivenkuja 1, 01700 Vantaa, Y-tontti
Sijainti: 23. kaupunginosa, Kivistö

Aurinkokiven 2. vaiheen rakennusosa esitetään sijoitettavaksi arkkitehtikilpailun sijoitusratkaisun mukaisesti siten, että toinen laajennusosa sijoittuu A-osan jatkoksi ja toinen sijoittuu A- ja B-osan väliin.

Tontti on Vantaan kaupungin omistuksessa.

Boost Brother`n saavutettavuustarkasteluiden näkökulmasta Aurinkokiven koulu on hyvin saavutettavissa koko tarkastelualueelta, jos etäisyyskriteerinä käytetään 5 kilometrin etäisyyttä.

4.2 Kaava- ja kiinteistötiedot, rasitteet

Voimassa oleva asemakaava on Vantaan kaupunki, Kivistö, kaava n:o 231200, Kaavaselostus 10.12.2012.

Aurinkokivi II -tontti kuuluu kortteliin 23128, kaavamerkintä PL II, rakennusoikeus 15 000 kem2. Tontin pinta-ala on 22 079 m2.

Kaava antaa mahdollisuudet laajentaa Aurinkokivi-rakennuksen 1. vaihetta.

Liite: Asemakaavakartta ja -määräykset

4.2 Tontin rakennettavuus (alustava rakennettavuusselvitys, alustava pohjatutkimus)

Aurinkokiven tontti sijoittuu moreeni-, savi- ja silttialueelle. Laajennusosat sijaitsevat pintamaalajikartan mukaan savi- ja silttialueella. Kerroksien paksuus ja laatu selvitetään myöhemmin tehtävissä pohjatutkimuksissa. Valmistumassa oleva rakennus on pohjoisemman laajennuksen kohdalla perustettu maanvaraisesti ja alapohja on maanvarainen. Liikuntasalin viereen tulevan laajennuksen kohdalla ulkoseinä on perustettu porapaaluilla ja alapohja on alustatilallinen koneellisesti tuuletettu. Pohjavedenpinta selvitetään myöhemmin tehtävillä tutkimuksilla

4.3 piha

Piha on rakennettu vuonna 2015 päiväkodin ja koululaisten leikkipihaksi soveltuen sekä ala- että yläkoululaisten käyttöön. Piha liittyy itä- ja pohjoispuoleltaan Kivistön kevyen liikenteen puistokäytäviin.

Pihan varusteita täydennetään muutamalla isompien lasten telineellä. Pyörätelineitä lisätään. Kenttä päällystetään keinonurmella. Pihan varustus tarkentuu hankesuunnitelmavaiheessa.

4.4 liikenne, pysäköinti, kadut ja kunnallistekniikka

Tontti sijaitsee vilkkaasti liikennöidyn Ruusukvartsinkadun varrella. Pysäköintipaikat sijoittuvat siten, että 35 autopaikkaa on sijoitettu tontille ja 5 autopaikkaa läheisen Ruusuparkki-pysäköintilaitokseen. 2. vaiheen autopaikat n. 35 ap sijoitetaan Ruusuparkkiin. Asemakaava määrittelee autopaikkojen määrän 1 ap /200 kem2. Autopaikkojen lopullinen määrä tarkentuu hankesuunnitteluvaiheessa.

Rakennus sijaitsee kevyen liikenteen väylien varrella. Polkupyörille on 1. vaiheessa rakennettu katoksilla varustettuja telineitä. 2. vaiheessa rakennetaan lisää polkupyörätelineitä.

Laajennuksen rakentamiseen on varauduttu siten, että rakennushankkeen 1. vaiheen lämmitys- sekä käyttöveden lämmitysiirtimet, jotka ovat A-osan kellarissa,

on mitoitettu myös laajennusta varten. Lämmitys- sekä vesiputket on tuotu laajennuksen rajalle, josta ne voidaan kytkeä.

4.5 rakentamisrajoitteet, ympäristö, melu

Tontti on lentomelualueella, Lden 50 desibeliä.

Tontti on liikennemelualueella, tiemelualue päivällä 45- 50 desibeliä.

4.6 liittyvät hankkeet

Aurinkokiven koulu liittyy Länsivantaan koulujen kokonaisuuteen. Sivistysviraston ja tilakeskuksen tilaamassa esiselvityksessä / Boost Brother Oy / Moduuli 1&2, on tarkasteltu Vantaan päiväkoti-ja koulukiinteistöjen investointitarpeita ja aikatauluja.

Uusi opetussuunnitelma, uudet oppimisympäristöt ja pedagogiset tavoitteet sekä sivistystoimen tavoitteet tehostaa koulujen tilankäyttöä

5 VÄISTÖTILANTARVE

Vantaankosken koulu toimii nykyisenä yläasteena, väestöennusteiden mukaan ei ole väistötilan tarvetta rakennustöiden aikana myöskään alakoulun osalta.

6 KUSTANNUKSET

6.1 6.1 kustannusennuste, jossa

Kustannusennuste on 14 300 000 €, alv 0%, 17 732 000 €, alv 24 %

6.2 €/oppilaspaikka

Kustannusennuste on 26 730 € /oppilaspaikka

6.3 väistötilakustannukset

Ei väistötilakustannuksia.

6.4 purkukustannukset

Ei mukana tässä hankkeessa.

7 RAHOITUS JA AIKATAULU

7.1 investointiohjemaan kuuluminen

Aurinkokivi 2. vaihe kuuluu ja Taloussuunnitelmaan 2015 – 2018 ja investointiohjelmaan

7.2 määrärahavaraus ja vuodet

Taloussuunnitelmassa on varauduttu 13 5 milj.€ vuosille 2018-21 siten, että laajennus valmistuu vuonna 2020.

Hankesuunnitelma valmistuu vuoden 2016 aikana, suunnittelu on vuoden 2017-2018 aikana ja rakentaminen on 1/2019 - 6/2020.

8 HANKKEEN KÄYTTÖVAIKUTUKSET JA TOIMINTAKUSTANNUKSET

8.1 vuokrakustannukset

8.2 toimintakustannukset hallintokunnalle

Alakoulusta yhtenäiskouluksi muutoksessa käyttökustannusten lisäys on noin 2 960 870 €.

8.3 ylläpitokustannukset

8.4 elinkaarikustannukset

9 RISKIT

9.1 normaalit riskit

Rakennustyön aikana on kiinnitettävä erityistä huolellisuutta tontilla olevaan toimintaan, päiväkoti ja koulu. Muutoin rakentaminen ei sisällä normaalista poikkeavia riskejä.

9.2 kaavamuutos

Hanke ei vaadi kaavamuutosta.

9.3 aikataulu

Ei normaalista poikkeavia aikatauluriskejä

9.4 kustannus

Ei normaalista poikkeavia kustannusriskejä

9.5 maaperä

Ei normaalista poikkeavia maaperään liittyviä riskejä

9.6 työturvallisuustehtävien tarkastuslistan läpikäyminen / työturvallisuuskoordinaattori

Katri Olli toimii tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheessa työturvallisuuskoordinaattorina. Hankkeeseen on laadittu Havat-riskikartta.

10 VASTUUHENKILÖT / TYÖRYHMÄ

Sivistystoimen toimiala:

- Sari Silander, rehtori ja talovastaava
- Leena Kolho-Venäläinen, aluepäällikkö
- Laura Malinen, strategia-asiantuntija

Kaupunginjohtajan toimiala:

- Marja-Leena Jämsen-Mässeli, Työsuojeluvaltuutettu

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala:

- Katri Olli, Rakenneinsinööri, ts- ja hs-vaiheen työturvallisuuskoordinaattori
- Yrjö Jaakkola, Sähköinsinööri
- Per Andersson, LVI-insinööri
- Tuula Raulo, Kustannuslaskija
- Anne Valkeapää, Puhtauspalvelut, suunnittelija
- Tarja Aaltola, Keittiöasiantuntija
- Ulla Puranen-Mashalla, Pihavastaava
- Riitta Miettinen, Rakennuttaja-arkkitehti, tarveselvitysryhmän vetäjä

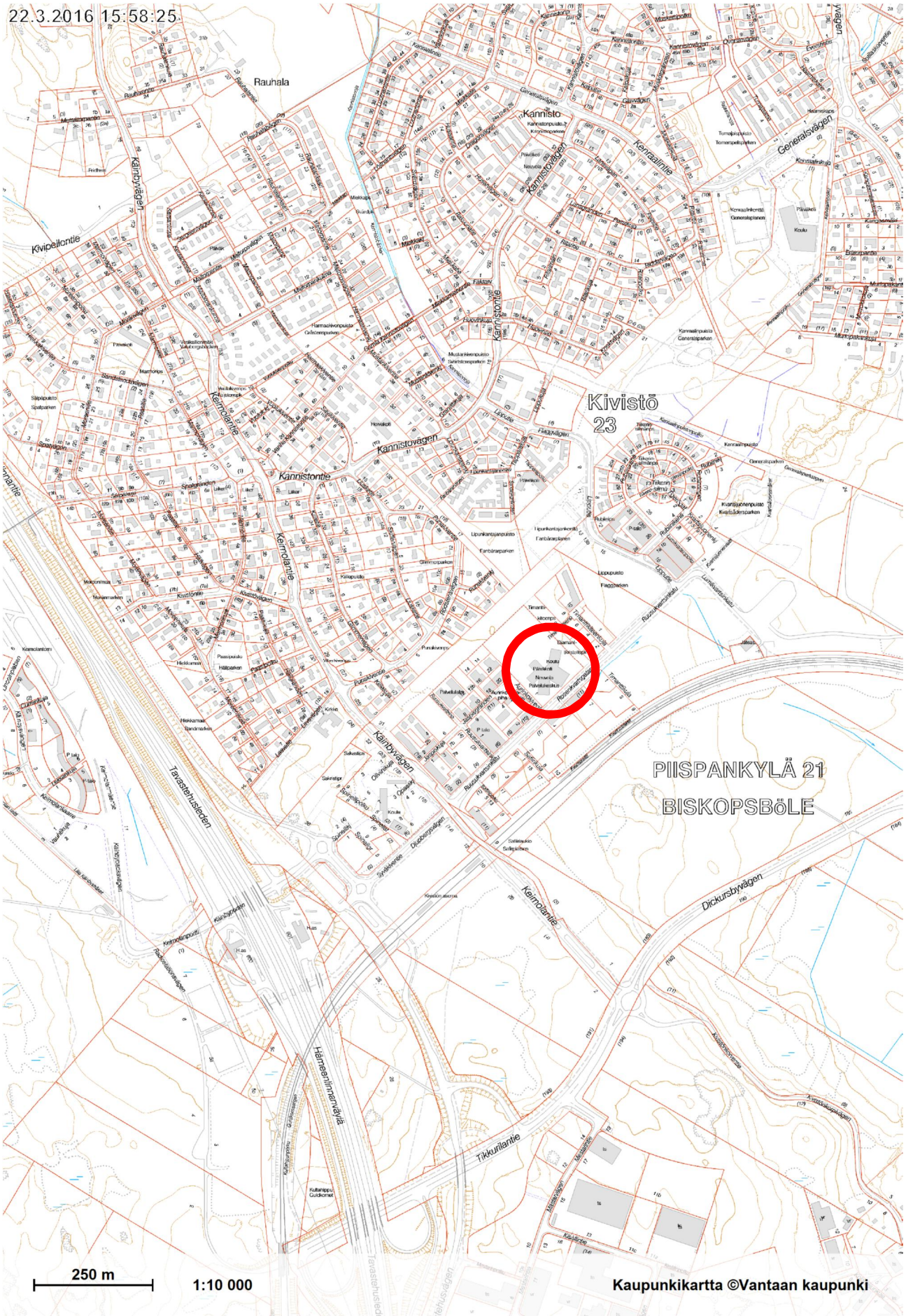
22.3.2016 15:58:25
Rauhala
Kivistö
23
PIISPANKYLÄ 21
BISKOPSBöLE
Kannistontie
Kannistovägen
Kivipellontie
Keimolantie
Tavastehusleden
Hämeenlinnanväylä
Tikkurilantie
Dickursbyvägen
Generalsvägen
Kenraalintie
Kannisto
250 m
1:10 000
Kaupunkikartta ©Vantaan kaupunki

22.3.2016 16:02:18

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
231200	10.12.2012	89/46-47, 90/46-47

Kv 28.1.2013

Vantaan kaupunki
Kaupunginosa 23, Kivistö

AURINKOKIVI

Asemakaava
Osa korttelia 23128 sekä katu-, tori-, virkistys- ja liikennealueet.

Asemakaavan muutos
Osa virkistysaluetta.
(Kumoutuvan asemakaavan katualuetta.)

Tonttijako
Osa korttelia 23128.

1:2000

Vanda stad
Stadsdel 23, Kivistö

SOLSTENEN

Detaljplan
Del av kvarteret 23128 samt gatu-, torg-, rekreations- och trafikområden.

Ändring av detaljplanen
Del av rekreationsområde.
(Gatuområde i den plan som upphävs.)

Tomtindelning
Del av kvarteret 23128.

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · —	3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	Linje 3 m utanför planområdets gräns.
PL	Lähipalvelurakennusten korttelialue. Korttelia koskevat § 1 - 6	Kvartersområde för närservicebyggnader. För kvarteren § 1 - 6
VP	Puisto.	Park.
VL	Lähivirkistysalue.	Område för närrekreation.
VU	Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue.	Område för idrotts- och rekreationsanläggningar.
LP	Yleinen pysäköintialue.	Område för allmän parkering.

§ 1 kaupunkikuva
Kaupunkitiloissa ja arkkitehtuurissa tulee näkyä kestävän kaupunkisuunnittelun tavoitteet. Aurinkopaneeleita, tuulimyllyjä, energiaa säästäviä ja tuottavia ratkaisuja tulee suosia. Aurinkopaneelit, talotekniikkaan liittyvät tekniset laitteet ja IV-konehuoneet tulee integroida luontevasti talon arkkitehtuuriin. Kaupunkikuvan ja viihtyisyyden vaatimukset tulee täyttää rakentamalla vaihtelevia kaupunkitiloja.

Aurinkokiven arkkitehtuurin tulee olla korkeatasoista ja innovatiivista.

Rakennusten julkisivuissa tulee käyttää laadukkaita materiaaleja. Julkisivujen päämateriaalien käyttöikätavoite on vähintään 100 vuotta. Maantasokerrosten julkisivu ja massoittelu ei saa antaa umpinaista vaikutelmaa. Julkisivun elementtisaumat on häivytettävä arkkitehtuurin keinoin. Aidat ja muurit on sovitettava talon arkkitehtuuriin ja kaupunkikuvaan.

§ 2 laatu
Taide tulee liittää jo alkuvaiheessa kaikkeen arkkitehtuuri- ja ympäristösuunnitteluun.

Kaava-alueen energiatehokkuuden tulee olla tasoltaan hyvä.

Rakennusten ja ulkoalueiden toteutuksen tulee täyttää kestävän kehityksen ja tilojen muunneltavuuden vaatimukset sekä tukea energiaa säästäviä ja uusiutuvia energiamuotoja mahdollistavia ratkaisuja.

§ 3 pysäköinti ja -laitokset
Rakennettavat autopaikat:
PL- korttelit 1 ap/ 200 k-m²
PL-korttelin autopaikat tulee sijoittaa enintään 200m etäisyydellä olevaan LPA- korttelilin (23127).

Saattoliikenteen edellyttämät 20 ap saadaan sijoittaa tontille.

§ 1 stadsbilden
Målen för en hållbar stadsplanering ska komma till synes i stadsrummet och arkitekturen. Solpaneler, vindmöllor och andra energisparande och -producerande lösningar ska gynnas. Solpanelerna, de tekniska anordningarna i anslutning till hustekniken och ventilationsmaskinrummen ska integreras på ett naturligt sätt i husets arkitektur. De krav som stadsbilden och trivseln ställer ska uppfyllas genom att det byggs varierande stadsrum.

Solstenens arkitektur ska vara högklassig och innovativ.

Högklassiga material ska användas i byggnadsfasaderna. Målet för byggnadsfasadernas brukslivslängd är minst 100 år. Fasaden och volymgestaltningen av våningarna i markplan får inte ge ett slutet intryck. Fasadernas elementfogar skall döljas med hjälp av arkitektoniska medel. Inhägnader och murar ska anpassas till arkitekturen och stadsbilden.

§ 2 kvaliteten
Redan i inledningsskedet ska konst anknytas till all arkitektur- och miljöplanering.

Energieffektiviteten i planområdet ska till sin nivå vara av hög kvalitet.

Förverkligandet av byggnader och uteområden ska fylla kraven på hållbar utveckling och flexibla utrymmen samt stödja lösningar som möjliggör energibesparande och förnybara energiformer.

§ 3 parkering och parkeringsanläggningar
Bilplatser som ska byggas:
PL- kvarteren 1 bp/ 200 m² -vy,
PL-kvarterets bilplatser får placeras i ett LPA-kvarter beläget på högst 200 meters avstånd.

De 20 bilplatser som följetrafiken förutsätter får placeras på tomten.

Rakennettavat polkupyöräpaikat:
Polkupyöräpaikkoja on toteutettava vähintään 450 kpl, joista 50% tulee sijaita katoksissa.

§ 4 ympäristöhäiriöt ja energiahuolto
Koulu-, päiväkoti ja muiden vastaavien tilojen ulkoseinien ulkokuoren ääneneristävyys ΔL lento- ja liikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.

§ 5 hulevedet
Hulevedet tulee ensisijaisesti käsitellä korttelialueella. PL-korttelissa tulee hyödyntää viherkattoja ja muita vastaavia ratkaisuja hulevesien hallinnassa. Hulevesien viivytystä ja imeytymistä tulee edesauttaa piha-alueiden materiaalivalinnoilla. Katosten ja rakennusten katoista tulee olla vähintään 20% viherkattoja.

§ 6 kortteli- ja ulko-oleskelualueet
Pihojen viherrakentaminen liitetään hulevesien hallintaan teknisesti ja toiminnallisesti. Pihatilojen on liityttävä luontevasti puistoihin.

Cykelplatser som ska byggas:
Av cykelplatserna ska minst 450 st. förverkligas och av dessa ska 50 % finnas under skärmtak.

§ 4 miljöstörningar och energiförsörjning
I skol-, daghems- och andra motsvarande lokalers ytterskal ska ljudisoleringen ΔL mot flyg- och trafikbuller vara minst 35 dB.

§ 5 dagvatten
Dagvattnen ska i första hand behandlas inom kvartersområdet. I PL-kvarteret ska utnyttjas gröntak och andra motsvarande lösningar i dagvattenhanteringen. Fördröjningen och absorberingen av dagvatten ska främjas med hjälp av valet material för gårdsområdena. Av skärmtakens och byggnadernas tak ska minst 20 % vara gröntak.

§ 6 kvarteret- och utevistelseområden
Anläggningen av gårdarnas grönområden anknyts tekniskt och funktionellt till dagvattenhanteringen. Gårdarna ska ansluta otvunget till parkerna

	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
	Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.	Riktgivande gräns för område eller del av område.
⑩	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.	Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
23	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
KIVIS	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.
23128	Korttelin numero.	Kvartersnummer.
AURINKOKIVEN	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.
TIMANTTIKITEE	Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.	Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.
15000	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
III	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.
	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.	Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
	Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.	Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden skall tangera.
ur	Ohjeellinen ulkoilureitti.	Riktgivande friluftsled.
vp	Ohjeellinen pallokenttä.	Riktgivande bollplan.
wr	Ohjeellinen hulevesireitti.	Riktgivande dagvattenled.
	Säilytettävä / istutettava puurivi.	Trädrad som skall bevaras / planteras.
luo	Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.	Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald.
	Katu.	Gata.
	Katuaukio/Tori.	Öppen plats/Torg.
ajo/ur	Alueella oleva ohjeellinen ajoyhteys ja ulkoilureitti.	Riktgivande körförbindelse och friluftsled inom området.
p	Ohjeellinen pysäköimispaikka.	Riktgivande parkeringsplats.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön ja ympäristön toimiala
Marja-Vantaa -projekti

Verksamhetsområdet för markanvändning och miljö
Marja-Vandaprojektet

Lea Varpanen
Kaavoituspäällikkö/ Planläggningschef

Mittausosasto

Pohjakartta täyttää kaavoitusmittausasetuksen 1284 / 1999 vaatimukset.

Karttakoordinaatti- ja korkeusjärjestelmä
VVJ, N43
1.1.2012 mukaan

Vantaalla / Vanda 23.1.2013

Pekka Tervonen
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Mätningsavdelningen

Baskartan fyller de anspråk som förordningen om planläggningsmätning 1284 / 1999 kräver.

Kartkoordinat- och höjdsystemet
VVJ, N43
enligt läget 1.1.2012

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 28.1.2013

Godkänd av stadsfullmäktige 28.1.2013

AURINKOKIVI 2. VAIHE, HUONETILAOHJELMA, TARVESELVITYS 22.4.2016

1. vaiheessa rakennetaan tilaryhmät YDIN, ITU, APU
2.vaiheessa rakennetaan tilaryhmät KASVU, KUKOISTUS

	tila	vaihe 1 kpl*	á hym2	hym2 yht
YDIN				
1.1	HALLINON TILAT 1.VAIHE			
	talon johtaja	1	12	12
	rehtori, (apulaisrehtori)	1	12	15
	kanslia	1	20	20
	päiväkodin johtaja	1	15	15
	taiteen perusopetuksen johtaja ja apulaisrehtori	1	15	15
	hallinnon neuvotteluhuone	1	30,5	30,5
	henkilökunnan huone ja työskentelytilat	1	221,5	221,5
	tv- ja keskusradiotila	1	10	10
	asiakirjavarasto	1	6	6
	monistamo- ja materiaalihuone	1	25,5	25,5
	erillinen opetusvälinetila	1	48	48
	hallintotilojen WC-tilat 1/15 hlö >3N+ 3M á 2	6	2,41667	14,5
	YHT			**433**
1.2	YHTEISET KOKOONTUMISTILAT, AULA- JA RUOKAILU 1.VAIHE			
	vahtimestarin huone	1	17,5	17,5
	Kokous- ja koulutustila, perhevalmennus	1	51	51
	näyttämö, musiikkiluokka, orkesterin harjoitustila	1	98	98
	näyttämön varasto	1	19,5	19,5
	näyttämö-musiikkiluokan varastot	1	5,5	5,5
	keittiö aputiloineen, varastot mukaanluettuina	1	133	133
	ruokasali-aula-yleisötila. Musiikkiakustiikka keskialueella, reunoilla vaimennus. Pimennysmahdollisuus	1	250,5	250,5
		1	119	119
		1	61	61
		1	50	50
		1	2	2
	aulan naulakkotilat (200 hlö)	1	30	30
	aulan WC-tilat 6 kpl á 2	6	1,5	9
	inva-WC	1	5	5
	siivouskomerot	1	4	4
	YHT			**855**
1,3	LIIKUNTATILAT 1.VAIHE			
	liikunta yhtenäinen tila jaettavissa 250+250	2	250	500
VSS	Oppilaiden pukeutumis- ja peseytymis- ja wc-tilat	1	116	116
VSS	Liikunnanopettajan pukeutumis- ja peseytymis- ja wc-tilat	1	16,5	16,5
VSS	voimisteluvälinetila	1	55,5	55,5
VSS	ulkourheiluvälinetila	1	18	18
	siivouskomerot	1	5,5	5,5
	YHT			**711,5**
ITU				
2,1	PIENTEN LASTEN TAITO-, TAIDE- JA HARRASTUSTILAT (lähellä päiväkotia) 1.VAIHE			
	"pienten ateljee", käden taidot: kuvataide, tekstiilityö, veisto, verstas	1	246	246
	kuvataiteen varasto	1	11	11
	pienten lasten liikunta, tanssi, ip-päivätoiminta, muskari	1	80	80
	musiikin opetuksen/ muskarin varastot	1	6	6
	siivouskomerot			
	YHT			**343**

2,2	PERUSOPETUSTILAT 1. VAIHE				
	OT1 (18 m2)	4	18,1	72,5	
	OT 2 (36 m2)	7	36,8	258	
	OT3 (54m2)	4	60,3	241,5	
	OT3 pariluokka, yhdistettävissä siirtoseinällä (50+50m2)	10	59,2	592	
	OT3, musiikkiluokan kotiluokka, soiton opetus (58m2)	4	69,3	277,5	
	musiikkiluokkien varastot	5	3,5	17,5	
	soluaula	3	10	30	
	Oppilaiden WC-tilat 18P+18T á 1.5	33	1,606	53	
	siivouskomerot	2	5	10	
	YHT			**1552**	
2,3	PÄIVÄKODIN KOTIALUEPARI 1, 1.VAIHE				
	märkäeteinen	1	16	15,5	
	eteinen (ryhmä A)	1	14	14	
	wc-pesu (ryhmä A)	1	10	10	
	ryhmähuone1 (ryhmä A)	1	27	27	
	ryhmähuone2 (ryhmä A)	1	21	21	
	ryhmähuone3 (ryhmä A)	1	21	21,5	
	pienryhmä (ryhmä A)	1	6	6	
	eteinen (ryhmä B)	1	14	14	
	wc-pesu (ryhmä B)	1	10	10	
	ryhmähuone1 (ryhmä B)	1	27	29	
	ryhmähuone2 (ryhmä B)	1	21	22	
	ryhmähuone3 (ryhmä B)	1	21	20	
	pienryhmä (ryhmä B)	1	6	5,5	
	yhteinen pienryhmä (ryhmä A+B)	1	6	5	
	varasto	1	4	4	
	YHT			**224,5**	
2,4	PÄIVÄKODIN KOTIALUEPARI 2, 1.VAIHE				
	märkäeteinen	1	15,5	15,5	
	eteinen (ryhmä C)	1	14	14	
	wc-pesu (ryhmä C)	1	10	10	
	ryhmähuone1 (ryhmä C)	1	27	27	
	ryhmähuone2 (ryhmä C)	1	21	21	
	ryhmähuone3 (ryhmä C)	1	21, 5	21,5	
	pienryhmä (ryhmä C)				
	eteinen (ryhmä D)	1	14	14	
	wc-pesu (ryhmä D)	1	10	10	
	ryhmähuone1 (ryhmä D)	1	28,5	28,5	
	ryhmähuone2 (ryhmä D)	1	22	22	
	ryhmähuone3 (ryhmä D)	1	19,5	19,5	
	pienryhmä (ryhmä D)	1	13,5	13,5	
	varasto	1	4,5	4,5	
	YHT			**221**	

2,5	PÄIVÄKODIN KOTIALUEPARI 3 , TOINEN KOTIALUE / AVOIN PÄIVÄKOTI, 1.VAIHE				
	märkäeteinen	1	16	16,5	
	eteinen (ryhmä E)	1	14	14	
	wc	1	1,5	1,5	
	wc-pesu (ryhmä E)	1	10	10	
	ryhmähuone1 (ryhmä E)	1	27,5	27,5	
	ryhmähuone2 (ryhmä E)	1	21	21	
	ryhmähuone3 (ryhmä E)	1	21,5	21,5	
	pienryhmä (ryhmä E)	1	5	5	
	varasto (ryhmä E)	1	2	2	
	eteinen (avoin pk)	1	14	14	
	wc-pesu (avoin pk)	1	10	10	
	ryhmähuone1 (avoin pk)	1	26,5	26,5	
	ryhmähuone2 (avoin pk)	1	21	21	
	ryhmähuone3 (avoin pk)	1	31	31	
	aikuisten wc / avoin pk	2	1,5	3	
	aikuisten naulakkotila / avoin pk	1	2	2	
	pienryhmä (avoin pk)	1	6,5	6,5	
	varasto (avoin pk)	1	2	2	
	YHT			**235,0**	
2,6	PÄIVÄKOTIRYHMIEN YHTEISET JA HENKILÖKUNNAN TILAT, 1.VAIHE				
	kotikeittiö	1	22	22	
	yhteinen pienryhmä	1	10	10	
	henkilökunnan työhuone	1	10	10	
	henk.kunnan wc:t 2kpl a´1,5m2	2	1,75	3,5	
	siivouskomero	1	5	5	
	vaatehuolto	1	9,5	9,5	
	keskusvarasto	1	11	11	
	inva-wc	1	6	6	
	YHT			**77**	
2,7	ÄITIYS- JA LASTENNEUVOLA 1.VAIHE				
	Terveydenhoitajan vastaanottohuone	10	20	200	
	Lääkärin vastaanottohuone	2	16	32	
	Perhetyöntekijän huone	2	12	24	
	Asiakas WC	2	5,5	11	
	Laboratoriohuone/näytteenotto	1	8,5	8,5	
	Kuulontutkimushuone	1	4,5	4,5	
	Asiakkaiden odotustila	1	40	40	
	Tsto/postitus/varasto/kopiohuone, **itsehoito**	2	20,2	40,5	
	Varasto	1	12	12	
	Siivouskomero	1	4,5	4,5	
	henk.kunnan wc:t 2kpl a´1,5m2	2	2	4	
	Tuulikaappi, jossa vaunujen säilytys	1	21	21	
	YHT			**402**	
2,8	OPPILASHUOLLON TILAT				
	psykologin ja kuraattorin huoneet	2	15	30	
	terveydenhoitajan vastaanottohuone	1	20	20	
	lääkärin vastaanottohuone	1	17	16,5	
	lepohuone	1	6	6	
	odotustila	1	5	5	
	wc	1	2,5	2,5	
	YHT			**80,0**	

APU

3,1 KESKITETYT SOSIAALITILAT 1.VAIHE

VSS	henk.kunnan pukutila, 90 henk.x0,8	1	69	69	
VSS	henk.kunnan suihkutila 90henk 1M+1N	2	2,2	4,5	
VSS	wc sos.tiloissa 1M+1N	2	2,2	4,5	
	YHT			**78**	

3,2 YHTEISET HUOLTO- JA VARASTOTILAT 1. VAIHE

	kiinteistönhoito	1	24	24	
VSS	siivouskeskus	1	28	28	
VSS	huonekalu(pulpetti)varasto	1	77,5	77,5	
	YHT			**129,5**	
				5341,5	

KASVU

4,1 HALLINON TILAT 2.VAIHE

	henkilökunnan työskentelytiloja ml. monistus- ja materiaalitila	1	125	125	
	opinto-ohjaajan huone + neuvottelu	2	15	30	
	hallintotilojen WC-tilat 2N+ 2M á 1.5	4	1,5	6	
	YHT			**161**	

4,2 PERUSOPETUSTILAT JA AINELUOKAT; OPPILAIDEN TILAT 2. VAIHE

	laskennallinen jako opetustila 1 (18 m2)	2	18	36	
	laskennallinen jako opetustila 2 (36 m2)	4	36	144	
	laskennallinen jako opetustila 3 (45 m2)	14	45	630	
	laskennallinen jako soluaula	3	5	15	
	Yleisopetuksen moduuli	**3**	**275**	**825**	
	Pysyviä pienehköjä tiloja rauhallisiin tilanteisiin ja pienryhmätyöskentelyyn	6		200	ml. laajennuksen liitoskohdasta poistuvat tilat
	solun yhteiset tilat (sis. yleistiloja + bg)	4	60	240	verrattavissa yleisopetuksen tilaan, ei erityisvarustelua (3-5 tilaa)
	fysiikka ja kemia labratilat	2	65	130	erityisvarusteltu
	varasto fy-ke, bg-ge	1	40	40	
	kotitalous varastoineen	2	110	220	erityisvarusteltu
	Luonnontiede-kotitalous moduuli	**1**		**630**	
	Oppilaskunnan huone	1	20	20	
	Oppilaiden henkilökoht. omaisuuden säilytystilat	2	70	140	Lisäresurssi myös mm. kengättömyyteen liittyen
	Oppilaiden WC-tilat 14P+14T á 1.5	28	1,5	42	
	siivouskomerot	1	5	5	
	YHT			**1862**	

KUKOISTUS

5,1 YHTEISET KOKOONTUMISTILAT, 2.VAIHE

	Kirjastohuone ja kirjaston hoitajan huone	1	150	150	Yhteistä hiljaisen työskentelyn tilaa ja muuhun työskentelyyn tarvittavaa tilaa. Soluaulat minimaaliset, eivät sovellu tähän käyttöön.
	Mediateekki (tietotekniikka)	1	110	110	Uudentyyppiselle digiteknologialle tarkoitettu tila, esim. 3D.
	Monitoimitila	1	180	180	Liikunnan lisätilaksi ja draama/äidinkieli opetukseen.
	YHT			**440**	

5,2 ISOMPIEN LASTEN JA AIKUISTEN TAITO- JA TAIDE- JA HARRASTUSTILAT 2. VAIHE **Tilajaottelu tarkentuu hankesuunnitelmavaiheeseen**

	Paja 1: Kovat materiaalit	1		0	Erityisvarusteltu sis varasto iltakäyttäjille 20m2. Tarvitaan purunpoisto. Pajassa useampi tila, koneet ja laitteet. (ns. nykyinen tekninen työ)
	Paja 2: Pehmeät materiaalit	1		0	(ns. nykyinen tekstiilityö)
	Paja 3: Robotiikan ym.	1		0	
	Käsityön suunnittelu-/yhteistila	1		0	
	ateljee, kuvaamataito, keramiikan polttohuone ml. kuvataiteen varastotilat	1	140	140	
	Käsityö-kuvataide moduuli	**1**		**721**	
	musiikki		1	130	
	siivouskomerot	1	5	5	
	YHT			**856**	

1.VAIHE YHTEENSÄ		**5341,5**
2.VAIHE YHTEENSÄ		**3319,0**
		8660,5

AURINKOKIVI 2. VAIHE, HUONETILAOHJELMA, TARVESELVITYS 22.4.2016

1. vaiheessa rakennetaan tilaryhmät YDIN, ITU, APU
2.vaiheessa rakennetaan tilaryhmät KASVU, KUKOISTUS

	tila	vaihe 1 kpl*	á hym2	hym2 yht
YDIN				
1.1	HALLINON TILAT 1.VAIHE			
	talon johtaja	1	12	12
	rehtori, (apulaisrehtori)	1	12	15
	kanslia	1	20	20
	päiväkodin johtaja	1	15	15
	taiteen perusopetuksen johtaja ja apulaisrehtori	1	15	15
	hallinnon neuvotteluhuone	1	30,5	30,5
	henkilökunnan huone ja työskentelytilat	1	221,5	221,5
	tv- ja keskusradiotila	1	10	10
	asiakirjavarasto	1	6	6
	monistamo- ja materiaalihuone	1	25,5	25,5
	erillinen opetusvälinetila	1	48	48
	hallintotilojen WC-tilat 1/15 hlö >3N+ 3M á 2	6	2,41667	14,5
	YHT			**433**
1.2	YHTEISET KOKOONTUMISTILAT, AULA- JA RUOKAILU 1.VAIHE			
	vahtimestarin huone	1	17,5	17,5
	Kokous- ja koulutustila, perhevalmennus	1	51	51
	näyttämö, musiikkiluokka, orkesterin harjoitustila	1	98	98
	näyttämön varasto	1	19,5	19,5
	näyttämö-musiikkiluokan varastot	1	5,5	5,5
	keittiö aputiloineen, varastot mukaanluettuina	1	133	133
	ruokasali-aula-yleisötila. Musiikkiakustiikka keskialueella, reunoilla vaimennus. Pimennysmahdollisuus	1	250,5	250,5
		1	119	119
		1	61	61
		1	50	50
		1	2	2
	aulan naulakkotilat (200 hlö)	1	30	30
	aulan WC-tilat 6 kpl á 2	6	1,5	9
	inva-WC	1	5	5
	siivouskomerot	1	4	4
	YHT			**855**
1,3	LIIKUNTATILAT 1.VAIHE			
	liikunta yhtenäinen tila jaettavissa 250+250	2	250	500
VSS	Oppilaiden pukeutumis- ja peseytymis- ja wc-tilat	1	116	116
VSS	Liikunnanopettajan pukeutumis- ja peseytymis- ja wc-tilat	1	16,5	16,5
VSS	voimisteluvälinetila	1	55,5	55,5
VSS	ulkourheiluvälinetila	1	18	18
	siivouskomerot	1	5,5	5,5
	YHT			**711,5**
ITU				
2,1	PIENTEN LASTEN TAITO-, TAIDE- JA HARRASTUSTILAT (lähellä päiväkotia) 1.VAIHE			
	"pienten ateljee", käden taidot: kuvataide, tekstiilityö, veisto, verstas	1	246	246
	kuvataiteen varasto	1	11	11
	pienten lasten liikunta, tanssi, ip-päivätoiminta, muskari	1	80	80
	musiikin opetuksen/ muskarin varastot	1	6	6
	siivouskomerot			
	YHT			**343**

2,2	PERUSOPETUSTILAT 1. VAIHE				
	OT1 (18 m2)	4	18,1	72,5	
	OT 2 (36 m2)	7	36,8	258	
	OT3 (54m2)	4	60,3	241,5	
	OT3 pariluokka, yhdistettävissä siirtoseinällä (50+50m2)	10	59,2	592	
	OT3, musiikkiluokan kotiluokka, soiton opetus (58m2)	4	69,3	277,5	
	musiikkiluokkien varastot	5	3,5	17,5	
	soluaula	3	10	30	
	Oppilaiden WC-tilat 18P+18T á 1.5	33	1,606	53	
	siivouskomerot	2	5	10	
	YHT			**1552**	
2,3	PÄIVÄKODIN KOTIALUEPARI 1, 1.VAIHE				
	märkäeteinen	1	16	15,5	
	eteinen (ryhmä A)	1	14	14	
	wc-pesu (ryhmä A)	1	10	10	
	ryhmähuone1 (ryhmä A)	1	27	27	
	ryhmähuone2 (ryhmä A)	1	21	21	
	ryhmähuone3 (ryhmä A)	1	21	21,5	
	pienryhmä (ryhmä A)	1	6	6	
	eteinen (ryhmä B)	1	14	14	
	wc-pesu (ryhmä B)	1	10	10	
	ryhmähuone1 (ryhmä B)	1	27	29	
	ryhmähuone2 (ryhmä B)	1	21	22	
	ryhmähuone3 (ryhmä B)	1	21	20	
	pienryhmä (ryhmä B)	1	6	5,5	
	yhteinen pienryhmä (ryhmä A+B)	1	6	5	
	varasto	1	4	4	
	YHT			**224,5**	
2,4	PÄIVÄKODIN KOTIALUEPARI 2, 1.VAIHE				
	märkäeteinen	1	15,5	15,5	
	eteinen (ryhmä C)	1	14	14	
	wc-pesu (ryhmä C)	1	10	10	
	ryhmähuone1 (ryhmä C)	1	27	27	
	ryhmähuone2 (ryhmä C)	1	21	21	
	ryhmähuone3 (ryhmä C)	1	21, 5	21,5	
	pienryhmä (ryhmä C)				
	eteinen (ryhmä D)	1	14	14	
	wc-pesu (ryhmä D)	1	10	10	
	ryhmähuone1 (ryhmä D)	1	28,5	28,5	
	ryhmähuone2 (ryhmä D)	1	22	22	
	ryhmähuone3 (ryhmä D)	1	19,5	19,5	
	pienryhmä (ryhmä D)	1	13,5	13,5	
	varasto	1	4,5	4,5	
	YHT			**221**	

2,5	PÄIVÄKODIN KOTIALUEPARI 3 , TOINEN KOTIALUE / AVOIN PÄIVÄKOTI, 1.VAIHE				
	märkäeteinen	1	16	16,5	
	eteinen (ryhmä E)	1	14	14	
	wc	1	1,5	1,5	
	wc-pesu (ryhmä E)	1	10	10	
	ryhmähuone1 (ryhmä E)	1	27,5	27,5	
	ryhmähuone2 (ryhmä E)	1	21	21	
	ryhmähuone3 (ryhmä E)	1	21,5	21,5	
	pienryhmä (ryhmä E)	1	5	5	
	varasto (ryhmä E)	1	2	2	
	eteinen (avoin pk)	1	14	14	
	wc-pesu (avoin pk)	1	10	10	
	ryhmähuone1 (avoin pk)	1	26,5	26,5	
	ryhmähuone2 (avoin pk)	1	21	21	
	ryhmähuone3 (avoin pk)	1	31	31	
	aikuisten wc / avoin pk	2	1,5	3	
	aikuisten naulakkotila / avoin pk	1	2	2	
	pienryhmä (avoin pk)	1	6,5	6,5	
	varasto (avoin pk)	1	2	2	
	YHT			**235,0**	
2,6	PÄIVÄKOTIRYHMIEN YHTEISET JA HENKILÖKUNNAN TILAT, 1.VAIHE				
	kotikeittiö	1	22	22	
	yhteinen pienryhmä	1	10	10	
	henkilökunnan työhuone	1	10	10	
	henk.kunnan wc:t 2kpl a´1,5m2	2	1,75	3,5	
	siivouskomero	1	5	5	
	vaatehuolto	1	9,5	9,5	
	keskusvarasto	1	11	11	
	inva-wc	1	6	6	
	YHT			**77**	
2,7	ÄITIYS- JA LASTENNEUVOLA 1.VAIHE				
	Terveydenhoitajan vastaanottohuone	10	20	200	
	Lääkärin vastaanottohuone	2	16	32	
	Perhetyöntekijän huone	2	12	24	
	Asiakas WC	2	5,5	11	
	Laboratoriohuone/näytteenotto	1	8,5	8,5	
	Kuulontutkimushuone	1	4,5	4,5	
	Asiakkaiden odotustila	1	40	40	
	Tsto/postitus/varasto/kopiohuone, **itsehoito**	2	20,2	40,5	
	Varasto	1	12	12	
	Siivouskomero	1	4,5	4,5	
	henk.kunnan wc:t 2kpl a´1,5m2	2	2	4	
	Tuulikaappi, jossa vaunujen säilytys	1	21	21	
	YHT			**402**	
2,8	OPPILASHUOLLON TILAT				
	psykologin ja kuraattorin huoneet	2	15	30	
	terveydenhoitajan vastaanottohuone	1	20	20	
	lääkärin vastaanottohuone	1	17	16,5	
	lepohuone	1	6	6	
	odotustila	1	5	5	
	wc	1	2,5	2,5	
	YHT			**80,0**	

APU

3,1 KESKITETYT SOSIAALITILAT 1.VAIHE

VSS	henk.kunnan pukutila, 90 henk.x0,8	1	69	69	
VSS	henk.kunnan suihkutila 90henk 1M+1N	2	2,2	4,5	
VSS	wc sos.tiloissa 1M+1N	2	2,2	4,5	
	YHT			**78**	

3,2 YHTEISET HUOLTO- JA VARASTOTILAT 1. VAIHE

	kiinteistönhoito	1	24	24	
VSS	siivouskeskus	1	28	28	
VSS	huonekalu(pulpetti)varasto	1	77,5	77,5	
	YHT			**129,5**	
				5341,5	

KASVU

4,1 HALLINON TILAT 2.VAIHE

	henkilökunnan työskentelytiloja ml. monistus- ja materiaalitila	1	125	125	
	opinto-ohjaajan huone + neuvottelu	2	15	30	
	hallintotilojen WC-tilat 2N+ 2M á 1.5	4	1,5	6	
	YHT			**161**	

4,2 PERUSOPETUSTILAT JA AINELUOKAT; OPPILAIDEN TILAT 2. VAIHE

	laskennallinen jako opetustila 1 (18 m2)	2	18	36	
	laskennallinen jako opetustila 2 (36 m2)	4	36	144	
	laskennallinen jako opetustila 3 (45 m2)	14	45	630	
	laskennallinen jako soluaula	3	5	15	
	Yleisopetuksen moduuli	**3**	**275**	**825**	
	Pysyviä pienehköjä tiloja rauhallisiin tilanteisiin ja pienryhmätyöskentelyyn	6		200	ml. laajennuksen liitoskohdasta poistuvat tilat
	solun yhteiset tilat (sis. yleistiloja + bg)	4	60	240	verrattavissa yleisopetuksen tilaan, ei erityisvarustelua (3-5 tilaa)
	fysiikka ja kemia labratilat	2	65	130	erityisvarusteltu
	varasto fy-ke, bg-ge	1	40	40	
	kotitalous varastoineen	2	110	220	erityisvarusteltu
	Luonnontiede-kotitalous moduuli	**1**		**630**	
	Oppilaskunnan huone	1	20	20	
	Oppilaiden henkilökoht. omaisuuden säilytystilat	2	70	140	Lisäresurssi myös mm. kengättömyyteen liittyen
	Oppilaiden WC-tilat 14P+14T á 1.5	28	1,5	42	
	siivouskomerot	1	5	5	
	YHT			**1862**	

KUKOISTUS

5,1 YHTEISET KOKOONTUMISTILAT, 2.VAIHE

	Kirjastohuone ja kirjaston hoitajan huone	1	150	150	Yhteistä hiljaisen työskentelyn tilaa ja muuhun työskentelyyn tarvittavaa tilaa. Soluaulat minimaaliset, eivät sovellu tähän käyttöön.
	Mediateekki (tietotekniikka)	1	110	110	Uudentyyppiselle digiteknologialle tarkoitettu tila, esim. 3D.
	Monitoimitila	1	180	180	Liikunnan lisätilaksi ja draama/äidinkieli opetukseen.
	YHT			**440**	

5,2 ISOMPIEN LASTEN JA AIKUISTEN TAITO- JA TAIDE- JA HARRASTUSTILAT 2. VAIHE **Tilajaottelu tarkentuu hankesuunnitelmavaiheeseen**

	Paja 1: Kovat materiaalit	1		0	Erityisvarusteltu sis varasto iltakäyttäjille 20m2. Tarvitaan purunpoisto. Pajassa useampi tila, koneet ja laitteet. (ns. nykyinen tekninen työ)
	Paja 2: Pehmeät materiaalit	1		0	(ns. nykyinen tekstiilityö)
	Paja 3: Robotiikan ym.	1		0	
	Käsityön suunnittelu-/yhteistila	1		0	
	ateljee, kuvaamataito, keramiikan polttohuone ml. kuvataiteen varastotilat	1	140	140	
	Käsityö-kuvataide moduuli	**1**		**721**	
	musiikki		1	130	
	siivouskomerot	1	5	5	
	YHT			**856**	

1.VAIHE YHTEENSÄ		**5341,5**
2.VAIHE YHTEENSÄ		**3319,0**
		8660,5

AURINKOKIVI, 2-vaihe UUDISRAKENNUS

Laajuustiedot :		
bruttoala	5 240	brm2
hyötyala	3 401	hym2
tilavuus	20 900	rm3
tehokkuusluku	1,54	

Rakennuskustannukset		**Yht.€**	**€/brm2**	**€/hym2**	**€/rm3**
Rakennuttajan kulut					
suunnittelu	840 000				
rakennuttaminen	540 000				
liittymismaksut	230 000	1 610 000	307,25	473,39	77,03
Rakennustekniset työt					
rakennusteknilliset työt		8 955 000	1 708,97	2 633,05	428,47
-sis.pihatyöt					
LVI-työt					
LVV-työt	650 000				
IV-työt	730 000				
Säätölaitteet	170 000	1 550 000	295,80	455,75	74,16
Sähkötyöt		1 030 000	196,56	302,85	49,28
Erillishankinnat		75 000	14,31	22,05	3,59
Muutos- ja lisätyövaraus		1 080 000	206,11	317,55	51,67
KUSTANNUSENNUSTE (alv 0%)		14 300 000	2 729,01	4 204,65	684,21
KUSTANNUSENNUSTE (ALV 24%)		17 732 000	3 383,97	5 213,76	848,42

Hintataso KL 88 (IV-16)

Kustannusennuste sisältää :

- Uudesta oppimisympäristösuunnitelmasta aiheutuvia laatutason lisäkustannuksia
(mm. akustointi, paljeseinät, lukitus- ja kulunvalvonta, säilytyslokerot)

Hankevalmistelu 22.04.2016

Tuula Raulo
Kustannusinsinööri

22.04.2016

AURINKOKIVI, 2-vaihe			
Hankkeen huoneistoala		**4 350**	**htm2**
Hankkeen jälleenhankinta-arvo		**14 300 000**	**€**
-hankkeen kustannukset (talousarviohinta)	**14 300 000**		
-rakentamisen yksikköhinta huoneisto-m2	**3 287**		

ALUSTAVA VUOKRAKUSTANNUSLASKELMA ALV 0%

		€/a	€/htm2/a	€/htm2/kk
0	Yhteistehtävät	15 435	3,55	0,30
1	Kiinteistönhoito ja valvonta sekä ulkoalueen hoito	85 033	19,55	1,63
2	Lämpöhuolto	22 446	5,16	0,43
3	Sähköhuolto	25 577	5,88	0,49
4	Vesihuolto	22 969	5,28	0,44
5	Erityislaitehuolto	3 164	0,73	0,06
6	Siivous	0	0,00	0,00
7	Jätehuolto	16 181	3,72	0,31
9	Kunnossapito	44 369	10,20	0,85
0-9	**Yhteensä**	**235 175**	**54,06**	**4,51**

Pääomakustannukset:				
Korjausvastike	2,5	357 500	82,18	6,85
Korko %	2,5	357 500	82,18	6,85
Pääomakustannukset yhteensä		**715 000**	**164,37**	**13,70**
Pääoma- ja ylläpitokustannukset yhteensä		**950 175**	**218,43**	**18,20**

Lopullinen vuokra määräytyy toteutuneiden kustannusten mukaan

KANNISTON KOULU

1. TARVETIETOKORTTI

Kohteen nimi: Kanniston koulu		
Tarpeen kuvaus: Esitetty kohdassa 2		
Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin: Boost Brother Oy, Vantaan päiväkoti- ja koulukiinteistöjen investointitarpeiden ja aikataulun tarkastelu, Moduuli 1&2: Länsi-Vantaan koulukiinteistöt. 2015		
Tarpeen perustelut: Esitetty kohdassa 2.		
Käyttäjähallintokunta: Sivistysvirasto		
Kaupunginosa: Kivistö	Kiinteistötunnus: 92-23-123-1	Tontin pinta-ala: 39896 m2
Osoite ja tontti: Kenraalintie 6, 01700 Vantaa	Kaavatiedot: YO III	Rakennusoikeus: 15000, josta käytetty 8063, jäljellä 6937 m2
Hankkeen maksimi oppilaspaikka		
Väistötilan tarve: Ei väistötilan tarvetta.		
Määrärahavaraus investointiohjelmassa: Taloussuunnitelma 2016–2019, Kanniston koulun laajennus yhtenäiskouluksi on esitetty 14 800 000 € / vuosille 2023–2025		
Hankkeen toteutusaikataulu:		
Ylläpitokustannukset:		
Toimintakustannukset hallintokunnalle:		
Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen:		
Vuokra-arvio käyttäjäkunnalle:		
Laatija(t): Eija Kivineva, Laura Malinen		Päivämäärä: 26.4.2016

2. PERUSTELUT TARPEELLE

2.1 Hankkeen liittyminen palveluverkkoon

Kanniston koulu on alakoulu (1.-6. luokat) ja se kuuluu Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2014–2023. Koulu on toinen Kivistön kaupunginosan perusopetuksen kouluverkon toimipisteistä. Koska vuonna 2015 laaditun Vantaan väestöennusteen 2015–2025 mukaan suuralueen perusopetusikäisten määrä kasvaa ennusteajanjakson ajan, Kanniston koulun laajennus yhtenäiskouluksi eli 7.–9. luokkien opetuksen tarpeisiin toteutettavat tilat tulevat ajankohtaiseksi väestöennusteen ajanjakson lopulla. Lisäksi kasvavalla alueella on tarve oppilaspaikkojen lisäämiseen luokkien 1.–6. tarpeisiin jo ennen laajennusta yhtenäiskouluksi.

2.2 Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen

Ks. edellinen

2.3 Esiselvitykset / vaihtoehtoiset tilanhankintatavat / muiden palvelutarpeiden yhdistäminen

Boost Brothers Oyn Vantaan päiväkoti- ja koulukiinteistöjen investointitarpeiden ja aikataulun tarkastelu, Moduuli 1&2: Länsi-Vantaan koulukiinteistöt

3. MITOITUSPERUSTEET

Kanniston koulussa on tällä hetkellä:
- 392 oppilasta
- henkilökuntaa n 30

Tässä vaiheessa tehokkaamman tilankäytön myötä kouluun tulee lisää noin 100 alakoulun oppilasta.

Kanniston koulun laajennus yläkouluksi on esitetty Taloussuunnitelmassa 2016-2019 vuosille 2024-2015.

Nykyinen koulurakennus on valmistunut vuonna 2009, jolloin on myönnetty väestönsuojan rakentamisvelvoitteen lykkääminen 5 vuodeksi osalle väestönsuojaa.

4. NYKYISEN KOULURAKENNUKSEN MUUTOSTARPEET

Koulussa on ollut kosteusvaurioita, jotka on korjattu.

Koulussa on esiintynyt aiemmin sisäympäristöongelmien vuoksi oireilua, mutta nyttemmin tilanne on rauhoittunut ja koululle on tullut palautetta, että joidenkin osalta oireilu on loppunut.

Kanniston koulussa on nykyiset määräykset täyttävä ilmanvaihto, jota on kosteusvauriokorjausten jälkeen pidetty päällä 24/7. Tästä on seurannut, että ilma on talviaikaan hyvin kuivaa.

Vuoden vaihteessa astuvat voimaan uudet ilmanvaihdon määräykset, jonka mukaan ilmamäärä on 6/hlö. Ilmanvaihto täyttää nämä määräykset.

Koulun keittiössä ja ruokasalissa on varauduttu koulun laajennuksen yhtenäiskouluksi ja ruokasalissa on varaus 2. linjastolle, jota ei ole toteutettu.

Mikäli ruokasalia käytetään nykyistä enemmän oppilaiden työskentelytilana, on tilaan lisättävä akustointia. Nykyisellään tilaa on hankala käyttää neuvovaan toimintaan ruokailijoiden aiheuttaman melun vuoksi.

Mahdollisen oppilasmäärän kasvun ja viimeistään laajennuksen myötä tarkastetaan nykyisen jätteiden syväkeräysjärjestelmän riittävyys ja tihennetään tyhjennysväliä tarpeen mukaan.

Kanniston koulussa on aiemmin olleiden kosteusvauriokorjausten aikana jouduttu tiivistämään muiden tilojen käyttöä ja korjausten jälkeenkin uuden oppimisen mukaisesti oppiminen on laajentunut perinteisten luokkatilojen ulkopuolelle ja myös koulurakennuksessa sijaitseviin nuorisotiloihin.

Kanniston koulussa on sellaisia tiloja, joita ei voi ottaa oppilaiden käyttöön kuten iv-konehuone ja sinne johtavat käytävät, ullakkotilat, keittiö ja ruokala. Koulu on ’kesken’. Se on suunniteltu osaksi yhtenäiskoulun, josta on rakennettu vasta alakoulun osa. Tilat ovat erilaiset kuin pelkäksi alakouluksi suunnitelluissa kouluissa.

Uuden opetussuunnitelman esittämää kotitalouden opetusta alakoulussa toteutetaan jo nykyisin Kanniston koulussa.

Nykyisiä opetustilojen käyttöä olisi mahdollista muunnella joustavammin, mikäli luokista poistettaisiin nykyiset suuret, kiinteät opettajanpöydät.

Opettajienpöytien poistot ja ruokasalin akustisten ominaisuuksien parantaminen tehdään kunnonpitoluontoisina töinä.

5. TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA

5.1 sijainti ja hallinta

Osoite: Kenraalintie 6, 01700 Vantaa, Y-tontti

Sijainti: 23. kaupunginosa, Kivistö

Kanniston koulu sijaitsee keskelle Kivistön omakoti- ja rivitaloaluetta.

Y-tontti rajautuu pohjoisessa Kenraalinkujaan, idässä Kenraalinpolkuun ja etelässä ja lännessä Kenraalinpuistoon.

Tontti on Vantaan kaupungin omistuksessa.

5.2 kaava- ja kiinteistötiedot, rasitteet

Voimassa oleva asemakaava on Vantaan kaupunki, Kivistö, Lapinkylä/osa 24053 ja katualuetta, vahvistettu 15.12.2008.

Kenraalintie 6 -tontti kuuluu kortteliin 23123, kaavamerkintä YO III. Kiinteistötunnus on 92-23-123-1. Tontin pinta-ala on 39896 m2. Rakennusoikeutta yleisten rakennusten korttelialueella on 15000 m2, käytetty 8063 m2, jäljellä 693 m27.

5.3 tontin rakennettavuus

Tontin länsireunalla on turvealuetta ja muuten tontti sijaitsee pääasiallisesti savialueella.

5.4 piha

Ei muutoksia piha-alueella.

5.5 liikenne, pysäköinti, kadut ja kunnallistekniikka

Autoliikenne tontille on Kenraalintieltä tieltä ja henkilöautojen pysäköinti on tontin pohjoisosassa. Ei muutoksia.

5.6 rakentamisrajoitteet, ympäristö, melu

Tontti on liikennemelualueella, tiemelu 2011 päivällä, 45-50 dB.
Tontin on vesien, Pekinoja, pienvaluma-alueella.

6. VASTUUHENKILÖT / TYÖRYHMÄ

Sivistystoimen toimiala:

- Helena Jauho, Kanniston koulu, rehtori , 0503026056, 0405968174
- Laura Malinen, strategia-asiantuntija
- Leena Kolho-Venäläinen, Perusopetus Läntinen alue, aluepäällikkö

Kaupunginjohtajan toimiala:

- Marja-Leena Jämsen-Mässeli, Työsuojeluvaltuutettu

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala:

- Katri Olli, Rakenneinsinööri, ts- ja hs-vaiheen työturvallisuuskoordinaattori
- Yrjö Jaakkola, Sähköinsinööri
- Timo Sippola, LVI-insinööri
- Raimo Haltunen, Kustannuslaskija
- Anne Valkeapää, Puhtauspalvelut, suunnittelija
- Tarja Aaltola, Keittiöasiantuntija
- Eija Kivineva, Hankekehitysarkkitehti

Liitteet

- sijaintikartta
- asemakaavaote ja -määräykset

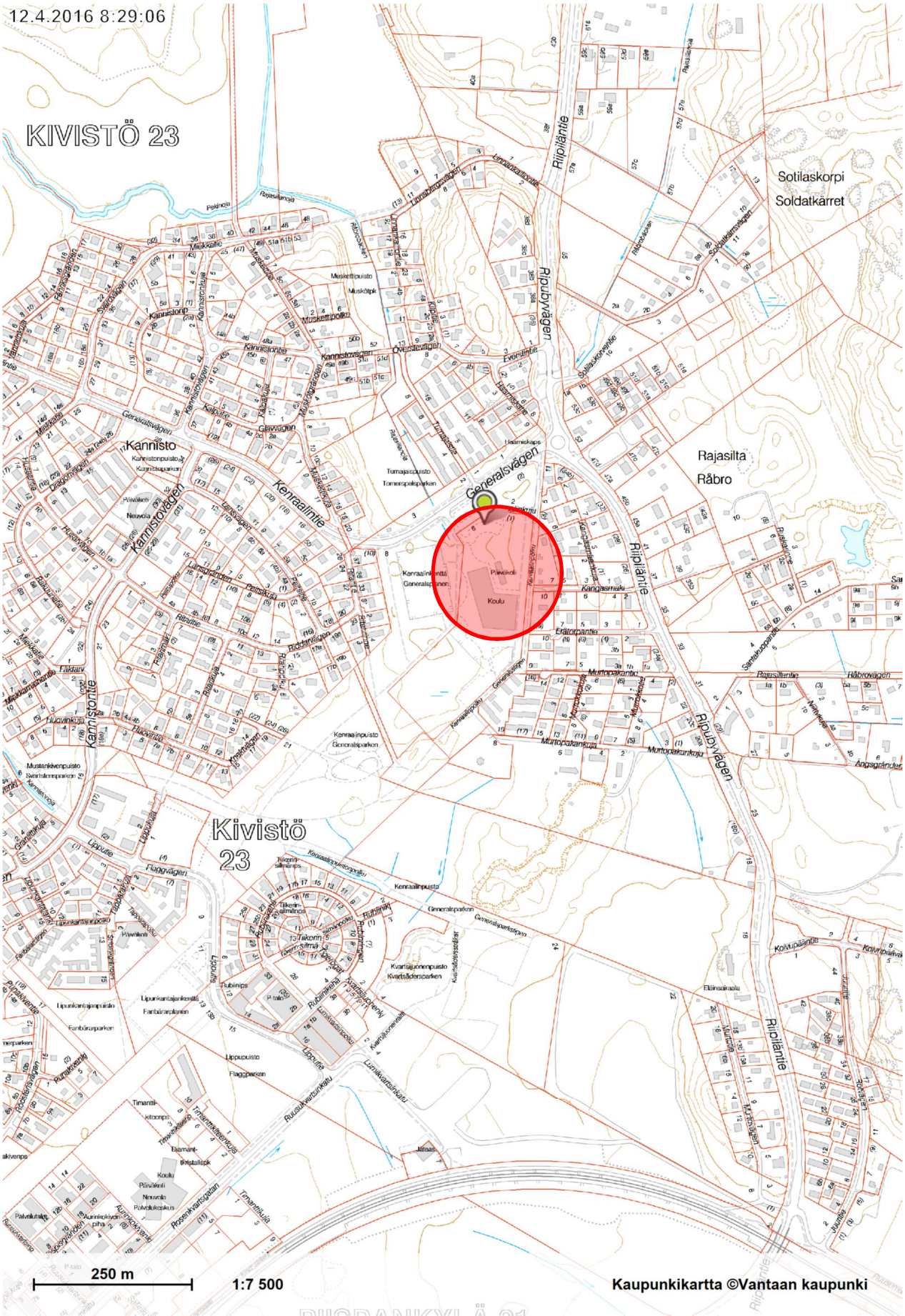
12.4.2016 8:29:06
KIVISTÖ 23
Kivistö
23
Kannisto
Sotilaskorpi
Soldatkärret
Rajasilta
Råbro
Riipiläntie
Generalsvägen
Kenraalintie
Kannistovägen
Koulu
Päiväkoti
250 m
1:7 500
Kaupunkikartta ©Vantaan kaupunki

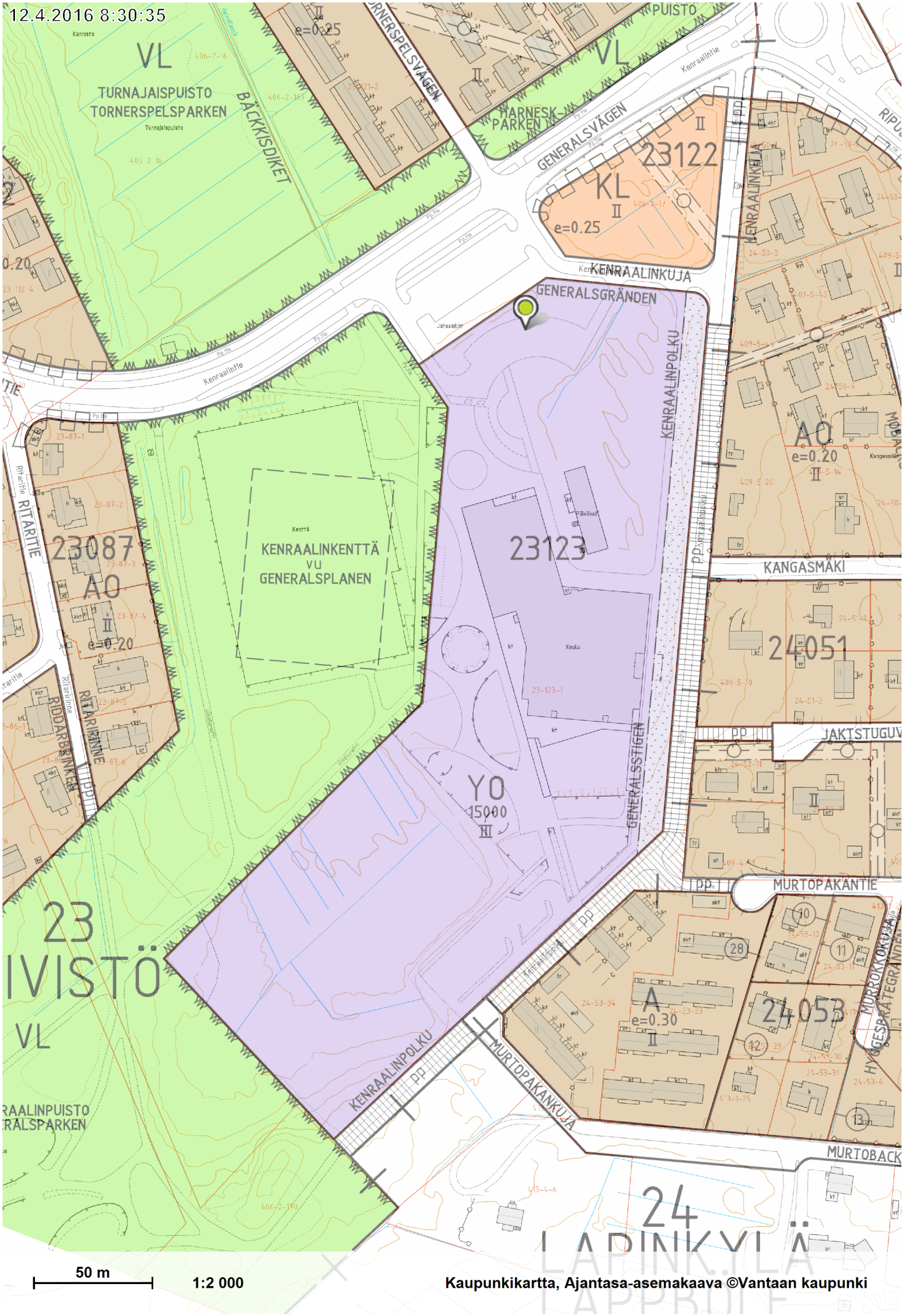
12.4.2016 8:30:35
VL
TURNAJAISPUISTO
TORNERSPELSPARKEN
BÄCKKISDIKET
GENERALSVÄGEN
KENRAALINKUJA
GENERALSGRÄNDEN
KENRAALINPOLKU
KENRAALINKENTTÄ
VU
GENERALSPLANEN
23123
YO
15000
III
23087
AO
e=0.20
RITARITIE
KL
e=0.25
23122
AO
e=0.20
KANGASMÄKI
24051
JAKTSTUGUV
MURTOPAKANTIE
A
e=0.30
24053
MURTOPAKANKUJA
MURTOBACK
GENERALSSTIGEN
23
IVISTÖ
VL
24
LAPINKYLÄ
50 m
1:2 000
Kaupunkikartta, Ajantasa-asemakaava ©Vantaan kaupunki

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
001981	18.6.2008 17.11.2008 tarkistettu	90/47, 91/47

Vantaan kaupunki
Asemakaavan muutos
Kaupunginosa 23

KIVISTÖ

Kortteli 23123 sekä katualuetta.

Kaupunginosa 24

LAPINKYLÄ

Osa korttelia 24053 sekä katualuetta.

Tonttijako
Osa korttelia 24053.

Tonttijaon muutos
Osa korttelia 24053.

1:2000

Vanda stad *Kv 15.12.2008*
Ändring av detaljplanen
Stadsdel 23

KIVISTÖ

Kvarter 23123 samt gatuområde.

Stadsdel 24

LAPPBÖLE

Del av kvarteret 24053 samt gatuområde.

Tomtindelning
Del av kvarteret 24053.

Ändring av tomtindelningen
Del av kvarteret 24053.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

— - - - — 3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

A Asuinrakennusten korttelialue.

A-aluetta korttelissa 24503 koskevia määräyksiä:

Jokaisella asunnolla tulee olla tarkoituksenmukaisesti näkösuojattu ulko-oleskelutila.

Alueelle saa sijoittaa sellaisia toimisto- ja niihin verrattavia työtiloja, jotka eivät häiritse asumista, yhteensä enintään 20 % tontin rakennusoikeudesta.

Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja liikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Toimisto-, ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja liikennemelua vastaan on oltava vähintään 28 dB.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Asunnot	1,5 ap/ asunto
Toimisto- ja työtilat	1 ap/ 50 k-m²

YO Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue.

YO-korttelia 23123 koskevia määräyksiä:

Alueelle voidaan sijoittaa peruskoulun ala- ja yläasteen, päiväkoti-, asukas- ja nuorisotiloja, hammashoitola sekä niihin verrattavia tiloja.

Alueelle saa rakentaa kiinteistön huollon kannalta välttämättömiä asuntoja.

DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för bostadshus.

Bestämmelser som gäller A-området i kvarter 24503:

Varje bostad skall ha en plats för utomhusvistelse och platsen ska vara skyddad mot insyn på ett ändamålsenligt sätt.

På området får byggas sådana kontorslokaler och med dem jämförbara arbetsutrymmen som inte stör boendet, sammanlagt högst 20 % av tomtens byggrätt.

Ljudisoleringen mot flyg- och trafikbuller i bostadsrummens ytterväggar ΔL skall vara minst 32 dB.

Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och trafikbuller ska vara minst 28 dB i kontors- och arbetsrum.

Minimiantalet bilplatser:

Bostäder	1,5 bp/ bostad
Kontors- och arbetslokaler	1 bp/ 50 m2-vy

Kvartersområde för byggnader för undervisningsverksamhet.

Bestämmelser som gäller YO-kvarteret 23123:

I området får man placera lokaler för grundskolans låg- och högstadium, daghems-, invånar- och ungdomslokaler, en tandklinik samt med dessa jämförbara lokaler.

I området får man bygga bostäder som är nödvändiga för fastighetsskötseln.

Asuin-, potilas-, opetus-, ja kokoontumishuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja liikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Toimisto-, ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja liikennemelua vastaan on oltava vähintään 28 dB.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Asukas- ja nuorisotilat	1 ap/ 150 k-m²
Asunnot	1 ap/ asunto
Hammaslääkärin vastaanottotilat	12 ap yhteensä
Koulun opetustilat	1 ap/ 150 k-m²
Päiväkoti	1 ap/ 150 k-m²
Toimisto- ja työtilat	1 ap/ 50 k-m²

Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och trafikbuller i bostads-, patient-, undervisnings- och samlingsrummens ytterhölje skall vara minst 32 dB.

Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och trafikbuller ska vara minst 28 dB i kontors- och arbetsrum.

Minimiantalet bilplatser:

Invånar- och ungdomslokaler	1 bp/ 150 m2-vy
Bostäder	1 bp/ bostad
Lokaler för tandläkarmottagning	12 bp sammanlagt
Skolans undervisningslokaler	1 bp/ 150 m2-vy
Daghem	1 bp/ 150 m2-vy
Kontors- och arbetslokaler	1 bp/ 50 m2-vy

Kaupunginosan raja.

Stadsdelsgräns.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Osa - alueen raja.

Gräns för delområde.

28

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

23

Kaupunginosan numero.

Stadsdelsnummer.

KIVIS

Kaupunginosan nimi.

Stadsdelens namn.

23123

Korttelin numero.

Kvartersnummer.

KENRAALIN

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

15000

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

III

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.

e=0.30

Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin pinta-alaan.

Exploateringstal dvs. förhållandet mellan våningsytan och tomtens yta.

Rakennusala.

Byggnadsyta.

Istutettava alueen osa.

Del av område som bör planteras.

pp

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu.

För gång- och cykeltrafik reserverad gata.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön ja ympäristön toimiala
Marja-Vantaa -projekti

Verksamhetsområdet för markanvändning och miljö
Marja-Vandaprojektet

Lea Varpanen
Kaavoituspäällikkö / Planläggningschef

Mittausosasto

Pohjakartta täyttää kaavoitusmittausasetuksen 1284 / 1999 vaatimukset.

Mätningsavdelningen

Baskartan fyller de anspråk som förordningen om planläggningsmätning 1284 / 1999 kräver.

Vantaalla / Vanda 10.12.2008

Pekka Tervonen
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 15.12.2008

Godkänd av stadsfullmäktige 15.12.2008

11 § Uomarinteen koulun laajennus, tarveselvitys-hankesuunnitelman hyväksyminen

VD/3867/10.03.02.01/2016

KN/PW/JHAG/TJ KN/PM/PO/KVa/KVi/HY-L

Uomarinteen koulu on alakoulu (1.-6. luokat) ja se sijaitsee keskeisellä paikalla Myyrmäen kaupunginosassa osoitteessa Uomarinne 2. Koulu on oleellinen osa Myyrmäen suuralueen perusopetuksen palveluverkkoa. Vuonna 2015 laaditun Vantaan väestöennusteen 2015–2025 mukaan suuralueen perusopetusikäisten määrä kasvaa koko ennusteajanjakson ajan. Palveluverkkosuunnitelman mukaan toimialan yhteishankkeet ovat osa palveluverkon kehittämistä. Varhaiskasvatuksen esiopetuksen tarpeet otetaan huomioon Uomarinteen koulun laajennuksen yhteydessä. Vaikeasti vammaisten lasten opetus on keskitetty Vantaalla seitsemään kouluun Uomarinteen ollessa yksi niistä.
Uomarinteen koulun laajennuksesta on tehty tarveselvitys ja hankesuunnitelma vuonna 2002 ja niiden päivitykset vuosina 2009 ja 2010. Nyt laaditussa uudessa tarveselvitys-hankesuunnitelmassa on huomioitu Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2014–2023, virallinen väestöennuste, vaikeavammaisten lasten eritysopetuksen tilatarpeet ja uuden opetussuunnitelman tilalliset tavoitteet ja vaatimukset. Laajennukseen toteutetaan perusopetuksen yleis- ja erityisopetuksen sekä varhaiskasvatuksen tiloja. Koulun oppilaita ja varhaiskasvatuksen lapsia laajennukseen on tulossa yhteensä n. 280. Olemassa olevan rakennuksen keittiön ja ruokalan kapasiteettia kasvatetaan ja rakennukseen toteutetaan uuden OPS:n mukainen kotitalouden opetustila. Yhdistetty tarveselvitys- hankesuunnitelma on tehty yhdessä tilakeskuksen, sivistysviraston ja käyttäjien edustajien kanssa. Hankkeen perusteet on esitetty tarveselvitys-hankesuunnitelmassa.

Uomarinteen koulun laajennuksen valmistuttua luovutaan tontilla sijaitsevasta niin sanotusta A-rakennuksesta sekä Vaskivuoren lukion tontilla sijaitsevasta parakkikoulusta.

Uomarinteen koulun laajennuksen kustannuksissa on varauduttu toteuttamaan hanke Vantaan lähes nollaenergiakonseptin mukaisesti.

Tilakeskuksen hankevalmistelussa on 19.4.2016 päivätyssä laskelmassa laajennuksen tavoitehinnaksi saatu 6,5 M€ (alv 0 %). Olemassa olevan rakennuksen muutosten tavoitehinta on 300 000 € (alv 0 %).

Laajennuksen laajuustiedot: hyötyala n. 1 418 hym², bruttoala n. 2 000 brm² ja tilavuus n. 7 600 m³.

Opetuslautakunta on 9.5.2016 § 18 päättänyt esittää tekniselle lautakunnalle hyväksyttäväksi liitteenä oleva Uomarinteen koulun laajennuksen 2.5.2016 päivätty tarveselvitys-hankesuunnitelma liitteineen.

Tekninen lautakunta on 10.5.2016 § 9 päättänyt esittää kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi Uomarinteen koulun laajennuksen 2.5.2016 päivätty tarveselvitys-hankesuunnitelma sekä hankevalmistelun laatimat 19.4.2016 päivätyt tavoitehinnat laajennuksen osalta 6,5 M€ (alv 0 %) ja nykyisten tilojen muutostöiden osalta 300 000 € (alv 0 %) suunnittelun pohjaksi.

Kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännön 4 §:n mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on hyväksyä kaupungin ja kaupunkikonsernin vähintään 3 M€ suuruisten toimitilainvestointihankkeiden tarveselvitykset kustannusarvioineen ja hyväksyä useampaa kuin yhtä toimialaa koskevien hankkeiden tai kaupunkitasoista linjausta vaativien investointihankkeiden hankesuunnitelmat kustannusarvioineen.

Talousjohtaja toteaa, että Uomarinteen koulun laajennus on Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2014–2023 mukainen hanke. Vuosille 2016–2019 hyväksytyssä taloussuunnitelmassa Uomarinteen koulun laajennus on esitetty toteutettavaksi vuosina 2017–2018 ja sille on varattu 5,3 M€ määräraha. Hankkeen tarveselvitys-hankesuunnitelmavaiheessa täsmentyneet tekijät, kuten esimerkiksi perustamistapa, 0-energiarakentamisen vaikutukset laajuuteen ja rakenneteknisiin ratkaisuihin sekä uuden oppimisympäristön (OPS), päivähoidon sekä

vammaisopetuksen erityispiirteiden kustannustekijät, ovat vaikuttaneet tavoitehintaan. Tilakeskus huomioi hankkeen kohonneen määrärahatarpeen taloussuunnitelman 2017–2020 valmistelussa.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä Uomarinteen koulun laajennuksen 2.5.2016 päivätty tarveselvitys-hankesuunnitelma sekä hankevalmistelun laatimat 19.4.2016 päivätyt tavoitehinnat laajennuksen osalta 6,5 M€ (alv 0 %) ja nykyisten tilojen muutostöiden osalta 300 000 € (alv 0 %) suunnittelun pohjaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Uomarinteen koulun laajennus, tarveselvitys- hankesuunnitelma 2.5.2016 liitteineen.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
hankekehitysarkkitehti Taru Jokela, puh. 09 8392 6123, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI,
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Tilakeskus, Hankevalmistelu, Taru Jokela

UOMARINTEEN KOULUN LAAJENNUS TARVESELVITYS- HANKESUUNNITELMA

Uomarinne 2, 01600 Vantaa
2.5.2016

SISÄLLYSLUETTELO

1 HANKETIETOKORTTI 4
2 HANKKEEN PERUSTEET JA YHTEENVETO 6
2.1 Yhteenveto 6
2.2 Hankkeen liittyminen palveluverkkoon 6
2.3 Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen 7
2.4 Esiselvitykset / vaihtoehtoiset tilanhankintatavat / muiden palvelutarpeiden yhdistäminen 7
2.5 Hankkeesta aiemmin tehdyt päätökset 7
3 Tilojen toiminnan kuvaus, tilaohjelma ja tilojen vaatimukset 8
3.1 YLEISET TAVOITTEET 8
3.2 Tilojen toiminnan kuvaus 9
3.3 Tilaohjelma 12
3.4 Tilojen vaatimukset 13
3.5 Tilatehokkuuden tavoitteet 14
4 OLEMASSA OLEVAN, LAAJENNETTAVAN RAKENNUKSEN TIEDOT 15
4.0 Olemassa olevan rakennuksen kunto 15
4.1 Olemassa olevan rakennuksen korjaus- ja muutostoimenpiteet 15
5 LAAJENNUS 15
5.0 Yleiset tavoitteet ja vaatimukset 15
5.1 Arkkitehtoniset tavoitteet 18
5.2 Esteettömyystavoitteet 19
5.3 Rakennetekniset tavoitteet 19
5.4 LVIA-tekniset tavoitteet 20
5.5 Sähkötekniset tavoitteet 23
5.6 Rakennustöiden aikainen puhtausvaatimus 28
5.7 Toteutukseen liittyvät tavoitteet 28
5.8 Työturvallisuustavoitteet 28
6 RAKENNUSPAIKKA 29
6.1 Rakennuspaikan sijainti ja hallinta 29
6.2 Rakennuspaikan ominaisuudet, rakennettavuus, kunnallistekniikka 29
7 VAIHEISTUS JA VÄISTÖTILATARVE 30
8 KUSTANNUKSET 31
8.1 Rakennuskustannukset 31
8.1.1 Tavoitehinta 31
8.2 Käyttökustannusennuste 32
8.3 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannusennuste 32
9 RAHOITUS, TOTEUTUS JA AIKATAULU 33
10 RISKIT 33
11 HANKESUUNNITTELUTYÖRYHMÄ 34

Liitteet:

- Liite 1: sijaintikartta
- Liite 2: ilmakuva
- Liite 3: asemakaavaote ja määräykset
- Liite 4: tontinkäyttöluonnos
- Liite 5: tilaohjelma
- Liite 6: tavoitehintalaskelma
- Liite 7: alustava pohjatutkimus, selostusosa
- Liite 8: pinta-alakäsitteet

1 HANKETIETOKORTTI

Kohteen nimi:

Uomarinteen koulun laajennus

Tarpeen kuvaus:
Lisätilan hankkiminen kasvavan oppilasmäärän tarpeisiin ja korvaamaan huonokuntoisia perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen tiloja.

Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin:
Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2014-2023
Vantaan päiväkoti- ja koulukiinteistöjen investointitarpeiden ja aikataulun tarkastelu 2015
Taloussuunnitelma 20162019

Tarpeen perustelut: -

Käyttäjähallintokunta:
Sivistysvirasto

Kaupunginosa:	**Kiinteistötunnus:**	**Tontin pinta-ala:**
Myyrmäki	92-15-657-1	23059m2
Osoite ja tontti:	**Kaavatiedot:**	**Rakennusoikeus:**
Uomarinne 2 01600 Vantaa	MYYRMÄKI II, 19.6.1973 Y, e=0.52	12000 k- m2

Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0 %)	**brutto m2**	**huoneisto m2**	**hyöty m2**	**Tavoitehinta**		
				€	**€ / brm2**	**€ / hym2**
Uudisrakennus						
Laajennus	2000		1418	6,5M€	3250	4583
Muutos						

Hankkeen maksimi oppilaspaikka	276
Investointikustannus oppilaspaikkaa kohden Laajennuksen investointikustannus / oppilaspaikka.	23550 € / oppilaspaikka

Väistötilan tarve:
Ei väistötilan tarvetta.

Määrärahavaraus investointiohjelmassa:
5,2 Milj. € Taloussuunnitelma 2016–2025, esitys vuosille 2017–2019 6,4 Milj. €

Hankkeen toteutusaikataulu:
2017–2018

Ylläpitokustannukset:
413 556 € / vuosi

Toimintakustannukset hallintokunnalle:
perusopetus 20 556 € / vuosi, varhaiskasvatus 150 000 € / vuosi

Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen:
perusopetus 330 000 €, varhaiskasvatus 26 000€

Vuokra-arvio käyttäjäkunnalle:

Tuleva vuokra		21,04 € / htm2 / kk
Vuokravaikutus	34463 € / kk	413 556 € / v

Vuokravaikutus / oppilaspaikka	125 € / kk
Laatija(t): Taru Jokela, Laura Malinen, Päivi Riehunkangas	**Päivämäärä:** 2.5.2016

2 HANKKEEN PERUSTEET JA YHTEENVETO

2.1 Yhteenveto

Uomarinteen koulu on alakoulu (1.-6. luokat) ja se sijaitsee keskeisellä paikalla Myyrmäen kaupunginosassa. Koulun tontilla on kaksi koulurakennusta, päärakennus eli ns. B-rakennus ja sivukoulu ns. A-rakennus. Uomarinteen koulun laajennuksesta on tehty tarveselvitys ja hankesuunnitelma vuonna 2002. Hankesuunnitelmaa päivitettiin vuonna 2008 (hyv. 2009) ja muutettiin vuonna 2010.

Vuonna 2008 todettiin, että kokonaistaloudellisesti tehokkainta on purkaa pienempi A-koulurakennus ja sijoittaa sen toiminnot laajennukseen. Hankesuunnitelmaan kuulunut B-koulun peruskorjaus toteutettiin vuonna 2009. Laajennus päätettiin toteuttaa erillisenä hankkeena myöhemmin. Tehtyjen hankesuunnitelmien ja niiden päivitysten jälkeen ovat mm. erityisopetuksen tarpeet muuttuneet ja oppilasmäärä kasvanut. Lisäksi uusi opetussuunnitelma muuttaa tilojen toiminnallista suunnittelua ja tilaohjelmaa. Myös rakentamismääräykset ovat muuttuneet joiltain osin. On todettu, että vanhaa hankesuunnitelmaa ei ole mahdollista päivittää.

Vuonna 2015 tehdyssä konsulttiselvityksessä (Vantaan päiväkoti- ja koulukiinteistöjen investointitarpeiden ja aikataulun tarkastelu – selvitys 2015) Uomarinteen koulun A-rakennuksen kunto todettiin välttäväksi. Lisäksi on todettu sen tiloissa olevan toiminnan tilantarpeen muuttuneen.

Laajennusosassa toteutetaan lisätilan lisäksi korvaavat tilat rakennukselle A ja Vaskivuoren lukion tontilla sijaitsevalle väliaikaiselle paviljongille, jossa on tällä hetkellä erityisopetuksen toimintaa. Laajennusosassa tulee olemaan sekä perusopetuksen että varhaiskasvatuksen toimintaa. Laajennuksella saadaan tilat yhteen rakennukseen, toiminnallisesti yhtenäisiksi ja vammaisopetuksen toimintaan asianmukaisiksi.

2.2 Hankkeen liittyminen palveluverkkoon

Uomarinteen koulu kuuluu Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2014–2023. Koulu on oleellinen osa Myyrmäen suuralueen perusopetuksen palveluverkkoa ja sitä tullaan tarvitsemaan jatkossakin, koska vuonna 2015 laaditun Vantaan väestöennusteen 2015–2025 mukaan suuralueen perusopetusikäisten määrä kasvaa koko ennusteajanjakson ajan.

Palveluverkkosuunnitelman mukaan toimialan yhteishankkeet ovat osa palveluverkon kehittämistä. Suunnitelman mukaisesti varhaiskasvatuksen esiopetuksen tarpeet otetaan huomioon Uomarinteen koulun laajennuksen yhteydessä.

Koska A-koulusta luovutaan, tullaan vapautuvan tontin eteläosan käyttövaihtoehtoja selvittämään. Myyrmäen alueen kasvavan päiväkotitarpeen vuoksi tarkastellaan, millä ehdoin tontin eteläosaan olisi mahdollista sijoittaa uudispäiväkoti, ks. liite 4: tontinkäyttöluonnos.

2.3 Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen

Vantaan virallisen väestöennusteen mukaan Myyrmäen kaupunginosan väestömäärä kasvaa ennusteajanjakson 2015–2025 ajan. Virallisen väestöennusteen pohjalta laaditun oppilasennusteen mukaan Uomarinteen ja Kaivokselan koulujen oppilasmäärä kasvaa yhteensä noin 200 oppilaalla vuoteen 2025 mennessä. Vuonna 2010 päivitettyä hankesuunnitelmaa laadittaessa oppilasmäärän ennustettiin laskevan. Näin ollen laajennusosaan tarvitaan rakennuksesta A luopumisen myötä poistuvat tilat yhteensä 200 oppilaalle.

Lisäksi laajennukseen tarvitaan vuonna 2010 päivitetyn hankesuunnitelman mukaisesti tilat erityisopetuksen ja varhaiskasvatuksen esiopetuksen tarpeisiin. Väestöennusteen 2015–2025 mukaan päivähoitoikäisten lasten määrä Myyrmäen suuralueella kasvaa 225 lapsella vuoteen 2025 mennessä.

2.4 Esiselvitykset / vaihtoehtoiset tilanhankintatavat / muiden palvelutarpeiden yhdistäminen

Laajennus kuuluu Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2014–2023 sekä Vantaan päiväkoti- ja koulukiinteistöjen investointitarpeiden ja aikataulun tarkastelu – selvityksessä 2015. Hanke on palveluverkkosuunnitelman mukainen.

2.5. Hankkeesta aiemmin tehdyt päätökset

Opetuslautakunta on hyväksynyt

- Uomarinteen koulun perusparannuksen ja A-koulun laajennuksen tarveselvityksen ja hankesuunnitelman 12.11.2002
- Uomarinteen koulun B-koulun perusparannuksen ja laajennuksen hankesuunnitelmapäivityksen 19.1.2009
- Uomarinteen koulun B-koulun laajennuksen tarveselvitys- hankesuunnitelman muutoksen 14.6.2010

Tekninen lautakunta on hyväksynyt Uomarinteen koulun perusparannuksen ja A-koulun laajennuksen tarveselvitys ja hankesuunnitelma 11.12.2002

Tilakeskuksen lautakunta on hyväksynyt

- Uomarinteen koulun B-koulun perusparannuksen ja laajennuksen hankesuunnitelmapäivityksen 21.1.2009
- Uomarinteen koulun B-koulun laajennuksen tarveselvitys- hankesuunnitelman muutoksen 14.6.2010

3 TILOJEN TOIMINNAN KUVAUS, TILAOHJELMA JA TILOJEN VAATIMUKSET

3.1 Yleiset tavoitteet

Nykyajan oppiminen ja opetus on monimuotoista. Oppimistilojen tulisi siksi olla helposti mukautettavissa ja muutettavissa eri tilanteiden oppimis- ja opetusvaatimusten mukaan. Näin tiloja voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti. Koulutilojen tulisi tarjota mahdollisuuden sosiaaliseen kanssakäymiseen ja sosiaalisten ihmissuhdetaitojen harjoitteluun. Modernit oppimisympäristöt ja koulutilat luovat edellytykset kouluviihtyvyyden ja motivaation kasvulle ja sitä kautta oppimisen monipuolistumiselle.

Opetus- ja oppimistyylit vaihtelevat opettajan ja oppilaiden mukaan ja opetusmenetelmät opiskeltavan aineen mukaan. Opetussuunnitelman muuttuminen liittyy työskentelytapojen muuttumiseen. Oppija on aktiivinen toimija, oman oppimisensa subjekti. Opettajan rooli muuttuu oppimisen ohjaajaksi ja valmentajaksi.

Oppimiseen hyödynnetään erilaisia oppimisen tilamalleja. Ilmiöpohjainen oppiminen tai pari- ja tiimiopettajuus vaativat koulutiloilta joustavuutta. Tällaisissa oppimisympäristöissä kalusteiden tulisi olla helposti järjestettävissä uudelleen ryhmän ja tehtävän vaatimusten mukaan. Kotiluokka-ajattelusta siirrytään ryhmätila-ajatteluun. Ikäryhmät voivat työskennellä moduuleissa, joissa tiloja voidaan jakaa päivän mittaan joustavasti tukemaan erilaisia opetus- ja oppimistuokioita. Koulutilat voidaan jakaa eri oppimisen tiloiksi seuraavan jaottelun perusteella: kognitiivisen oppimisen, sosiaalisen oppimisen, tekemällä oppimisen ja vetäytymisen tilat. Erilaisten tilojen yhteydessä voidaan hahmotella esimerkiksi lattiamateriaalien värityksen avulla toteutettavista teema-alueista, jotka tukevat osaltaan myös luottamuksen kehä -ajattelua. Oppimateriaalivarasto sijaitsisi moduulin välittömässä läheisyydessä tai osana moduulia.

Parhaimmillaan koulusuunnittelussa huomioitu monitila-ajattelu tarjoaa tilat myös organisaation ulkopuolisille käyttäjille koulun aktiivisen toiminta-ajan ulkopuolella. Koulurakennus tulisi ajatella monitoimitalona, joka olisi toiminnoiltaan jaettu julkisiin, puolijulkisiin, puoliyksityisiin ja yksityisiin tiloihin. Erilaisten käyttäjien tarpeiden huomioinnin tulee olla tärkeä osa oppilaiden ja opettajien käyttäjäkokemuksien suunnittelua sekä palvelumuotoilua. Suunnittelu tapahtuu pedagogiikkaa edellä. Perusopetuksen arvot voivat olla näkyvissä pysyvänä jatkumona koulujen tiloissa ja toiminnassa.

Digitalisoituminen

Teknologian ja tilan saumaton kytkös on kaikissa tiloissa tärkeää. Teknologian on tuettava vapautta valita tiloja ja samalla tilaratkaisujen on mahdollistettava teknologian hyödyntäminen työssä. Koulujen toimintakulttuuri ja käytössä olevan teknologian tulee tukea joustavaa tapaa tehdä työtä. Teknologia integroituu oppimisympäristöihin esimerkiksi pilvipalveluiden käytön myötä. Omaa oppimista tulee voida dokumentoida, luoda oppimisen sähköinen portfolio. Sähköisen portfolion avulla oppimista voidaan räätälöidä kohti yksilöllisempiä oppimispolkuja. Digitaaliset oppimateriaalit, mobiilipalvelut ja pelillisyys oppimisessa ja opetuksessa tulevat luontevaksi osaksi koulupäivää.

Valokuituverkko luo uudenlaisia työskentelymahdollisuuksia ja tehokkuutta koulutyöhön, kun tieto siirtyy nopeasti. Erilliset verkkopaikat eivät kuulu enää kouluihin, koska ne jäykistävät oppimisen liikkuvuutta. Langattomuus mahdollistaa opettajan ja oppilaan työskentelyn virtuaaleissa toimintaympäristöissä.

Oppiminen ei tällöin rajoitu koulurakennukseen vaan oppia voi etsiä maailmanlaajuisesti. Etäopetusmahdollisuus tulee huomioida jo tilojen suunnitteluvaiheessa. Nopean yhteyden avulla voidaan tarjota uusia tapoja opiskella, esimerkiksi etäopetuksen avulla kielikursseille voidaan osallistua kotoa. Teknologian kehittyessä virtuaaliset 3D-oppimisympäristöt tulevat osaksi oppijan laajennettua todellisuutta. Kouluissa virtuaaliympäristöjä voidaan hyödyntää muun muassa vaarallisten tai harvinaisten tilanteiden valmentamiseen. Erilaiset turvallisuutta lisäävät etävalvonta- ja hälytyspalvelut toimivat nopean yhteyden kautta luotettavasti.

3.2 Tilojen toiminnan kuvaus

3.2.1. Opetustilat

Yleisopetus

Perusopetuksen yleisopetuksen tilat sijoittuvat laajennusosaan siten, että kulku vanhan koulun ja laajennuksen sekä ulko- ja sisätilojen välillä on vaivatonta. Piha ja lähiympäristö ovat osa oppimisympäristöä. Toiminta on mahdollista kytkeä vanhan koulun tiloihin sujuvasti ja toteutus tukee rakennuksen käyttäjien yhteisöllisyyttä.

Uuden oppimisen tilat ovat muunneltavia, joustavia ja siten erikokoisille ryhmille sekä yksilötyöskentelyyn soveltuvia. Tilat mukautuvat kohdassa 3.1. kuvattuun toimintaan ja tarpeisiin ja ovat näin ollen muunneltavia ja joustavia.

Erityisopetus

Erityisopetustilat sijoittuvat samaan kerrokseen lähelle pääkoulun erityisopetustiloja. Laajennus suunnitellaan niin, että tilat ja niiden toiminnot kytkeytyvät sujuvasti vanhaan kouluun. Lisäksi tilat toteutetaan siten, että niitä voidaan tulevaisuudessa käyttää joustavasti myös yleisopetukseen, mikäli erityisopetusryhmien määrä vähenee.

Erityisopetustilojen suunnittelussa noudatetaan erityisopetustilojen ohjeita ja suunnittelussa käydään neuvotteluja erityisopettajien kanssa.

Varhaiskasvatus

Uomarinteen koulun varhaiskasvatustilat suunnitellaan joustavasti ja monikäyttöisesti siten, että tiloja voidaan hyödyntää joko osapäiväisen esiopetuksen tai esiopetuksen ja sitä täydentävän päivähoidon tiloina, tarpeen mukaan myös nuorempien kuin esiopetusikäisten lasten kokopäiväiseen päivähoidon tiloina sekä tarvittaessa myös perusopetuksen opetustiloina.

Varhaiskasvatuksen toiminta-ajatuksen mukaan käytössä olevat tilat tukevat erilaisia pedagogisia toimintatapoja ja ovat muunneltavia. Tilat auttavat erilaisten oppimis- ja leikkitilanteiden toteuttamisessa kuten arjen liikunnan mahdollistamisessa. Tiloissa on mahdollista toteuttaa pienryhmätyöskentelyä 8 hengen ryhmissä ja ne ovat monikäyttöisiä. Perushoitoa varten tehdyt

ratkaisut eivät haittaa toiminnallista oppimista ja kasvattaja pystyy muokkaamaan kaikkia käytössä olevia tiloja dynaamisesti käsiteltävän asian mukaisesti esimerkiksi tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntäväksi ympäristöksi.

Lapsilla on hiljainen ja visuaaliselta ilmeeltään rauhallinen tila, joka mahdollistaa rauhoittumisen ja keskittymisen käsiteltävään asiaan. Koulun yhteiset tilat mahdollistavat ryhmäliikkumisen ja yhteisöllisen kokoontumisen sekä työpajatoiminnan. Lasten ruokailu tapahtuu koulun ruokasalissa.

Koulussa on rauhallisia tiloja esiopetuksen henkilöstön keskusteluihin perheiden ja yhteistyötahojen kanssa sekä henkilökunnan kirjalliseen työskentelyyn. Lasten liikkuminen on tiloissa selkeää ja helppoa ja vanhempien on sujuvaa tuoda ja hakea lapsensa koulun tiloista.

3.2.2 Keittiötilat

Nykyinen koulun keittiö toimii valmistuskeittiönä. Aterioita keittiössä valmistetaan tällä hetkellä päivittäin n. 800 henkilölle. Keittiön kapasiteetti on jo tällä hetkellä ylikuormitettu. Hankkeessa varaudutaan koulun laajennuksen myötä kasvavan ruokailijamäärän lisäksi ulos toimitettavan annosmäärän kasvuun. Keittiötä laajennetaan, olemassa olevaan keittiötilaan tulee toiminnallisia muutoksia ja sen laitekapasiteettia kasvatetaan. Ruokalan linjastoa kasvatetaan mm. kylmä- ja kuumakapasiteettia lisäämällä.

Uuden opetussuunnitelman mukainen alakoulun kotitalousopetuksen kotikeittiö sijoitetaan ruokalan viereiseen (ent. varasto) tilaan olemassa olevaan kouluun. Kotikeittiö yhdistetään ruokalaan siirtoseinällä ja/tai pariovilla, jolloin tilaa voidaan käyttää monikäyttöisesti myös muutoin, kuten esimerkiksi erityisopetuksen päivätoiminnassa. Synenergiaa lisää vieressä oleva päivätoiminnan opetuskäytössä oleva siivoustila.

3.2.3 Siivous ja jätehuolto

Suunnittelussa otetaan huomioon tilojen siivottavuuden vaivattomuus. Turhia kulmia ja ulokkeita vältetään. Lattiamateriaalivalinnoissa otetaan huomioon materiaalien siivottavuus mahdollisemman vähäisellä energiankulutuksella. Lattiamateriaalin on oltava kulutuksen kestävä eikä lattian vahaustarvetta saa olla. Pinnat ovat helposti puhdistettavia ja likaa hylkimättömiä. Ikkunat ovat sisäänpäin avattavia. Materiaali- ja kalustevalinnoissa huomioidaan tilan käyttötarkoitus sekä siivottavuus, pintojen helppohoitoisuus sekä elinkaarikustannukset. Ikkunoiden edessä ei saa olla kalusteita tai pylväitä, joka hankaloittavat ikkunoiden avaamista ja pesua.

Siivoamalla ylläpidetään rakennuksen hygieenisyyttä, siellä työskentelevien henkilöiden työturvallisuutta, viihtyisyyttä ja rakennuksen edustavuutta. Rakennuksen siivottavuus on hyvä, jos tilat voidaan siivota taloudellisesti, tehokkaasti (koneet) ja turvallisesti. Siivouskohteiden työturvallisuus huomioidaan suunnitteluvaiheessa; mm. liikkumisen esteettömyys, siivoustilojen ja -pisteiden työergonomia, kohteiden saavutettavuus ja pistorasioiden määrä.

Piha-alueiden, katosten ja sisäänkäyntien suunnittelussa huomioidaan lian sisälle kantautumisen estäminen mm. pintamateriaalivalinnoilla pihalla ovien läheisyydessä.

Suunnittelussa tulee toteuttaa elinkaariajattelua.

Siivoustilat

Laajennuksen siivoustila sijoitetaan pihatasokerrokseen.
Siivoustilassa on tilat ja energiatehokas pyykinkäsittelykone siivouspyykin puhdistukselle, huollolle ja säilytykselle. Tilassa on käytävälle aukeava, kynnyksetön 900 – 1000mm ovi, jolloin yhdistelmäkone voidaan siirtää tilasta ilman lisäluiskien tarvetta. Lattiamateriaali on kulutusta kestävä. Siivoushuoneessa tulee olla hiekanerotuskaivo ja suihku.

Jätehuollon tilat

Säilytetään olemassa oleva jätekatos, johon lisätään astioita laajennusosan tarpeisiin.

3.2.4 Väestönsuojatilat

Kaupungin toimitilahankkeissa voidaan hakea lykkäystä viideksi vuodeksi VSS-rakentamisvelvollisuudesta. Rakennuslupahakemukseen on liitettävä selvitys/perustelut rakentamisvelvollisuuden lykkäämisestä. Rakennusvalvonta edellyttää, että rakennusluvan yhteydessä esitetään, miten VSS aiotaan jatkossa rakentaa, mikäli väestönsuojan rakentamisvelvollisuudesta vapauttamista koskeva laki ei toteudu. Myyrmäen alueella ei ole mahdollista sijoittaa väestönsuojaa muualle kuin laajennuksen yhteyteen.
Tästä johtuen laajennukseen sijoitetaan väestönsuoja, jonka suoja-ala on 2 % laajennuksen kerrosalasta. Väestönsuojaan voidaan sijoittaa varasto- ja muita aputiloja.
Väestönsuojan suoja-ala – tarve on n. 40 m2.

3.2.5 Pihan vaatimukset

Pihan suunnittelussa otetaan huomioon monipuolinen käyttö, toiminnallisuus, valvottavuus, ilkivaltaa ehkäisevät tekijät sekä kiinteistönhuollon tarpeet.

Piha on perusparannettu 2010. Hankkeessa toteutetaan laajennuksen ja lisääntyvän oppilasmäärän vaatimat muutokset. Piha suunnitellaan välituntinäkökulmasta.
Vantaan liikuntapalveluiden Liikkuva koulu – projektin puitteissa pihalle toteutetaan Miniareena -kenttä, olemassa oleva koripallokenttä aidataan ja rinnealueelle sijoitetaan monitoimikiipeilyteline, mikäli projektille saadaan rahoitus. Rinnealueelle tehdään maastoportaat. Laajennuksen alta puretaan vanhoja pihapäällysteitä, portaita ja tukimuureja. Koulu käyttää ulkoiluun myös Viherpuiston kenttää.

Varhaiskasvatuslain alainen toiminta tarvitsee aidatun pihan. Varhaiskasvatuksen aidatulle pihalle ei tarvitse olla suoraa käyntiä sisätiloista. Piha voi olla mitoitukseltaan niukempi kuin erillispäiväkodin piha, sillä lapset voivat käyttää myös koulun pihaa. Piha varustetaan Vantaan ohjeiden mukaisesti. Leikkivälineet valitaan 3-6-vuotiaille soveltuviksi.

Mahdolliset uudet kasvillisuusalueet suunnitellaan siten, että istutettaviksi kasveiksi valitaan lajikkeita, jotka viihtyvät tontin olosuhteissa.

Huoltoliikenteen, saattoliikenteen ja jalankulun järjestelyt pysyvät ennallaan. Asemakaavan mukainen autopaikkatarve on 1 autopaikka/ 5toimihenkilöä eli 6 autopaikkaa. Sivistysvirasto esittää autopaikkaa kolmannekselle uusista toimihenkilöistä eli 9-10 autopaikkaa, mikäli se on teknistaloudellisesti mahdollista. Toteutettava paikkamäärä selvitetään suunnitteluvaiheessa kustannukset ja tontinkäytön muut edellytykset huomioiden.
Uudet autopaikat sijoitetaan nykyisten yhteyteen ja/tai tontin eteläosaan tonttiliittymien yhteyteen ja autopaikkojen rakentaminen vaatii louhintaa.

Kiinteistöpalvelut on todennut että olemassa olevat kiinteistönhuoltoon varatut tilat riittävät laajennuksen rakentamisen jälkeenkin.

Liite 4: tontinkäyttöluonnos

3.3 Tilaohjelma

Yleisopetus
Laajennuksella korvataan rakennuksen A yleisopetuksen tiloja noin 200 yleisopetuksen oppilaan tarpeisiin. Ennustetun oppilasmäärän vuoksi laajennukseen on tarpeen toteuttaa oppilaspaikat suuremmalle oppilasmäärälle kuin vuosina 2008 ja 2010 laadituissa hankesuunnitelmissa suunniteltiin. Laajennukseen toteutetaan seuraavat laskennalliset yleisopetuksen tilat, jotka voidaan toteuttaa joustavasti:
* 8 kpl noin 60 m2
* 1 kpl noin 40 m2
* 3 kpl noin 20m2

Tilojen suunnittelussa otetaan huomioon myös uudenlaisen oppimisen mukaisia tilatarpeita. Tilat toteutetaan siten, että niitä voidaan joustavasti käyttää erikokoisille ryhmille ja tukemaan tiimiopettajuutta. Osa tiloista voi olla avointa, aulamaista tilaa, jota rajataan kalustein ja seinäkkein. Lisäksi tiloja tulee voida jakaa ja yhdistellä esimerkiksi siirtoseinäratkaisuin. Tilaohjelmassa on varattu tilaa myös vaatteiden ja kenkien säilytykselle sekä lisätilaa eteiseen mahdollisen kengättömän koulun tarpeisiin.

Erityisopetus

Nykyiset erityisopetuksen tilat sijaitsevat B-koulun ensimmäisessä kerroksessa rakennuksen eteläpäädyssä; neljä pientä luokkaa sekä yhteistiloja. Laajennuksen erityisopetustilat sijoittuvat niiden läheisyyteen. Seuraavat erityisopetustilat on sisällytetty laajennuksen huonetilaohjelmaan:
* Kolme luokkatilaa kooltaan 45 m2 + 10 m2 jakotila käytettäväksi autistiopetuksen ryhmälle, jossa 6 oppilaan ryhmä tai harjaantumisopetukselle, jossa 8 oppilaan ryhmä.
* Kaksi luokkatilaa kooltaan 50 m2 + 10 m2 eriyttämistila TOI - oppilaille (EHA2). Ryhmäkoko on 6 oppilasta. Nykyisen koulun peruskorjatut TOI - luokat on toteutettu huonetilaohjelmaan nähden alimittaisina ja ovat osoittautuneet tarpeeseen nähden aivan liian pieniksi vaikeavammaisille lapsille, joilla on pyörätuoleja, sänkyjä ja paljon avustajia. Tämän vuoksi uudet luokat toteutetaan laajennusosaan. Tilat sijoittuvat lähelle saattoliikennepaikkaa ja näiden tilojen vieressä on reilu märkäeteinen ja isot eteis- ja wc-tilat myös pyörätuolien kanssa liikkuville.

Varhaiskasvatus

Uomarinteen koulun varhaiskasvatustilat suunnitellaan joustavasti ja monikäyttöisesti siten, että tiloja voidaan hyödyntää joko osapäiväisen esiopetuksen tai esiopetuksen ja sitä täydentävän päivähoidon tiloina, tarpeen mukaan myös nuorempien kuin esiopetusikäisten lasten kokopäiväiseen päivähoidon tiloina sekä tarvittaessa myös perusopetuksen opetustiloina.

Varhaiskasvatuksen toiminta-ajatuksen mukaan käytössä olevat tilat tukevat erilaisia pedagogisia toimintatapoja ja ovat muunneltavia. Tilat auttavat erilaisten oppimis- ja leikkitilanteiden toteuttamisessa kuten arjen liikunnan mahdollistamisessa. Tiloissa on mahdollista toteuttaa pienryhmätyöskentelyä 8 hengen ryhmissä ja ne ovat monikäyttöisiä. Perushoitoa varten tehdyt ratkaisut eivät haittaa toiminnallista oppimista ja kasvattaja pystyy muokkaamaan kaikkia käytössä olevia tiloja dynaamisesti käsiteltävän asian mukaisesti esimerkiksi tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntäväksi ympäristöksi.

Lapsilla on hiljainen ja visuaaliselta ilmeeltään rauhallinen tila, joka mahdollistaa rauhoittumisen ja keskittymisen käsiteltävään asiaan. Koulun yhteiset tilat mahdollistavat ryhmäliikkumisen ja yhteisöllisen kokoontumisen sekä työpajatoiminnan. Lasten ruokailu tapahtuu koulun ruokasalissa.

Koulussa on rauhallisia tiloja esiopetuksen henkilöstön keskusteluihin perheiden ja yhteistyötahojen kanssa sekä henkilökunnan kirjalliseen työskentelyyn. Lasten liikkuminen on tiloissa selkeää ja helppoa ja vanhempien on sujuvaa tuoda ja hakea lapsensa koulun tiloista.

3.4 Tilojen vaatimukset

Uusi oppiminen ja tekniset laitteet ovat lisänneet opetustilojen melutasoa, joten koulutilojen suunnittelussa tulee huomioida riittävä akustiikka. Viihtyisät, akustisesti toimivat, virikkeiset ja toiminnan kannalta tarkoituksenmukaiset tilat luovat edellytyksiä suotuisalle turvallisuuskulttuurille. Rakennuksessa liikkumista ja hahmottamista tukevat merkinnät ja pintojen erilaiset väritykset tukevat myös turvallisuusajattelua. Hyvällä akustiikalla on positiivinen vaikutus koulumenestykseen ja koko kouluyhteisön stressittömään hyvinvointiin. Akustiikkaan ja lattiamateriaalien valintaan liittyvä mahdollinen kengättömyys tukee koulun paloturvallisuutta vähentämällä palokuormaa koulun käytäviltä. Kengättömässä koulussa lattiamateriaali voi monessa tilassa olla akustisesti vaimentava hypoallerginen tekstiilimatto, joka sitoo pölyä, on helposti imuroitavissa ja siten allergiaystävällinen ja akustisesti toimiva ratkaisu, joka luo osaltaan viihtyisyyttä.

Erityisopetus

Erityisopetustilojen suunnittelussa noudatetaan erityisopetustilojen ohjeita ja suunnittelussa käydään neuvotteluja erityisopettajien kanssa.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tilat suunnitellaan niin, että niihin on mahdollista sijoittaa kokopäiväisiä lapsia. Tilat toteutetaan kuitenkin niin, että ne voidaan myöhemmin ottaa myös koulukäyttöön. Tilojen ei tarvitse sijaita maantasokerroksessa (koulun pihan tasossa). Oman sisäänkäynnin tarve riippuu suunnitteluratkaisusta, joten hankesuunnitelman tilaohjelmassa varaudutaan omaan sisäänkäyntiin. Lasten lepääminen kokopäiväisen toiminnan aikana toteutetaan kevyesti ilman sänkyratkaisuja. Alkuopetuksen tilojen läheisyys tuo toimintaan synergiaa. Varhaiskasvatus tarvitsee päiväkotimaisen märkäeteisen. Wc-tilat varustetaan isompien (3.-6.v) lasten mukaisesti ja niiden määrä on terveysviranomaisten määräysten mukainen.

Laajennukseen sijoitetaan hissi, jonne tulee mahtua myös standardimittainen kuljetuslava (ns. finnlava) tavaran kuljetusta varten.

3.5 Tilatehokkuuden tavoitteet

Teknologia on lisännyt opettajien ja oppilaiden valinnanvapautta ajasta ja paikasta riippumattomaan työskentelyyn. Liikkuvuuden lisääntyessä tilantarve kouluissa luonnollisesti vähenee. Teknologian tuoma liikkuvuus ja erilaiset oppimisen tilat avaavat lukujärjestystekniikkaan uusia mahdollisuuksia, kun koulun kaikkia tiloja voidaan käyttää oppimisen tiloina. Tilat tulee suunnitella elämän- tai päivänkaari-ajatuksella; sama oppimisen tila toimii päivän eri aikoina neuvottelutilana, henkilökunnan työtilana tai läheisen omakotiyhdistyksen kokoustilana. Tilakokonaisuuksia tulee ajatella monitoimitiloina, joissa kiinteät seinät rajaavat laajempaa oppimistilaa, mutta on muokattavissa esimerkiksi pyörällisillä kalusteilla tai seinäkkeillä useampaan toimintaympäristöön riippuen millaista toimintaa kulloinkin tilassa on tarkoitus tehdä. Avoimessa tilassa voi lisäksi olla kevyillä seinillä erotettu tila rauhallisempaa työskentelyä varten.

Uomarinteen koulun hankesuunnitelman yhteydessä on tarkastelu uuden opetussuunnitelman mukaista tilojen käytön tehokkuuden ja monikäyttöisyyden lisäämistä myös olemassa olevassa koulussa. Ilmanvaihdon riittävyyden kannalta tehokkuutta ja monikäyttöisyyttä on mahdollista lisätä. Koska koulu on peruskorjattu kokonaan vuonna 2009, ei OPS:n uuden oppimisympäristön mukaisia tilamuutoksia vanhassa rakennuksessa kuitenkaan toteuteta tämän hankkeen yhteydessä, lukuun ottamatta kotikeittiön rakentamista. Kotikeittiön sijoittaminen ruokalan yhteyteen laajennuksen sijaan on toiminnallisesti peruteltua.

4 OLEMASSA OLEVAN, LAAJENNETTAVAN RAKENNUKSEN TIEDOT

4.0 Olemassa olevan rakennuksen kunto

Laajennettavassa rakennuksessa on tehty peruskorjaus, joka valmistui vuonna 2009. Vantaan päiväkoti- ja koulukiinteistöjen investointitarpeiden ja aikataulun tarkastelu – selvityksessä 2015 koulun kunto todettiin hyväksi. Säilyvästä B-rakennuksesta on tehty asbestikartoitus.

Nykyinen rakennus on valmistunut vuonna 1974. Rakennuksen vanhoja rakennesuunnitelmia on käytössä tilakeskuksen arkistossa. Rakennus on ns. rinneratkaisu.

Rakennuksen alapohja laajennuksen ja olemassa olevan rakennuksen liitoskohdassa osin on maatavasten paikallavalettu teräsbetonilaatta. Kantavana rakenteena ovat teräsbetoniset pilarit ja leukapalkit sekä ontelolaatat väli- ja yläpohjassa. Ulkoseinät ovat jatkuvan anturan ja ulkokuorisokkelin päälle paikallamuuratut sisä- ja ulkokuoret. Kellarissa on maanpaineseiniä.

4.1 Olemassa olevan rakennuksen korjaus- ja muutostoimenpiteet

Muutostarpeet:

Laajennuksen liittäminen olemassa olevaan koulurakennukseen ja uusi OPS aiheuttavat seuraavia muutostoimenpiteitä

- Keittiötä ja ruokalaa koskevat muutokset ks. kohta 3.1.2
- ruokalan yhteyteen tehdään alakoulun kotitalouden opetusta palveleva kotikeittiö
- Rakennusten liitoskohdassa tehdään tilojen yhdistämisen vaatimat tila- ja julkisivumuutokset
- pihan muutostyöt
- valaistuksen ja sähköistyksen (pistorasiointi) lisääminen opetuskäytössä oleviin aula- ja käytävätiloihin

5 LAAJENNUS

5.0 Yleiset tavoitteet ja vaatimukset

Rakennuksen tulee olla tilaratkaisuiltaan toiminnallinen, tehokas ja tarkoituksenmukainen. Suunnittelu- ja materiaalivalinnoilla vaikutetaan rakennuksen elinkaareen ja hiilijalanjälkeen. Tehdyt ratkaisut valitaan mahdollisimman ekologisin ja kustannustehokkain perustein.

Suunnittelussa ja rakentamisessa noudatetaan voimassa olevia rakentamista koskevia säädöksiä ja viranomaismääräyksiä sekä Vantaan kaupungin valvovien viranomaisten antamia määräyksiä ja ohjeita. Lisäksi noudatetaan Vantaan kaupungin suunnitteluohjeita, malliluokkakuvia sekä peruskoulun ja päivähoidon huonekortteja.

Tiloissa ja pintamateriaaleissa tulee ottaa huomioon ääneneristysvaatimukset, matalaenergiamääräykset, ekologisuus, terveys ja hygieenisyys, allergiat, ergonometria ja akustiset vaatimukset.

Tiloissa noudatetaan normaalia, laatutasoltaan hyvää rakentamista huomioiden tietoverkkopohjaisen oppimisympäristön tuoma lisätekniikka ja uuden OPS:n vaatimukset teknisiin järjestelmiin ja ratkaisuihin. Kalustus ja varustus on materiaaleiltaan ja rakenteiltaan viimeisteltyä. Tiloissa on käyttökelpoinen, kestävä, normaalitasoinen kalustus, joka ei välttämättä ole vakiotuotantoa.

Laajennuksen ja olemassa olevan rakennuksen liitoskohta on suunniteltava toteutuskelpoisesti. Olemassa olevalla ulkoseinälinjalla ei ole varauduttu laajennukseen.

Rakennus-, sähkö- ja LVI- teknisissä suunnitelmissa kiinnitetään erityistä huomioita rakennusfysikaaliseen toimintaan, ulkovaipan sisäpinnan tiiveyteen, sisäilman laatuun, valaistukseen sekä äänenvaimennukseen.

Talotekniikan nousukuilut minimoidaan ja keskitetään. Talotekniset linjat viedään ulkovaipan sisäpinnan sisäpuolella.

5.0.1 Elinkaari- ja energiatehokkuustavoitteet

Olevassa olevalle koululle ei aseteta uusia energiatehokkuustavoitteita, koska koulu on peruskorjattu 2009.

Laajennuksen suunniteltu käyttöikä on perustusten ja rungon osalta 100 vuotta, täydentäviltä osien osilta 50 vuotta ja järjestelmien osalta 25–35 vuotta

Laajennus rakennetaan lähes nollaenergiatasoon. 14.3.2016 on julkaistu luonnokset tulevista uudisrakentamisen energiamääräyksistä. Niissä koulurakennusten E-luku on 76 $kWh_E/(m^2/a)$. Edellä mainittuun E-lukuun pääsemiseksi on rakennukseen suunniteltava paikalla tuotettua energiaa. Laajennukseen suunnitellaan aurinkosähköjärjestelmä, joka voidaan asentaa uudisrakennuksen tai jo olemassa olevan rakennuksen katolle. Myös rakenteisiin integroiminen on mahdollista. Jotta uudisrakennus täyttää myös tulevat määräykset arvioidaan paneeliston pinta-alaksi tässä vaiheessa noin 100 m^2. Paneelimäärä tarkentuu suunnitelmien edetessä.

Rakennus suunnitellaan kokonaisuutena kaikki suunnittelualat yhteen sovittaen. Energiatehokkuustavoitteisiin tulee päästä mahdollisimman yksinkertaisilla ja toimintavarmoilla keinoilla. Suunnittelussa noudatetaan Vantaa lähes nollaenergiarakentamisen ohjetta.

Vantaan lähes nollaenergia rakentamisen konseptin mukaan rakennuksen kompakti muoto on energiatehokkuuden indikaattori, jota voidaan arvioida ns. painotetun muotokertoimen ($A_{ulkovaippa}$ / $A_{ohjelma\text{-}ala}$) avulla. Painotetulla muotokertoimella tarkoitetaan sitä, että ulkovaipan rakennusosien pinta-aloja painotetaan niiden määräysten mukaisia lämmönläpäisykertoimia vastaavilla kertoimilla. Kun ulkovaipan pinta-alaa verrataan muotokerrointa laskettaessa ohjelma-alaan (hyötyalaan), tunnusluku huomioi myös tilankäytön tehokkuuden.

Vantaan lähes nollaenergiakonseptin taustaksi laaditussa päiväkodin viitesuunnitelmassa muotokerroin on 0,61.

Ilmanvuotoluku q50 (m^3/hm^2) saa olla korkeintaan 0,60.

Kohteesta laaditaan huoltokirja. Huoltokirja liitetään kaupungin kiinteistöjen ylläpitojärjestelmään.

5.0.2 Laajuus- ja tilatehokkuustavoite

Uudisrakennuksen tilaohjelman mukainen hyötyala on 1418 htm^2 ja kokonaislaajuus (bruttoala) on noin 2000 m^2, johon sisältyy em. tilojen lisäksi mm. laajennuksen IV-konehuone. Tällöin hyötyalan suhde bruttoalaan on 1,41.

5.0.3 Muuntojoustovaatimus

Laajennus suunnitellaan monikäyttöiseksi siten, että tiloja voidaan joustavasti käyttää koulun ja varhaiskasvatuksen erilaisiin käyttötarkoituksiin soveltuvina tiloina. Muuntojoustavuus huomioidaan siten, että tilajärjestelyjä voidaan mahdollisimman vähäisin muutoksin muuttaa. Runko- ja ikkunajärjestelmä valitaan niin, että se sallii joustavan käytön ja myöhempiä tilamuutoksia. Rakennusrungon syvyys valitaan mahdollisuuksien mukaan siten, että kantavat ja jäykistävät seinälinjat sijoittuvat ulkoseinille. Poikittaisia kantavia seinälinjoja ei pääsääntöisesti sallita estämään muuntojoustavuutta.

Teknisten järjestelmien ja talotekniikan suunnittelussa ja mitoituksessa otetaan huomioon muuntojousto.

5.0.4 Ääniolosuhteet

Avoin oppimisympäristö ja vammaisopetus vaativat erityistä huolellisuutta tilojen suunnittelussa ja toteutuksessa. Tilojen viihtyisyyden kannalta ja varsinkin erityisopetustiloissa melutasolla on suuri vaikutus, joten suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota erityisesti akustiikkaan, sekä huonetilojen vaimennukseen ja huonetilojen väliseen ääneneristykseen. Materiaalien tulee olla hyvin ääntä vaimentavia.

Sisätilojen ääniolosuhteet suunnitellaan RakMK C1 sekä vammaisopetuksen suunnitteluohjeiden mukaisesti.

Koulutilojen akustinen luokka standardi SFS 5907 (Rakennusten akustinen luokitus) mukaan on A/B. Tilojen vaimennus tulee saattaa sellaiseksi, että jälkikaiunta-aika oleskelu- ja työskentelytiloissa on enintään 0,6 - 0,9 sekuntia ja porrashuoneessa ja käytävässä enintään 1,3 sekuntia. Avoimessa oppimisympäristössä oleskelu -ja työskentelytiloiksi katsotaan myös ne avoimet aula-, käytävä- jne. tilat, joita säännöllisesti käytetään oleskeluun tai työskentelyyn. Em. vähimmäisvaatimuksia parempi vaimennus vähentää edelleen melusta aiheutuvaa häiriötä tiloissa.

5.0.5 Sisäilman laatu

Sisäilmaston vähimmäisvaatimus on hyvä sisäilmaston laatu, joka on määritelty Sisäilmastoluokituksen 2008 mukaisessa luokassa S2, lämpötilaolosuhteet: luokka S3. Laajennuksen ilmanvaihtojärjestelmien ja rakennustöiden osalta noudatetaan puhtausluokkaa P2.

Tilojen pintamateriaalien ja varusteiden tulee olla kestäviä, mahdollisimman vähän ympäristöön päästöjä tuottavia (vähintään M1-luokkaa), allergisoimattomia, helposti luontoystävällisillä puhdistusaineilla puhdistettavia ja huollettavia. Rakennusmateriaalit ja iv-tuotteet: päästöluokka M1 (Sisäilmaluokitus 2000).

Talotekniset järjestelmät suunnitellaan koulu- ja päivähoitotiloille asetettavien määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Rakennuksen tulee olla ns. terve rakennus, jossa kosteus, emissiot ja ilmanvaihto ovat hallinnassa.

5.0.6 Palotekniset vaatimukset

Olemassa olevan rakennuksen paloluokka on vähintään P2. Paloluokka varmistetaan ennen laajennuksen suunnittelua tehtävillä rakenneavauksilla.

Laajennuksen paloluokka on P1. Mikäli laajennuksen ja olemassa olevan rakennuksen paloluokat eroavat toisistaan, niiden väliin rakennetaan palomuuri.

Teräsrakenteiden palosuojaus toteutetaan palosuojamaalilla ja/tai rakennejärjestelmän omalla palosuojausmenetelmällä lukuun ottamatta kuitupohjaiset tuotteet. Palo-osastointi toteutetaan paloteknisen suunnitelman mukaan.

5.1 Arkkitehtoniset tavoitteet

Laajennuksen osalta noudatetaan Vantaan arkkitehtuuristrategiaa 2015, jonka mukaan toimitilaratkaisuilla ja arkkitehtonisilla ratkaisuilla tavoitellaan monikäyttöisyyttä ja muunneltavuutta sekä toteutetaan kestävän kehityksen periaatteita.

Laajennus suunnitellaan kompaktiksi ja vaipan ala optimoidaan, ikkunat suunnataan ja suunnitellaan lämpötalouden ja luonnonvalon hyödyntämisen kannalta oikein rakennuspaikan erityisvaatimukset kuitenkin huomioiden. Julkisivuiltaan rakennuksen tulee olla hyvälaatuinen, viimeistelty, pitkäikäinen ja vanhaan kouluun soveltuva. Rakennuspaikka sijaitsee keskeisellä paikalla Myyrmäessä ja edellyttää hyvätasoista rakentamista.

Arkkitehtisuunnittelun vaativuusluokka on normaalia tavoitetasoa, vaativa (RakMk A2).

Asemakaavassa rakennuspaikka on yleisten rakennusten tontti eikä sille ole asetettu erityisvaatimuksia.

Uomarinteen koulun A- ja B - rakennusten rakennushistoriallinen luokitus on A2 (Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930 – 1979). Hanke on esitelty Vantaan kaupunginmuseolle. Museon edustajat ovat käyneet kohdekäynnillä Uomarinteen koululla ja todenneet, että museolla ei ole huomautettavaa pääkoulun laajentamisesta ja A-rakennuksen purkamisesta.

5.2 Esteettömyystavoitteet

Rakennus ja rakennuspaikka suunnitellaan RakMK F1:n mukaisesti täysin esteettömäksi. Esteettömyyden tavoitteena on turvata mahdollisimman laajasti erilaisten käyttäjäryhmien mahdollisuudet käyttää rakennettua ympäristöä.

5.3 Rakennetekniset tavoitteet

Kantavien rakenteiden ja rakennusfysikaalisen suunnittelun osalta hanke on vaativa suunnittelutehtävä. Kallioperän mahdollisen ruhjeisuuden vuoksi hanke on vaativa pohjarakenteiden suunnittelutehtävä.

Alapohjan ja kellarin maanpaineseinien rakennusfysikaaliset olosuhteet suunnitellaan toimimaan moitteettomasti sekä rakenteiden tulee olla tiiviitä sisätilaa vastaan. Rakennedetaljien tulee olla toteutuskelpoisia. Tontin perustamisolosuhteet (louhinta kallion sisään) edellyttävät erityistä huolellisuutta rakennusfysikaalisten ratkaisujen toimintaan.

Kantavan rungon materiaalina käytetään terästä ja teräsbetonia. Rakenneratkaisun lähtökohtana on pilari-palkkijärjestelmä, joka mahdollistaa muuntojoustavuuden.

Ulkovaipan sisäpinnan tiiveyden varmistamiseksi on laadittava detaljit kaikista erilaisista liitos- ja epäjatkuvuuskohdista. Laajennuksen ja olemassa olevan rakennuksen välinen liitoksesta laaditaan toteutuskelpoiset rakennusfysikaalisesti toimivat ratkaisut.

Talotekniikka viedään ulkovaipan sisäpinnan sisäpuolella. Höyrynsulkukerroksen lävistäminen on sallittua vain poikkeustapauksissa.

Märkä- ja kosteudelle alttiissa tiloissa käytetään kiviainepohjaisia materiaaleja.

5.4 LVIA-tekniset tavoitteet

Yleistä
Toteutussuunnittelu tehdään Vantaan kaupungin tilakeskuksen erillisen LVIA- suunnitteluohjeen mukaan.

Yleistiedot ja sisäilman laatutavoitteet
Rakennuskohde on 2009 peruskorjatun Uomarinteen koulun (rakennus B) laajennus. Siinä on kellari + 2-kerrosta ja se sijoittuu koulusta etelään idässä olevan Myyrmäenraitin suuntaisesti. Laajennukseen tulee esiopetus-, alakoulu-, erityisopetus- ja päivähoitotiloja. Laajennuksen toteuttamisessa noudatetaan lähes 0-energiarakentamisen periaatteita eli se varustetaan energiatehokkailla lvi-laitteilla ja järjestelmillä.
Nykyisen koulun lvi-tekniikka on peruskorjauksessa uusittua eikä sille ole asetettu uusia energiatehokkuustavoitteita. Mahdollinen oppilasmäärien lisäys ja uuden opetussuunnitelman (OPS) tuomat muutokset tulevaisuudessa saattavat aiheuttaa opetustiloihin muutoksia. Näissä lämmitys-, vesijohto- ja viemäriverkostot pysyvät ennallaan - ilmanvaihtoa muutetaan ja säädetään uusien tilaratkaisujen ja tiloja käyttävien henkilömäärien mukaiseksi. Edellä mainittuja oppilasmäärän ja OPS:n vaatimia muutoksia olemassa olevassa rakennuksessa ei ole sisällytetty hankkeeseen. Hankkeeseen kuuluvana keittiö laajenee tilan B113 puolelle ja uusi kotikeittiö sijoittuu ruokalan viereiseen tilaan B153 - vesi-, viemäri- ja iv-liittymät saadaan keittiö- ja ruokalatiloista.

Koulusta etelään sijoittuvasta A- rakennuksesta luovutaan laajennuksen valmistumisen jälkeen. Sen vesi-, viemäri- ja kaukolämpöliittymät ovat etelässä Virtatiellä. Sadevesiliitos on yhteinen rakennuksen B piha-alueen kanssa.

Suunnittelussa huomioidaan tilaajan mahdollisuus toteuttaa putki/ilmanvaihto- ja rakennusautomaatiotyöt erillisurakoina.

5.4.1 Lämmitysjärjestelmät

Koulu on liitetty Vantaan Energian kaukolämpöverkostoon Uomatiellä. Kaukolämmön mittaus- ja alajakokeskus sijaitsevat lj-huoneessa rakennuksen pohjoispäädyssä. Alajakokeskuksen mitoituksessa on huomioitu laajennuksen tehontarve.
Laajennusosan lämmitystä varten lj-huoneeseen tehdään tarvittavat pumppu / sekoitusryhmät ja lämmön alamittarit. Lj-huoneesta putket johdetaan putkielementissä pihan kautta laajennusosalle, jonne putkille rakennetaan nousukuilu.
Laajennukselle tehdään putkistot radiaattori-, lattialämmitys ja iv-verkostoille. Tuulikaappeihin asennetaan kiertoilmakojeet. Lattialämmitykselle tehdään oma sekoituspiirinsä ja huonetilat jaetaan muoviputkesta tehtyihin lämmityspiireihin, joille johdetaan putket jakotukkikaapeilta. Muiden verkostojen putket ovat teräsputkea. Linjasäätö- ja sulkuventtiilit ovat messinkisiä tai valurautaisia pallo / istukkaventtiileitä. Lämpöpattereina käytetään teräslevypattereita ja konvektoreita termostaattiventtiilein. Iv-kojeiden lämmityspatterit ovat kupariputkea alumiinilamellein. Kiertovesipumput ovat kestovoideltuja taajuusmuuttajaohjattuja keskipakopumppuja. Lämpöjohdot asennetaan alaslaskuihin, koteloihin tai näkyviin (ei rakenteisiin)huomioiden huolto- ja korjaustyöt. Putket ja laitteet eristetään ja pinnoitetaan noudattaen viranomaismääräyksiä ja -ohjeita.

5.4.2 Ilmanvaihtojärjestelmät

Laajennusosan tilat varustetaan koneellisella, ensisijaisesti pyörivällä lto:lla varustetulla tulo- ja poistoilmanvaihdolla. Iv-kojeet sijoitetaan vesikaton ivk-huoneeseen. Iv-kojeiden palvelualueet valitaan niin, että ne ovat tarkoituksenmukaisia ja ne palvelevat hyvin kiinteistön käyttöä. Ilmamäärät mitoitetaan henkilömääräperusteisesti Suomen rakentamismääräyskokoelman osan D2 mukaani. Mikäli laajennuksen alapohja toteutetaan alustatilallisena, sinne rakennetaan koneellinen tulo/poistoilmanvaihto. Mikäli radonpitoisuudet ylittävät sallitun rajan tehdään koneellinen radonpoisto. Väestönsuojaan tehdään määräysten mukaiset ilmanvaihtolaitteet. Jäähdytykseen käytetään rakenteellisia keinoja - ikkunoiden aurinkosuojausta ja tilojen tarkoituksenmukaista sijoittelua. Lvi-suunnittelija tarkistaa sisälämpötilat suunnitteluvaiheessa jäähdytystarvelaskelmin. Ilmanvaihtokanavat sijoittuvat tiloihin näkyville ja alaslaskujen yläpuolelle. Suuret tilat, joiden käyttö ja kuormitus ovat vaihtelevia, varustetaan ilmamääräsääteisillä järjestelmillä: Koje-, laite- ja kanava-asennuksissa huomioidaan huolto- ja korjaustyöt sekä koje- ja laitevalinnoissa energiatalous. Ilmanvaihtolaitteistot mitoitetaan pienille painehäviöille siten, että ominaissähköteho (SFP-luku) alittaa 1,3kW/m3/s.

Tulo- ja poistokojeet ovat koteloituja, lämpöeristettyjä, alustapalkein varustettuja tehdasvalmisteisia kojeita. Kojeet sisältävät sulkupellit, suodattimet, lto-laitteet, lämmityspatterit ja puhaltimet. Sulkupellit ovat tiiviitä monisälepeltejä. Suodattimet ovat tiiviitä, helposti vaihdettavia, standardimittaisissa tiiviissä kehyksissä olevia, hälytyslaittein varustettuja kuitusuodattimia. Tuloilman suodatusluokka on F7 ja poistoilman F5. Opetus- ja päiväkotitilojen ilmanvaihtokojeissa on ensisijaisesti pyörivät lämmöntalteenottolaitteet - likaisten tilojen kojeissa käytetään levylämmönsiirtimiä.

Lämmityspatterit ovat kuparia alumiinilamellein. Puhaltimien moottorit ovat taajuusmuuttajin ohjattuja. Äänenvaimentimet ovat tehdasvalmisteisia ja standardimallisia - vaimentimet ja -verhoukset pölyämätöntä materiaalia, joista ei irtoa kuitua kanavistoon. Huippuimurit ovat ylöspäin puhaltavia ja takaisinvirtauksenestolla varustettuja. Ne varustetaan sulkupellein ja äänenvaimentimin. Piiput ovat lämpöeristettyjä tehdasvalmisteisia kattoläpivientikappaleita. Teknisten tilojen poistopuhaltimet ovat kanavapuhaltimia. Tuulikaappeihin / märkäeteisiin sijoitetaan kiertoilmakojeita, joiden käyntiä ohjataan lämpötila-anturein, ovi- ja lisäaikakytkimin sekä kierrosnopeuden säätimin.

Kanavat ovat sinkitystä teräksestä tehtyjä pyöreitä kanavia tehdasvalmisteisin osin – tarvittaessa suorakaidekanavia. Kanavien asentamista kylmään tilaan tulee välttää. Kanavat varustetaan määräysten mukaisin palo/säätöpellein, puhdistusluukuin ym. kanavaosin. Ulkosäleiköt ovat alumiinia - vinosäleisiä ja sadesuojattuja. Ulkosäleiköt ja kammiot rakennetaan siten, että veden / lumen pääsy iv-kojeisiin estyy. Kammioihin asennetaan kuivakaivot ja viemärit. Raitisilmasäleiköissä käytetään lumisieppareita. Kanavat ja laitteet eristetään ja pinnoitetaan noudattaen viranomaismääräyksiä ja -ohjeita.
Tulo- ja poistoilmalaitteet sijoitetaan siten, että ilmankierto huonetiloissa kattaa koko tilan. Tuloilmalaitteet ovat suutinkanavia, vaimennuslaatikolla / säätöpellillä varustettuja kattohajottimia, seinäsäleikköjä ja piennopeuslaitteita. Poistoilmalaitteet ovat korkeapaineventtiileitä, säleikköjä ja liesikupuja. Vaimennuslaatikoiden pintamateriaalin tulee olla sellaista, ettei villakuituja irtoa sisäilmaan.

Nykyisen koulun opetustilojen ilmanvaihto on mitoitettu ilmamääriin 3,9…4,1 dm3/sm2 – Srmk osan D2 minimivaatimukset 3,0dm3/sm2 ja 6dm3/sm2 täyttyvät. Käytävien ilmanvaihto on D2:n vaatimusten mukainen. Opetustilojen yhdistäminen esimerkiksi siirtoseinillä toisiinsa tai aulatiloihin on kokonaisilmanmäärien kannalta mahdollista. Muutosten vaikutus kanavointeihin ja päätelaitteisiin tulee tarkistaa tapauskohtaisesti. Ilmamäärät säädetään vastaamaan paremmin uusia huonetilakokonaisuuksia. Opetustilojen yhdistämismuutoksia ei ole sisällytetty tähän hankkeeseen.

5.4.3 Vesi- ja viemärijärjestelmät

5.4.3.1 Käyttövesiverkostot

Koulu on liitetty HSY Veden vesijohtoverkostoon Uomatiellä. Tonttivesijohto on johdettu lj-huoneen päävesimittarille. Laajennusosan käyttövettä varten lj- huoneeseen tehdään tarvittavat putkiliitokset ja alavesimittarit. Lj-huoneesta putket johdetaan putkielementissä pihan kautta laajennusosalle.
Laajennukselle tehdään käyttövesiputkisto kylmälle, lämpimälle ja kiertovedelle. Vesijohdot ovat kuparia, rakenteisiin asennettavat muoviputket sijoitetaan suojaputkeen. Sulkuventtiilit ovat messinkisiä palloventtiileitä. Putket eivät saa lävistää kosteiden tilojen kuten pesu- ja wc-tilojen lattioiden kosteuseristeitä. Kiertovesi- pumppu on kestovoideltu taajuusmuuttajaohjattu keskipakopumppu. Vesijohdot asennetaan alaslaskuihin, koteloihin tai näkyviin (ei rakenteisiin) huomioiden huolto- ja korjaustyöt.
Vesi- ja viemäriverkoston mitoituksessa noudatetaan Suomen Rakentamismääräyskokoelman osan D1 ohjeita. Rakennuksen alkusammutuskalusto (pikapalopostit ja jauhesammuttimet) tehdään paloviranomaisten määräysten mukaisesti.

5.4.3.2 Viemäriverkostot

Koulu on liitetty HSY Veden jätevesi- ja sadevesiviemäriverkostoihin Uomatiellä – lisäksi sadevesiverkostoon yhdessä rakennuksen A kanssa Virtatiellä.
Laajennukselle tehdään jäte- ja sadevesiviemäriverkostot, jotka liitetään koulun verkostoihin. Jätevesiviemäri liitetään koulun kellarin putkikanaalissa pohjaviemäriin (etäisyys liitoskohtaan kanaalissa 30m). Pihan nykyisiä laajennusosan alle jääviä sadevesiviemäreitä ja -kaivoja muutetaan (louhinta) laajennusosan ja pihasuunnitelman mukaisesti. Kattosadevedet johdetaan syöksytorvien rännikaivojen kautta pihan verkostoon. Väestönsuojaan tulee määräysten mukaiset vesiviemärilaitteet. Kaivot ovat muovia valurautaisin kansistoin. Tuuletusviemäreissä on jäätymissuojat. Viemäriverkostot tehdään pääosin muoviviemäriputkesta muhviliitoksin - tarvittaessa valuraudasta pantaliitoksin.

5.4.3.3 Vesi- ja viemärikalusteet

Pesualtaat ja wc-istuimet ovat valkoista posliinia, pesupöydät ja tasapohja-altaat rst/hst:tä. Pesuallas-, suihku-, pesupöytä- ja seinäsekoittajat ovat yksiote- ja termostaattikalusteita - elektronisia kalusteita käytetään hygieniasyistä. Pesu-, suihku- ja wc-tilat sekä ivk-huone varustetaan muovisin lattiakaivoin. Siivoustiloihin ja märkäeteisiin asennetaan rst-hiekanerottimet.

5.4.4 Säätö- ja valvontalaitejärjestelmät

Automaatiojärjestelmä on avoin, muunneltavat laitteistoratkaisut salliva, ddc-pohjainen suora numeerinen kiinteistöautomaatiojärjestelmä. Se toteutetaan noudattaen Vantaan kaupungin ohjetta ja kaupungin täydentäviä ohjeita. Laajennusosaan sijoitetaan valvontajärjestelmän alakeskus, joka liitetään käytössä olevaan Vantaan kaupungin keskitettyyn aluevalvontajärjestelmään. Automaatiojärjestelmän tulee olla täysin yhteensopiva em. valvontajärjestelmän kanssa siten, että kaikki toiminnot on sen kautta suoritettavissa. Rakennusautomaatiourakka on tilaajan erillishankinta. Automaatiopiirustukset tehdään Vantaan kaupungin mallikaavioiden ja ohjeiden mukaan ja laitteet numeroidaan kaupungin järjestelmän mukaisesti.

5.5 Sähkötekniset tavoitteet

Yleistä

Sähköteknisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laitevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laitetoimittajia.

Suunnittelun tulee olla laadukasta ja pohjautua tilaajan ja käyttäjien kanssa neuvoteltuihin ratkaisuihin, laskelmiin ja kokemukseen. Suunnittelijan on voitava perustella suunnitteluratkaisut yllä mainittujen kriteerien perusteella.

Laajennusosa:
Sähkö-, tele- ja turvajärjestelmät liitetään nykyisen koulun järjestelmiin.

5.5.1 Aluesähköistys ja liittymät

Nykyinen koulu on liitetty sähkölaitoksen pienjännitejakeluverkkoon ja teleoperaattorin tietoliikenneverkkoon. Nykyiset liittymät säilytetään.

Laajennusosalla hyödynnetään nykyisen koulun liittymiä.

Piha-alueelle asennetaan vastaavan tyyppisiä pylväsvalaisimia mitä nykyisen koulun alueelle on asennettu. Lisäksi pihavalaistuksessa rakennuksen lähialueilla hyödynnetään mahdollisimman paljon seinille ja katoksiin asennettavia valaisimia.

Urheilukentän nykyiset valonheittimet ja valonheitinpylväät uusitaan huomioiden myös pihavalaistus. Urheilukentän muoto ja mitat tarkentuu suunnitteluvaiheessa.

5.5.2 Sähkönjakelu ja keskukset

Sähköjärjestelmät rakennetaan voimassa olevien standardien mukaisesti.

Rakennus varustetaan (nousukeskuksella ja) ryhmäkeskuksilla. Keskusten paikat ja määrät tulee suunnitella optimaalisesti huomioiden tilankäytön sekä kaapeloinnin minimointi.

Rakennus varustetaan kiinteistöautomaatioon liitettävillä energian kulutuksen seurantamittareilla. Mitattavia suureita ovat mm. kiinteistö- ja LVI-laitteiden sähköenergian kulutus. Alamittauksilla tavoitellaan rakennuksen käytönaikaista energian kulutuksen optimointia mm. seuraamalla mittaustulosten poikkeamia esim. vikatapauksissa.

Nykyistä kouluisännän huoneessa sijaitsevaa talotekniikan ohjauskeskusta laajennetaan. Keskuksesta ohjataan yhdessä kiinteistöautomaation kanssa rakennuksen yleisten tilojen ja piha-alueiden valaistuksia sekä osaa ilmastointia (iltakäyttö).

Nykyisen keittiön sähkökeskuksen kapasiteetti ei riitä keittiön laitelisäyksille. Muutostöiden yhteydessä lisätään kapasiteettia tekemällä lisäkeskus.

5.5.3 Johtotiet

Rakennukseen asennetaan tehdasvalmisteisia metallirakennetta olevia kaapelihyllyjä, johtokanavia ja valaisinripustuskiskoja. Johtoteiden suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota ääni- ja paloteknisiin eristyksiin. Näkyvillä osuuksilla johtotiet ovat valkoiseksi maalattua mallia.

5.5.4 Johdot ja niiden varusteet

Rakennukseen asennetaan kaapeleita ja johtoja jotka palvelevat mm. seuraavia käyttötarkoituksia:

- Sähkökeskuksia (nousujohdot sekä ohjaus- ja hälytysrunkojohdot)
- Maadoituksia/ukkossuojauksia
- Voimavirtalaitteita esim. keittiökojeita
- Valaistusta ja pistorasioita
- Tele- ja turvajärjestelmiä
- LVIA-laitteita

Kaapeleihin tulee päästä käsiksi kohtuudella rakennuksen valmistumisen jälkeen. Esim. väliseinissä ei käytetä putketonta asennusta. Läpiviennit tulee tiivistää hyvin ja kylmien sekä lämpimien tilojen välisiä läpivientejä tulee välttää.

Sähköuppokalusteiden sijoittelua huoneiden ulkoseinille tulee välttää. Asennukset toteutetaan joko pinta-tai johtokanava-asennuksena.

5.5.5 Valaistusjärjestelmät

Tilojen valaistutasojen mitoituksissa tulee noudattaa soveltaen standardin SFS-EN 12464-1 suosituksia.

Optimaaliseen energiatehokkuuteen tulee pyrkiä valitsemalla energiatehokkaat valaisimet sekä niihin energiatehokkaat valolähteet (kuten Led). Valaisimet tulee pyrkiä sijoittamaan siten, että valoa saadaan sinne missä sitä tarvitaan ja tarpeenmukaisella valaistusvoimakkuudella.

Energiatehokkuus tulee huomioida myös valaistusohjauksissa. Valaistusohjaukset voidaan toteuttaa mm. soveltaen kiinteistöautomaation aikaohjauksia, valoisuusantureita, läsnäolotunnistimia ja järkevää valaistusryhmitystä. Lisäksi joissakin huonetiloissa voidaan valaistukseen lisätä himmentimiä, jotka säätävät tilakohtaisesti valaistusvoimakkuutta ulkoa tulevan päivänvalon mukaan.

Valaisinvalinnoissa ja sijoituksissa tulee huomioida seinäpintojen valaistus.

Ulkovalaistus toteutetaan energiatehokkailla valaisimilla. Käytettäessä heti syttyviä ja mahdollisesti säädettäviä Led-lamppuvalaisimia, voidaan syttymistä ohjata osittain liiketunnistimilla ja/tai valoisuusantureilla huomioon ottamalla katuvalaistus sekä lähiseudun asutus. Pimeän aikaista osavalaistusta tarvitaan mm. ilkivaltariskin sekä kameravalvonnan takia.

Valaistusohjauksissa tulee huomioida myös nykyisen koulun valaistusohjaukset (aika, hämärä, ohjausryhmät).

5.5.6 Yleiskaapelointijärjestelmä (atk, puhelin, videovalvonta)

Rakennus varustetaan Cat 6 mukaisella suojaamattomalla yleiskaapelointijärjestelmällä. Järjestelmä palvelee tietoliikennettä ja puhelinyhteyksiä sekä videovalvontaa.

Yleiskaapelointiteline asennetaan omaan erilliseen lukittavaan teletilaan. Pistorasioita asennetaan mm. toimistotyyppisiin tiloihin, luokkiin, auloihin, neuvottelutilaan, kiinteistön hoitotilaan, henkilökunnan tiloihin sekä päiväkodin leikki- ja lepohuoneisiin.

Lisäksi rakennus varustetaan langattoman lähiverkon verkon (wlan) tukiasemilla.

5.5.7 Yhteisantennijärjestelmä

Rakennukseen asennetaan yhteisantennijärjestelmä jossa on signaalin paluusuunnan syöttö ja Info-TV-toiminto. Taajuusalue 5…2150 MHz.

Antennipistorasioita asennetaan mm. opetustiloihin ja auloihin. Tarkat paikat ja määrät tarkistetaan suunnitteluvaiheessa.

Järjestelmän tulee välittää maanpäällisessä antenniverkossa välitetyt ilmaisjakelukanavat (myös HD).

5.5.8 Äänentoistojärjestelmä

Rakennus varustetaan keskusradiojärjestelmällä. Kaiuttimia asennetaan luokkiin, käytäville auloihin ja henkilökunnan tiloihin.

Opetustilat ja neuvottelutila varustetaan älytaulujärjestelmällä.

5.5.9 Keskuskellojärjestelmä

Rakennus varustetaan väyläpohjaisella keskuskellojärjestelmällä. Kelloja asennetaan opetustiloihin, auloihin, käytäville ja neuvottelutilaan sekä mahdollisesti ulos.

5.5.10 Le-WC-hälytysjärjestelmä

Le-WC-tilat varustetaan tilakohtaisella hälytysjärjestelmällä.

5.5.11 Soittokellot ja sisäänpyyntölaitteet

Suunnitteluaikana sovittavat sisäänkäynnit varustaan soittokelojärjestelmällä.
Työ- ja neuvottelutila varustetaan varattu-valo-laitteilla.

5.5.12 Kiinteistöautomaatiojärjestelmä

Rakennus varustetaan kiinteistöautomaatiojärjestelmällä, jolla ohjataan taloteknisiä laitteita, kerätään mittauksia ja välitetään hälytystietoja.

5.5.13 Rikosilmoitusjärjestelmä

Rakennus varustetaan rikosilmoitusjärjestelmällä. Järjestelmä toteutetaan kuorisuojauksena pääsääntöisesti liikeilmaisimilla.

5.5.14 Videovalvontajärjestelmä

Rakennus varustetaan IP-pohjaisella videovalvontajärjestelmällä. Kameroita asennetaan valvomaan rakennuksen ulkoseinustoja ja osin piha-alueita. lisäksi käytäville ja auloihin asennetaan dome-tyyppisiä kameroita.

Nykyisen koulun tallennin uusitaan. Uuteen tallentimeen kytketään nykyiset sekä uudet kamerat, ks. myös kohta 4.5.19.

5.5.15 Merkki- ja turvavalaistusjärjestelmä

Rakennus varustetaan merkki- ja turvavalaistusjärjestelmällä.

5.5.16 Paloilmoitinjärjestelmä

Rakennus varustetaan automaattisella osoitteellisella analogisella paloilmoitinjärjestelmällä.

5.5.17 Savunpoistojärjestelmä

Rakennus varustetaan savunpoistojärjestelmällä, mikäli rakennusluvan ehdot sitä edellyttävät.

5.5.18 Koneet, laitteet ja erityisjärjestelmät

Kattokaivojen, räystäiden ja syöksytorvien sähkölämmityksiä tulee välttää. Toteutetaan vain, jos henkilöturvallisuus ja/tai sadevesien johtaminen sitä ehdottomasti edellyttää.

Pesutilat varustetaan lattialämmityskaapeleilla.
Rakennus varustetaan aurinkosähköjärjestelmällä, ks. myös kohta 5.0.1. Elinkaari- ja energiatehokkuustavoitteet

5.5.19 Nykyisessä koulussa tehtävät sähkötekniset muutokset

- Käytäville ja auloihin lisätään yleisvalaistusta alueilla, joita käytetään opetus- ja jakotiloina. Lisäksi lisätään pistorasioita ja tietoliikennepistorasioita huomioiden opetustoiminnan joustavuus.
- Sähköjärjestelmiä täydennetään/muutetaan rakennus- ja LVIA-töiden edellyttämässä laajuudessa. Muutostyöt eivät ole laajuudeltaan merkittäviä.
- Keittiössä ja ruokalassa tehdään käyttökapasiteetin kasvun edellyttämät sähkötekniset täydennykset ja muutokset.
- Ruokalan viereinen varasto muutetaan OPS:n mukaiseksi kotikeittiöksi
- Laajennusosan liittymäalueella tehdään tilamuutoksia. Lisätään johtotiet nykyisen koulun ja laajennusosan välille
- Videovalvontajärjestelmän kamerat uusitaan ja kytketään uuteen tallentimeen. Kaapelointi säilytetään.

5.6 Rakennustöiden aikainen puhtausvaatimus

Rakennustöiden puhtausluokka on P2.

5.7 Toteutukseen liittyvät tavoitteet

Tehollinen rakennusaika hankkeelle on noin 14 kk ja hankintavalmisteluineen koko rakentamisen ajantarve on noin 17 kk.

Työt toteutetaan sovitun sisäilmaluokituksen S2 mukaisessa puhtaustasossa.

Työnaikaiseen valvontaan laaditaan erillinen valvontasuunnitelma, jossa huomioitu myös työnaikaiseen kosteudenhallintaan liittyvät toimenpiteet.

5.8 Työturvallisuustavoitteet

Hankkeesta on laadittu HAVAT-riskikartta. Suunnitteluvaiheessa täytetään Vantaan kaupungin tilakeskuksen turvallisuusohjeen mukaisesti tarvittavat asiakirjat.

Rakennushankkeessa kaikki osapuolet huomioivat työturvallisuuslain 738/2002 velvoitteet. Hankkeeseen nimetään työturvallisuuskoordinaattori. Laaditaan turvallisuusasiakirja, johon kerätään rakennuspaikan vaaratekijät. Työturvallisuus otetaan huomioon kaikessa suunnittelussa.

6 RAKENNUSPAIKKA

6.1 Rakennuspaikan sijainti ja hallinta

Sijainti ja hallinta, kaava- ja kiinteistötiedot, rasitteet

Uomarinteen koulu sijaitsee Myyrmäen kaupunginosassa (15) , korttelissa 15657. Koulun osoite on Uomarinne 2, 01600 Vantaa. Tontti on kaupungin omistuksessa ja merkitty tonttirekisteriin. Tontin pinta-ala on 23059m2.

Tontin kiinteistötunnus on 92-15-657-1.
Alueella on voimassa oleva asemakaava, joka on vahvistettu 19.6.1973. Asemakaavamerkintä on Y, Yleisten rakennusten korttelialue. Rakennusoikeus on 12000 k-m2. A-rakennuksen kerrosala on 1493m2 ja B-rakennuksen 5980m2. Jäljellä oleva rakennusoikeus 4527 m2. Kaavan mukaan kerroksia saa olla kolme.

Uomarinteen koulun varsinaisen koulurakennuksen (rakennus B) alkuperäinen pääsisäänkäynti on Uomatien puolelta, mutta kadun tasauksen ja liikenteen takia käynti kouluun Uomatien puolelta ei ole luontevaa. Käytännössä koulun sisäänkäynnit ovat pihan ja Myyrmäenraitin puolelta. Tontinkäyttöluonnos on liitteessä 4.

Uomarinteen koulu rajautuu pohjoisosastaan Uomatiehen, itäosastaan Myyrmäen raittiin, eteläosastaan LPA- alueeseen sekä länsiosastaan Uomarinteeseen, Virtakujaan ja Kuohupuistoon. Uusia tonttiliittymiä ei tule.

Liite 3: Asemakaavaote ja –määräykset

6.2 Rakennuspaikan ominaisuudet, rakennettavuus, kunnallistekniikka

Laajennusosa sijaitsee pintamaalajikartan mukaan täyttö- ja toiminta-alueella. Kerroksen paksuus ja laatu selvitetään myöhemmin tehtävissä tutkimuksissa. Maanpinnassa on karkearakeinen täyttökerros, jonka arvioitu paksuus on 1 - 2 m. Sen alapuolella on kallio, jossa voi olla ruhjevyöhykkeitä. Pohjavedenpinta selvitetään myöhemmin tehtävillä tutkimuksilla.

Tontilla joudutaan suorittamaan louhintaa. Alustavan perustamistapasuunnitelman (25.5.2010) mukaan laajennus perustetaan anturoilla sepeliarinan välityksellä tasaiseksi louhitun kallion tai pohjamaan varaan. Laajennus salaojitetaan, liittymissä varaudutaan pumppaamoon.

Alimmat lattiat tehdään maanvaraisina ja alapohjarakenne varustetaan radonputkituksella ja sokkelit routasuojataan.

Radon, ks. myös kohta 5.4.2.
Liite 7: Alustava pohjatutkimus, selostusosa

6.2.1 Rakennuspaikasta johtuvat erityisvaatimukset

Laajennus sijoittuu rakennuspaikasta ja maasto-olosuhteista johtuen Myyrmäenraitin suuntaisesti kahteen tai kolmeen kerrokseen suunnitteluratkaisusta riippuen.

6.2.2 Meluselvitys

Uomarinteen koulutontti kuuluu lentomelualueeseen, Vyöhyke Lden 50dB.
Tontin reuna-alueita pohjoispuolella kuuluu tieliikenteen melualueeseen 45-50 dB ja 50-55 dB.

Koko Vantaata koskee meluntorjuntatarve lentomelua ja muuta liikennemelua vastaan (Ympäristömeludirektiivin mukainen Vantaan kaupungin meluntorjunnan toimintasuunnitelma 2013−2017). Asuin-, potilas- ja majoitushuoneissa, sekä opetus- ja kokoontumistiloissa ulkovaipan ja sen rakenneosien tulee olla ääneneristävyydeltään sellaisia, että ulko- ja sisämelutason erotus (äänitasoero) ΔL on vähintään 28 dB.

6.2.3 Rakennuspaikan toiminnalliset tavoitteet

Pihan toiminnalliset vaatimukset on esitetty kohdassa 3.2.5 Pihan vaatimukset.

7 VAIHEISTUS JA VÄISTÖTILATARVE

Laajennuksen vieressä olevat opetustilat ovat rakennusaikana poissa käytöstä.
Sivi ja koulun käyttäjäedustajat ovat todenneet, että oppilaat ko tiloista voidaan sijoittaa rakennustöiden ajaksi koulun muihin tiloihin. Koulun ulkopuoleista väistötilaa ei tarvita.

Laajennus rakennetaan ajalla 6/2017-8/2018. Laajennuksen valmistuttua A-rakennuksen toiminnot siirtyvät laajennukseen ja B-rakennukseen. Tämän jälkeen A-rakennuksesta luovutaan.

8 KUSTANNUKSET

8.1 Rakennuskustannukset

8.1.1 Tavoitehinta

Tilakeskuksen hankevalmistelussa on laskettu Uomarinteen koulun laajennuksen tavoitehinnaksi laajennuksen osalta 6,5 Milj. € (alv 0 %) ja olemassa olevan koulun muutostöiden osalta 300 000€ euroa (alv 0 %).

Tavoitehinnassa on huomioitu:

- Tontin maaperäolosuhteista johtuvat lisäkustannukset
- Rakennus toteutetaan Vantaan lähes nollaenergiakonseptin mukaan
- Työmaa-aikaiset turvallisuustekijät (koulu käytössä rakentamisaikana)
- Rakentamisaikainen sääsuojaus
-

8.1.2 €/ oppilaspaikka

Rakentamiskustannukset 23550 € / oppilaspaikka

8.1.3 Väistötilakustannukset

Hanke ei tarvitse väistötilaa

8.1.4 Purkukustannukset

Tontin eteläosassa oleva A-rakennuksesta luovutaan. Rakennuksen arvioidut purkukustannukset ovat noin 310.000,- (alv. 0%).

A-rakennuksen pinta-alatiedot ovat:

Tilavuus (m³):	5482
Kerrosala (m²):	1493
Kokonaisala (m²):	1783
Kerrosluku:	2

Rakennus on betonielementtirakenteinen. Se on liitetty kaukolämpöverkkoon.
Rakennuksen purkamisen yhteydessä huomioidaan LVIS -liittymien purku tai tarvittavat tulppaukset. Purkualue tasataan. A-rakennuksen purkua ei ole sisällytetty hankkeeseen.

8.2 Käyttökustannusennuste

8.2.1 Ylläpitokustannukset (sis. vuokra, siivous, huolto)

Laajennuksen ylläpitokustannukset ovat 413 556 €/vuosi.

Laajennuksen jälkeen käytöstä poistuvan A-rakennuksen tilojen sisäisen vuokran kustannus Sivistystoimelle (pääoma+ylläpito ilman siivousta) on ollut noin 110.000 €/v. Käytöstä poistuvan paviljongin (Vaskivuoren lukion yhteydessä) vastaavat kustannukset ovat olleet n. 53.000 €/v.

8.2.2 Toimintakustannukset hallintakunnalle

Koulun osalta toiminnan vuosittaisten kulujen kasvu, sisältäen henkilöstö- ateria- ja toimintakulut ovat noin 20 556 €. Kuluissa on otettu huomioon, että hanke korvaa Uomarinteen koulun A-rakennuksen toiminnan.

Varhaiskasvatuksen toiminnan vuosittaisten kulujen kasvu, sisältäen henkilöstö- ateria- ja toimintakulut ovat noin 150 000 €. Kuluissa on otettu huomioon, että hanke korvaa Uomarinteen koulun A-rakennuksen toiminnan.

8.3 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannusennuste

Perustamisvuodelle kohdentuvat irtaimiston hankintakulut ovat koulun osalta noin 330 000 € ja varhaiskasvatuksen osalta n. 26 000 €.

9 RAHOITUS, TOTEUTUS JA AIKATAULU

Taloussuunnitelmassa 2016–2019 on määrärahavaraus Uomarinteen koulun laajennukselle 5,3 Milj. € vuosille 2017–19. Laadittavana olevassa vuosien 2017–2020 Taloussuunnitelmassa on esitetty määrärahavaraus 6,4Milj.€ vuosille (laajennus) ja 300 000€ (olemassa olevan koulun muutostyöt) vuosille 2017–2018.

Suunnittelu tapahtuu vuosien 2016–17 aikana ja rakentaminen on vuosina 2017–2018. Laajennuksen ja tilamuutosten suunnittelu alkaa suunnittelijahankinnan jälkeen kesällä 2016. Suunnitelmat valmistuvat huhtikuussa 2017 lukuun ottamatta louhinnan vaatimia suunnitelmia, jotka valmistuvat helmikuussa 2017.

Laajennuksen louhintatyö tulee tehdä koulutoiminnan ulkopuolella kesäaikaan. Louhinta tehdään kesällä 2017. Olemassa olevaan rakennukseen tehtävät tilamuutokset ja pihatyöt tehdään kesällä 2018. Laajennus valmistuu elokuussa 2018.

Tehollinen rakennusaika hankkeelle on noin 14 kk, josta kaksi kuukautta on varattu louhinnalle. Hankintavalmisteluineen koko rakentamisen ajantarve on noin 17 kk, huomioiden urakoinnin jaksottamisen.

10 RISKIT

Olemassa olevan koulun tilat ovat pääosin koulukäytössä. Tämä on huomioitava rakentamisessa ja työmaajärjestelyissä.
Työt toteutetaan sovitun sisäilmaluokituksen S2mukaisessa puhtaustasossa.
Työnaikaiseen valvontaan laaditaan erillinen valvontasuunnitelma, jossa huomioitu myös työnaikaiseen kosteudenhallintaan liittyvät toimenpiteet. Laajennus toteutetaan sääsuojan alla.
Laajennuksen ja olemassa olevan rakennuksen yhteisen liitoskohdan toteutuskelpoinen rakennusfysikaalinen toimivuus on varmistettava. Kellarin maanvastaisten seinien vedeneristykset yms. rakennusfysikaaliset tekijät on suunniteltava huolellisesti.

Kallion louhinta edellyttää erityistä varovaisuutta. Työt tehtävä koulun kesäloman aikana, jotta saadaan minimoitua räjäytystyön vaaratilanteet. Laajennuksen perustusten tekeminen olemassa olevien perustusten viereen edellyttää ns. etanadynamiitin käyttöä.

Suunnittelu käynnistetään kun tarveselvitys-hankesuunnitelma on hyväksytty.
Suunnitteluhankintaa ei ole huomioitu kokonaisaikataulussa, mikä lyhentää varsinaista suunnitteluaikaa. Lisäksi louhintatöiden ajoittaminen kesälle 2017 asettaa paineita suunnitteluaikataululle, sillä kokonaisaikataulua laadittaessa rakennustyön alkamisajankohdaksi määriteltiin 8/2016.

11 HANKESUUNNITTELUTYÖRYHMÄ

Sivistystoimen toimiala:

- Laura Malinen, Strategia-asiantuntija
- Leena Kolho-Venäläinen, Perusopetuksen aluepäällikkö
- Taru Asikainen, Aluekoordinaattori
- Päivi Riehunkangas, Suunnittelija
- Teea Markkula Varhaiskasvatuspäällikkö
- Inkeri Malmqvist, Rehtori, Uomarinteen koulu
- Aija Hernesaho, Apulaisrehtori, Uomarinteen koulu
- Jani Raivio, Sivi/Liikkuva koulu- projekti
- Nora Saloranta, Sivi/Liikkuva koulu- projekti

Kaupunginjohtajan toimiala:

- Marja-Leena Jämsen-Mässeli, Työsuojeluvaltuutettu

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala:
Tilakeskus:

- Taru Jokela, Hankekehitysarkkitehti, Hankkeen vetäjä Ts-Hs-vaiheessa
- Katri Olli, Rakenneinsinööri, Tarveselvitys-hankesuunnitteluvaiheen työturvallisuuskoordinaattori
- Yrjö Jaakkola, Sähköinsinööri
- Timo Sippola, LVI-insinööri
- Marita Tamminen, Projektipäällikkö
- Tuula Raulo, Kustannuslaskija
- Anne Valkeapää, Puhtauspalvelut, suunnittelija
- Tarja Aaltola, Keittiöasiantuntija
- Ulla Puranen-Mashalla, Pihavastaava
- Tapani Torppa, rakennuttajainsinööri

18.4.2016 16:42:57

UOMARINTEEN KOULU
Uomarinne 2, 01600 Vantaa

LIITE 1. SIJAINTIKARTTA

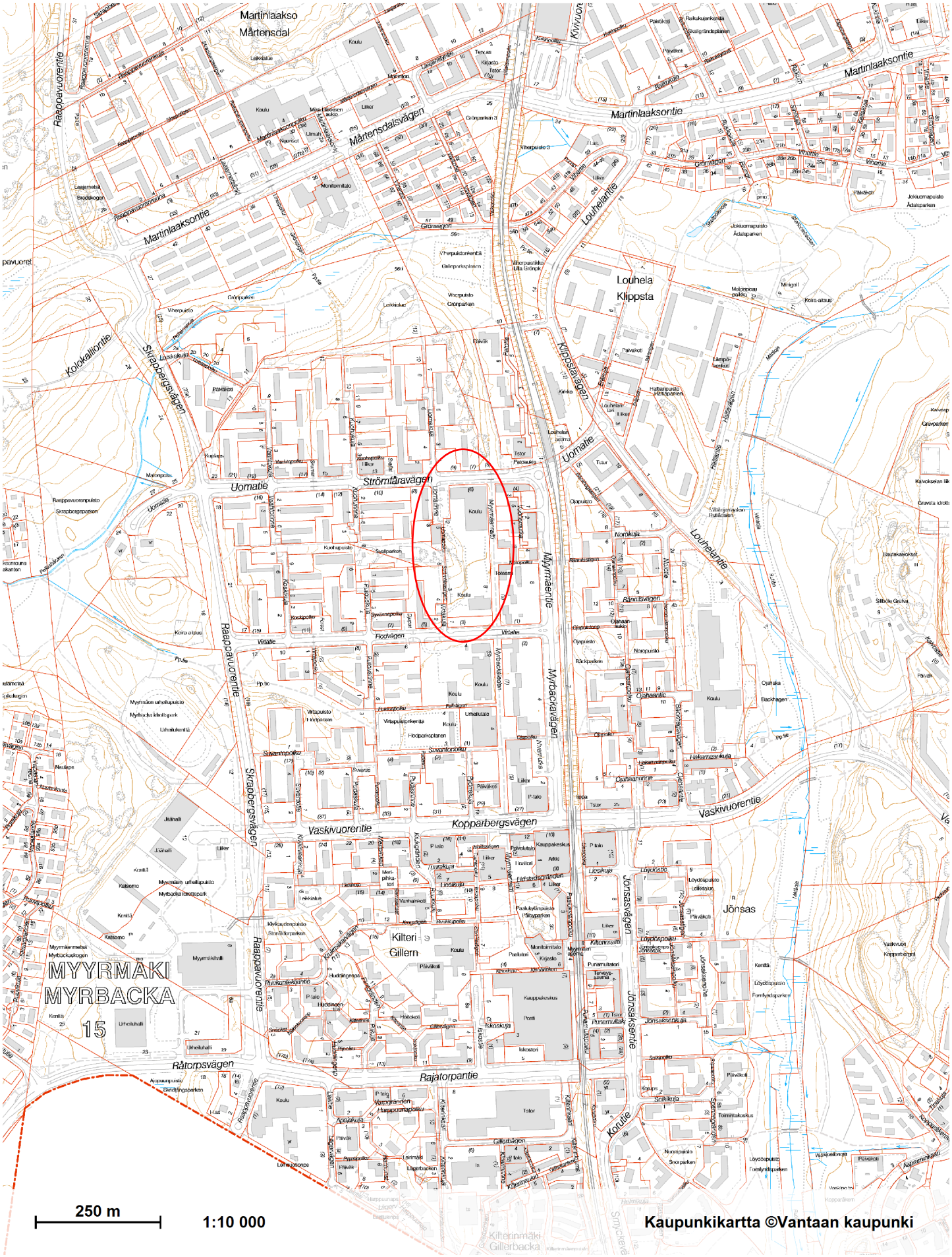

UOMARINTEEN KOULU
Uomarinne 2, 01600 Vantaa

LIITE 2. ILMAKUVA

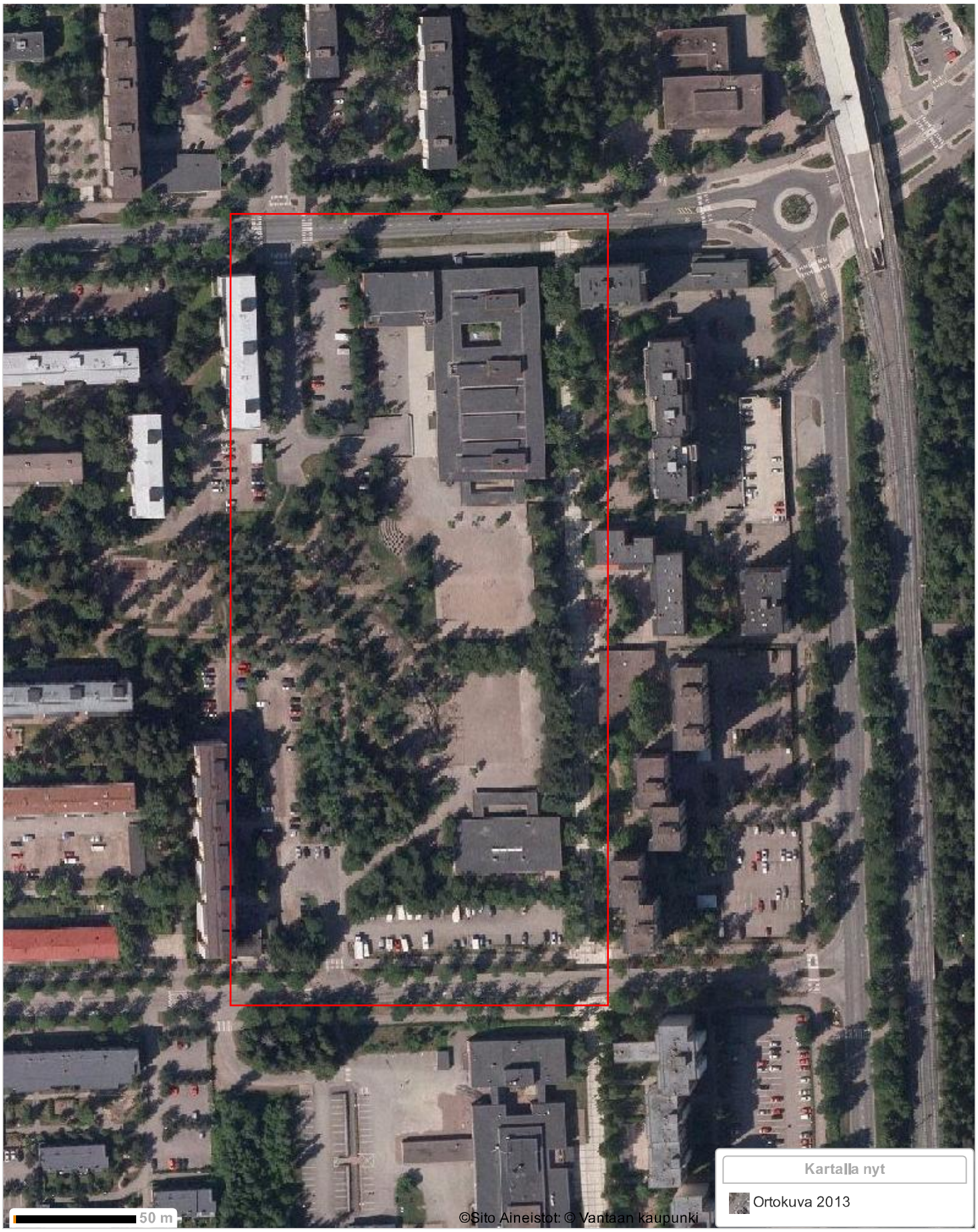

UOMARINTEEN KOULU
Uomarinne 2, 01600 Vantaa

LIITE 3. AJATASA-ASEMAKAAVA

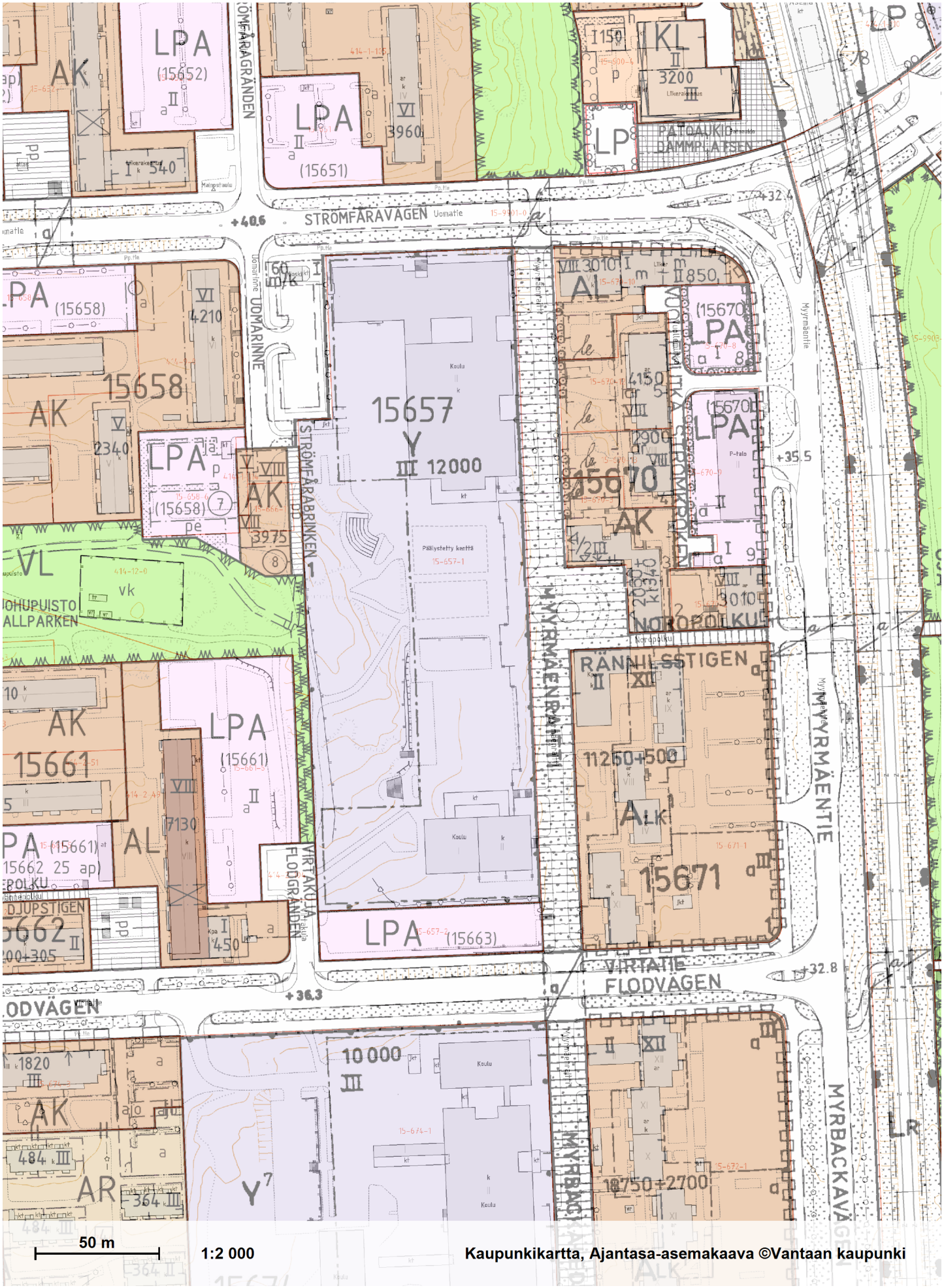

SM 19.6.1973 x

150300

VANTAAN KAUPPALA

POHJOIS-KAARELAN KYLÄ

MYYRMÄKI 2

KORTTELIT 15657, 15670-15685, 15699

ASEMAKAAVA 1:2000

VANDA KÖPING

KÅRBÖLE

MYRBACKA 2

KVARTEREN 15657, 15670 - 15685 15699

STADSPLAN 1:2000

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m sen kaava-alueen ulkopuolella oleva viiva, jota vahvistaminen koskee

Eri kaavamääräysten alaisten alueen osien välinen raja

Eri kaavamääräysten alaisten alueen osien välinen raja, jossa sakaramerkintä osoittaa rakennusalan puolelsta osan

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja

Rakennusalan raja, joka yhtyy korttelialueen rajaan

Ohjeellinen tontin raja

Ohjeellinen rakennusalan sekä liikenne-, katu- tai puistoalueen osan raja

Kauppalanosan nimi

Kauppalanosan numero

Korttelin numero

Tontin numero

Kadun tai alueen nimi

Korkeusasema

Yleiselle jalankululle varattu katualue

Yleiselle jalankululle varatun katualueen osa, jolla huolto-ajo on sallittu

Julkinen ulkotila, joka on varattava yleiselle jalankululle ja oleskelulle sekä rakennettava ja istutettava yhtenäisen suunnitelman mukaan

Maanalaisia johtoja varten varattava alue

Alueen alittava liikennetunneli

Rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurin sallittu kerrosluku

Suurin sallittu karrospala neliömetreinä

Lukusarja, jossa ensimmäinen luku ilmoittaa suurimman sallitun kerrosalan neliömetreinä ja jälkimmäinen luku edellisen lisäksi myymälöihin, lasten päivähoitotiloihin, kerhohuonetiloihin tai vastaaviin palvelutarkoituksiin rakennettavan kerrosalan neliömetrimäärän, joka saadaan rakentaa sähkön estämättä, mitä asemakaavassa on määrätty kerrosluvusta

Autopaikkojen tai -katosten rakennusala

Autopaikkojen rakennusala, jossa numero osoittaa autotilojen suurimman sallitun määrän

Myymälän tai liikkeen rakennusala

Katoksen rakennusala

Ohjeellinen pelloilu- tai leikkikenttä

Ohjeellinen istutettava katualueen osa

Istutettava korttelin osa

Oleskelu- ja leikkialueeksi rakennettava korttelin yhteiseen käyttöön varattava alue, jolla ei saa sijoittaa autopaikkoja

Rivitalojen korttelialue

Asuntokerrostalojen korttelialue

Asuntokerrostalojen korttelialue, jossa asuinrakennukset on suojattava liikennemeluilta siten, ettei melutaso asuinhuoneissa ylitä 35 dB (A) ikkunoiden ollessa suljettuina

Yhdistettyjen liike- ja asuntokerrostalojen korttelialue, jota koskevat seuraavat määräykset:
Rakennusalalla, jolla suurin sallittu kerrosluku on XII tulee saalintyä vähintään kolmea eri kerrosluku. Rakennusalan pituudesta on rakentamiseen käytettävä vähintään 9/10. Leikkiin tai saukkiden muuhun oleskeluun soveltuvaa yhtenäistä aluetta on varattava vähintään 10 m² asuntoa kohti

Autopaikkojen korttelialue; lukusarja osoittaa korttelit, joiden autopaikkoja tulee sijoittaa korttelialueella

Yleisten rakennusten korttelialue

Puistoalue

Urheilualue

Huoltorakennusten korttelialue, jolle saa rakentaa lämpökeskusrakennuksen

Rakennusten keskikorkeudet ovat enintään:
yleinen rakennus 10,0 m

Asuinrakennusten julkisivujen välisen kohtisuoran etäisyyden tulee olla eri kerrosluvuilla vähintään seuraava:

Kerrosluku	etäisyys metreissä
3	25
4	30
5	30
6	35

Sen estämättä, mitä edellä on määrätty, saadaan kaksi rakennusta sijoittaa enintään 15 metrin julkisivun pituudelta vähintään 20 metrin etäisyydelle toisistaan, mikäli toisen rakennuksen sivuun ei tälle osalle sijoiteta asuinhuoneiden pääikkunoita sekä enintään 15 metrin pituudelta vähintään 10 metrin etäisyydelle toisistaan, mikäli toisen rakennuksen sivuun ei tälle osin sijoiteta muita kuin vaate- ja kylpyhuoneiden tai muiden aputilojen ikkunoita sekä 10 metriä lähemmäksikin toisiaan, mikäli kummankaan rakennuksen sivuun ei tälle osin sijoiteta muita kuin vaate- ja kylpyhuoneiden tai muiden aputilojen ikkunoita, tai jos rakennuksissa ei tällä osin ole ikkunoita

Autopaikkojen vähimmäismäärät ovat:
Asunnot: kerrostalotontteilla 1 autopaikka kerrosalan 70 m² kohti
kuitenkin vähintään 1 autopaikka asuntoa kohti
rivitalotontteilla 1,5 autopaikkaa asuntoa kohti
Liikehuoneistot, ravintolat: 1 autopaikka kerrosalan 35 m² kohti
Toimistot: 1 autopaikka kerrosalan 50 m² kohti
Oppilaitokset: 1 autopaikka 5 toimihenkilöä kohti sekä lisäksi 1 autopaikka jokaista viittä 18 vuotta täyttänyttä opiskelijaa kohti
Asuntolat tai vastaavat: 1 autopaikka 10 asuntoa kohti sekä lisäksi 1 autopaikka jokaista viittä 18 vuotta täyttänyttä asukasta kohti

Autopaikoista on 60 % rakennettava heti. Järjestysoikeus voi rakennusluvan myöntäessään antaa autopaikkojen rakentamiseen muilta osin lykkäystä enintään 5 vuotta kerrallaan

Kun autopaikat sijaitsevat 15 m lähempänä, mutta kuitenkin vähintään 10 metrin etäisyydellä asuinrakennuksen ikkunasivusta, on näiden autopaikkojen ylimmän tasokorkeuden oltava vähintään metrin alempana kuin alin asunnon lattiakorkeus. Autopaikkoja ei saa sijoittaa muualle kuin asemakaavassa osoitetuille paikoille.

Asuntokerrostalojen korttelialueilla saa asemakaavassa osoitetun rakennusoikeuden ja kerrosluvun estämättä rakentaa lisäksi asuntoja palvelevia sauna-, varasto- ym. tiloja, sekä tiloja myymälöitä, lasten päivähoitotiloihin, kerhohuonetiloihin tai vastaaviin palvelutarkoituksiin kerrosalaltaan enintään 10 % asemakaavassa osoitetusta rakennusoikeudesta, mikäli vastaavanlaista rakennusoikeutta ei ole osoitettu erikseen rakennusaloille.

Asuntokerrostalojen korttelialueilla on rakennukset pihamaasijoitelutyineen suunniteltava korttelikittain yhtenäisesti ja pihat istutuksineen toteutettava samanaikaisesti rakennusten kanssa. Asuntokerrostaloissa tulee jokaiseen porrashuoneesta olla välitön yhteys sellaiseen asemakaavassa määrättyä oleskelu- ja leikkialueeksi rakennettavalle alueelle, jolle ei saa sijoittaa autopaikkoja

Korttelialueilla ei olemassa olevaa puustoa saa kaataa ilman järjestysmiehen lupaa. Vähintään 3 metrin mittaisia lehtipuita tulee säilyttää ja tarpeen vaatiessa istuttaa niin, että tällaisen lehtipuiden määrä on vähintään viisi kappaletta kutakin tontin tuhatta neliömetriä kohti.

Pohjakartta täyttää kaavoituksenmittauksista ja kaavojen pohjakartoista 4.2.1960 annetun asetuksen (91/60) vaatimukset. Kartoituksen on suorittanut vuonna 1967 Oy Kunnallistekniikka.

Vantaan kauppalan mittausosasto on täydentänyt pohjakartan vuosina 1967 - 1971.

Martti Tanskanen, kauppalangeodeetti

Helsingissä 20 päivänä huhtikuuta 1972

Työryhmä:

Arkkitehtuuritoimisto Pentti Ahola ja kumpp.
Arkkitehtuuritoimisto Lehtovuori-Tegelman-Väänänen

Hyväksytty kauppalanvaltuustossa 14.9.1972, 18.12.1972

Vahvistettu sisäasiainministeriössä 18.6.1973

STADSPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför det planområde fastställelsen avser

Gräns mellan delar av område, för vilka olika planebestämmelser är gällande

Gräns mellan delar av område, för vilka olika planebestämmelser är gällande, där taggbeteckningen visar den del som tillhör byggnadsytan

Gräns för kvarter, del av kvarter och område

Byggnadsytas gräns, som ansluter till kvartersområdes gräns

Instruktiv tomtgräns

Instruktiv gräns för byggnadsyta och del av trafik-, gatu- eller parkområde

Namn på köpingsdel

Köpingsdels nummer

Kvartersnummer

Tomtnummer

Namn på gata eller område

Höjdläge

För allmän gångtrafik reserverat gatuområde

Del av för allmän gångtrafik reserverat gatuområde, på vilken servicetrafik är tillåten

Offentligt friluftsområde, som bör reserveras för allmän fotgång och vistelse samt anläggas och planteras enligt enhetlig plan

Område, som bör reserveras för underjordiska ledningar

Trafikled under område

Största tillåtna våningsantal i byggnader, byggnad eller del därav

Största tillåtna våningsyta i kvadratmeter

Talserie, i vilken den första siffran anger största tillåtna våningsyta i kvadratmeter och den andra siffran den våningsyta i kvadratmeter, som får byggas som butik, barndagvårdstryssme, klubblokal eller för liknande serviceändamål oberoende även av vad stadsplanen bestämmer om våningstantal

Byggnadsyta för garage eller skyddstak

Byggnadsyta för bilplatser, där siffran anger bilplanernas största tillåtna antal

Byggnadsyta för butik eller annan rörelse

Byggnadsyta för skyddstak

Instruktiv boll- eller lekplan

Instruktiv del av gatuområde som bör planteras

Kvarters del, som bör planteras

Område, som bör reserveras för kvarterets gemensamma bruk för anläggande av vistelse- och lekområde och där bilplatser inte får placeras

Kvartersområde för radhus

Kvartersområde för bostadshöghus

Kvartersområde för bostadshöghus, där bostadsbyggnaderna bör skyddas mot trafikbuller sålunda, att bullernivån i bostadsrummen inte överstiger 35 dB (A) vid stängda fönster

Kvartersområde för kombinerade affärs- och bostadshöghus, där följande bestämmelser äro gällande:
På byggnadsyta, där största tillåtna våningsantal är XII, bör förekomma minst tre olika våningsantal. 9/10 av byggnadsytans längd bör byggas. För lek eller invånarnas annan utomhusvistelse bör reserveras minst 10 m² enhetligt område per bostad

Kvartersområde för bilplatser; talserian anger de kvarter vilkas bilplatser bör förläggas på kvartersområdet

Kvartersområde för allmänna byggnader

Parkområde

Idrottsområde

Kvartersområde för servicebyggnader, på vilket får förläggas en värmecentralbyggnad

Byggnadernas medelhöjder är högst;
allmän byggnad 10.0 m

Vinkelrätt avståndet mellan bostadsbyggnadernas fasader med olika våningsantal bör vara minst följande:

Våningsantal	avstånd i meter
3	25
4	30
5	30
6	35

Det oaktat, vad som ovan förordnats, kan två byggnader förläggas på ett avstånd av minst 20 meter från varandra, dock icke mera än på 15 meters fasadavsnitt, såvitt icke bostadsrums huvudfönster förläggas till denna del av den andra byggnaden, samt på ett avstånd av minst 10 meter från varandra, dock icke mera än på 15 meters fasadavsnitt, såvitt icke andra än fönster till kökse- och badrum eller andra hjälprummen förläggas till denna del av den andra byggnaden, samt även på ett avstånd mindre än 10 meter, såvitt icke andra än fönster till kökse- och badrum eller andra bittrummen förläggas till denna del av någon byggnaderna, eller såvitt fönster saknas hos denna del av byggnaderna

Minimiantalet bilplatser utgör;
Bostäder: på tomterna för bostadshöghus 1 bilplats per 70 m² våningsyta, dock minst 1 bilplats per bostad
på tomterna för radhus 1,5 bilplatser per bostad
Affärslokaler, restauranger; 1 bilplats per 35 m² våningsyta
Kontor: 1 bilplats per 50 m² våningsyta
Läroanstalter: 1 bilplats per 5 anställda samt dessutom 1 bilplats per fem 18 år fyllda studerande
Internat eller motsvarande: 1 bilplats per bostad + 1 bilplats per fem 18 år fyllda invånare

60 % av bilplatserna skall byggas omedelbart. Ordningsrätten kan, då byggnadslovet utfärdas, medgiva uppskov angående skyldigheten att bygga återstående bilplatser med högst 5 år per gång

På bilplatserna ligger närmare än 15 m man dock minst på 10 m avstånd från bostadsbyggnads fönstersida bör dessa bilplatsers högsta nivå ligga minst 1 meter lägre än lägsta golvnivån i bostad. Bilplatser får ej placeras annorstädes, än vad i stadsplanen angives.

Inom kvartersområdena för bostadshöghus får man utan hinder av vad i stadsplanen anvisats angående byggnadsrätt och antal våningar dessutom bygga utrymmen, som tjänar boxkör såsom bastu-, förrådsoch andra utrymmen samt utrymmen för butik, barndag vårdsutrymme, klubblokal eller liknande serviceändamål högst 10 % av i stadsplanen anvisad byggnadsrätt om motsvarande byggnadsrätt inte skilt anvisats på byggnadsytorna.

Inom kvartersområden för bostadshöghus bör byggnaderna och gårdsplanerna planeras enhetligt kvartersvis och gårdarna anläggas och planteras samtidigt med byggnaderna. I bostadshöghus bör varje trappuppgång ha omedelbar utgång till det i stadsplanen bestämda område för vistelse och lek, där bilplatser inte får placeras

Inom kvartersområdena får befintligt trädbestånd inte fällas utan tillstånd av ordningsrätten. Minst 3 meter höga lövträd bör bevaras eller vid behov planteras, så att antalet dylika lövträd är minst fem stycken per tusen kvadratmeter tomtyta.

Baskarten fyller de anspråk som författningen (91/60) av den 4.2.1960 rörande planläggning och planebaskarter kräver. Kartläggningen har under år 1967 utförts av Oy Kunnallistekniikka.

Vanda köpings mätningsavdelning har kompletterat baskarten år 1967 - 1971.

Martti Tanskanen, köpingsgeodet

Godkänd av köpingsfullmäktige 14.9.1972, 18.12.1972

Fastställd av ministeriet för inrikesärendena 18.6.1973

LITE: Kaupunginhallitus 23.05.2016 / 11 §

UOMARINTEEN KOULU
Uomarinne 2, 01600 Vantaa

LIITE 4. TONTINKÄYTTÖLUONNOS

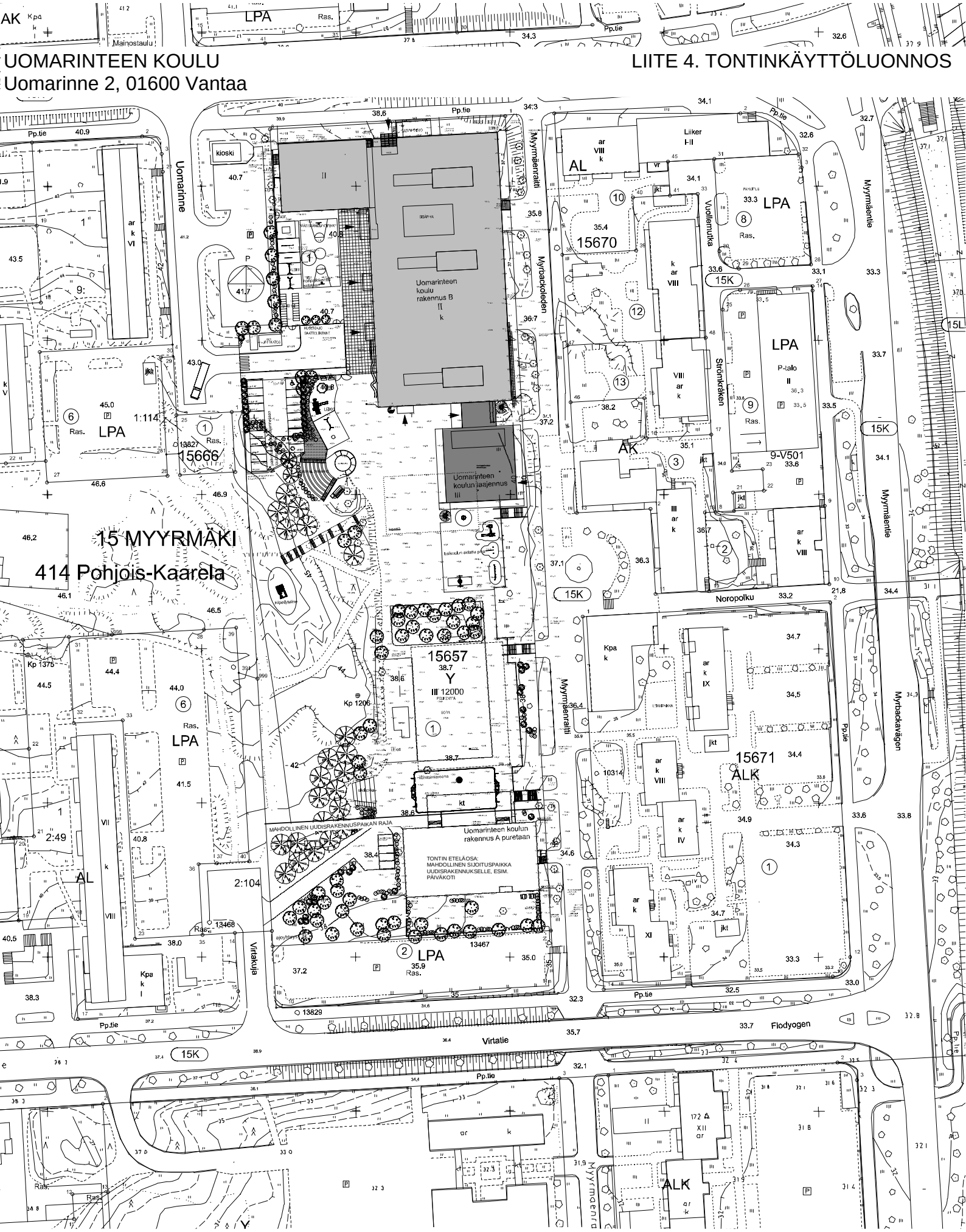

UOMARINTEEN KOULUN LAAJENNUS LIITE 5
Huonetilaohjelma 2.5.2016

Opetustilat:	kpl	Hyöty-m2	Muuta
OT1 (15-20)	3	60	yksi korvaa pk-puolelta poistuneen, yksi korvaa B-rakennuksessa keittiön laajennuksessa poistuvan tilan
OT2 (40)	1	40	
OT3 (57-60)	8	480	
TOI (50+10)	2	120	
EAU ja OT3/EHA1 (45+10)	3	165	Erityisopetuksen tilat suunnitellaan monikäyttöisiksi, voivat olla myös perusopetuksen käytössä
lepotila	1	12	
opetusvälinevarasto		30	
apuvälinetila		16	
oppilas-wc:t	14	21	
wc / pesutila	1	10	
inva-wc	1	6	
lisäresurssi eteistilaan		10	Vammaisopetuksen tarpeisiin
sk		10	Siivoushuone pihakerrokseen. Pesukone.
kiinteistön hoitotila		0	
Yhteensä		**980**	
Yhteiset tilat:	kpl	Hyöty-m2	
Tuulikaappi 1.krs		20	Yleisopetuksen käyttöön ja kengättömän koulun tarpeisiin
Märkäeteinen 1. krs		4	Päivähoidon märkäeteiseen pyörätuolin pesupaikka vammaisopetuksen tarpeisiin 4 m2
Eteinen		48	
työ-/neuvottelutila	1	30	Työ-/neuvottelutilat
työ-/neuvottelutila	1	15	yhdistettävissä
Varasto (korv. vanhalta puolelta poistuvan)		15	
puhelintila		1	
Porras ja hissi		78	
VSS- laitetila		3	
henkilök. puku- ja pesutilat **		34	**hlökunta 35 + 1laitoshoitaja
Yhteensä		**248**	
Päivähoidon tilat:	kpl	Hyöty-m2	
OT3	1	60	
OT 2	2	80	siirtoseinä
pienryhmäh	1	12	lapset, hk, konsultaatiotila
varasto	2	6	
Märkäeteinen 1. krs		16	
Tuulikaappi/poistumistie 0. krs		4	
wc	4	6,0	
inva-wc		5,5	varustettu suihkulla
Yhteensä		**189,5**	
Koulun tilat yhteensä		980	
Päivähoidon tilat yhteensä		189,5	
Kaikki yhteensä		**1417,5**	

Oppilaita:		Henkilökuntaa:	
- alakoulu	200	8	+2
- 2 TOI, 2 EHA ja 1 EAU-opetus	34	5	+24
Yhteensä	**234**		
Esiopetus	**42**	6	
Yhteensä	**42**		
Oppilaat ja esiopetus yhteensä	**276**	Henkilökuntaa yhteensä	**19** +26

VANTAAN KAUPUNKI **Kustannusennuste**
TILAKESKUS **Tavoitehinta**
Hankevalmistelu **19.04.2016**

UOMARINTEEN KOULUN LAAJENNUS

Laajuustiedot :

bruttoala	2 000	brm2
hyötyala	1 418	hym2
tilavuus	7 600	rm3
tehokkuusluku	1,41	

Rakennuskustannukset		Yht.€	€/brm2	€/hym2	€/rm3
Rakennuttajan kulut					
suunnittelu	410 000				
rakennuttaminen	255 000				
liittymismaksut	105 000	770 000	385,00	543,02	101,32
Rakennustekniset työt					
rakennusteknilliset työt		3 980 000	1 990,00	2 806,77	523,68
- sis. pihatyöt					
LVI-työt					
LVV-työt	250 000				
IV-työt	270 000				
Säätölaitteet	60 000	580 000	290,00	409,03	76,32
Sähkötyöt		370 000	185,00	260,93	48,68
Erillishankinnat		35 000	17,50	24,68	4,61
-rikosilmoitus- ja videovalvontajärj.					
Muutos- ja lisätyövaraus		765 000	382,50	539,49	100,66
KUSTANNUSENNUSTE (alv 0%)		6 500 000	3 250,00	4 583,92	855,26
KUSTANNUSENNUSTE (ALV 24%)		8 060 000	4 030,00	5 684,06	1 060,53

Hintataso KL 88 (IV-16)

Tavoitehinta sisältää:

- **Tontin maaperäolosuhteista aiheutuvat lisäkustannukset (kanaali- ja rak.paikan louhintaa) , n. 320 000 € (alv 0%)**
- **Uudesta oppimisympäristösuunnitelmasta aiheutuvia laatutason lisäkustannuksia (mm. akustointi, siirtoseinät, lukitus- ja kulunvalvonta)**

Tavoitehinta ei sisällä:

- **Laajennuksesta aiheutuvaa keittiön kapasiteetin lisäystä sekä ruokalamuutostöitä vanhassa koulurakennuksessa n. 300 000 € (alv 0%)**

Hankevalmistelu 19.04.2016

Tuula Raulo
Kustannusinsinööri

UOMARINTEEN KOULUN LAAJENNUS
15 MYYRMÄKI
ALUSTAVA
PERUSTAMISTAPASUUNNITELMA

1.SIJAINTI JA YLEISKUVAUS

Uomarinteen koulun laajennusosa B on suunniteltu sijoitettavaksi nykyisen koulun eteläpuolelle tontille 15-657-1. Rakennus on kaksikerroksinen ja alin lattiataso on suunniteltu noin tasolle +37,60 (suunnittelutilanne 25.5.2010).

2.TUTKIMUKSET

Laajennusosan kohdalla on vuonna 2009 tehty 8 kpl porakonekairauksia sekä pintavaaitus. Pohjatutkimustulokset on esitetty piirustuksissa nro:t 45316 ja 44292-45294.

Rakennuksen lähiympäristössä ei sijaitse pohjavedenpinnan havaintoputkia.
Tontilla ei ole suoritettu radonmittauksia.

3. POHJASUHTEET

Laajennusosa sijaitsee pintamaalajikartan mukaan Täyttö- ja toiminta-alueella. Täyttökerroksen paksuudesta ja laadusta ei ole tarkempaa tietoa.

Pinnassa on karkearakeinen täyttökerros, jonka arvioitu paksuus on noin 1-2 metriä. Sen alapuolella on kallio. Kalliossa voi olla ruhjevyöhykkeitä.

Pohjatutkimusten tulokset on esitetty leikkauspiirustuksissa 1-1 ja 2-2 (piir.nro:t 45293-45294).

Rakennuspaikan radonaktiivisuutta ei ole tutkittu.

Suunnitellun rakennuksen kohdalla on sv-viemäri sekä portaat.

Osoite
Kielotie 13
01300 VANTAA

Puhelin, vaihde
83911

Telefax
8392 4341

4. PERUSTAMINEN

4.1 Rakennus

Laajennusosa perustetaan anturoilla noin 200 mm paksun tiivistetyn sepeliarinan välityksellä **tasaiseksi louhitun** kallion tai kantavan pohjamaan varaan. Alkutäyttö tehdään tarvittaessa tiivistetyllä pienlouheella tai murskeella. Louheen pinta tulee kiilata murskeella huolella. Lähinnä anturaa täyttö tehdään noin 200 mm:n paksuudelta käyttäen materiaalina sepeliä rakeisuudeltaan 6-32 mm. Sepeli tiivistetään tärylevyllä.

Mikäli kallion pinnan kaltevuus ylittää 15°, kallio on louhittava tasaiseksi. Maanvaraiset perustukset suunnitellaan käyttäen mitoituspohjapainetta q_{sall}= 300 kPa.

Kallion kaltevuus ja louhinnan laajuus tarkistetaan ennen täyttökerrosten tiivistämistä. Täyttö- ja tiivistystyöt suoritetaan kohdan 7 vaatimusten mukaisesti.
Perustusten alle jäävät mahdollisen louhinnan yhteydessä muodostuvat vettä keräävät painanteet tulee poistaa ja täyttää tarvittaessa betonilla.

Alimmat lattiat voidaan tehdä maanvaraisena.
Kaikki täytemaakerrokset poistetaan maanvaraisen lattian alta.

Maapohjan mahdollinen radonaktiivisuus tulee huomioida alapohjarakenteita suunniteltaessa. Lattioiden alle suositellaan asennettavaksi tuuletusputket.

4.2 Putkijohdot

Piha-alueelle tulevat putkijohdot perustetaan vähintään 150 mm asennusalustan varassa kalliokaivantoihin. Kaukolämpökanavat salaojitetaan.

4.3 Liikennealueet

Kun piha-alueiden rakennekerrokset rakennetaan vanhan täytemaakerroksen varaan, esitetään seuraavia rakenteita:

	Liikennealueet	Jalkakäytävät
Asfaltti	0,05m	0,04m
Kantava kerros	0,15m	0,15m
jakava +suodatinkerros	0,45m	0,35m
yht.	0,65m	0,54m

Mikäli suodatinkerros korvataan jakavan kerroksen materiaalilla, rakenteen ja pohjamaan väliin asennetaan suodatinkangas N3.

Liikennöitävillä alueilla rakennekerrosten alapuoliset täytöt tehdään routimattomalla karkealla kitkamaalla ja tiivistetään KT-02 ohjeita noudattaen.

5. Kuivatus

5.1 Rakennuksien ja niiden ympäristön kuivatus

Rakennukset salaojitetaan. Salaojat tulee asentaa anturoiden alapinnantason alapuolelle, salaojien minimipeitesyvyys on 0,5 m. Salaojituskerroksen ja luonnon maan tai täyttömaan väliin asennetaan N3 mukainen suodatinkangas.

Maanvaraisen lattian leikkauspohja tehdään kaltevaksi (>1:50) kohti salaojia niin, ettei leikkauspohjalle jää vettä keräämiä painanteita. Kaikki orgaaninen aines poistetaan lattian alta.

Täyttö alapohjan salaojakerroksen alla tehdään käyttäen materiaalina hienolouhetta tai mursketta. Louheen pinta tulee kiilata murskeella huolella. Ylin täyttökerros lähinnä lattiaa tehdään 300 mm:n paksuudelta käyttäen materiaalina sepeliä rakeisuudeltaan # 6-32 mm. Siellä, missä alapohjan alle asennetaan lämmöneriste, salaojituskerroksen pinta tehdään sepelistä # 6-12 tai # 6-16 mm. Pinta on vielä tasattava ja tiivistettävä juuri ennen eristeen asennusta.

Lattian alapuolisen salaojituskerroksen tulee olla välittömässä yhteydessä salaojia ympäröivään salaojituskerrokseen. Salaojituskerroksen ja pohjamaan väliin asennetaan N3 mukainen suodatinkangas.

Muut salaojituskerrokset tehdään RIL 132-2000 laatuluokka I mukaisen salaojitussoran rakeisuusohjealue 1:sen vaatimukset täyttävästä sepelistä (RIL 132-2000, kuva 33). Salaojien ympärystäytön ja pohjamaan väliin asennetaan N3 mukainen suodatinkangas.

Pintavesien pääsy seinälinjoille estetään tekemällä maanpinta viettäväksi (>1:20) poispäin rakennuksesta. Kattovesien imeytyminen salaojitukseen estetään joko maanpinnan päällystyksellä tai rakentamalla vierustäyttöön tiivis, rakennuksesta poispäin kallistettu maakerros esim. savesta tai johtamalla kattovedet suoraan sv-putkeen.

5.2 Liikennöitävien alueiden kuivatus

Liikennöitävien alueiden päällysrakennekerrokset kuivatetaan tarvittaessa erillisillä salaojilla.

6. Routasuojaus

Routasuojaus suunnitellaan ja toteutetaan oppaan Talonrakennuksen routasuojausohjeet 2007 mukaisesti.

Mikäli täyttö alapohjan ja anturoiden alla tehdään routimattomalla maalla kallioon asti perustukset eivät vaadi routasuojausta. Pakkasen tunkeutuminen lattian alle tai putkijohtoihin tulee tällöinkin estää.

Sokkelit routasuojataan.

Putkijohdot routasuojataan, mikäli

- vesijohdon peitesyvyys on alle 2,0 m
- sv-viemärin peitesyvyys on alle 1,5 m
- jv-viemärin asennussyvyys on alle 1,8 m

7. Kaivu- ja täyttötyöt

Pohjavedenpinnan tasosta ei ole tietoa. pohjavedenpinnan tason voidaan olettaa olevan noin 1 m maanpinnantasosta. Pohjavedenpinta alennetaan kaivannosta pumppaamalla.

Nykyisen rakennuksen perustamistapa ja -taso selvitetään koekuopalla laajennuksen liittymäkohtien osalta viimeistään ennen kaivutöiden aloittamista.
Nykyinen rakennus on todennäköisesti perustettu kallionvaraisesti.
Vanhojen perustusten läheisyydessä luiskaus on tehtävä 1:3 tai loivemmaksi.

Yli 1,2 m syvät täytemaassa olevat kaivannot luiskataan kaltevuuteen 1:1 tai loivemmiksi.
Luiskan pysyvyyttä on tarkkailtava ja luiskaa loivennettava tarvittaessa.
Mahdolliset lohkareet ja kivet poistetaan luiskasta niin, että niiden vierimisvaaraa kaivantoon ei ole.

Anturoiden alla tiivistetty täyttö ulotetaan pohjatasolla anturan reunan ulkopuolelle 0,5 m + puolet täytön paksuudesta. Täyttö tehdään kerroksittain tiivistäen siten, että tiivistys ulotetaan kunkin täyttökerroksen ulkoreunaan asti. Tiivistettyjen täyttökerrosten vaadittu kantavuusarvo E1 $\geq$ 60 MPa.

Maanvaraisen lattian alustäyttö salaojituskerroksen alapinnan tasoon tehdään kerroksittain tiivistäen. Tarkemmin materiaaliominaisuudet on esitetty oppaassa RIL 132-2000

Materiaalien tulee täyttää luokan I laatuvaatimukset.

Maanvaraisen lattian alustäytöltä vaaditaan seuraavat tiiviys- ja kantavuusarvot: Pienin sallittu yksittäinen tiiviysaste on ≥ 93% parannetun Proctor-kokeen maksimikuivatilavuuspainosta ja pienin sallittu yksittäinen kantavuusarvo levykuormituslaitteella määritettynä $E_1 \geq 50MPa$ (laatuluokka 1, RIL 132-2000).

Rakenteiden vierustäytöt tehdään routimattomalla, hyvin vettä läpäisevällä materiaalilla ja tiivistetään tiivistysluokan 1 mukaisesti. Rakenteiden vierustäyttöjen tiiveys- ja materiaaliominaisuuksien laatuvaatimukset on esitetty oppaassa RIL132-2000 s.56. Rakenteiden vierustäytöt tehdään laatuluokan I mukaisesti.

Rakennuksen salaojitusmateriaalin ominaisuudet on esitetty RIL132-2000 luvussa 5.2. Salaojituskerrosten materiaalin laatu tutkitaan rakeisuustutkimuksella ennen työn aloittamista.

Liikennöitävillä alueilla rakennekerrosten alapuoliset täytöt tehdään routimattomalla karkealla kitkamaalla ja tiivistetään KT-02 ohjeita noudattaen.

Kaikkien täyttötöiden osalta noudatetaan oppaan RIL 132-2000 ohjeita tiivistyksestä ja materiaaleista. Kaikki täytöt tiivistetään laatuvaatimusluokan I mukaisesti

8. Louhinta

Ennen louhintatyön aloittamista ja louhinnan jälkeen suoritetaan louhintakohteen läheisyydessä olevissa rakennuksissa tai niiden osissa katselmukset. Katselmus suoritetaan vähintään 50 m etäisyydellä olevissa rakennuksissa ja rakenteissa ja tätä kauempana, mikäli alueella on erityisen tärinäherkkiä kohteita.

Louhinnan toteutuksessa on erityisesti huomioitava vanhan rakennuksen suojaaminen. Mikäli louhinta ulotetaan nykyisen rakennuksen seinälinjan vireen, tulee tehdä aukiporaus vanhojen perustusten suojaamiseksi. Vanhan rakennuksen lattian alustäyttöjen valuminen avattuun kaivantoon tulee estää.

Nykyisen rakennuksen seinät ja ikkunat suojataan heittojen ja irtokivien varalta tarvittaessa vanerilevyillä. Louhinnoilla ei saa häiritä sitoutuvaa betonia.

Perustukset, salaojalinjat sekä pihan putkijohdot ja kaapelit kaivoineen, louhitaan suunnitelmien vaatimassa laajuudessa.

Kalliopintaa paljastetaan >0,5 metriä anturoiden reunalinjoilta, kallion viettojyrkkyys tutkitaan. Louhinta 2,0 metrin etäisyydellä anturoiden ulkolinjoilta sekä vanhojen perustusten läheisyydessä suoritetaan aina tarkkuuslouhintana.

Louhinnan pysyväksi jäävät reunat louhitaan kaikilla alueilla tihennetyllä reikävälillä tarkkuuslouhintana.

Nykyisen rakennuksen lähellä kallio louhitaan tarvittaessa jälkilouhintana, 2 m etäisyydeltä lopulliseen pintaan tai aukiporaukseen. Jälkilouhinta suoritetaan erittäin varovaista panostustapaa käyttäen. Jälkilouhinta-alueella reikäpanos jaetaan tarvittaessa osiin siten, että suurinta sallittua momentaanista räjähdysainemäärää ei ylitetä. Räjähdysainemäärää ohjaa rakenteiden ja laitteiden kestävyys louhinnan lähellä. Jälkilouhintakentistä esitetään erilliset panostuskaaviot rakennuttajan hyväksyttäväksi.

Urakoitsijan tulee esittää ennen työhön ryhtymistä louhintasuunnitelma, josta käy ilmi mm. suojaus, louhintajärjestys sekä poraus ja panostus. Lisäksi kustakin kentästä tulee työn kuluessa esittää yksityiskohtaiset poraus- ja panostuskaaviot.

Käytettävän räjähdysaineen tulee olla patrunoitua. Kentät on suunniteltava siten, ettei kiviä pääse sinkoutumaan. Räjäytettävät kentät on peitettävä tarvittaessa moninkertaisin täkkäyksin. Porauskaluston tulee olla varustettu pölynkeräyslaitteistolla.

Kaikki kohdat, joissa louhintataso muuttuu, louhitaan tarkkuuslouhintana. Tarkkuuslouhinnassa reikä-välin tulee olla 0,3 m. Tarkkuuslouhintareiät panostetaan F-putkipanosta tai vastaavaa käyttäen. Räjähtävää tulilankaa saa käyttää apuna sytytyksessä tarvittaessa. Ennen louhintaa reikien suuntaus on tarkistettava.

Tarkkuuslouhinnan toleranssina käytetään –100 mm (kova), +300 mm. Kaivannon pohjan louhintatoleranssi on –0 (kovia ei sallita), +400 mm.

Tärinäarvoissa noudatetaan tärinäselvityksessä ja riskianalyysissä esille tulleita raja-arvoja.

Louhintatärinöitä seurataan tärinämittareilla, jotka mittaavat heilahdusnopeuden vaaka- ja pystykomponenttia sekä kiihtyvyyttä. Louhintatärinän heilahdusnopeuden rajoituksissa noudatetaan myös sosiaali- ja terveysministeriön julkaisua Turvallisuus-määräykset 16:0, Räjäytysalan normeja.

9. Tarvittavat lisätutkimukset

Rakennuspaikalla suoritetaan aikaisempia tutkimuksia täydentämään koekuoppa-tutkimuksia kantavien seinälinjojen kohdalla sekä vanhan rakennuksen seinälinjan lähellä. Samalla havainnoidaan pohjaveden taso kuopista.
Pohjarakennuspiirustuksia ja -lausuntoa täydennetään.

10. Noudatettavat ohjeet

Pohjarakennustöissä noudatetaan seuraavia ohjeita:

- RIL 132-2000 Talonrakennuksen maarakenteet - yleinen rakennusselostus ja laatuvaatimukset
- Rakennuspohjan ja piha-alueiden maarakenne- ja kuivatusopas

MaKu 2001, Rakennustieto Oy
- Talonrakennuksen routasuojausohjeet, Rakennustieto Oy 1997
- KT-02, Kunnallisteknistentöiden yleinen työselitys
- C2, Suomen rakentamismääräyskokoelma, kosteus, määräykset ja ohjeet
- RYL 90, Rakennustöiden yleiset laatuvaatimukset

Vantaalla 25.5.2010

Geotekniikkapäällikkö Heikki Kangas Anna-Leena Karhunen

LIITTEET

Pintavaaituskartta	**MK 1:200**	**(Piir.nro.45316)**
Pohjatutkimuskartta	**MK 1:200**	**(Piir.nro. 45292)**
Leikkaukset 12 kpl	**MK 1:200/1:100**	**(Piir.nro:t 45293-45294)**

PINTA-ALAKÄSITTEET

hym^2

hyötyala; suunnitelmasta tai rakennuksesta mitattu, eri toimintoihin käytettävien huoneiden ja tilojen pinta-ala. Hyötyneliöihin ei lasketa käytävien, porrashuoneiden, teknisten tilojen, hormien tai rakenteiden pinta-alaa. Käsitettä käytetään tilaohjelman ja tavoitehinta- sekä rakennuskustannusarvion laatimisen yhteydessä.

hum^2

huoneala; suunnitelmasta tai rakennuksesta mitattu huoneiden pinta-ala. Huonealaan lasketaan kaikkien hyötytilojen, käytävien, porrashuoneiden, teknisten tilojen yms. alat. Huonealaan ei lasketa hormien tai rakenteiden pinta-alaa. Käsitettä käytetään mm. kustannusarvion laatimisen yhteydessä.

brm^2

bruttoala; tilaohjelman pohjalta laskettu tai suunnitelmasta tai rakennuksen ulkoseinien ulkopinnan mukaan mitattu kokonaislaajuus. Bruttoalojen laskentaan ohjelma-alan/hyötyalan lisäksi käytävien, porrashuoneiden, teknisten tilojen sekä rakenteiden ja hormien ala = kaikki rakennuksen alat. Käsitettä käytetään mm. kustannusarvion laatimisen yhteydessä.

htm^2

huoneistoala; huoneistoala on usein sama kuin vuokra-ala. Huoneistoalaan lasketaan ohjelma-/hyötyalan lisäksi myös käytävät ja kevyet väliseinät. Huoneistoalaan ei lasketa rakennuksen porrashuoneita, teknisiä tiloja, ulkoseiniä, hormeja eikä kantavia rakenteita. Käsitettä käytetään esim. vuokrasopimuksissa, yhtiöjärjestyksissä jne.

kem^2

kerrosala (rakennusoikeus) = kaavajuridinen suure; kerrosalaan luetaan rakennuslain mukaan kerrosten alat sekä se kellarikerroksen ja ullakon ala, johon on sijoitettu rakennuksen pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisia tiloja. Myönnettäessä rakennuslupaa 1.1.2000 jälkeen asemakaavoitetuilla alueilla, lasketaan ulkoseinän paksuudesta kerrosalaan 250 mm.. Käsitettä käytetään kaavoituksessa, rakennusluvissa, kiinteistöjen arviokirjoissa jne.

lähde: RT 12–11055, joulukuu 2011

painotettu muotokerroin

painotettu muotokerroin; $A_{ulkovaippa}$ / $A_{ohjelma\text{-}ala}$; painotettu muotokerroin lasketaan vertaamalla ulkovaipan pinta-alaa ohjelma-alaan, ulkovaipan rakennusosien pinta-aloja painotetaan niiden lämmönläpäisykertoimia vastaavilla kertoimilla. Tunnusluku huomioi myös tilankäytön tehokkuuden.

12 § Ystävyysseurojen toiminta-avustushakemukset 2016 ja tilitykset vuodelta 2015

VD/2907/02.03.01.03/2016

KN/HO/LP/AS/HY-L

Vantaalaisella ystävyysseuratoiminnalla on pitkät perinteet. Ystävyysseurat ovat ylläpitäneet suhteita ulkomailla sijaitseviin ystävyyskaupunkeihin ja lisänneet näiden maiden kulttuurin tuntemusta Vantaalla. Vantaan kaupunki on myöntänyt toiminta-avustuksia niille vantaalaisille ystävyysseuroille, joilla on yhteistoimintaa vastaavan järjestön kanssa Vantaan ystävyyskaupungissa tai toimii mm. ao. maan ja ystävyyskaupungin historiaa, kulttuuria ja elämää koskevan tiedon lisäämiseksi ja syventämiseksi Vantaalla.

Ne ystävyysseurat, joille kaupunginhallitus on myöntänyt 11.5.2015 § 10 toiminta-avustuksia vuodelle 2015, ovat toimittaneet tilityksensä kaupunginkansliaan määrättyyn päivämäärään mennessä. Tilitykset on tarkastettu ja ne voidaan hyväksyä.

Avustushakemukset ja tilitykset ovat nähtävinä kokouksessa.

Vuodelle 2016 ystävyyskaupunkitoiminnan menokohdalle 10 40 60 200 on ystävyysseurojen toiminta-avustuksiin varattu 5 000 euroa. Avustushakemuksia on saapunut yhteensä viisi kappaletta seuraavilta seuroilta:

Vantaan Suomi-Israel yhdistys ry, 1 500,00 €
Suomi-Unkari Seuran Vantaan osasto ry, 1 500,00 €
Vantaan Suomi-Puola yhdistys ry, 1 500,00 €
Suomi-Venäjä -seuran Vantaan osasto ry, 500,00 €
Vantaa-Seura ry, 1 500,00 €

Avustusta hakeneista yhdistyksistä Vantaa-Seura ry on ainoa, jolla ei ole vakiintunutta toimintaa Vantaan ystävyyskaupunkien kanssa. Lisäksi Vantaa-Seura ry on saanut vuodelle 2016 vapaa-ajanlautakunnalta 10 000 euron toiminta-avustuksen (9.12.2015 § 11). Tämän vuoksi esitetään, että Vantaa-Seura ry:lle ei myönnetä ystävyysseurojen toiminta-avustusta.

Avustushakemukset ja tilitykset ovat nähtävillä kokouksessa.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) myöntää toiminta-avustusta vuodelle 2016 menokohdalta "Ystävyyskaupunkitoiminta, toiminta-avustukset" seuraavasti:
Vantaan Suomi-Israel yhdistys ry 1 500,00 €
Suomi-Unkari Seuran Vantaan osasto ry 1 500,00 €
Vantaan Suomi-Puola yhdistys ry 1 500,00 €
Suomi-Venäjä -seuran Vantaan osasto ry 500,00 €
b) hylätä Vantaa-Seura ry:n avustushakemus edellä esitetyin perustein,
c) todeta, että toiminta-avustusten käytöstä on kaupungin taloussäännön 29 §:n perusteella annettava tilitys kaupunginhallitukselle viimeistään 28.4.2017 mennessä ja
d) hyväksyä edellä mainittujen ystävyysseurojen tilitykset vuoden 2015 toiminta-avustusten käytöstä.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Paula Lehmuskallio poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 1. oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
suhdetoimintasihteeri Anastasia Susi, puh. 09 8392 3949, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

13 § Ystävyysseurojen avustusten siirto kaupunginjohtajan toimialalta konserni- ja asukaspalveluiden toimialan kuntalaispalveluiden tulosalueelle

VD/4277/00.01.01.01/2016

KN/HO/LP/AS/JN/IL/LH/MT/HY-L

Vantaan kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännön 4 § kohdan 41 mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on, ellei kaupunginhallitus ole toisin päättänyt, päättää avustusten myöntämisestä. Ystävyysseurojen avustukset on tähän saakka myönnetty kaupunginhallituksessa ja määrärahat on varattu talousarviossa kaupunginjohtajan toimialalle menokohdalle 10 40 60 200. Vuodelle 2016 ystävyysseurojen toiminta-avustuksiin on varattu 5 000 euroa. Avustukset käsitellään tässä kokouksessa erillisenä asiana.

Kaupungin avustuskäytäntöjen ja -prosessien yhtenäistämiseksi on tarkoituksenmukaista siirtää ystävyysseuratoiminnan tuki vuoden 2017 talousarviosta alkaen kaupunginjohtajan toimialalta konserni- ja asukaspalvelujen toimialalle kuntalaispalvelujen valmisteltavaksi. Toimialan avustusten periaatteista ja myöntämisestä päättää kaupunginhallituksen yleisjaosto.

Vantaalaisella ystävyysseuratoiminnalla on pitkät perinteet. Ystävyysseurat ovat ylläpitäneet suhteita ulkomailla sijaitseviin ystävyyskaupunkeihin ja lisänneet näiden maiden kulttuurin tuntemusta Vantaalla. Vantaan kaupunki on myöntänyt toiminta-avustuksia niille vantaalaisille ystävyysseuroille, joilla on yhteistoimintaa vastaavan järjestön kanssa Vantaan ystävyyskaupungissa tai jotka toimivat kyseisen maan ja ystävyyskaupungin historiaa, kulttuuria ja elämää koskevan tiedon lisäämiseksi ja syventämiseksi Vantaalla.

Ystävyysseura-avustusta aiemmin hakeneille tahoille tiedotetaan muuttuvista avustuskäytännöistä.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) vuoden 2017 talousarviosta lähtien ystävyysseuroille tarkoitettu avustusmääräraha varataan talousarviossa asukaspalvelujen toimialan menokohdalle 16 36 10 100,
b) ystävyysseuroille varatun määrärahan tulee jatkossakin kohdistua ystävyyskuntatoimintaan,
c) määrärahan jakamisesta päättää yleisjaosto ja päätökset valmistellaan konserni- ja asukaspalveluiden toimialalla kuntalaispalveluiden tulosalueella ja
d) kuntalaispalvelujen tulosalueella määritellään syksyn 2016 aikana ystävyysseurojen avustukselle myöntämisperusteet, jotka tuodaan yleisjaoston hyväksyttäväksi ennen toiminta-avustuksien hakuaikaa, joka on vuosittain helmikuussa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
Kuntalaispalveluiden johtaja Iiris Lehtonen, puh. 040 511 6142, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
hallintojohtaja Hanna Ormio puh. 09 8392 2484, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

14 § Valtion ja pääkaupunkiseudun välinen kasvusopimus 2016-2018

VD/4966/00.04.00/2016

KN/JV/KV/LB/HY-L

Pääministeri Sipilän hallitusohjelman mukaan pääkaupunkiseudun kanssa valmistellaan kasvusopimus neuvottelumenettelyllä osana metropolipolitiikkaa. Kasvusopimusmenettelyn lainsäädännöllisenä perustana on alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoimien hallinnoinnista annetun lain (7/2014) 45 § ja sen nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen (356/2014) 14 §.

Kasvusopimus on luonteeltaan aiesopimus, jossa sovitaan valtion ja suurten kaupunkiseutujen kesken strategisista kehittämisen painopisteistä vuosille 2016–2018. Kasvusopimusten tavoitteena on elinkeinoelämän kasvun ja kilpailukyvyn vahvistaminen.

Valtion ja pääkaupunkiseudun välisen kasvusopimuksen tavoitteena on luoda sopimuksessa mukana olevista kaupungeista älykkäiden ja puhtaiden ratkaisujen edelläkävijäalue. Smart & Clean -projektin tavoitteena on, että vuonna 2020 pääkaupunkiseutu tarjoaa parhaita älykkäitä ja puhtaita ratkaisuja maailman kaupunkien haasteisiin. Pääkaupunkiseutu ja Lahti ovat tuolloin näyteikkuna suomalaisten ja kansainvälisten yritysten liiketoiminnan parhaille esimerkeille.

Kasvusopimuksen toteuttamisen tavoitteita ovat:
- Yksityisten työpaikkojen määrän kasvu älykkäiden ja puhtaiden ratkaisujen alalla
- Älykkäitä ja puhtaita ratkaisuja tarjoavien yritysten tuotekehityksen ja innovaatioiden kaupallistamisen tukeminen sekä viennin ja liikevaihdon kasvu
- Alueelle suuntautuvien investointien lisääntyminen
- Kaupunkien ilmasto- ja ympäristötavoitteiden toteutuminen, erityisesti hiilidioksidipäästöjen pieneneminen
- Innovatiivisten julkisten hankintojen edistäminen älykkäissä ja puhtaissa ratkaisuissa. Tavoitteena on tehdä julkisia hankintoja jatkossa uudella tavalla ja luoda yrityksille kannusteita kehittää uusia ratkaisuja.
- Kaupunkien ja koko Suomen kansainvälisen maineen ja mielikuvan vahvistuminen älykkäiden ja puhtaiden ratkaisujen huippualueena.

Smart & Clean -projektia toteuttamaan Sitra on perustanut viideksi vuodeksi määräaikaisen Pääkaupunkiseudun Smart & Clean -säätiön. Säätiön kautta luodaan noin 20–30 konkreettista Smart & Clean -liiketoimintaa ja -referenssejä mahdollistavaa projektia pääkaupunkiseudulle viiden vuoden aikana, jotka liittyvät liikenteeseen ja liikkumiseen, rakentamiseen, energiaan, jäte- ja vesisektoriin, kiertotalouteen ja kuluttaja-cleantechiin. Säätiön keskeinen tehtävä on tehdä valmistelutyötä Smart & Clean -hankkeille, jotka voivat olla julkisia hankkeita tai hankintoja, yritysten välisiä hankkeita tai tutkimus- ja kehitysluonteisia projekteja.

Säätiön rahoitus koko toiminta-ajalle on yhteensä 7,5 miljoonaa euroa, josta kolmannes tulee Sitralta, kolmannes kaupungeilta ja kuntayhtymiltä ja kolmannes yrityksiltä, yliopistoilta ja tutkimuslaitoksilta. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö ohjaa Valtioneuvoston periaatepäätöksellä AIKO-rahoitusta (alueelliset innovaatiot ja kokeilut) 2,5 miljoonaa euroa Smart & Clean -kokonaisuuteen liittyville hankkeille. AIKO-rahoitusta hallinnoi Uudenmaan liitto.

Vantaan kaupunginhallitus on päättänyt kokouksessaan 4.4.2016 § 7 osallistua Smart & Clean -projektia varten perustettavan määräaikaisen säätiön toimintaan ja rahoittamiseen. Säätiön viiden vuoden toiminta-aikana Vantaan avustus on yhteensä neljäsataakolmekymmentäneljätuhatta (434 000) euroa, joka rahoitetaan puoliksi kaupunginhallituksen ja elinkeinopalveluiden määrärahoista. Rahoittamisesta on erikseen säädetty kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksellä säätiön toiminta-avustuksesta (VD 4823/02.03.01.03/2016).

Kasvusopimuksen toimeenpanoa seurataan säännöllisesti elinkeinoministerin johtamassa metropolipolitiikan neuvottelukunnassa. Smart & Clean -projektia toteuttavassa säätiössä toimijoita ovat henkilökunta, hallitus, hallintoneuvosto sekä Smart & Clean -asiantuntijaverkosto. Vantaan kaupunki on edustettuna säätiön hallituksessa (apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä) ja hallintoneuvostossa (kaupunginjohtaja Kari Nenonen). Smart & Clean säätiön toimintaan

osallistumista ja koordinointia varten on perustettu myös kaupunginjohtajan nimeämä sisäinen työryhmä (puheenjohtaja José Valanta).

Kasvusopimusmenettelystä vastaa työ- ja elinkeinoministeriö. Kasvusopimus on tarkoitus uudistaa vuonna 2019.

Kasvusopimusehdotus on liitteenä.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 14

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä liitteen mukainen Valtion ja pääkaupunkiseudun välinen kasvusopimus vuosille 2016–2018
b) oikeuttaa kaupunginjohtaja allekirjoittamaan sopimus
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Valtion ja pääkaupunkiseudun välinen kasvusopimus 2016–2018 (25.5.2016)

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia
elinkeinopalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
elinkeinojohtaja Jose Valanta, puh. 09 8392 1108, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
kaupunginjohtaja Kari Nenonen, puh. 09 8392 2101, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtion ja pääkaupunkiseudun välinen kasvusopimus 2016–2018

25.5.2016

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
PL 32 (Aleksanterinkatu 4)
00023 Valtioneuvosto • Puh. 029 506 0000
Faksi 09 1606 2160 • www.tem.fi

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
PB 32 (Alexandersgatan 4)
00023 Statsrådet •Tfn 029 506 0000
Fax 09 1606 2160 • www.tem.fi

MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY
P.O. Box 32 (Aleksanterinkatu 4)
FI-00023 Government •Tel. +358 29 506 0000
Fax +358 9 1606 2160 • www.tem.fi

LIITE: Kaupunginhallitus 23.05.2016 / 14 §

VALTION JA PÄÄKAUPUNKISEUDUN VÄLINEN KASVUSOPIMUS

SOPIJAOSAPUOLET

Valtio: työ- ja elinkeinoministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö ja ympäristöministeriö

Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Lahden kaupungit

Uudenmaan liitto

TARKOITUS JA TAUSTA

Kasvusopimusmenettelystä vastaa työ- ja elinkeinoministeriö. Kasvusopimus on luonteeltaan aiesopimus, jossa sovitaan valtion ja suurten kaupunkiseutujen kesken strategisista kehittämisen painopisteistä vuosille 2016–2018. Kasvusopimusmenettelyn lainsäädännöllisenä perustana on alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoimien hallinnoinnista annetun lain (7/2014) 45 § ja sen nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen (356/2014) 14 §. Valmistelussa on noudatettu em. lain mukaista menettelytapaa, jolla on varmistettu yhteensopivuus aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelman kanssa.

Kasvusopimuksen tarkoituksena on pääkaupunkiseudun ja Lahden kaupungin kilpailukyvyn vahvistaminen yhteistyössä valtion, kaupunkien ja muiden toimijoiden kesken. Yhteistyötä valtion ja pääkaupunkiseudun toimijoiden kesken edistetään kasvusopimuksen lisäksi toteuttamalla metropolipolitiikkaa valtion ja seudun toimijoiden kumppanuudella. Keskeisenä yhteistyöelimenä on elinkeinoministerin johtama metropolipolitiikan neuvottelukunta, joka käsittelee sopimusasioiden lisäksi muita valtion ja seudun yhteistyöasioita (mm. kansainvälisen kilpailukyvyn kehittämistä ja maahanmuuttokysymyksiä).

Pääministeri Sipilän hallitusohjelman mukaan hallitus tukee kaupunkiseutujen ja kasvukäytävien sekä eri alueiden omiin vahvuuksiin perustuvan kilpailukyvyn parantamista muun muassa kehittämällä sopimuspohjaista yhteistyötä valtion kanssa. Lisäksi hallitusohjelmassa on erikseen mainittu pääkaupunkiseudun kanssa tehtävä sopimus siitä, miten edistetään metropolialueen kansainvälistä kilpailukykyä, elinkeinopolitiikkaa, aluekehitystä sekä yhteistyötä maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelussa ja segregaation ehkäisyä.

Valtion ja kaupunkiseutujen välisillä kasvusopimuksilla toteutetaan hallitusohjelman ja sen toimeenpanosuunnitelman mukaisen kilpailukykykärkihankkeen toimenpiteitä alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisestä. Kasvusopimusten tavoitteena on elinkeinoelämän kasvun ja kilpailukyvyn vahvistaminen. Valtion ja kaupunkiseutujen väliseen sopimuskokonaisuuteen kuuluvat myös MAL-aiesopimukset, jotka laaditaan erikseen Helsingin, Tampereen, Turun ja Oulun kaupunkiseutujen kanssa. Valtio keskustelee Lahden kaupungin kanssa maankäytön, asumisen ja liikenteen ratkaisuista ottaen huomioon Lahden ja pääkaupunkiseudun yhteistyön.

Hallitus on linjannut tavoitteet sopimuksellisen politiikan toteuttamiselle talous-poliittisessa ministerivaliokunnassa 20.10.2015. Ministerivaliokunnan linjausten perusteella pääkaupunkiseudun kasvusopimus tehdään suoraan neuvottelumenettelyllä osana metropolipolitiikkaa.

TAVOITTEET

Kasvusopimuksen tavoitteena on luoda sopimuksessa mukana olevista kaupungeista älykkäiden ja puhtaiden ratkaisujen edelläkävijäalue. Smart & Clean -projektin tavoitteena on, että vuonna 2020 pääkaupunkiseutu tarjoaa parhaita älykkäitä ja puhtaita ratkaisuja maailman kaupunkien haasteisiin. Pääkaupunkiseutu ja Lahti ovat tuolloin näyteikkuna suomalaisten ja kansainvälisten yritysten liiketoiminnan parhaille esimerkeille.

Kasvusopimuksen toteuttamisen tavoitteita ovat:

- Yksityisten työpaikkojen määrän kasvu älykkäiden ja puhtaiden ratkaisujen alalla
- Älykkäitä ja puhtaita ratkaisuja tarjoavien yritysten tuotekehityksen ja innovaatioiden kaupallistamisen tukeminen sekä viennin ja liikevaihdon kasvu
- Alueelle suuntautuvien investointien lisääntyminen
- Kaupunkien ilmasto- ja ympäristötavoitteiden toteutuminen, erityisesti hiili-dioksidipäästöjen pieneneminen
- Innovatiivisten julkisten hankintojen edistäminen älykkäissä ja puhtaissa ratkaisuissa. Tavoitteena on tehdä julkisia hankintoja jatkossa uudella tavalla ja luoda yrityksille kannusteita kehittää uusia ratkaisuja.
- Kaupunkien ja koko Suomen kansainvälisen maineen ja mielikuvan vahvistuminen älykkäiden ja puhtaiden ratkaisujen huippualueena.

TOIMENPITEET

Smart & Clean -projektia toteuttamaan on keväällä 2016 perustettu määräaikainen säätiö, joka toimii tiiviissä yhteistyössä projektiin osallistuvien tahojen kanssa ja vastaa projektissa toteutettavien kehittämiskokonaisuuksien koordinoinnista. Säätiön toiminta-aika on viisi (5) vuotta. Säätiön keskeinen tehtävä on tehdä valmistelutyötä Smart & Clean -hankkeille, jotka voivat olla julkisia hankkeita tai hankintoja, yritysten välisiä hankkeita tai tutkimus- ja kehitysluonteisia projekteja.

Säätiön tarkoituksena on, että pääkaupunkiseudulle ja sen välittömille lähialueille kehitetään ja suunnitellaan vuoteen 2021 mennessä kansainvälisiksi referensseiksi kelpaavia, älykkäitä ja ekologisesti edistyksellisiä, ratkaisuja ja palveluja julkishallinnon, yritystoiminnan ja kansalaisten tarpeisiin. Säätiön tavoitteena on luoda noin 20 - 30 merkittävää hankekokonaisuutta vuoteen 2021 mennessä.

Säätiön toiminta liittyy liikenteeseen ja liikkumiseen, rakentamiseen, energiaan, jäte- ja vesisektoriin, kiertotalouteen ja kuluttaja-cleantechiin. Säätiö valmistelee kunkin painopisteen alle useampia kehittämis- ja kaupallistamishankekokonaisuuksia yhteis-työssä kaupunkien, yritysten, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten sekä valtion kanssa.

Työvälineinä ovat mm. tutkimustoiminta, julkiset ja yksityiset investoinnit, innovatiiviset julkiset hankinnat, aikainen markkinavuoropuhelu, living labit ja pilotointialustat sekä markkinointi ja viestintä. Kehitettävillä ratkaisuilla ja palveluilla tulee olla myös vientipotentiaalia.

Innovatiivisten julkisten hankintojen edistämiseksi kaupungit laativat osana Smart & Clean -projektia yhdessä tiekartan, jossa tunnistetaan lähivuosien merkittävät älykkäiden ja puhtaiden ratkaisujen hankinnat ja niihin liittyvät toimenpiteet.

TOTEUTUS, SEURANTA JA RAHOITUS

Valtio-osapuolen sitoutuminen sopimuksiin määritellään keväällä 2016 valtioneuvoston periaatepäätöksellä, jossa linjataan valtion tahtotila ja tuki eri sopimusmuodoille julkisen talouden suunnitelman ja talousarvion puitteissa. Valtion rahoitustoimenpiteet edellyttävät eduskunnan päätöstä. Toimenpiteitä toteutetaan valtiontalouden ja kaupunkien kehysten ja talousarvioiden puitteissa.

Sopimusosapuolet edistävät kasvusopimuksessa esitettyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista omassa päätöksenteossaan. Kasvusopimuksen toimeenpanoa seurataan säännöllisesti elinkeinoministerin johtamassa metropolipolitiikan neuvottelukunnassa. Lahden kaupungin edustajat osallistuvat neuvottelukunnan työhön ja valmisteluun silloin, kun käsitellään tähän kasvusopimukseen liittyviä asioita.

Smart & Clean -projektia toteutetaan kolmikantaperiaatteella: kaupungit, valtio ja yritykset. Projektia toteuttavassa säätiössä toimijoita ovat henkilökunta, hallitus, hallintoneuvosto sekä Smart & Clean -asiantuntijaverkosto.

Smart & Clean -asiantuntijaverkoston tehtävänä on tarjota maailman paras asiantuntijuus projektissa suoritettaviin toimintoihin, erityisesti hankkeiden edistämiseen ja toteutukseen. Verkosto koostuu yritysten, valtion, kaupunkiorganisaatioiden, tutkimussektorin ja muiden järjestöjen suomalaisista ja kansainvälisistä asiantuntijoista. Näitä ovat esimerkiksi Tekes-ohjelmat, Finpro, Cleantech Finland, ulkoasianministeriö, ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, korkeakoulut; HSL, HSY sekä Climate Leadership Councilin ja ilmastokumppanien jäsenyritykset.

Sitra perustaa säätiön ja lahjoittaa säädepääoman 50.000 euroa.

Toiminnan rahoitus:

Rahasto (7,5 miljoonaa euroa)

Smart & Clean -säätiön kehittämien pilottien ja projektien suunnittelu tehdään säätiön rahaston pääomalla. Itse projektien toteutuksen rahoitus suunnitellaan projekti-kohtaisesti. Niiden rahoitustarve tulee olemaan merkittävä, mutta sitä on haastavaa arvioida, ennen kuin kehittämiskokonaisuuksien tarkemmat hankesuunnitelmat valmistuvat. Tämä budjetin ulkopuolinen rahoitus ei tule kohdistumaan säätiölle, vaan suoraan kullekin projektille hankkeiden toteuttajien toimesta.

Säätiön rahoitus jakautuu seuraavasti: Kaupungit/kuntayhtymät 1/3, yritykset/yliopistot/tutkimuslaitokset 1/3 ja Sitra 1/3. Rahoitusosuudet ovat seuraavat:

Yritykset/yliopistot/tutkimuslaitokset: tavoitteena on 2,5 miljoonan euron rahoitus.

Kaupungit/kuntayhtymät: 2,5 miljoonaa euroa. Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Lahti sekä Uudenmaan liitto osallistuvat projektiin jakamalla osallistumiskustannukset.

Sitra: 2,5 miljoonaa euroa. Sitran osuudesta on Sitran hallituksen tekemä ehdollinen päätös 17.12.2015, joka perustuu muiden toimijoiden vastaavan suuruisilla summilla säätiön rahoitukseen mukaan tuloon.

Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö osoittaa kasvusopimuksen kautta rahoitusta Smart & Clean -projektin toteuttamiseen yhteensä 2,5 miljoonaa euroa vuosina 2016 – 2018 valtion talousarvion puitteissa. Työ- ja elinkeinoministeriön rahoitus on alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen (AIKO) määrärahaa (momentti 32.50.40). Alueelliset innovaatiot ja kokeilut -määrärahalla toteutettavien hankkeiden rahoitus osoitetaan

Uudenmaan liitolle, joka tekee rahoituspäätökset yksittäisille hankkeille. Liiton tulee rahoittaa säätiön esittämä hanke, jos se on sopimuksen ja lain mukainen. AIKO-rahoituksen osuus voi olla korkeintaan 50 prosenttia hankkeen julkisen rahoituksen määrästä.

Sopimus on voimassa vuoden 2018 loppuun saakka.

Sopimus on tarkoitus uudistaa vuonna 2019.

ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä 25.5.2016

Olli Rehn
Elinkeinoministeri
Työ- ja elinkeinoministeriö

Anne Berner
Liikenne- ja viestintäministeri
Liikenne- ja viestintäministeriö

Kimmo Tiilikainen
Maatalous- ja ympäristöministeri
Ympäristöministeriö

Jussi Pajunen
Kaupunginjohtaja
Helsingin kaupunki

Jukka Mäkelä
Kaupunginjohtaja
Espoon kaupunki

Kari Nenonen
Kaupunginjohtaja
Vantaan kaupunki

Christoffer Masar
Kaupunginjohtaja
Kauniaisten kaupunki

Jyrki Myllyvirta
Kaupunginjohtaja
Lahden kaupunki

Ossi Savolainen
Maakuntajohtaja
Uudenmaan liitto

15 § **Vuoden 2016 ensimmäinen osavuosikatsaus 1.1.-30.4.2016**

VD/4692/02.01.02.00/2016

KN/PM/PO/HY-L

Talousarvion täytäntöönpanoa koskevien ohjeiden mukaisesti talousarvion määrärahojen ja sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle vuosikolmanneksittain tammi-huhtikuun, tammi-syyskuun sekä koko vuoden osalta tilinpäätöksen yhteydessä. Vuoden 2016 ensimmäinen osavuosikatsaus on laadittu tilanteen 30.4.2016 mukaisesti.

Toimintaympäristön kehitys

Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Vantaan väkiluku oli maaliskuun lopussa 215 810. Kaupungin väestönkasvu on vuoden kolmen ensimmäisen kuukauden aikana ollut peräti 1 210 henkilöä, mikä on lähes kaksi kertaa enemmän kuin viime vuoden tammi-maaliskuussa. Muuttoliikkeen osuus väestönkasvusta oli kuluvan vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana kolme neljännestä. Maassamuutto oli alkuvuodesta voitollista 650 henkilön verran. Maahanmuutosta muuttovoittoa on kertynyt 275 henkilöä. Syntyneitä Vantaalla oli alkuvuodesta nelisen kymmentä vähemmän, ja kuolleitakin kymmenkunta vähemmän kuin vuotta aiemmin vastaavana ajanjaksona. Espoossa väestönkasvu on alkuvuodesta ollut vain puolet Vantaan väestönkasvusta. Helsingin väkiluvun kasvu oli alkuvuodesta vain sata henkilöä enemmän kuin Vantaalla

Vantaan työttömyysaste oli maaliskuun lopussa 12,2 prosenttia, mikä on 0,2 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuotta aiemmin. Se oli Helsingin seutukunnan kunnista kolmanneksi korkein Helsingin ja Lohjan jälkeen. Koko Uudenmaan maakunnan alueella työttömyysaste oli 11,4. Maalikuun lopussa oli pidempään kuin vuoden työttömänä olleita vantaalaisia 5 310. Se oli 1 280 (32 %) enemmän kuin vuotta aiemmin. Pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu Vantaalla oli hieman suurempaa kuin Helsingissä, ja samansuuruista kuin Espoossa. Nuorten työttömien määrä väheni Helsingissä hieman, Vantaalla ja Espoossa kasvoi. Vantaalla alle 25-vuotiaita nuoria oli maaliskuun lopussa työttömänä 1 350 eli 130 (11 %) enemmän kuin vuosi sitten. Yli 50-vuotiaita työttömiä oli Vantaalla nyt 410 (9 %) enemmän kuin vuotta aiemmin. Sama kasvava suuntaus oli myös naapurikaupungeissa.

Avoimia työpaikkoja Vantaalla oli maaliskuun lopulla 2 275, yli kuusi sataa, ja Espoossa 1 930, yli sata, enemmän kuin vuotta aiemmin, kun taas Helsingissä niitä oli 6 950, parisen sataa vuoden takaista määrää vähemmän.

Vantaalle on valmistunut vuoden 2016 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana 535 uutta asuntoa, satakunta enemmän kuin vuoden 2015 tammi-maaliskuussa. Tammi-maaliskuussa rakennuslupia on myönnetty 1 230 asunnon rakentamiseksi, mikä on kaksi sataa asuntoa enemmän kuin vastaavaan aikaan 2015. Alkuvuodesta 2016 on aloitettu 160 pientaloasunnon ja 700 kerrostaloasunnon rakennustyöt. Se on kolmisen sataa vähemmän kuin vuoden 2015 tammi-maaliskuussa.

Maaliskuun 2016 lopussa Vantaalla oli rakenteilla yli 4 000 asuntoa, nelisen sataa asuntoa enemmän kuin vuotta aiemmin. Rakenteilla olevista asunnoista yli neljä viidesosaa valmistuu kerrostaloihin. Eniten asuntoja oli rakenteilla Kivistön suuralueella ja Tikkurilassa.

Rakenteilla olevien asuntojen ja niiden rakentamiseen myönnettyjen rakennuslupien perusteella Vantaalle arvioidaan valmistuvan kuluvan vuoden aikana kolmisen tuhatta asuntoa. Niistä neljä viidestä on kerrostalossa.

Vuoden 2016 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana on Vantaalle valmistunut toimitilaa 27 200 k-m^2. Rakenteilla oli 270 000 k-m^2:n verran uutta toimitilaa, mikä on hieman vähemmän kuin mitä oli rakenteilla vuoden 2015 maaliskuun lopussa. Rakennuslupia uusien toimitilarakennusten rakentamiseksi haettiin tammi-maaliskuussa kaikkiaan 29 000 k-m^2:n verran. Noin kaksi kolmasosaa rakenteilla olevasta kerrosalasta valmistuu aikanaan Aviapoliksen suuralueelle.

Talouden kehitys

Kaupunki on saanut tammi-huhtikuussa 2016 verotilityksiä yhteensä 323 milj. euroa (2015: 318 milj. euroa), josta kunnallisveroja 301,9 milj. euroa (2015; 296,6 milj. euroa), yhteisöveroja 20,6 milj. euroa (2015; 20,5 milj. euroa) ja kiinteistöveroja 0,8 milj. euroa (2015; 0,7 milj. euroa). Kiinteistöverot tilitetään pääosin kahdessa erässä syys- ja marraskuussa.

Koko maassa kunnallisveroja on tilitetty kunnille tammi-huhtikuussa 1,8 prosenttia edellisvuotta enemmän, Vantaalla kasvu oli myös 1,8 prosenttia. Verovuoden 2016 kunnallisveron ennakoita kaupunki on saanut tammi-elokuussa yhteensä 197,6 milj. euroa, 1,2 prosentin kasvu edellisvuoteen verrattuna. Kunnallisveron tilitykset ovat vastanneet talousarvion mukaista ennustetta alkuvuoden tilityksistä. Kunnallisveroja ennustetaan kuitenkin Kuntaliiton kevään 2016 kehikon mukaan kertyvän Vantaalla noin 6 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa on oletettu.

Kaupunki on saanut yhteisöverotilityksiä yhteensä 20,6 milj. euroa tammi-huhtikuussa, kasvua 0,8 prosenttia edellisvuoteen nähden. Koko maassa kuntien vastaava yhteisöverojen muutos edellisvuoteen oli 7,6 prosenttia, vaikka yhteisöveron määräaikaista jako-osuutta laskettiin 5 prosenttia vuoden 2016 alusta lukien. Vantaan yhteisöverotulojen ennustetaan kuntaliiton kehikon mukaan alittavan talousarvon noin 3 milj. eurolla. Ennustetta tarkennetaan toukokuun tilityksen varmistuttua.

Verohallinnon kiinteistöveron maksuunpanotiedon mukaan Vantaalla kiinteistöveroja kertyisi 75,1 milj. euroa vuonna 2016, joka alittaa talousarviossa oletetun lähes 3 milj. eurolla.

Kaupunki saa peruspalvelujen valtionosuutta valtiovarainministeriön päätöksen mukaan 171,8 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaan 14,2 milj. euroa vuonna 2016. Opetus- ja kulttuuriministeriön lopullinen päätös tulee vuoden lopussa. Yhteensä valtionosuuksia kertyisi päätösten pohjalta 186 milj. euroa, 2 milj. euroa yli talousarvion.

Kokonaisuutena verotulojen arvioidaan alittavan talousarvion noin 12 milj. eurolla, mikäli valmistuva verotus vastaa keväällä 2016 annettua ennakkotietoa. Valtionosuuksien oletetaan ylittävän talousarvion noin 2 milj. eurolla.

Käyttötalous

Tammi-huhtikuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen toimintatuottoja on kertynyt 140,7 milj. euroa, toimintamenoja (ilman HSY ja valmistusta omaan käyttöön) -465,2 milj. euroa ja toimintakatteeksi muodostunut -324,6 milj. euroa. Tammi-huhtikuussa toimintatulot ovat toteutuneet 35-prosenttisesti, toimintamenot 31-prosenttisesti ja toimintakate 30-prosenttisesti talousarvioon nähden.

Ennusteen mukaan toimintatulot kasvavat 414 milj. euroon ja toimintakulut 1 491 milj. euroon (ilman HSY ja valmistusta omaan käyttöön). Euromääräisesti suurimmat ylitysuhat muodostuvat työmarkkinatuen kuntaosuudesta (1,7 milj. euroa) ja erikoissairaanhoidosta (6,9 milj. euroa). Toimintakulut (ilman VOK, HSY) tulevat ennusteen mukaan ylittämään talousarvion noin 4,5 milj. eurolla, toimintatuotot ylittyvät maanmyynti- ja sopimustuottojen alkuvuoden suotuisasta kehityksestä johtuen 14 milj. eurolla ja toimintakatteen ennustetaan siten toteutuvan 10 milj. euroa talousarviossa oletettua parempana.

Rahoitustuotot tulevat toteutumaan talousarvion mukaisesti. Rahoituskulujen ennustetaan alittavan talousarvion noin 3,2 milj. eurolla edelleen matalana pysyvästä korkotasosta johtuen.

Verotulojen ennustetaan alittavan talousarvion 12 milj. eurolla ja valtionosuustuottojen ylittävän talousarvion 2 milj. eurolla.

Poistoja on tammi-huhtikuussa toteutunut 35 milj. euroa. Poistot tulevat ylittämään talousarviossa oletetun noin 5 milj. eurolla, koska Kehärataan kuului talousarviossa oletettua enemmän lyhyen poistoajan hankeryhmiä. Kehäradan poistot ovat vuodesta 2016 alkaen noin 22 milj. euroa vuodessa. Vuonna 2020 taso laskee, kun viiden vuoden poistoajalla olevat investoinnit tulevat loppuun poistetuksi (näiden vaikutus 11,8 milj. euroa /vuosi). Vuodesta 2021 alkaen kehäradan poistot ovat noin 10 milj. euroa /vuosi. Lisäksi kuluvana vuonna tullaan tekemään Kivistön alueen maakaupoista johtuen noin 10 milj. euron arvonalennus Koy Erikasin osakkeiden tasearvoon. Poistoja ja arvonalenemisia ennustetaan kertyvän vuonna 2016 yhteensä noin 120 milj. euroa.

Vuoden 2015 ensimmäisessä osavuosikatsauksessa vuosikatteeksi ennustetaan 72,3 milj. euroa, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 3 milj. eurolla (talousarvio 68,9 milj. euroa). Tulosennuste päätyy poistoista ja arvonalennuksista johtuen huhtikuun lopussa tehdyn ennusteen perusteella -47,4 milj. euron alijäämään (talousarvio -35,8 milj. euroa).

Investoinnit

Tammi-huhtikuussa on kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen investointiosan menoja toteutunut 19 milj. euroa, josta Kehäradan osuus on vain 0,7 milj. euroa ja Kehä III:n 0,3 milj. euroa. Kehäradalle ei ole määrärahavarausta vuodelle 2016, ennuste vuonna 2016 tehtävillä töille on yhteensä 3,4 milj. euroa. Huonokuntoisten koulutilojen korvaavista tilahankkeista johtuen rakentamisen hankeryhmän määrärahojen ennustetaan ylittyvän noin 2 milj. eurolla. Kunnallistekniikan investoinnit (ilman Kehärataa ja Kehä III) ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Kiinteän omaisuuden ostomäärärahojen ennustaan ylittävän talousarvion noin 7 milj. eurolla, josta tullaan esittämään määrärahakorotusta tämän vuoden aikana.

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen kokonaisinvestointimenojen ennustetaan ensimmäisen vuosikolmanneksen jälkeen toteutuvan 116 milj. euron tasolla ja ylittävän talousarvion investointimäärärahat noin 13 milj. eurolla. Investointituloja ennustetaan kertyvän 3,7 milj. euroa ja investointiosan netoksi ennustetaan vajaa 112 milj. euroa.

Rahoitus

Kaupungin lainakannan kasvu tasoittui vuonna 2015. Kaupungin pitkäaikainen lainakanta kasvoi vuonna 2015 ainoastaan noin 15 milj. euroa (1,4 %) ollen vuoden lopussa noin 1,08 miljardia euroa. Vuonna 2016 kasvu jäänee tämän hetkisen ennusteen mukaan edellisvuoden tasolle. Vuoden 2016 brutto- ja nettolainan määrä tarkentuvat syksyllä, kun rahoituksella on tarkempi kuva talousarvion toteumasta.

Osavuosikatsauksesta on laadittu myös sähköinen versio eOVK, josta voi helposti seurata kaupungin talouden kehitystä sekä sitovien tavoitteiden ja tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutumista. Sähköiseen osavuosikatsaukseen on linkki vantaa.fi sivuilla sekä extranetissä (http://vantaaesta2016.app.appery.io/).

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) merkitä tiedoksi vuoden 2016 ensimmäinen osavuosikatsaus, ja
b) esittää vuoden 2016 ensimmäinen osavuosikatsaus kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Vuoden 2016 ensimmäinen osavuosikatsaus 1/2016
- Merkittävien tytäryhtiöiden osavuosiraportti 1/2016
- Sitovien tavoitteiden toteumaraportti 1/2016
- Kaupungin merkittäville tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteumaraportti 1/2016
- TVO jatkotoimenpiteiden toteumaraportti 1/2016

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
talousjohtaja Patrik Marjamaa, puh. 050 310 6906, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

talousarviopäällikkö Pia Ojavuo, puh. 043 8249254, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

OSAVUOSIKATSAUS 1-2016

12.5.2016

RAPORTIN TOIMITUSKUNTA

Kari Nenonen	kaupunginjohtaja
Patrik Marjamaa	talousjohtaja
Pia Ojavuo	talousarviopäällikkö
Päivi Kunnas	taloussihteeri

OSAVUOSIKATSAUKSEN VASTUUHENKILÖT

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Hannu Kyttälä	Taloussuunnittelu, tietopalvelut p. (09) 8392 2716

KAUPUNKITASON TALOUS

Patrik Marjamaa	Taloussuunnittelu, p. (09) 8392 8542
Pia Ojavuo	Taloussuunnittelu, p. (09) 8392 3787
Pirjo van Nues	Rahoitus, p. (09) 8392 2014

TOIMIALAT

Pia Ojavuo	Kaupunginjohtajan toimiala p. (09) 8392 3787
Vesa Urtti	Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala p. (09) 8392 2210
Ari Toiva	Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala, p. (09) 8392 4290
Eila Tanninen	Sivistystoimen toimiala p. 040 5892 731
Jonna Hohti	Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala, p. (09) 8392 2466

LIIKELAITOKSET

Anne-Marie Hovi	Vantaan Työterveys liikelaitos, p. (09) 8392 9405
Pekka Vänskä	Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos, p. (09) 8394 0001
Joona Iso-Lotila	Suun terveydenhuollon liikelaitos p. (09) 8392 3837

RAHASTOT

Juhani Kumpu	Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, p. (09) 8392 2617
Jonna Hohti	Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto, p. (09) 8392 2466
Pirkko-Liisa Luotonen	Sosiaalisen luototuksen rahasto, p. 040 8226 689
Hannele Nordman	Vahinkorahasto, p. (09) 8392 2025

HENKILÖSTÖ

Kirsi-Marja Lievonen	Henkilöstökeskus, p. (09) 8392 2187

KONSERNIYHTIÖT

Merja Haapasaari	Konsernihallinto p. 040 717 4289

Kannen kuva: Vantaan kaupungin aineistopankki, Sakari Manninen

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMINTAYMPÄRISTÖ *1*
TALOUDEN KEHITYS *6*
SITOVAT TAVOITTEET *12*
KESKEISET TUNNUSLUVUT *12*
VEROTULOT *13*
TULOSLASKELMA *14*
RAHOITUSLASKELMA *14*
TULOSLASKELMAERITTELY *15*
YLEISHALLINTO *16*
KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA *17*
KONSERNI- JA ASUKASPALVELUJEN TOIMIALA *19*
SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALA *22*
SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA *25*
MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA *29*
LIIKELAITOKSET *32*
Vantaan työterveys liikelaitos 32
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos 33
Suun terveydenhuollon liikelaitos 34
RAHASTOT *36*
Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto 36
Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto 36
Sosiaalinen luototus 36
Vahinkorahasto 37
INVESTOINNIT *38*
Rakentaminen 38
Aineeton omaisuus 39
Julkinen käyttöomaisuus 40
Irtain omaisuus 40
Kiinteä omaisuus 41
Osakkeet ja osuudet 41
Liikelaitosten ja rahastojen investoinnit 41
HENKILÖSTÖ *42*
VANTAAN KAUPUNGIN TYTÄRYHTIÖT *43*

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Väestö kasvaa nopeasti, muuttovoittoa enemmän kotimaasta kuin ulkomailta

Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Vantaan väkiluku oli maaliskuun lopussa 215 810. Kaupungin väestönkasvu on vuoden kolmen ensimmäisen kuukauden aikana ollut peräti 1 210 henkilöä, mikä on lähes kaksi kertaa enemmän kuin viime vuoden tammi-maaliskuussa. Muuttoliikkeen osuus väestönkasvusta oli kuluvan vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana kolme neljännestä. Maassamuutto oli alkuvuodesta voitollista 650 henkilön verran. Vuosi sitten alkuvuosi oli maan sisäisessä muuttoliikkeessä Vantaalle voitollista 170 henkilön verran. Maahanmuutosta muuttovoittoa on kertynyt 275 henkilöä, lähes täsmälleen saman verran kuin vuoden 2015 tammi-maaliskuussa. Syntyneitä Vantaalla oli alkuvuodesta nelisen kymmentä vähemmän, ja kuolleitakin kymmenkunta vähemmän kuin vuotta aiemmin vastaavana ajanjaksona.

Espoossa väestönkasvu on alkuvuodesta ollut vain puolet Vantaan väestönkasvusta. Espoon muuttovoitto, joka oli liki seitsemän sataa henkilöä pienempi kuin Vantaan saama muuttovoitto, oli alkuvuodesta lähes kaikki peräisin ulkomailta.

Helsingin väkiluvun kasvu oli alkuvuodesta vain sata henkilöä enemmän kuin Vantaalla. Helsingissäkin kasvusta kolme neljäsosaa tuli muuttoliikkeen seurauksena. Muuttovoitto kotimaasta oli yli sata pienempää kuin Vantaan saama muuttovoitto, mutta ulkomailta Helsinki keräsi muuttovoittoa yli sata henkilöä enemmän kuin Vantaa.

Helsingin seudun kehyskunnissa väestönkasvusta kaksi kolmannesta on tullut muuttovoitosta. Muuttovoitosta kaksi kolmannesta kertyi kotimaasta.

Kuvio 1. Väestön muutos vuoden 2016 tammi-maaliskuussa 10 suurimmassa kaupungissa

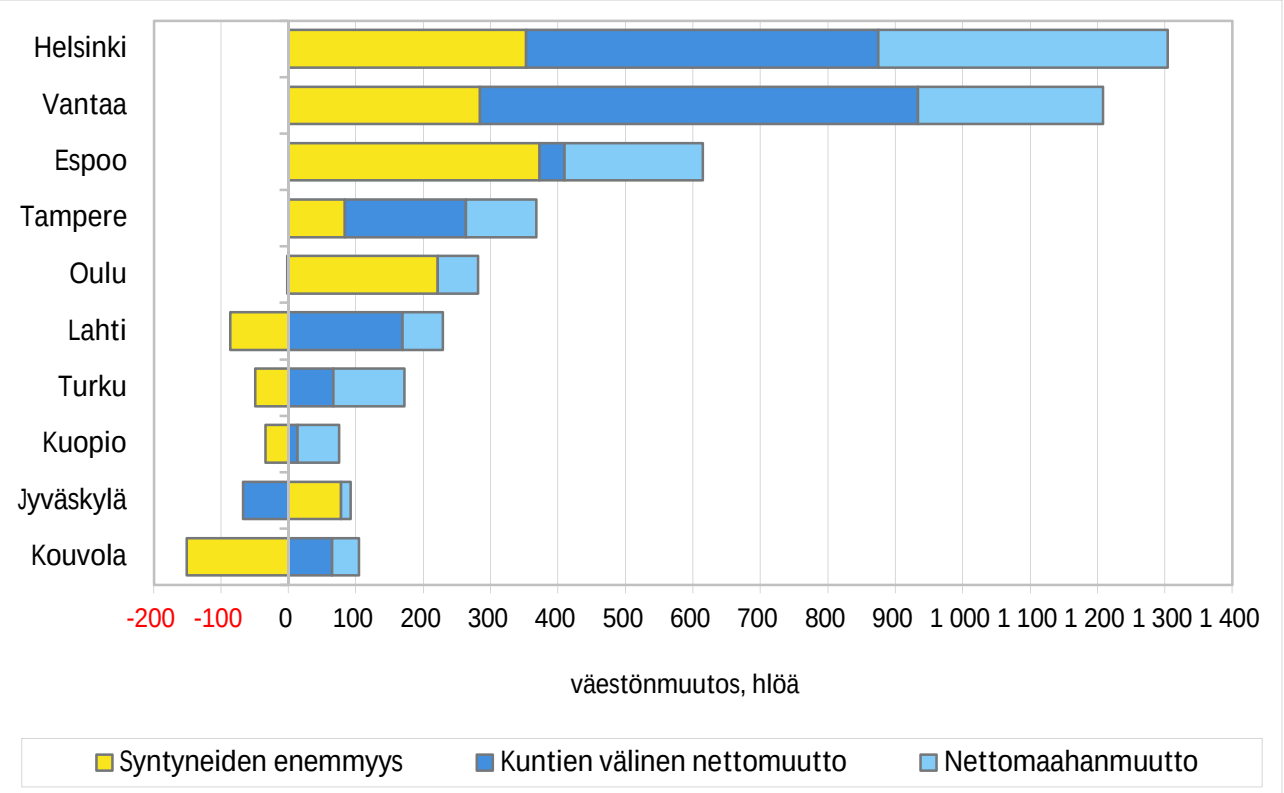

Alkuvuodesta väkimäärä on kasvanut eniten Kivistössä ja Myyrmäessä

Ennakkotiedon mukaan tammi-maaliskuussa väestön määrä kasvoi Aviapoliksen, Korson ja Hakunilan suuralueita lukuun ottamatta muilla suuralueilla. Eniten väkimäärä oli kasvanut Kivistön suuralueella, noin 370 henkilöllä. Korson suuralueen väestön määrä on vähentynyt alkuvuodesta noin 170 henkilöllä.

Alle kouluikäisten määrä on alkuvuodesta vähentynyt Kivistöä lukuun ottamatta kaikilla suuralueilla. Kaikkiaan muutokset ovat olleet melko pieniä. Peruskouluikäisten määrä on hieman vähentynyt Koivukylässä ja Korsossa. Tikkurilassa ja Hakunilassa peruskouluikäisiä oli saman verran kuin vuodenvaihteessa, muilla suuralueilla heitä oli hieman enemmän kuin alkuvuodesta. Vanhuuseläkeikäisten määrän ennustetaan kasvavan kaikilla suuralueilla ja näin on tapahtunutkin vuoden kolmen ensimmäisen kuukauden aikana. Eniten kasvua on ollut Koivukylässä ja Myyrmäessä.

Viime vuoden kesäkuussa tehdyssä väestöennusteessa Vantaan kuluvan vuoden väestönkasvuksi arvioitiin 2 500 henkilöä. Tämän vuoden alussa tehtiin uusi alustava ennuste, jonka mukaan kasvua on tänä vuonna noin 3 300 henkilöä. Syynä kasvuun on vilkastunut asuntorakentaminen. Varsinainen väestöennuste tehdään kesäkuussa 2016, kun kaikki viime vuotta koskevat viralliset väestötiedot on saatu käyttöön ja tulevien vuosien rakentamisennuste on tarkentunut.

(Lähteet: Tilastokeskus ja Vantaan väestöennusteet)

Työttömiä oli maaliskuun lopussa 13 770 eli tuhat enemmän kuin vuotta aiemmin

Vantaan työttömyysaste oli maaliskuun lopussa 12,2 prosenttia, mikä on 0,2 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuotta aiemmin. Se oli Helsingin seutukunnan kunnista kolmanneksi korkein Helsingin ja Lohjan jälkeen. Koko Uudenmaan maakunnan alueella työttömyysaste oli 11,4 ja edellä mainittujen kolmen kunnan lisäksi Hangossa, Myrskylässä, Lapinjärvellä ja Loviisassa se oli korkeampi kuin Vantaalla.

Kuvio 2. Työttömien määrä Vantaalla kuukausittain vuosina 2013–2016

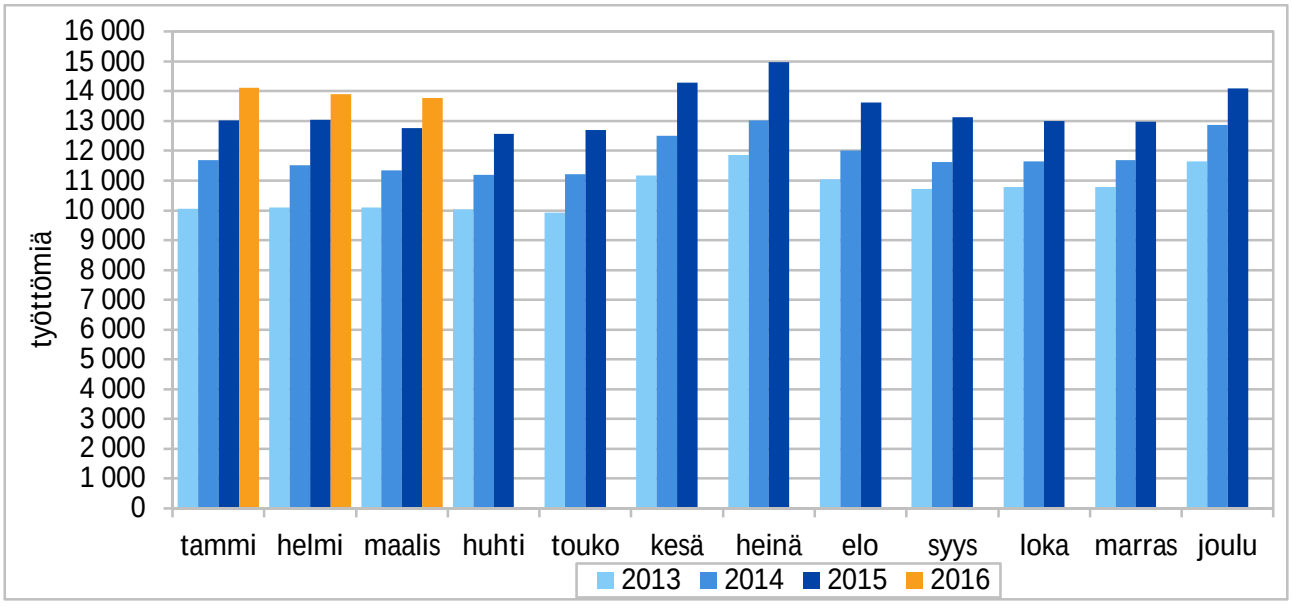

Kuluvan vuoden maaliskuun lopussa oli pidempään kuin vuoden työttömänä olleita vantaalaisia 5 310. Se oli 1 280 (32 %) enemmän kuin vuotta aiemmin. Pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu Vantaalla oli hieman suurempaa kuin Helsingissä, ja samansuuruista kuin Espoossa. Espoossa pitkäaikaistyöttömien määrä lisääntyi vuoden aikana 1 540:llä (33 %) ja Helsingissä 3 710:llä (27 %).

Nuorten työttömien määrä väheni Helsingissä hieman, Vantaalla ja Espoossa kasvoi. Vantaalla alle 25-vuotiaita nuoria oli maaliskuun lopussa työttömänä 1 350 eli 130 (11 %) enemmän kuin vuosi sitten. Helsingissä nuoria työttömiä oli nyt 45 (1 %) vähemmän, mutta Espoossa 100 (7 %) enemmän kuin vuosi

sitten. Koko Helsingin seutukunnassa alle 25-vuotiaita oli maaliskuun 2016 lopussa työttömänä 9 115, mikä on 280 (3 %) enemmän kuin vuotta aiemmin.

Kuvio 3. Nuorten ja pitkäaikaistyöttömien määrä Vantaalla vuodesta 2008

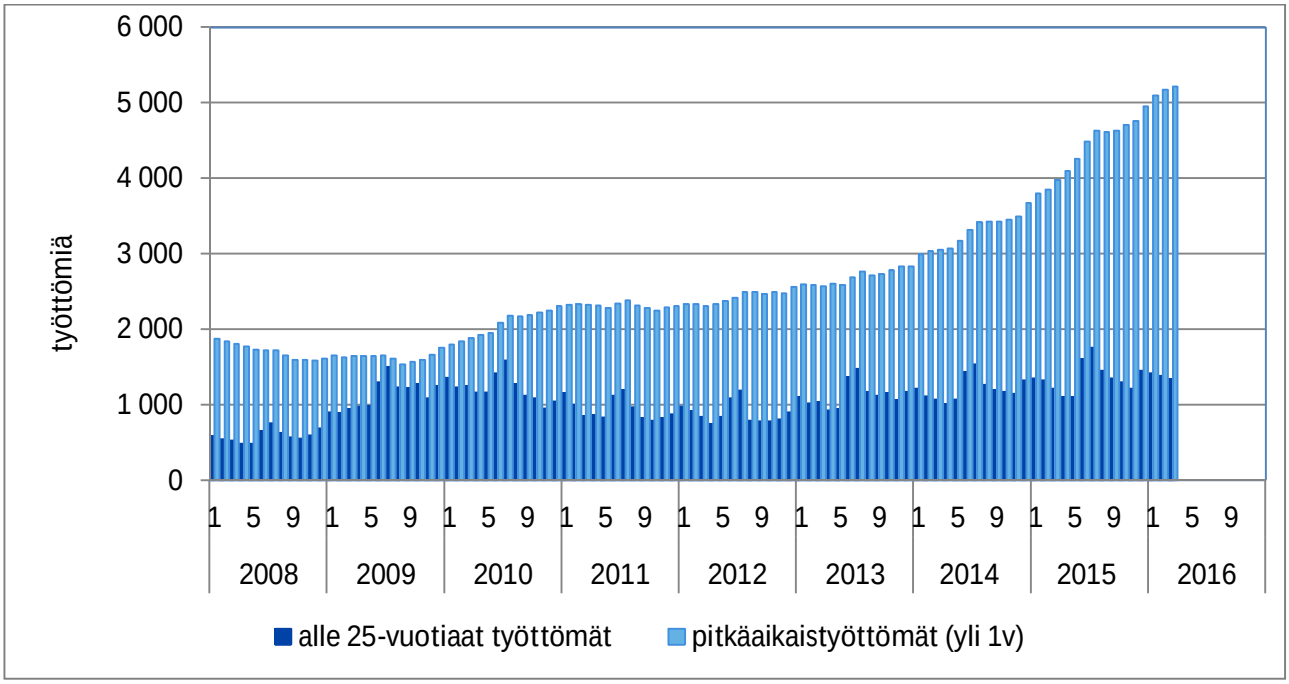

Yli 50-vuotiaita työttömiä oli Vantaalla nyt 410 (9 %) enemmän kuin vuotta aiemmin. Sama kasvava suuntaus oli myös naapurikaupungeissa: Espoossa lisäystä oli 500 (11 %) ja Helsingissä 1 390 (11 %) henkilöä.

Avoimia työpaikkoja Vantaalla oli maaliskuun lopulla 2 275, yli kuusi sataa, ja Espoossa 1 930, yli sata, enemmän kuin vuotta aiemmin, kun taas Helsingissä niitä oli 6 950, parisen sataa vuoden takaista määrää vähemmän.

(Lähde: TEM)

Vantaalla on alkuvuodesta 2016 aloitettu 860 asunnon rakennustyöt ja lupa on myönnetty 1 230 asunnon rakentamiseksi.

Vantaalle on valmistunut vuoden 2016 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana 535 uutta asuntoa, satakunta enemmän kuin vuoden 2015 tammi-maaliskuussa. Pientalojen (omakoti- pari- ja rivitalojen) osuus alkuvuodesta Vantaalle valmistuneista asunnoista on 16 prosenttia.

Tammi-maaliskuussa rakennuslupia on myönnetty 1 230 asunnon rakentamiseksi, mikä on kaksi sataa asuntoa enemmän kuin mitä oli vuoden 2015 ensimmäisen kolmen kuukauden aikana myönnetyissä luvissa. Vain alle kuusi prosenttia alkuvuodesta myönnetyissä luvissa olevista asunnoista valmistuu aikanaan pientaloihin.

Asuntojen aloitukset lisääntyivät rajusti viime vuonna. Tilanne on hieman rauhoittunut: alkuvuodesta 2016 on kuitenkin aloitettu 160 pientaloasunnon ja 700 kerrostaloasunnon rakennustyöt. Se on kolmisen sataa vähemmän kuin vuoden 2015 tammi-maaliskuussa.

Kuviot 4. ja 5. Vuosina 2013–2016 Vantaalla kuukausittain myönnettyjen ja aloitettujen asuntorakennuslupien vuosikertymät (asuntoja)

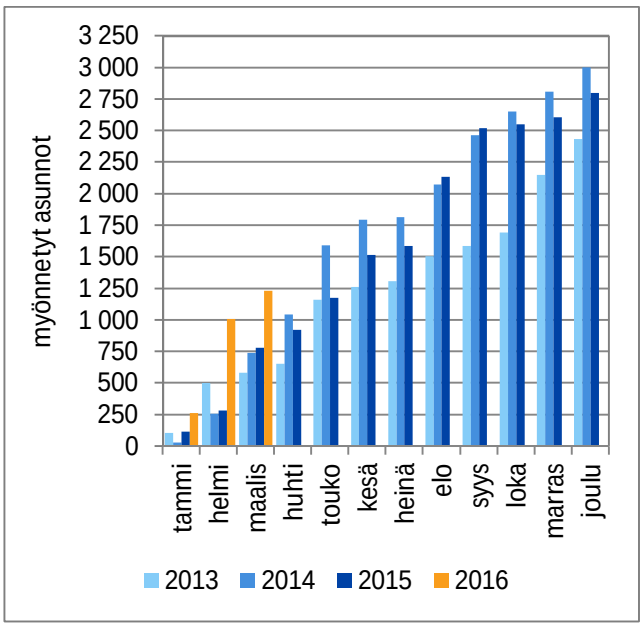

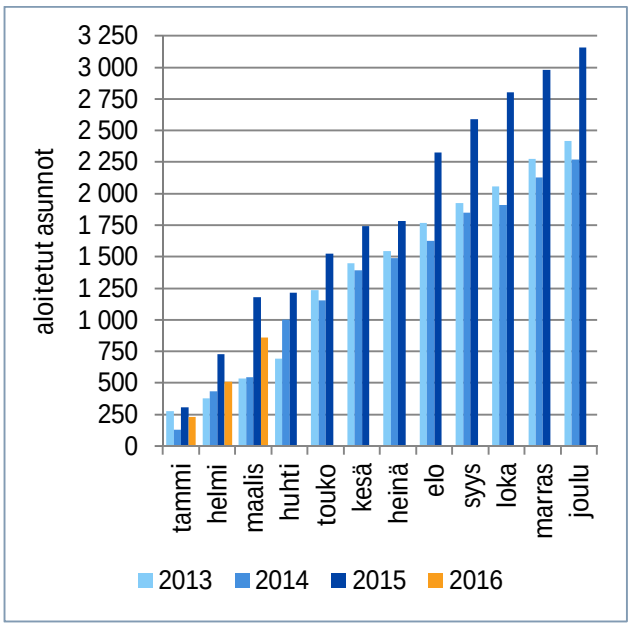

Maaliskuun 2016 lopussa Vantaalla oli rakenteilla yli 4 000 asuntoa, nelisen sataa asuntoa enemmän kuin vuotta aiemmin. Rakenteilla olevista asunnoista yli neljä viidesosaa valmistuu kerrostaloihin. Eniten asuntoja, neljännes kaikista, oli rakenteilla Kivistön suuralueella. Lähes yhtä paljon niitä oli rakenteilla Tikkurilassa. Viidennes rakenteilla olevista asunnoista sijaitsee Myyrmäen suuralueella. Vähiten asuntoja oli rakenteilla Aviapoliksen suuralueella, alle sata asuntoa.

Rakennusluvan saaneita mutta aloittamattomia asuntoja oli "reservissä" maaliskuun lopussa 1 625, satakunta enemmän kuin vuotta aiemmin. Niistäkin useampi kuin neljä viidestä valmistuu aikanaan kerrostaloihin. Eniten aloittamattomia asuntoja, neljännes kaikista, oli Koivukylän suuralueella ja vähiten, alle puolen sataa, Hakunilan suuralueella.

Rakenteilla olevien asuntojen ja niiden rakentamiseen myönnettyjen rakennuslupien perusteella Vantaalle arvioidaan valmistuvan kuluvan vuoden aikana kolmisen tuhatta asuntoa. Niistä neljä viidestä on kerrostalossa.

(Lähde: Facta kuntarekisteri)

Muuta kuin asuinkerrosalaa rakenteilla lähes saman verran kuin vuotta aiemmin

Vuoden 2016 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana muuta kuin asuinkerrosalaa on valmistunut Vantaalle 27 200 k-m^2. Rakenteilla oli kuluvan vuoden maalis-huhtikuun vaihteessa 270 000 k-m^2:n verran uutta toimitilaa, mikä on hieman vähemmän kuin mitä oli rakenteilla vuoden 2015 maaliskuun lopussa. Rakennusluvan saaneita, mutta aloittamattomia toimitilahankkeita Vantaalla oli maaliskuun lopussa 123 000 k-m^2:n verran. Sekin on hieman vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Rakennuslupia uusien toimitilarakennusten rakentamiseksi haettiin tammi-maaliskuussa kaikkiaan 29 000 k-m^2:n verran. Uusia rakennustöitä on alkuvuodesta aloitettu hieman vähemmän, 25 000 k-m^2. Niin haetuissa luvissa kuin aloituksissakin oli kerrosalaa vähemmän kuin mitä niitä oli vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä.

Noin kaksi kolmasosaa rakenteilla olevasta kerrosalasta valmistuu aikanaan Aviapoliksen suuralueelle. Rakenteilla olevasta kerrosalasta kolmasosa on liikenteen rakennuksissa, vajaa kolmasosa varastorakennuksissa ja vajaa viidesosa liike- ja toimistorakennuksissa. Luvan saaneesta, mutta aloittamattomasta toimitilasta oli maaliskuun 2016 lopussa puolet liikenteen rakennuksissa, vajaa neljännes toimisto- ja liikerakennuksissa

ja reilu kymmenes varastorakennuksissa. Tästä aloittamattomasta muusta kuin asuinrakennusalasta kaksi kolmannesta on Aviapoliksen suuralueella.

Kuvio 6. Neljännesvuosittain aloitettu muu kuin asuinkerrosala vuodesta 2009

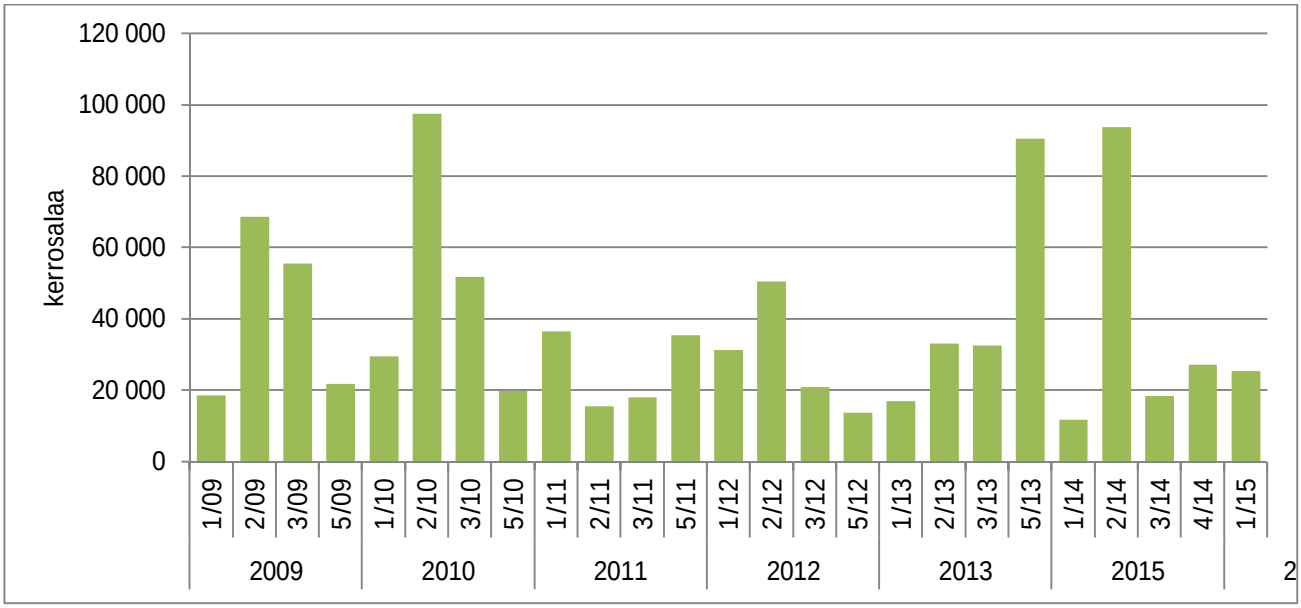

Kuluvana vuonna valmistuvan kerrosalan määrä on arviolta samansuuruinen tai jonkin verran pienempi kuin viime vuonna.

(Lähde: Facta kuntarekisteri)

TALOUDEN KEHITYS

Yleinen talouskehitys

Suomen talous on viime vuodet ollut vaikeassa tilanteessa. Bruttokansantuote on supistunut useana vuonna, työttömyys on kasvanut ja työttömyysjaksot pidentyneet. Matalasuhdanne on osoittautunut ennakoitua pidemmäksi ja syvemmäksi. Samaan aikaan teollisuuden rakennemuutos, alhaiset investoinnit, pitkittyessään rakenteelliseksi muodostunut työttömyys ja väestön ikärakenteen muutos ovat heikentäneet talouden kasvun edellytyksiä. Vaikeat ajat ovat heijastuneen voimakkaasti julkiseen talouteen, rahoitusasema on heikentynyt ja velka kasvanut nopeasti. Vuonna 2015 julkinen velka kohosi jo yli 60 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Suomen kansantalous kasvoi 0,5 prosenttia vuonna 2015 kolmen taantumavuoden jälkeen. Vaimean kasvunlähteinä olivat vuoden 2015 alussa vienti sekä yksityinen kulutus ja loppuvuodesta eritoten investoinnit. Valtiovarainministeriön kevään ennusteen mukaan vuonna 2016 Suomen talous kasvaa 0,9 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vuosien 2017 ja 2018 kasvuksi ennustetaan vaimeat 1,2 prosenttia. Suomen viennin kehitys jää edelleen maailmankauppaa vaisummaksi ja siten markkinaosuuksien menettäminen kansainvälisessä kaupassa jatkuu. Lähivuosien taloudellista aktiviteettia kannattelee etupäässä yksityinen kulutus ja investoinnit. Yksityisen kulutuksen kasvua tukee vuoden 2016 maltillinen hintakehitys. Työmarkkinoiden tilanne pysyy edelleen haastavana, työttömyysasteen ennustetaan pysyvän 9,3 prosentin tasolla vuonna 2016 (Tilastokeskus).

Kuntatalous on ollut viime vuosina kireä, mihin ovat vaikuttaneet heikko suhdannetilanne ja heikko verotulojen kasvu, valtiontalouden tervehdyttämistoimenpiteet, kuntien tehtävien ja velvoitteiden lisääminen, palvelujen kysynnän kasvu mm. työttömyyden lisääntymisen myötä, muuttoliike sekä ikääntymiskustannusten nousu. Myös hallitusten tekemät valtionosuusleikkaukset ovat kiristäneet kuntien taloutta jo 1,5 miljardia euroa vuoden 2016 tasolla.

Kuntien verotulojen kasvu jää vaisuista talousnäkymistä johtuen maltilliseksi. Kuntien yhteenlaskettuja verotuloja laskee myös yhteisövero-osuuden määräaikaisen korotuksen poistuminen 2016. Kunnat ovat viime vuosina tehostaneet toimintaansa ja hillinneet toimintamenojen kasvua menestyksekkäästi. Heikentyneisiin talousnäkymiin on reagoitu säästöillä sekä kuntaverotusta kiristämällä. Kuntien arvioidaan jatkavan menojensa sopeuttamista runsaalla 200 milj. eurolla kuluvana vuonna. Hallitus mahdollisti vuoden 2016 alussa kunnille taloutensa tervehdyttämisen myös maksutuloja korottamalla. Vuoden 2016 talousarvioiden perusteella näistä on päätetty pidättäytyä ja kuntien omat sopeutustoimet painottuvat lähinnä menojen kasvua hillitseviin toimiin. Henkilöstömenojen osalta sopeutustoimet toteutetaan pääasiassa eläkepoistumaa hyödyntäen. Kuntatalouden velkaantuminen jatkuu edelleen, mutta velan kasvu on hidastunut. Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta kasvoi vuonna 2015 17 miljardiin euroon ja sen arvioidaan kasvavan vuoteen 2020 mennessä 23 miljardiin euroon.

Verottajalta saadun ennakollisen tulokehitystilaston mukaan ennakonpidätyksen alaisia tuloja kertyi koko maassa verohallinnolle vuonna 2015 1,7 prosenttia enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Palkkatulojen osuus tuloista oli 69 prosenttia, eläketulojen, työttömyyskorvausten ja muiden sosiaalietujen osuus 31 prosenttia. Palkkatulot kasvoivat koko maassa vain 1 prosentin ja eläketulot 2 prosenttia edelliseen vuoteen nähden.

Kausiveroilmoitusten mukaan ennakonpidätyksen alaisia tuloja on tammi-maaliskuussa 2016 kertynyt koko maassa 1,2 prosenttia ja sosiaalivakuutuksen alaisia palkkoja 0,9 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Muissa ennakonpidätyksen alaisissa tuloissa kasvua on 1,8 prosenttia. Henkilöiden ennakonpidätyksiä on kertynyt tammi-maaliskuussa 2016 1,9 prosenttia enemmän kuin vuosi sitten. Verohallinto arvioi, että tulojen kasvuprosentista huolimatta ennakonpidätysten kasvuprosentti voi jäädä viime vuosia pienemmäksi, koska tuloverotusta keventäviä veroperustemuutoksia on vuonna 2016 enemmän kuin sitä kiristäviä.

Yhteisöjen tuloveroa kertyi tammi-maaliskuussa koko maassa 21 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin, kasvu pohjautuu verovuoden 2016 ennakkoverojen vuotta 2015 korkeampaan kokonaistasoon, eikä se vielä ennakoi yritysten vuoden 2016 tulosnäkymiä eikä verotusta. Huhti- ja toukokuun vaihteessa yritykset voivat valmistuneiden tilinpäätösten perusteella vielä maksaa puuttuvan osan vuoden 2015 yhteisöverostaan korottomasti ennakontäydennysmaksuina, näillä on vaikutus koko vuoden ennusteeseen.

Kaupungin talous

Kaupunki on saanut tammi-huhtikuussa 2016 verotilityksiä yhteensä 323 milj. euroa (2015: 318 milj. euroa), josta kunnallisveroja 301,9 milj. euroa (2015; 296,6 milj. euroa), yhteisöveroja 20,6 milj. euroa (2015; 20,5 milj. euroa) ja kiinteistöveroja 0,8 milj. euroa (2015; 0,7 milj. euroa). Kiinteistöverot tilitetään pääosin kahdessa erässä syys- ja marraskuussa.

Koko maassa kunnallisveroja on tilitetty kunnille tammi-huhtikuussa 1,8 prosenttia edellisvuotta enemmän, Vantaalla kasvu oli myös 1,8 prosenttia. Verovuoden 2016 kunnallisveron ennakoita kaupunki on saanut tammi-elokuussa yhteensä 197,6 milj. euroa, 1,2 prosentin kasvu edellisvuoteen verrattuna. Kunnallisveron tilitykset ovat vastanneet talousarvion mukaista ennustetta alkuvuoden tilityksistä.

Kuvio 7. Kunnallis- ja yhteisöveron kuukausi tilitykset 2016 vs. kuukausittainen ennuste

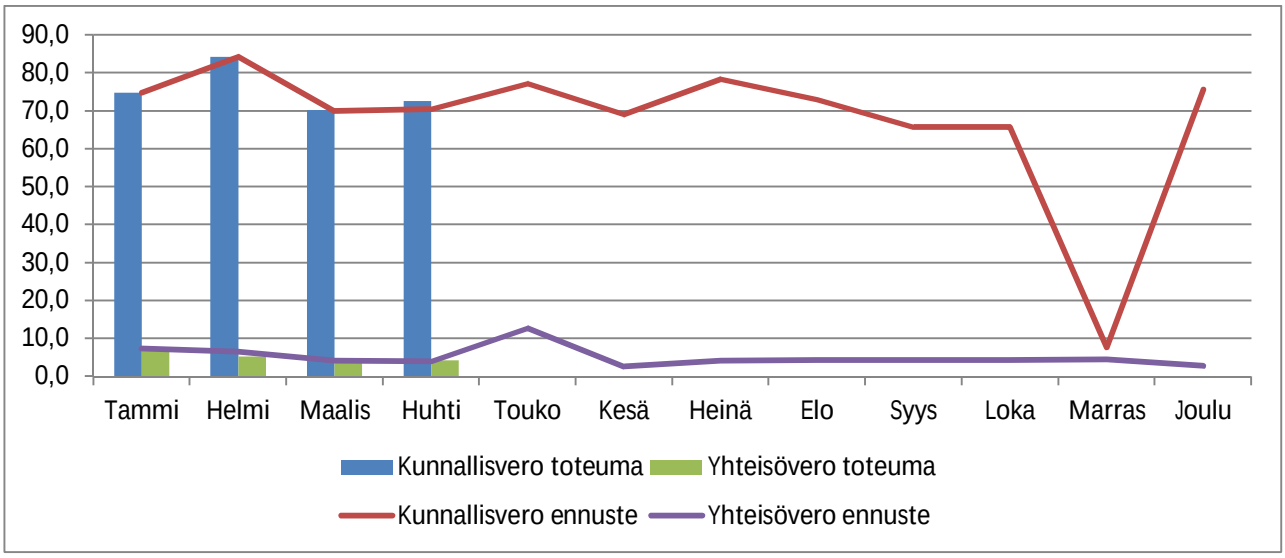

Kuntaryhmän ja Vantaan jako-osuudet tuloveroista vuosille 2014–2016

Verovuosi	Otettu käyttöön	Kuntaryhmä	Jako-osuus
Verovuosi 2016	Helmikuu 2016	0,6104	0,043025271
Verovuosi 2015	Joulukuu 2015	0,6104	0,042884071
Verovuosi 2014	Marraskuu 2015	0,6132	0,042753531

Verottajalta saadun ennakollisen tulokehitystilaston mukaan ennakonpidätyksen alaiset tulot kasvoivat Vantaalla vuonna 2015 1,9 prosenttia ja näistä palkkatulot 1,2 prosenttia vuoteen 2014 nähden. Vantaan palkkatulojen kehitys oli muita pääkaupunkiseudun kuntia selvästi alhaisempi, mutta hieman koko maan 1,0 prosentin kasvutasoa korkeampi. Verotilitysten kannalta olennaista on Vantaan ansiotulojen kasvun suhde koko maan kehitykseen. Vantaa tarvitsisi muuta maata nopeampaa ansiotulojen kasvua kattamaan muissa kunnissa tehtyjä tuloveroprosentin nostoja.

Kuntaliitto on päivittänyt kuntakohtaisen verokehikkonsa toukokuussa vuoden 2014 valmistuneen verotuksen, ennakonpidätyksen alaisten tulojen tulokehitystilaston (ennakkotieto), alkuvuoden toteutuneiden tilitysten sekä valtionvarainministeriön suhdanne-ennusteen ja kuntatalousohjelmassa 2017–2020 esitettyjen oletusten perusteella. Kunnallisveroja ennustetaan kehikon mukaan kertyvän Vantaalla noin 6 milj. euroa

vähemmän kuin talousarviossa on oletettu. Vuoden 2015 verotus valmistuu loka-marraskuussa, mahdollinen jako-osuuden tarkistus sekä marraskuun tilityksen suuruus varmistuvat lopullisen verotuksen valmistuttua. Joulukuussa tarkastettaneen myös vuoden 2016 ennakoiden kuntaryhmän ja kunnittaiset osuudet. Kuntaliitto päivittää koko maan kunnallisveroennusteen ja kuntakohtaiset kehikot syyskuun lopulla kun valtion budjetin linjaukset ovat tiedossa.

Kaupunki on saanut yhteisöverotilityksiä yhteensä 20,6 milj. euroa tammi-huhtikuussa, kasvua 0,8 prosenttia edellisvuoteen nähden. Koko maassa kuntien vastaava yhteisöverojen muutos edellisvuoteen oli 7,6 prosenttia, vaikka yhteisöveron määräaikaista jako-osuutta laskettiin 5 prosenttia vuoden 2016 alusta lukien. Vantaan yhteisöverotulojen ennustetaan kuntaliiton kehikon mukaan alittavan talousarvon noin 3 milj. eurolla. Ennustetta tarkennetaan toukokuun tilityksen varmistuttua.

Verohallinnon kiinteistöveron maksuunpanotiedon mukaan Vantaalla kiinteistöveroja kertyisi 75,1 milj. euroa vuonna 2016, joka alittaa talousarviossa oletetun lähes 3 milj. eurolla.

Kaupunki saa peruspalvelujen valtionosuutta valtiovarainministeriön päätöksen mukaan 171,8 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaan 14,2 milj. euroa vuonna 2016. Opetus- ja kulttuuriministeriön lopullinen päätös tulee vuoden lopussa. Yhteensä valtionosuuksia kertyisi päätösten pohjalta 186 milj. euroa, 2 milj. euroa yli talousarvion.

Kokonaisuutena verotulojen arvioidaan alittavan talousarvion noin 12 milj. eurolla, mikäli valmistuva verotus vastaa keväällä 2016 annettua ennakkotietoa. Valtionosuuksien oletetaan ylittävän talousarvion noin 2 milj. eurolla.

Kuvio 8. Kuukausittaiset verotulotilitykset yhteensä 2014 – 2016

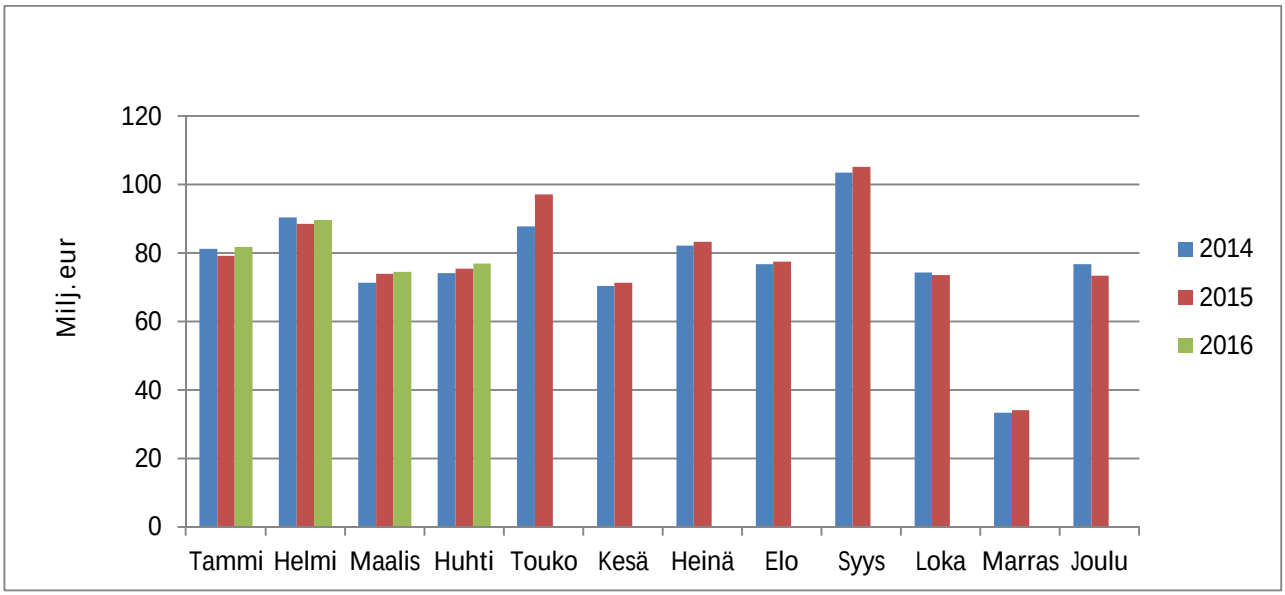

Käyttötalous

Tammi-huhtikuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen toimintatuottoja on kertynyt 140,7 milj. euroa, toimintamenoja (ilman HSY ja valmistusta omaan käyttöön) -465,2 milj. euroa ja toimintakatteeksi muodostunut -324,6 milj. euroa. Tammi-huhtikuussa toimintatulot ovat toteutuneet 35-prosenttisesti, toimintamenot 31-prosenttisesti ja toimintakate 30-prosenttisesti talousarvioon nähden.

Ennusteen mukaan toimintatulot kasvavat 414 milj. euroon ja toimintakulut 1 491 milj. euroon (ilman HSY ja valmistusta omaan käyttöön). Euromääräisesti suurimmat ylitysuhat muodostuvat työmarkkinatuen kuntaosuudesta (1,7 milj. euroa) ja erikoissairaanhoidosta (6,9 milj. euroa). Toimintakulut (ilman VOK, HSY) tulevat ennusteen mukaan ylittämään talousarvion noin 4,5 milj. eurolla, toimintatuotot ylittyvät maanmyyn-

ti- ja sopimustuottojen alkuvuoden suotuisasta kehityksestä johtuen 14 milj. eurolla ja toimintakatteen ennustetaan siten toteutuvan 10 milj. euroa talousarviossa oletettua parempana.

Rahoitustuotot tulevat toteutumaan talousarvion mukaisesti. Rahoituskulujen ennustetaan alittavan talousarvion noin 3,2 milj. eurolla edelleen matalana pysyvästä korkotasosta johtuen.

Verotulojen ennustetaan alittavan talousarvion 12 milj. eurolla ja valtionosuustuottojen ylittävän talousarvion 2 milj. eurolla.

Poistoja on tammi-huhtikuussa toteutunut 35 milj. euroa. Poistot tulevat ylittämään talousarviossa oletetun noin 5 milj. eurolla, koska Kehärataan kuului talousarviossa oletettua enemmän lyhyen poistoajan hankeryhmiä. Kehäradan poistot ovat vuodesta 2016 alkaen noin 22 milj. euroa vuodessa. Vuonna 2020 taso laskee, kun viiden vuoden poistoajalla olevat investoinnit tulevat loppuun poistetuksi (näiden vaikutus 11,8 milj. euroa /vuosi). Vuodesta 2021 alkaen kehäradan poistot ovat noin 10 milj. euroa /vuosi. Lisäksi kuluvana vuonna tullaan tekemään Kivistön alueen maakaupoista johtuen noin 10 milj. euron arvonalennus Koy Erikasin osakkeiden tasearvoon. Poistoja ja arvonalenemisia ennustetaan kertyvän vuonna 2016 yhteensä noin 120 milj. euroa.

Vuoden 2015 ensimmäisessä osavuosikatsauksessa vuosikatteeksi ennustetaan 72,3 milj. euroa, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 3 milj. eurolla (talousarvio 68,9 milj. euroa). Tulosennuste päätyy poistoista ja arvonalennuksista johtuen huhtikuun lopussa tehdyn ennusteen perusteella -47,4 milj. euron alijäämään (talousarvio -35,8 milj. euroa).

Investoinnit

Tammi-huhtikuussa on kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen investointiosan menoja toteutunut 19 milj. euroa, josta Kehäradan osuus on vain 0,7 milj. euroa ja Kehä III:n 0,3 milj. euroa. Kehäradalle ei ole määrärahavarausta vuodelle 2016, ennuste vuonna 2016 tehtävillä töille on yhteensä 3,4 milj. euroa. Yhteishankkeena valtion kanssa toteutettava Kehä III:n toinen parantamisvaihe on edennyt kokonaisuudessaan hyvin, jäljellä vain pieniä viimeistelytöitä.

Äkillisistä, työohjelmaan kuulumattomista sivistystoimen uusista tilatarpeista ja huonokuntoisten koulutilojen korvaavista tilahankkeista johtuen rakentamisen hankeryhmän määrärahojen ennustetaan ylittyvän noin 2 milj. eurolla. Kunnallistekniikan investoinnit (ilman Kehärataa ja Kehä III) ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Kiinteän omaisuuden ostomäärärahojen ennustaan ylittävän talousarvion noin 7 milj. eurolla, josta tullaan esittämään määrärahakorotusta tämän vuoden aikana.

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen kokonaisinvestointimenojen ennustetaan ensimmäisen vuosikolmanneksen jälkeen toteutuvan 116 milj. euron tasolla ja ylittävän talousarvion investointimäärärahat noin 13 milj. eurolla. Investointiosan tuloja oli toteutunut tammi-huhtikuussa 1,8 milj. euroa, ja investointiosan netto oli 17,3 milj. euroa. Investointituloja ennustetaan kertyvän 3,7 milj. euroa ja investointiosan netoksi ennustetaan vajaa 112 milj. euroa.

Rahoitus ja kaupungin lainakanta

Kaupungin lainakannan kasvu tasoittui vuonna 2015. Kaupungin pitkäaikainen lainakanta kasvoi vuonna 2015 ainoastaan noin 15 milj. euroa (1,4 %) ollen vuoden lopussa noin 1,08 miljardia euroa. Kaupungin merkittävimpien infrastruktuuri-investointien valmistuttua lainakannan ei odoteta kasvavan merkittävästi myöskään vuonna 2016, vaan kasvu jäänee tämän hetkisen ennusteen mukaan edellisvuoden tasolle. Vuoden 2016 brutto- ja nettolainan määrä tarkentuvat syksyllä, kun rahoituksella on tarkempi kuva talousarvion toteumasta.

Kaupungin likviditeettitilanne on pysynyt hyvällä tasolla koko alkuvuoden.

Kuvio 9. Pitkäaikaisen vieraan pääoman lyhennykset

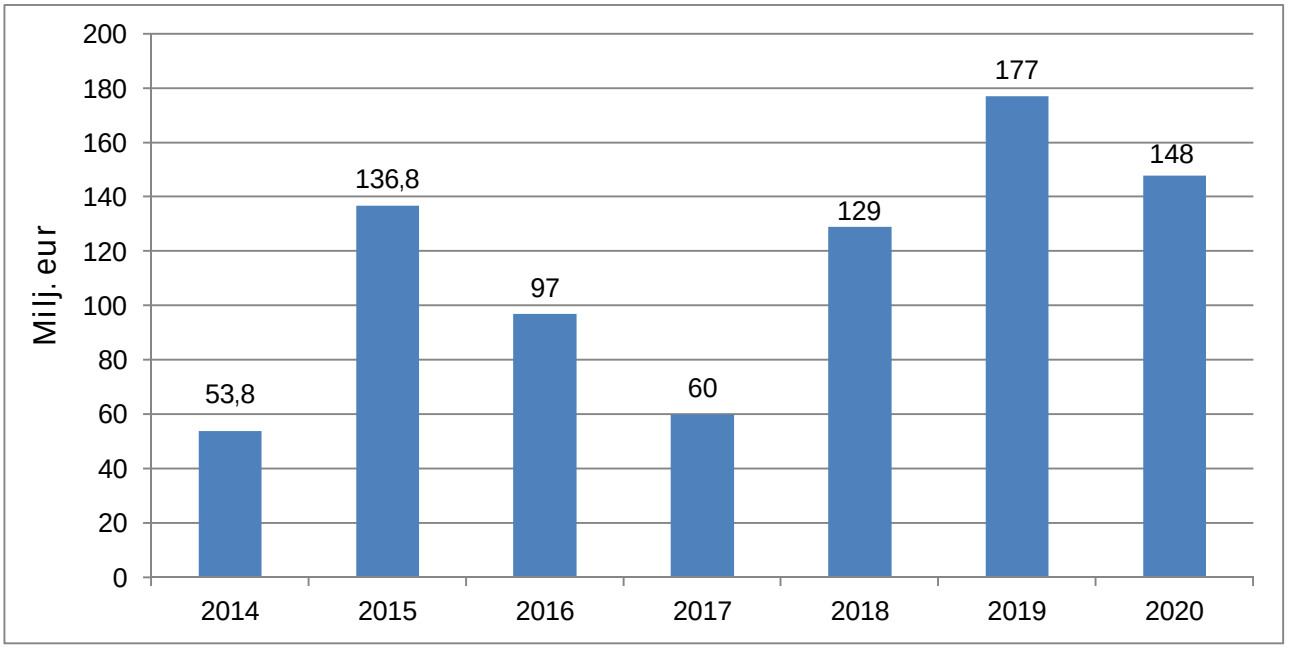

Vuoden 2016 aikana kaupunki lyhentää lainoja lyhennysohjelman mukaisesti 98 milj. euroa. Kokonaislainanoton tarve tarkentuu syksyn 2015 kuluessa.

Kuvio 10. Lainakanta

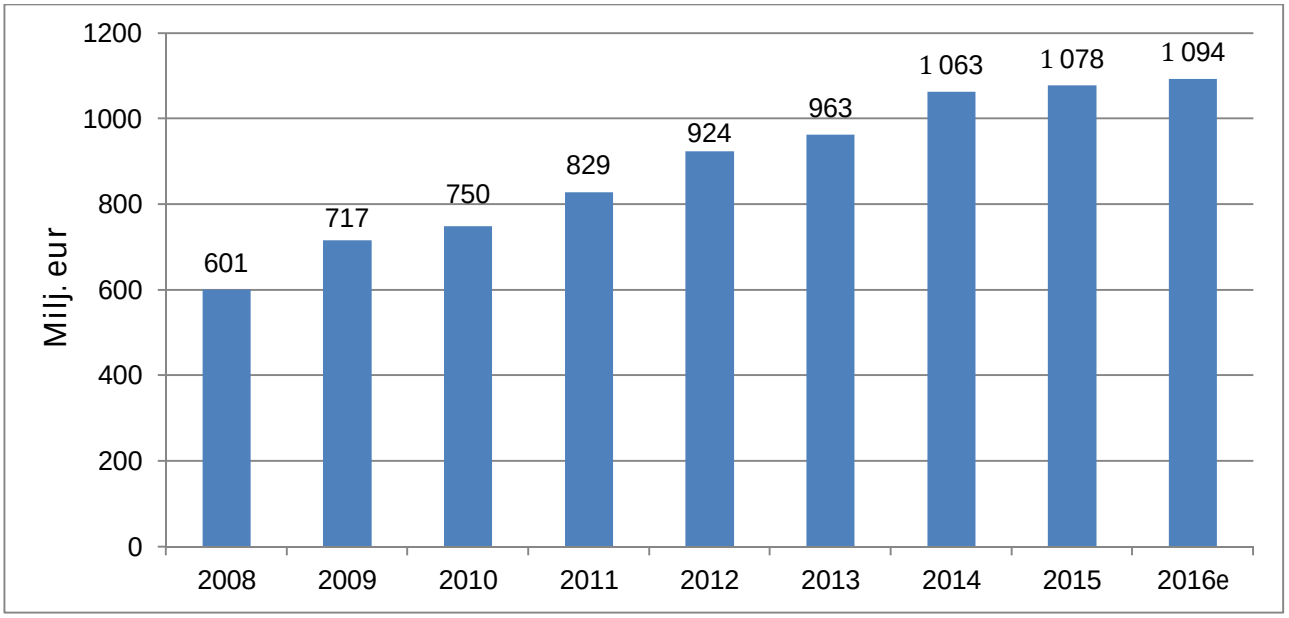

Rahoitusmarkkinat

Lyhyet markkinakorot ovat painuneet negatiivisiksi ja pysytelleet historiallisen alhaisella tasolla myös vuoden 2016 alkupuolella EKP:n aggressiivisten toimien ansiosta. On kuitenkin huomioitava, että kaupungin lainojen ehdoissa viitekorkojen lasku on rajattu nollaan.

EKP:llä on vielä tekemistä, että eurotalous saatetaan kestävälle kasvu-uralle ja että sen inflaatiotavoite saavutetaan. Talouskasvu euroalueella on edelleen haurasta ja valtioiden välillä on merkittäviä eroja. Markkinoiden vakautta koettelee sekä Iso-Britannian konservatiivihallituksen lupaama kansanäänestys Britannian EU-jäsenyydestä (mahdollinen Brexit) että maailman talouskasvun hidastuminen. Yhdysvalloissa talouskasvu näyttää edelleen olevan tukevalla pohjalla ja maassa vallitsee käytännössä täystyöllisyys, mutta yksityisen kulutuksen pohjahinnat ovat edelleen keskuspankin tavoitetason alapuolella. FED nosti

ohjauskorkoaan ensimmäisen kerran sitten vuoden 2006 joulukuussa 2015, mutta halunnee todennäköisesti arvioida rahoitusolosuhteita ja nähdä pitemmän vakaan jakson ennen kuin se etenee koronnostoissaan.

Kaupungin lainoistaan maksama marginaali on vakiintunut useamman vuoden nousun jälkeen, ja kaupunki on saanut nostettua sekä uutta lainaa että jälleenrahoitettua olemassa olevia lainoja vallitsevaan markkinatilanteeseen nähden erittäin kohtuullisilla tasoilla. Rahoitusmarkkinat toimivat erilaisista kriiseistä huolimatta hyvin, eikä lyhyiden markkinakorkojen noususta ole edelleenkään välitöntä pelkoa. On kuitenkin huomioitava, että korkomenoihin tulee sekä kuluvana että tulevina vuosina vaikuttamaan merkittävästi ennen finanssikriisiä nostettujen, erittäin edullisten lainojen jälleenrahoittaminen selkeästi korkeammalla marginaalilla. Lainsalkun korkomenot on pystytty painamaan ennätysmäisen alhaalle huolimatta lainakannan kasvusta salkun riskiasemaa lisäämällä, jolloin kaupunki on päässyt hyötymään täysimääräisesti historiallisen matalasta korkotasosta. Korkomenojen ennustetaan pysyvän myös erittäin alhaisella tasolla vuonna 2016.

Euroopan talouskasvun käynnistyessä markkinakorkojen muutoksen aiheuttama korkomenojen nousu tulee olemaan huomattava yli miljardin euron suuruisessa lainasalkussa. Vuoden 2011 kohonneessa kokonaiskorossa näkyvät EKP:n kaksi koronnostoa, jotka keskuspankki joutui myöhemmin perumaan.

Kuvio 11. Lainakannan kokonaiskorko

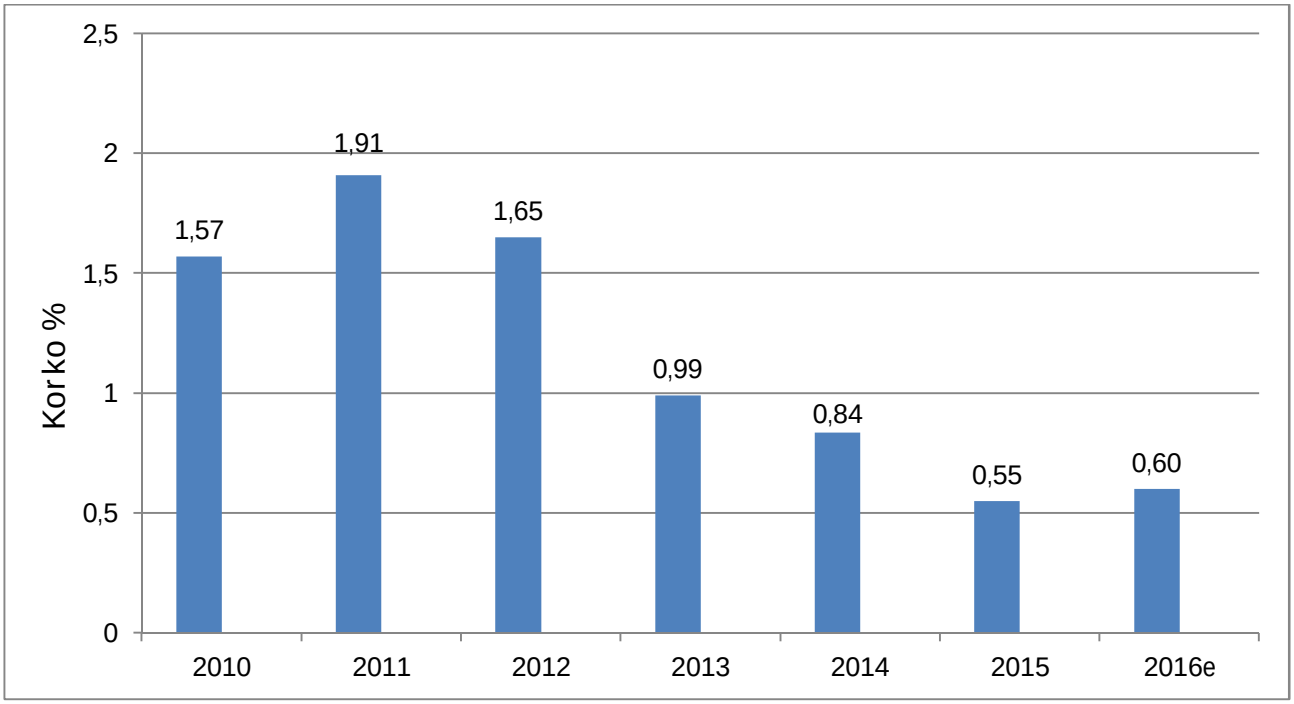

SITOVAT TAVOITTEET

Vantaan kaupungin sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet ovat kuntalain 110 §:n tarkoittamia valtuuston asettamia toiminnallisia tavoitteita. Vuonna 2016 niitä on 29 kappaletta.

Sitovista tavoitteista raportoidaan 30.4.2016 tilanteen mukaisesti. Tavoitteista toteutunee täysin 17, osittain viisi, ei lainkaan kolme ja neljän tavoitteen osalta toteutumisarvio tehdään seuraavissa osavuosikatsauksissa. Raportointi sisältää tiiviin sanallisen selostuksen sitovan tavoitteen toteutumiseksi tehdyistä toimenpiteistä ja tilannearvion tavoitteiden toteutumisesta. Sitovien tavoitteiden raportointi on liitteessä 1.

Vantaan kaupungin keskeisten ja taloudellisesti merkittävien tytäryhtiöiden sitovat tavoitteet

Kuntalain 47 §:n, 60 §:n ja 110 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tytäryhtiöille 51 tavoitetta talousarviovuodelle 2016, josta 26 merkittäville tytäryhtiöille. Kaikkien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan yleisjaostolle ja merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuosikatauksen yhteydessä tilanteesta 30.4, 31.8 ja 31.12.2016. Tytäryhtiöiden sitovien tavoitteiden raportointi on liitteessä 2.

KESKEISET TUNNUSLUVUT

	TP 2014	TP 2015	TA 2016	Tot 1-04 2016	Ennuste 2016	Ero TA / ennuste
Toimintakate (milj. euroa)	-1 006	-1 016	-1 087	-325	-1 082	4,9
Toimintakatteen kasvu %	3,1 %	0,9 %	7,0 %		6,5 %	-0,5 %
Vuosikate (milj. euroa)	79,9	98,4	68,9	60,9	76,3	7,4
Vuosikate / poistot	103 %	100 %	66 %		64 %	-2 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-77,8	-98,1	-104,7	-35,0	-119,7	-15,0
Tilikauden tulos (milj. euroa)	2,1	1,4	-35,8	25,9	-43,4	-7,6
Investointiosa netto (milj. euroa)	148,9	144,8	99,4	17,6	112,0	12,6
Investointiosa netto tulorahoitus %	54 %	68 %	69 %		68 %	
Lainakanta (milj. euroa)	1 063	1 078	1 095		1 095	

VEROTULOT

	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TOT 2016	TOT -%
Verotulot yhteensä	923 457 631	934 026 992	950 663 000	323 352 655	34,0 %
Kunnallisvero	784 199 138	786 217 687	811 516 000	301 915 612	37,2 %
Yhteisövero	70 358 589	75 658 102	61 147 000	20 644 987	33,8 %
Kiinteistövero	68 899 904	72 151 202	78 000 000	792 056	1,0 %

Kuvio 12. Kuukausittaiset verotilitykset yhteensä 2014–2016

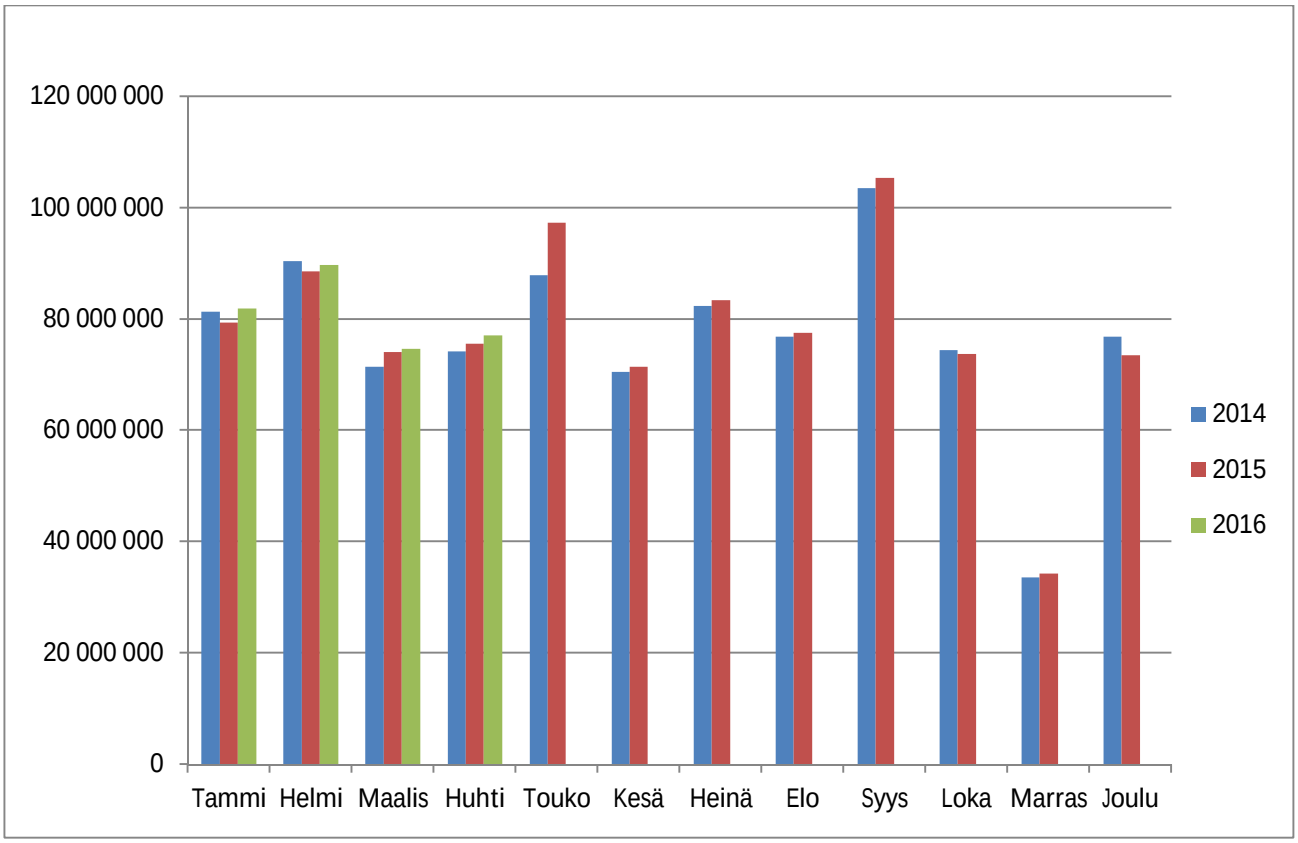

TULOSLASKELMA

(Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset)

1 000 €	TA 2016	TOT 30.4.	ENNUSTE	
Toimintatulot	400 072	140 668	414 431	
Valmistus omaan käyttöön	78 709	16 976	80 639	
Toimintamenot	-1 565 708	-482 205	-1 572 092	
Toimintamenot ilman VOK	-1 486 999	-465 229	-1 491 453	
Toimintakate	-1 086 927	-324 562	-1 077 022	
Verotulot	950 663	323 353	938 839	
Valtionosuudet	183 850	62 030	185 961	
Korkotulot	14 530	108	14 530	
Muut rahoitustulot	17 622	3 075	17 622	
Korkomenot	-10 070	-1 516	-6 870	
Muut rahoitusmenot	-762	-1 599	-762	
Vuosikate	68 906	60 890	72 298	
Poistot	-104 744	-35 020	-119 744	
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	
Tilikauden tulos	-35 839	25 870	-47 446	

RAHOITUSLASKELMA

(Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset)

1 000 €	TA 2016	TOT 30.4.	ENNUSTE
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	68 906	60 890	72 298
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-33 192	-19 127	-33 192
Investointien rahavirta			
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-103 055	-19 106	-115 665
Rahoitusosuudet investointeihin	150	15	150
Käyttöomaisuuden myyntitulot	36 692	20 948	36 692
Toiminnan ja investointien rahavirta	-30 499	43 620	-39 717
Rahoituksen rahavirta			
Antolainojen lisäys	-8 000	0	-8 000
Antolainojen vähennys	781	0	781
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	114 000	0	114 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-97 800	-59 288	-97 800
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-62 039	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	23 800	2 935	23 800
Rahoituksen rahavirta	32 781	-118 391	32 781
Rahavarojen muutos	2 282	-74 772	-6 936
Nettolainanotto	16 200	-59 288	16 200

TULOSLASKELMAERITTELY

(Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset)

1 000 €	Talousarvio yhteensä 2016	Kum. toteuma 1-04 2014	Kum. toteuma 1-04 2015	Kum. toteuma 1-04 2016	2016 Kum. toteuma %	Kasvu % -1 v.	Kasvu % -2 v.
Myyntituotot, ulkoiset	63 985	17 687	17 767	19 024	30	7	-8
Maksutuotot, ulkoiset	80 499	24 727	30 575	29 294	36	-4	-18
Tuet ja avustukset, ulkoiset	43 701	11 720	10 723	12 356	28	15	-5
Vuokratuotot, ulkoiset	17 923	5 580	5 863	5 887	33	0	-5
Muut toimintatuotot, ulkoiset	38 773	22 539	18 573	21 806	56	17	3
TOIMINTATUOTOT, ULKOISET	244 880	82 253	83 500	88 366	36	6	-7
Valmistus omaan käyttöön	78 709	38 636	26 577	16 976	22	-36	56
Henkilöstökulut ilman VOK	-509 801	-150 549	-152 611	-155 648	31	2	-3
Palvelujen ostot, ulkoiset ilman VOK	-594 442	-172 993	-184 637	-188 103	32	2	-9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset ilman VOK	-45 008	-13 842	-14 084	-14 087	31	0	-2
Avustukset, ulkoiset ilman VOK	-129 493	-35 352	-37 956	-39 119	30	3	-11
Vuokrat, ulkoiset ilman VOK	-46 852	-14 980	-14 765	-16 053	34	9	-7
Muut toimintakulut, ulkoiset ilman VOK	-5 317	-1 548	-1 681	-1 689	32	0	-9
TOIMINTAKULUT, ULKOISET ILMAN VOK	-1 330 912	-389 263	-405 734	-414 700	31	2	-7
TOIMINTATUOTOT, SISÄISET	155 192	50 286	51 095	52 301	34	2	-4
TOIMINTAKULUT, SISÄISET	-156 087	-48 870	-49 410	-50 530	32	2	-3
TULOT YHTEENSÄ	400 072	132 539	134 595	140 668	35	5	-6
MENOT YHTEENSÄ (ilman VOK)	-1 486 999	-438 133	-455 143	-465 229	31	2	-6
TOIMINTAKATE	-1 086 927	-305 593	-320 548	-324 562	30	1	-6
Verotulot	950 663	317 412	317 575	323 353	34	2	-2
Valtionosuudet	183 850	46 153	49 880	62 030	34	24	-34
Korkotuotot	14 530	201	188	108	1	-42	46
Muut rahoitustuotot	17 622	11 453	7 010	4 617	26	-34	60
Korkokulut	-10 070	-4 902	-2 434	-1 516	15	-38	69
Muut rahoituskulut	-762	-3 456	-6 283	-3 141	412	-50	9
VUOSIKATE	68 906	61 269	45 389	60 890	88	34	1
Poistot ja arvonalentumiset	-104 744	-24 574	-26 752	-35 020	33	31	-43
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	1 000	0		-100	
TILIKAUDEN TULOS	-35 839	36 694	19 637	25 870	-72	32	29

Taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) tuloja ja menoja.

10
YLEISHALLINTO

Ennuste

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TOT 1-4 2016	TOT-% 2016	ENNUSTE 2016	
TOIMINTATUOTOT	2 772	1 873	755	40	1 873	
TOIMINTAKULUT	-26 070	-27 519	-8 668	31	-27 435	
TOIMINTAKATE	-23 298	-25 646	-7 912	31	-25 562	

Tulosalueen toteuma

1 000 €

Tulosalue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
10 Keskusvaalilautakunta	-1	0	0	0	0		-1
20 Kaupunginvaltuusto	-977	-203	21	0	0		-977
30 Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus	-519	-144	28	0	0		-519
40 Kaupunginhallitus	-12 045	-3 983	33	1 873	755	40	-10 172
50 Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset	-13 977	-4 338	31	0	0		-13 977
Toimiala yhteensä	-27 519	-8 668	31	1 873	755	40	-25 646

Sitovat määrärahat

Yleishallinnossa pysytään talousarviossa. Toteumaprosentti tammi-huhtikuussa 2016 oli 31 prosenttia.

Tarkastuslautakunnan ja ulkoisen tarkastuksen tulosalueen toiminta on edennyt vahvistetun toimintasuunnitelman ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Talousarvio tullee toteutumaan vahvistetun mukaisesti eikä ylitysuhkaa ole.

11
KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA

Ennuste

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TOT 1-4 2016	TOT-% 2016	ENNUSTE 2016	
TOIMINTATUOTOT	2 741	2 322	-2	0	2 369	
TOIMINTAKULUT	-17 895	-19 833	-6 066	31	-19 615	
TOIMINTAKATE	-15 154	-17 511	-6 068	35	-17 246	

Tulosalueen toteuma

1 000 €

Tulosalue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
01 Yleisjohto	-1 172	-214	18	0	0		-1 172
02 Kaupunginkanslia	-1 943	-630	32	4	3		-1 939
03 Sisäinen tarkastus	-433	-137	32	0	0		-433
04 Taloussuunnittelu	-1 522	-390	26	3	0	0	-1 519
05 Henkilöstökeskus	-11 057	-3 345	30	1 947	5	0	-9 110
06 Elinkeinopalvelut	-2 630	-1 039	40	368	-9	-3	-2 262
07 Viestintä	-1 076	-311	29	0	0		-1 076
Toimiala yhteensä	-19 833	-6 066	31	2 322	-2	0	-17 511

Sitovat määrärahat

Kaupunginjohtajan toimialan toiminta on edennyt käyttösuunnitelman mukaisesti, toimintamenojen ennustetaan alittavan hieman käyttösuunnitelman mm. myöhentyneistä rekrytoinneista ja käyttämättömistä varauksista johtuen. Alkuvuoden 2016 aikana on jatkettu Metropolian kanssa tehtävää koulutussuunnittelua kaikilla toimialoilla, kilpailutettu koulutusten hallintajärjestelmä ja tehty hankintapäätös maaliskuun alussa, valmisteltu SAP-toiminnanohjausjärjestelmän siirto- ja päivitysprojektia, valmistauduttu tietovaraston ja uuden raportointijärjestelmän käyttöönottoon sekä valmisteltu uutta sähköistä osavuosikatsausta.

Kaupunginkanslian tulosalueen toteumaprosentti tammi-huhtikuussa 2016 oli 31 prosenttia (lisäksi Kajo yhteiset 21 %, yleisjohto 16 %), joten talousarviossa pysytään hyvin.

Sisäinen tarkastus pysyy talousarviossa.

Taloussuunnittelun tulosalueen toimintamenot ovat ensimmäisen osavuosikatsauksen ennusteen mukaan alittamassa budjetoidun rekrytointien viivästyttämisestä syntyvistä henkilöstömenosäästöistä johtuen. Tulosalueen henkilöstömäärä on ensimmäisen osavuosikatsauksen tilanteessa aiempia vuosia alemmalla tasolla. Alkuvuoden 2016 aikana on mm. valmisteltu SAP-toiminnanohjausjärjestelmän siirto- ja päivitysprojektia, valmistauduttu tietovaraston ja uuden raportointijärjestelmän käyttöönottoon sekä selvitetty keskitetyn toimintaympäristöä koskevan tietotuotannon uudistamista. Vuoden 2016 raportoinneissa pilotoidaan eOsavuosikatsausta, jossa muodossa julkaistaan tiivistelmä myös nyt käsillä olevasta vuoden 2016 ensimmäisestä osavuosikatsauksesta.

Henkilöstökeskus. Metropolian kanssa tehtävä koulutussuunnittelu on jatkunut suunnitelmien mukaisesti kaikilla toimialoilla. Koulutusten hallintajärjestelmä kilpailutettiin alkuvuodesta ja hankintapäätös tehtiin maaliskuun alussa. Toimittajaksi tuli eTaika Oy. Käyttöönottoprojekti käynnistyi huhtikuulla.

Kehittämispalveluiden tuotteistus kilpailuttamista varten tehtiin ja kilpailuttamisasiakirjat valmistuivat. Hankintalain muutos on ehkäissyt kilpailuttamisen käynnistymisen, koska järjestelmät eivät vielä huhtikuussa toimineet. Tuettu voimakkaasti terveys- ja turvallisuusjohtamisen uusien toimintatapojen: tapaturmatutkinnat, terveysjohtamisen tukikäynnit ja tuunatun työn toimintamallin toteutumista. Hijatin teknologian uudistaminen on edennyt alkuvuodesta projektisuunnitelman mukaisesti. Arvion mukaisesti talousarvio toteutuu käyttösuunnitelman mukaisena.

Elinkeinopalveluiden tulosalueen talousarvio toteutuu suunnitellusti. Tulosalueen organisaatiorakenne on uudistunut vuoden alussa ja samalla tulosalueen johtosääntö on määritelty uudelleen. Elinkeinopalveluiden tulosalue vastaa elinkeinojohtajan johdolla kaupungin elinvoimaisuuden ja elinkeinopolitiikan strategisesta suunnittelusta ja toteutuksesta, elinkeinopoliittisen seutuyhteistyön kehittämisestä, sekä huolehtii metropolialueen kilpailukykystrategian toteutuksen edellyttämästä yhteistyöstä. Alkuvuoden keskeiset toimenpiteet ovat kohdistuneet 6AIKA-hankekokonaisuuden toteuttamiseen, lentokenttäalueen kehittämiseen, sijoittumispalveluiden organisointiin sekä yrityskiihdyttämön ja yritysten yhteistyötilan toteuttamiseen. Lisäksi matkailun tuotteistaminen ja markkinointi on muotoiltu uudelleen, esimerkkinä matkailuviestinnän uusien kanavien käyttöönotto.

Viestintä aloitti vuoden alusta kaupunginjohtajan toimialan tulosalueena. Viestintä ja markkinointi integroituvat entistä voimakkaammin ja kehittämisessä korostuu digitalisointi. Vantaa.fi on palveluviestinnän kanava ja sitä tuetaan viisi kertaa vuodessa ilmestyvällä Asukaslehdellä. Markkinoinnissa tiivistetään yhteistyötä yrityskumppaneiden ja naapurikaupunkien kanssa sekä koordinoidaan kaupungin sisäistä yhteistyötä.

17
KONSERNI- JA ASUKASPALVELUJEN TOIMIALA

Ennuste

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TOT 1-4 2016	TOT-% 2016	ENNUSTE 2016	
TOIMINTATUOTOT	8 965	9 252	3 621	39	9 071	
Valmistus omaan käyttöön	756	569	76	13	569	
TOIMINTAKULUT	-70 832	-75 670	-23 122	31	-77 618	
Toimintakulut ilman VOK	-70 076	-75 101	-23 046	31	-77 049	
TOIMINTAKATE	-61 111	-65 849	-19 425	29	-67 978	

Tulosalueen toteuma

1 000 €

Tulosalue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
1010 Talous- ja hallintopalvelut	-1 194	-462	39	14	0	0	-1 180
20 Konsernihallinto ja rahoitus	-667	-194	29	54	27	49	-613
30 Talouspalvelukeskus	-3 557	-1 097	31	806	857	106	-2 751
40 Tietohallinnon palvelukeskus	-24 373	-9 222	38	1 417	348	25	-22 956
50 Hankintakeskus	-5 197	-1 252	24	1 740	395	23	-3 457
1220 Asukaspalvelut yhteiset	-842	-172	20	38	30	78	-804
60 Kuntalaispalvelut	-6 193	-1 792	29	656	306	47	-5 537
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala bruttoyksiköt yhteensä	-42 024	-14 191	34	4 726	1 963	42	-37 298
70 Työllisyyspalvelut *)	-33 078	-8 855	27	4 526	1 658	37	-28 552
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala nettoyksiköt yhteensä	-33 078	-8 855	27	4 526	1 658	37	-28 552
Toimiala yhteensä	-75 101	-23 046	31	9 252	3 621	39	-65 849

*) Nettoyksikkö

Sitovat määrärahat

Apotti -hanke etenee kohti toimeenpanoa markkinaoikeuden positiivisen päätöksen jälkeen. Neuvottelut kunnan ja valtion vastuujaosta työllisyysasioissa jatkuivat kevään 2016 aikana. Työllisyyspalveluiden organisaatio uudistui 1.3.2016 alkaen. Uuden matriisiorganisaation tavoitteena on tehostaa toimintaa ja lisätä vaikuttavuutta. Asukasosallisuuden mallin kehittäminen etenee kaupunginhallituksen nimeämän luottamushenkilötoimikunnan ohjeistuksen mukaisesti. Turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskusten vapaaehtoistoiminta on vakiintunutta.

Talousarvion toteutuminen 2016

Konserni- ja asukaspalveluiden toimialan (ilman liikelaitoksia) kumulatiiviset toimintatuotot olivat huhtikuun lopussa 3,3 milj. euroa (36 % talousarviosta). Vuoden 2016 talousarvio toimintatuottojen osalta on 9,3 milj. euroa.

Konserni- ja asukaspalveluiden kumulatiiviset toimintakulut olivat huhtikuun lopussa 22,6 milj. euroa (30 % budjetista). Vuoden 2016 talousarvio toimintakulujen osalta on 75,7 milj. euroa (75,1 milj. euroa ilman valmistusta omaan käyttöön).

Konserni- ja asukaspalvelujen toimialan (ilman liikelaitoksia) koko vuoden toimintatuottojen ennustetaan alittavan talousarvion 180 000 euroa. Alitus johtuu opettajien valvonta-aterioiden kirjaustavan muutoksesta ja projektirahoituksen käyttämättömyydestä. Toimialan koko vuoden toimintakulujen arvioidaan ylittävän talousarvion 1,9 milj. euroa. Pääosin (1,7 milj. euroa) ylitys johtuu työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvusta.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Hankintakeskus jatkaa palveluhankintojen kilpailuttamisprosessin keskittämistä hankinta-keskukseen. Hankintasopimusten sähköisen hallintajärjestelmän käyttöönotto on meneillään.

Hoitotarvikkeiden hankinta ja varastointi siirtyi 1.4.2016 alkaen HUS-Logistiikalle. Posti- ja kuljetuspalvelut siirtyivät 1.4.2016 alkaen liikkeenluovutuksella Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:lle. Logistiikkakeskuksen alasajo on meneillään.

Rahoituksen tulosalueella merkittävimmät alkuvuoden 2016 rahoitushankkeet ovat Apotti ja VTK Leiritie 1 (Metropolia). Riskienhallinnan jalkautus sekä toimialoille että yhtiöihin jatkuu. Huhtikuun alusta lähtien riskienhallintapäällikön ja valmiussuunnittelupäällikön tehtävät yhdistettiin siten, että riskienhallinta- ja valmiuspäällikkö vastaa nyt sekä kaupunkikonsernin riskienhallinnan kehittämisestä että valmiussuunnittelusta.

Talous- ja hallintopalveluiden tulosalueella määriteltiin kiinteistöhallintajärjestelmän käyttäjäpalveluiden osuus yhdessä järjestelmän toimittajan kanssa. Käyttäjäpalveluiden prosesseja tukeva osio saadaan valmiiksi ja otettaneen käyttöön alkuvuonna 2017. Tämän lisäksi on selkeytetty talouden ja hallinnon prosesseja IMS-järjestelmän että Konsas talous ja hallinto -portaalin avulla.

Talous- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteinä on jatkettu talouspalveluiden keskittämistä talouspalvelukeskukseen. Vuoden 2016 alussa käynnistettiin 14 yhtiön taloushallinnon palvelutuotanto, eli tällä hetkellä tytäryhtiöiden taloushallintopalveluiden keskittämisaste on 78 prosenttia. Talouspalveluiden jatkokeskittäminen kaupungin ulkoisen laskennan tehtävien osalta on edistynyt oman toimialan sisällä. Keskittämistyötä tullaan jatkamaan vuosina 2016–2017.

Vantaan kaupunki siirtyi vuonna 2015 pilvipalveluiden käyttäjäksi. Käyttöön otettiin Microsoftin O365 palvelu koko kaupungin laajuisesti. Tietohallinnon tulosalue käynnisti palveluiden käyttöönoton edistämiseksi merkittävän koulutusohjelman kaupungin henkilöstön kouluttamiseksi. Sähköisen asioinnin ketterän kehittämisen malli on saatu vakiinnutettua sähköisten palveluiden kehittämislogiikaksi ja ensimmäiset sähköiset palvelut ketterän kehittämisen toimintamallin kautta on saatu julkaistua kuntalaisille.

Apotti hanke etenee kohti toimeenpanoa markkinaoikeuden positiivisen päätöksen jälkeen. Hankintarenkaaseen kuuluvat jäsenet ja Epic allekirjoittavat varsinaisen hankintasopimuksen 21.4.2016. Järjestelmäkokonaisuuden ensimmäinen käyttöönotto tapahtuu Vantaalla Q4/2018.

Vantaa-infojen kävijämäärät ovat kasvaneet ja palvelutarjonta on laajentunut. Elisan OC palvelu siirtyi puhelinpalveluiden vastuulle keväällä 2016. Talous- ja velkaneuvonnan sähköistä palveluprosessin kehittämistä (DigiTave) on jatkettu yhteistyössä tietohallinnon kanssa. Yhteisen asiointipalvelumallin, sähköisen palvelualustan (OmaVantaa) ja sähköisen asiakaspalvelumallin (help desk) kehittämistyötä jatketaan 6Aika- Avoin osallisuus ja asiakkuus -hankkeessa.

Kaupunginhallituksen yleisjaosto jakoi 11.4.2016 terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen avustuksia sekä avustuksia merkittävää yhteiskunnallista työtä tekeville järjestöille yhteensä 664 300 euroa. Asukas- ja järjestötilojen kehittäminen etenee asukastilaohjelman mukaisesti. Uusi asukastila Leinikki otettiin käyttöön huhtikuussa. Yhteisö- ja vapaaehtoistoiminnassa on aloitettu oman toiminnan arviointi- ja kehittämissuunnitelman laadinta.

Työllisyyspalveluiden organisaatio uudistui 1.3.2016 alkaen. Uudessa matriisiorganisaatiossa on seitsemän toimintayksikköä: Monialainen yhteispalvelu TYP, Nuorten palvelut Ohjaamo, Työelämään -valmennuspalvelut, Yritysohjaamo sekä työvalmennustalot Koutsi, Reeli ja Valo. Matriisissa toimivien kolmen palvelupäällikön vastuualueita ovat verkostopalvelu, asiakaspalvelu ja tuotepalvelu. Organisaatiouudistuksen tavoitteena on lisätä toiminnan vaikuttavuutta sekä tehostaa yritys- ja verkostoyhteistyötä. Organisaatiouudistuksen yhteydessä lisättiin vakinaisen henkilöstön määrää. Työllisyyspalveluissa on projektityöntekijät mukaan lukien yhteensä noin 130 työntekijää.

Ministeritason selvitystyö kunnan ja valtion vastuujaosta työllisyysasioissa jatkui kevään aikana. Vantaan kaupungin tavoitteena on lisätä kunnan vastuuta työllisyyden hoidossa. Monialainen yhteispalvelu TYP:ssä toteutettiin uuden lain mukaista toimintaa. Nuorten Ohjaamossa aloitti uusi yritysyhteistyöasiantuntija yhteistyön tiivistämiseksi yksityisen sektorin kanssa. Huhtikuussa 2016 aloittivat toimintansa pitkäaikaistyöttömille suunnattu Työrasti-projekti sekä tasa-arvoa ohjaus- ja asiakastyössä edistävä ViVa – virtaviivaisuutta valtavirtaistamiseen -projekti.

12
SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALA

Ennuste

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TOT 1-4 2016	TOT-% 2016	ENNUSTE 2016	
TOIMINTATUOTOT	70 455	71 495	17 370	24	71 855	
TOIMINTAKULUT	-647 342	-663 156	-205 005	31	-670 049	
TOIMINTAKATE	-576 887	-591 661	-187 635	32	-598 194	

Tulosalueen toteuma

1 000 €

Tulosalue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
01 Sosiaali- ja terveyslautakunta	-130	-13	10	0	0		-130
10 Talous- ja hallintopalvelut	-9 566	-2 186	23	95	12	13	-9 471
30 Terveydenhuollon palvelut	-83 421	-23 460	28	3 832	1 109	29	-79 589
40 Perhepalvelut	-163 731	-48 205	29	37 813	8 694	23	-125 918
60 Vanhus- ja vammaispalvelut	-179 577	-49 827	28	29 155	7 556	26	-150 422
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala ilman ESH yhteensä	-436 425	-123 691	28	70 895	17 370	25	-365 530
20 Erikoissairaanhoito	-226 731	-81 314	36	600	0		-226 131
Toimiala yhteensä	-663 156	-205 005	31	71 495	17 370	24	-591 661

Sitovat määrärahat

Sosiaali- ja terveydenhuollon oman toiminnan ennustetaan pysyvän menojen osalta käyttösuunnitelmassa, tulot ylittynevät 0,4 milj. euroa. Erikoissairaanhoidossa on ylityspainetta 6,9 milj. euroa. Helmikuussa toteutetun kyselyn perusteella asiakkaiden tyytyväisyys sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin on entisestään parantunut; tyytyväisyys saatuihin palveluihin on kouluarvosanana lähes 9.

Talousarvion toteutuminen 2016

Sosiaali- ja terveystoimen tulomäärärahan ilman erikoissairaanhoitoa arvioidaan ylittyvän 0,4 milj. euroa. Menomäärärahan ilman erikoissairaanhoitoa arvioidaan toteutuvan käyttösuunnitelman mukaisesti. Tuloksen (nettotoimintamenot) arvioidaan toteutuvan suunniteltua 0,4 milj. euroa korkeampana.

Erikoissairaanhoidon menojen arvioidaan ylittyvän 6,9 milj. euroa. Vantaan kaupungin talousarviossa on HUS-palvelusopimuksen osalta varauduttu 215,0 milj. euron maksuosuuteen. Vantaan kaupungin osavuosikatsaukseen kirjattu ylitys palvelusopimuksen osalta on 9,0 milj. euroa. HUS-eläkevastuut ja muu erikoissairaanhoito toteutuvat yhteensä 1,9 milj. euroa ennakoitua matalampina.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakkaat ovat olleet erittäin tyytyväisiä saamiinsa palveluihin vuoden 2016 alussa toteutetun asiakastyytyväisyyskyselyn perusteella. Huolimatta maltillisesta kustannuskehityksestä tulokset olivat parantuneet entisestään verrattuna kahden vuoden takaiseen kyselyyn keskiarvon ollessa kouluarvosana-asteikoilla 8,85.

Markkinaoikeuden hylättyä Apotti-hankkeen tietojärjestelmähankinnasta tehdyn valituksen aktiivinen valmistautuminen tietojärjestelmän täytäntöönpanoon on aloitettu. Ns. resurssisopimuksen mukaisesti henkilökuntaa on siirtynyt toimialalta Apotti-hankkeen palvelukseen. Uudessa sähköisessä palvelusetelijärjestelmä PSOP:ssa on otettu ensimmäisenä käyttöön omaishoidon vapaapäivän kotiin -palveluseteli. Järjestelmän käyttöönotto on sujunut moitteettomasti. Kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönottoa on pilotoitu; järjestelmäsovelluksen häiriöiden vuoksi keskeytettyä pilotointia jatketaan huhtikuussa. Vantaan sähköisten asiointipalvelujen kehittämishankkeeseen kuuluvan äitiys- ja lastenneuvoloiden sähköisen asioinnin käyttöönottoa on jouduttu lykkäämään syksyyn järjestelmän keskeneräisyyden vuoksi.

Vantaan erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa lähes kokonaisuudessaan HUS-kuntayhtymä. HUS:n palvelutuotanto on NordDRG- ja käyntituotteiden osalta vähentynyt tammi-maaliskuussa 2016 noin 1 prosentin. Lähes yksinomaan psykiatrian klinikan palvelutuotannon muodostavat hoitopäivätuotteet ovat kasvaneet 1 prosenttia verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan.

Terveysasemien lääkäritilanne on alkuvuoden aikana parantunut. Omalääkäripotilaiden keskimääräinen odotusaika lääkärivastaanotolle on alkuvuonna ollut 29 päivää ja muiden keskimäärin 57 päivää. Päiväpoliklinikoille on päässyt alle tunnissa 65 prosenttia potilaista. Maaliskuussa keskimääräinen odotusaika hoidon tarpeen arviosta lääkärin vastaanotolle oli 40 minuuttia. Vantaan terveyskeskuspäivystys siirtyi vuoden alussa HUS:n tuottamaksi. Toiminta on käynnistynyt vilkkaasti.

Ennakollinen isyyden tunnustaminen siirtyi uuden isyyslain myötä lastenvalvonnasta ehkäisevän terveydenhuollon neuvolatoimintaan, siirtymä on toteutunut ongelmitta. Aurinkokiven palvelukeskuksessa elokuussa 2016 avattavan Kivistön neuvolan käyttöönottoa on valmisteltu.

Alle kouluikäisten hyvinvointiryhmä on aloittanut Osallisena perheen elämässä -toimintaohjelman yhteisen työn tiivistämiseksi lasten ja perheiden parissa. Tavoitteena on osallistaa perheitä, koordinoida yhteistyötä aiempaa tehokkaammin ja oppia pois ”poislähettämisen” kulttuurista. Sosiaali- ja terveystoimi sekä varhaiskasvatus ovat yhdessä palkanneet projektiasiantuntijan hankkeeseen loppuvuodeksi.

Perhepalveluissa on vuoden 2016 alussa käynnistetty kolme muutospilottia vastaamaan uuden sosiaalihuoltolain velvoitteita: perheiden ja aikuisten palvelutarpeen arviointi on käynnistetty sosiaalineuvontana, lastensuojelun virka-aikainen päivystys on keskitetty sosiaali- ja kriisipäivystyksen yhteyteen ja tarkoituksenmukaisen perhetyön kohdentamiseksi on käynnistynyt perhetyön moniammatillinen asiakasohjaus.

Vuoden 2016 tammi-maaliskuussa toimeentulotukea sai kuukausittain keskimäärin 7 501 kotitaloutta, mikä on hieman enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Toimeentulotukimenot eivät kuitenkaan ole kasvaneet edellisvuodesta. Aikuissosiaalityössä on valmistauduttu suureen toiminnalliseen muutokseen, toimeentulotuen perusosan päätöksenteon ja maksatuksen siirtymiseen Kelalle ensi vuoden alussa. Kaupunki on sitoutunut tarjoamaan kaikille työntekijöille toista työtä irtisanomisten välttämiseksi.

Uuden sosiaalihuoltolain mukaisella rakennemuutoksella on tarkoitus vähentää lastensuojelun tarvetta. Vantaalla lastensuojeluilmoituksia tuli tammi-maaliskuussa 1 330 lapsesta, mikä on 5 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Myös lastensuojelun avohuollon suunnitelmallisen sosiaalityön asiakasmäärä (6,7 % 0-17-vuotiaista) on vähentynyt 5 prosenttia. Avohuollon tukitoimisijoitukset ovat lisääntyneet lastensuojelulain muutoksen vuoksi, mutta kiireelliset sijoitukset ovat vähentyneet selvästi. Kodin ulkopuolelle sijoitettuna oli tammi-maaliskuussa 551 lasta, mikä on 30 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Suomeen tulevien turvapaikanhakijoiden määrän äkillisen kasvun seurauksena aiemmin psykososiaalisiin palveluihin kuuluneet maahanmuuttajapalvelut aloitti toimintansa omana tulosyksikkönä syyskuussa 2015. Yksikön tehtävänä on tarjota kotoutumislain mukaiset vastaanottopalvelut Vantaalle muuttaville oleskeluluvan saaneille pakolaisille ja paluumuuttajille. Kotouttamispalveluja tarvitsevien määrän voidaan arvioida ainakin kaksinkertaistuvan vuoden 2016 aikana. Kasvavaan asiakasmäärään on varauduttu asiakassegmentoinnilla, jossa asiakkaat jaetaan kevyen, perustuen ja vahvan tuen tarvitsijoihin kotouttamistyön tehostamiseksi. Alkuvuodesta on aloitettu uusien työntekijöiden rekrytointi, ja vakansseja otetaan tarkoituksenmukaisesti käyttöön vuoden 2016 aikana. Paineita palvelujärjestelmälle aiheuttaa lisäksi mm. tulkkipalvelujen riittävyys ja asuntojen järjestäminen oleskeluluvan saaneille.

Omassa kodissa asui maaliskuun lopulla 92,5 prosenttia 75 vuotta täyttäneistä vantaalaisista. Alkuvuoden aikana tehtiin lähes 180 000 kotihoidon käyntiä, kasvua edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna on 3 prosenttia. Ikääntyneiden palveluohjauksesta vastaavan asiakasohjausyksikön toiminta vakiinnutettiin Länsi-Vantaan lisäksi vuoden alusta myös Itä-Vantaalle.

Omaishoidon tuen asiakkuuksien hoito on jaettu vuoden alusta lukien vammaispalvelujen ja vanhusten avopalvelujen kesken siten, että vanhusten avopalveluissa on ikääntyneiden ja muistisairaiden omaishoito ja vammaispalveluissa lasten ja aikuisten omaishoitoperheet. Muutos mahdollistaa asiakkaiden kokonaisvaltaisen palvelutarpeen arvioinnin kotiin annettavien palvelujen osalta. Omaishoidon tuen tarkennetut myöntämisperusteet otettiin käyttöön maaliskuun alussa.

Hoiva-asumisessa laitoshoidon vähentämistä jatketaan palvelurakenteen kehittämisohjelman mukaisesti; tarkoituksena on muuttaa 16 laitoshoidon ostopalvelupaikkaa sekä 15 Myyrinkodin laitospaikkaa tehostetun asumispalvelun paikaksi vuoden 2016 loppuun mennessä. Simonkylän vanhan puolen peruskorjauksen hankesuunnittelu keskeytettiin ja tilojen käytöstä tehdään kokonaisarviointi yhdessä tilakeskuksen ja maankäytön kanssa. Korson vanhustenkeskuksen peruskorjaus on saatu päätökseen ja uudelleen käynnistämisen valmistelut on aloitettu. Hoiva-asumisen Kaunialan sairaalan paikkoja on maalikuussa 2016 käytössä 111. Talousarviossa ei ole varauduttu kaikkien Kaunialan velvoitepaikkojen käyttöönottoon.

Peijaksen osasto AKOS 2:n suunniteltu laajennusosan remontti on viivästynyt, ja laajennus saadaan käyttöön vasta toukokuussa. AKOS 2:n vanhan osan märkätiloissa on todettu kosteutta, minkä seurauksena AKOS 2:n kaikki paikat tulevat käyttöön vasta vuoden loppuun mennessä. Katriinan B-osan peruskorjauksen suunnittelu ja väistötiloihin siirtyminen etenee aikataulussa.

Vammaispalvelut työllistää kehitysvammaisia uudella toimintamallilla työllistymistä tukevan yksikön avulla. Toiminnan laajentamista suunnitellaan osaksi uusia kohteita, kuten Korson toimintakeskus. Malminiittyhanketta on jatkettu. Ensimmäiset Malminiittyyn työllistetyt ovat työllistyneet suunnitellusti 1.1.2016 alkaen muualle sijoittuviin työtehtäviin.

13
SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA

Ennuste

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TOT 1-4 2016	TOT-% 2016	ENNUSTE 2016	
TOIMINTATUOTOT	44 124	42 534	14 439	34	41 931	
TOIMINTAKULUT	-434 978	-444 850	-138 536	31	-444 578	
TOIMINTAKATE	-390 855	-402 316	-124 097	31	-402 647	

Tulosalueen toteuma

1 000 €

Tulosalue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
10 Opetus- ja vapaa-ajan lautakunta	-118	-21	18	0	0		-118
20 Yhteiset palvelut	-5 463	-2 288	42	651	0	0	-4 812
30 Suomenkielinen perusopetus	-168 706	-52 284	31	9 550	2 360	25	-159 156
40 Lukiokoulutus	-22 903	-7 147	31	408	393	96	-22 495
50 Varhaiskasvatus	-148 709	-47 224	32	19 661	6 794	35	-129 048
55 Kirjastopalvelut	-9 344	-3 004	32	554	194	35	-8 791
60 Muu koulutus	-320	-300	94	0	0		-320
90 Ruotsinkielinen tulosalue	-12 044	-3 649	30	984	302	31	-11 059
91 Kulttuuripalvelut	-5 674	-1 932	34	305	122	40	-5 370
92 Liikuntapalvelut	-19 179	-5 477	29	4 865	1 904	39	-14 313
93 Nuorisopalvelut	-7 229	-2 444	34	550	267	49	-6 679
Sivistystoimen toimiala bruttoyksiköt yhteensä	-399 689	-125 771	31	37 528	12 336	33	-362 161
70 Ammatillinen koulutus *)	-35 856	-9 800	27	2 200	730	33	-33 656
80 Aikuisopisto *)	-4 409	-1 362	31	1 578	671	43	-2 832
85 Musiikkiopisto *)	-4 019	-1 304	32	955	540	57	-3 065
86 Kuvataidekoulu *)	-876	-299	34	274	161	59	-602
Sivistystoimen toimiala nettoyksiköt yhteensä	-45 161	-12 765	28	5 006	2 103	42	-40 155
Toimiala yhteensä	-444 850	-138 536	31	42 534	14 439	34	-402 316

*) Nettoyksikkö

Sitovat määrärahat

Sivistystoimen tulojen toteutuma 31.3.2016 on 26 prosenttia ja menojen toteutuma 23 prosenttia. Lukemat ovat ajankohtaan nähden optimaalisia. Koko vuoden osalta ennustetaan, että tulot jäävät alle arvioidun ja menot alittuvat jonkin verran. Tämä johtuu lähinnä siitä, että varhaiskasvatuksen hoitopaikkatakuu kesäkuukausina vähentää tulojen toteutumaa vuositasolla. Lisäksi menojen arvioidaan ylittyvän varhaiskasvatuksen asiakasmäärän nousun johdosta, joskin tätä alentaa Varian opiskelijamäärän jääminen alle suunnitellun.

Talousarvion toteutuminen 2016

Vuoden ensimmäisen kolmanneksen raportointiajankohdan mukaan toimialan talousarvion tulojen arvioidaan jäävän 0,6 milj. euroa alle arvion. Perusopetuksen tuet ja avustukset alittuvat noin 0,2 milj. euroa, varhaiskasvatuksessa kesäkuukausien hoitopaikkatakuun vuoksi maksutuotot alittuvat noin 0,8 milj. euroa ja ruotsinkielisellä tulosalueella hoitopäivämaksut alittuvat noin 0,2 milj. euroa sekä kirjaston tulot alittuvat noin 0,05 milj. euroa. Kokonaistuloennustetta parantaa liikunta- sekä nuorisopalvelujen hankkeisiin saadut avustukset, joiden käyttö vastaavasti kirjautuu myös menoihin.

Toimialan talousarvion ennustetaan menojen osalta toteutuvan pääosin (yht. 0,3 milj. euroa alle arvion). Suurin menoylitysarvio on varhaiskasvatuksen tulosalueella noin 1,1 milj. euroa johtuen palvelusetelin vuosikustannusten ylittymisestä. Suurin arvio menojen alittumisesta on ammattiopisto Variassa 1,5 milj. euroa, koska talousarvion mukaista opiskelijamäärää ei saavuteta ja opetussuunnitelmamuutokset ja valtion leikkaukset on otettu huomioon opetuksen resursoinnissa. Tammikuun aloituspaikoista täyttyi vain 31,4 prosenttia, eikä elokuun aloituspaikoilla pystytä kattamaan tammikuun vajausta. Lisäksi yhteisiin palveluihin on kirjattu menojen alitukseksi 0,8 milj. euroa koko toimialan Kuel:n %:n korjaukset lomapalkkavelkoihin vuodelta 2015. Kirjaston kuljetukset siirtyivät loppuvuona 2015 hankintakeskukselta kirjaston itsensä hoidettaviksi. Kuljetuksen määräraha ei kuitenkaan siirtynyt kirjaston talousarvioon, joten kirjaston menot ylittävät budjetoidun 60 000 eurolla.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Perusopetus

Vapaaehtoisen A2 -kielen aloitusryhmäkokoa pienennettiin ja sen seurauksena syntyi useampia kieliryhmiä. Myös valittavien kielten määrä lisääntyi, valittavana oli entisten neljän kielen (ruotsi, ranska, saksa, venäjä) sijasta viisi kieltä (ruotsi, ranska, saksa, venäjä ja espanja).

Koulukohtaiset opetussuunnitelmat sekä suurin osa oppiaineiden opetussuunnitelmista hyväksyttiin opetuslautakunnassa.

Uutta oppimista tukevat oppimisympäristöt otettiin käyttöön. Oppimisympäristöajattelua laajennettiin luokkahuoneesta niin aula- kuin ruokalatiloihinkin. Tilojen suunnitteluun osallistettiin oppilaat.

Lukiokoulutus

Lukioissa kehitetään tieto- ja viestintätekniikan opetuskäyttöä ja valmistaudutaan syksyn 2016 ensimmäisiin sähköisiin ylioppilaskokeisiin. Huhtikuun alussa Vantaan lukiot osallistuivat ylioppilastutkintolautakunnan pakolliseen sähköiseen kenraaliharjoituskokeeseen.

Opetussuunnitelmauudistukseen liittyvän kuntatasoisen opetussuunnitelman laatiminen on edennyt suunnitelman mukaisesti. Työhön osallistuu laaja joukko lukioiden opettajia ja rehtorit. Uusi kuntakohtainen opetussuunnitelma otetaan käyttöön syksyllä 2016.

Lukioiden yhteisinä kehittämishankkeina on jatkettu opetushallituksen rahoittamien hankkeiden, Digiluokka – uudistuva oppimistila ja Robolukio, toteuttamista.

Vantaan aikuislukion toiminta on yhdistetty osaksi Tikkurilan lukiota 1.1.2016 alkaen.

Alustavien hakijatietojen perusteella kevään yhteishaussa Vantaan lukioihin ja Variaan haki ensisijaisesti yhteensä 2382 nuorta, joista 57 % lukiokoulutukseen ja 43 % ammatilliseen koulutukseen.

Pääkaupunkiseudun ammatillisen koulutuksen yhteistyö

Pääkaupunkiseudun ammatillisen koulutuksen järjestäjien yhteistyön painopisteenä on ammatillisen koulutuksen reformi, koulutustakuun toteuttaminen, maahanmuuttajien koulutus sekä koulutus- ja

osaamistarpeiden ennakointi. Ennakointikamaritoimintaa jatketaan Helsingin seudulla toimivien ammatillisen koulutuksen järjestäjien, ammattikorkeakoulujen, Helsingin seudun kauppakamarin ja Uudenmaan liiton kanssa. Vantaa on mukana myös Uudenmaan liiton koordinoimassa Yhdessä koulutustakuuseen! -hankkeessa.

Varhaiskasvatus

Päivähoitoikäisten lasten määrä lisääntyi vuoden 2015 aikana 84 lapsella, kun väestöennusteen mukaan määrän ennustettiin vähenevän 39 lapsella. Ennusteen ja toteuman välinen erotus on 123 lasta. Vuoden 2015 aikana varhaiskasvatuspalvelujen piirissä olevien lasten määrä kasvoi 233 lapsella.

Rajakylän päiväkodin paviljonki aloittaa huhtikuussa 2016 (54 paikkaa). Uusi yksityinen Aarresaari päiväkoti aloitti toimintansa Korsossa 1.1.2016 (108 paikkaa).

Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelma on hyväksytty opetuslautakunnassa 15.2.2016. Lisäksi opetuslautakunnassa 14.3.2016 on hyväksytty 20 tunnin varhaiskasvatuksen järjestämisen periaatteet kunnallisessa ja yksityisessä varhaiskasvatuksessa sekä harkinnanvaraisen varhaiskasvatuksen myöntämisen periaatteet. Periaatteiden valmistelussa hyödynnettiin asiakkaiden näkemyksiä alueellisissa palvelumuotoilutilaisuuksissa. Tieto- ja viestintätekniikan pedagogista käyttöä on kehitetty aktiivisesti gurupedagogien tuella.

Kaupunginkirjasto

Kirjasto kehittää toimintaansa vähemmän työtä vaativaksi mm. asiakkaiden omatoimisuutta tukien. Tikkurilan kirjasto on ollut vuoden alusta arkiaamuisin jo kahdeksalta sekä sunnuntaisin omatoimisuuteen kannustaen kokeiluluontoisesti avoinna. Aukiolopidennys on tuonut kirjastoon noin 17 500 lisäkävijää neljän kuukauden aikana, joten lisäaukiolo muutetaan pysyväksi. Samojen menetelmien soveltamista Myyrmäen kirjastoon selvitetään. Kirjastoasiointia helpottava mobiilisovellus julkaistaan huhtikuussa. Kirjasto on mukana varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukion uusissa opetussuunnitelmissa aktiivisena toteuttajana ja oppimisympäristönä. Pedagogista toimintaa on tätä silmällä pitäen kehitetty voimakkaasti.

Ruotsinkieliset palvelut

Ruotsinkielisten palvelujen tulosalueella työskenneltiin esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelmien parissa. Tulevat esiopetuksen oppilaat voitiin ensi kertaa ilmoittaa esiopetukseen Wilman kautta. Helsinge gymnasium osallistui sekä Robolukio- että Digiluokka-hankkeisiin. Vuoden alussa HYVIS-puheenjohtajuus siirtyi vuodeksi ruotsinkielisten palvelujen tulosalueelle.

Kulttuuripalvelut

Taidemuseolla on uusi nimi ja erikoistumislinjat osana kaikkea toimintaa.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden toiminnat vuoden toisen vuosineljänneksen aikana ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Vuoden ensimmäisen vuosineljänneksen aikana on keskitytty liikuntayhtiöiden toimintojen liittämiseen mukaan liikuntapalveluiden perustoimintaan. Uusien avustusperusteiden mukaiset avustuslajit otettiin kokonaisuudessaan käyttöön ja tilavarausprosessia on edelleen kehitetty.

Nuorisopalvelut

Jatkorahoitukset on saatu Etsivään nuorisotyöhön, Työpajatoiminnan kehittämiseen, Nuorisotyö Raiteilla -hankkeeseen ja uutena hankkeena Nuoret digitaalisten sisältöjen tuottajina. Nuorisotyö Raiteilla- hanke on onnistunut erinomaisesti. Nuorten mielenterveyspalvelujen kehittämiseen liittyvä Palvelu olen minä – hankkeen (ESR) toimintamalli on vakiintunut. Hankkeeseen liittyvien psykososiaalisten palvelujen verkoston kehittäminen jatkuu. Hankkeista saatu palaute nuorilta sekä yhteistyökumppaneilta on ollut hyvää.

Nuorisotyön kaikissa eri toiminnoissa monialainen ja moniammatillinen yhteistyö on lisääntynyt. Nuorten itsensä vetämä toiminta on lisääntynyt. Hakunilan alueella kaikilla nuorisotaloilla on pidetty kesätyönhaku-infot nuorille, kävijöitä oli runsaasti. Tikkurilan nuorisotyöntekijät ovat jalkautuneet mahdollisimman paljon keskustan alueelle, aseman seudulle ja Dixiin, työssä on kohdattu runsaasti nuoria. Yhteistyö Kivistön alaikäisten turvapaikanhakijanuorten tukiasumisyksikön kanssa alkoi välittömästi toiminnan alettua. Korso-Koivukylän alueella maahanmuuttajajärjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö on lisääntynyt, ollut tuloksellista ja hakee vielä uusia muotoja.

Nuorten työpajatoiminnassa ja etsivässä nuorisotyössä oli alkuvuodesta yhteensä 358 nuorta. Nuorten turvapaikanhakijoiden kotoutumista edistävä - Kotopajatoiminta on käynnistetty alkuvuodesta työpajatoiminnan yhteyteen. Kotopajatoimintaan voidaan ottaa noin 30 nuorta vuodessa.

Ammatillinen koulutus / Varia

Varian hallinnon ja toiminnan uudistaminen ja sopeuttaminen muuttuvaan rahoitustasoon on aloitettu. Suurimpia muutoksia ovat aikuiskoulutuksen järjestämisen vastuun siirtyminen opetusaloille, kulttuurin opetusalan jakaminen hallinnollisesti tekniikkaan ja marataan, opetuksen tukipalvelujen työntekijöiden vastuujakomuutokset ja uudelleenorganisointi sekä opetuksen ja ohjauksen muuttaminen vastaamaan TUTKE2-mukaista toimintaa. Tilojen käytön tehostamiseksi on päätetty luopua Leinikkitien vuokratilasta.

Aikuisopisto

Toiminnan tehokkuutta on pyritty lisäämään kiinnittäen kuitenkin huomiota palvelujen saatavuuteen. Sähköisiä työkaluja pyritään hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti mm. asiakaspalvelussa. Opetustarjontaa suhteessa opetuksen kysyntään tarkastellaan aktiivisesti.

14
MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA

Ennuste

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TOT 1-4 2016	TOT-% 2016	ENNUSTE 2016	
TOIMINTATUOTOT	225 732	205 053	81 403	40	218 048	●
Valmistus omaan käyttöön	107 774	78 140	16 900	22	80 070	
TOIMINTAKULUT	-284 103	-267 680	-79 174	30	-269 051	
Toimintakulut ilman VOK	-176 329	-189 540	-62 273	33	-188 981	●
TOIMINTAKATE	49 403	15 513	19 129	123	29 068	

Toimintatuotot ja -kulut eivät sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja sarakkeissa TP, TA, TOT, TOT-% ja Ennuste.

Tulosalueen toteuma

1 000 €

Tulosalue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
1410 Kaupunkisuunnittelu-lautakunta	-116	-16	14	0	0		-116
1420 Toimialahallinto	-3 384	-886	26	2 100	752	36	-1 284
1430 Yrityspalvelut	-1 903	-462	24	36 335	21 147	58	34 432
1440 Kaupunkisuunnittelu	-4 453	-1 201	27	197	95	49	-4 256
Kaupunkisuunnittelulautakunta yhteensä	-9 856	-2 565	26	38 632	21 994	57	28 776
1501 Tekninen lautakunta	-76	-7	10	0	0		-76
1520 Tilakeskuksen tulosalue	-80 730	-27 632	34	130 278	43 394	33	49 548
1451 Joukkoliikenne	-54 361	-17 398	32	13 490	4 313	32	-40 871
Tekninen lautakunta bruttoyksiköt yhteensä	-135 167	-45 038	33	143 768	47 706	33	8 601
1450 Kuntatekniikan keskus *)	-42 140	-10 929	26	22 000	7 876	36	-20 140
1452 Varikko *)	-4 727	-1 731	37	5 662	1 997	35	935
Tekninen lautakunta nettoyksiköt yhteensä	-46 867	-12 660	27	27 662	9 873	36	-19 205
Tekninen lautakunta yhteensä	-182 034	-57 698	32	171 430	57 579	34	-10 604
1474 Ympäristölautakunta	-60	-11	19	0	0		-60
1476 Ympäristökeskus	-3 654	-1 025	28	491	141	29	-3 163
Ympäristölautakunta bruttoyksiköt yhteensä	-3 714	-1 036	28	491	141	29	-3 223
1475 Rakennusvalvonta *)	-2 936	-974	33	3 500	1 689	48	564
Ympäristölautakunta nettoyksiköt yhteensä	-2 936	-974	33	3 500	1 689	48	564
Ympäristölautakunta yhteensä	-6 649	-2 010	0	3 991	1 830	0	-2 658
Toimiala yhteensä	-198 540	-62 273	31	214 053	81 403	38	15 513

*) Nettoyksikkö

Sitovat määrärahat

Toimialan tulojen ennustetaan ylittävän talousarvion 13 milj. eurolla ja menojen ennustetaan toteutuvan lähes talousarvion mukaisesti. Uudisrakentamisinvestointien ennustetaan ylittävän talousarvion mm. huonokuntoisten koulujen korvaavien tilahankkeiden vuoksi. Lisäksi kehäradan lentoasemaurakan viivästymisestä johtuen osa kustannuksista kohdistuu myös kuluvalle vuodelle. Sitovien tavoitteiden ennustetaan toteutuvan pääosin täysin.

Talousarvion toteutuminen 2016

Toimialan tulojen ennustetaan ylittävän talousarvion 13 milj. eurolla. Tulojen ennustetaan ylittyvän etenkin kuntatekniikan sopimuskorvauksissa ja rakennusvalvonnassa. Toimialan menojen ennustetaan toteutuvan lähes talousarvion mukaisesti, vaikka tilakeskukseen kohdistuu ylityspaineita.

Sisäilmaongelmien takia on jouduttu vuokraamaan korvaavat toimitilat mm. päihdevieroitusyksikön ja A-klinikan käyttöön, minkä vaikutus ulkoisiin vuokriin on noin 250 000 euroa vuodessa. Alkuvuoden aikana on vuokrattu varhaiskasvatuksen käyttöön lisätiloja Rajakylään, Tikkurilaan ja Pakkalaan. Lisäksi väliaikaisasumista varten vuokratut asunnot ovat kasvattaneet vuokramenoja. Näiden lisäksi palvelujen ostojen osalta kustannuksia aiheuttaa laki laajarunkoisten rakennusten turvallisuuden arvioinnista. Tästä aiheutuvat kustannukset ovat noin 150 000 euroa vuoden 2016 aikana. Edellä mainitut tekijät kasvattavat tilakeskuksen käyttötalousmenoja yhteensä noin 1,5 milj. eurolla.

Rakennusvalvonnan tulojen ennustetaan ylittävän talousarvion. Asuntorakentaminen on ennätysvilkasta, liike- ja toimistorakentaminen on piristynyt, ja varasto-, liikenne ja teollisuusrakentaminen normaalivuoden tasolla. Erityisenä haasteena on Kehäradan mukanaan tuomaan rakentamisen kasvuun sopeutuminen, sekä sähköisen asioinnin käyttöönotto.

Vantaan vuoden 2016 joukkoliikenteen menot tulevat olemaan ennakoitua pienemmät, sillä HSL:lle maksettavat kuntaosuus on käyttösuunnitelmaa ennakoidun 54,1 milj. euron sijaan 51,7 milj. euroa. Kaupungin laskuttamat joukkoliikenteen infrakorvaukset ovat ennakoidun suuruiset.

Uudisrakentamisinvestointien ennustetaan ylittävän talousarvion mm. huonokuntoisten koulujen korvaavien tilahankkeiden vuoksi. Lisäksi kehäradan lentoasemaurakan viivästymisestä johtuen osa kustannuksista kohdistuu myös kuluvalle vuodelle. Maanhankintaan tullaan esittämään määrärahakorotusta tämän vuoden aikana.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana on hyväksytty 15 asemakaavaa tai asemakaavamuutosta. Uutta asuntojen rakennusoikeutta niissä on noin 27 809 k-m² ja muuta rakennusoikeutta noin 55 881 k-m². Uusista vireille tulleista kaavoista on laadittu 7 osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa. Asemakaavan muutosaloitteita on valmisteltavana kaikkiaan 161 kpl.

Vantaan kaupungin rakennusvalvonnassa käsittelee ensimmäisenä isona kaupunkina kaikki lupahakemukset sähköisesti elinvoimaohjelman ns. yhden luukun periaatteen mukaisesti. Lähes poikkeuksetta rakennusvalvonnan asiakkaat, rakentajat ja suunnittelutoimistot käyttävät sähköisiä työkaluja. Toimintavuoden aikana katselmustoiminta siirtyy kokonaisuudessaan sähköiseksi.

Alkuvuonna valmistelussa on ollut normaalia enemmän ympäristölupia. Itämerihaaste on päivitetty ja se on hyväksytty maaliskuussa 2016 kaupunginhallituksessa. Kasvihuonekaasujen päästövähennysselvitys on valmistunut, ja se on esitelty ympäristölautakunnalle ja kaupunginhallitukselle. Vantaa ja Porvoo ovat aloittaneet yhteistyön kunnalliseen eläinlääkäripäivystykseen liittyen. Vantaa huolehtii Porvoon päivystysalueen pieneläinten kiireellisestä eläinlääkäriavusta virka-ajan ulkopuolella ja Porvoo huolehtii vastaavasti Vantaan alueen suureläinten hoidosta. Palvelun etuna on sen toteuttaminen aiempaa kustannustehokkaammin.

Purojen ja jokien teemavuosi on käynnistynyt. Teemavuoden päätavoitteina on edistää ja kehittää Vantaalla:

– jokien ja purojen tunnettuutta ja arvostusta

– kaupunkilaisten osallistumismahdollisuuksia puroluonnon hoitamiseen ja kunnostamiseen
– virtavesien elinvoimaisuuden lisääminen
– vesistömaiseman monimuotoisuutta
– jokiin ja puroihin liittyvää monimuotoisuutta.

Toimialan toiminnan tehostamisessa keskeinen hanke on suunnittelu-, kartoitus- ja rekisterijärjestelmän (SuKaRe) kehittäminen. Hankkeen kilpailutuksen tarjoukset on arvioitu. POC (toimittajan kriittisten toiminnallisuuksien toteutus ja koestaminen) valmistelu ja toteutus ovat käynnistyneet. Hankintapäätös tehdään, jos POCiin valittu toimittaja täyttää Vantaan kaupungin asettamat kriteerit.

Uuden kiinteistönhallintajärjestelmän testaus- ja käyttöönottovaihe etenee hieman alkuperäisestä aikataulusta myöhässä. Aikataulumuutos koskee lähinnä vuokralaisvalinnan, asianhallinnan ja sisäisten veloitusten toimintoja sekä vuokrasopimusten jatkokehitystä. Huoltokirjatoimintojen, sekä rakennuttamisen ja investointisuunnittelun toimintojen käyttöönotto etenee vaiheittain tietojen siirron kanssa vanhoista järjestelmistä uuteen.

LIIKELAITOKSET

1 000 €

Tulosalue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA -toimintakate
210 Vantaan työterveys liikelaitos	-6 536	-1 859	28	6 749	2 482	37	213
211 Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	-35 761	-11 365	32	37 474	12 292	33	1 713
213 Suun terveydenhuollon liikelaitos	-22 346	-7 025	31	22 818	8 279	36	472
Liikelaitokset yhteensä	-64 643	-20 249	31	67 042	23 053	34	2 398

Vantaan työterveys liikelaitos

Ennuste

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TOT 1-4 2016	TOT-% 2016	ENNUSTE 2016
TOIMINTATUOTOT	7 181	6 749	2 482	37	6 749
TOIMINTAKULUT	-6 596	-6 526	-1 859	28	-6 526
POISTOT	-34	-42	-12	29	-42
LIIKEYLIJÄÄMÄ / -ALIJÄÄMÄ	552	181	611		181
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-11	-13	-4		-13
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	541	168	607		168
Poistoeron lisäys/vähennys	-9	0	0		0
Varausten lisäys/vähennys	43	42	12		42
Tuloverot	-14	-10	0		-10
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	561	200	619		200

Sitovat määrärahat

1 000 €	TA 2016	TOT 1-4 2016
Lainan korko	-10 658	-3 553
Korvaus peruspääomasta	-2 664	-888

Toimintavuosi on käynnistynyt taloudellisesti odotettua paremmin. Tulos on ylittänyt talousarvion noin 128 000 eurolla, virtuaalivastaanottoa on laajennettu suunnitellusti, työterveyshoitajien nettiajanvaraus on käynnistynyt ja työhyvinvointikyselyn käyttöönotto on tehostanut terveystarkastuksia ja vahvistanut laatua.

Talousarvion toteutuminen 2016

Toimintatuotot ovat ylittäneet talousarvion 84 000 euroa pääosin asiakaskunnan kasvun ansiosta. Toimintamenoissa henkilöstökulut ovat alittaneet budjetoidun 52 000 eurolla, mutta vuokrahenkilöstön käytön lisäyksen vuoksi palveluiden ostot ovat ylittyneet 22 000 eurolla. Toimintavuosi on käynnistynyt taloudellisesti hieman odotettua paremmin.

Tilaajavastuulain muutos kesällä 2015 näkyy toiminnassamme edelleen lisääntyneinä sopimuksina. 12 kk:n seurantajaksolla asiakassopimusten määrä on kasvanut 21 prosenttia ja asiakkaidemme yhteenlaskettu henkilöstömäärä 9 prosenttia.

Yleinen heikko taloudellinen tilanne luo epävarmuutta ja vaikeuttaa jonkin verran asiakasyritystemme toimintamahdollisuuksia rajoittavasti. Terveyspalveluiden käyttöä pyritään vähentämään ja lakisääteisen toiminnan toteuttaminen on jonkin verran vaikeutunut. Toisaalta lama on ohjannut asiakasyrityksiä yksityiseltä puolelta kunnallisen edullisemman toimijan piiriin.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Liikelaitos laajensi työterveyshoitajan virtuaalivastaanottoa sekä otti käyttöön työterveyshoitajien nettiajanvarauksen. Muutokset sujuvoittavat ja nopeuttavat asiakaan asiointia työterveyshuollossa.

Vuoden alusta kaikkiin yritysasiakkaiden terveystarkastuksiin liitettiin työhyvinvointikysely. Kysely tehostaa terveystarkastuksen kulkua ja parantaa terveystarkastuskokonaisuuden laatua. eArkiston käyttöönottoon toukokuussa 2016 on valmistauduttu.

Kuntalain edellyttämä yhtiöityminen nykyisellä asiakaskunnalla sekä sote-uudistuksen ja työterveyshuollon korvauspolitiikan potentiaaliset uudistukset tulevat vaikuttamaan liikelaitoksen tulevaisuuden toimintaedellytyksiin ja toimintamuotoon. Liikelaitoksessa seurataan tulevia päätöksi terveydenhuollon organisoitumisesta ja tehdään päätöksiä tulevaisuuden suhteen näiden päätösten valmistuttua.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos

Ennuste

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TOT 1-4 2016	TOT-% 2016	ENNUSTE 2016
TOIMINTATUOTOT	36 829	37 474	12 292	33	37 474
TOIMINTAKULUT	-33 908	-35 761	-11 365	32	-35 761
POISTOT	-1 748	-1 713	-542	32	-1 713
LIIKEYLIJÄÄMÄ / -ALIJÄÄMÄ	1 173	0	385		0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0	0	0		0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	1 174	0	385		0
Poistoeron lisäys/vähennys	-884	0	90		0
Varausten lisäys/vähennys	-124	0	0		0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	166	0	475		0

Sitovat määrärahat

1 000 €	TA 2016	TOT 1-4 2016
Liikeylijäämä	0	385
Bruttoinvestoinnit	-2 300	-11

Pelastuslaitoksen talous on vuoden ensimmäisellä kolmanneksella toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Toiminta on toteutunut toimintasuunnitelman mukaan, eikä toiminnassa ole tapahtunut mitään merkittävää, jolla olisi suuremmin taloudellisia vaikutuksia.

Talousarvion toteutuminen 2016

Pelastuslaitoksen alkuvuosi on toteutunut suunnitelman mukaan. Toimintatuotot ovat toteutuneet ennakoitua pienempänä, mutta tilanne tulee tasoittumaan vuoden aikana. Toimintamenot ovat alittaneet talousarvion erityisesti henkilöstökulujen osalta. Toimintamenot arvioidaan toteutuvan lähes budjetoidun mukaisesti.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Pelastuslaitoksen toiminta on ollut suunnitelman mukaista, paitsi päällystön osalta on henkilövajausta johtuen täyttölupamenettelystä. Myös riski muidenkin avainhenkilöiden/kriittisten henkilöiden poistumiseen kasvaa koko ajan. Henkilöstöresurssivajaus heikentää palveluja. Toiminnan keskeinen muu muutos oli Ruskeasannan paloaseman osittainen käyttöönotto 1.2.2016.

Suun terveydenhuollon liikelaitos

Ennuste

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TOT 1-4 2016	TOT-% 2016	ENNUSTE 2016
TOIMINTATUOTOT	22 595	22 818	8 279	36	22 822
TOIMINTAKULUT	-22 270	-22 346	-7 025	31	-22 350
POISTOT	-69	-70	-20	28	-70
LIIKEYLIJÄÄMÄ / -ALIJÄÄMÄ	255	402	1 234		402
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-214	-227	-71		-227
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	41	175	1 163		175
					0
Poistoeron lisäys/vähennys	0	0	0		
Varausten lisäys/vähennys	0	0	0		0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	41	175	1 163		175

Sitovat määrärahat

1 000 €	TA 2016	TOT 1-4 2016
Liikeylijäämä	402	1 234
Lainan korko	-159	-53
Korvaus peruspääomasta	-68	-23
Bruttoinvestoinnit	-200	0

Talousarvion toteutuminen 2016

Koko vuoden 2016 osalta ennuste on talousarvion kaltainen. Toiminnan volyymi (painotetut toimenpiteet) on kehittynyt positiivisesti ylittäen suunnitellun ja edellisvuoden tason ja sopimusmäärä (411 110 painotettua toimenpidettä) tultaneen ylittämään. Kiireettömässä hoitojonossa olleiden jono on purettu. Hoitojonon purkaminen tulee vaikuttamaan loppuvuodesta positiivisesti asiakasmaksujen määrään, koska hoitojonossa oli hoidon tarpeessa olevia aikuisia asiakkaita. Kustannustaso on vakautettu edellisen vuoden tasolle.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toiminnan tehostamisohjelma vuosille 2015–2016 on käynnissä. Suunnitelma on aikataulussa. PKS-SEHYK lähetteiden määrä on edelleen laskussa, palveluverkon toiminnallisista tiloista luopuminen on pitkäaikaista johtuen pitkistä irtisanomisajoista. Materiaalihankinnoissa on käytäntöjä edelleen tarkastettu, perustoimintoja on tehostettu ja painotettujen toimenpiteiden määrä on kehittynyt suunnitellusti.

Koko vuoden 2016 osalta ennuste on talousarvion kaltainen.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toiminta ja tuottavuus on kehittynyt tavoitteiden mukaisesti. Palvelut tuotetaan omana toimintana. Osavuosikaudella suun terveydenhuollon palvelujen kysyntä on pysynyt voimakkaana. Kiireettömään tutkimusjonoon keskimäärin viikossa ilmoittautuneiden määrä on noussut huomattavasti edellisvuoteen verrattuna (n.10 %)

Suun terveydenhuollossa on tuotettu kuluvan vuoden tammi-maaliskuussa 37 204 hammaslääkärikäyntiä (38 143 vuoden 2015 vastaavana aikana), 11 481 suuhygienistikäyntiä (11 634 vuoden 2015 vastaavana aikana) ja 3 037 hammashoitajakäyntiä (3 544 vuoden 2015 vastaavana aikana). Muutosten selittävänä tekijänä on lomakausien kohdistuminen eri vuosien osalta.

Osavuosikaudella käynnit kokonaisuudessaan ovat vähentyneet. Suhteutettuna käytettävissä oleviin kliinisiin tunteihin toiminta on ollut kokonaisuudessaan tehokkaampaa. Tämä näkyy osaltaan myös matalampina palkkakustannuksina. Tavoitteena on ollut hoitaa potilaat valmiiksi mahdollisimman vähäisillä käynneillä.

Suun terveydenhuollon palveluverkkosuunnitelma täsmentyy syksyyn mennessä ja vastaaviin toimenpiteisiin ryhdytään suunnitelmien valmistuttua välittömästi.

Monihuonemallin pilotointi aloitetaan Tikkurilan terveysaseman hammashoitolassa syksyllä 2016.

Hoitotakuu on toteutunut. Keskitetyn ajanvarauksen puhelimeen vastausprosentti on ollut yli 95 ja takaisinsoitto toteutunut lähes 100 prosenttisesti. Suun terveydenhuollon kiireelliseen ensiapuun pääsee saman päivän aikana. Maaliskuun lopussa kiireettömään tutkimukseen odottavien asiakkaiden määrä oli 5 577 ja odotusaika hoitoon kutsuun oli noin 4kk.

RAHASTOT

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto

Kivistön asuntorakentaminen edistyy tasaisesti. Tänä vuonna Kivistön keskustaan ennakoidaan valmistuvan 556 asuntoa ja Keimolanmäkeen ensimmäiset 483 asuntoa. Keimolanmäen II-vaiheen toteutuksen suunnittelu on käynnistynyt. Tavoitteena on, että Keimolanmäen II-vaiheen kunnallistekniikan rakentaminen alkaa vuonna 2017 ja asuntorakentaminen vuonna 2018. Kivistön kaupunkikeskuksen toteuttamista on viivästyttänyt asemakaavasta tehty valitus. Kivistön koulun alueella rakentaminen alkaa, kun koulun toiminta siirtyy uuteen Aurinkokiveen elokuussa 2016.

Aviapoliksen kasvu Suomen nopeimmin kehittyvänä yritysalueena sekä työpaikkakeskittymänä jatkuu. Markkinointiyhteistyötä alueen sijoittajien ja yrittäjien kanssa on jatkettu. Kaupungin valtuusto on hyväksynyt alueen asemakaavoitusta ja hankkeita ohjaavan Aviapoliksen kaavarungon. Aviapoliksen aseman seudulla on rakenteilla toimisto- ja liiketilaa. Aviapoliksen aseman aloituskorttelin asemakaava, joka mahdollistaa asuinkerrostalojen ja palvelukeskuksen rakentamisen, on tullut voimaan. Aviapoliksen alueella on vireillä useita asemakaavamuutoshankkeita.

Tikkurilassa liike- ja toimistokeskus Dixin toinen vaihe on rakenteilla. Kolmannen ja viimeisen vaiheen rakentaminen alkaa arviolta vuonna 2018. Tikkurilan alueella on rakenteilla 12 kerrostaloa. Myyrmäen keskustan asemakaavoitus on alkanut pidetyn kilpailun perusteella. Martinlaakson keskustakorttelin (Laajavuoren koulun tontti) asemakaava on tullut voimaan, mutta viereisestä Martinlaakson Liikekeskus Oy:n tontin asemakaavapäätöksestä on valitettu. Korsossa valtuusto on hyväksynyt Korson Tornin asemakaavamuutoksen. Muuta Korson keskustaa kaavoitetaan keskustakilpailun lähtökodista. Koivukylän keskustan suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailua valmistellaan. Hakunilan keskustan laajennuksen asemakaavamuutokseen pohjalta suunnitellaan uutta asuinkerrostaloaluetta Kaskelan asuntoalueen lounaispuolelle. Hakunilan vanhan ostoskeskuksen elinvoimaa pyritään vahvistamaan kiinteistöjä kehittämällä.

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tarkoitus on edistää asuntotuotantoa, kiinteistöjen ja kiinteän omaisuuden hankintaa ja kehittämistä sekä talon- ja infrastruktuurin rakentamista ja elinkeinopolitiikan tukemista.

Rahaston pääoma oli vuoden 2015 tilinpäätöksen mukaan 89.508.938,78 euroa. Lainasaamisten määrä oli 56.933.931,23 euroa. Arvio vuoden 2016 aikana rahastoon palautuvista lyhennyksistä on 916.258,44 euroa ja koroista 1.603.806,09 euroa. Rahaston käytettävissä oleva määrä 2016 on 35.095.072,08 euroa.

Alkuvuodesta ei ole myönnetty uusia lainoja tai avustuksia.

Sosiaalinen luototus

Sosiaalisessa luototuksessa myönnetään luottoja pienituloisille ja vähävaraisille kuntalaisille sekä annetaan taloudellista neuvontaa ja ohjausta luottoa haettaessa sekä tarvittaessa myös luoton maksuohjelman aikana. Asiakkaat olivat pääosin velkaantuneita kuntalaisia. Luottoa kysytään vielä vähän muuhun kuin velkojen järjestelemiseen. Yksikön tavoite on saada pienituloisia ja vähävaraisia kuntalaisia käyttämään sosiaalisia luottoja myös kodin hankintoihin ja muihin välttämättömiin tarpeisiin ja tällä tavoin ennaltaehkäistä ylivelkaantumista.

Luottoja myönnettiin 14 kpl 80 632,35 eurolla. Kielteisiä luottopäätöksiä tehtiin 29 kpl. Kuntalaisten taloudellinen tilanne näyttää hieman paremmalta kuin viime vuonna ja luottoja arvioidaankin myönnettävän enemmän.

Sosiaalisen luototuksen rahaston tuotot vähennettyinä kuluilla olivat 3.690,39 euroa ajalla 1.1. - 30.4.16. Tuotot ovat edelleen alhaiset matalan korkotason vuoksi.

Rahastossa oli käytettävissä 30.4.2016 luottojen myöntämiseen 618 228,64 euroa.

Rahaston luottotappiokirjaukset 30.4.2016 mennessä yhteensä 211 496,48 euroa on 4,48 prosenttia 30.4.2016 mennessä myönnettyjen luottojen kokonaismäärästä 4 729 287,63 euroa.

Sosiaalisen luototuksen tavoitteessa on pysytty.

Yksikön käyttötalous pysyy talousarvion puitteissa.

Vahinkorahasto

Ensimmäisen vuosineljänneksen aikana rahastosta on maksettu 1,366 milj. euroa, josta noin 39 000 euroa on toiminnasta aiheutuneita vahinkoja, 23 000 euroa vastuuvahinkoja ja 1,306 milj. euroa vakuutusmaksuja.

Toteutumistietojen perusteella käyttösuunnitelman arvioidaan toteutuvan.

INVESTOINNIT

1 000 €	TA 2016	TOT 1-4 2016	TOT-% 2016	Ennuste	
INVESTOINTITULOT	3 650	1 836	50,3	3 755	
Rakentaminen	-39 175	-9 341	23,8	-41 105	🔴
Uudisrakennukset	-14 590	-4 651	31,9	-17 070	
Peruskorjaukset	-22 835	-4 425	19,4	-22 285	
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	-1 750	-265	15,1	-1 750	
Aineeton omaisuus	-6 200	-1 013	16,3	-6 200	🟢
Julkinen käyttöomaisuus	-36 165	-7 276	20,1	-39 565	🔴
Liikennealueet	-25 565	-5 240	20,5	-25 565	
Urheilualueet	-2 620	-286	10,9	-2 620	
Virkistysalueet	-480	-85	17,6	-480	
Ympäristörakentaminen	-5 000	-667	13,3	-5 000	
Yhteishankkeet	-2 500	-268	10,7	-2 500	
Kehärata		-730		-3 400	
Irtain omaisuus	-6 350	-416	6,6	-6 350	🔴
Kiinteä omaisuus	-10 000	-525	5,2	-17 300	🔴
Osakkeet ja osuudet	-905	-511	56,5	-905	🟢
VANTAAN KAUPUNGIN INVESTOINNIT	-98 795	-19 082	19,3	-111 425	
Liikelaitosten ja rahastojen investoinnit	-4 260	-24	0,6	-4 240	
BRUTTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	-103 055	-19 106	18,5	-115 665	
INVESTOINNIT NETTO	-99 405	-17 270	17,4	-111 910	

Rakentaminen

Vuoden 2016 talousarviokäsittelyssä hyväksyttiin toimitilainvestointeihin 39,2 milj. euron määräraha. Toimitilainvestointien ennustetaan toteutuvan 41,1 milj. euron kustannuksin, eli talousarvio ylittyy noin 2 milj. euroa. Ylitys johtuu pääosin äkillisistä, työohjelmaan kuulumattomista Sivistystoimen uusista tilatarpeista ja huonokuntoisten koulutilojen korvaavista tilahankkeista. Tässä vaiheessa vuotta ennusteeseen sisältyy epävarmuutta.

Uudisrakennukset

Uudisrakennusten osalta työohjelman mukaisten hankkeiden kustannusennuste on 17,1 milj. euroa, joka ylittää noin 2,5 milj. eurolla uudisrakennusten investointimäärärahan. Kustannusten ylitys johtuu pääosin työohjelmaan kuulumattomista sivistystoimen kiireisistä uusista tilatarpeista ja huonokuntoisten koulutilojen korvaavista tilahankkeista. Ohjelman mukaisista hankkeista Simonkallion päiväkotihankkeen ennustetaan ylittävän hankkeelle varatun määrärahan johtuen vuoden 2015 laskutusviiveistä.

Ensimmäisellä osavuosikatsausjaksolla valmistui vuokratilahankkeena toteutettu päiväkotipaviljonki Länsimäkeen, sekä Petikon tukikohdan huoltorakennus. Lisäksi valmistui VTK:n ja Kuntekin rahoittama Hakunilan harjoitusjalkapallohalli. Määräraharahoitteisista hankkeista ajanjaksolla valmistui Vaaralanpuiston päiväkodin suunnittelu.

Rakennusvaiheessa olivat seuraavat vuonna 2016 valmistuvat kohteet: Aurinkokivi -hankkeen ensimmäinen vaihe, Itä-Hakkilan uudet päiväkotitilat, Simonkallion päiväkoti sekä vuokratilahankkeina toteutettavat väliaikaiset päiväkotipaviljongit Tikkurilaan ja Aviapolikseen.

Peruskorjaukset

Peruskorjaustyöohjelman mukaisten hankkeiden kustannusten ennustetaan olevan noin 22,3 milj. euroa, jolloin työohjelman mukaisten peruskorjausten investointimääräraha alittuu 0,5 milj. euroa. Alitus johtuu pääosin Pähkinärinteen koulun korjausurakoiden ennakoitua edullisimmista tarjouksista.

Tarkastelujakson aikana suurimmista hankkeista valmistui Kaivokselan päiväkodin osittaiset peruskorjaustyöt. Rakennusvaiheessa olivat Korson vanhustenkeskuksen perusparannustyöt, Pähkinärinteen koulun osittainen peruskorjaus, Raikupolun päiväkodin osittainen peruskorjaus, sekä HUS:lta vapautuneen Peijaksen sairaalan osaston K4 korjaus- ja muutostyöt. Katriinan sairaalan B-osan peruskorjauksen ja potilasarkiston muutostyöhanke oli urakkakilpailutusvaiheessa.

Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt

Vuokra- ja osaketilojen muutostöiden kustannusten ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Jakson aikana työn alla oli useita sisäilmakorjauksia, joiden kustannukset tulevat ylittämään budjetoidun määrärahan. Työohjelman mukaisia pienempiä hankkeita on siirtynyt myöhemmin tehtäväksi. Tarveselvitys- tai hankesuunnitteluvaiheessa olivat Tikkurilan sosiaali- ja terveysaseman korjaustyöt, Leppäkorven päiväkodin osittaiset peruskorjaustyöt, sekä Länsimäen kirjasto- ja nuorisotilojen muutos- ja korjaustyöt.

Aineeton omaisuus

Aineettoman omaisuuden investointien toteuma oli ensimmäisen vuosineljänneksen jälkeen 0,7 milj. euroa ollen 12 prosenttia talousarviosta. Vuodelle 2016 aineetonta investointia on budjetoitu 5,7 milj. euroa (+ Apotti 0,5 milj. euroa) talous- ja velkaohjelman mukaisesti. Aineettoman omaisuuden investointien ennuste vuodelle 2016 ilman Apottia on noin 5,7 milj. euroa. Apotin osalta ennuste toteumasta on 0,5 milj. euroa.

Toimialojen tekemisistä hanke-esityksistä tietohallinto on koonnut hankesalkun. Tietohallinnon ohjausryhmä ja tietohallinto ovat priorisoineet yhteistyössä toimialojen kanssa hanke-esitykset ja hankkeet toteuttaen tietohallinto-ohjelmaa.

Keskeisimpiä hankkeita, jotka ovat käynnissä 2016:

- Sähköiset palvelut (käynnissä)
  - talous- ja velkaneuvonta
  - neuvolapalvelut
  - suojattu asiakasviestintä
  - kuntalaistietojen ylläpito
  - kuntalaisen asiointitili ja asiointikansio
  - aloite- ja palautepalvelu
  - asiantuntijan ajanvaraus
  - kehitysideoiden jättäminen
- Pilvipalvelut O365 (koulutus käynnissä)
- Perustietoturvatasot (käynnissä)
- Tiedolla johtaminen (PoC käynnissä)
- Kiinteistön hallinta - KIHA (käyttöönotto käynnissä)
- Kotihoidon mobiilisovellus (käyttöönotto käynnissä)
- Apotti (käynnissä)
- Varhaiskasvatuksen toiminnanohjaus (kehittäminen käynnissä)
- Varhaiskasvatuksen mobiilitoiminnanohjaus (käyttöönotto käynnissä)
- Sivistystoimen kotisivujen uudistus (käynnissä)
- Maankäytön suunnittelujärjestelmä (PoC käynnissä)
- SAP siirto ja päivitys (käynnissä)

– Yhdentyvän viestinnän kokonaisuus (suunnittelu käynnissä)
– Työllisyyspalveluiden toiminnanohjaus (käynnissä)

Julkinen käyttöomaisuus

Liikennealueiden, urheilulaitosten, virkistysalueiden, ympäristörakentamisen, sekä yhteishankkeiden ja Kehäradan rakentamisen määrärahoista on ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana käytetty yhteensä noin neljännes. Työt ovat alkuvuonna edenneet pääosin työohjelman mukaisesti. Investointien määrärahan käyttö alkuvuonna on yleensä suhteessa vähäisempää muuhun vuoteen verrattuna, ja kiihtyy kevään ja kesän myötä. Liikennealueiden osalta tilanne on normaali vuoden ajankohtaan nähden.

Merkittävimmät käynnissä olevat katuhankkeet ovat Kivistön, Keimolanmäen ja Vehkalan alueiden uudet kadut. Tikkurilassa on käynnissä kaupungintalon edustan vesipeilin rakentaminen. Nikinmäessä rakennetaan Sipoontien alikulkukäytävää, jonka on määrä valmistua ennen koulujen alkamista syksyllä 2016. Kaivokselassa rakennetaan Vanhaa Kaarelantietä.

Yhteishankkeena valtion kanssa toteutettava Kehä III:n toinen parantamisvaihe on edennyt kokonaisuudessaan hyvin. Molemmissa urakoissa on jäljellä vain pieniä viimeistelytöitä. Toinen käynnissä oleva valtion yhteishanke Ylästöntien parantaminen Vantaanlaaksontien ja Lentoasemantien välillä on lähes valmis pieniä viherviimeistelytöitä lukuun ottamatta. Helsingin kaupungin kanssa yhteishankkeena toteutettavan Valimotien ja Tapaninkyläntien liittymän rakennustyöt ovat käynnistyneet ja kohde valmistuu syksyllä 2016.

Ympäristörakentamisen hankkeiden valmistelu on edennyt hyvin. Hankkeet perinteisesti käynnistyvät huhti-toukokuun aikana ja kiihtyvät syksyä kohden. Merkittävimmät kohteet sijaitsevat Tikkurilassa, Korsossa ja Kivistössä.

Kehärata avautui liikenteelle 1.7.2015 ja valmistui lopullisesti maaliskuussa 2016, kun lentoaseman terminaalisisäänkäynnin liukuportaat otettiin käyttöön 17.3.2016. Vuoden 2016 talousarviossa ei varauduttu lentoaseman urakan viivästymiseen. Liikenneviraston antaman alustavan arvion mukaan vuoden 2016 kustannukset ovat Vantaan kaupungin osalta kokonaisuudessaan noin 3,4 milj. euroa.

Irtain omaisuus

Konserni- ja asukaspalvelujen irtaimen omaisuuden hankintoihin on vuodelle 2016 budjetoitu 450 000 euroa.

Tietohallinnon 175 000 euron talousarvioon sisältyy mm. tietohallinnon laite-hankintoja sähköisten yo-kirjoitusten osalta, Aurinkokiven koulun ICT-hankintoja ja kokeellisen toiminnan ICT-hankintoja.

Työllisyyspalveluiden uuden toimipisteen ensikalustamiseen Vernissakatu 1:ssä on budjetoitu 180 000 euroa. Asukaspalveluiden muihin kalustamisiin on varattu 95 000 euroa (mm. Katrineberg, Leinikkitie 22, Vantaa-infot, Yhteinen pöytä).

Ensimmäisellä vuosikolmanneksella määrärahasta on käytetty vasta 1 168 euroa mutta talousarvion odotetaan toteutuvan lähes täysimääräisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan irtaimen omaisuuden määräraha toteutunee käyttösuunnitelman mukaisena.

Sivistystoimen toimialan irtaimen omaisuuden määrärahan riittävyyteen tuo haasteita uusien päiväkotipaviljonkien kalustaminen ja Martinuksen näyttämönosturin hankinnan siirtyminen tälle vuodelle. Liikuntayhtiöiden kaluston kunto asettaa irtaimen omaisuuden määrärahaan kustannuspaineita jo tälle vuodelle.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan irtaimen omaisuuden osalta talousarvio toteutunee suunnitellusti. Aurinkokiven ensikertainen kalustaminen toteutuu kevään ja kesän 2016 aikana. Varikon kalustohankinnat sijoittuvat loppuvuoteen 2016.

Kiinteä omaisuus

Kiinteän omaisuuden osto

Kiinteän omaisuuden ostomäärärahojen ennustaan ylittävän talousarvion. Maanhankintaan tullaan esittämään määrärahakorotusta tämän vuoden aikana.

Maa-alueiden kunnostus

Sekä esirakentaminen että pilaantuneiden maiden kunnostaminen on edennyt alkuvuonna maltillisesti. Merkittäviä uusia käynnistettäviä hankkeita ei ole, mutta eräiden tyhjillään olevien koulujen purkamista selvitetään parhaillaan yhteistyössä Tilakeskuksen kanssa.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeiden ja osuuksien määrärahoilla on sopimuksen mukaan sijoitettu 449 391 euroa Apotti Oy:n sijoitetun vapaan pääoman rahastoon sekä lunastettu Koy Vantaan helikopteritukikohdan osakkeet 60 000 eurolla. Lisäksi tilakeskus on myynyt asunto-osakkeita 377 117 eurolla.

Liikelaitosten ja rahastojen investoinnit

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen investoinnit etenevät investointisuunnitelman mukaisesti. Suurin osa investoinneista valmistuu kesällä ja loppuvuoden aikana. Pelastuslaitoksen investoinnit 2,3 milj. euroa arvioidaan toteutuvan hankeryhmittäin budjetoidun mukaisesti.

Vantaan työterveys liikelaitoksen valmistuneet investoinnit 1-4 2016 ovat 12 000 euroa. Investoinnit ovat tutkimuspöytiä.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen investoinnit vuodelle 2016 on 200 000 euroa. Alkuvuodesta investointeja ei ole kirjattu. Koko vuoden osalta hoitoyksiköitä (mm. CAD-Cam-laitteisto) joudutaan korvaamaan vanhenemisen johdosta talousarvioon merkityllä summalla 200 000 euroa.

HENKILÖSTÖ

	31.4.2015	31.4.2016
Yleishallinto	7	5
Kaupunginjohtajan toimiala	178	169
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala	359	349
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	465	474
Vantaan työterveys liikelaitos	70	73
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	2 676	2 746
Suun terveydenhuollon liikelaitos	316	328
Sivistystoimen toimiala	5 805	5 846
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala	684	697
Yhteensä	10 560	10 687

Palkat

Palkkamenot kasvoivat tammi-huhtikuussa 2,4 prosenttia edellisvuoden ajankohtaan verrattuna. Kuluvan vuoden palkkamenot huhtikuun lopussa olivat 120,8 milj. euroa, mikä on 2,6 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Henkilöstön kehittäminen

Koulutusohjelmat toimialoilla ovat valmistuneet ja vuoden 2016 sisäisten koulutusten toteutus on menossa. Koulutustenhallintajärjestelmän kilpailutus on toteutettu ja hankintapäätös tehtiin maaliskuulla: sopimuskumppaniksi valikoitui eTaika Oy. Käyttöönottoprojekti käynnistyi huhtikuulla.

Kehittämispalveluiden tuotteistus on tehty ja kilpailutusdokumentit odottavat hankintajärjestelmän avautumista hankintalain muutosten vuoksi.

Esimiesvalmennukset: Esimiehenä Vantaalla ja Johtamistarjotin-valmennukset ovat toteutuneet. Uusi JET (johtamisen erikoisammattitutkinto -valmennus) käynnistyy kesäkuussa, osallistujien hakuprosessi ja infotilaisuus on toteutettu alkuvuodesta ja koulutusohjelma rakennettu yhteistyökumppanina MIF–Management Institute of Finlandian kanssa maalis-huhtikuussa. Koulutus toteutetaan oppisopimuskoulutuksena, jossa käytetään Varian ammatillisen lisäkoulutuksen oppisopimuspaikkoja.

Toimialojen kehittämisprosesseja on toteutuksessa ollut alkuvuodesta 33 kpl.

Maaliskuun loppuun mennessä oli tehty 641 tuunattua työpäivää eli sairausloman sijasta oltu terveydentilaan sopeutetussa tehtävissä.

Järjestelmien kehittäminen

eHijatin teknologian kehittämisprojekti on jatkunut aikataulun mukaisesti ja palkanlaskennan automaatioprojekti on etenemässä. Näillä näkymillä tuotantokäyttöön päästää touko-kesäkuun vaihteessa.

VANTAAN KAUPUNGIN TYTÄRYHTIÖT

Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden osavuosikatsausten koosteessa raportoidaan Vantaan kaupungin tytäryhtiöiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteumat vuosikolmannekselta 1-4/2016 tai jos ko. lukuja ei ole ollut saatavilla vuosineljännekseltä 1-3/2016. Koosteen tiedot perustuvat konsernipalveluiden lähettämiin, yhtiöiden toimitusjohtajien 4.5.2016 mennessä palauttamien kyselylomakkeiden tietoihin.

Vantaan kaupungin tytäryhtiöiden osavuosiraportti 1-4/2016 on osavuosikatsauksen liitteenä 3.

Vantaa
Vanda

Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden osavuosikooste 1-4/2016

Sisällysluettelo

VANTAAN KAUPUNGIN MERKITTÄVIEN TYTÄRYHTIÖIDEN OSAVUOSIKATSAUKSET 1-4/2016 3

Vantaan Energia Oy (konserni) 3
VAV Asunnot Oy (konserni) 6
VTK Kiinteistöt Oy (konserni) 9
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy 11
Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy 16
A-tulkkaus Oy 18

Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden osavuosikatsaukset 1-4/2016

Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden osavuosikatsausten koosteessa raportoidaan Vantaan kaupungin tytäryhtiöiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteumat vuosikolmannekselta 1-4/2016 tai jos ko. lukuja ei ole ollut saatavilla vuosineljännekseltä 1-3/2016. Koosten tiedot perustuvat konsernipalveluiden lähettämiin, yhtiöiden toimitusjohtajien 4.5.2016 mennessä palauttamien kyselylomakkeiden tietoihin. Lomakkeet toimitettiin Vantaan Energia Oy:lle, VAV Asunnot Oy:lle, VTK Kiinteistöt Oy:lle, Vantaan Tilapalveltu Vantti Oy:lle, A-Tulkkaus Oy:lle ja Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:lle. Muiden kaupungin tytäryhtiöiden osavuosiraportointi 1-4/2016 tapahtuu yleisjaostolle 13.6.2016. Lisäksi merkittävien ja keskeisten tytäryhtiöiden riskienhallinnasta on tehty erillinen kysely, jonka tulokset raportoidaan yleisjaostolle 13.6.2016.

Yhtiöiden kokoeroista, toimialojen- ja toiminnan erilaisuuksista sekä toimitusjohtajien toimittamien raporttien erilaisuudesta johtuen raportointi ei ole kaikkien yhtiöiden osalta yhteneväistä. Lisätietoa yhtiöistä antavat niiden toimitusjohtajat sekä konsernipalvelut.

Vantaan Energia Oy (konserni)

Y-tunnus	0124461-3
Omistusosuus	60 %
Hallituksen pj	Tommi Valtonen
Toimitusjohtaja	Pertti Laukkanen

Vantaan Energia Oy on yksi Suomen suurimmista kaupunkienergiayhtiöistä. Vantaan kaupunki omistaa yhtiöstä 60 % ja Helsingin kaupunki 40 %. Vantaan Energia -konsernin muodostivat emo-yhtiö Vantaan Energia Oy ja sen tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy sekä osakkuusyhtiöt.

Vantaan Energia Oy tuottaa energiapalveluita asiakkailleen. Yhtiön päätuotteita ovat sähkö, kaukolämpö ja maakaasu. Vantaan Energia myy sähköä yritysasiakkaille valtakunnallisesti ja kotitalouksille Vantaalla ja sen lähialueilla. Kaukolämpöliiketoiminnassa yhtiön markkina-alueena on Vantaa. Maakaasua yhtiö tarjoaa teollisuuden tarpeisiin.

Tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy vastaa sähköverkkotoiminnasta Vantaalla lukuun ottamatta lentokenttäaluetta. Tytäryhtiö Vantaan Aviaenergia Oy fuusioitiin 1.1.2014 Vantaa Energia Oy konserniin. Lisätietoa Vantaan Energia Oy:stä http://www.vantaanenergia.fi/

Toimintaympäristö

Pohjoismaisen sähkömarkkinan yhtenäistäminen jatkuu

- Datahub mittaustiedon hallintaan
- Yhden luukun periaate asiakasrajapintaan.

Useat voimaansaatetut ja tulevat lakimuutokset muuttavat pelisääntöjä ja toimintamalleja ja luovat kustannuksia

- mm. energiatehokkuus, IE-direktiivi, tietosuoja
- sähkömarkkinalaki uudistunee
- puun energiakäytön kestävyyskriteerit EU:n tarkastelussa.

Älykkyys lisääntyy energiaverkoissa ja niiden monimutkaisuus lisääntyy. Samalla hajautetun energiantuotannon määrä kasvaa.

Toiminta

- Tuulivoimainvestointeja
- Fennovoima-hanke jatkuu
- Toimitalon perusparannushanke käynnissä. Yhtiö on jatkossa uusissa tiloissa vuokralaisena. Noin vuoden ajan yhtiö toimii väistötiloissa (Heidenhofintie 2).
- teollisuuden päästödirektiivin (IED) vaatimat muutostyöt jatkuvat Martinlaakson voimalaitoksella ja lämpökeskuksissa
- Uuden asiakastietojärjestelmän hankinta on käynnistetty
- Hakkilan sähköaseman uusinta käynnissä.

Taloudellinen katsaus

Alkuvuoden 2016 liiketoiminta ja tulos ovat kehittyneet budjetoitua paremmin. Myös koko vuoden 2016 ennustettu liikevoitto näyttää kehittyvän suotuisasti budjettiin verrattuna.

Tulosta parantavia tekijöitä ovat olleet mm.

- öljyvaraston myyntivoitto (huoltovarmuus ei edellytä enää yhtä suurta varastointia)
- norjalaista vesivoimaa on tehty poikkeuksellisen paljon
- kautta linjan on kiinnitetty erityistä huomiota kustannuskehitykseen (mm. ulkopuoliset palvelut, henkilöstökulut).

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 1-3/2016	Budjetti 1-3/2016	Ero tot 1-3/16 ./. Bud 1-3/16	Toteuma 1-3/2015	Muutos 1-3/16 ./. 1-3/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	Muutos enn. 2016 ./. Tot. 2015
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	96 117	94 515	1 602	90 736	5 381	288 600	281 088	7 513	288 139	461
Henkilöstökulut	-6 087	-6 557	470	-6 514	428	-26 081	-26 714	633	-28 425	2 344
Materiaalit ja palvelut	-49 692	-52 153	2 462	-49 977	286	-172 109	-170 526	-1 583	-178 850	6 741
Kiinteistöom. hoitokulut	-625	-728	104	-781	157	-2 967	-3 183	216	-3 996	1 030
Liiketoiminnan muut kulut	-6 982	-7 408	426	-3 545	-3 437	-27 486	-27 264	-222	-22 780	-4 706
Poistot	-6 868	-6 795	-74	-6 887	19	-26 221	-27 324	1 103	-28 101	1 880
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	502	502	0	736	-234	2 010	2 010	0	3 011	-1 001
Liiketulos	26 367	21 377	4 990	23 768	2 598	35 747	28 086	7 660	28 997	6 750
Rahoitustuotot	39	32	6	63	-24	136	130	6	322	-186
Rahoituskulut	-468	-687	218	-412	-56	-2 536	-2 754	218	-2 990	454
Verot	-4 511	-929	-3 583	-4 831	320	-6 267	-4 690	-1 577	-4 431	-1 837
Nettotulos	21 425	19 794	1 632	18 588	2 838	27 079	20 771	6 308	21 898	5 181
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	21 425	19 794	1 632	18 588	2 838	27 079	20 771	6 308	21 898	5 181

1 000 eur	Toteuma 1-3/2016	Budjetti 1-3/2016	Ero tot 1-3/16 ./. Bud 1-3/16	Toteuma 1-3/2015	Muutos 1-3/16 ./. 1-3/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	Muutos enn. 2016 ./. Tot. 2015
Investoinnit (netto)	7 794	12 545	-4 751	4 395	3 399	49 892	51 531	-1 639	38 686	11 206
Lainat kauden lopussa	145 965	140 931	5 034	18 428	127 537	138 933	140 931	-1 998	153 800	-14 867
Oma pääoma						206 928	206 928	0	202 429	4 499
Taseen loppusumma						573 608	573 608	0	571 213	2 395
Henkilöstö lkm	334	331	3	348	-14	339	348	-9	355	-16

Vantaan energia Oy -konserni **TUNNUSLUVUT**	**Toteuma 1-3/2016**	**Budjetti 2016**	**Muutos tot ./. budj.**	**Toteuma 2015**
Oman pääoman tuotto %	10,1 %	10,1 %	0,0 %	10,6 %
Liikevoitto%	27,8 %	10,2 %	17,6 %	10,3 %
Omavaraisuusaste	36,1 %	36,1 %	0,0 %	35,4 %
Bruttoinvestoinnit milj.eur	9,6	51,5	-41,9	38,8
Br.investoinnit %:a liikevaihdosta	10,1 %	18,7 %	-8,6 %	13,7 %

*) 1-3/2016 oman pääoman tuotto % ja omavaraisuusaste ovat arvioita

Investoinnit

Vuonna 2016 bruttoinvestoinnit tulevat olemaan luokkaa 53 M€. Summa koostuu mm. investoinneista kaukolämpöverkkoon 7 M€, voimalaitoksiin 7 M€, sähköntuotanto-osuuksiin 15 M€ ja sähköverkkoon 15 M€.

Investoinnit rahoitetaan tulorahoituksella ja vieraalla pääomalla.
Tulevina vuosina investointien arvioidaan olevan n. 45 M€ /vuosi.

Rahoitus

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-3/2016	Budjetti 1-3/2016	Ero tot 1-3/16 ./. Bud 1-3/16	Toteuma 1-3/2015	Muutos 1-3/16 ./. 1-3/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	Muutos enn. 2016 ./. Tot. 2015
kassa jakson alussa	7 794	5 052	2 743	5 928	1 867	7 794	5 052	2 743	5 928	1 867
+ liiketoiminnan rahavirta	52 058	29 087	22 971	25 735	26 322	77 270	69 808	7 462	-50 677	127 947
+ investointien rahavirta	-7 794	-12 545	4 751	-4 395	-3 399	-49 892	-51 531	1 639	-38 686	-11 206
+ rahoituksen rahavirta	-7 314	438	-7 751	-6 837	-477	-21 480	-15 298	-6 182	91 229	-112 709
Kassa jakson lopussa	44 745	22 031	22 714	20 431	24 313	13 692	8 030	5 662	7 794	5 898

Vantaan Energia –konsernin rahoitustilanteeseen vaikuttavat suurimmat tekijät ovat investointien volyymi ja omistajille maksettavan osingon määrä.

Tavoitteena on, että normaalit vuosittaiset kunnossapitoinvestoinnit hoidetaan tulorahoituksella eli niihin ei oteta lisävelkaa. Myöskään osinkojen maksamista lisävelanotolla ei voine pitää mielekkäänä.

Mahdolliset uudet tuotantoinvestointikohteet ja niiden velkarahoitustarve tarkastellaan tapauskohtaisesti tarkoin investointilaskelmin.

Tilapäiset rahoitustarpeet (käyttöpääoman heilahtelu) hoidetaan kaupungin konsernitililimiitillä ja yritystodistuksilla.

Henkilöstö

joista 328 (355) on vakituisessa työsuhteessa ja 8 (9) määräaikaisessa työsuhteessa. Henkilöstön keski-ikä vuonna 2015 oli 44,8 vuotta (vuonna 2014: 45,1 vuotta).

Henkilöstöstä on työntekijöitä 80 (vuonna 2015: 86), toimihenkilöitä 161 (166), ylempiä toimihenkilöitä 83 (89) ja johtoa 12 (12). Huomioitavaa on, että suurin osa tuotannollisesta henkilöstöstä kuuluu toimihenkilöihin.

Sairauspoissaoloprosentti oli 3,3 vuonna 2015 (vuonna 2014: 3,1%). Koulutuspäiviä oli vuonna 2015 keskimäärin 4,1/henkilö (vuonna 2014: 4,2 päivää).

Vuonna 2015 palkkasimme 12 (vuonna 2014: 15). Yrityksen sisältä siirtyi 4 henkilöä (1) uuteen tehtävään. Mahdollistimme kesätyöpaikan ja opintoihin liittyvän harjoittelujakson noin 60 (60) nuorelle.

Vuonna 2015 eläkkeelle jäi 10 (vuonna 2014: 16) henkilöä. Seuraavan viiden vuoden aikana noin 40 henkilöä siirtyy eläkkeelle.

Tavoitteet

Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuu-henkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Konsernin liikevoitto	liikevoitto Meur	29,0	30,1	Yhtiö		35,8	toteutunee täysin
Konsernin SIPO	SIPO %	5,7 %	6,0 %	Yhtiö		7 %	toteutunee täysin
Konsernin investoinnit	toteutuneet uudet investoinnit vuonna 2016, Meur	74,1	41,0	Yhtiö	Huom! Yhtiiön investointibudjetti vuodelle 2016 on 51,5 M€. Tämä on tavoitetaso yhtiössä.	49,7	mahdollista saavuttaa
Toimitushäiriöt sähkö	h/as/a		0,2	Yhtiö		0,2	mahdollista saavuttaa
Uusiutuva energia koko energia-tuotannosta (vesivoima, tuulivoima, bioenergia, jäte-energia*)	% -osuus koko energian tuotannosta		26 %	Yhtiö	vesivoiman ajoa on suunnitelmavuonna lisätty suunnitellusta	32 %	toteutunee täysin
Muu päästökauppavapaa energia koko energiatuotannosta (ydinvoima, jäte-energia*)	% -osuus koko energian tuotannosta		16 %	Yhtiö		20 %	toteutunee täysin

*) jätteellä tuotettu energia on jaettu 50% uusiutuviin ja 50% muuhun päästökauppavapaaseen perustuen tilastokeskuksen polttoaineluokitukseen 2015).

VAV Asunnot Oy (konserni)

Y-tunnus	0640915-7
Omistusosuus	100 %
Hallituksen pj	Juhani Paajanen
Toimitusjohtaja	Teija Ojankoski

VAV Asunnot Oy on Vantaan kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö, joka rakennuttaa ja omistaa vuokra-asuntoja. Yhtiö tuottaa laadukkaita ja kohtuuhintaisia koteja vantaalaisille. Kiinteistökannan suunnitelmallisilla korjauksilla varmistetaan niiden arvon säilyminen sekä asumisviihtyvyys yhteistyössä asukkaiden kanssa. Yhtiön omistuksessa on yli 10 000 asuntoa Vantaalla, joissa asuu n. 20 000 ihmistä. VAV Asunnot Oy:n tytäryhtiö VAV Palvelukodit Oy vuokraa asunnot Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen erityisryhmien asumiskäyttöön. Kesällä 2015 toteutettiin palveluasumisen liiketoimintasiirto VAV Asunnot Oy:n tytäryhtiöön VAV Hoivakiinteistöt Oy:hyn.

Lisätietoa VAV-Asunnot Oy:stä http://vav.as.wodemedia.fi/

Toimintaympäristö

- Lainsäädäntöhankkeet tuovat muutoksia korjaustoiminnan rahoitukseen, korjauksiin varautumiseen ja asukasvalintaan. Korjauksiin varautumisen euromäärää tullaan rajoittamaan ja asukasvalintaan palautetaan tulorajat, joiden tasosta ei ole vielä varmuutta. Lisäksi omille varoille vuokrassa perittävä tuotto alenee 4 %:in.
- Yleishyödyllisyyslainsäädännön muutokset
- Kiinteistöjen korjaustarpeiden kasvu – kiinteistökannan samanikäisyys kasaa korjauskustannuksia lähivuosiin
- Asunnon tarvitsijoiden tulotason jatkuva heikkeneminen suhteessa asumisen kustannuksiin.

Toiminta

- Loiskekuja1: valmistuu 105 asuntoa. Liikevaihto kasvaa.
- Jatketaan rajoituksista vapautuvien kiinteistöjen myyntiä. Turvataan omia varoja korjausrakentamiseen ja uudistuotantoon.
- Haettiin ARA:lta kohdennetusti vapautusta rajoituksista. Tavoitteena turvata uustuotannon sekä peruskorjausten omat varat.
- Viedään eteenpäin neljää kaavakehityshanketta: Veturikuja 8, Hakopolku 4, Maalinauhantie. Korvaavalla ja täydentävällä kaavoituksella mahdollistetaan kalliiden korjausten korvaaminen tehokkaammalla ja taloudellisesti kannattavammalla uudistuotannolla ja tonttimyynti omien varojen kerryttämiseksi.
- Joutsenmerkkitalon suunnittelu käynnistyy. Kestävä rakentaminen pidentää kiinteistöjen elinkaarta ja taloudellista kannattavuutta.
- Aurinkopaneeleja kokeillaan uudiskohteissa kiinteistösähkön tuotannossa. Ylläpitokustannusten hallinta.
- PTS-suunnitelman mukaisissa korjauksissa uusitaan lämmöntuotantolaitteita, tutkitaan hybridiratkaisuja kiinteistöjen lämmöntuotantoon. Ylläpitokustannusten hallinta.
- Asumisturvallisuuteen vaikutetaan talonkirjatietojen tarkastamisella.
- Parannetaan tietojärjestelmiä ja asukkaille suunnattuja sähköisiä palveluja. Toiminnan taloudellinen tehokkuus.
- Muutetaan vuokranmääritys ARA:n uuden ohjeistuksen mukaisesti vastaamaan kiinteistön käyttöarvoa.

Taloudellinen katsaus

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 1-4/2016	Ero tot 1-4/16 ./. Bud 1-4/16	Toteuma 1-4/2015	Muutos 1-4/16 ./. 1-4/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	Muutos enn. 2016 ./. Tot. 2015
Liikevaihto ja liiket. muut tuoto	29 291	29 672	-381	28 995	296	89 015	89 015	0	93 669	-4 654
Henkilöstökulut	-871	-1 023	152	-793	-78	-3 069	-3 069	0	-2 657	-412
Kiinteistöom. hoitokulut	-12 859	-15 997	3 137	-11 516	-1 343	-47 990	-47 990	0	-39 323	-8 667
Liiketoiminnan muut kulut	-208	-30	-178	-174	-34	-89	-89	0	-766	677
Poistot	-5 822	-6 720	897	-13 675	7 853	-20 159	-20 159	0	-19 198	-961
Liiketulos	9 531	5 903	3 628	2 837	6 694	17 708	17 708	0	31 725	-14 017
Rahoitustuotot	24	46	-22	38	-14	137	137	0	155	-18
Rahoituskulut	-2 294	-4 239	1 945	-3 042	748	-12 716	-12 716	0	-8 938	-3 778
Verot			0		0			0		0
Nettotulos	7 260	1 710	5 550	-167	7 427	5 129	5 129	0	22 942	-17 813
Satunnaiset erät (netto)			0		0			0		0
Kokonaistulos	7 260	1 710	5 550	-167	7 427	5 129	5 129	0	22 942	-17 813

- Suunnitelman mukaisesti lyhennetään bullet-lainoja ja järjestellään osittain uudestaan.
- Kulukehitys on alkuvuonna ollut aiempien vuosien kaltainen eli toteutuneet kulut eivät ole tasapainossa tasajakoisen talousarvion kanssa.
- Korjaushankkeet painottuvat kesäaikaan.
- Omavaraisuusastetta pyritään kasvattamaan esim. myyntituloilla
- Vältetään korjaustoiminnasta aiheutuvaa velkaantumista
- Talousarvio tullee toteutumaan suunnitelmallisesti
- Matala korkotaso mahdollistaa sisäisten lainojen (uustuotannon omien varojen) palautukset kassaan arvioitua nopeammin.

1 000 eur	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 1-4/2016	Ero tot 1-4/16 ./. Bud 1-4/16	Toteuma 1-8/2014	Muutos 1-4/16 ./. 1-6/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	Muutos enn. 2016 ./. Tot. 2015
Investoinnit (netto)	15 590		15 590	6 711	8 879	56 000	56 000	0	46 464	9 536
Lainat kauden lopussa	498 679		498 679	511 886	-13 207	500 000	500 000	0	510 165	-10 165
Oma pääoma						81 000	81 000	0	80 782	218
Taseen loppusumma						620 000	620 000	0	617 267	2 733
Henkilöstö lkm	48		48	47	1	50	50	0	49	1

TUNNUSLUVUT	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 2016	Muutos tot ./. budj.	Toteuma 2015
Liikevoitto %	32,6	30	*3*	33,8
Asunnot	10187	10292	*-105*	10187
Asuntojen käyttöaste %	98,92	99,4	*0*	99,1
Vaihtuvuus %	11,57	12	*0*	13,3
Vuokrasaatavat liikevaihdosta %	0,9 %	1,2	*-1*	1,2
Henkilöstö	48	50	*-2*	49
Keskivuokra €/m2/kk	11,90	11,9	*0*	11,72
Vuokrien vaihteluväli, tavall. vuokra-asunnot	9,33-15,02	9,33-15,02		9,28-14,67

Investoinnit

Uustuotanto:

- Loiskekuja 1 (valm. 30.6.2016), asuntoja 105 kpl, hankinta-arvo 18,6 milj. euroa
- Marsinkuja 1, (valm. 28.2.2017), asuntoja 147 kpl, hankinta-arvo 21,4 milj.euroa
- Auringonkierto, (valm. 10/2017), asuntoja 99 kpl, hankinta-arvo 17,4 milj. euroa
- Jaspiskuja 7a, (valm. 10/2017), asuntoja 109 kpl, hankinta-arvo 19,2 milj. euroa

Keskeneräiset omat työt kasvoivat 1-4.2016 yhteensä 13,8 milj. euroa

Uustuotannon investoinnit rahoitetaan korkotukilainalla ja omat varat käynnistysavustuksella ja tulorahoituksella

Korjaushankkeet 2016

- Kiinteistöihin tehdään pts-korjauksia 12,0 milj. eurolla, rahoitus tulorahoituksella
- Toteutuneita pts-töitä 1-4.2016 tehtiin yhteensä 1,6 milj. eurolla

Rahoitus

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-4/2016	Toteuma 1-4/2015	Muutos 1-4/16 ./. 1-6/15
kassa jakson alussa	47 729	31 876	15 853
+ toiminnan tuotot (+)	29 291	28 995	296
- toiminnalliset menot (-)	-13 938	-12 483	-1 455
- investointien maksut kassasta	-15 590	-6 711	-8 879
- lainojen lyhennykset (-)	-24 861	-13 417	-11 445
- lainojen korot (-)	-2 294	-3 042	748
+ lainojen lisäykset (+)	13 376	10 977	2 400
Kassa jakson lopussa	33 713	36 195	-2 482

- Maksuvalmius säilyy kohtuullisena, vaikka velkakirjaehtojen mukaiset lyhennykset kasvavat kiinteistökannan vanhetessa, neliöillä painotettu keski-ikä 25 vuotta. Vaikka rahoituksen hinta pysyisi kohtuullisena, arava- ja korkotukilainojen takapainoiset lyhennysohjelmat ja matala inflaatio ovat lähivuosien haaste.
- Uustuotannon rahoitus omien varojen osalta saataneen hoidettua ARAn myöntämän käynnistysavustuksen ja omaisuuden realisointien avulla vuosina 2017 - 2020.
- Korjausrakentamiseen jouduttaneen ottamaan korkotukilainaa viimeistään vuonna 2019, ettei korjaustarve kasva liiaksi ja kiinteistöjen arvo pystytään säilyttämään. Lainoitettavan korjausrakentamisen omarahoitusosuudet tullaan keräämään vuokrissa.

Henkilöstö

- Henkilövahvuus 48 (vuonna 2015 keskimäärin 48)
- Naisia 60 % ja miehiä 40 %
- Henkilöstön keski-ikä 48,9 vuotta
- 18 % työntekijöistä 60 vuotta tai enemmän
- 1-4.2016 uusia työntekijöitä 2, poislähtijöitä 2
- Vahvistetaan rakennuttamisen, korjausrakentamisen ja isännöinnin osaamista
- Vaihtuvuus vuonna 2015 6 % ja 2014 6 %
- Varaudutaan henkilöstön ikärakenteen muutoksiin rekrytoinneilla

Tavoitteet

Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuu-henkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
VAV Asunnot Oy:n tulostavoite	tilikauden 1000 eur	169	0	Yhtiö	Vuokra-asuntojen vuokrien tarkistus 1.3.2016 alk.	toteutuu suunnitellusti	täysin
VAV Asunnot Oy:n kiinteistöjen korjaukset	korjauskustannukset vuonna 2016 Meur	15,4	19,4	Yhtiö	Rekrytoidaan korjausrakentamisen ammattilainen	4,2 milj.euroa käytetty	täysin
Uustuotantotavoite	Valmistuvien asuntojen lukumäärä vuonna 2016	273	105,0	Yhtiö		asunnot valmistuvat kesäkuussa	täysin

VTK Kiinteistöt Oy (konserni)

Y-tunnus	0517745-4
Omistusosuus	100 %
Hallituksen pj	Markku Palo
Toimitusjohtaja	Jukka Antila

Yhtiön toimialana on harjoittaa teollisuus-, logistiikkaliike-, toimisto- ja julkisten tilojen käyttöön soveltuvien kiinteistöjen ja huoneistojen sekä urheilu- ja liikuntakasvatustoimintaa varten rakennettujen urheilutilojen vuokrausta ja tässä tarkoituksessa omistaa ja hallita kiinteistöjä ja rakennuksia sekä huoneistojen hallintaan oikeuttavia osakkeita ja arvopapereita, toimia rakennuttajana ja kiinteistökehittäjänä sekä harjoittaa arvopaperikauppaa, majoitus-, tapahtuma- ja ravintolatoimintaa. Yhtiö toimii emoyhtiönä konsernissa, jonka tytäryhtiöiden toiminta voi käsittää myös päätoimialasta poikkeavia toimialoja.

VTK konsernin muodostavat emoyhtiö VTK Kiinteistöt Oy sekä sen tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt.

Tytäryhtiöt:
Kiinteistö Oy Vantaan Peltolantie 5 (100 %)
Kiinteistö Oy Vantaan Paloasema (100 %)
Kivistön Putkijäte Oy (100 %)
Myyrmäen Urheilupuisto Oy (100 %)
Vantaan Innovaatioinstituutti Oy (100 %)
Kiinteistö Oy Vantaan Myyrinselkä (73,6 %)
Kivistön Pysäköinti Oy -konserni (osakkeista 100 %), johon kuuluu emo Kivistön Pysäköinti sekä sen tytäryhtiö Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkki (53,61 %) ja osakkuusyhtiö Kiinteistö Oy Vantaan Ruusuparkki (43,43 %)

Osakkuusyhtiö:
Kiinteistö Oy Vantaan Maakotkantie 10 (49,2 %)

Lisätietoa VTK Kiinteistöt Oy:stä http://www.vtkoy.fi/

Toimintaympäristö

Toimintaympäristössä ei ole tapahtunut muutoksia vuonna 2016. Sote-uudistus saattaa jatkossa vaikuttaa yhtiön omistamissa tiloissa toimivien terveys- ja neuvolla palveluiden osalta vuokrasopimuksiin mikäli toimintoja keskitetään.

Toiminta

Metropolia ammattikorkeakoulun Myyrmäen kampuksen laajennusosan maanrakennustyöt on aloitettu 4/2016. Rakennustyöt jatkuvat 2016–2018. Kokonaisinvestointi on n. 40 milj. euroa, josta vuodelle 2016 budjetoitu 8,4 milj. euroa.

Taloudellinen katsaus

Konsernin alkuvuoden tulos on parempi kuin budjetoitiin ensimmäiselle neljännekselle. Liikevaihto on kasvanut n. 250 000 € vuoteen 2015 verrattuna mutta budjettiin nähden liikevaihto on lähes 500 000 € jäljessä. Yhtiön tulosennuste on ensimmäisen neljänneksen perusteella kuitenkin arvion mukainen.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 1-4/2016	Ero tot 1-4/16 ./. Bud 1-4/16	Toteuma 1-4/2015	Muutos 1-4/16 ./. 1-4/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	Muutos enn. 2016 ./. Tot. 2015
Liikevaihto ja liiket. muut tuoto	5 538	6 020	-482	5 272	266	18 061	18 061	0	20 440	-2 379
Henkilöstökulut	-466	-144	-322	-535	69	-1 232	-432	-800	-1 826	594
Materiaalit ja palvelut	-95	-149	54	-84	-11	-446	-446	0	-3 960	3 514
Kiinteistöom. hoitokulut	-1 027	-1 309	282	-2 262	1 235	-3 927	-3 927	0	-2 899	-1 028
Liiketoiminnan muut kulut	-811	-1 446	635	-1 494	683	-3 539	-4 339	800	-2 027	-1 512
Poistot	-2 897	-2 733	-164	-2 023	-874	-8 200	-8 200	0	-8 773	573
Liiketulos	242	239	3	-1 126	1 368	717	717	0	955	-238
Osuus osakkuusyritysten tuloks	0	0	0	9	-9	0	0	0	-167	167
Rahoitustuotot	6	3	3	9	-3	9	9	0	62	-53
Rahoituskulut	-196	-357	161	-400	204	-1 072	-1 072	0	-791	-281
Verot	0	0	0	-81	81	0	0	0	-150	150
Nettotulos	52	-115	167	-1 589	1 641	-346	-346	0	-91	-255
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0	0	0	146	-146
Vähemmistöosuudet	-9	0	-9	0	-9	0	0	0	41	-41
Kokonaistulos	43	-115	167	-1 589	1 641	-346	-346	0	96	-401

1 000 eur	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 1-4/2016	Ero tot 1-4/16 ./. Bud 1-4/16	Toteuma 1-4/2015	Muutos 1-4/16 ./. 1-4/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	Muutos enn. 2016 ./. Tot. 2015
Investoinnit (netto)	2 108	1 200	908	23 923	-21 815	12 860	12 860	0	23 802	-10 942
Lainat kauden lopussa	-120 000	-120 000	0	-117 020	-2 980	-115 313	-115 000	-313	-125 000	9 687
Oma pääoma								0		0
Taseen loppusumma								0		0
Henkilöstö lkm	5	4	1	5	0	6	4	2	5	1

KONSERNIN TUNNUSLUVUT	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 2016	Muutos tot ./. budj.	Toteuma 2015
Sijoitetun pääoman tuotto %	1,3	8,0	-6,7	14,0
Liikevoitto%	1,8	-1,9	3,7	4,7
Kiint. perusparannusinvestoinnit 1000 eur	432	690	-258	1 748

Investoinnit

- Metropolia ammattikorkeakoulun Myyrmäen kampuksen laajennusosan maanrakennustyöt on aloitettu 4/2016. Rakennustyöt jatkuvat 2016–2018. Kokonaisinvestointi on n. 40 milj. euroa, josta vuodelle 2016 budjetoitu 8,4 milj. euroa. Rahoitus hoidetaan vieraalla pääomalla ja kaupungin 80% omavelkaisella takauksella.
- Leppäkorven Päiväkoti peruskorjaus 2016 250 000 € Rahoitetaan tulorahoituksella.
- Lumon Pysäköin talon peruskorjaus v. 2016. Kustannusarvio 500 000 €. Rahoitetaan tulorahoituksella.
- Lisäksi yhtiön budjetin mukaiset perusparannusinvestoinnit
- Varia Rälssitien peruskorjaus v. 2017. Kustannusarvio 2,0 milj. euroa. Rahoitetaan tulorahoituksella.
- Ylästön koulun laajennus 2017-2019. Kustannusarvio 3,4 milj. euroa. Rahoitetaan vieraalla pääomalla.

Rahoitus

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-4/2016	Toteuma 1-4/2015	Muutos 1-4/16 ./. 1-4/15	Toteuma 2015
kassa jakson alussa	9 778	18 222	-8 444	18 222
Kassa jakson lopussa	6 083	10 165	-4 082	9 778

Yhtiön kassa jakson lopussa on 6 milj. euroa. Kassaa vähentää erityisesti Metropolian Leiritie 1 osto kaupungilta 3,4 milj. euora ja laajennuksen suunnittelukustannukset n. 1,5 milj. euroa. yhtiön maksuvalmius on edelleen hyvä.

Henkilöstö

Toiminnan kasvaessa on emoyhtiöön rekrytoitu kaksi henkilöä lisää. Henkilöstön määrä on nyt kuusi henkilöä.

Myyrmäen Urheilupuisto Oy:n henkilöstöstä on yksi henkilö irtisanoutunut v. 2016 puolella. Yhtiössä työskentelee 30 vakituista henkilöä. Lisäksi käytetään kuukausittain tarpeen mukaan tuntityöntekijöitä. Kokonaisvahvuus on 35-40 henkilöä.

Kivistö Putkijäte Oy:ssä ja Kivistön Pysäköinti Oy: työskentelee oto. toimitusjohtaja

Tavoitteet

Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Mittarin lähtö-taso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuu-henkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
VTK Kiinteistöt -konserni tulos	1000 eur	96	positiivinen tulos	Yhtiön tj Jukka Antila		43	täysin
Energiatehokkuus	yhtiöiden keskimääräinen ET-luku (skaala G-A)	E	E	Yhtiön tj Jukka Antila	Energiatodistusten uusiminen käynnissä. Toimenpide suunnitelmat niiden pohjalta		osittain
VTK Kiinteistöt Oy:n ulkoisten kohteiden vuokrausaste	Vuokratut kohteet / ulosvuokrattavat tilat vuoden lopussa %		90 %	Yhtiön tj Jukka Antila	Yhtiöntilosta on vuokralla 92 %	92 %	täysin

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Y-tunnus	2440395-5
Omistusosuus	100 %
Hallituksen pj	Pirjo Ala-Kapee-Hakulinen
Toimitusjohtaja	Liisa Sarjala

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy on Vantaan kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö, joka tuottaa ateria-, siivous-, kiinteistö- ja vahtimestaripalveluita. Yhtiö aloitti varsinaisen toimintansa vuoden 2012 alusta. Yhtiön palvelukseen siirtyi tilakeskuksesta noin 1 000 henkilöä ns. vanhoina työntekijöinä. Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n tehtävänä on tukea Vantaan kaupunkikonsernin toimialoja ja niiden asiakkaita tuottamalla asiakkaiden tarpeita vastaavia ateria-, puhtaus- ja kiinteistöpalveluja sekä näitä tukevia palveluja.

Vantaan Tilapalvelut Oy:n toiminimi muuttui 24.5.2013 Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:ksi. Markkinointinimi muuttuu Vantiksi. Lisätietoa Vantaan Tilapalvelut Oy:stä http://www.vantti.fi/

Toimintaympäristö

Kaupungin tilaajaorganisaation muutokset heijastuvat suoraan yhtiön asiakassuhteisiin. Yhtiö pyrkii kehittämään yhteistyötä palveluidensa loppukäyttäjät entistä paremmin huomioivaan suuntaan. Yhtiö tavoittelee käyttäjäpalveluihin sopimusrakennetta, joka huomioisi palvelukuvausten ja työmäärän muutosten vaikutukset kustannusrakenteeseen nykyistä markkinaehtoisemmin.

Yhtiö valmistautuu neuvottelemaan ateria- ja puhtauspalveluiden myyntiä koskevien sopimuksiensa jatkamisesta 1.1.2017 alkaen. Yhtiön saaman ennakkotiedon mukaan kaupunki olisi jatkamassa palveluostoja olennaisilta osin nykyisessä laajuudessa ja pääosin tämänhetkistä tuotantoa vastaavin palvelukuvauksin. Kaupungin tavoitteena on solmia asiaa koskevat sitovat sopimukset kesäkuun loppuun mennessä. Yhtiön toimintaa koskevat ohjausmekanismit huomioiden yhtiön olisi vaikeaa sopeuttaa toimintojaan, mikäli edellä kuvatussa sopimusvalmistelussa ilmenisi ennakoimattomia muutoksia.

Pidemmällä aikavälillä hallituksen suunnittelema itsehallintoalueiden hallintomalli näyttää nykyisten tietojen perusteella vaikuttavan merkittävästi yhtiön toimintaedellytyksiin ja asiakassuhteisiin yhtiön tällä hetkellä sosiaali- ja terveystoimelle tarjoamien palveluiden osalta. Julkisuudessa olleiden tietojen perusteella mm. Palmia ennakoi muutoksen näyttäytyvän omasta näkökulmastaan kilpailun avautumisena pääkaupunkiseudun ja kehyskuntien alueella sanotuissa palveluissa.

Toiminta

Yhtiö alensi jälleen veloitushintojaan Vantaan kaupunkikonsernilta 1.1.2016 alkaen keskimäärin 2 % / n. 900 000 euroa vuoden 2015 yksikköhintoihin verrattuna.

Vantti aloitti ohjelmoidun korjauksen liiketoiminnan v. 2016 alusta perustuen sopimukseen Tilakeskuksen kanssa. Sopimuksen myynniksi arvioidaan lähes 300 000 € / vuosi.

Yhtiö on solminut Vantaan kaupungin kanssa sopimukset koskien kaupungin aiemmin tuottamien kuljetuspalveluiden vastaanottamista liikkeenluovutuksena 1.4.2016 sekä palveluntuotannon jatkamista yhtiön tuottamana toimintana. Sopimuksen myynniksi arvioidaan yli 400 000 € / vuosi.

Yhtiö on lisäksi neuvotellut vartiointiliiketoimintansa kasvattamisesta kiertävillä ja alueellisesti toimivilla paikallisvartijoilla. Sopimuksen mahdollisen voimaantulon ajankohta on vielä avoin.

Vantti otti helmikuussa 2016 tuotantokäyttöön uuden laskutusjärjestelmän vikailmoitusten laskutusta varten.

Vantti on käynnistänyt johtamisjärjestelmänsä kehittämiseen tähtäävän hankkeen vuodenvaihteessa. Lisäksi yhtiö on käynnistänyt strategiansa uudelleenarviointia ja liiketoimintasuunnitelmansa päivittämistä koskevan hankkeen alkuvuoden aikana. Toimenpiteillä pyritään turvaamaan yhtiön toiminnan ja kilpailukyvyn pitkäjänteinen kehittäminen sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Taloudellinen katsaus

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 1-3/2016	Budjetti 1-3/2016	Ero tot 1-3/16 ./. Bud 1-3/16	Toteuma 1-3/2015	Muutos 1-3/16 ./. 1-3/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	Muutos enn. 2016 ./. Tot. 2015
Liikevaihto ja liiket. muut tuoto	11 805	12 068	-264	11 836	-31	45 931	46 126	-195	46 160	-229
Henkilöstökulut	-6 875	-6 982	107	-7 077	202	-29 108	-29 493	385	-29 252	143
Materiaalit ja palvelut	-4 048	-4 258	210	-4 294	246	-15 050	-15 384	333	-15 583	533
Kiinteistöom. hoitokulut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-196	-230	34	-209	13	-905	-994	88	-1 133	227
Poistot*	-22	-38	16	-35	13	-164	-153	-11	-205	41
Liiketulos	664	561	103	221	443	703	101	601	-13	715
Rahoitustuotot	0	0	0	4	-4	0	0	0	4	-4
Rahoituskulut	-39	-1	-38	-1	-38	-11	-5	-7	-3	-9
Verot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettotulos	625	560	65	224	402	691	97	594	-11	702
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	625	560	65	224	402	691	97	594	-11	702

**Poistoihin (toteuma2015) lisätty tilinpäätössiirtoihin kuuluva poistoeron lisäys 58 t€; poistot 147 t€ + poistoeron lisäys 58 t€ = 205 t€*

1000 eur	Ateria 1-3/2016	Puhtaus-palvelut 1-3/2016	Kiint. huolto (sis. Vahtimestarit) 1-3/2016	Ateria 1-3/2015	Puhtaus-palvelut 1-3/2015	Kiint. huolto (sis. Vahtimestarit) 1-3/2015
Liikevaihto ja liiketoim. muut tuotot	6 168	3 157	2 480	6 103	3 342	2 391
Liiketoiminnan kustannukset	-5 581	-3 220	-2 379	-6 127	-3 348	-2 137
Liiketulos	**588**	**-64**	**101**	**-25**	**-6**	**254**

TUNNUSLUVUT	TOT 1-3/2016	Budjetti 2016	Toteuma 2015
Liikevaihto 1000 eur	11 805	46 126	46 160
Henkilöstön lkm	928	N/A	960
Liikevaihto / henkilö / kk	4,24		4,01
Tuotettuja aterioita kpl / kk	918 905	805 560	802 123
siivoussopimuksia m2 / kk	489 405	489 200	489 194
Kiinteistönhuoltosopimukset m2 / kk	908 300	908 300	908 300

Yhtiön alkuvuosi on sujunut isossa kuvassa odotuksia vastaavasti ja merkittävimpien poikkeamien taustalla on luontaisia syitä. Liikevaihto on toteutunut n. 260 000€ budjetoitua pienempänä. Syinä ovat kuljetuspalveluiden ja vartiointipalveluiden laajentumisen budjetointi kiinteistöpalveluissa 1/2016 alkaen. Kuljetuspalvelut käynnistyivät yhtiön toimintana 4/2016 alkaen ja vartijapalveluiden laajentuminen toteutuu aikaisintaan vuoden loppupuoliskolla. Myös ateriapalveluiden myyntibudjetti laadittiin budjetin laadintahetkellä käytössä olleiden tietojen perusteella tässä vaiheessa arvioiden liian etupainotteiseksi.

Tuloksessa yhtiö on kuitenkin 65 000 € edellä budjetoituun ja yli 400 000 € edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Eroa budjettiin nähden on syntynyt mm. henkilöstökuluissa täyttämättömiin tehtäviin perustuen sekä elintarvikeostoissa perustuen sekä hieman ennakoitua pienempinä toteutuneisiin volyymeihin sekä ennakoitua parempiin hankintahintoihin. Samat kuluryhmät selittävät suurimmalta osin kustannustason pudotuksen myös edellisvuoden vastaaviin kuukausiin vertailtuna. Yhtiön henkilöstömäärä on jatkunut laskusuuntaisena jo pidemmän aikaa. Vantin v. 2015 toteuttamat tehostamistoimet selittävät puolestaan positiivista eroa materiaalit ja palvelut –ryhmässä.

Alkuvuoden toteuman perusteella laadittu ennuste vuodelle 2016 on tuloksen tarkastelun osalta selvästi budjettia positiivisempi. Yhtiö ennakoi pystyvänsä toteuttamaan palveluntuotantonsa suunniteltua pienemmillä materiaali- ja henkilöstökuluilla. Ennuste heijastaa enemmänkin nimenomaan alkuvuoden toteumaa kuin yhtiön tavoitetta toimia voittoon pyrkimättä. Tätä arvioidessa tulee huomioida, että ennuste on laadittu ainoastaan kolmen kuukauden toteumaan perustuen, mistä johtuen koko vuotta koskevaan ennusteeseen sisältyy vielä kohtuullisen paljon epävarmuustekijöitä. Mikäli tuloskehitys jatkuu edelleen positiivisena, mahdollistaa tilanne yhtiölle pitkän aikavälin kilpailukyvyn kehittämiseen tähtäävien investointien arvioinnin sekä arvioinnin mahdollista hintatason laskemista koskien.

1 000 eur	Toteuma 1-3/2016	Budjetti 1-3/2016	Ero tot 1-3/16 ./. Bud 1-3/16	Toteuma 1-3/2015	Muutos 1-3/16 ./. 1-3/15	Toteuma 2015
Investoinnit (netto)	9	40	-32	21	-12	86
Lainat kauden lopussa	0	0	0	0	0	0
Oma pääoma						531
Taseen loppusumma						8 537
Henkilöstö lkm	928	N/A		990	-62	960

Investoinnit

Yhtiön hallituksen 11/2015 vahvistaman investointisuunnitelman mukaiset investoinnit vuodelle 2016 ovat yhteismäärältään 161 000 € jakautuen ateria- (95 000 €) ja puhtauspalveluihin (66 000 €). Suunnitellut investointikohteet ovat keittiön pienkoneiden korvausinvestointeja, kylmälaite- ja työturvallisuus-hankintoja sekä siivouslaitteiden korvausinvestointeja ja työn tuottavuutta puhtauspalveluissa lisääviä investointeja. Lisäksi toimialoille on päätetty hankkia mittalaitteita hygieniatason dokumentointia varten.

Vantin merkittävimmät investoinnit liittyvät yhtiön tietojärjestelmiin. Nämä investoinnit ovat kuitenkin kaupungin taseessa ja yhtiö maksaa kaupungin tekemät poistot Tietohallinnon kuukausilaskutuksen yhteydessä. Tietohallintohankkeista on käynnissä kaupungin ja Vantin yhteinen KIHA-projekti, jonka projektikustannuksia aletaan poistaa vuoden 2016 aikana. Vantin kustannusosuus hankkeen investointitarpeesta on 68 000 €.

Yhtiö toimii IT-asioissa kiinteässä yhteistyössä kaupunkikonsernin kanssa ja konsernin tekemät ratkaisut vaikuttavat keskeisesti yhtiön käyttämiin järjestelmiin ja käytöstä syntyviin kustannuksiin. Tähän perustuen yhtiön kannettavaksi syntynee investointeihin liittyviä kustannuksia mm. meneillään olevasta SAP-projektista.

Lisäksi Vantti vastaanotti 1.4.2016 alkaen Vantaan kaupungilta liikkeen luovutuksena konsernin sisäiset kuljetuspalvelut. Toimintojen oltua aiemmin organisoituna osaksi Vantaan kaupunkia kuljetuspalveluiden käytössä ei ole ollut lainkaan tietojärjestelmää. Toiminnan kehittäminen (asiakkaiden tarpeet ja solmittu palvelussopimus hinnastoineen) edellyttävät käytännössä uuden tietojärjestelmän hankintaa erikseen veloitettavien projektikuljetusten kirjaamiseksi ja laskuttamiseksi. Yhtiö on tehnyt päätöksen järjestelmän hankintaa koskien. Tähän liittyvää investointia ei ole huomioitu yhtiön budjetissa tai investointisuunnitelmassa.

Yhtiön toimialat eivät ole erityisen pääomaintensiivisiä, eikä yhtiön toiminta muutoinkaan edellytä poikkeuksellisen merkittäviä investointeja lähitulevaisuudessa. Tämä ja kaupunkikonsernin valitsema omistus- ja leasing-rahoitusta hyödyntävä rahoitusstrategia huomioiden yhtiö suunnittelee rahoittavansa tarvittavat investoinnit lähtökohtaisesti tulorahoituksella.

Rahoitus

Yhtiön kassan määrä katsauskauden lopussa oli 3,5 milj. euroa ja käytännössä hyvin samalla tasolla kuin vuoden-vaihteessa 2016. Kassatilanne on vaihdellut normaalin kuukausitason vaihtelurytmin puitteissa ja yhtiö on turvautunut konsernitilin limiittiin maalis-huhtikuun palkanmaksun yhteydessä. Kassatilanteen ennakoidaan heikkenevän tilapäisesti kesällä edellisvuosien tapaan alentuvien myyntien ja lomarahojen maksamisen yhteisvaikutukseen perustuen. Kassan ennakoidaan kuitenkin normalisoituvan jälleen koulujen syyslukukauden alkamisen jälkeen myyntilaskutuksen palatessa normaalille tasolleen koulujen kesälomakauden päätyttyä.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-3/2016	Toteuma 1-3/2015	Muutos 1-3/16 ./. 1-3/15	Toteuma 2015
kassa jakson alussa	3 543	2 994	549	2 994
+ toiminnan tuotot (+)	9 682	11 134	-1 451	47 437
- toiminnalliset menot (-)	-10 198	-11 966	1 768	-46 802
- investointien maksut kassasta	-9	-21	12	-86
- lainojen lyhennykset (-)	0	0	0	0
- lainojen korot (-)	0	0	0	0
+ lainojen lisäykset (+)	0	0	0	0
Kassa jakson lopussa	3 019	2 142	878	3 543

Pidemmällä aikavälillä yhtiön voittoon pyrkimätön tavoiteasetanta johtaa kassatilanteen heikkenemiseen ilman rahoitusjärjestelyitä tms. kassatilannetta tukevia toimenpiteitä. Kehitys on kuitenkin hidasta, joten asia ei edellytä erityisiä toimenpiteitä aikavälillä 2017-2020 edellyttäen, että yhtiön kannattavuus säilyy likimain tavoitellun nollatuloksen tasolla.

Vantilla ei ole tiedossa rahoitus- ja kassatilanteeseen vaikuttavia merkittäviä muutoksia. Mikäli yhtiön toiminta säilyy pääosin ennallaan, kassatilanteen oletetaan säilyvän edellisvuosien kaltaisena kuukausi- ja kausivaihteluineen. Konsernitilin limiitti turvaa yhtiön maksuvalmiuden sekä ennakoiduissa tilanteissa (heinäkuussa) kuin mahdollisissa yllättävämmissäkin häiriötilanteissa.

Yhtiöllä ei ole lainaa.

Henkilöstö

Perustiedot henkilöstöstä ja kehitys verrattuna v. 2016 alun tilanteeseen ilmenevät seuraavista taulukoista. Yhtiön tehostamistavoitteiden seurauksena henkilöstö-määrällä on pidemmällä tähtäimellä laskeva tendenssi olettaen että tuotantovolyymeissa ei tapahdu muutoksia. Alkuvuoden aikana henkilöstömäärä on kuitenkin kasvanut 10 henkilöllä puhtaus- ja ateriapalveluissa tehtyjen rekrytointien seurauksena. Lisäystä voidaan pitää tilastollisena; selittävänä tekijänä on vuodenvaihteessa avoimena olleiden tehtävien täyttäminen alkuvuoden aikana toteutetuilla rekrytoinneilla. Kokonaan uusia tehtäviä yhtiön palvelutuotannossa ei ole avautunut.

31.3.2016 vs 31.12.2015
Henkilöstön rakenne ja henkilömäärät

	Vakinaiset		Määräaikaiset		Yhteensä	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Ateria	353	350	18	18	371	368
Kiinteistö	160	156	12	16	172	172
Puhtaus	340	339	26	18	366	357
Tukiyksiköt	23	24	0	1	23	25
Vantti	876	869	56	53	932	922

Yhtiö on käynyt alkuvuonna yleisjaoston antamaan ennakkosuostumukseen perustuen yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut koskien suunnitelmaa arviolta 20-30 henkilön osa-aikaistamiseksi ateria- ja puhtauspalveluiden liiketoimintayksiköissään. Lisäksi yhtiö neuvotteli koskien suunnitelmaa henkilöstö- ja

palkkahallinnossa työskentelevien viiden henkilön ulkoistamiseksi. Neuvottelut on päätetty ja päätetyt toimenpiteet ovat toimeenpanovaiheessa.

Vaihtuvuusluvut (alla) eivät ole laskentatavasta johtuen vertailukelpoisia – oikeaan vertailuun päästään kokonaisien vuosien vertailuarvoja tarkastelemalla. Lähtötilanne on, että vaihtuvuudessa oli v. 2015 pieni lasku edellisvuoteen verrattuna.

Vakinaisen henkilökunnan osuudessa on lievä lasku määräaikaisten työsuhteiden kasvettua suhteellisesti vakinaisia työsuhteita enemmän. Miesten suhteellinen osuus henkilökunnasta on kasvanut. Erityistä syytä tälle kehitykselle ei kyseisellä tarkastelujaksolla ole tunnistettu huomioiden mm., että henkilökunnan kasvu on painottunut suhteellisesti naisvaltaisiin ateria- ja puhtauspalveluihin ja, että kiinteistöpalveluiden henkilöstömäärä on säilynyt muuttumattomana. Näin ollen kehityksen oletetaan johtuvan satunnaisvaihtelusta.

1.1.-31.3.2016 vs 1.1.-31.12.2015
Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus

	Vakinaiset	
	2016	2015
Ateria	2,8	11,2
Kiinteistö	1,8	7,1
Puhtaus	2,6	14,2
Tukiyksiköt	4,2	11,5
Vantti	2,6	11,7

31.3.2016 vs 31.12.2015
Henkilöstörakenteen tunnuslukuja huhtikuun tilanteesta

	2016	2015
Vakinaisia henkilökunnasta	94,0 %	94,3 %
Naisten osuus henkilökunnasta	72,4 %	76,6 %
Keski-ikä	48,2v	48,2v
Keskimääräinen palveluaika	10,2v	10,4v

Tavoitteet

Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuu-henkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Toiminnan tehostuminen	Hinnan alennukset + Kustannustason muutos + Tuloksen muutos = Tehostamis-% (luvut % lv:sta)	4,50 %	3,0 %	Yhtiö	Hinnanalenukset 1.1.2016 alkaen keskimäärin 2 % / n. 900 t euroa. Kustannusten sopeuttamiseen ja taloudellisen tuloksen parantamiseen tähtäävät toimet budjetin ja toimintasuunnitelman mukaisesti	Taloudelliseen tulokseen perustuva arvio tukee näkemystä tavoitteiden saavuttamisesta	Toteutunee täysin
Asiakastyytyväisyys	Asiakaskysely (astekko 1-5)	2,83	3,55	Yhtiö	Asiakkaiden kuuleminen säännöllisissä tapaamisissa (käytäntö avainasiakastapaamisista), laatukierrokset, säännöllinen yhteistyö ostoyksikön kanssa	Mittaus toteutetaan syksyllä 2016	Toteutunee osittain; yhtiö jäin tavoitteesta v. 2015. V. 2016 tavoite asetettu jo aiemmin
Henkilöstötyytyväisyys	Henkilöstökysely (astekko 1-5)	3,33	3,55	Yhtiö	Työhyvinvointisuunnitelman hyväksyminen yhtiön hallituksessa ja johtoryhmässä, työhyvinvointiasiantuntijan ja henkilöstöpäällikön rekrytointien käynnistäminen	Mittaus toteutetaan syksyllä 2016	Toteutunee täysin
Toiminnan laatu	Laadunseuranta (astekko 1-5)	4,71	4,50	Yhtiö	200 kpl laatukierroksia ajalla 1-3/2016, yhtiön johtamisjärjestelmän kehityshanke	4,75 (3/2016)	Toteutunee täysin
Sairauspoissaolot%	%	8,02 %	7,30	Yhtiö	Työhyvinvointisuunnitelman hyväksyminen yhtiön hallituksessa ja johtoryhmässä, työhyvinvointiasiantuntijan ja henkilöstöpäällikön rekrytointien käynnistäminen	Ensimmäinen välimittaus 1-4/2016, tulokset eivät vielä käytössä	Toteutunee täysin

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy

Y-tunnus	0503417-0
Omistusosuus	95,5 %
Hallituksen pj	Jukka Hako
Toimitusjohtaja	Tiina Immonen

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy on Vantaan kaupungin 95,5 %:sti omistama yhtiö. Yhtiön toinen omistaja on Helsingin Kauppiaitten Yhdistys ry. MERCURIA Kauppiaitten Kauppaoppilaitos on yksi Suomen vanhimmista ja arvostetuimmista liiketalouden alan kouluttajista (perustettu 1908). MERCURIA Kauppiaitten Kauppaoppilaitos on suunnannut koulutuksensa Vantaan elinkeinostrategiassa keskeisellä sijalla olevalle kaupan toimialalle. Pääasiallinen koulutustuote on liiketalouden perustutkinto merkonomi (nuoriso- ja aikuiskoulutuksena). Lisäksi MERCURIA tarjoaa työssäkäyville aikuisille kaupan lähiesimieskoulutusta, ammatti- ja erikoisammattitutkintoja sekä yrityksille erilaisia henkilöstön kehittämispalveluita.

Lisätietoa Kauppiaitten kauppaoppilaitoksesta http://www.mbs.fi/

Toimintaympäristö

Ammatillisen koulutuksen reformi ja sen myötä rahoitusjärjestelmän uudistaminen tuovat muutoksia Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n toimintaan. Reformia valmistellaan vuosien 2016 – 2017 aikana ja uusi laki astuu voimaan 1.1.2018. Tässä perusrahoituksen lisäksi siirrytään osin suorite-, vaikuttavuus- ja strategiarahoitukseen. Vuoden 2016 aikana näillä ei vielä ole vaikutusta yhtiön toimintaan.

Toiminta

Verkko-opetuksen ja digitalisuuden edistäminen sekä taloushallinnon siirtyminen sähköiseen järjestelmään vaativat taloudellista panostusta, johon on jo etukäteen varauduttu. Nuorten ja aikuisten ammatillisen koulutuksen raja-aidat poistuvat ja osakeyhtiössä aletaan suunnitella yhteistä opetustarjontaa. Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen toteuttamista pyritään lisäämään mm. yhteistyössä Suomen Liikemiesten Kauppaopiston kanssa. Uuteen koulutussopimusmalliin varaudutaan lisäämällä työpaikalla tapahtuvaa oppimista ja ohjausta.

Taloudellinen katsaus

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 1-4/2016	Ero tot 1-4/16 ./. Bud 1-4/16	Toteuma 1-4/2015	Muutos 1-4/16 ./. 1-4/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	Muutos enn. 2016 ./. Tot. 2015
Liikevaihto ja liiket. muut tuoto	2 324	2 352	-28	2 238	86	7 013	7 013	0	6 838	175
Henkilöstökulut	-1 228	-1 332	104	-1 408	180	-3 715	-3 811	96	-3 569	-146
Materiaalit ja palvelut	-42	-83	41	-69	27	-286	-326	40	-321	35
Kiinteistöom. hoitokulut	-232	-240	8	-204	-28	-867	-855	-12	-1 181	314
Liiketoiminnan muut kulut	-300	-404	104	-308	8	-910	-1 016	106	-882	-28
Poistot	-163	-164	1	-171	8	-492	-492	0	-502	10
Liiketulos	359	129	230	78	281	743	513	230	383	360
Rahoitustuotot	6	0	6	11	-5	15	15	0	22	-7
Rahoituskulut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettotulos	365	129	236	89	276	758	528	230	405	353
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	365	129	236	89	276	758	528	230	405	353

1 000 eur	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 1-4/2016	Ero tot 1-4/16 ./. Bud 1-4/16	Toteuma 1-4/2015	Muutos 1-4/16 ./. 1-4/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	Muutos enn. 2016 ./. Tot. 2015
Investoinnit (netto)	20	20	0	11	9	528	550	-22	96	432
Lainat kauden lopussa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oma pääoma						16 850	16 600	250	16 100	750
Taseen loppusumma						17 550	17 300	250	16 800	750
Henkilöstö lkm	58	61	-3	64	-6	58	61	-3	61	-3

TUNNUSLUVUT	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 2016	Muutos tot ./. budj.	Toteuma 2015
Liikevoitto %	15	7	8	6
Opiskelijamäärät:				
oppilaitosmuotoinen ammatillinen peruskoulutus	714	710	4	728
oppisopimuskoulutus	55	60	-5	61

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n tulos on kehittynyt vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ennakoitua paremmin. Huhtikuun jälkeen ylijäämää on kertynyt noin 365 000 €, talousarvion näyttäessä 129 000 €. Vuoden 2015 ensimmäisen neljänneksen toteutuma oli myös merkittävästi tätä vuotta alhaisemmalla tasolla.

Yhtiö on valmistautunut ennakolta vuoden 2017 valtionosuusrahoituksen tason laskuun, joka on arviolta noin 12 %. Henkilöstökulut ovat laskeneet eläköitymisten ja vähentyneen lähiopetuksen takia. Kannattavuus on parantunut myös muita toimintoja järkeistämällä. Yhtiön kulurakenne on tällä hetkellä hyvä ja se kestää seuraavan vuoden leikkaukset ilman suuria muutoksia.

Vuoden 2016 talousarvion mukaan yhtiön tulos tulisi olemaan noin 528 000 €. Ennuste on kuitenkin hieman tätä parempi johtuen edellä mainituista seikoista.

Investoinnit

Vuoden 2016 investointitalousarvioon sisältyy Pöyry Finland Oy:n tekemän kuntokartoituksen mukaisia kohteita, kuten käytävä- ja huonetilojen saneerauksia (328 000 €), paloilmoitinjärjestelmän korjauksia (25 000 €) sekä ikkunoiden huoltokorjauksia (50 000 €). Nämä työt on tarkoitus tehdä koulun kesäkeskeytyksen aikana.

Lisäksi talousarviossa on digitalisaatiohankkeisiin liittyviä ohjelmistohankintoja (25 000 €) ja leasingille siirtyviä laitehankintoja (75 000 €), valmistuskeittiön laitehankintoja (25 000 €) sekä kalustehankintoja (22 000 €). Osa näistä hankinnoista on jo toteutettu tai käynnistymässä.

Vuoden 2016 Investointitalousarvio on yhteensä 550 000 €. Käytävä- ja huonetilojen saneerauksen hinta-arviota on jouduttu kuitenkin nostamaan, joten investointien ja leasingille siirtyvien laitehankintojen kokonaishinta-arvio on nyt 603 000 €.

Merkittävimmät tulevaisuuden investoinnit liittyvät Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n koulurakennuksen kunnostamiseen. PTS-suunnitelman mukaisesti jaksolle 2015-2018 ajoittuu vielä luokkien peruskorjauksia noin 450 000 €, IV-järjestelmien peruskorjauksia noin 620 000 € ja sähköteknisiä korjauksia noin 670 000 €. Arviot täsmentyvät jatkossa ja osa näistä investoinneista siirtyy todennäköisesti seuraavalle jaksolle.

Jaksolle 2019-2023 ajoittuu WC-tilojen pintaremontteja noin 130 000 €, valmistuskeittiön laitteiden uusimisia noin 80 000 € sekä muita pienempiä kaluste ja laiteinvestointeja.

Kaikki investoinnit rahoitetaan omarahoituksella.

Rahoitus

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 1-4/2016	Ero tot 1-4/16 ./. Bud 1-	Toteuma 1-4/2015	Muutos 1-4/16 ./. 1-4/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	Muutos enn. 2016 ./. Tot.
kassa jakson alussa	5793	5793	0	5077	716	5793	5793	0	5077	716
Kassa jakson lopussa	6183	6183	0	5509	674	6300	6300	0	5793	507

Yhtiön maksuvalmius on edelleen hyvä ja yhtiö on velaton. Hyvän rahoitustilanteen ansiosta yhtiöllä ei ole tarvetta ottaa velkaa. Vuosina 2017 – 2020 yhtiön talouden ennakoidaan pysyvän edelleen vakaalla pohjalla, joskin valtionosuusrahoituksen leikkaukset ja merkittävät investoinnit tulevat vaikuttamaan yhtiön kassan kehittymiseen.

Henkilöstö

Yhtiön palveluksessa oli vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä keskimäärin 58 henkeä (61 henkeä vuonna 2015). Henkilöstön keski-ikä on noin 47 vuotta.

Vuonna 2015 ja 2016 yhtiön palveluksesta eronneiden tilalle (irtisanoutumiset, eläköitymiset, perhevapaat) ei ole toistaiseksi palkattu vakituista henkilökuntaa, vaan töitä on järjestelty uudelleen. Näillä järjestelyillä varaudutaan ammatillisen koulutuksen rahoituksen leikkauksiin ja supistumiseen jatkossa.

Keskimäärin henkilöstön vaihtuvuus on pientä ja yhtiössä on hyvin pitkäaikaisia työsuhteita.
Uuden valtakunnallisen opetussuunnitelman myötä opetustunnit ovat vähentyneet mm. yhteisissä aineissa ja osa opinnoista tulee siirtymään opittavaksi työpaikoilla. Tällä tulee olemaan vaikutusta tuntikertymään ja opettajien lukumäärään jatkossa, mitä kehitystä edesauttavat myös valtionhallinnon toteuttamat massiiviset säästöt ammatillisessa koulutuksessa.

Vuonna 2015 yhtiö on panostanut henkilöstön kehittämiseen noin 2,7 % henkilöstökuluista. 1.8.2015 astui voimaan uudet tutkinnon perusteet, jonka vuoksi Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:ssä on kehitetty uudenlaisia osaamisperusteisia pedagokisia malleja. Henkilöstön kehittämisessä otetaan huomioon osaamisen ajantasaisuus esim. uusien opetussuunnitelmien edellyttämät osaamistarpeet ja digitalisaatio sekä se, että osaamisen kehittäminen tukee strategisten tavoitteiden saavuttamista ja arvojen mukaista toimintaa.

Tavoitteet

tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuu-henkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Tilikauden tulos	Nettotulos 1000 eur	405	100	Jussi Kurki, Tiina Immonen	Vallitsevalla kulurakenteella ja opiskelijamäärillä asetettu tavoite saavutetaan.	365	täysin
Täyttöaste	Opiskelijoiden lukumäärä suhteutettuna opiskelijakiintiöön	1,06	1,0	Tiina Immonen	Opiskelijarekrytointitoimenpiteet, markkinointitoimenpiteet, opiskelijoiden tukitoimenpiteet	1,01	täysin
Opiskelijoiden työllistyminen	OKM:n Tulosindeksi	82 %	82 %	Tiina Immonen	Työ- ja uravalmennus, työssäoppimisen tuki, hyvin tuloksin suoritetut opinnot, työvaltaiset opintopolut	raportointi syksyllä	täysin
Opintojen keskeyttäminen	OKM:n Tulosindeksi	29 opiskelijaa	<20 opisk.	Tiina Immonen	Joustavat opetusmenetelmät ja henkilökohtaiset opintopolut sekä opiskelijapalveluiden toimivuus	raportointi syksyllä	osittain
Ylläpitäjän antama arvosana toiminnasta asteikolla 1-5	Laatumittaristo	4,7	>4,3	Tiina Immonen	Laatumittaristossa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen	4,7	täysin

A-tulkkaus Oy

Y-tunnus	2103384-8
Omistusosuus	99,7 %
Hallituksen pj	Jaakko Niinistö
Toimitusjohtaja	Susanna Taipale-Vuorinen

Vantaan Innovaatioinstituutti Oy myi Hyvinvointikeskus Vivamus Oy:n osakekannan Vantaan kaupungille joulukuussa 2014, jonka jälkeen yhtiön nimi muutettiin Helsingin seudun asioimistulkkikeskus Oy:ksi. Vantaan kaupungin tulkkikeskus -yksikkö siirtyi liiketoimintasiirrolla yhtiöön 1.1.2015. Yhtiön toiminimi muutettiin 30.12.2015 A-tulkkaus Oy:ksi. Yhtiön muut osakkaat ovat Helsingin kaupunki, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS) sekä Espoon kaupunki, kukin 0,1 % osakkuudella.

Yhtiön toimialana on tulkkaus- ja kääntämispalveluiden sekä niitä tukevien toimintojen, kuten koulutuspalvelujen tuottaminen sen omistajina oleville julkisille hankintayksiköille.

Toimintaympäristö

Turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien määrän kasvu vaikuttaa olennaisesti yhtiön tarjoamien palveluiden kysyntään. Alkuvuodesta palveluiden kysynnässä on näkyvissä pientä kasvua. Samalla kilpailu ammattitaitoisista asioimistulkeista lisääntyy. Kilpailijoilla on aggressiivinen ote kilpailutuksissa sekä henkilökunnan rekrytoinnissa.

Aluehallinnon uudistus tuo erittäin merkittäviä muutoksia yhtiön toimintaympäristöön. Mahdolliset yhtiöittämiset vaikuttavat omistajakuntaan sekä asiakaskuntaan. Uudistusta tulee seurata tarkasti ja tehdä tarvittavia ennakoivia toimenpiteitä.

Toiminta

Yhtiön laski omistaja-asiakaan tulkkaustunnin hintaa 4,8%. Tämä tarkoittaa, että liikevaihto ei tule kasvamaan, vaikka tulkkaustuntien määrä kasvaa. Käännösten määrät ovat pysyneet viimevuoden tasolla. Yhtiö investoi sähköiseen lomakkeeseen sekä tulkkien sähköiseen asiointiin. Yhtiö kilpailutti alkuvuodesta tulkit ja kääntäjät keskeisissä kielissä. Kilpailutuksesta ei kuitenkaan saatu riittävää määrää tarjouksia, minkä johdosta kilpailutus jouduttiin keskeyttämään. Tämä tarkoittaa nykyisen hieman kalliimman freelance-tulkkimallin jatkumista. Yhtiö pyrkii sisäisillä järjestelyillä laskemaan kuluja ja tehostamaan toimintaa.

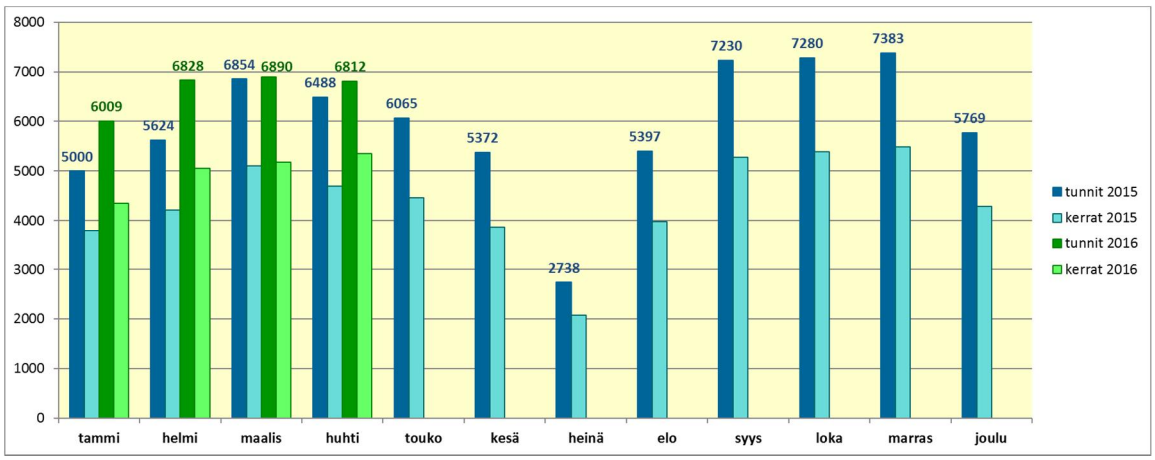

Laskutetut tulkkaustunnit 2.5.2016 tilaston mukaisesti. Huhtikuun tulkkausten laskutuksen ennuste on vielä hiukan tilastossa näkyvää korkeampi (yllä).

Käännössivujen osalta huhtikuussa päästäneen viimevuoden tasolle (alla).

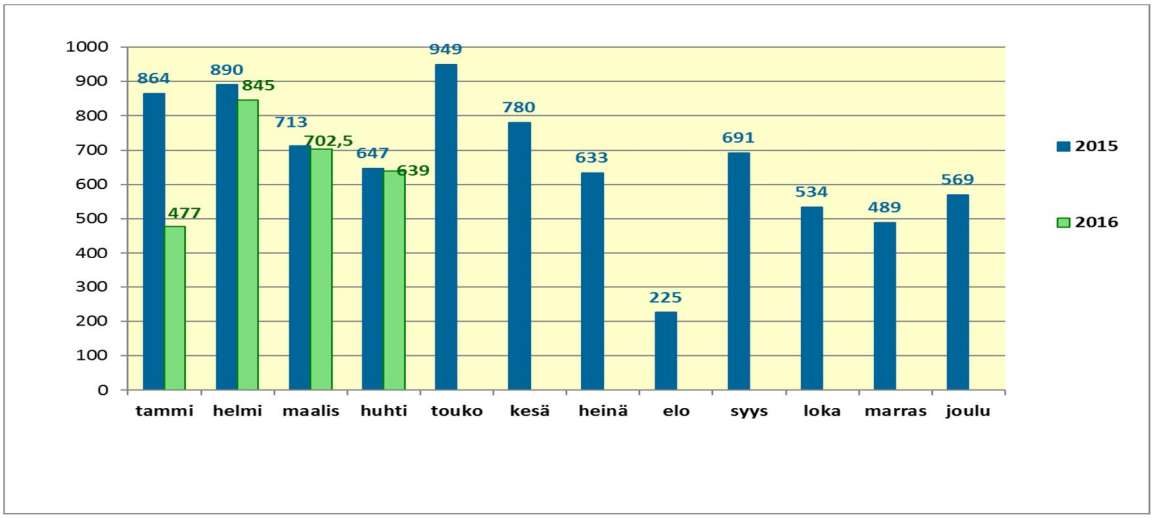

Taloudellinen katsaus

Yhtiö on laskenut huomattavasti omistajalle myytävän palvelun hintaa 1.4.2016 alkaen. Samalla luovutaan omistajilta perittävistä matkakustannuksista. Alkuvuodesta yhtiön liikevaihto ja tulos on kehittynyt suotuisasti. Hintojen tarkistuksista johtuen loppuvuoden tulos tulee olemaan edellisvuotta heikompi.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 1-4/2016	Ero tot 1-4/16 ./. Bud 1- 4/16	Toteuma 1-4/2015	Muutos 1-4/16 ./. 1-4/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	Muutos enn. 2016 ./. Tot. 2015
Liikevaihto ja liiket. muut tuoto	1 875	1 736	139	1 518	357	5 363	5 207	156	5 493	-130
Henkilöstökulut	-1 149	-991	-158	-820	-329	-3 328	-2 972	-356	-3 166	-162
Materiaalit ja palvelut	-274	-305	31	-244	-30	-868	-915	47	-848	-20
Kiinteistöom. hoitokulut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-181	-243	62	-225	44	-688	-730	42	-714	26
Poistot	-178	-178	0	0	-178	-533	-533	0	-500	-33
Liiketulos	93	19	74	229	-136	-54	57	-111	265	-319
Rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoituskulut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verot	0	-4	4	0	0	28	-11	39	0	28
Nettotulos	93	15	78	229	-136	-26	46	-72	265	-291
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	93	15	78	229	-136	-26	46	-72	265	-291

1 000 eur	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 1-4/2016	Ero tot 1-4/16 ./. Bud 1- 4/16	Toteuma 1-4/2015	Muutos 1-4/16 ./. 1-4/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	Muutos enn. 2016 ./. Tot. 2015
Investoinnit (netto)	0	33	-33	0	0	100	100	0	0	100
Lainat kauden lopussa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oma pääoma								0		0
Taseen loppusumma								0		0
Henkilöstö lkm	23	27	-4	25	-2	25	25	0	27	-2

TUNNUSLUVUT	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 2016	Muutos tot ./. budj.	Toteuma 2015
Liikevaihto 1000 euroa	1 692	1 736	-44	5 493
Toimeksiantojen määrä			0	
Liikevoitto 1000 euroa	89	15	74	265

Investoinnit

Yhtiö tulee investoimaan sähköiseen lomakkeeseen ja tulkkien sähköiseen asiointiin nykyistä tietojärjestelmää tehostamalla. Järjestelmäinvestoinnista ei vielä ole päätöksiä eikä investoinnille ole lopullista kustannusarviota. Varovasti arvioiden investointi tulee olemaan 20 000 - 40 000 euroa. Yhtiö pystyy rahoittamaan investoinnin.

Rahoitus

Yhtiön rahoitustilanne on hyvä.

Henkilöstö

Yhtiön henkilöstön määrä on vähentynyt alkuvuoden 2016 aikana. Yhtiön toimintatapoja on kehitetty ja toimintamalleja muutettu. Yhtiöllä on edelleen käytössä vuokratyövoimaa. Muutokset tulevat jatkumaan vuoden 2016 aikana. Henkilöstön hyvinvointiin on kiinnitetty erityistä huomiota. Henkilöstölle on järjestetty mahdollisuus työnohjaukseen. Työterveyshuollon kyselyn avulla on tarjottu mahdollisuutta oman hyvinvoinnin kehittämiseen.

Freelance tulkkien ja kääntäjien määrä tulee jatkossa kasvamaan.

Tavoitteet

Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Vuoden 2014 lähtötaso	Vertailu v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuu-henkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Liikevaihdon kasvu	5% kasvu verrattuna v. 2014 , meur	5,219	5,493	5,480	Hallitus, tj, johtoryhmä	Tulkaustuntien määrä tammi-maaliskuussa on kasvanut.	357 000 euroa	tämä ei toteudu sillä yhtiön hallitus päätti marraskuussa 2015 laskea asikkaan hintaa 68.30 eurosta/tunti 65 euroon tunti eli -4,8 %, tämän lisäksi on päätetty, että omistaja-asiakkailta ei peritä matkakuluja 1.4.2016 lähtien.
Tilikauden tulos eur	tulos			tilikauden tulos positiivinen	Hallitus, tj, johtoryhmä	Palvelun mynnin tehostaminen.	93 000 euroa	edelellisestä johtuen tuloksen ennustetaan jäävän hieman negatiiviseksi
Kontaktien vastausprosentti	Henkilöstökysely			85 %	Hallitus, tj, johtoryhmä	Yhtiössä on otettu käyttöön omistaja-asiakkaita priorisoiva puhelinjärjestelmä sekä sähköinen tilauslomake	tilanne 29.4.2016, sähköpostit 89,87% puhelut 78,79% keskiarvo 84,3%	kontaktien vastausprosentti tulee toteutumaan osittain
Asiakastyytyväisyys (asteikko 1-6)	Laadunseuranta, mittaristo			4,5	Hallitus, tj, johtoryhmä	Asiakastyytyväisyyskysely toteutetaan syksyllä 2016	ei arvioda tässä vaiheessa	kysely toteutetaan omistaja-asiakkaille

Vuoden 2016 sitovat tavoitteet

Sitova tavoite vuodelle 2016	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2016	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Kaupungin talous tasapainossa					
Strateginen päämäärä 1. Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma toteutetaan					
1.1 Toimintamenojen kasvu.	Toimintamenojen kasvu-%	Talousarvion 2016 mukainen	Talousarvion 2016 tavoitteiden ja TVO:n jatkotoimenpiteiden edistäminen.	Tammi-maaliskuussa 2016 toimintamenojen kasvu edellisvuoteen nähden on ollut 2,6 prosenttia.	Tavoite toteutunee täysin.
1.2 Investointikaton noudattaminen ja investointiohjelman toteuttaminen kustannustehokkaasti.	Bruttoinvestointien max. euromäärä	Talousarvion 2016 mukainen	Investointiohjelman toteuttaminen talousarvion 2016 mukaisena eri hankeryhmissä.	Tammi-maaliskuussa toteutuneet investointimenot 13,4 milj. e (TA 98,8 milj. e). Talousarvio ylittynee johtuen mm. Kehäradan kulujen kohdentumisesta vielä myös vuoden 2016 puolelle.	Tavoite toteutunee osittain.
1.3 Joukkoliikenteen kuntaosuus on enintään 50 % (tulot/menot) ilman joukkoliikenteen infrakorvauksia.	Joukkoliikenteen kuntaosuus-% ilman infrakorvauksia	Enintään 50 %	Kaupungin edunvalvonta eri HSL-yhteistyöfoorumeissa sekä kustannustietoisuus mm. HSL:n linjastosuunnitelmista ja talousarviosta annettavien lausuntojen yhteydessä.	HSL:n TTS:n mukainen kuntaosuus v. 2016 on 44,2 % ilman infrakorvauksia.	Tavoite toteutunee täysin.
Strateginen päämäärä 2. Velkaantumiskehitys saadaan hallintaan					
2.1 Onnistunut varainhankinta ja hallittu korkoriski.	Keskimääräinen lainamarginaali	Kuntasektorin keskimääräinen lainamarginaali. v. 2016	Neuvottelut rahoittajien kanssa käynnissä. Uutta pitkäaikaista lainaa nostetaan aikaisintaan alkukesästä.	Ks. toimenpiteet.	Arviointi tehdään osavuosikatsauksessa 2/2016.
	Lainasalkun korkomenot suhteutettuna keskimääräiseen korkosidonnaisuuteen (duraatio)	Duraatio vähintään 0,55 v. 2016 lopussa	Uusia korkosuojauksia ei ole toistaiseksi tehty.	Mittari on tällä hetkellä alle tavoitteen.	
		Korkomenot enintään 9,9 milj. euroa tai sen alle v. 2016	Annettu uusi, alennettu korkokuluennuste 6,7 milj. euroa 1.4.2016.	Ks. toimenpiteet.	

Sitova tavoite vuodelle 2016	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2016	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Strateginen päämäärä 3. Kaupungin tulopohjaa vahvistetaan					
3.1 Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vähintään 32 milj. euroa vuoden 2016 aikana.	Maanmyyntivoitot	32 milj. euroa	Kiinteistökauppoja on tehty vilkaasti.	Maanmyynti n. 18 milj. euroa.	Tavoite toteutunee täysin.
3.2 EU- ja muun ulkopuolisen projektirahoituksen tehokas hyödyntäminen.	EU- ja muuta ulkopuolista rahoitusta saavien projektien määrä projektisalkkujärjestelmässä	Määrä lisääntyy	Projektirahoituksen aktiivinen hyödyntäminen eri toimialoilla vaikuttavuutta ja hyödyllisyyttä arvioiden. Myös projektisalkun käytettävyys on parantunut, käyttäjämäärä on lisääntynyt ja projektien tietoja löytyy entistä kattavammin järjestelmästä.	EU- ja muuta ulkopuolista rahoitusta saavien projektien määrä projektisalkussa oli 30.4.2016 tilanteessa 42 kpl.	Tavoite toteutunee täysin.
Strateginen päämäärä 4. Kumppanuuksien hyödyntäminen					
4.1 Sähköisten palveluiden kehittäminen toteutetaan yhdessä yhteistyökuntien kanssa.	Hyödynnettyjen palveluiden osuus itse tehdyistä	Hyödynnettyjen palveluiden osuus 20 %	Kehittämisyhteisö sähköisen alustan ympärille on muodostettu.	Muut yhteistyökaupungit ovat vielä aloittavalla tasolla Vantaaseen verrattuna.	Tavoite ei toteutune lainkaan.
4.2 Cleantech-innovaatiokumppanuuksien hyödyntäminen.	Aloitettujen innovaatiokumppanuuksien määrä	3 aloitettua kumppanuutta	Vantaan on mukana perustettavassa Smart & Clean -säätiössä, jonka kautta kumppanuushankkeita toteutuu.	Aviapolis-projektissa hankintaan Maas-kokeiluja tämän vuoden aikana.	Tavoite toteutunee täysin.
4.3 Uusiutuvan energian käytön lisääminen.	Kaavoitus luo mahdollisuuden aurinkoenergian kustannustehokkaalle käytölle	Laaditaan ohje aurinkoenergian huomioonottamisesta kaavojen valmistelussa ja sitä sovelletaan kaavoissa	Systemaattisesti kaavoissa 2016.	Uusiutuvan energian käyttöä edistetään keskustojen kaavasuunnitelmissa, ohje valmisteilla.	Tavoite toteutunee täysin.
Kaupunkirakenne eheytyy					
Strateginen päämäärä 5. Kaupunkirakenne ja palvelurakenne tukeutuvat raideliikenteeseen ja joukkoliikenteen laatukäytäviin					
5.1 Kaavoitetaan asuntorakentamisen kerrosalaa 250 000 k-m^2/vuosi.	Valmistuneiden kaavojen k-m^2/v määrä	250 000 k-m^2	Kaavoitusohjelmaa toteutetaan suunnitelmallisesti.	27 809 k-m2	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2016	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2016	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
5.2 Joukkoliikenteen käyttäjämäärän kasvu.	Kehitetään toimintamalli joukkoliikenteen käyttäjämäärän kasvun mittaamiseksi Vantaalla ja asetetaan tavoitteelliset lukuarvot vuodelle2017	Toimintamalli on luotu ja se on käytössä	Toimintamalli kehitetään ja tavoitteelliset matkustajamäärät määritellään yhteistyössä HSL:n kanssa ja hyödyntäen HSL:n keräämää tietoa.	Toimintamallin luomisesta ja tavoitteellisista käyttäjämääristä sekä saatavissa olevasta tiedosta käydään keskustelua HSL:n kanssa.	Tavoite toteutunee täysin.
5.3 Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät.	Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen määrä	Vantaan kasvihuonekaasu-päästöt vähenevät 3 % vuodessa	Selvitys merkittävimmistä kustannustehokkaista päästövähennystoimista valmistunut.	HSY:n päästöselvityksen mukaan kasvihuonepäästötö vähentyneet Vantaalla 6 % vuonna 2015.	Tavoite toteutunee täysin.
Strateginen päämäärä 6. Keskustat ovat eläviä, uudistuvia ja turvallisia					
6.1 Priorisoidaan keskustoihin sijoittuvia kaavahankkeita.	Keskusta-alueiden kaavat	2014 kaavoitusohjelman taso tai enemmän	Tikkurilan keskustakorttelin ja Myyrmäen keskustan kilpailu pidetty ja voittaja valittu. Koivukylän keskustan kilpailu valmisteilla.	Tikkurilan keskustakorttelin ja Myyrmäen keskustan kilpailu pidetty ja voittaja valittu. Koivukylän keskustan kilpailu valmisteilla.	Tavoite toteutunee täysin.
Strateginen päämäärä 8. Asuntorakentaminen on laadukasta ja kohtuuhintaista					
8.1 Kaupunki luo edellytykset vähintään 2000 asunnon monipuoliselle asuntotuotannolle.	Valmistuneiden asuntojen määrä	2000	Asuntoalueiden rakentuminen on ollut kiivasta.	Valmistuneita asuntoja 626 asuntoa: kerrostalot ja muut: 505 asuntoa erillispientalot: 88 asuntoa rivi- ja ketjutalot: 33 asuntoa.	Tavoite toteutunee täysin.
8.2 Pientaloalueiden tiivistäminen Maapoliittisten linjausten mukaisesti.	Tiivistämishankkeiden onnistuminen	Tehty 3 kpl onnistuneesti	Tunnistettu keskeiset pientaloalueet.	1,5 / 3. Yhteistyöneuvottelut on käynnistetty.	Tavoite toteutunee täysin.
Kaupungin elinvoima vahvistuu					
Strateginen päämäärä 9. Uudistuva elinkeino- ja työllisyyspolitiikka laskee työttömyyttä ja lisää työpaikkojen määrää Vantaalla.					
9.1 Kaupungin työllisyystilanne kehittyy suhteellisesti parhaiten pääkaupunkiseudulla.	Työttömyysasteen muutos-%	Kehitys on suotuisampaa kuin Helsingissä ja Espoossa	Toimintaa tehostettiin työllisyyspalveluiden uudella organisaatiolla 1.3.2016 alkaen. TYP toteutti uuden lain mukaista toimintaa. Ohjaamossa aloitti yritysasiantuntija.	Työttömyysaste helmikuu 2016 (muutos lähtötasoon 2014) Vantaa: 12,3 % (+ 0,7 %-yksikköä) Helsinki: 12,5 % (+0,6 %-yksikköä) Espoo: 10,5 % (+0,6 %-yksikköä)	Tavoite ei toteutune lainkaan.

Sitova tavoite vuodelle 2016	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2016	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
	Työmarkkinatuen euromääräinen summa vuodessa	Kehitys on suotuisampaa kuin Helsingissä ja Espoossa	Ks. ed.	Työmarkkinatuen kuntaosuus Q1/2016 (muutos 12 kk): Vantaa 4 832 685 € (+11,6 %) Helsinki 14 555 674 € (+11,4 %) Espoo 4 597 890 € (+17,4 %)	
9.2 Elinvoimaohjelmaa toteutetaan kaupungin työllisyystilanteen ja elinvoiman nostamiseksi.	Elinvoimaohjelman vuoden 2016 tavoitteet	Elinvoimaohjelma toteutuu vuodelle 2016 asetetun toimintasuunnitelman mukaisesti	Vuoden 2016 toimenpiteiden seurantaa on edellisen kerran käsitelty elinvoimaohjelman valmisteluryhmässä 18.4.2016.	Elinvoimaohjelman toimenpiteet etenevät suunnitellusti.	Tavoite toteutunee täysin.
	Kaupungin monimuotoisen työllistämisen tavoitteet	Toimialoille määritellyt tavoittet toteutuvat	Soster: Työllistettäviä ei ole saatu kaikkiin tarjolla oleviin tehtäviin toivotusti. Malminiityn asumis- ja toimintakeskuksen sekä Kivistön arviointi- ja kuntoutusyksikön avustavissa tehtävissä työskentelee pääosin työllistettyjä. Yksittäisiä työllistettyjä myös muissa yksiköissä. Vanhusten avopalveluissa on Hyvä työ -hankkeessa ollut mukana yhteensä 15 työllistettyä, joista tällä hetkellä edelleen mukana 10 henkilöä. Mato: Kuntatekniikan keskuksessa ylläpidon puolelle on otettu ryhmä pitkäaikaistyöttömiä palkkatuen avulla palkatun työnjohtajan vetämänä. Toimintamallia on jatkettu ja laajennettu. Konsas: Elinvoimaohjelman tavoite on ottaa 388 kuntouttavan työtoiminnan asiakasta kaupungin eri yksiköihin. Huhtikuuhun mennessä toteuma oli 165 asiakasta.	Ks. toimenpiteet.	

Sitova tavoite vuodelle 2016	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2016	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
9.3 Joustavilla päivähoitopalveluilla tuetaan työllistymistä.	Päivähoitopaikka järjestetään työllistymistilanteessa kahden viikon kuluessa	2 vkoa tai 1 viikossa kerhosta päivähoitoon	Tiivis yhteistyö alueiden päiväkodin johtajien välillä.	Ks. toimenpiteet.	Tavoite toteutunee täysin.
Strateginen päämäärä 13. Vantaalaisten koulutustaso ja osaaminen vahvistuvat					
13.1 Toteutetaan koulutus- ja nuorisotakuuta.	Perusopetuksen jälkeiseen jatkokoulutukseen sijoittuneiden %-osuus	99 %	Aloituspaikkoja tarjolla kevään 2016 yhteishaussa: suomenkielisissä lukioissa 1160, Variassa 1122. Nuorisopalvelut: Koulutustakuuta toteutetaan työpajatoiminnassa ja kehittämishankkeilla.	Raportointi vuoden lopussa.	Arviointi tehdään vuoden lopussa.
13.2 Ammatillisen koulutuksen opintojen keskeyttämiset vähenevät.	Tutkintotavoitteisen koulutuksen ja valmistavien koulutusten keskeyttämisprosentti	9 %	Opiskelijoiden kuulemiseksi on luotu ryhmänedustajajärjestelmä. Opiskelijoille on tehty laajamittainen kiusaamiskysely.	Arvioitu keskeyttäneiden määrä huhtikuun lopussa (4,1 %) on vähentynyt vuoden 2015 vastaavaan ajankohtaan verrattuna (4,7 %).	Tavoite toteutunee osittain.
Palvelut uudistuvat					
Strateginen päämäärä 15. Uudistuvat palvelut vahvistavat asukkaiden hyvinvointia					
15.1 Kehitetään kaupunkitasoinen keskitetty monikanavainen asiakaspalvelumalli (ns. 1. taso).	Keskitettyjen ja kuvattujen asiakaspalveluprosessien määrä	Monikanavainen asiakaspalvelumalli on kuvattu, määritelty ja tarvittavat kilpailutukset on tehty. Ensimmäisessä vaiheessa siirrettävät prosessit on sovittu. Toiminta alkaa 2017.	Asiakaspalvelun nykytilan kartoitus maankäytön ja asukaspalveluiden toimialoilla on aloitettu. Sähköisen palvelualustan (Oma Vantaa) sekä sähköisen palvelun asiakaspalvelumallin (help desk) kehittämistyötä jatketaan.	Keskitettäviä prosesseja löytynyt useita.	Tavoite toteutunee osittain.
15.2 Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona.	Omassa kodissa asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	93,0 %	Palveluohjauksen ja vastuutyöntekijöiden toimintamallia on kehitetty yhteistyössä terveyspalvelujen kanssa. Kotikuntoutusmallin tehostaminen.	31.3.2016 kotona 75-vuotta täyttäneistä asui 92,5 %.	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2016	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2016	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
15.3 Sosiaalihuoltolain mukainen lastensuojelun rakennemuutos lisää ennaltaehkäisevää työtä ja vähentää lastensuojelutarvetta.	Lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön tarve vähenee toimialojen ennalta ehkäisevällä työllä	7,8 % Vantaan 0 - 17-vuotiaista	Perhepalvelujen organisaation uudistaminen pilotein vastaamaan uuden sosiaalihuoltolain tavoitteita käynnistetty. Tavoitteena suunnata toimintaa entistä enemmän varhaiseen tukeen. Mm. sosiaalihuoltolain mukainen perhetyön monialainen asiakasohjausryhmä käynnistyi tammikuussa.	Tammi-maaliskuussa lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaana oli 3 124 lasta, mikä on 6,7 % Vantaan 0-17-vuotiaista. Viime vuoden vastaavana ajankohtana asiakkaana oli 3 304 lasta (7,2 %). Asiakkuuksien määrä kehittynyt myönteisesti, mutta vuoden 2015 aiempaa korkeampi taso (9,1 %) haasteena asetetun tavoitteen määrälliselle toteutumiselle.	Tavoite toteutunee osittain.
Strateginen päämäärä 17. Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut					
17.1 Keskeisten palvelujen kustannustehokkuus on kilpailukykyinen.	Keskeisten palvelujen yksikkökustannukset suurten kaupunkien vertailussa	Vantaa on kustannustehokkuu-deltaan kuusikkokaupunkien kärkijoukossa	Vantaa osallistuu aktiivisesti suurten kaupunkien talous- ja toimintatietojen vertailutyöhön. TVO-jatkotoimenpiteet on hyväksytty ja niitä toteutetaan.	Suurten kuntien vertailutiedot vuodelta 2015 saatavissa syksyllä 2016.	Arviointi tehdään vuoden lopussa.
Strateginen päämäärä 18. Vaihtoehtoiset palvelujen tuottamistavat lisäävät asiakkaan valinnanvapautta					
18.1 Vaihtoehtoiset palvelujen tuottamistavat toimialojen palvelutuotannossa lisääntyvät lautakunnissa hyväksyttyjen periaatteiden mukaisesti.	Palvelusetelin käyttö lisääntyy ja laajenee uusiin toimintoihin	Raportoidaan palvelusetelien käyttö sekä uudet käyttöönotetut palvelusetelit	Soster: Palvelusetelien käytön laajentamista tukeva sähköinen palvelusetelijärjestelmä PSOP on otettu onnistuneesti käyttöön. Ensimmäinen järjestelmässä käyttöönotettu palvelu on omaishoitajan vapaapäivä kotiin. Tehostetun asumispalvelun palvelusetelipalvelut valmisteltu vietäväksi järjestelmään kesään mennessä. Uusia palveluseteleitä valmisteilla. Omaishoitajan vapaapäivä kotiin -ps-asiakkaita alkuvuonna 5, hoivan tehostetussa asumispalvelussa 24 ja omaishoidon vapaan aikaisia asiakkaita 2, suun terveydenhuollossa 2. Sivi: 1.1.-30.4.2016 ei ole tehty uusia, keskeisiä toimenpiteitä. Palvelusetelipäivähoidossa oli 551 lasta 1/2016 ja 571 lasta 3/2016.	Ks. toimenpiteet.	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2016	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2016	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Strateginen päämäärä 19. Lisätään sähköistä asiointia ja itsepalveluja					
19.1 Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät.	Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät	Raportoidaan uudet keskeisimmät käyttöönotetut sähköisen asioinnin muodot	Konsas: Kuntalaisten sähköisen asioinnin help desk on otettu käyttöön Vantaa-infossa ja puhelinpalveluissa. DigiTaven palveluun ilmoittautumislomake on käytössä. Soster: Sähköinen ajanvaraus on toimialalla käytössä useissa palveluissa. Sähköisen lääkärivastaanottoaikojen ajanvarauksen laajamittaisen lisäämisen esteenä on lainsäädännön velvoite hoidon tarpeen arvioinnista määräajassa, mahdollisuuksia mm. sähköisen hoidon tarpeen arviointiin selvitetään. Hoitotarvikejakelun sähköisiä asiakkuuksia on lisätty. Kaupunkitasoiseen DigiVantaa -hankkeeseen kuuluva neuvolan sähköisen asioinnin käyttöönotto (äitiysneuvolan asiakkaaksi tulo ja lomakkeiden lähetys sähköisesti) on lykkääntynyt syksyyn järjestelmän keskeneräisyyden takia. Suojatun sähköisen viestinvälityksen käyttöönotto etenee osana DigiVantaa -hanketta. Mato: Rakennusvalvonnan kakki luvitukset hoidetaan sähköisesti. Sivi: Ruotsinkielisellä tulosalueella on otettu käyttöön tammikuussa 2016 sähköinen esiopetukseen ilmoittautuminen Wilman kautta. Lisäksi on liitytty mukaan Harrastushaku.fi-palvelusivustoon.	Ks. toimenpiteet.	Tavoite toteutunee täysin.
19.2 Uusien sähköisten työviestinnän välineiden käyttö vakiintuu kaikilla tulosalueilla.	Työviestinnän välineiden koulutus- ja käyttöönottokonsepti on toteutettu	Toteutettu kaikilla tulosalueilla	Henkilöstöä varten muodostettu merkittävä koulutusohjelma pilvipalveluiden käyttöönottoa varten.	Koulutuksista on peruttu 70 %, koska koulutuksiin ei ole ollut tapeeksi osallistujia.	Tavoite ei toteutune lainkaan.

Sitova tavoite vuodelle 2016	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2016	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Muutosta toteutetaan johtamisen kautta					
Strateginen päämäärä 20. Hyvällä strategisella johtamisella ja esimiestyöllä toteutetaan muutosta					
20.1 Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään ja sosiaalinen pääoma työyhteisöissä kasvaa.	Sairauspoissaoloprosentti, käytyjen välittämisen keskustelujen kattavuus ja tapaturmatutkintojen kattavuus	Sairauspoissaolo-prosentti 4,3 %, käytyjen välittämisen keskustelujen kattavuus 100 % ja tapaturmatutkintojen kattavuus 100 % Sosiaalinen pääoma Kunta 10 -tutkimus 3,8	Ks. mittarien tilanne.	Sairauspoissaoloprosentti: 3 kk 2016 poissaolot: 4,82 % (3 kk 2015 poissaolot: 5,43 %) eVälkekeskusteluprosentti ja tapaturmatutkintojen kattavuus raportoidaan seuraavissa osavuosikatsauksissa. Kunta 10 tutkimus toteutuu syyskuussa, joten tulokset voidaan raportoida vasta vuoden lopussa.	Arviointi tehdään vuoden lopussa.
Strateginen päämäärä 21. Henkilöstön sitoutumisen ja osaavan työvoiman varmistaminen					
21.1 Osaamisen kehittämisen toimintamalli vakiintuu kaikilla tulosalueilla.	Oppimistyöpäivät, Työsuojelurahastolta saadun korvauksen suuruus	Oppimistyöpäivät: 33 000 päivää, 300 000 euroa	Esimiehille ja avainhenkilöille viestitty koulutusten viennistä. Koulutuspäiviä viety keskitetysti. Ohjeistettu yksiköissä koulutuspäivien vientiä. Kilpailutettu uusi koulutusten hallinnointijärjestelmä, joka helpottaa koulutusten ja kehittämispäivien hallinnointia sekä viestintää ja markkinointia	Koulutuspäiviä viety eHijat järjestelmään 8170 kpl	Tavoite toteutunee osittain.

VANTAAN KAUPUNGIN MERKITTÄVIEN TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN RAPORTOINTI 1-4/2016

Kuntalain 47 §:n, 60 §:n ja 110 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.
Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tytäryhtiöille 51 tavoitetta talousarviovuodelle 2016, josta 26 merkittäville tytäryhtiöille. Kaikkien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan yleisjaostolle ja merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuosikatauksen yhteydessä tilanteesta 30.4, 31.8 ja 31.12.2016.

Yhtiö	Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Vuoden 2014 lähtötaso	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuu-henkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Vantaan Eenergia-konserni	Konsernin liikevoitto	liikevoitto Meur		29,0	30,1	Yhtiö		35,8	toteutunee täysin
	Konsernin SIPO	SIPO %		5,7 %	6,0 %	Yhtiö		7 %	toteutunee täysin
	Konsernin investoinnit	toteutuneet uudet investoinnit vuonna 2016, Meur		74,1	41,0	Yhtiö	Huom! Yhtiiön investointibudjetti vuodelle 2016 on 51,5 M€. Tämä on tavoitetaso yhtiössä.	49,7	mahdollista saavuttaa
**) jätteellä tuotettu energia on jaettu 50% uusiutuviin ja 50% muuhun päästökauppa-vapaaseen perustuen tilastokeskuksen polttaineluokitukseen 2015)*	Toimitushäiriöt sähkö	h/as/a			0,2	Yhtiö		0,2	mahdollista saavuttaa
	Uusiutuva energia koko energia-tuotannosta (vesivoima, tuulivoima, bioenergia, jäte-energia*)	% -osuus koko energian tuotannosta			26 %	Yhtiö	vesivoiman ajoa on suunnitelmavuonna lisätty suunnitellusta	32 %	toteutunee täysin
	Muu päästökauppavapaa energia koko energiatuotannosta (ydinvoima, jäte-energia*)	% -osuus koko energian tuotannosta			16 %	Yhtiö		20 %	toteutunee täysin

VANTAAN KAUPUNGIN MERKITTÄVIEN TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN RAPORTOINTI 1-4/2016

Kuntalain 47 §:n, 60 §:n ja 110 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.
Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tytäryhtiöille 51 tavoitetta talousarviovuodelle 2016, josta 26 merkittäville tytäryhtiöille. Kaikkien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan yleisjaostolle ja merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuosikatauksen yhteydessä tilanteesta 30.4, 31.8 ja 31.12.2016.

Yhtiö	Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Vuoden 2014 lähtötaso	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuu-henkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
VAV Asunnot Oy -konserni	VAV Asunnot Oy:n tulostavoite	tilikauden 1000 eur		169	0	Yhtiö	Vuokra-asuntojen vuokrien tarkistus 1.3.2016 alk.	toteutuu suunnitellusti	täysin
	VAV Asunnot Oy:n kiinteistöjen korjaukset	korjauskustannukset vuonna 2016 Meur		15,4	19,4	Yhtiö	Rekrytoidaan korjausrakentamisen ammattilainen	4,2 milj.euroa käytetty	täysin
	Uustuotantotavoite	Valmistuvien asuntojen lukumäärä vuonna 2016		273	105,0	Yhtiö		asunnot valmistuvat kesäkuussa	täysin

VANTAAN KAUPUNGIN MERKITTÄVIEN TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN RAPORTOINTI 1-4/2016

Kuntalain 47 §:n, 60 §:n ja 110 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.
Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tytäryhtiöille 51 tavoitetta talousarviovuodelle 2016, josta 26 merkittäville tytäryhtöille. Kaikkien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan yleisjaostolle ja merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuosikatauksen yhteydessä tilanteesta 30.4, 31.8 ja 31.12.2016.

Yhtiö	Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Vuoden 2014 lähtötaso	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuu-henkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	Toiminnan tehostuminen	Hinnan alennukset + Kustannustason muutos + Tuloksen muutos = Tehostamis-% (luvut % lv:sta)		4,50 %	3,0 %	Yhtiö	Hinnanalenukset 1.1.2016 alkaen keskimäärin 2 % / n. 900 t euroa. Kustannusten sopeuttamiseen ja taloudellisen tuloksen paranta-miseen tähtäävät toimet budjetin ja toimintasuunnitelman mukaisesti.	Taloudelliseen tulokseen perustuva arvio tukee näkemystä tavoitteiden saavuttamises	Toteutunee täysin
	Asiakastyytyväisyys	Asiakaskysely (astekko 1-5)		2,83	3,55	Yhtiö	Asiakkaiden kuuleminen sään-nöllisissä tapaamisissa (käytäntö avainasiakastapaamisista), laatukierrokset, säännöllinen yhteistyö ostoyksikön kanssa	Mittaus toteutetaan syksyllä 2016	Toteutunee osittain; yhtiö jäin tavoitteesta v. 2015. V. 2016 tavoite asetettu jo aiemmin
	Henkilöstötyytyväisyys	Henkilöstökysely (astekko 1-5)		3,33	3,55	Yhtiö	Työhyvinvointisuunnitelman hyväksyminen yhtiön hallituksessa ja johtoryhmässä, työhyvinvointi-asiantuntijan ja henkilöstöpäällikön rekrytointien käynnistäminen.	Mittaus toteutetaan syksyllä 2016	Toteutunee täysin
	Toiminnan laatu	Laadunseuranta (astekko 1-5)		4,71	4,50	Yhtiö	200 kpl laatukierroksia ajalla 1-3/2016, yhtiön johtamisjärjestelmän kehityshanke	4,75 (3/2016)	Toteutunee täysin
	Sairauspoissaolot%	%		8,02 %	7,30	Yhtiö	Työhyvinvointisuunnitelman hyväksyminen yhtiön hallituksessa ja johtoryhmässä, työhyvinvointi-asiantuntijan ja henkilöstöpäällikön rekrytointien käynnistäminen	Ensimmäinen välimittaus 1-4/2016, tulokset eivät vielä käytössä	Toteutunee täysin

VANTAAN KAUPUNGIN MERKITTÄVIEN TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN RAPORTOINTI 1-4/2016

Kuntalain 47 §:n, 60 §:n ja 110 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.
Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tytäryhtiöille 51 tavoitetta talousarviovuodelle 2016, josta 26 merkittäville tytäryhtiöille. Kaikkien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan yleisjaostolle ja merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuosikatauksen yhteydessä tilanteesta 30.4, 31.8 ja 31.12.2016.

Yhtiö	Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Vuoden 2014 lähtötaso	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuu-henkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
VTK Kiinteistöt Oy –konserni	VTK Kiinteistöt -konserni tulos	1000 eur		96	positiivinen tulos	Yhtiön tj Jukka Antila		43 000	täysin
	Energiatehokkuus	yhtiöiden keskimääräinen ET-luku (skaala G-A)		E	E	Yhtiön tj Jukka Antila	Energiatodistusten uusiminen käynnissä. Toimenpide suunnitelmat niiden pohjalta		osittain
	VTK Kiinteistöt Oy:n ulkoisten kohteiden vuokrausaste	Vuokratut kohteet / ulosvuokrattavat tilat vuoden lopussa %			90 %	Yhtiön tj Jukka Antila	Yhtiöntilosta on vuokralla 92 %	92 %	täysin

VANTAAN KAUPUNGIN MERKITTÄVIEN TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN RAPORTOINTI 1-4/2016

Kuntalain 47 §:n, 60 §:n ja 110 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.
Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tytäryhtiöille 51 tavoitetta talousarviovuodelle 2016, josta 26 merkittäville tytäryhtiöille. Kaikkien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan yleisjaostolle ja merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuosikatauksen yhteydessä tilanteesta 30.4, 31.8 ja 31.12.2016.

Yhtiö	Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Vuoden 2014 lähtötaso	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuu-henkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy	Tilikauden tulos	Nettotulos 1000 eur		405	100	Jussi Kurki, Tiina Immonen	Vallitsevalla kulurakenteella ja opiskelijamäärillä asetettu tavoite saavutetaan.	365	täysin
	Täyttöaste	Opiskelijoiden lukumäärä suhteutettuna opiskelijakiintiöön		1,06	1,0	Tiina Immonen	Opiskelijarekrytointitoimenpiteet, markkinointitoimenpiteet, opiskelijoiden tukitoimenpiteet	1,01	täysin
	Opiskelijoiden työllistyminen	OKM:n Tulosindeksi		82 %	82 %	Tiina Immonen	Työ- ja uravalmennus, työssäoppimisen tuki, hyvin tuloksin suoritetut opinnot, työvaltaiset opintopolut	raportointi syksyllä	täysin
	Opintojen keskeyttäminen	OKM:n Tulosindeksi		29 opiskelijaa	<20 opisk.	Tiina Immonen	Joustavat opetusmenetelmät ja henkilökohtaiset opintopolut sekä opiskelijapalveluiden toimivuus	raportointi syksyllä	osittain
	Ylläpitäjän antama arvosana toiminnasta asteikolla 1-5	Laatumittaristo		4,7	>4,3	Tiina Immonen	Laatumittaristossa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen	4,7	täysin

VANTAAN KAUPUNGIN MERKITTÄVIEN TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN RAPORTOINTI 1-4/2016

Kuntalain 47 §:n, 60 §:n ja 110 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.
Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tytäryhtiöille 51 tavoitetta talousarviovuodelle 2016, josta 26 merkittäville tytäryhtöille. Kaikkien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan yleisjaostolle ja merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuosikatauksen yhteydessä tilanteesta 30.4, 31.8 ja 31.12.2016.

Yhtiö	Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Vuoden 2014 lähtötaso	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuu-henkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
A-Tulkkaus Oy	Liikevaihdon kasvu	5% kasvu verrattuna v. 2014 , meur	5,219	5,493	5,480	Hallitus, tj, johtoryhmä	Tulkaustuntien määrä tammi-maaliskuussa on kasvanut.	357 000 euroa	tämä ei toteudu sillä yhtiön hallitus päätti marraskuussa 2015 laskea asikkaan hintaa 68.30 eurosta/tunti 65 euroon tunti eli -4,8 %, tämän lisäksi on päätetty, että omistaja-asiakkailta ei peritä matkakuluja 1.4.16 lähtien.
	Tilikauden tulos eur	tulos			tilikauden tulos positiivinen	Hallitus, tj, johtoryhmä	Palvelun mynnin tehostaminen.	93 000 euroa	edelellisestä johtuen tuloksen ennustetaan jäävän hieman negatiiviseksi
	Kontaktien vastausprosentti	Henkilöstökysely			85 %	Hallitus, tj, johtoryhmä	Yhtiössä on otettu käyttöön omistaja-asiakkaita priorisoiva puhelinjärjestelmä sekä sähköinen tilauslomake	tilanne 29.4.16, sähköpostit 89,87% puhelut 78,79% keskiarvo 84,3%	kontaktien vastausprosentti tulee toteutumaan osittain
	Asiakastyytyväisyys (asteikko 1-6)	Laadunseuranta, mittaristo			4,5	Hallitus, tj, johtoryhmä	Asiakastyytyväisyyskysely toteutetaan syksyllä 2016	ei arvo tässä vaiheessa	kysely toteutetaan omistaja-asiakkaille

Kaupunginjohtajan toimialan TVO jatkotoimenpiteet

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Tietohallinto, henkilöstökeskus, kaupunginkanslia, viestintä / Hanna Ormio, Antti Ylä-Jarkko	Työskentelytapojen tehostaminen: Työviestinnän välineet otetaan käyttöön kaupunginlaajuisesti ja niitä hyödynnetään tehokkaasti.	Matkakulut ja matkustamiseen käytetty aika vähenee. Mahdollisuus myös tilankäytön tehostamiseen. Etätyömahdollisuudet parantuvat. Työaika voidaan käyttää tehokkaammin, jolloin yksilön ja koko organisaation tuottavuus paranee.	2015-2017	Pikaviestintä: +10% (5689 kpl/kk) Lync-kokoukset: +10% (243 kpl/kk) OnDrive: +10% (1.1T) Pilvipalveluiden soveltaminen: -10 % (90.000 kpl/kk).	◑	Pilvitoimistosta, sen käytöstä ja käyttökoulutuksesta on tiedotettu sisäisesti Avaimessa, Uutiskirjeellä ja sähköpostilla. Pilviagenttien palveluita on käytetty ahkerasti. Koulutustarjonnasta on peruttu 75% osallistumisvähyydestä johtuen. Tietohallinto käynnistää tiedotustoimenpiteet kadon minimoimiseksi.
Kaupunginkanslia/ Hanna Ormio	Toimielinten, toimielinten jäsenten ja kokousten määrän vähentäminen mm. tulevien rakenneuudistusten vuoksi. Valmistelu yhteistyössä luottamushenkilöjohdon kanssa.	Palkkioiden, matkakulujen, ansionmenetyskorvausten pienentyminen.	2016, voimaan valtuustokauden vaihtuessa 2017.	Luottamus-henkilöiden johdetoimikunnassa palkkiosääntöä ja keskeisia organisaatio-muutoksia koskevat linjaukset tehty.	○	Johdetoimikunta on pitänyt kaksi kokousta. Mm. aluetoimikuntauudistusta on käsitelty.
Tietohallinto, taloussuunnittelu, heke, toimialat/ Patrik Marjamaa	Tiedolla johtamisen hankkeen toteuttaminen.	Toimintaa koskevien tietojen läpinäkyvyys ja analysointimahdollisuuksien parantuminen.	2015-2017	Hankkeen ensimmäinen vaihe tuotantokäytössä. Seuraavien vaiheiden sisältö määritelty.	○	Kilpailutus suoritettu, hankintapäätös valmisteilla, sopimusneuvottelut käynnistyvät 5/2016.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Elinkeinopalvelut, tietohallinto, taloussuunnittelu, toimialat / Jose Valanta	6AIKA-hankkeen ja HRI-palvelun hyödyntäminen.	Avoimuus ja läpinäkyvyys, mahdollisuudet myös kustannussäästöihin. Kaupungin tarjoaman avoimen datan hyödyntäminen Vantaalaisen yritystoiminnan edistämisessä.	2015-2017	Elinvoimaohjelman edistäminen, ulkoisen rahoituksen hyödyntäminen.		HRI-palvelun hyödyntämistä siirretty 6Aika-toiminnan sisällä kirjastotoimelle. Ulkoista rahoitusta hyödynnetty maksimaalisesti.
Taloussuunnittelu, talouspalvelukeskus, heke / Patrik Marjamaa, Minna Sevon	Talouskoulutusten järjestäminen sekä esimiehille että työntekijöille, joiden tehtäväkuvaan sisältyy taloushallinnon tehtäviä.	Kustannustietoisuus, budjetoinnin ja kirjausten laadun paraneminen.	2015-2017	Esimiesten talouskoulutukset, SAP-koulutukset, projektihallinnan / projektijohtamisen koulutukset, yleisten talouskoulutusten valmistelu.		Vuonna 2015 pidetty osuuksia kaupungin järjestämissä esimieskoulutuksissa. Vuoden 2016 aikana valmistellaan henkilöstölle suunnattuja koulutuksia. SAP-päivitysprojekti sitonut kevään 2016 ajan resursseja.
Taloussuunnittelu, Hyry, toimialat / Patrik Marjamaa	Ohjelmatyön kehittäminen ja siihen liittyvä resurssien käytön tehostaminen.	Selkeä tavoitteisto, resurssien käytön tehokkuuden lisääntyminen.	2015-2017	Ohjelmatyön uudistamisen tavoitteet määritelty, strategiaan sisältyvien ohjelmien kartoittaminen.		Yhtenäisen hyvinvointiohjelman valmistelutapaa on määritelty. Ohjelmatyön virtaviivaistamisen tahtotilaa on käyty läpi eri toimialojen kanssa. Strategiavalmistelun kokonaisuuden valmisteluprosessia valmisteltu kevään 2016 aikana.
Taloussuunnittelu, elinkeinopavelut, toimialat / Patrik Marjamaa	Projektimallin ja projektisalkunhallinnan käytön vakiinnuttaminen ja laajentaminen sekä hyödyntäminen yhteistyöprojekteissa.	Toimintatapojen yhdenmukaistuminen, projektitoiminnan ja siihen sitoutuneiden resurssien läpinäkyvyys	2015-2017	Projektimalli ja projektisalkku vakiintuneet kaikilla toimialoilla, tulosaluejohdolle ja esimiehille järjestetty koulutusta projektimallista.		Projektimallia ja projekstisalkkujärjestelmää koulutettu aktiivisesti projektipäälliköille ja projektisalkkuvastaaville. Järjestetty projektipäällikkökoulutusta yhteistyössä henkilöstökeskuksen kanssa. Kehitetty järjestelmää yhteistyössä järjestelmätoimittajan ja muiden kaupunkien kanssa. Projektiraportointi käynnistetty. Valmisteltu projektiteeman käsittelyä kaupungin ylimmän johdon valmennuksessa syksyllä 2016.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Henkilöstökeskus / Kirsi-Marja Lievonen	Säästövapaiden pitämiseen kannustaminen.	Säästöt henkilöstömenoissa.	2016-2018	1,5 milj.		Toteutunut 25%.a mutta valtaosa sijoittuu kesäkauteen.
Henkilöstökeskus/ Aija Heiskanen	Tuottavuuden parantaminen palkanlaskennassa. Hijat- henkiloöstöhallinto- ja palkanlaskentajärjestelmän perusprosessien ja teknologian uudistaminen.	11 htv henkilöstöpalveluissa ja mahdollinen vaikutus opettajien palvelukseenottoprosessiin kun uusi ohjelmistoversio on otettu käyttöön.	2015-2018	36 %		Palkka-ajon automaattitarkastuksen pilotointi käynnissä ja tuotannon suunniteltu aloitus 5-6/2016. Uuden järjestelmäversion määrittelyä toteutettu sovitulla tavalla, Espoo irtaantumassa.
Henkilöstökeskus/ Aija Heiskanen	Rekrytoinnin tukiprosessien uudistaminen. Selvitetään prosessien tuotantotapa ja hakitaan järjestelmämuutoksesta luopumista.	Mahdollisuus kustannushyötyihin ja saadaan samalla ajantasainen rekryjärjestelmä.	2016-2017	Tavoitteesta luovuttu.		Sotesta johtuen siirretty vuoteen 2018.
Henkilöstökeskus/ Hilma Aminoff	Etäopetuksen lisääminen valmennuksissa ja kehittämishankkeissa.	Vähentää valmennuksiin käytettävää aikaa kun matkustus vähenee. Oppimisen vaikuttavuus paranee.	2016-2017	eOppiminen laajenee kaikkiin avoimiin ja kohderyhmien prosessivalmen-nuksiin sekä Johtamistarjotti-melle soveltuvin osin.		Valmennuksissa jatkettu Sharepointin käyttöä. Lisäksi osallistujien itsenäistä tiedonhankintaa verkossa tehostettu ohjatusti.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Henkilöstökeskus/ Manna Torvinen	Sairauspoissaolojen ennaltaehkäiseminen: Evälke 100 %:sti käytössä, korvaavan työn malli käyttöön sekä läheltäpiti ja tapaturmien tutkinta käytössä. Lisäksi työterveyshuollon palvelujen kehittäminen vaikuttavampaan suuntaan.	2,5 milj euroa.	2016-2017	eVälkekeskustelut käydään 100%, Korvaavan työn päiviä vuositasolla toimialan tavoitetasojen mukaisesti. Työssä sattuneet ja poissaoloon johtaneet tapaturmat tutkitaan 100%.		Työterveyshuollon palveluostoissa säästöä alkuvuodesta, mutta koska yksi palveluntuottaja vaihtui, voi johtua osittain myös siitä.Vantaan korvaavan työn toimintatapa tuunattu työ käytössä koko organisaatiossa 1.2.2016 alkaen. 31.3. mennessä 641 tuunattua työpäivää. Esimiehet vastaavat välkekeskusteluista ja tapaturmien tutkinnasta (työssä sattuneet ja poissaoloa).
Elinkeinopalvelut	6-AIKA hankkeen hyödyntäminen.	Kaupungin tarjoaman avoimen datan hyödyntäminen yritystoiminnan edistämisessä.	2015-2017	Hankekokonaisuudet tunnistettu ja niihin liittyvä kehitystyö on meneillään.		Neljä esimerkkihanketta avoimien innovaatioalustojen kärkihankkeessa. Vain SOSTER puuttuu tässä vaiheessa.
Elinkeinopalvelut	Uuden projektimallin hyödyntäminen yhteistyöprojekteissa.	Toimintatapojen yhdenmukaistuminen, projektitoiminnan ja siihen sitoutuneiden resurssien läpinäkyvyys.	2015 - 2017	Projektimalli käytössä.		Projektimalli toimii niissä puitteissa kun se on mahdollista hajautetun projektisalkun puitteissa.
Henkilöstökeskus/ Manna Torvinen	Työterveyshuollon kustannustason nousua hillitään rajoittamalla työterveyshuollon lääkäripalveluita osana työterveyshuoltoa.	Akuuttisairaanhoitoon voidaan hakeutua vain hoidon tarpeen arvioinnin kautta.	2016-2018			

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Elinkeinopalvelut/ Jose Valanta	Yritysmyönteinen Vantaa -koulutusohjelma kaupungin esimiehille ja luottamushenkilöille, koulutustilaisuuksiin kutsutaan mukaan myös yrittäjiä. Lisätään yrittäjyyskasvatusta ja tietoa yrittäjyydestä toisen asteen koulutuksessa.	Kaikki toimialat mieltävät yritysmyönteisyyden positiiviset vaikutukset Vantaan talouteen. Toisen asteen koulutukseen kaikille pakolliseksi ”yrittäjyysosaaminen”. Lisäksi valinnaisiin osiin tulee ”yritysosaamisen suunnittelu” ja ”yrityksessä toimiminen”.	2015-2017	Koulutuksessa ideoitujen käytänteiden jatkojalostus ja toteutus tehty.	◑	Tulosten realisointi käynnissä suunitellusti.

Konserni- ja asukaspalvelujen TVO jatkotoimenpiteet

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Konsernihallinto / Susanna Taipale-Vuorinen	Tytäryhtiöfuusioiden jatkaminen.	Tehokas konsernirakenne, vähemmän yhtiöitä, samantyyppisten toimintojen keskittäminen.	2016-2017	Tehokas konserni- ja yhtiörakenne sekä ammattimainen johtaminen ottaen huomioon toimintojen samanlaisuus ja resursointi. Toteutettu vähintään kolme järkiperäistämistä.	●	Vantaan Markkinointi Oy sulautumissuunnitelmat VTK Kiinteistöt Oy:hyn hyväksytty yhtiöiden hallituksissa, kaupunginhallituksen yleisjaosto on antanut ennakkosuostumuksen seitsemän tonttiyhtiön fuusioimisen yhdeksi yhtiöksi. Kehäportin kokonaisjakautuminen on hyväksytty yleisjaostossa. Kiinteistöosakeyhtiö Erikaksen jakautumissuunnitelma on rekisteröity.
Talouspalvelukeskus / Minna Sevón	Talouspalveluiden jatkokeskittäminen/ tytäryhtiöt.	Mahdollistaa tehokkuuden parantamisen ja omistajaohjauksen vahvistamisen. Yhtiöiden hallinto tehostuu ja läpinäkyvyys paranee.	2015-2017	Tuotot +156 teur vs. 2014	●	Vuoden 2016 toimintatuottojen konserniyhtiöiltä ennustetaan olevan 577 451 euroa.
Talouspalvelukeskus / Minna Sevón	Talouspalveluiden jatkokeskittäminen/ toimialojen ostolaskujen tiliöinti ja tasetilien hoito.	Mahdollistaa tehokkuuden ja laadun parantamisen.	2015-2017	1,5 % 2016 vs. 2015	○	Vuoden 2015 osalta sitoutuneen henkilötyön mittauksiin on tehty tarkennuksia vuoden 2016 alkupuolella, ja työ jatkuu edelleen.
Tietohallinto / Antti Ylä-Jarkko	Toimialojen palveluprosessien sähköistäminen ja uudelleenmuotoilu.	Itsepalvelupohjaisuus ja virkatyön vähentyminen.	Etenee investointi-ohjelman raameissa.	2 investointia arvioitu	○	Investointien arviointi käynnistyy 08/2016.
Tietohallinto / Antti Ylä-Jarkko	Geneeristen tietojärjestelmäpalveluiden luominen itsenäisten tietojärjestelmien sijaan.	Maks. 20 - 40% säästö tietojärjestelmien luontikuluissa.	Etenee investointi-ohjelman raameissa.	10% säästötavoite toteutunut.	○	Vuoden 2016 aikana valmistuu 8 palvelua, joka on huomattavasti enemmän kuin mihin on aiemmin kyetty.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Hankintakeskus. Tietohallinto/ Antti Ylä-Jarkko	Paperitonn Vantaa. Tulostuksen vähentäminen pilvipalveluiden käyttöönoton myötä. Oheistulostimista luopuminen.	Tulostin, muste- ja paperikulujen vähentyminen (32 milj. A4/vuosi tällä hetkellä).	2016		○	Projekti edennyt hitaasti markkinaoikeusvalituksesta johtuen. Lähtökartoitus toteutetaan heti siinä vaiheessa kun käyttö alkaa. Tavoite tästä -20%:ia.
Hankintakeskus / Tiina Ekholm	Kaupunkitasoisen materiaali- ja kustannustehokkaan kalustamismallin luominen.	Uusien kalusteiden hankinnan tarve vähenee, ympäristövaikutukset, hallittavuus paranee.	Kalusteiden puitesopimusten kilpailutus 2016 -> uudet mallit käyttöön 2017.	Kilpailutus tehty vuoden 2016 aikana, uusi sopimus voimaan 1.1.2017. Lisäksi luotu uusi toimintamalli yhteistyössä tilakeskuksen ja työllisyyspalveluiden kanssa.	○	Ennakkoilmoitus julkaistu 23.3.2016, kilpailuttamistyöryhmän ensimmäinen tapaaminen 16.5.2016. Kilpailutus on aikataulussa. Uusi toimintamalli menossa johtoryhmän esittelyyn toukokuussa.
Hankintakeskus / Tiina Ekholm	Sähköinen hankintasopimusten hallinta ja tilausjärjestelmä.	Sopimusten hallinta paranee ja sopimusten käyttö tehostuu. Hankintojen seuranta paranee. Yhtiöiden hallinto tehostuu ja läpinäkyvyys paranee.	Hankintakes-kuksen sopimukset 2016, koko kaupungin 2017.	Hankintakeskuksen sopimukset 2016, koko kaupungin 2017.	◔	Hanketta on viivästytetty hankintalakiuudistuksesta johtuen.
Hankintakeskus / Tiina Ekholm	Käyttäjäpalveluiden kilpailuttamisohjelman laatiminen.	Käyttäjäpalveluiden kilpailuttaminen.	2016-2020		○	Käyttäjäpalveluiden kilpailuttamisohjelmaa ei tulla tekemään. Uudet sopimukset ovat valmisteilla. Tavoite 30.6.2016.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Talous- ja hallintopalvelut / Vesa Urtti	Kiinteistöhallintajärjestelmän käyttöönotto.	Henkilöstöresurssisäästöt (toteutuneet jo vuoden 2012 alusta lähtien) Jatkossa laadun paraneminen käyttäjäpalveluiden hallinnassa.	2012 -	Käyttäjäpalveluiden hallinnan moduli on keskeisiltä osiltaan valmis ja testauksessa. Käyttöönoton hetki on määritelty tarkemmin.		15.3.2016 järjestettiin käyttäjäpalveluiden hallinnan prosessien laaja läpikäynti yhdessä kiinteistöhallinnan tietojärjestelmän toimittajan kanssa ja nähtiin ensimmäinen prototyyppi tulevasta järjestelmästä. Käyttöönoton hetki tulee vielä suunnitella yhdessä palveluntuottajien kanssa.
Kuntalaispalvelut / Iiris Lehtonen	Puhelinpalveluiden kilpailutus / 1-tason palvelukeskus (Contact center).	Tilakustannussäästöt Henkilöstösuunnittelu Tuottavuus lisääntyy	2016-17	Kilpailutuksen määrittely ja tekninen vuoropuhelu on valmis.		Kilpailutukseen määrittelytyön tekninen vuoropuhelu alkaa toukokuussa 2016.
Kuntalaispalvelut / Iiris Lehtonen	Kaupunkitasoisen monikanavaisen keskitetyn asiakaspalvelun kehittäminen.	Itsepalvelun lisääntyminen, ITE-palvelut. Tuottavuus lisääntyy.	2015-17	DigiTave etenee sähköisen asioinnin kehittämistyön mukaisesti. Monikanavaisen asiakaspalvelun määrittelytyö on valmis ja kilpailutus alkaa.		Kuntalaisten sähköisen asioinnin help desk on toiminnassa Vantaa-infoissa. Talous- ja velkaneuvonnan yhteydenottolomake on sähköistetty, lisäksi talous- ja velkaneuvonnan prosessista osa on siirretty hoidettavaksi Vantaa-infoissa. Digi-taven kehitystyötä jatketaan. Monikanavainen asiakaspalvelupiste toteutetaan puhelinpalveluiden kilpailutuksen yhteydessä.
Kuntalaispalvelut / Iiris Lehtonen	Kaupunkitasoisen asiakirjahallinnon kehittäminen.	Prosessien tehostaminen ja yhdenmukaistaminen Tuottavuus lisääntyy	2015-2016	Asiakirjahallinnon muutostyö on valmis kaupungin johtoryhmän päätösten mukaisesti.		Asiakirjahallinnon kehittämisprojekti on päättynyt. Projektin tuotokset ja jatkosuunnitelma esitetään kaupungin johtoryhmälle toukokuussa 2016.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Työllisyyspalvelut / Heidi Nygren	Yhden toimijan malli takaa tehokkaan prosessin. Valta, vastuu ja resurssit ovat yhdellä toimijalla.	Työttömyyden aiheuttamat sosiaaliset vaikutukset vähenevät yhteiskunnallisesti Taataan asiakkaille työllistymistä tukevaa toimintaa, joka hyödyntää koko kaupunkia. Tarjotaan asiakkaalle tehokkaat ja vaikuttavat työllistymistä edistävät palvelut.	2016-2017	Vantaa on hyväksytty kuntakokeilu-kunnaksi. Työllisyyspalveluiden uudet tilat Vernissakatu 1:ssä on toiminnassa.		Ministeritason selvitys työllisyyden hoidon vastuujaon uudistuksesta valtion ja kunnan välillä sekä mahdollisista kuntakokeiluista on jatkunut kevään 2016 aikana. Päätöksiä kuntakokeilusta ei ole vielä annettu. Työllisyyspalveluiden muutto Vernissakatu 1:een etenee suunnitellusti.
Työllisyyspalvelut / Heidi Nygren	Osaamisen kehittämisen uudet muodot. 2016 perustetaan työssäoppimisen avoin keskus, jossa työskennellään ja samaan aikaan kouluttaudutaan uuteen ammattiin.	Työttömien osaaminen vastaa paremmin työnantajien tarpeisiin.	2015-2017	Avoimen oppimiskeskuksen toteuttamissuun-nitelma on laadittu. Projektirahoitus-mahdollisuuksia on kartoitettu.		Työllisyyspalveluiden ja oppilaitos/koulutusorganisaatioiden kanssa toteutettiin helmikuussa 2016 kaksi workshopia, joiden tulosten pohjalta lähdetään valmistelemaan konkreettista toteuttamissuunnitelmaa. Työllisyyspalveluissa aloittaa huhtikuussa 2016 projektisuunnittelija, jonka tehtävänä on kehittää avointa oppimiskeskusta.
Työllisyyspalvelut / Heidi Nygren	Vakiintuneen yritysyhteistyömallin rakentaminen.	Työpaikkojen mahdollistaminen löytämällä piilotyöpaikkoja, lisäämällä työnantajan tietoisuutta työllistämisen tukimahdollisuuksista sekä informaoimalla sopivista työntekijöistä.	2015-2016	Yritysohjaamon toimintamalli on luotu.		Työllisyyspalveluiden organisaatio uudistui 1.3.2016 alkaen. Yritysohjaamo-yksikköön on keskitetty yritysyhteistyö ja sen kehittäminen. Lisäksi Ohjaamo-projektissa aloittin uusi yritysyhteistyöasiantuntija.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Työllisyyspalvelut / Heidi Nygren	Aktiivinen ulkopuolisen rahoituksen ja yhteistyökumppanien hakeminen työllisyyttä kehittäviin hankkeisiin. Tulopohjan vahvistaminen.	Toiminnan rahoituksen turvaaminen.	2015-2017	Ulkopuolisen rahoituksen osuus käyttömenoista on noin 35 prosenttia.		Ohjaamo-projekti, Sosku-projekti ja Hankinnoista duunia-projekti jatkoivat toimintaansa. Työrasti-projekti ja ViVa – virtaviivaisuutta valtavirtaistamiseen –projekti aloittivat huhtikuussa 2016. Nevo tiija -projekti on saanut myönteisen rahoituspäätöksen. Kansainväliselle BITE-hankkeelle ja ESR-rahoitteiselle OHO - ohjauksen osaajat -projektille on haettu rahoitusta. Erilaisia hankerahoitusmahdollisuuksia kartoitetaan aktiivisesti.

Sivistystoimen TVO jatkotoimenpiteet

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Varhaiskasvatus, Sole A-V	Kasvun ja oppimisen tukeen 10 taidepedagogin vakinaistaminen.	Lasten kasvun ja oppimisen tuki vahvistuu kustannusneutraalisti.	1.8.2016 alkaen	Arviointi on tehty ja vakinaistamisesta päätetty.	●	Arviointi on tehty ja vakinaistamisesta päätetty 7.4.2016.
Varhaiskasvatus, Sole A-V	Yksityisten investoripäiväkotien lisääminen kunnallisten päiväkotien sijaan. Yksityisessä päivähoidossa olevien lasten osuus kasvaa vähintään 11.9%:iin.	Julkisia investointeja hillitään 2 päiväkodin osalta.	Aarresaaripäiväkoti ja Pilkepäiväkoti 1.8.2016	Kaksi uutta yksityistä päiväkotia on toiminnassa ja yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus on vähintään 12,3%.	◑	Aarrekallio on avattu 4.1.2016, 108 paikkaa. Yksityisessä päivähoidossa olevien lasten osuus on 12,3 %.
Varhaiskasvatus, Sole A-V	Hakunila-Tikkurila alueen päiväkotien iso pyykki pestään Hosantie 2 sijaitsevassa työllisyystalossa.	Työttömien henkilöiden työllistymisedellytykset paranevat ammatillista osaamista kasvattamalla. Työttömyyden kustannukset alenevat työmarkkinatuen kuntaosuuksien pienentyessä. Julkisesti rahoitettujen päiväkotitilojen investointikulut vähenevät.	1.8.2015 alkaen ja jatkuu edelleen.	Hakunila-Tikkurila alueen päiväkotien iso pyykki pestään Hosantie 2 sijaitsevassa työllisyystalossa.	●	Hakunila-Tikkurila-alueen päiväkotien pyykinpesu on käynnistynyt hyvin Reelin pyykkipalveluissa.
Varhaiskasvatus, Sole A-V	Säästövapaiden pitämiseen kannustaminen.	Säästöt arviolta 600 000 eur vuodessa.	Vuodesta 2013 ja jatkuu edelleen.	600 000 eur	○	Raportoidaan myöhemmin.
Perusopetus, Kalo	Jatketaan peruskoulujen tilatehostamisohjelmaa suunnitellusti.	Oppilasmäärä kasvaa ja tilat vähenevät. Oppilaskohtaiset tilakustannukset pienenvät	1.8.2014 alkaen ja jatkuu edelleen	4,0 Me sis. Tuomelan lakkauttamisen.	◔	
Perusopetus, Kalo	Selvitetään voidaanko uusien ja peruskorjattavien tilojen mitoitusta tehostaa uuden opetussuunnitelman oppimiskäsitys huomioiden.	Tulevat investoinnit olisivat vähäisempiä kuin nykyistä mitoitusta käytettäessä.	1.3.2015 alkaen	Laaditaan uutta oppimista tukeva tilaohjelma.	◕	Aineisto uutta oppimista tukevaan tilaohjelmaan on kerätty, raporttia laaditaan.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Nuoriso-ja aikuiskoulutus, Viljamaa	Ammatillisen koulutuksen tilojen käytön tehostuminen.	Opiskelijamäärä kasvaa. Opiskelijakohtaiset tialakustannukset pienenevät.	1.8.2014 alkaen ja jatkuu edelleen	Opiskelijakohtainen tilakustannus pienenee edelleen.	○	Leinikkitien opetustilat irtisanottu (312 m2). Riskinä tavoitteen toteutumiselle on edelleen se, että opiskelijamäärä ei kasva järjestämisluvan mahdollistamalla määrällä.
Ruotsinkielinen tulosalue, Lindström	Ostopalveluista luovutaan kokonaan 1.8.2016 alkaen ja siirrytään palveluseteliin kunnallisen oman tuotannon lisäksi.	Huoltajien valinnanvapaus lisääntyy, kalliimpien ostopalvelujen käyttö loppuu, hallintotyö vähenee kun osa hallinnosta siirtyy tuottajan ja huoltajien väliseksi asiaksi hoitaa.	1.8.2016 alkaen.	60 ostopalvelusta luovuttu 1.8.2016 alkaen.	○	Toteutumassa suunnitelman mukaisesti 2016. Päätökset tehty.
Ruotsinkielinen tulosalue, Lindström	Uusien lapsiryhmien perustaminen Aviapoliksessa ja Kivistössä yhteistyössä suomenkielisen varhaiskasvatuksen kanssa.	Tilatehokkuus lisääntyy kun perustetaan ruotsinkielisiä lapsiryhmiä. Joustavampaa tilojen käyttöä samoilla resursseilla. Parannuksia palveluverkossa huoltajille.	1.8.2016 alkaen.	2 ryhmän perustaminen kalenterivuoden 2016 aikana.	○	Toteutumassa suunnitelman mukaisesti 2016. Suunniteltu valmiiksi ja päätökset tehty jaostossa ja lautakunnassa.
Ruotsinkielinen tulosalue, Lindström	Etäopetusyhteistyön laajeneminen ruotsinkielisten lukioiden välillä, kurssimäärän kasvattaminen.	Tarjonta paranee, samoilla resursseilla enemmän, (kustannus 4 kurssia - käytettävissä 40 kurssia).	1.8.2015 alkaen ja jatkuu edelleen.	Tavoite on kasvattaa käytettävissä olevien kurssien määrää.	●	Kurssien määrä lisääntynyt 30:stä 40:neen.
Ruotsinkielinen tulosalue, Lindström	Säästövapaiden jatkaminen.	Säästöt noin 30 000 euroa vuodessa.	1.1.2016-31.12.2016	30 000 eur.	○	Toteutunee.
Talous-ja hallintopalvelut	Sivistystoimen sähköisen asioinnin lisääntymisen tukeminen.	Sähköisen asioinnin valmistelu , tuotantoon saattaminen ja kehittäminen edellyttää TaHan työpanosta.	Jatkuva 2016 ->	Hankkeet 2016.	○	Toteutunee.
Talous-ja hallintopalvelut	Prosessien tehostaminen ja tehtävien rationointi.	Suorittava työ vähenee, asiantuntijatehtävät lisääntyvät.	Jatkuva 2016 ->	Muutokset toteutettu.	◔	Toteutunee.
Talous-ja hallintopalvelut	Sairauspoissaolojen vähentäminen.	eVälke käytössä.		2,50 %	○	

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Talous-ja hallintopalvelut	Säästövapaiden pitämiseen kannustaminen.	Säästöä 25 000.	Jatkuva	20 000 eur.	○	
Nuorisopalvelut, Tossavainen	Tilaverkon tehostaminen.	Korson nuorisotilan toiminnan siirtäminen Lumoon. Säästö tilakustannuksissa, Lumon harrastustilojen parempi hyödyntäminen, käyttöasteen nosto.	Suunnitelmakaudella.	Korson nuorisotilan siirtäminen Lumoon. Hankesuunnitelma valmis 50%.	◔	Selvitystyö käynnistynyt/ tilakeskuksen työryhmän kanssa 3/2016.
Nuorisopalvelut, Tossavainen	Kumppanuuksien hyödyntäminen.	Saadaan kaikki resurssit ja osaaminen käyttöön (ammattilaiset,nuoret itse, kansalaisjärjestöt, yritykset).	Toteutuu jo, mutta laajennetaan.	6 uutta kumppania.	◔	Uusia kumppaneita haetaan.
Nuorisopalvelut, Tossavainen	Tilojen yhteiskäytön edistäminen.	Säästetään kaupungin tilakustannuksissa, yhteistyö lisääntyy eri toimijoiden kesken, muita resursseja voidaan säästää, tulee uutta osaamista.	Toteutuu osittain jo mutta laajennetaan.	Sivi/Tikkurilan tilojen käyttö mitattu.	●	Sivistystoimen yhteissuunnittelussa mukana.
Nuorisopalvelut, Tossavainen	Uusi ammatillisuus, uusi yhteistyö tarkoittaa myös päätösvallan jakamista käyttäjille, nuorille, kansalaisjärjestöille, kuntalaisille.	Vaikuttaa työnkuviin, tilojen käyttöasteeseen, saadaan lisää resursseja, lisää asiantuntemusta ja osallisuutta.	2015 alkaen.	4 koulutusvrk/henkilö.	◔	Toiminnan kehitttäminen jatkuu, koulutussuunnittelua kehitetään ja koulutusohjelmaa tehdään.
Nuorisopalvelut, Tossavainen	Nuoret itse tuottajina ja toimijoina osallistava budjetointi.	Lisää nuorten osallisuutta, vaikutusmahdollisuuksia ja lisää nuorten hyvinvointia.	Alkanut jo ja kehitetään edelleen.	50% tiloissa osallistavaa budjetointia.	◔	Jatketaan nuorisotaloilla edelleen.
Nuorisopalvelut, Tossavainen	Toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointi.	Toimenpiteiden parempi kohdentaminen ja siitä syntyvät säästöt.	Pitkällä aikavälillä.	185 nuorta koulutukseen.	◔	Vaikuttavuuden arviointia tehdään, nuorten sijoittumista pajajakson jälkeen seurataan mahdollisuuksien mukaan.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Nuorisopalvelut, Tossavainen	Hankerahoituksen nykyisen tason varmistaminen, kasvua haetaan monialaisista muiden hankkeista jotka ovat kaupungin strategian mukaisia.	Kehitetään palveluja yhdessä entistä paremmin vastaamaan nuorten tarpeita.	Alkanut ja jatkuu edelleen.	2015 taso hankerahoituksessa.	●	Taso säilytetty, saapuneet rahoituspäätökset edellisen vuoden tasossa.
Kulttuuripalvelut, Larkio	Tuottavuuden ja taloudellisuuden tehostaminen Kaupunkikulttuuriyksikön toimintojen siirtyessä Kulttuuripalveluihin.	Enemmän toimintaa ja tapahtumia samoilla resursseilla. Mahdollisuus erilaisten avustusten kehittämiseen.	1.8.2015 alkaen ja jatkuu edelleen.	Tapahtumien määrä lisääntyi, toiminta tehostui.	●	On toteutunut täysin.
Kulttuuripalvelut, Larkio	Taidekasvattajat varhaiskasvatukseen toimintamallin levittäminen vanhustenpalveluihin työllistämällä pitkäaikaistyöttömiä taiteilijoita. työllistämistuella	Toiminnan kehittäminen.	2.1.2016		○	Resurssipuute. Sote-uudistuksen sekavuus.
Kulttuuripalvelut, Larkio	Konserttitalo Martinuksen peruskorjaus ja sen myötä uuden toimintakonseptin luominen.	Pääkaupunkiseudullisen kilpailukyvyn vahvistaminen.	1.9.2016	Suunnitelman mukaisena.	◑	Prosessissa. Etenee aikataulussa ja suunnitelmien mukaisesti.
Liikuntapalvelut, Kallislahti	Liiikuntaan liittyvät toiminnot sekä tilavaraukset yhden johdon alaisuuteen.	Henkilöstön ja kiinteistöjen kunnossapidon vaikutukset sekä tuloihin että menoihin seuraavan kolmen vuoden aikana.	1.1.2015 alkaen, jatkuu siirtymäkauden ajan.	Liikuntaan liittyvät toiminnot sekä tilavaraukset ovat yhden johdon alaisuudessa. Toimintatapoja on yhdenmukaistettu.	◑	Liikuntayhtiöiden toimintojen liittämistä mukaan liikuntapalveluiden perustoimintaan jatkettiin, mm. henkilöstön käyttöön ja liikuntapaikkojen kunnossapitoon liittyvät asiat. Tilavarausprosessia on edelleen kehitetty, mm. maksukäytännöt, ulkotenniskenttävuorot sähköisesti haettaviksi, Taso-Timmi-liittymän käyttöönotto.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Kaupunginkirjasto, Vainio	Sähköisen asioinnin ja automaation edistäminen mm. omatoimikirjastoja lisäämällä.	Työpanos esineiden käsittelystä ihmisen kohtaamiseen	Käynnissä, jatkuu edelleen.	Tikkurilan kirjastoon lisäaukioloa.		Prosessi jatkuu, kaikki välitavoitteet on saavutettu
Kaupunginkirjasto, Vainio	Logistiikan keventäminen uusin ratkaisuin.	Kuljetettava aineisto vähenee arviolta 50%	Syksy 2015 alkaen, kehitystyö jatkuu 2016.	Kellutus vakiintunut, kokoelmanhallinta toimii.		Kellutus toteutettu, säästöt ennakoidun suuruiset. Kokoelmanhallintaa kehitetään edelleen.

Sosiaali-ja terveydenhuollon TVO jatkotoimenpiteet

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Perhepalvelut; Cantell-Forsbom	**Suojattu viestinvälitys sekä asiakkaiden että yhteistyökumppaneiden kanssa:** - Asiakastyöhön koko sosiaalityössä 2015 - 2016 - Viestinvälityksen kumppanuusosio kaikkiin perhepalvelujen ostopalveluihin 2015 - 2016.	Sujuvoittaa asiakastyöprosessia, vähentää matkustustarvetta ostopalvelupaikkakunnille.	2015-2017	Suoran asiakastyön osuus työajasta lisääntyy.	○	Asia ei ole edennyt. Esitettyä määrärahaa ei ole saatu. Tavoitetta pyritään edistämään Digi-Vantaa -hankkeessa.
Perhepalvelut; Cantell-Forsbom	**Asiakkaan sähköisen ajanvarauksen käytön laajeneminen** (edellytyksenä Outlook yhteensopivuus): - Nuorten psykososiaaliset palvelut Nuppi 2016 - Aikuissosiaalityö kokonaisuudessaan 2016.	Itsepalvelun lisääntyminen, ajankäytön tehostuminen .	2016	Työajankäytön tehostuminen.	◔	Tilanne on pysynyt v. 2015 lopun tasolla. Sähköinen ajanvaraus käytössä Itä-Vantaan A-klinikalla, lastenvalvojien isyysasioissa ja perheneuvolassa tekstiviestimuistutuksen lähettämiseen asiakkaalle. Laajennukset suunniteltu vuodelle 2016.
Perhepalvelut; Cantell-Forsbom	**Lomakkeiden ja hakemusten sähköinen lähettäminen** - Perheneuvolat ja A-klinikat - jatkossa integrointi asiakas- ja potilastietojärjestelmiin.	Itsepalvelun lisääntyminen, ajankäytön tehostuminen .	2015-2017	Työajankäytön tehostuminen.	○	Asia ei ole edennyt. Esitettyä määrärahaa ei ole saatu. Tavoitetta pyritään edistämään Digi-Vantaa -hankkeessa.
Perhepalvelut; Cantell-Forsbom	**Tekstiviestimuistutus** Tekstiviestimuistutus varatuista ajoista - Lastenvalvojat, perheneuvola, nuorten psykososiaaliset palvelut Nuppi, A-klinikka, H-klinikka, aikuissosiaalityö.	Perumattomat poisjäännit vähenevät (hävikki vähenee).	2015-2017	Asiakastyöajan tehokkuus kasvaa.	○	Käytössä A-klinikalla ja perheasiainyksikön lastenvalvonnassa. Ei vielä laajentunut. Useissa yksiköissä henkilöstö lähettää manuaalisesti muistutuksen asiakkaalle varatusta ajasta.
Perhepalvelut; Cantell-Forsbom	**Asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin käyttöönoton edistäminen:** - Apotin käyttöönoton pilotointi lastensuojelussa.	Huomioitava investointina alkuvaiheessa, henkilökunta koulutettava hyvin.	2017	Tuottaa hyödyt myöhemmin.	○	Lastensuojelun vastaanottotiimit ovat osallistuneet lastensuojelun alkuarvioinnin Laava-projektiin Apottihankkeen yhteydessä. Laava- projektin päätösseminaari on 21.4.2016.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Perhepalvelut; Cantell-Forsbom	Perhep: Sosiaalihuoltolain toimeenpanolla vähennetään lastensuojeluasiakkuuksia.	- Lastensuojeluasiakkuuksien väheneminen - Palvelurakenne kevenee - Ls-toimenpiteet vähnenevät, mikä vähentää kunnan kustannuksia.	2015-2017	(Säästöt 2-3 vuoden viivellä).		Perhepalvelujen organisaation uudistaminen pilotein vastaamaan uuden sosiaalihuoltolain tavoitteita käynnistetty. Tammi-maaliskuussa lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaana oli 3 124 lasta, mikä on 6,7 % Vantaan 0-17-vuotiaista. Viime vuoden vastaavana ajankohtana asiakkaana oli 3 304 lasta (7,2 %).
Perhepalvelut; Cantell-Forsbom	Perhep: - HUS lastenspsykiatrian, perheneuvolan ja lastensuojelun asiakasprosessin leanaus.	Tarkoituksenmukainen palvelu asiakkaalle, palvelun sujuvuuden parantaminen.	2015-2016	Asiakkaan läpimenoaika lyhenee.		Lean-prosessi on totetettu ja siinä sovitut työkäytännöt ja -välineet on otettu käyttöön.
Perhepalvelut; Cantell-Forsbom	- Mielenterveyskuntoutujien asumispalveluprosessin tehostaminen erikoissairaanhoidosta asumispalvelujen kautta omaan vuokra-asuntoon.	- Asumisyksikössä toteutuva asumisaika lyhenee nykyisestä asiakkaan tarpeesen nähden liian pitkästä asumisajasta - Siirtoviivepäivät vähenevät.	2015-2017	- Kuukausivuokra= muutaman asumispalveluyksikön asumispäivä eli huomattavasti edullisempaa - Siirtoviivepäivä-kustannukset laskee.		Siirtoviivepäiviä ei ole syntynyt. Kevyemmän tuen asumispalvelun palveluntuottajat on kilpailutettu ja palvelua hankitaan asiakkaille.
Perhepalvelut; Cantell-Forsbom	Palvelusetelipalvelujen lisääminen - lapsiperheiden kotipalvelu.	Valinnanvapaus lisääntyy, purkaa ruuhkaa omista palveluista, vastaa asukasmäärän kasvuun.	2015-2017	Lakisääteiseen palvelutarpeeseen vastaaminen.		Palveluseteli otetaan käyttöön lapsiperheiden kotipalvelussa syksyllä 2016. Lisäksi selvitetään mahdollisuutta ottaa palveluseteli käyttöön sosiaalihuoltolain mukaisessa perhetyössä.
Talous- ja hallintopalvelut; Toiva	**Sähköisten ratkaisujen edistämisen - kokonaisuus** yhteistyössä tietohallinnon kanssa.	Työprosessien tehostuminen. Palvelukanavien monipuolistuminen. Työajan kohdentaminen enemmän palvelua tarvitseviin.	2015-2017	Toimialan tavoitteiden toteutuminen.		Yhteistyötä sähköisten ratkaisujen edistämiseksi tehty. Sähköisen asioinnin hanke ei ole edennyt täysin tavotteiden mukaisesti.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Talous- ja hallintopalvelut; Toiva	Palvelusetelijärjestelmää laajennetaan mikä edellyttää palvelusetelien hallintajärjestelmän käyttöönottoa. Kumppanuuksia lisätään monituottajuudella.	Mahdollistaa palvelusetelien laajan käytön, työprosessien tehostaminen.	2015-2017	Palvelusetelin käytön lisääminen ja laajentaminen ei toteudu ilman palvelusetelijärjes-telmän käyttöönottoa.		Sähköisen palvelusetelijärjestelmän käyttöönotto edennyt suunnitellusti.
Talous- ja hallintopalvelut; Toiva	**Asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin käyttöönoton edistäminen** Asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin käyttöönoton edistäminen.	Työprosessit tehostuvat, asiakas- ja potilastyön sähköiset ratkaisut käyttöön, seurannan kehittyminen	2015-2017	Tuottaa hyödyt myöhemmin		Markkinaoikeuden hylättyä hankintapäätöksestä tehdyn valituksen 3/2016, hanketta jatkettua suunnitellusti.
Talous- ja hallintopalvelut; Toiva	**Toimintaprosessien kehittäminen lean management -keinoin**: Koko henkilöstön Lean-koulutus ja lean-agenttien koulutus toimialalle	Hukan väheneminen prosesseissa, tehokkuus lisääntyy oleelliseen keskittymällä, palveluprosessiin sujuvuus, tuottavuuden lisääntyminen.	2015-2017	Tuottavuuden lisääntyminen.		Metropolia toteuttanut lean-koulutuksia toimialalla.
Terveyspalvelut; Kantonen	**Suojattu viestinvälitys sekä asiakkaiden että yhteistyökumppaneiden kanssa:** - Ennalta ehkäisevä terveydenhuolto: äitiys- ja lastenneuvoloissa sekä perheiden että yhteistyökumppaneiden kanssa 2015-17, - Terveysasemapalvelut (esim. listapotilaat, hoitotarvikejakelu) 2016 - Kuntoutus: esim. hoito-ohjeet / eri organisaatiot 2016.	Suorat asiakaskontaktit vähenevät, voidaan toteuttaa priorisointia ja kohdentamista tehokkaammin, asiakkaiden asiointitarpeet toteutuvat ja asiointimahdollisuudet monipuolistuvat.	2015-2017	Työajan tehostaminen.		Suojatun sähköisen viestinvälityksen edellytyksiä sosterissa selvitetään kaupunkitasoisessa sähköisen asioinnin hankkeessa. Neuvoloiden osalta ei ole toteutunut. Terveysasemapalveluissa suljettu viestinvälitys ei ole edelleenkään toteutunut teknisistä syistä. Eri terapiatoiminnoissa on valmisteltu asiakasohjeita, joita on saatavina sähköisesti.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Terveyspalvelut; Kantonen	**Asiakkaan sähköisen ajanvarauksen käytön laajeneminen** - Lääkärin vastaanottoajat 2016, laajennetaan sähköisen ajanvarauksen osuutta kaikista ajanvarausajoista - Silmänpohjavalokuvaus 2016.	Itsepalvelun lisääntyminen, ajankäytön tehostuminen, priorisointia ja tehokas, asiakkaiden asiointitarpeet toteutuvat ja asiointimahdollisuudet monipuolistuvat.	2016	Työajankäytön tehostuminen.		Sähköisen lääkärivastaanottoaikojen ajanvarauksen laajamittaisen lisäämisen esteenä on lainsäädännön velvoite hoidon tarpeen arvioinnista määräajassa, mahdollisuuksia mm. sähköisen hoidon tarpeen arviointiin selvitetään. Silmänpohjakuvausten osalta oma toiminta lakkautui, ja palvelu ostetaan HusKuvantamiselta, jonne sähköinen ajanvaraus on tulossa. Fysioterapia lisää sähköisen ajanvarauksen mahdollisuuksia koululaisille.
Terveyspalvelut; Kantonen	**Lomakkeiden ja hakemusten sähköinen lähettäminen** - EETH: äitiys- ja lastenneuvolat, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto 2015, - Terveysasemat: esitietolomakkeet, seurantalomakkeet 2016, - Kuntoutus; esitietolomakkeet 2016 - Jatkossa integrointi asiakas- ja potilastietojärjestelmiin.	Lomakkeet sujuvoittavat ja tehostavat vastaanottoprosessia.	2015-2016	Työajankäytön tehostuminen.		Neuvoloiden lomakkeiden sähköistystä valmisteltu alkuvuoden ajan, mutta käyttöönotto viivästynyt järjestelmän keskeneräisyyden takia syksyyn.Terveysasemilla ei toteudu teknisistä syistä. Kuntoutuksen esitietolomake on saatavissa sähköisesti, mutta tietoja ei voi siirtää potilastietojärjestelmään.
Terveyspalvelut; Kantonen	**Sähköisen terveystarkastuksen lisääminen työprosesseihin** 1. Pitkäaikaissairaiden terveystarkastukset 2015 2. Sydänpotilaan liikuntapolkumalli 2015 - Jatkossa integrointi potilastietojärjestelmiin.	Potilaan oma vastuu terveydestään ja hoidostaan painottuu.	2015-2017	Työajankäytön tehostuminen.		Sähköinen terveystarkastus toimii irrallisena, koska sitä ei voi integroida potilastietojärjestelmään. Sydänpotilaan liikuntapolkumalli on valmistunut alkuvuodesta ja on linkitetty potilastietojärjestelmään ja Avaimeen. Jalkautetaan 2016 aikana kaikille terveysasemille.
Terveyspalvelut; Kantonen	**Tekstiviestimuistutus**: Tekstiviestimuistutus varatuista ajoista (laajennus terveysasemille, neuvolaan ja kuntoutusyksikköön).	Perumattomat poisjäännit vähenevät (hävikki vähenee).	2015-2017	Asiakastyöajan tehokkuus kasvaa.		Tekstiviestimuistutus ei ole toteutunut teknisistä syistä.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Terveyspalvelut; Kantonen	Toimintaprosessien kehittäminen lean management -keinoin: Alatiesynnytys-, lonkka- ja reumaprosessit sekä sydämen vajaatoimintapotilaan prosessi leanataan yhdessä esh:n kanssa 2015-2016, lasten kehityksellisten häiriöiden hoitopolun leanaus yhdessä erikoissairaanhoidon kanssa, lastensuojeluprosessin mallintaminen terveyspalveluihin yhteistyössä perhepalvelujen kanssa.	Terpa: kustannukset vähenevät ja potilaan hoito sujuvoituu, päällekkäisyyden poistuu.	2015-2016	Tuottavuuden lisääntyminen.	◑	Reumapotilaan prosessi on valmistunut. Sydämen vajaatoimintaprosessin valmistelu on aloitettu. Lasten kehityksellisten häiriöiden hoitopolun leanaus on aloitettu.
Terveyspalvelut; Kantonen	Palvelusetelipalvelujen lisääminen: - Terveydenhuollon palvelusetelivalikoimaa laajannetaan.	Valinnanvapaus lisääntyy, purkaa ruuhkaa omista palveluista, vastaa asukasmäärän kasvuun.	2015-2017	Lakisääteiseen palvelutarpeeseen vastaaminen.	○	Palvelusetelin käyttö vastaanottotoiminnassa ei ole vielä toteutunut. Valmistelu on aloitettu. Kuntoutusyksikössä valmistelu on aloitettu.
Terveyspalvelut; Kantonen	**Asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin käyttöönoton edistäminen** - Apotin käyttöönoton pilotointi terveyspalvelujen toiminnoissa.	Huomioitava investointina alkuvaiheessa, henkilökunta koulutettava hyvin.	2017	Tuottaa hyödyt myöhemmin.	○	Apotti-asiantuntijat on valittu ja ovat aloittaneet työnsä.
Vanhus- ja vammaispalvelut; Aronkytö	Vanhusten avopalvelut: toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto.	Toiminnan tehostaminen, hukan välttäminen: 3,5 % vuosittaisen palvelujen kasvutarpeen kattaminen 2 %:lla.	2015-2017	Tuottavuuden lisääntyminen.	◔	Toiminnaohjausjärjestelmän pilotointi käynnistyy uudelleen Korson ja Tikkurilan kotihoidossa vkolla 16. Laajennus asteittain koko Vantaalle vuoden 2016 aikana.
Vanhus- ja vammaispalvelut; Aronkytö	Hoiva ja avopalvelut: työvoimaa käytetään joustavasti työvoimatarpeen ja sijaistarpeen mukaisesti.	Sijaistarpeen kasvun pysäyttäminen, varahenkilöstön pysyvyyden turvaaminen ja käytön tehostaminen.	2015-2017	Mitoituksiin pääseminen vähäisemmällä sijastyövoimalla.	○	Toimialalla käynnistetty vanhus- ja vammaispalvelujen uudenlaisen varahenkilöstömallin (resurssipooli) suunnittelu. Tavoitteena käynnistää resurssipooli Hoiva-asumisessa v. 2017 alusta ja myöhemmin laajentaa vanhusten avopalveluihin.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Vanhus- ja vammaispalvelut; Aronkytö	Kaunialan käytön tehostaminen ja hoivan palvelurakenneuudistuksen jatkaminen - Kaunialan sairaalan toiminnan kehittäminen kuntoutussairaalaksi ja asumispalveluksi.	Kaunialan laitospainotteisuuden vähentäminen ja asumispalvelujen lisääminen; kustannustaso asukasta kohden laskee.	2015-2017	Kustannustaso asukasta kohden laskee.		Laitoshoidon 75+ peittävyys 1,3 %.
Vanhus- ja vammaispalvelut; Aronkytö	Sairaala: AKOS2 laajennus, 17 paikkaa lisää.	Vähentää erikosisairaanhoidon palvelujen kysynnän kasvua ja esh-menoja.	2016-2017	Vähentää erikosisairaanhoidon palvelujen kysynnän kasvua ja esh-menoja.		AKOS2 laajennus toteutuu vuoden 2016 loppuun mennessä (kosteusvaurion korjaus), jolloin toteutuu 15 lisäpaikan tavoite.
Vanhus- ja vammaispalvelut; Aronkytö	Palvelusetelipalvelujen lisääminen: - hoivan palveluseteli - kotihoidon palveluseteli.	Valinnanvapaus lisääntyy, purkaa ruuhkaa omista palveluista, vastaa ikääntyneiden määrän kasvuun. Palvelusetelin käytön lisääminen sähköisen järjestelmän myötä.	2015-2017	Lakisääteiseen palvelutarpeeseen vastaaminen.		PSOP-järjestelmää ollaan ottamassa käyttöön. Omaishoidon tuen vapaapäivien palveluseteli on hyväksytty sosiaali- ja terveyslautakunnassa. Kotihoidon palveluseteliä valmistellaan. Hoiva-asumisessa palveluseteliasiakkaita 25 (29.2.2016).
Aronkytö, Cantell-Forsbom, Kantonen	Joustava työvoiman käyttö - Toimiapaikkariippumaton työvoiman liikkuminen toimialan sisällä - Vakanssisiirrot toimialan sisällä. - Työkierto tukemaan sijaisjärjestelyä	Ulkopuolisen työvoiman käytön minimoiminen, ylitöiden vähentäminen.	2015-2017	Kustannustehokkuus lisääntyy.		Seuren käytön periaatteet käyty läpi ja selkeytetty yhteiset menettelytavat. Ylityökriteereitä täsmennetty.
Aronkytö, Cantell-Forsbom, Kantonen	Työvuorosuunnittelun tehostaminen - Tarkoituksenmukainen työaikamuoto - Arvioidaan työvuorosuunnittelu ja toiminta.	Ulkopuolisen työvoiman käytön minimoiminen, ylitöiden vähentäminen.	2015-2017	Kustannustehokkuus lisääntyy.		Työaikoja muutettu tarkoituksenmukaisemmiksi (esim. osastnohoitaja jaksotyöstä yleistyöaikaan).
Aronkytö, Cantell-Forsbom, Kantonen	Varahenkilöstön käytön tehokkaampi ja joustavampi suunnittelu. Varahenkilöstön pysyvyyden parantaminen.	Ulkopuolisen työvoiman käytön minimoiminen, ylitöiden vähentäminen.	2015-2017	Kustannustehokkuus lisääntyy.		Vanhus- ja vammaispalvelujen uudenlaisen varahenkilöstömallin (resurssipoolin) suunnittelua jatkettu.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Aronkytö, Cantell-Forsbom, Kantonen, Toiva	Sairauspoissaolojen ennaltaehkäisy: terveysjohtamisen malli ja eVälke käytössä.	Sairaspoissaolot vähenevät, toimialan varhemaksut vähenevät.	2015-2017	Kustannustehokkuus lisääntyy.		Terveysjohtamisen liittyviä toimenpiteitä jatkettu, eVälkettä hyödynnetään. Tuunattu työ otettu toimialalla systemaattiseen käyttöön. Sairauspoissaolot raportoitavissa myöhemmin.

Maankäytön-, ympäristön ja rakentamisen toimialan TVO jatkotoimenpiteet

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Johto ja kaikki tulosalueet	Yhden luukun periaatteen laajentaminen ja palvelupisteen keskittäminen.	Toiminnan tehokkuus paranee ja samalla asiakastyytyväisyys lisääntyy.	2015-2016	Tilatehokkuus paranee Lupakäsittelyajat lyhenee Asiakas- tyytyväisyys lisääntyy	◕	Toimialan keskitetty asiakaspalvelupiste aloittaa 1.6.2016
Kaupsu/ Tike/ Kuntek/ Rava	Mallinnuksen laajentaminen koko toimialan toimintoihin. Kaikki merkittävä suunnittelu tehdään tietomallinnuksella, esim. 3D. Lisää työtä, mutta havainnollistaa lopputulosta.	Toiminnan tehokkuus ja laatu lisääntyvät kun mallinnuksen hyödyt konkretisotuvat.	2015-2018	Mallinnuksen hyödyt konkretisoituvat. Kustannustehok-kuus paranee.	◑	Sukare POC-vaiheessa. Mallinnettuja kohteita; Vaaralanpuiston pk, Itä-Hakkilan pk, Korson vanhustenkeskus ja Martinlaakson pk.
Kuntek/ Henry Westlin, Tike/ Pekka Wallenius	Investointisuunnittelun uusi toimintamalli.	Toiminnan tehokkuus, sunnitelmallisuus ja kustannustietoisuus lisääntyy.	2015-2016	Toimitilamäärän kasvu-% pienenee	◑	Toimitilamallia sovelletaan tulevissa alueellisissa esiselvityksissä kesän aikana.
Kaupsu/ Tarja Laine YPA/ Leea Markkula-Heilamo	Asuntokaavoituksen lisääminen +25%.	Asuntotuotanto lisääntyy ja asiakastyytyväisyys paranee.	2015-2018	250 000 k-m2	○	Kaavoitusohjelmaa toteutetaan suunnitelmallisesti.
Kuntek/ Henry Westlin, Tike/ Pekka Wallenius	Hankintojen johtamisen kehittäminen. Hankintaprosessit kuvataan (IMS) ja selkeytetään sekä yhteen sovitetaan hankintakeskuksen vastaavien kanssa.	Toimialan hankintojen tehokkuus ja laatu sekä kustannustietoisuus lisääntyy.	2015-2016	Hankintaprosessin hallinnan kautta kustannustehok-kuus lisääntyy	●	Hankintojen vastuujakotaulukko on laadittu ja sovittu.
Kuntatekniikan keskus/Henry Westlin	Julkisen kaupunkitilan laatutason optimointi rakentamis- ja ylläpitokustannusten kannalta.	Toiminnan tehokkuus ja kustannustietoisuus lisääntyy.	2015-2018	Suoritteet (m2) lisääntyvät (Kadut ja puistot)	◔	Rakentamisohjelmaa toteutetaan kustannustehokkaasti. Urakkakohteiden kustannustaso on pysynyt erittäin matala.
THP/ Sari Saarinen ja kaikki tulosalueet	Sairauspoissaolojen vähentäminen ja ennaltaehkäiseminen.	Poissaolojen vähentäminen 4,1 % -> 3,6 %.	2015-2017	3,6% (vaikutus n. 100teur)	◔	Tapauskohtainen poissaolojen syiden arviointi ja aktiivisen välittämisen toimet; työkuormituksen keventäminen ja työpisteiden parannukset.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Johto ja kaikki tulosalueet	Pitkäaikaistyöttömien työllistäminen.	Työmarkkinatuen määrän hillintä.	2015-2017	Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita 33		Kuntatekniikan keskuksessa ylläpidon puolelle on saatu otettua ryhmä palkkatuen avulla palkatun työnjohtajan vetämänä. Toimintamallia on jatkettu ja laajennettu.
Tike / Pekka Wallenius	Energiatehokkuuden parantaminen Esco-hankkeiden kokemusten perusteella.	Energiansäästö erikseen valituissa kohteissa säästövaroin toteutettavien investointien avulla.	2015-	Energiansäästö n. 200 teur/v		Ensimmäisen vaiheen säästöt toteutuneet tavoitteen mukaisesti. Toisen vaiheen kilpailutus käynnissä.
Kaupunkisuunnittelu Tilakeskus	Uusiutuvan energian käytön edistäminen.	Mahdollistetaan kaavoituksella aurinkoenergian tehokas hyödyntäminen rakentamisessa.	2015-	Systemaattisesti kaavoissa 2016 alkaen		Uusiutuvan energian käyttöä edistetään kaavasuunnitelmissa jatkossa.
Tike / Pekka Wallenius	Kustannustehokas ja laadukkaampi kiinteistönpito uuden kiinteistöhallintajärjestelmän avull.a	Toiminnan ohjaus ja tuottavuus tehostuu, tiedonhallinta paranee, asiakaspalvelu paranee, investointisuunnittelu ja hankehallinta tehostuu, kiinteistöjen kunnon seuranta ja kunnossapito tehostuu jne.	2015-	Taloudelliset säästöt järjestelmä-hankinnan kannattavuus-laskelman mukaisesti		Vuokraustoimintojen käyttöönotto viivästyy parilla kuukaudella mm. SAP-integraatiovalmiuksien takia.

16 § **Vantaan Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016 - 2017**

VD/6191/05.04.00/2015
JTS/TA/MP/LL

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 980/2012 (ns. vanhuspalvelulaki) astui voimaan 1.7.2013. Vanhuspalvelulain § 5 mukaan kunnan on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnitelma on laadittava osana kunnan strategista suunnittelua. Sen hyväksyy kunnanvaltuusto ja se on tarkistettava vuosittain.

Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma vuosille 2016–2017 on jatkoa Vantaan ikääntymispoliittiselle ohjelmalle (Viksu), joka päättyi vuoden 2015 lopussa. Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma on valmisteltu yhteistyössä kaupungin eri toimijoiden, sidosryhmien ja Vanhusneuvoston kanssa. Marraskuussa 2015 pidetyssä vanhusneuvoston ja vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalueen yhteisessä työpajassa määriteltiin hyvinvointisuunnitelman ikäihmisten hyvinvointia edistävät keskeiset painopistealueet. Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma vuosille 2016–2017 sisältää myös suunnitelmakaudella tehtävät toimenpiteet vastuutahoineen. Toimenpiteillä parannetaan vantaalaisten ikäihmisten hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista.

Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016–2017 sisältää:
- ikääntyneen väestö hyvinvoinnin tilan arvioinnin
- tavoitteet ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tukemiseksi ja kehittämiseksi
- eri toimialojen vastuut toimenpiteiden toteuttamisessa
- kuvauksen siitä, miten kunta toteuttaa yhteistyötä kunnan eri toimialojen, julkisten tahojen, yritysten ja järjestöjen ja muiden yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa
- toimenpideohjelman.

Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman 2016–2017 viisi keskeistä ikääntyneiden hyvinvoinnin ylläpitämiseen ja parantamiseen tähtäävää tavoitetta ovat:
- kotona asumisen tukeminen
- yksinäisyyden vähentäminen
- asiakaskeskeisyyden parantaminen
- esteettömyys
- liikuntakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen.

Tavoitteille on asetettu yhteensä 13 toimenpidettä ja niille aikataulut, vastuutahot ja tuotokset. Hyvinvointisuunnitelmassa esitellään Vantaalla käynnissä olevat ja suunnitellut vanhuspalvelujen kehittämistoimenpiteet. Nämä toimenpiteet raportoidaan vanhuspalvelulain raportoinnin yhteydessä sosiaali- ja terveyslautakunnalle vuosittain.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 9.5.2016 § 8

Vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja va. esitys:
Päätetään
a) hyväksyä Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016–2017 omalta osalta ja esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016–2017 hyväksytään ja
b) oikeuttaa valmistelevan työryhmän tekemään tekniset muutokset.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 16

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) esittää Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016–2017 kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi, ja
b) oikeuttaa valmisteleva työryhmä tekemään suunnitelmaan tarvittavat tekniset muutokset.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016–2017

Täytäntöönpano: esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja va. Timo Aronkytö, puh. 09 8392 1072,
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016-2017

Vantaa
Vanda

Sisällys

1 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTISUUNNITELMAN TAUSTA JA TARKOITUS 2

2 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTISUUNNITELMAN VALTAKUNNALLISET JA VANTAALAISET LÄHTÖKOHDAT .. 4

3 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTI VANTAALLA 6

4 VANTAAN KAUPUNGIN TOIMINTA IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINNIN EDISTÄMISESSÄ 11

4.1 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALALLA 12

4.1.1 Vanhuspalvelut 14

4.1.2 Terveyspalvelut 22

4.1.3 Ikääntyneen väestön hyvinvointiin liittyvät suunnitelmat 24

4.2 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN KONSERNI- JA ASUKASPALVELUJEN TOIMIALALLA 28

4.3 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN SIVISTYSTOIMEN TOIMIALALLA 29

4.4 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALALLA 32

5 VANHUSNEUVOSTO JA YHTEISTYÖVERKOSTOT IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINNIN EDISTÄMISESSÄ 34

6 TOIMENPITEET JA VASTUUT 38

7 HYVINVOINTISUUNNITELMAN SEURANTA 41

LÄHTEET 42

1 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTISUUNNITELMAN TAUSTA JA TARKOITUS

Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016—2017 sisältää:

- ikääntyneen väestö hyvinvoinnin tilan arvioinnin
- tavoitteet ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tukemiseksi ja kehittämiseksi
- eri toimialojen vastuut toimenpiteiden toteuttamisessa
- kuvauksen siitä, miten kunta toteuttaa yhteistyötä kunnan eri toimialojen, julkisten tahojen, yritysten ja järjestöjen ja muiden yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa
- toimenpideohjelman.

Odotettavissa oleva elinikä on vuosi vuodelta kasvanut. Suomessa ja Vantaalla miehet elävät keskimäärin 76 ja naiset 83 vuotta. Valtaosa 65 vuotta täyttäneistä ja suurin osa 75 vuotta täyttäneistä henkilöistä on aktiivisia ja osallistuvia kansalaisia ja kuntalaisia. Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012), ns. vanhuspalvelulaki, kattaa sekä ikääntyneen väestön että iäkkään henkilön. Ikääntyneellä väestöllä tarkoitetaan eläkeikäistä väestöä ja iäkkäällä henkilöllä sellaista ikääntyneeseen väestöön kuuluvaa henkilöä, jolla toimintakyky on heikentynyt ikääntymiseen liittyvien syiden johdosta (STM & Suomen Kuntaliitto 2013).

Vantaan väestö vanhenee nopeasti ja myönteisestä hyvinvointikehityksestä huolimatta palvelujen tarve ja kysyntä kasvavat nopeasti. Tiukkenevan talouden myötä palvelujen tarve kasvaa nopeammin kuin käytettävät voimavarat.

Vantaalla nostettiin jo vuonna 2006 kaupungin kriittiseksi menestystekijäksi "Yhteinen vastuu hyvästä vanhuudesta". Tämän lisäsi kaikilla toimialoilla on ikäihmisille suunnattua palvelutuotantoa ja toimialojen välinen yhteistyö on tiivistä. Ikäihmisten palvelujen laatusuosituksessa (STM 2013) korostetaan palvelurakenteiden ja sisällön kehittämisessä toimintakyvyn parantamista, itsenäisen selviytymisen vahvistamista, aktiivisen osallistumisen lisäämistä, esteettömän ympäristön luomista ja kansalaisten yhdenvertaista oikeutta palveluihin. Ikääntyneiden neuvonta ja ohjaus ovat tärkeitä palvelumuotoja, joilla vahvistetaan itsenäistä elämää. Tärkeimpinä tavoitteina ovat hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, ennalta ehkäisevä toiminta, kotona asumisen tukeminen sekä kattava yksilökohtainen palvelutarpeen arviointi.

Vanhuspalvelulaki (980/2012) ja laatusuositus (STM 2013) velvoittavat kuntia laatimaan toimialojen yhteistyönä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman, jonka tavoitteena on turvata hyvä ikääntyminen ja parantaa palveluja. Vanhuspalvelulaki määrittää tarkemmin ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman sisältöä.

Suunnitelman tavoitteena on

- tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista
- parantaa ikääntyneen väestön mahdollisuutta osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen kunnassa

- parantaa iäkkään henkilön mahdollisuutta saada laadukkaita sosiaali- ja terveyspalveluja sekä ohjausta muiden tarjolla olevien palvelujen käyttöön yksilöllisten tarpeittensa mukaisesti ja riittävän ajoissa silloin, kun hänen heikentynyt toimintakykynsä sitä edellyttää
- vahvistaa iäkkään henkilön mahdollisuutta vaikuttaa hänelle järjestettävien sosiaali- ja terveyspalvelujen sisältöön ja toteuttamistapaan sekä osaltaan päättää niitä koskevista valinnoista.

Vanhuspalvelulain (980/2012) mukaan kunnan on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntouttavia toimenpiteitä. Suunnitelman hyväksyy kunnanvaltuusto ja se on tarkistettava valtuustokausittain. Suunnitelma on osa kunnan kuntastrategiaa ja kunnan muuta strategista johtamista. Suunnitelman tulee täyttää laissa suunnitelmalle asetetut tavoitteet. (STM & Suomen Kuntaliitto 2013.)

Vantaalle on laadittu vuosille 2010—2015 ikääntymispoliittinen ohjelma Viksu. Ohjelma antoi suuntaviivat yhteistyölle ja palvelujen kehittämiselle huomioiden kaikki kaupungin toimijat. Yhteisen vastuun konkreettiseksi toteuttamiseksi muodostettiin toimijaverkostoja. Ikääntymispoliittinen ohjelma Viksu sisälsi kuusi palvelulupausta, joille asetetut tavoitteet ohjasivat ikäihmisten hyvinvoinnin edistämistä, osallisuuden lisäämistä ja palvelujen kehittämistä. Ohjelman etenemisestä raportoitiin vuosittain kaupunginvaltuustolle. Vantaan ikääntymispoliittisen ohjelman aikana toteutettiin useita ikäihmisten palvelujen parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä, kuten laadittiin senioreille nettisivut, päivitettiin ikäihmisten palveluopas, laajennettiin Seniori-infoja kaikkiin yhteispalvelupisteisiin, aloitettiin senioreiden ohjaus kirjastoissa, toteutettiin erilaisia kampanjoita ja toteutettiin IKÄPALO-hanke.

Vantaan vanhuspoliittisen ohjelman auditointi toteutettiin 1.9.2014—15.1.2015. Auditoinnin tavoitteena oli Viksun ohjelmatyön arviointi kokonaisuutena. Selvityksen perusteella ohjelma oli selkeä ja siinä tavoiteltiin oikeita asioita. Viksun nähtiin kehittäneen yhteistyötä eri toimialojen ja tulosyksiköiden viranomaisten sekä kolmannen sektorin ja vapaaehtoistyön kesken. Keskeisimpiä haasteita ohjelman aikana oli resurssien puute, eivätkä päättäjät nähneet Viksun jatkamista samanlaisena ohjelmatyönä tarkoituksenmukaisena.

Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma vuosille 2016—2017 on jatkoa ikääntymispoliittiselle ohjelmalle, joka päättyi vuoden 2015 lopussa. Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmaa on työstetty yhteistyössä vanhusneuvoston kanssa marraskuussa 2015 pidetyssä vanhusneuvoston ja vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalueen yhteisessä työpajassa. Työpajassa määriteltiin hyvinvointisuunnitelman ikäihmisten hyvinvointia edistävät keskeiset painopistealueet. Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma vuosille 2016—2017 sisältää myös suunnitelmakaudella tehtävät toimenpiteet vastuutahoineen. Toimenpiteillä parannetaan vantaalaisten ikäihmisten hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista.

2 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTISUUNNITELMAN VALTAKUNNALLISET JA VANTAALAISET LÄHTÖKOHDAT

Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma on osa Vantaan kaupungin strategiaa, jossa on määritelty Vantaan arvot, visio ja strategiset painopistealueet.

Hallitusohjelman (29.5.2015) ikäihmisiä koskeviksi kärkihankkeiksi on nostettu palvelujen asiakaslähtöisyys, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, ikäihmisten kotihoidon kehittäminen ja omaishoidon vahvistaminen.

Hallituksen strategisen ohjelman (29.5.2015) tavoitteena on, että suomalaiset voivat paremmin ja kokevat pärjäävänsä erilaisissa elämäntilanteissa. Painopiste on ennaltaehkäisyssä, hoitoketjujen sujuvuudessa, henkilöstön hyvinvoinnin tukemisessa ja tietojärjestelmien toimivuudessa (Hallituksen strateginen ohjelma 2015.)

Hallitusohjelman ikäihmisiä koskeviksi kärkihankkeiksi on nostettu palvelujen asiakaslähtöisyys, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, ikäihmisten kotihoidon kehittäminen ja omaishoidon vahvistaminen. Ohjelman tavoitteena on varmistaa vanhuspalvelulain toteutuminen ja lisätä kotihoitoa (Hallituksen strateginen ohjelma 2015).

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma on osa Vantaan kaupungin strategiaa ja strategista johtamista. Vantaan kaupungin strategia laaditaan valtuustokausittain neljäksi vuodeksi. Valtuustokauden strategiassa määritellään kaupungin visio, arvot sekä strategiset painopistealueet.

Vantaan visio 2025

Vakavarainen Vantaa on kansainvälinen kestävän kasvun keskus, jossa kaupunkia ja palvelujen laatua kehitetään yhdessä asukkaiden kanssa. Vantaa on asukkaille turvallinen kotikaupunki, yrityksille Suomen paras kumppani ja työntekijöille maan parhaiten johdettu kaupunki.

Vantaan kaupungin toiminnassa korostetaan läpinäkyvyyttä. Kaupungin arvot ovat yhteinen käsitys siitä, mikä meille on tärkeää ja arvokasta. Ne ohjaavat kaupungin päätöksentekoa ja koko organisaation toimintaa. Kaupunki on sitoutunut tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen toiminnassaan ja päätöksenteossaan. Toimialoilla voi lisäksi olla oman toimintansa kannalta määriteltyjä eettisiä periaatteita.

Vantaan kaupungin arvot

INNOVATIIVISUUS

Innovatiivisuus on kykyä tuottaa Vantaalle uusia hyödyllisiä muutoksia ja toimia suunnannäyttäjänä sekä rohkeutta etsiä uusia entistä parempia tapoja järjestää palveluja kuntalaisen hyväksi.

KESTÄVÄ KEHITYS

Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

YHTEISÖLLISYYS

Yhteisöllisyys on osallisuutta ja aktiivisuutta sekä vastuullisuutta yhteisten tavoitteiden saavuttamisessa. Vantaalainen yhteisöllisyys on yhteishengen luomista sekä kumppanuutta yritysten ja kuntalaisten kanssa.

Vantaan kaupungin keskeinen strateginen tavoite on palvelujen uudistaminen, joka sisältää

- ennalta ehkäisyn ja oman elämän hallinnan lisäämisen
- kuntalaisten osallistumisen palvelujen kehittämiseen
- laadukkaat ja kustannustehokkaat palvelut
- vaihtoehtoiset palvelujentuottamistavat
- sähköisten palvelujen lisäämisen.

Vantaan kaupungin ohjelmatyötä ollaan uudistamassa seuraavalle strategiakaudelle, jolloin kuntalaisten hyvinvointia käsittelevistä ohjelmista ja suunnitelmista tehdään yksi kokonaisuus. Jotta tämä onnistuu, nykyisiä ohjelmia ja suunnitelmia jatketaan tai päivitetään kevyesti voimassa olevan strategiakauden loppuun. Tämä ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma on laadittu vuosille 2016—2017. Seuraavalla strategiakaudella ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma on osa kuntalaisten hyvinvointiohjelmaa.

3 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTI VANTAALLA

Vuonna 2015 Vantaan väkiluku oli 210 803 henkeä.
Yli 65-vuotiaita oli 30 540, mikä on 14,5 % kaupungin väestöstä.
Yli 75-vuotiaita oli 11 075, mikä on 5,3 % kaupungin väestöstä.
Vantaan väestö ikääntyy kuusikkokunnista (Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku, Tampere, Oulu) eniten.
75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa vuoteen 2020 mennessä keskimäärin 600 henkilöllä vuodessa.
Dementia on suurin iäkkäiden ihmisten pitkäaikaisen hoidontarpeen aiheuttaja.

Hyvinvointia synnyttäviä tekijöitä on monia ja niihin liittyy aina yksilökohtaisuutta. Terveys ja toimintakyky ovat hyvinvoinnin keskeisimpiä ulottuvuuksista. Muita osatekijöitä ovat koulutus, työllisyys, asumisolot, asuinympäristö, perhesuhteet, sosiaaliset suhteet sekä taloudelliset ja poliittiset voimavarat. Eläkkeelle siirryttäessä samat tekijät ovat edelleen löydettävissä hyvinvoinnin taustalta, vaikka seniorit eivät enää ole työelämässä. Iäkkäiden toimintakyky, terveys, sairastavuus ja kuolleisuus vaihtelevat huomattavasti mm. koulutuksen, aiemman ammatin, tulojen ja asumismuodon mukaan. Erot ovat osittain limittäisiä sukupuolen, siviilisäädyn ja etnisen ryhmän kanssa. (STM 2008.)

Väestön määrän kehitys Vantaalla sekä ennuste 2014—2040 on kuvattu kuviossa 1. Vuodenvaihteessa 2014—2015 Vantaan väkiluku oli 210 803. Väestönkasvua vuodesta 2013 vuoteen 2014 oli 1,3 prosenttia eli 2 705 henkeä. 75 vuotta täyttäneitä näistä oli 11 075 henkilöä, mikä tarkoittaa 5,3 % väestöstä. Yli 64-vuotiaita oli 30 540, mikä tarkoittaa 14,5 % väestöstä. Koko maassa 65 vuotta täyttäneiden osuus oli selvästi suurempi (19,9 %) kuin Vantaalla tai naapurikaupungeissa. Vantaan ikärakenne on kuudesta suurimmasta kaupungista nuorimmasta päästä, mutta väestö ikääntyy nopeimmin. Vantaalla 75 vuotta täyttäneiden määrä on vuosina 2010—2014 kasvanut 25,3 % (2 233 henkeä) ja 85 vuotta täyttäneiden määrä on kasvanut 31,9 % (570 henkeä).

Vantaan kaupungin väestön ikärakenne muuttuu siis tulevina vuosina. Vanhuuseläkeikäisten (kaikki yli 65 vuotta täyttäneet) määrä lisääntyy Vantaalla eniten kaikista ikäryhmistä. Yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä kasvaa nykyisestä 14 prosentista yli 20 prosenttiin. Vuoteen 2024 mennessä ikäryhmän koko suurenee hieman yli 40 000 henkilöön ja vuonna 2040 heitä ennustetaan asuvan Vantaalla yli 52 000 henkilöä, kun nykyinen määrä on noin 29 000 henkilöä, ts. ikäryhmän määrä lisääntyy yli 20 000 henkilöllä.

75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa ennustekaudella 2040 mennessä keskimäärin 700 henkilöllä vuodessa. 75 vuotta täyttäneitä on vuonna 2040 ennusteen mukaan 29 805 henkilöä, mikä on 11,5 % väestöstä (Kuvio 1). Verrattuna nykytilanteeseen 75 vuotta täyttäneiden määrä lisääntyy siis noin 18 000 henkilöllä. Kaikista vanhimpien ikäryhmän, 85 vuotta täyttäneiden määrän ennustetaan lähes kaksinkertaistuvan seuraavan kymmenen vuoden aikana yli 4 000 henkilöön ja vuoteen 2040 mennessä kasvavan lähes 11 000 henkilöön. (Vantaan kaupunki 2014c, 2014d.)

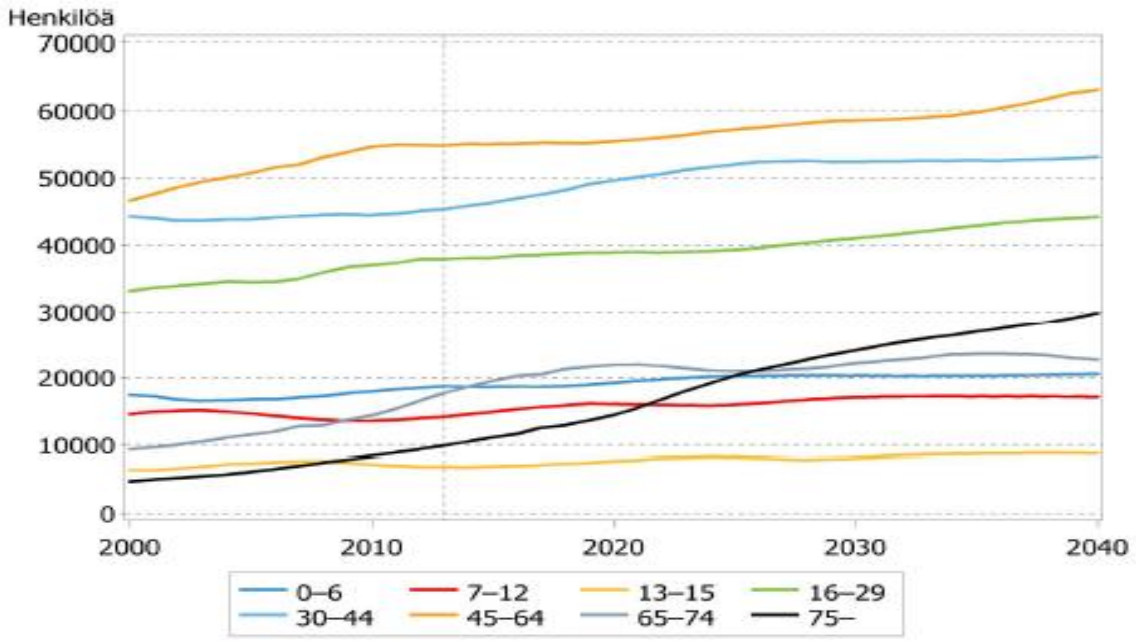

KUVIO 1. Väestön määrän kehitys Vantaalla ikäluokittain vuosina 2000—2013 ja ennuste 2014—2040 (Vantaan kaupunki 2014c)

Vähintään 65 vuotta täyttäneistä on syntyperäisiä vantaalaisia vain 3 prosenttia. Helsingissä syntyneitä on 18 prosenttia ja ylipäätään Uudellamaalla syntyneitä 27 prosenttia. Muissa maakunnissa syntyneitä vähintään 65-vuotiaita nykyisiä vantaalaisia on eniten Pohjois-Karjalasta ja Pohjois-Savosta, kummastakin noin 7,5 prosenttia. Äidinkielenään vähintään 65-vuotiaista vantaalaisista yli 92 prosenttia puhuu suomea, reilu 5 prosenttia ruotsia ja 2 prosenttia jotain muuta kieltä.

Kun asuntokuntia, jossa vanhin on täyttänyt 65 vuotta, tarkastellaan vanhimman jäsenen sukupuolen mukaan, naisista on naimattomia 10 prosenttia, naimisissa olevia 25, eronneita 27 sekä leskiä 38 prosenttia. Jos taas asuntokunnan vanhin on mies, on naimattomia vain 6 prosenttia, naimisissa olevia 69, eronneita 15 ja leskiä 11 prosenttia. (Vantaan kaupunki 2014e.) Yksinasuvia vähintään 65-vuotiaiden asuntokuntia oli vuoden 2013 alussa 9 465. Niistä vähintään 75-vuotiaiden asuntokuntia oli 4 300 ja vähintään 85-vuotiaiden asuntokuntia 1 130. Kaikissa ikäryhmissä yksinasuvia naisia on huomattavasti enemmän kuin miehiä. Vähintään 65 vuotta täyttäneistä yksinasuvista oli naisia 7 190 (76 %), vähintään 75 vuotta täyttäneistä heitä oli 3 440 (80 %) ja 85 vuoden iän saavuttaneista 935 (83 %). (Vantaan kaupunki 2014e.) Vantaan kotihoidon asiakkaista noin 70 prosenttia on naisia. Leskiä tai eronneita kotihoidon asiakkaista on 68 prosenttia.

TAULUKKO 1. Keskimääräiset eläkkeet (€/kk) eläkelajin ja sukupuolen mukaan isoissa kaupungeissa v. 2012 (Vantaan kaupunki 2014b)

Alue, sukupuoli	vanhuuseläke	työkyvyttömyyse.	työttömyyseläke	osa-aikaeläke	perhe-eläke
Vantaa, yhteensä	1 819	1 203	1 207	764	1 555
■ miehet	2 159	1 305	1 430	928	1 333
■ naiset	1 533	1 103	1 092	521	1 611
Espoo, yhteensä	2 172	1 215	1 309	907	1 984
■ miehet	2 756	1 304	1 618	1 170	1 580
■ naiset	1 731	1 131	1 127	743	1 890
Helsinki, yhteensä	1 985	1 152	1 128	858	1 795
■ miehet	2 442	1 199	1 216	1 056	1 556
■ naiset	1 694	1 103	1 075	736	1 844
Oulu, yhteensä	1 658	1 096	1 049	766	1 429
■ miehet	1 921	1 160	1 174	942	1 301
■ naiset	1 465	1 032	998	647	1 459
Tampere, yhteensä	1 650	1 074	1 071	790	1 492
■ miehet	1 988	1 150	1 167	951	1 362
■ naiset	1 423	1 000	1 039	675	1 517
Turku, yhteensä	1 674	1 081	1 055	761	1 532
■ miehet	2 009	1 145	1 110	915	1 421
■ naiset	1 451	1 023	1 034	656	1 553

Keskimääräinen vantaalaisen vanhuseläke vuonna 2012 oli 1 819 €/kk, kun Espoossa tämä oli 2 172 ja Helsingissä 1 985 (Taulukko 1). Miesten ja naisten välillä on eroa; miesten keskimääräinen eläke oli 2 159, kun naisten 1 533 €/kk. (Vantaan kaupunki 2014b.)

Alle 65-vuotiailla vantaalaisilla naisten keskimääräiset valtionveronalaiset tulot olivat vuonna 2012 vain 77 prosenttia miesten vastaavista tuloista. Vähintään 65 vuotta täyttäneillä naisten tulot olivat pienemmät, 68 prosenttia miesten tuloista. Naisten ja miesten välinen tuloero oli supistunut nuoremmassa ikäryhmässä neljällä prosenttiyksiköllä, kun taas 65 vuotta täyttäneillä naisten ja miesten välinen tuloero oli kymmenessä vuodessa hieman kasvanut. (Taulukko 2.)

TAULUKKO 2. Tulot ja tulonsaajat vuosina 2003 ja 2012 iän mukaan (Vantaan kaupunki 2014e)

Ikä-ryhmä	tulonsaajat (lkm) 2003		2012		muutos (%) 2003–2012		keskim. tulot/tulonsaaja (€) 2003		2012		muutos (%) 2003–2012	
	miehet	naiset	miehet	naiset	miehet	naiset	miehet	naiset	miehet	naiset	miehet	naiset
65+v	7 145	10 240	12 124	16 462	69,7	60,8	21 365	14 715	30 501	20 655	42,8	40,4
muut	64 927	66 614	70 120	69 218	8,0	3,9	27 640	20 040	35 691	27 580	29,1	37,6

Ikäihmisten terveys ja hyvinvointi

Suomalaisten keskimääräinen terveydentila on viime vuosikymmeninä monessa suhteessa kohentunut, mutta sosioekonomiset terveyserot ovat pääosin säilyneet ennallaan tai jopa kasvaneet. Elinajan odotteessa erot ilmenevät selvästi. Tämä näkyy myös eläkeikäisessä väestössä. Korkeammin koulutettujen toimintakyky on matalammin koulutettuja parempi. (Helldan & Helakorpi 2014.) Toimintakyvyn heikentyessä ikääntyneen haavoittuvaa asemaa lisää huono taloudellinen tilanne, yksin ja varsinkin syrjässä asuminen, puutteellinen asunto ja asuinympäristö sekä omien tukihenkilöiden puute. Kokonaisvaltainen kuva väestön hyvinvoinnista edellyttää eri ulottuvuuksien ja näkökulmien huomioon ottamista. Elämänlaadussa on kyse yksilön arviosta elämästään siinä kulttuuri- ja arvoympäristössä, jossa hän elää ja suhteessa hänen omiin päämääriinsä, odotuksiinsa, arvoihinsa ja muihin hänelle merkityksellisiin asioihin. (Helldan & Helakorpi 2014.)

Eläkeikäisten itse arvioima terveydentila koko Suomessa on kohentunut tasaisesti 1990-luvun alusta vuoteen 2013. Terveytensä hyväksi tai melko hyväksi kokevien osuus vuonna 2013 oli 53 % sekä miehistä että naisista. Alkoholinkäyttö on kuitenkin eläkeikäisessä väestössä molemmilla sukupuolilla lisääntynyt ja raittiiden osuus vähentynyt viimeisten vuosikymmenien aikana. Alkoholinkäyttö on lisääntynyt erityisesti 65—69 -vuotiailla. (Helldan & Helakorpi 2014.)

Kaikista vantaalaisista 53 prosenttia kokee elämänlaatunsa keskimäärin hyväksi. 75 vuotta täyttäneistä vastaavasti 45 prosenttia, miehistä 53 prosenttia ja naisista 37 prosenttia. Elämänlaatua kyselyssä mitattiin neljän ulottuvuuden eli fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja ympäristöulottuvuuden kautta. (Kaikkonen ym. 2014.)

Dementia on suurin iäkkäiden ihmisten pitkäaikaisen hoidon tarpeen aiheuttaja (Sulkava 2005). Ikääntyvän väestön määrän kasvaessa myös dementiaa sairastavien määrä tulee kasvamaan. Kuviossa 2 on ennuste keskivaikeaa tai vaikeaa dementiaa sairastavien määrän kehityksestä vuosina 2014—2040 eri ikäluokissa. Arvio perustuu Vantaan viralliseen väestöennusteen sekä tutkimuksiin dementian esiintyvyydestä. Epidemiologiset tutkimukset viittaavat siihen, että dementian ilmaantuvuus ja esiintyvyys ovat pysyneet lähes samoina viime vuosikymmeninä (Sulkava 2005).

Ennusteen mukaan vantaalaisia dementiaa sairastavia henkilöitä on vuonna 2020 noin 800, vuonna 2030 noin 1 700 ja vuonna 2040 noin 4 300 enemmän kuin vuonna 2014. Yhteensä keskivaikeaa tai vaikeaa dementiaa sairastavia vantaalaisia on ennusteen mukaan vuonna 2040 lähes 7 000 henkilöä. (Kuvio 2.)

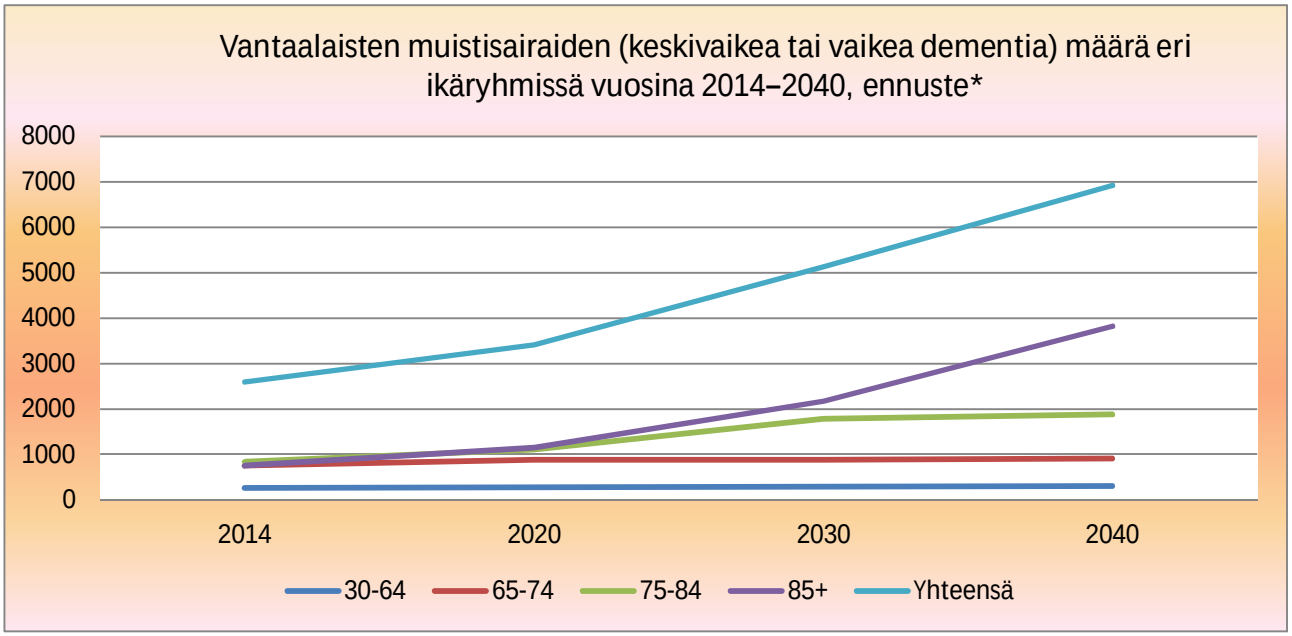

KUVIO 2. Ennuste vantaalaisen muistisairaiden määrästä ei ikäryhmissä vuosina 2014—2040

*Arvio perustuu Vantaan viralliseen väestöennusteeseen ja dementian esiintyvyys-tietoihin, jotka ovat Mini-Suomi -tutkimuksesta (30–84 -vuotiaat), Vantaan vanhimmat -tutkimuksesta (85 vuotta täyttäneet) ja Kuopio 75+ -tutkimuksesta.

Dementian esiintyvyyttä voidaan tarkastella dementiaindeksin kautta. Dementiaindeksi ilmaisee Alzheimer-tautiin myönnettyjen reseptilääkekorvausoikeuksien (korvauskoodi 307: donepetsiili, rivastigmiini, galantamiini tai mema) määrän suhteutettuna väestöön ja edelleen koko maan tasoon. Indeksin arvo on aikasarjan viimeisenä vuotena koko maassa 100. Vantaan ikävakioitu dementiaindeksi on 109,4 (Helsinki 89, Espoo 93,2). Dementiaan sairastuneita on Vantaalla enemmän kuin Suomessa keskimäärin, kun ikärakenteiden vaikutus on vakioitu. Yleensä ihmisen toimintakyky heikkenee ja palvelujen tarve kasvaa merkittävästi noin 80—85 ikävuoden vaiheilla, mutta esimerkiksi etenevä muistisairaus voi aiheuttaa runsaiden palvelujen tarvetta huomattavasti varhaisemmassakin iässä (STM & Suomen Kuntaliitto 2013.)

4 VANTAAN KAUPUNGIN TOIMINTA IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINNIN EDISTÄMISESSÄ

Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn sekä itsenäisen suoriutumisen tukeminen edellyttää laajaa yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Vanhuspalvelulaki velvoittaa kunnan eri toimialat tekemään yhteistyötä tässä tarkoituksessa. (Laki 980/2012, 4 §.)

Kunnan on tehtävä yhteistyötä muiden kunnassa toimivien julkisten tahojen sekä yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa (Laki 980/2012, 4 §).

Iäkkäät ihmiset eivät ole yhtenäinen ryhmä. Suurin osa heistä on varsin terveitä ja hyväkuntoisia. Vain joka neljäs 75 vuotta täyttäneistä vantaalaisesta käyttää säännöllisiä palveluja (Kuusikko-työryhmä 2015). Iäkkäillä ihmisillä pitää iästä ja toimintakyvystä riippumatta olla mahdollisuus elää omanlaistaan hyvää elämää omissa yhteisöissään. Kyse on laajasti hyvän elämän edistämisestä ja toimivan arjen turvaamisesta. (STM 2013.)

Vantaan väestö ikääntyy nopeasti. Sairaudet ja palvelutarve kasaantuvat viimeisiin ikävuosiin. Ikäihmisten keskimääräinen terveydentila ja toimintakyky paranevat, mutta ihmisten hyvinvoinnin keskinäiset erot suurenevat ja kärjistyvät, kun samoille ihmisille kasautuu useita samanaikaisia sairauksia ja huono-osaisuutta. Työnjako perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä on muuttumassa. Erikoissairaanhoito keskittyy entistä kapea-alaisempaan erikoisalakohtaiseen osaamiseen ja ohjaa mm. geriatriset potilaat jo varhaisessa vaiheessa perusterveydenhuoltoon.

Ikääntyneiden hyvinvointia tukeva elinympäristö muodostuu monenlaisista asioista. Niitä ovat kuntien erilaiset asumisen vaihtoehdot (koti, palvelutalo, hoiva jne.), palvelurakenteet sekä fyysisen, sosiaalisen ja kulttuurisen ympäristön tekijät. Ikääntyneen väestön elämänlaadun kannalta keskeinen asumisen paikka on oma koti. Mahdollisuus omassa kodissa asumiseen perustuu jokaisen itsemääräämisoikeuteen ja se edistää osallisuutta ja mielekästä tekemistä. Palvelurakenteen muuttaminen kotona asumista tukevaksi edellyttää samanaikaisia toimia asumisen ja asuinympäristöjen sekä palvelujen uudistamisessa. (STM 2013.) Taulukossa 3 näkyy laatusuosituksen mukaiset valtakunnalliset palvelurakennetavoitteet 75 vuotta täyttäneiden osalta vuoteen 2017 verrattuna Vantaan tilanteeseen.

TAULUKKO 3. Valtakunnalliset palvelurakennetavoitteet 75 vuotta täyttäneiden osalta vuoteen 2017 mennessä (STM 2013)

Laatusuositus	Laatusuosituksen tavoite	Vantaa tp 2015	Vantaan tavoite 2017
Kotona itsenäisesti tai kattavan palvelutarpeen arvioinnin perusteella myönnettyjen tarkoituksenmukaisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvin asuvat	91—92 %	92,2 %	92,5 %
Säännöllistä kotihoitoa saavat	13—14 %	8,8 %	10 %
Omaishoidon tukea saavat	6—7 %	3,7 %	5 %
Tehostetun palveluasumisen piirissä olevat	6—7 %	6,2 %	6,5 %
Pitkäaikaisessa hoidossa vanhainkodeissa tai pitkäaikaishoidossa terveyskeskuksen vuodeosastolla	2—3 %	1,6 %	1 %

4.1 Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin edistäminen sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla

läkkäille henkilöille tarjottavien sosiaali- ja terveyspalvelujen on oltava laadukkaita ja niiden on turvattava hyvä hoito ja huolenpito (Laki 980/2012, 16 §).

Sosiaali- ja terveyspalvelujen tehtävänä on tukea ikäihmisten kotona asumista ja kuntouttavia toimenpiteitä (Laki 980/2012, 5 §).

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tehtävänä on sosiaali- ja terveyslautakunnan toimialaan sekä suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtäväalueeseen kuuluvien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tulosalueet ovat talous- ja hallintopalvelut, terveyspalvelut, perhepalvelut, vanhus- ja vammaispalvelut sekä Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala vastaa suurelta osin vanhusten erityispalvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan toimintaympäristön haaste on väestön palvelutarpeiden kasvun ja heikon taloustilanteen yhteensovittaminen. Väestönkasvu ja väestön ikääntyminen heijastuvat kaikkien tulosalueiden palvelujen kysyntään. Haasteisiin vastaaminen edellyttää palvelujen tuloksellisuuden ja laadun kehittämistä ja parantamista.

Laatu ikääntyneiden hyvinvointipalveluissa

Laatu tarkoittaa palvelujen kykyä vastata asiakkaiden palvelutarpeisiin järjestelmällisesti, vaikuttavasti, säännösten mukaisesti ja kustannustehokkaasti. Laadukas palvelu ylläpitää ja parantaa asiakkaan toimintakykyä ja lisää terveyshyötyä. Palvelutarpeen selvitys oikea-aikaisesti ja riittävän perusteellisesti on edellytys hyvään laatuun pääsemiseksi. Vantaalla neuvontaa ja palvelutarpeen selvittämistä varten perustettiin v. 2015 oma toimintayksikkö (Seniorineuvonta).

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala luo edellytyksiä kuntalaisten terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin ylläpitämiselle ja parantamiselle, edistää omatoimisuutta ja yhteisvastuullisuutta sekä ehkäisee ja vähentää sosiaalisia ja terveydellisiä ongelmia ja niiden haittavaikutuksia. Toimialalle on laadittu potilas- ja asiakasturvallisuussuunnitelma, jonka mukaan sosiaali- terveydenhuollon toimialalla toimitaan. Potilas- ja asiakasturvallisuus on tärkeä osa hoidon laatua ja riskienhallintaa. Potilas- ja asiakasturvallisuuteen kuuluvat keskeisesti riskien ennaltaehkäisy, turvallinen ja laadukas hoito, lääkehoito ja laitteet, haittatapahtumista oppiminen sekä toimintatapojen jatkuva kehittäminen. Potilas- ja asiakasturvallisuuden huomiointi parantaa hoidon ja palvelun laatua ja vähentää potilaan kärsimyksiä säästäen samalla kokonaiskustannuksia. Organisaation laatua arvioidaan kokonaisvaltaisesti tarkastellen toimintaa ja tuloksia sekä niiden välisiä yhteyksiä. Systemaattisella arvioinnilla saadaan vertailutietoa, ja sitä voidaan hyödyntää strategian laadinnassa. (Vantaan kaupunki 2013.)

Vanhuspalveluissa käytössä olevan RAI-vertailukehittämisen avulla saadaan tietoa vanhuspalvelujen laadusta, ja toimintaa kehitetään tämän tiedon pohjalta. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla toteutetaan asiakastyytyväisyyskysely joka toinen vuosi. Tulosten perusteella toimialat, tulosalueet ja tulosyksiköt laativat omat kehittämistoimenpiteensä laadun parantamiseksi. Omavalvontasuunnitelma on laadittu kaikissa vanhuspalvelujen tulosyksiköissä, joka niin ikään ohjaa tulosyksikön laadun kehittämistä ja parantamista.

Kielelliset oikeudet ovat erityisen tärkeitä iäkkäille, sillä monesti ihmisen kyky käyttää muuta kuin äidinkieltä heikkenee korkean iän ja muistisairauden myötä. Iäkästä väestöä palvellaan molemmilla kotimaisilla kielillä ja ruotsinkielisten palvelujen parantamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on käynnissä toimenpiteitä. Asiakkaan ja potilaan äidinkieli ja kulttuuritausta on otettava huomioon sosiaali- ja terveydenhuoltoa toteutettaessa (Laki 980/2012, 8 §). Vantaan monikulttuurisuusohjelma 2014—2017 linjaa vantaalaisen kotouttamisen suuntaviivat ja kokoaa yhteen toimet, jotka koskevat vantaalaisia maahanmuuttajia ja etnisiin vähemmistöihin kuuluvia. Tavoitteena on, että eri kulttuurisia ja kielellisiä taustoja edustavat ryhmät ovat yhdenvertaisessa asemassa kantasuomalaisten kanssa (Vantaan kaupunki 2014a.)

Laki (980/2012) edellyttää, että kunnan sosiaalihuollosta vastaava toimielin arvioi vuosittain iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaalipalvelujen riittävyyttä ja laatua alueellaan. Vantaan vanhuspalveluista laaditaan vuosittain raportti iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaalipalvelujen riittävyydestä ja laadusta, joka raportoidaan sosiaali- ja terveyslautakunnalle sekä vanhusneuvostolle. Laadun kehittäminen ja parantaminen ovat luonnollisena osana kaikessa sosiaali- ja terveyspalvelujen toiminnassa.

4.1.1 Vanhuspalvelut

Vantaan vanhuspalvelut muodostuvat vanhusten avopalveluista, hoiva- asumisen palveluista ja sairaalapalveluista.

Tavoitteena on, että 92,5 % 75 vuotta täyttäneistä asuu turvallisesti omassa kodissaan.

Vanhusten avopalvelujen palveluita ovat ennaltaehkäisevät palvelut ja kotiin annettavat palvelut.

Ennaltaehkäisevät palvelut sisältävät asiakkaiden palvelutarpeen selvittämistä, ohjausta, neuvontaa, gerontologista sosiaalityötä, muistisairaiden hyvinvointia tukevaa ohjausta, omaishoitoperheiden tukemista, liikkumista tukevia palveluja, henkilökohtaista apua sekä päivätoimintaa.

Kotiin annettavat palvelut sisältävät erilaisia tukipalveluja sekä kotihoitoa. Kotihoidon asiakas voi asua myös palvelutalossa.

Sairaalapalvelut vastaa kaikesta perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta Vantaalla.

Hoiva-asumisen palvelut järjestää ympärivuorokautista lyhyt- ja pitkäaikaista hoivaa tehostetussa asumispalvelussa ja laitoshoidossa.

Toimialan vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalue (Vahva) vastaa vanhusten ja vammaisten erityispalveluista. Vanhusten avopalvelujen vastuulle kuuluvat kotihoito, palvelutalot sekä ennaltaehkäisevät toiminnot. Sairaalapalvelut vastaa Vantaan perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta. Hoiva-asumisen tulosyksikkö vastaa tehostetusta asumispalvelusta ja laitoshoidosta. Tulosalueen vastuulla on ikääntyneen väestön hyvinvointiohjelman ja vanhusneuvoston toiminnan koordinointi.

Vanhuspalvelujen järjestämisessä pyritään vaikuttavaan ja kustannustehokkaaseen tuottamistapaan. Tällä hetkellä sairaalatoiminta, kotihoidon peruspalvelut sekä vanhustenkeskusten ja palvelutalojen toiminta, vanhuspalvelujen sosiaalityö sekä päivätoiminta toteutetaan pääosin omana toimintana. Kotihoidon tukipalveluissa, vanhusten asumispalveluissa ja osin laitoshoidossa palvelut on kilpailutettu ja hankitaan ostopalveluina. Vanhusten asumispalvelujen rakentamisen koordinointi tapahtuu vanhus- ja vammaispalvelujen toimesta.

Taloussuunnitelmakauden 2016—2019 keskeiset vanhuspalvelujen tavoitteet ovat seuraavat:

- Keskeisten toimintojen tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantaminen.
- Palvelujen kehittäminen yhdessä muiden toimialojen kanssa.
- Palvelujen kehittäminen asiakasta osallistaen.
- Toimivat palvelut mahdollistavat kotona asumisen.
- Hyvä esimiestyö ja toimiva työyhteisö tukevat itsensä johtamista.
- Henkilöstö ja muiden resurssien joustava käyttö.

Vanhusten avopalvelut

Vanhusten avopalveluiden asiakkaita ovat vanhusten ohella myös vammaiset ja pitkäaikaissairaat sekä muista syistä kotona asumisen tukea tarvitsevat. Tavoitteena on että 75 vuotta täyttäneistä 92,5 % asuu turvallisesti omassa kodissaan. Palvelua ohjaavia periaatteita ovat asiakaskeskeisyys, hyvinvoinnin edistäminen ja kotikuntoutuksen kehittäminen.

On tärkeää, että kuntalainen saa vastauksia ja tietoja palveluista helposti ja samasta paikka. Seniorineuvonnan puhelinpalvelu toimii arkisin virka-aikaan. Sieltä saa neuvontaa laajasta palveluvalikosta järjestöjen, yhteisöjen, kunnan ja yritysten palveluista. Palvelusuhde asiakkaan kanssa alkaa tekemällä laaja-alainen palvelutarpeen selvittely. On luovuttu palvelun aloittamisesta hakemuslähtöisesti. Asiakkaan voimavarojen kartoitus ja hänen lähiverkostonsa mukaan ottaminen asiakkaan hyvinvoinnin edistämiseen ovat tärkeitä toimintatapoja. Avun tarpeen lisääntyessä osalla asiakkailla alkaa kotihoidon asiakkuus ja näissäkin tilanteissa pidetään tavoitteena asiakkaan voimavarojen jatkuvaa tukemista.

Ihmisen palvelukokonaisuuteen sisältyy omaisten, järjestöjen, vapaaehtoisten, yritysten ja kaupungin omana tuotantona toteutettua palvelua. Palveluohjaus, palvelun suunnittelu ja toteutus tehdään niin, että ne lisäävät itsenäistä elämää, osallisuutta, toimintakykyä ja turvallista kotona asumista. Alueellisen yhteistoiminnan kautta hyvinvoinnin edistämistä tehdään väestötasolla. Yksilötasolla palveluvalikosta valittavat palvelut on tärkeää integroida sellaiseksi kokonaisuudeksi, että hänelle mielekäs elämä toteutuu.

Kuntoutumisen tukeminen toteutetaan asiakkaan palvelupolun erivaiheissa:

- Itsenäisesti toimivat seniorikuntalaiset; neuvonnan ja ohjauksen avulla viestitetään kuntoutumisen palveluvalikosta mm. seniorikuntosali toiminnasta.
- Seniorit, joilla on toimintakyvyn haasteita vanhenemismuutoksien tai sairauksien seurauksena; palveluohjaus, kuntouttava toimintatapa ja kuntoutussuunnitelman mukaisesti palvelujen toteutus esimerkiksi päivätoiminnassa, kotihoidossa.
- Kotiutuksen yhteydessä erityinen kotikuntoutuksen toimintatapa valitulle asiakasryhmälle.
- Kotikuntoutusta kehitetään yhteistyössä terveyspalvelujen ja vanhus- ja vammaispalvelujen muiden yksiköiden kanssa.

Kotona asumista tukevat palvelut ovat:

- ennaltaehkäisevät palvelut: puhelinneuvonta, palvelutarpeen arviointi, palveluohjaus, palvelujen koordinointi, gerontologinen sosiaalityö, muistisairaiden hyvinvointia tukeva ohjaus, omaishoitoperheiden tukeminen, alueen yhteisöllinen toiminta, päivätoiminta, liikkumista tukevat palvelut, henkilökohtainen apu
- tukipalvelut: ateriapalvelu, turvapalvelu, kauppapalvelu, siivouspalvelu ja asunnon pienimuotoiset muutostyöt
- kotihoito, joka voi olla tilapäistä kotihoitoa tai jatkuvaa (tilapäisellä kotihoidolla tarkoitetaan harvemmin kuin kerran viikossa tapahtuvaa palvelua, jatkuvalla kotihoidolla tarkoitetaan pitkäkestoista ja vähintään kerran viikossa tarvittavaa kotihoidon palvelua)
- palvelutalo, jossa yhdistyy kotihoito, esteetön vuokra-asuminen ja erilaiset tukipalvelut.

Ennaltaehkäisevät palvelut

Pienet ja hajallaan olleet ennaltaehkäisevän palvelun tiimit on yhdistetty asiakasohjauksen eli seniorineuvonnan työyhteisöksi. Asiakasohjausyksikön toiminnalla pyritään keventämään palvelurakennetta ja sujuvoittamaan asiakkaan palvelupolkua. Yksikön työ toteutuu verkostomaisena yhteistyönä tulosalueen, toimialan ja monisektorisen verkoston kanssa. Seniorineuvonta toimii yhden oven periaatteella, jossa yhden palvelunumeron tai sähköpostin takaa asiakkaan käyttöön avautuu laaja palveluvalikko. (Kuvio 3.)

KUVIO 3. Seniorineuvonta

KUVIO 4. Asiakasohjausyksikön neuvonnan ja palveluohjauksen pääprosessi

Palveluohjaus ja asiakkaan hyvinvoinnin tukeminen

Alueittain työskentelevät palveluohjaajat tekevät asiakkaille palvelutarpeen selvittelyä, antavat ohjausta yksityisten toimijoiden ja yhteisöjen toiminnasta ja tukevat muistisairaita ja omaishoidon perheitä tai muussa eri elämäntilanteissa tukea tarvitsevia asiakkaita. Hyvinvointia tukeva toiminta toteutetaan palveluohjauksen muodossa, joka sisältää asiakkaan tilanteen mukaista ohjausta, tilan seurantaa ja yhteydenpitoa molemmin puolin. Lähtökohtana ovat asiakkaan voimavarat. (Kuvio 4.) Seniorineuvonnan tiimin työntekijöillä on erilaista osaamista ja lisäksi heidän on mahdollista saada konsultointitukea lääkäriltä, fysioterapeutilta, toimintaterapeutilta, päihdetyön ja muiden alojen asiantuntijoilta.

Ikääntyneiden ja vammaisten ikääntyneiden sosiaalityöntekijät työskentelevät seniorineuvonnassa. He tukevat ja ohjaavat erilaisissa vaikeissa elämäntilanteissa ja ohjaavat taloudellisissa vaikeuksissa olevia seniorikuntalaisia ja 65 vuotta täyttäneitä vammautuneita kuntalaisia. Normin mukaiset toimeentulotukiasiat käsitellään Kelassa, mutta muissa sosiaalityön asioissa seniorineuvonnan puhelimen kautta voi sopia tapaamisajan sosiaalityöntekijän kanssa.

Asiakkaan palvelukokonaisuus

Usein asiakkailla on käytössään monia palveluja samanaikaisesti. Koordinoinnin avulla pystytään järjestämään eri tahojen tarjoamat palvelut toimivaksi kokonaisuudeksi:

- Muistisairaiden palvelujen koordinointi.
- Omaishoitoperheiden tukeminen.
- Useita eri palveluja tarvitsevien asiakkaiden palvelukokonaisuuden koordinointi, vastuutyöntekijänä toimiminen.
- Liikkumista tukevien palvelujen koordinointi.
- Kuljetuspalvelujen koordinointi kokonaisuudessaan toimii Seniorineuvonnassa. Tämä on poikkeuksellinen palvelu, jossa asiakkaat ovat eri-ikäisiä.
- Sosiaalityön palveluja tarvitsevien palvelujen koordinointi.

Palvelusta toiseen siirtymien koordinointi:

- Sairaalassa olevien asiakkaiden jatkohoidon ja palvelujen järjestely.
- Tuetun asumisen järjestelyjen koordinointi. Asiakkaan siirtyminen hoiva-asumiseen tai palvelutaloon koordinoidaan seniorineuvonnassa. Asumisen tiimi koordinoi kriisipaikoille sijoittumista ja lyhytaikaishoidon järjestelyjä.

Päätökset yhdessä yksikössä

Vanhuspalveluihin liittyvät päätökset eri palvelujen aloittamisesta tehdään asiakasohjauksessa, jolloin kuntalaisten tasavertaisuus paranee. Kaikki päätökset perustuvat asiakkaan tilanteen selvittelyyn sekä vanhus- ja vammaispalvelujen johtoryhmän valmistelemiin ja sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksymiin palvelujen saannin asiakkuuskriteereihin.

Alueen yhteisöllinen toiminta ja palveluverkostot

Asiakasohjauksen ja eri toimijoiden väliseen rajapintaan on muodostettu säännöllisesti toimivia verkostoja. Verkostossa työstetään ja jatkuvasti parannetaan asiakkaan palvelupolkua sujuvoittavia toimintatapoja kuten prosessikuvauksia, yhteistyökokouksien toimintatapoja, katvealueeseen jäävien asiakkaiden tunnistamista, päällekkäisten työvaiheiden karsimista. Asiakkaan palvelukokonaisuuden koordinointi ja palvelujen yhteensovittaminen sekä palvelusta toiseen siirtymien koordinointi toteutuu moniammatillisessa verkostossa.

Verkostotyön alkuvaihe on aikaa vievä ja siinä kiinnitetään huomio toisen osapuolen toiminnan ja palveluun tutustumiseen. Toimintatapojen yhteensovittamisessa etsitään asiakkaan kannalta sujuvinta ratkaisua. Kun osapuolten luottamus on hyvällä tasolla, työpaja- ja kokousmuotoiset tapaamiset vähentyvät ja asiat hoituvat sähköpostien ja aika-ajoin pidettävien työkokousten avulla.

Hyvää Verkostotyöskentelyä Vantaalla

Verkostotyöskentely on prosessi, jossa alkuvaiheen onnistuminen heijastuu koko prosessin onnistumiseen.

Luottamus ja sitoutuminen saadaan aikaan arvostavalla, osallistavalla työskentelyllä. Toisen tunteminen ja hänen osaamisensa tunnustaminen ovat verkostovoiman lähteitä.

Verkostotyöskentelyssä on kaksi puolta sekä asiasisältö, mitä tehdään ja verkoston toimintatapa, miten tehdään.

Verkostojohtamisessa korostuu verkoston jäsenten osallistumisen mahdollistaminen, työskentelyn kannattelu ja integroiminen linjatyöhön ja sen johtamiseen.

Verkoston työskentelyssä parasta on innovatiivinen noste jolloin verkosto saa parhaimmillaan aikaan enemmän ja parempaa kuin toimeksiannossa edellytettiin.

Verkosto muodostetaan linjajohdon yhteisellä päätöksellä. Linjajohto turvaa työskentelyn resurssit. Verkosto voi olla lyhytaikainen tai pidempään toimiva.

www.verkostojohtaminen.fi

Sosiaalisia suhteita uudessa elämänvaiheessa

Eläkkeelle siirtyminen on suuri elämänmuutos, jolloin kuntalaisen ajankäyttöön ja lähiyhteisöihin tulee muutoksia. Seniorimenot -verkostoon kuuluvat ne tahot ja toimijat, jotka järjestävät seniorikuntalaisille tapahtumia, tilaisuuksia ja muodostavat yhteisöjä, joihin seniorikuntalainen voi liittyä. Yhteisöjen ja seurakuntien kerhot, kuntalaispalvelujen asukastiloissa toteutuva toiminta ja vapaaehtoisten toteuttamat korttelikerhot ovat senioreille suunnattua toimintaa eri alueilla.

Vanhusten avopalvelujen kautta toteutuu Virtapiiri -niminen kerhotoiminta ja kuntotuttava päivätoiminta. Virtapiiri -toimintaan ohjataan asiakkaat, joiden sosiaalisia suhteita ja arjen iloa halutaan vahvistaa. Kuntotuttavan päivätoiminnan asiakkuus alkaa palvelutarpeen selvittelyn jälkeen ja se muodostaa jakson asiakkaan kuntoutumispolulla. Kuntouttavaan päivätoimintaan sisältyy päivätoimintapäivä ja kuljetus tietyn jakson ajan. Pääosin asiakkaat ovat muistisairaita ja omaishoitoperheitä.

Liikkumista tukevien palvelujen ja kuljetuspalvelun avulla tuetaan asiakasta ylläpitämään sosiaalisia suhteita ja asioidensa itsenäistä hoitamista.

Kotihoito

Kotihoidolla tuetaan kuntalaisia, jotka eivät arkielämässä pärjää omassa kodissaan itsenäisesti, omaisten tai muiden palvelujen avulla. Kotihoidon palveluja järjestetään tarvittaessa kaikkina viikonpäivinä. Kotihoidon palveluja saa sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksymien arviointiperusteiden mukaisesti.

Tehostettuun kotihoitoon kuuluvat akuutti kotihoito ja kotisairaala. Tehostetun kotihoidon tavoitteena on palvelujen nopea ja joustava tarjoaminen kaikkina viikonpäivinä ympärivuorokautisesti. Tehostetun

kotihoidon tehtävät ovat kotiutumisten tukeminen, proaktiivinen työ sekä palliatiivinen hoito/saattohoito kotona.

Palvelutalot

Palvelutaloasunto on tarkoitettu henkilöille, jotka eivät pärjää kotonaan runsaankaan kotihoidon turvin. Palvelutaloasunnon saamiselle on määritelty asuntotoimen kriteerien ohella sosiaali- ja terveydenhuollon omat hoidolliset kriteerit.

Kunnalliset palvelutalot 2016:

- Heporinteen palvelutalo, 29 asuntoa
- Koivukylän palvelutalo, 60 asuntoa
- Koivutorin senioritalo, 33 asuntoa
- Metsotien palvelutalo, 16 asuntoa
- Pähkinärinteen palvelutalo, 62 asuntoa
- Raikukujan palvelutalo, 27 asuntoa
- Suopursun palvelutalo, 45 asuntoa
- Veturipolun palvelutalo, 36 asuntoa.

Vantaalla on lisäksi lukuisia yksityisiä palvelutaloja ja senioritaloja, joihin kaupunki tuottaa järjestämisvastuun piirissä olevat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut (kotihoito, omalääkäri jne. palvelut).

Sairaalapalvelut

Sairaalapalvelut vastaa kaikesta perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta Vantaalla sekä vanhus- ja vammaispalvelujen omien yksiköiden lääkäripalveluista.

Sairaalapalveluihin kuuluu Seutulassa sijaitseva 155-paikkainen Katriinan sairaala ja HUS Peijaksen sairaalan yhteydessä toimiva 37-paikkainen geriatrinen akuuttiyksikkö. Peijaksen akuuttigeriatrisen yksikön AKOS2 -osaston laajennus toteutetaan keväällä 2016, joka tuo 15 sairaalapaikkaa lisää geriatriseen akuuttihoitoon vuoden 2016 loppuun mennessä. Tämä lisää päivystyksestä alkavia hoitojaksoja ja vähentää erikoissairaanhoidon vuodeosastopaikkojen käyttöä. Tavoitteena on hoitoketjun sujuvuuden lisääminen, potilaiden siirtyminen sujuvasti jatkohoitoon ja siirtoviivemaksujen välttäminen.

Katriinan sairaalassa on seitsemän erilaisten sairauksien hoitoon perehtynyttä ja profioitunutta osastoa: aivohalvauskuntoutusosasto (neurologista kuntoutusta), ortopedinen kuntoutusosasto, haavaosasto, infektio-osasto, konfuusio-osasto, yleisgeriatrinen arviointiosasto sekä palliatiiviseen ja saattohoitoon profiloitunut osasto. Katriinan sairaalassa on myös päiväsairaala, geriatrinen vastaanotto (muistipoliklinikka) sekä koko sairaalaa palveleva terapiayksikkö. Peijaksen yhteydessä toimivaan geriatriseen akuuttiyksikköön kuuluu kaksi geriatrista arviointi- ja akuuttiosastoa. Kaunialan sairaalasta ostetaan noin 10 geriatrisen kuntoutuksen/postakuutin kuntoutuksen paikkaa. Katriinan sairaalan B-talon peruskorjaus alkaa syksyllä 2016. 53 sairaansijaa varten järjestetään väistötilat 1,5—2 vuodeksi; 46 sairaansijaa Korson vanhustenkeskukseen ja 7 sairaansijaa Katriinan A-taloon. Peruskorjauksen myötä sairaalan hoitoprosessia kehitetään entistä lyhytaikaisemmaksi ja tavoitteellisemmaksi. Moniammatillisen geriatrisen kokonaisarvion jalkauttamista ja kehittämistä jatketaan.

Potilaat tulevat Peijaksen akuuttiosastoille pääasiassa Peijaksen yhteispäivystyksestä, hoitojaksot ovat lyhyitä. Katriinan kuntoutusosastoille potilaat tulevat lähetteellä erikoissairaanhoidon osastoilta ja kuntoutusjaksot ovat akuuttihoitojaksoja pidempiä.

Sairaalassa on n. 2500 hoitojaksoa vuosittain (2 400 hoitojaksoa v. 2015). Sairaalan potilaista suurin osa on ikäihmisiä, mutta sairaalapalveluissa hoidetaan myös työikäisiä, varsinkin Katriinan kuntoutusosastoilla. Vuonna 2015 kaikista sairaalapalveluiden hoitojaksoista 67 % oli yli 75-vuotiailla, Katriinan sairaalassa yli 75-vuotiaiden hoitojaksoja oli 58 % mutta Peijaksen akuuttiosastoilla yli 75-vuotiaiden hoitojaksoja oli 79 %.

Hoiva-asumisen palvelut

Hoiva-asumisen palvelut järjestää ikääntyneiden ja erityisryhmien ympärivuorokautista lyhyt- ja pitkäaikaista hoivaa tehostetussa asumispalvelussa ja laitoshoidossa. Toiminnan keskeinen tavoite on kehittää aktiivista hoiva-asumista. Tämä tarkoittaa sitä, että asiakkaan hoiva- ja hoitotahto toimii hoidon ja kuntoutuksen runkona. Asukkaiden yksilökohtaiset hoito- ja palvelusuunnitelmat sisältävät virike- ja liikuntasuunnitelman lisäksi asiakkaiden aktiivisen osallistuminen päivittäisiin toimintoihin sekä muuhun yhteisölliseen toimintaan. Hoiva-asumisen palveluissa hoito, hoiva ja muu toiminta on aktiivista ja perustuu kuntouttavaan hoitotyöhön sekä asukkaiden omiin elämän arvoihin. Kaiken toiminnan tavoitteena on, että asukkaat voivat kokea elämänsä turvalliseksi ja että heistä välitetään ja heille annetaan aikaa. Asuminen on yksilöllistä (oma huone), mutta myös yhteisöllistä. Palvelut järjestetään sekä omana että ostopalveluina. Oman toiminnan osuus palvelukokonaisuudesta on 25 % ja ostopalvelujen 75 %. Pitkäaikaishoivan yksikköjen kehittämisessä sekä peruskorjaus- ja uudiskohteissa huomioidaan ikäihmisten palvelujen laatusuosituksessa annetut ohjeet.

Hoiva-asumisen omissa yksiköissä on asukaspaikkoja yhteensä 282 (31.12.2015):

- Malminiityn työ- ja asumispalvelukeskus, 48 asukaspaikkaa
- Myyrinkoti, 69 asukaspaikkaa
- Simonkylän vanhustenkeskus, 135 asukaspaikka, joista 22 lyhytaikaista hoiva-asumisen paikkaa
- Kivistössä 23 lyhytaikaista hoiva-asumisen paikkaa ja arviointi- ja kuntoutustoiminnassa 7 asukaspaikkaa
- Vanhusten avopalvelujen palvelutalojen yhteydessä on kahdessa palvelutalossa yhteensä 16 ryhmäasuntopaikkaa.

Korson vanhustenkeskus avautuu 8/2016. Syksystä 2016 alkaen vanhustenkeskuksen toinen kerros on varattu Katriinan sairaalan väistötilaksi sairaalan remontin ajaksi. Hoiva-asumisen käytössä on siten 46 asukaspaikkaa. Katriinan sairaalan väistötilan tarpeen päätyttyä vanhustenkeskuksessa on n. 90 asukaspaikkaa.

Vuoden 2017 jälkeen on suunniteltu seuraavia vanhustenkeskuksia:

- Myyrmäen vanhustenkeskus (2018—2019)
- Tikkurilan vanhustenkeskus (2021)
- Hakunilan vanhustenkeskus (2024)
- Kivistön vanhustenkeskus (2026).

Ostopalvelut

Kaupunki järjestää palveluja kuntalaisille sekä omana toimintana että ostopalveluina. Ostopalvelujen osuus palvelutuotannossa on merkittävä. Keskeistä on kumppanuuksien vahvistuminen, verkostoituminen sekä ostopalvelujen valvonnan ja laadun varmistaminen.

Hoiva-asumisen palveluissa ostopalvelujen osuus on 75 %. Eri puolilla Vantaata on yhteensä noin 902 asumis- ja hoivakotipaikkaa. Suurimmat palveluntuottajat ovat Kaunialan sairaala, Attendo Oy, Esperi Care Oy, Kotiapusäätiö ja Mainio Vire Oy. Kaunialan sairaalasta on nyt vantaalaisten käytössä 88 laitospaikkaa ja 24 asumispalvelujen paikkaa.

Vanhusten avopalveluissa oman tuotannon lisäksi ostetaan kotihoidon palveluja, päivätoimintaa, lääkkeiden koneellista annosjakelua sekä kotihoidon tukipalveluja. Ostopalveluina järjestettäviä kotipalvelun tukipalveluja ovat ateriapalvelu, turvapalvelu, kauppapalvelu, siivouspalvelu sekä päivätoiminnan ja kylvetyspalvelun asiakaskuljetukset. Ikääntynyt väestö voi myös itse ostaa hoiva- ja tukipalveluja kotiin hyödyntämällä kotitalousvähennystä verotuksessa.

Palvelusetelillä edistetään sosiaali- ja terveyspalveluiden käyttäjien valinnanvapautta ja mahdollisuuksia hankkia tarvitsemiaan palveluita yksityisiltä palveluntuottajilta. Palvelusetelillä hankittava palvelu on vaihtoehto kunnan tai kuntayhtymän tuottamalle palvelulle. Hoiva-asumisen palveluissa on palveluseteli ollut käytössä jo useamman vuoden. Vanhusten avopalveluissa otetaan vuonna 2016 käyttöön omaishoidon tuen vapaapäivä kotiin -palveluseteli. Lisäksi suunnittelun alla on kotona asumisen tukemisen palveluseteli.

4.1.2 Terveyspalvelut

Terveyden- ja sairaanhoidolla, ohjauksella ja neuvonnalla tuetaan ikäihmisten kotona asumista.

Suun terveydenhuollon tehtävänä on tarjota ikääntyneelle väestölle suun terveydenhuollon palvelut yksilöllisen hoidontarpeen mukaisesti.

Terveyspalvelujen tulosalue muodostuu terveysasemapalvelujen kolmesta tulosyksiköstä sekä ennaltaehkäisevän terveydenhuollon ja kuntoutuksen tulosyksiköistä. Lisäksi terveyspalveluissa toimii tartuntatauti- ja hygieniayksikkö, tähystystoiminnan yksikkö, tekstinkäsittely-yksikkö sekä diabetes- ja hoitotarvikejakeluyksikkö. Tulosalueen yhteistyö on tiivistä HUS:n kanssa. Terveyskeskuspäivystys toimii Peijaksen sairaalan yhteydessä erikoissairaanhoidon kanssa yhteispäivystysperiaatteella. Päivystyksen tuottajana on toiminut vuoden 2016 alusta HUS. Terveyspalvelujen tulosalue vastaa väestön, ml. ikääntyneen väestön avosairaanhoidosta ja sairaanhoitopiiri erikoissairaanhoidosta. Kuntoutusyksikkö vastaa vantaalaisten lääkinnällisen kuntoutuksen järjestämisestä. Yli 65-vuotiaiden osuus kuntoutuspalvelujen käyttäjistä on 35 %.

Ikäihmisten terveyden- ja sairaanhoito ja niihin liittyvä ohjaus ja neuvonta ovat haaste terveydenhuollon palveluille. Palveluohjauksen tarve terveysasemalla on suuri ja tällä keinolla pystytään tukemaan asiakasohjusyksiköiden toimintaa. Koska kotona asumista tuetaan entistä enemmän, lääkäri- ja hoitajavastaanottojen tarve kasvaa terveysasemapalveluissa. Iäkkäät potilaat ovat oikeutettuja

terveysasemilla omaan ns. listalääkäriin. Lisäksi terveyspalvelut vastaa hoiva-asumisen ostopalvelulääkäreiden hankinnasta. Muistisairauksien lisääntyminen vaatii enenevästi hoitajien vastaanottoaikaa terveysasemilla.

Terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaan pitkäaikaissairaalla potilaalla on oikeus saada terveys- ja hoitosuunnitelma. Terveysasemille tarvitaan ikääntymiseen perehtyneitä hoitajia ja ikääntymiseen liittyvää asiantuntijuutta lisätään mm. kouluttamalla henkilökuntaa. Tavoitteena on saada palveluohjaajat terveysasemille. Sosiaalityön mukaan tulo osaksi terveysasematoimintaa tukee asiakasohjausyksikön toimintaa. Suunnitelmissa on lisätä sosiaalityötä terveysasemilla. Vastaanottotoimintaa kehitetään terveyshyötymallia soveltaen ja otetaan käyttöön potilaan omahoitoa tukevia ratkaisuja. HUS:n kanssa käynnistyi yhteistyössä päivystystoiminnan järjestämisvastuu vuoden 2016 alusta.

Suun terveyden hoito

Suun ja hampaiston sairaudet ovat yleisiä ikääntyneellä väestöllä, vaikka tilanne onkin viime vuosina parantunut. Ikääntyminen tuo mukanaan muutoksia, jotka vähentävät suun ja hampaiden vastustuskykyä hammassairauksille (mm. krooniset sairaudet ja lisääntynyt lääkitys). Suun sairaudet ovat monin osin ehkäistävissä ja hallittavissa. Suuhygieniasta huolehtiminen on tärkeä osa ikääntyneen perushoitoa. Hyvä suun terveys on osa iäkkään henkilön yleisterveyttä ja elämänlaatua.

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos on kunnallinen liikelaitos, jonka toiminnallisena tavoitteena on tuottaa suun terveydenhuollon palveluja Vantaan väestölle. Suun terveydenhuollon liikelaitos toimii asiantuntijana suun terveydenhuoltoon liittyvissä asioissa yhteistyössä eri viranomaisten ja asiantuntijaorganisaatioiden kanssa. Suun terveydenhuollon tehtävänä on tarjota ikääntyneelle väestölle suun terveydenhuollon palvelut yksilöllisen hoidontarpeen mukaisesti. Ikääntyneitä ohjataan ja neuvotaan suun omahoidon päivittäisessä toteutuksessa huomioiden ikääntyneen väestön suun terveyden erityispiirteet.

Hampaallisten iäkkäiden henkilöiden määrä kasvaa, mikä johtaa lisääntyvään palveluiden tarpeeseen. Vantaan kaupungin suun terveydenhuollon tavoitteena on ylläpitää ja kehittää edelleen avo- ja hoiva-asumisen palveluiden piirissä olevien ikääntyneiden suun terveyttä ja hyvinvointia. Toiminnan tavoitteena on varmistaa edelleen suun terveydenhuollon integroituminen sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuuteen sekä vahvistaa monimuotoista osaamista palveluissa koulutuksella.

Sekä kotona asuvalle ikääntyneelle vantaalaisille väestölle että hoiva-asumisen asiakkaille tarjotaan terveydenhuollon palveluja yksilöllisen hoidontarpeen mukaisesti. Vanhuspalvelujen (hoiva-asuminen, kotihoito ja palvelutalot) asiakkaiden suun terveydenhoito toteutetaan yhteistyössä asiakkaan, hänen vastuuhoitajan tai omahoitajan sekä suuhygienistin kanssa. Asiakkaan vastuuhoitaja kartoittaa suun hoidon tarpeen osana palvelutarpeen arviota ja ohjaa asiakkaan tarvittaessa suuhygienistille. Suuhygienisti arvioi suun hoidon tarpeen kerran vuodessa. Suun terveydenhuollon liikelaitos kouluttaa ja ohjaa vanhuspalvelujen henkilökuntaa ikääntyneiden suun terveyden hoidossa.

4.1.3 Ikääntyneen väestön hyvinvointiin liittyvät suunnitelmat

Sosiaali- ja terveydenhuollon ikääntyneen väestön hyvinvointiin tähtäävät tavoitteet ovat seuraavat:

- Kotona asumisen tukeminen.
- Vanhuspalvelujen palveluverkon asiakaskeskeisyyden parantaminen.
- Asumisen kehittäminen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toimii yhdessä palveluverkostona integroiden ikäihmisten palvelut vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin. Asiakkaat ohjautuvat eri vanhuspalvelujen piiriin pääsääntöisesti asiakasohjauksen kautta. Kaupungin kaikilla toimialoilla, etenkin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla ja sen eri tulosyksiköillä on yhteinen vastuu vantaalaisten hyvinvoinnin edistämisestä ja ylläpitämisestä. Siksi palvelujen kehittäminen yhdessä asiakkaita osallistaen on keskeistä. Vaikka kaikilla yksiköillä on omia ikäihmisten hyvinvointiin liittyviä kehittämisen tarpeita, suuri osa niistä on yhteisiä ja koskee sekä kaikkia vanhuspalveluja että muiden kaupungin toimintojen palveluja. Vuosina 2016—2017 vanhuspalvelujen toiminnan tavoitteena on parantaa ja ylläpitää ikääntyneen väestön hyvinvointia kehittämällä ja tukemalla erityisesti ikääntyneiden kotona asumista, lisäämällä asumisen eri muotoja sekä parantamalla palveluverkon toimintaa ja asiakaskeskeisyyttä.

Taulukoissa 4—6 esitetään sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan ikääntyneen väestön hyvinvointiin tähtääviä suunnitelmia kotona asumisen tukemisen, vanhuspalvelujen palveluverkon toiminnan ja asiakaskeskeisyyden parantamisen sekä asumisen kehittämisen osalta.

TAULUKKO 4. Kotona asumisen tukeminen

IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVIVOINTIIN TÄHTÄÄVÄ SUUNNITELMA	VASTUUTAHO
Kehitetään ennaltaehkäiseviä palveluja, jotka edistävät itsenäisesti selviytymistä; matalan kynnyksen neuvonta ja palveluohjaus, jalkautuva päivätoiminta, etsivä työ, omaishoitajien valmennus ja tuki, muistisairaiden hyvinvoinnin tukeminen.	Vanhus- ja vammaispalvelut koordinoi monisektorista verkostotyötä
Lisätään kotikuntoutusta kotihoidossa, päivätoiminnassa, päiväsairaalassa, lyhytaikaisessa hoidossa jne. Kotiutuksen prosessia ja kotikuntoutusta kehitetään yhdessä. Kotikuntoutus -hanke aloittaa vuoden 2016 alussa AKOS -osastoilta kotiutuvien potilaiden kotikuntoutuksen tukemisella.	Vanhus- ja vammaispalvelut Terveyspalvelut
Jatketaan sairaalahoidon jälkeisen kuntoutuksen (kuntoutushoiva) kehittämistä yhteistyössä vanhuspalveluiden eri tulosyksiköiden kanssa.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Toteutetaan tehokuntoutuspilotti yhteistyössä yksityisen tehostetun asumispalveluyksikön kanssa, jonka tuloksia hyödynnetään kuntoutuksen uuden toimintamallin käynnistämisessä.	Vanhus- ja vammaispalvelut

Akuuttiin, lyhytaikaiseen kotihoitoon kohdennetaan resursseja, jotta kotihoito voi vastata nopeasti ja riittävin panoksin sairaalasta kotiutuvien potilaiden kotihoitoon ja kuntoutukseen. Kotiutustiimejä kehitetään moniammatillisiksi (mukaan sosiaalityöntekijä, fysioterapeutti, toimintaterapeutti ja lääkäri).	Vanhus- ja vammaispalvelut
Sairaalan osastoilta pyritään kotiuttamaan potilaita aikaisemmin ja jatkamaan kuntoutusta päiväsairaalassa. Päiväsairaalakuntoutusta ja päiväsairaalan moniammatillista geriatrista kokonaisarviota kehitetään vastaamaan moniongelmaisten vantaalaisten ikäihmisten palvelun tarvetta.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Gerontologista ja geriatrista osaamista vahvistetaan vanhuspalveluissa.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Hoivateknologian käyttöä lisätään ja virtuaalikotihoitoa kehitetään asumisen tukemisessa.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Terveyspalvelujen työntekijöiden geriatrista osaamista vahvistetaan edelleen, jotta osattaisiin entistä paremmin tukea muistisairaiden vanhusten kotona asumista.	Terveyspalvelut
Sairaalaosastojen erityisosaamista parannetaan suurimpien ja merkittävimpien sairausryhmien pohjalta (vaikeahoitoiset haavat, aivoverenkiertohäiriöt, neurologinen kuntoutus, ortopedinen kuntoutus, palliatiivinen hoito). Sairaalapalveluiden painopiste siirtyy yhä akuutimpaan suuntaan; akuuttigeriatrisia arviointi- ja kuntoutuspaikkoja tullaan tarvitsemaan lisää päivystävän sairaalan yhteydestä. AKOS 3 ja 4 osastojen suunnittelu jatkuu.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Lisätään lyhytaikaisen hoidon palveluja, joilla tuetaan ikääntyneiden kotona asumista sekä omaishoitajien jaksamista. Lakisääteisten omaishoidontuen vapaapäivien aikaisen hoidon järjestämisessä hyödynnetään entistä enemmän palveluseteliä. Tehostetaan Suopursun kotiutusryhmä -asumisen toimintaa.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Liukumäki kotiin -toiminta vakiinnutetaan. Hankkeen asiakkaita ovat alle 70-vuotiaat vantaalaiset, joiden toimintakyky on heikentynyt siinä määrin, ettei heidän tarkoituksenmukaista asumistaan ja tarvitsemaansa apua kyetä määrittelemään ja räätälöimään ilman kuntoutus/arviointijaksoa oman kodin ulkopuolella. Asiakkaina ovat myös ne ympärivuorokautisissa yksikössä asuvat henkilöt, joilla on tarve ja mahdollisuus palata asumaan omaan kotiin.	Vanhus- ja vammaispalvelut

TAULUKKO 5. Vanhuspalvelujen palveluverkon toiminnan ja asiakaskeskeisyyden parantaminen

IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTIIN TÄHTÄÄVÄ SUUNNITELMA	VASTUUTAHO
Alueellista verkostoyhteistyötä vahvistetaan; senioreille tarjottavat kaikille avoimet palvelut integroidaan osaksi palvelupolkua.	Vanhus- ja vammaispalvelut koordinoi monisektorista verkostoyhteistyötä
Kotihoidon tuloksellisuutta ja tuottavuutta parannetaan kohdentamalla palveluja uudella tavalla ottamalla käyttöön toiminnanohjausjärjestelmä.	Vanhus- ja vammaispalvelut

Vanhuspsykiatrista toimintaa kehitetään yhdessä erikoissairaanhoidon kanssa. HUS lakkauttaa Havukosken P4-osaston vuoden 2016 lopussa ja viisi sairaalapaikkaa siirtyy Vantaan sairaalapalveluiden järjestettäväksi. Nämä paikat tulevat sijaitsemaan sairaalapalveluiden yksikössä ja potilaiden hoito tullaan järjestämään uudenlaisessa yhteistyössä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kanssa.	Vanhus- ja vammaispalvelut Terveyspalvelut
Myyrmäen ja Tikkurilan terveysasemille perustetaan moniammatilliset matalan kynnyksen vastaanotot mielenterveys- ja päihdeasiakkaille, kohderyhmänä myös ikäihmiset.	Terveyspalvelut
Peijaksen päivystyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen parantaminen; ikäihmisten päivystysaikaisten mielenterveys- ja päihdepalvelujen huomioiminen.	Terveyspalvelut
Hoiva-asumisen ja vanhusten avopalvelujen henkilökunnalle järjestetään suun terveyden huollon koulutusta. Suun terveydenhuollon ja vanhuspalvelujen henkilökunnalle järjestetään säännöllisiä tapaamisia.	Suun terveydenhuolto
Parannetaan vanhusten ravitsemusohjausta ja hoitoa.	Vanhus- ja vammaispalvelut Terveyspalvelut
Suun terveydenhuolto osallistuu senioriryhmien ja ikääntyneiden päivätoimintaan.	Suun terveydenhuolto
Ikäihmisten ohjausta, neuvontaa ja palveluohjausta kehitetään terveyspalvelujen ja vanhus- ja vammaispalvelujen yhteistyönä hyödyntäen asiakasohjausyksikön asiantuntemusta ja Hakunilan terveysasemalta saatua kokemusta.	Terveyspalvelut
Yhteistyötä sairaanhoitopiirin erikoisalojen kanssa tiivistetään (neurologia, ortopedia, plastiikkakirurgia).	Vanhus- ja vammaispalvelut
Terveyspalvelujen omahoitopisteitä kehitetään palvelemaan myös ikääntyvää väestöä. Tarkoitus on, että omahoitopisteessä voi verenpaineen ja punnituksen lisäksi esim. tulostaa omahoitoon liittyvää materiaalia ja tehdä sähköisen terveystarkastuksen.	Terveyspalvelut
Muistisairauksien lisääntymiseen varaudutaan terveysasemilla kouluttamalla henkilökuntaa ja muistisairaan potilaan hoitopolku otetaan käyttöön kaikkialla Vantaalla.	Terveyspalvelut
Järjestetään ikäihmisiin liittyviä teemaviikkoja, jalkautetaan ”Liikuntapolkua pitkin aktiiviseksi liikkujaksi” -hanke, jonka tarkoitus on kehittää vantaalaisten sepelvaltimotautiin sairastuneiden ohjausta liikkumaan.	Terveyspalvelut
Sairastuneiden ohjausta liikkumaan sekä ryhmätoimintaa lisätään (esimerkiksi ”Arkeen voimaa” -ryhmien lisääminen).	Terveyspalvelut
Verkostotyötä kehitetään toimialojen ja alueellisten toimijoiden kesken. Verkostoissa työstetään ja jatkuvasti parannetaan asiakkaan palvelupolkua sujuvoittavia toimintatapoja.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Vähennetään ikääntyneiden yksinäisyyttä ja syrjäytymistä kehittämällä vapaaehtoistyötä, verkostoyhteistyötä, järjestämällä erilaisia ikäihmisten kohtaamispaikkoja ja yhteisiä tilaisuuksia.	Vanhus- ja vammaispalvelut Terveyspalvelut
Asiakasvastaava -toimintaa terveysasemilla ja kuntoutustoiminnan tulosyksikössä hyödynnetään paljon palveluita tarvitsevien potilaiden ja asiakkaiden hoidossa ja toimintakyvyn ylläpidossa.	Terveyspalvelut

Potilaiden osallisuutta lisätään yhdessä laadittujen terveys- ja hoitosuunnitelmien kautta kaikissa toiminnoissa.	Terveyspalvelut
Puhelinyhteydenoton parantamista terveysasemilla jatketaan siten, että puhelimitse asioiminen olisi mahdollisimman helppoa yhteydenottajalle. Yhteen numeroon soittamalla on mahdollista tavoittaa kaikki terveysasemapalvelut.	Terveyspalvelut
Palvelusetelin käyttöönotto selvitetään ei-kiireellisten potilaiden vastaanotolle pääsyn parantamiseksi.	Terveyspalvelut
Palvelusetelin käyttöä lisätään sekä hoiva-asumisessa että vanhusten avopalveluissa; lisätään asiakkaiden valinnanvapautta ja mahdollistetaan hoiva-asumisen palvelujen saaminen tarvittaessa ulkopaikkakunnilta läheltä omaisia.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Laajennetaan erikoislääkäritoimintaa terveyspalveluissa.	Terveyspalvelut

TAULUKKO 6. Asumisen kehittäminen

IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTIIN TÄHTÄÄVÄ SUUNNITELMA	VASTUUTAHO
Rakenteellista sosiaalityötä vahvistetaan yhteistyössä aikuissosiaalityön kanssa.	Vanhus- ja vammaispalvelut Perhepalvelut
Vanhustenkeskuksen yhteyteen tai läheisyyteen rakennetaan eri asumisen vaihtoehtoja; esteettömiä senioritaloja, vuokra-asumisoikeus- ja omistusasuntoja, kunnallisia ja yksityisiä palvelutaloja sekä uudenlaisia yhteisöllisiä asumisen vaihtoehtoja. Luovutaan eri asumisen muodoista ja aletaan puhua eriasteisesta tuetusta asumisesta.	Vanhus- ja vammaispalvelut Mato
Vanhustenkeskuksista muodostetaan asumis- ja hyvinvointikeskuksia, joka tukee kotona asumista ja jossa on eri asumismuotoja ja palveluja. Tavoite on, että vanhuksen ei tarvitse siirtyä viimeisinä elinvuosinaan asumis- tai hoitopaikasta toiseen. Palveluasunnot rakennetaan sellaisiksi, että niihin voidaan viedä sairaalatasoinen palvelu. Ryhmäasuntojen (hoivakotien) määrää lisätään, koska vaikeasti muistisairaitten määrä kasvaa. Lisäksi luodaan esim. teknologisia ratkaisuja, joilla mahdollistetaan asuminen palvelutalo -asunnossa muistisairaudesta huolimatta.	Vanhus- ja vammaispalvelut Mato
Palveluja integroidaan keskeisillä paikoilla sijaitseviin vanhustenkeskuksiin osaksi monipuolista palvelutoimintaa.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Lääkäripalveluja kehitetään; lääkäripäivystys järjestetään kotihoidossa ja tuetussa asumisessa. Kehitetään ns. seinätöntä sairaalaa.	Vanhus- ja vammaispalvelut Terveyspalvelut
Kaunialan muuttaminen asteittain asumispalveluiksi ja hyödynnetään kuntoutus-toimintamallia. Luovutaan Kaunialan laitoshoidosta asteittain.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Pitkäaikaishoidon sisällöllisessä kehittämisessä painotetaan aktiivisen hoiva-asumisen kehittämistä.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Sairaalasta kotiuttamista nopeutetaan. Osa lyhytaikaisesta hoidosta kohdennetaan erillisiin kotiutusyksiköihin palvelutaloissa tai vanhustenkeskuksissa.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Laitoshoitoa (jäljellä oleva) muutetaan asumispalveluksi.	Vanhus- ja vammaispalvelut

4.2 Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin edistäminen konserni- ja asukaspalvelujen toimialalla

Konserni- asukaspalvelujen ikääntyneen väestön hyvinvointiin tähtäävät tavoitteet ovat seuraavat:

- Sähköisten palvelujen parantaminen.
- Ikääntyneiden ohjauksen, neuvonnan sekä koulutuksen lisääminen.
- Vantaa-infojen käytön laajentaminen.
- Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden parantaminen.

Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala (Konsas) muodostuu konsernipalveluista ja asukaspalveluista. Konsernipalveluiden toimialaan kuuluu neljä tulosaluetta, jotka ovat tietohallinto, konsernihallinto ja rahoitus, talouspalvelukeskus ja hankintakeskus. Lisäksi se vastaa työterveyshuollon, pelastustoimen ja tulkkikeskuksen palveluiden tuottamisesta. Asukaspalveluiden toimialaan kuuluu kaksi tulosaluetta (työllisyyspalvelut ja kuntalaispalvelut) sekä monikulttuurisuusasioiden yksikkö.

Asukaspalveluiden kuntalaispalveluiden tehtävänä on vahvistaa kuntalaisten aktiivisuutta, osallisuutta ja hyvinvointia edistämällä sujuvaa arkea, yhdessä tekemistä ja vaikuttamismahdollisuuksia. Kuntalaispalvelut tekee kaupungin palvelut ja päätöksenteon helposti lähestyttäväksi kehittämällä neuvontaa, asiointia ja lähidemokratiaa.

Neuvonta- ja asiointipalveluihin kuuluvat kirjaamo, arkisto ja asianhallinta, puhelinpalvelut, Vantaa-infot sekä talous- ja velkaneuvonta. Aluepalveluiden vastuulla ovat aluetoiminta, aluetoimikuntien ja Svenska kommitténin toimintaan kuuluvien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano sekä yhteisö- ja vapaaehtoistoiminta.

Konserni- ja asukaspalvelujen suurimmat muutospaineet kohdistuvat kaupungin palveluiden digitalisoimiseen sekä kuntalaisten neuvonta- ja asiointipalveluiden kehittämiseen. Vantaan yhteinen asiakaspalvelu Vantaa-info kehittää ja keskittää monikanavaista asiakaspalvelumallia yhdessä toimialojen kanssa. Työssä hyödynnetään 6AIKA -hankkeen tuloksia.

Tasa-arvolaki sekä yhdenvertaisuuslaki uudistuivat vuoden 2015 alussa. Nämä lait vaativat viranomaisilta paitsi syrjimättömyyttä omassa toiminnassa myös tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kaikkinaista aktiivista edistämistä. Vantaan kaupunki aloitti syksyllä 2015 oman lakisääteisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmansa uudistamisen.

Taulukossa 7 esitellään konserni- ja asukaspalvelujen suunnitelmat, joiden tavoitteena on parantaa ikääntyneiden hyvinvointia.

TAULUKKO 7. Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmat konserni- ja asukaspalveluissa

IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTIIN TÄHTÄÄVÄ SUUNNITELMA	VASTUUTAHO
Vakiintuneiden toimintojen (vapaaehtoistyö, asukastilat jne.) lisäksi kuntalaispalvelut toteuttaa edelleen esteettömyyskampanjaa, joka on alkanut syksyllä 2015.	Konsas
Kuntalaisille suunnattujen sähköisten palveluiden kehittäminen toteutetaan palvelumuotoilun periaatteella. Palveluiden käytettävyys varmistetaan testaamalla palveluiden soveltuvuutta ikääntyneille.	Konsas
Ikääntyneille tarjotaan nettikavereita ja sähköisen asioinnin tukea.	Konsas
Osallisuustyössä ikäihmisille mahdollistetaan osallistuminen asukasraateihin ja -foorumeihin.	Konsas
Ikäihmisille tarjotaan mahdollisuutta osallistua vapaaehtoisena ”Yhteinen pöytä” -ruuanjakeluhankkeeseen.	Konsas
Hankintakeskuksen ostoyksikkö vastaa, että ateriapalveluja tuottavat yksiköt tarjoavat ravitsemussuositusten mukaisia aterioita huomioiden ikäihmisten tarpeet.	Konsas
Asukaspalvelujen kehittämiskohteena on sukupuolten tasa-arvo ja kaikkien ihmisten yhdenvertaisuus sekä monikulttuurisuus, osallisuus ja turvallisuus. Vantaan kaupunki edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta monin tavoin.	Konsas
Turvataan ikäihmisten ruotsinkieliset palvelut	Konsas

4.3 Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin edistäminen sivistystoimen toimialalla

Sivistystoimen ikääntyneen väestön hyvinvointiin tähtäävät tavoitteet ovat seuraavat:

- Kulttuuriluotsitoiminnan ylläpitäminen ja lisääminen.
- Liikunnan harrastamisen tukeminen sekä edellytysten luominen liikunnan harrastamiselle.
- Ikääntyneiden oppimisen tukeminen.

Sivistystoimen toimialan (Sivi) tehtävänä on opetuslautakunnan ja vapaa-ajan lautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano. Sivistystoimen toimialalla toimivat seuraavat tulosalueet; varhaiskasvatus, suomenkielinen perusopetus, ruotsinkieliset palvelut, nuoriso- ja aikuiskoulutus, kirjasto- ja tietopalvelut, nuorisopalvelut, liikuntapalvelut, kulttuuripalvelut, vapaa-ajan palvelut sekä talous- ja hallintopalvelut.

Kulttuuritoiminta

Kulttuurinen vanhustyö kohdistuu kaupungin vanhusyksiköihin, joihin tuotetaan säännöllisesti erilaisia esityksiä. Vuonna 2015 kulttuuriluotsitoiminnassa oli 28 kulttuuriluotsia. Nykyiset taloudelliset resurssit, toimintaraha kulttuuriseen vanhustyöhön ja toiminta-avustukset eläkeläisjärjestöille, säilyvät ennallaan ja mahdollisesti nousevat hieman.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelujen tehtävänä on edistää ja tukea liikunnan harrastamista sekä luoda harrastamisen edellytyksiä Vantaalla. Liikuntapalveluiden itse järjestämän ohjatun kurssitoiminnan painopistealueena ovat ikääntyneet ja erityisryhmät. Liikuntapalvelut järjestää ohjatun toimintakauden aikana viikoittain noin 247 liikuntaryhmää, joista 163 ryhmää on ikäihmisille ja erityisryhmille. Ikääntyneet pysyvät toiminnan painopistealueena myös jatkossa. Liikuntapalvelut hallinnoi viittä kaikille kuntalaisille avointa kuntosalia. Lisäksi liikuntapalvelut vastaa kahdesta 60+ -vuotiaille suunnatusta, vertaisohjaajien voimin toimivasta seniorikuntosalista.

Liikuntaryhmien kokoa on suurennettu v. 2016 alusta alkaen. Tällä tavoin joihinkin liikuntaryhmiin on mahdollista saadaa muutamia harjoittelupaikkoja lisää. Liikuntapalveluilla on tavoitteena pyrkiä reagoimaan kysynnältään suosituimpien ryhmien (esim. ohjatut kuntosaliryhmät) lisäämiseen.

Kuntosalit:

- Tikkurilan uimahallin kuntosali
- Hakunilan uimahallin kuntosali
- Myyrmäen uimahallin kuntosali
- Martinlaakson uimahallin kuntosali
- Koivukylän vanhustenkeskuksen kuntosali
- Hakunilan terveysaseman seniorikuntosali (vertaisohjaajasali)
- Woimanurkka (Korson terveysasema, vertaisohjaajasali).

Vantaan terveysasemilla toimii viisi liikunta-apteekkia eli terveysliikunnan neuvontapistettä, joihin terveysaseman henkilökunnalla on mahdollisuus ohjata potilaitaan.

Liikunta-apteekit Vantaalla:

- Korson terveysaseman liikunta-apteekki
- Hakunilan terveysaseman liikunta-apteekki
- Tikkurilan terveysaseman liikunta-apteekki
- Myyrmäen terveysaseman liikunta-apteekki
- Martinlaakson terveysaseman liikunta-apteekki

Kirjastopalvelut

Kirjastossa on aloitettu kotipalvelutoiminta kokeiluna yhteistyössä SPR:n vapaaehtoisen kanssa. Ikäihmisille suunnattujen tietotekniikka- ja tietoyhteiskuntataitojen opastusten sisällöt ja muodot on uudistettu.

Aikuisopiston ohjelmassa on vuosittain noin 1 500 kurssia, joille muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta, ikäihmiset ovat tervetulleita. Erityisesti ikäihmisille suunnattuja kursseja ja luentosarjoja tarjotaan useissa aineissa (esim. kielet, kotitalous, yhteiskunnalliset aineet, tietotekniikka). Kaikissa aineissa tarjotaan myös päiväkursseja, jotka ajankohtansa puolesta sopivat ikääntyville.

Taulukossa 8 esitellään sivistystoimen toimialan suunnitelmat, joiden tavoitteena on parantaa ikääntyneiden hyvinvointia.

TAULUKKO 8. Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmat sivistystoimen toimialalla

IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTIIN TÄHTÄÄVÄ SUUNNITELMA	VASTUUTAHO
Ikäihmiset huomioidaan kulttuuripalvelujen järjestämillä festivaaleilla.	Kulttuuritoimi
Vantaan taiteilijaseuran kanssa järjestettävä kiertonäyttely kuudessa vanhusyksikössä jatkuu edelleen vuonna 2016.	Kulttuuritoimi
Kulttuuriluotsitoiminta jatkuu; kulttuuriluotseja koulutetaan tarpeen mukaan ja luotsauskohteiden määrää pyritään kasvattamaan.	Kulttuuritoimi
Ikäihmisillä on vapaa pääsy kaupunginmuseoon ja taidemuseoon.	Kulttuuritoimi
Kaupunginmuseon matkalaukkunäyttelyjä annetaan lainaksi vanhusyksiköihin ja kumpikin museo järjestää erilaisia ikäihmisille suunnattuja työpajoja ja taiteilijatapaamisia.	Kulttuuritoimi
Ryhmien järjestämisessä huomioidaan nykyistä paremmin toimintakyvyltään hiukan heikentyneet liikkujat ja liikuntaharrastustaan aloittavat. Joitakin reipasvauhtisia liikuntaryhmiä harkitaan muutettavaksi sisällöltään kevyemmiksi. Uusia liikkujia pyritään tavoittamaan mm. Liikunta-apteekkien kautta ja resurssien salliessa perustetaan uusia lyhytkestoisia starttiryhmiä.	Liikuntatoimi
Kehitetään ikäihmisille mahdollisuuksia omaehtoiseen liikkumiseen liikuntapalveluiden tiloissa esim. ikäihmisten oma luisteluvuoro jäähallissa, tennis/sulkapallovuoro palloiluhalleissa.	Liikuntatoimi
Ikäihmisiä aktivoidaan käyttämään eri puolille Vantaata rakennettuja lähiliikuntapuistoja. Lähiliikuntapuistoissa järjestetään kesäkausien aikaan ohjattuja liikuntaryhmiä ikäihmisille.	Liikuntatoimi
Neuvotellaan seurojen kanssa mahdollisuudesta siirtää osa työikäisille suunnatuista liikuntaryhmistä seurojen vastuulle, jolloin voimavaroja saataisiin ikääntyneiden liikuttamiseen.	Liikuntatoimi
Järjestetään 2—4 luentotilaisuutta/vuosi ikäihmisten liikkumiseen/aktivointiin liittyen.	Liikuntatoimi
Käynnistetään vuoden 2016 alussa neuvottelut Simonkylän vanhustenkeskuksen kuntosalin (tai muun kuntosalikäyttöön soveltuvan tilan) käyttämisestä ikäihmisille (vertaisohjaajaperiaatteella). Tällä tavoin Tikkurilan alueelle saataisi ikäihmisille myös toinen harjoittelupaikka helpottamaan Tikkurilan uimahallin kuntosalin ruuhkaa.	Liikuntatoimi
Omaishoitajien maksuton uinti- ja kuntosaliharjoittelu; liikuntapalvelut antoi vuoden 2015 lopussa kaikille omaishoitajille mahdollisuuden maksuttomaan uintiin ja kuntosaliharjoitteluun. Kokeilua jatketaan vuoden 2016 loppuun asti.	Liikuntatoimi
Kirjojen kotipalvelutoiminnan kokeilu vakiinnutetaan.	Kirjastotoimi
Kirjaston roolia erityisesti uusien digitaalisten palveluiden ja teknologisten laitteiden testaus- ja oppimisympäristönä vahvistetaan tuomalla kirjastoon eri toimijoiden tarjoamia palveluita ja tuotteita.	Kirjastotoimi
Vapaaehtois- ja vertaistoiminnan muotoja monipuolistetaan, ja tarjotaan ikäihmisille mahdollisuus tuoda oma osaamisensa ja innostuksensa kirjaston avulla osaksi kansalaisyhteiskuntaa (esim. tietotekniikan vertaisopastus, kirjastomummo- ja -vaaritoiminta).	Kirjastotoimi

4.4 Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin edistäminen maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla

Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa sekä uudessa asuntototuotannossa painotetaan esteettömyyttä, jotta ikäihmisten asuminen mahdollisimman pitkään omassa kodissaan olisi mahdollista.

Esteettömyys huomioidaan Vantaalla kaikessa suunnittelussa, oli kyseessä sitten uuden ympäristön suunnittelu tai vanhan parantaminen.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tehtävänä on kaupunkirakenteen ja ympäristön sekä liikenteen ja yhdyskuntatekniikan kokonaisvaltainen kehittäminen, hallinta ja hoito sekä kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisen elinkeinopolitiikan, maapolitiikan, asuntopolitiikan, ympäristöpolitiikan ja ympäristöterveydenhuollon kehittäminen ja toteuttaminen.

Toimiala valmistelee ja panee täytäntöön kaupunkisuunnittelulautakunnalle, tekniselle lautakunnalle ja sen yksityistiejaostolle sekä ympäristölautakunnalle ja sen rakennuslupajaostolle kuuluvat asiat sekä ohjaa ja avustaa kaupungin muita toimielimiä. Toimialaan kuuluvat kaupunkisuunnittelu, kuntatekniikan keskus, tilakeskus, rakennusvalvonta, talous- ja hallintopalvelut, ympäristökeskus ja yrityspalvelut.

Taulukossa 9 esitellään maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan suunnitelmat, joiden tavoitteena on parantaa ikääntyneiden hyvinvointia.

TAULUKKO 9. Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmat maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla

IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTIIN TÄHTÄÄVÄ SUUNNITELMA	VASTUUTAHO
Ikäihmisten asumisen ja palvelujen saannin turvaamiseksi Vantaalle rakennetaan asunto-ohjelman mukaisesti viisi vanhustenkeskusta vuosina 2018—2026.	Mato Soster
Kaupungin tavoitteena on, että näihin vanhustenkeskuksiin tulee vuokra-asuntoja, senioriasuntoja, palvelutaloja sekä ympärivuorokautista hoivaa antavaa tehostettua asumispalvelua. Tällöin ikääntyneen asukkaan ei tarvitse muuttaa palvelutarpeen muuttuessa.	Mato Soster
Vanhustenkeskuksiin sijoittuu myös ikäihmisten päivätoimintaa sekä erilaisia julkisen, yksityisen sekä kolmannen sektorin toteuttamia hyvinvointipalveluja.	Mato Soster
Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa sekä uudessa asuntotuotannossa painotetaan esteettömyyttä, jotta ikäihmisten asuminen mahdollisimman pitkään omassa kodissaan olisi mahdollista.	Mato Soster
Kaupunki on vuosien varrella luovuttanut ja tulee jatkossakin luovuttamaan tontteja sekä valtion tukemille että yksityisille hoivakotihankkeille, joiden sijainnin valinnassa ja suunnittelussa tehdään yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan kanssa.	Mato Soster

Esteettömyys huomioidaan Vantaalla kaikessa suunnittelussa, oli kyseessä sitten uuden ympäristön suunnittelu tai vanhan parantaminen.	Mato
Sairaalat, palvelutalot ja terveyskeskukset huomioidaan talvikunnossapidon reitityksissä ja toimenpiteiden ajoituksissa.	Mato
Esteettömyys Helsingin Seudun Liikenne -kuntayhtymässä (HSL) on osa normaalia joukkoliikenteen suunnittelua ja kaupungin yhteistyö HSL:n kanssa on tiivistä myös joukkoliikenteen esteettömyyden osalta. Syksyllä 2015 Vantaalla aloitettiin liikennöinti uusilla lähibussilinjoilla (palvelulinjoilla) kuudella alueella. Nämä palvelulinjat on suunniteltu erityisesti ikäihmisten ja liikuntarajoitteisten tarpeisiin. Niiden toimintaa arvioidaan ja kehitetään vuoden 2016 aikana yhteistyössä HSL:n kanssa.	Mato

5 VANHUSNEUVOSTO JA YHTEISTYÖVERKOSTOT IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINNIN EDISTÄMISESSÄ

Kunnan on tehtävä yhteistyötä kunnassa toimivien julkisten tahojen, yritysten sekä ikääntynyttä väestöä edustavien järjestöjen ja muiden yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi (Laki 980/2012, 4 §).

Vanhusneuvosto on otettava mukaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman valmisteluun sekä palvelujen ja laadun arviointiin (Laki 980/2012, 11 §).

Väestön ikärakenteen muutoksen seurauksena yhteiskunnan tulee mukautua laajasti entistä iäkkäämmän väestön tarpeisiin. Tarvitaan monialaisen tuen ja palvelujen tarpeen arviointiin perustuvia, yksilöllisesti räätälöityjä palveluita, jotka mahdollistavat ja tukevat iäkkään henkilön omaa toimijuutta. Tarvitaan aitoa yhdessä tekemistä niin, että kaikessa kehittämisessä ja päätöksenteossa kuuluu iäkkäiden oma ääni (STM 2013.)

Vanhuspalvelulain (980/2012) mukaan kunnan eri toimialojen on toimittava yhteistyössä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi. Lisäksi kunnan on tehtävä yhteistyötä kunnassa toimivien julkisten tahojen, yritysten sekä ikääntynyttä väestöä edustavien järjestöjen ja muiden yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi (Laki 980/2012, 4 §).

Väestön ikääntymisestä johtuva palvelutarpeen kasvu edellyttää palvelujen tuottamista ja kehittämistä eri toimijoiden välisenä yhteistyönä. Ikääntyvien hoitoa ja hoivaa järjestetään usein yhdistäen julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin palveluita.

Vanhusneuvosto

Vanhusneuvosto on lakisääteinen (1.1.2014 alkaen) yhteistyöelin, jonka tehtävänä on olla ikääntyvien kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamisväylä. Vantaalla vanhusneuvosto on toiminut vuodesta 1999 lähtien. Vantaan kaupunginhallitus nimeää vanhusneuvoston varsinaiset sekä heidän varajäsenensä kahden vuoden toimikaudelle. Vanhusneuvoston jäsenet edustavat vanhusneuvostossa ikäihmisten asiantuntemusta. Lisäksi vanhusneuvostossa on seurakuntayhtymästä ja kaikilta toimialoilta asiantuntijaedustajat, joiden tehtävän on tuoda edustamansa tahon ikääntyviä koskevat aiheet vanhusneuvoston käsittelyyn sekä viedä vanhusneuvoston aloitteet, kannanotot, lausunnot ja kehittämisehdotukset omaan organisaationsa käsiteltäväksi.

Ikääntyneen väestön mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua kunnalliseen ja valtakunnallisen päätöksentekoon on keskeinen laadun osatekijä. Lain (980/2012, 11 §) mukaan vanhusneuvosto on otettava mukaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman valmisteluun sekä palvelujen ja laadun arviointiin. Lisäksi neuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden,

osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka ikääntyneen väestön tarvitsemien palvelujen kannalta.

Vanhusneuvosto on seurannut ikäihmisten palvelujen kehittämistä tutustumalla toimintaan ja kuulemalla eri toimintojen vastuuhenkilöitä kokouksissaan. Vanhusneuvosto osallistui aktiivisesti vanhuspoliittisen ohjelma Viksun kehittämishankkeeseen ja toi siihen mukaan asiakasnäkökulmaa. Vanhusneuvosto on osaltaan koordinoinut ja osallistunut tämän suunnitelman laadintaan.

GeroMetro kehittämisverkosto

Vuonna 2014 perustettu GeroMetro on pääkaupunkiseudun kuntien (Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen) yhteinen kehittämisverkosto. Tavoitteena on hyvinvoiva ikäihminen. Verkostossa yhdistyy erilainen sosiaali- ja terveydenhuollon osaaminen, kehittäminen ja tutkimus. Verkoston työskentelyn päämääränä on ikäihmisen hyvinvoinnin lisääntyminen arjen tasolla.

GeroMetrossa kehittämisyksiköissä kokeillaan ja tutkitaan pienimuotoisesti erilaisia toiminta- ja palvelumalleja, jotka liittyvät ikäihmisen kotona asumisen tukemiseen. Kehittämistyössä tuotettua tietoa dokumentoidaan systemaattisesti, ja sen tueksi organisoidaan myös monialaista tutkimusta.

Yhteisen kehittämisrakenteen hyödyt saavutetaan parhaiten vertaisoppimisen ja -kehittämisen kautta käytännön työssä. Vuosien 2014—2016 kehittämisteemana oli muistisairaan ikäihmisen kotona asumisen tukeminen. Vantaalta on mukana seitsemän kehittämisryhmää.

GeroMetro kehittämiskauden 2016—2017 teemana on ”Ikäihmisen kotona asumisen tukeminen - monialainen palvelutarpeen arviointi ja kuntoutus”. Vantaalla kehittämiskohteina ovat kotikuntoutus ja tuettu kotiutus yhdessä kotihoidon kanssa. Vantaalta osallistuu GeroMetro -kehittämishankkeeseen 2016—2017 vanhuspalvelujen tulosyksiköistä 3—4 kehittämisryhmää.

Vapaaehtoistoiminta

Vantaan kaupunki tarjoaa monenlaisia mahdollisuuksia olla mukana vapaaehtoistoiminnassa. Vapaaehtoistoiminta on vierellä kulkemista ja ilon jakamista. Se tarjoaa monenlaisia mahdollisuuksia osallistua, toteuttaa itseään ja välittää toisesta ihmisestä.

Vantaan kaupungin koordinoima vapaaehtoistoiminta voi olla mm. toimintaa asukastiloissa tai ikääntyneiden parissa. Vapaaehtoinen voi toimia myös kulttuuriluotsina, kirjaston vapaaehtoisena, kuntosalin vertaisohjaajana, monikulttuurisessa vapaaehtoistoiminnassa tai lasten ja nuorten parissa. Myös vammaisten tukihenkilönä toimiminen on mahdollista.

Vanhus- ja vammaispalveluissa vapaaehtoiset voivat toimia yksin, yhdessä tai henkilökunnan rinnalla vanhusten tai vammaisten henkilöiden tukena ja virkistyksenä. Vapaaehtoisten tukena ovat vapaaehtoistoiminnan yhdyshenkilöt ja koordinaattorit, jotka järjestävät vapaaehtoisille perehdytystä, tukea ja yhteisiä tapaamisia. Vapaaehtoistoiminnasta järjestetään säännöllistä koulutusta, mutta vapaaehtoisena voi aloittaa jo alkuhaastattelun jälkeen. Vapaaehtoisia toimii satoja sairaalan, hoiva-asumisen, palvelutalojen, päivätoiminnan ja kotihoidon piirissä.

Vantaan seurakuntien organisoima vapaaehtoistyö tuo käytännön apua sekä henkistä apua monen ikäihmisen arkeen. Seurakuntien ”kyläsepot”, ”nikkaristit” ja ”keikkapankkilaiset” tekevät pieniä asennus- ja korjaustehtäviä kodeissa sekä saattavat ja antavat asiointiapua. Lähimmäispalvelun vapaaehtoiset käyvät

säännöllisesti kodeissa tapaamassa vanhuksia. Vapaaehtoiset toimivat myös ryhmien ohjaajina, laitoksissa laulattajina ja kahvittajina sekä heitä on runsaasti avoimien ovien toiminnassa. Vantaan seurakunnilla on kaikkiaan yli 1 500 vapaaehtoista. Lisäksi Vantaan kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä SPR:n ja Polli ry;n kanssa.

Seurakunnan toiminta

Suurin osa suomalaisista on kristittyjä. Suurin uskonnollinen yhdyskunta on Suomen evankelis-luterilainen kirkko, johon kuuluu noin 78 % väestöstä. Suomen ortodoksinen kirkko on toiseksi suurin uskonnollinen yhdyskunta, johon kuuluu 1 % väestöstä. Evankelisluterilaisella kirkolla ja ortodoksisella kirkolla on Suomessa erityisasema. Niillä on esimerkiksi oikeus kantaa veroa. Muita uskonnollisia yhdyskuntia ovat mm. islamilaisuus, buddhalaisuus, hindulaisuus ja juutalaisuus.

Vantaan evankelisluterilaisen seurakunnan toiminnan tavoitteena on edistää ikäihmisten hyvinvointia. Vantaan seurakunnat palvelevat jäseniään kolmen toisiaan leikkaavan ja täydentävän kokonaisuuden kautta; hengellinen työ, yhteisöllinen työ ja yhteisöllisiin tarpeisiin vastaaminen sekä diakoninen työ. Näiden lisäksi on vielä vapaaehtoistoiminta, jonka kautta myös toteutetaan edellä mainittuja tehtäviä.

Ikäihmisten hengellistä elämää hoidetaan sekä seurakuntien kutsuvalla toiminnalla että vierailemalla eri paikoissa. Kaikkiin jumalanpalveluksiin ja muihinkin tilaisuuksiin osallistuu paljon ikäihmisiä ja osa niistä on suoraan suunnattu heille. Ikäihmisten hengellistä elämää hoidetaan myös säännöllisillä laitoshartauksilla lähes kaikissa vantaalaisissa vanhusten laitoksissa ja palvelutaloissa (kunnalliset & yksityiset). Lisäksi järjestetään hengellisen musiikin ryhmiä vanhusten hoivayksiköissä.

Seurakunnat tekevät yhteisöllistä työtä järjestämällä eläkeläiskerhoja, piirejä ja ryhmiä. Seurakunnalla on 15 säännöllisesti toimivaa ns. avoimien ovien paikkaa, joista useimmat ovat auki yhdestä kolmeen kertaa viikossa. Laajin aukioloaika on Tikkurilassa olevalla olotilalla, joka on auki joka arkipäivä. Syntymäpäiväjuhlia järjestetään kaikissa seurakunnissa ainakin 70/75-vuotiaille ja 80/85-vuotiaille. Näiden lisäksi järjestetään virkistyspäiviä ja retkiä.

Diakoninen auttamistyö kohtaa monia avun tarpeessa olevia ikäihmisiä. Diakoniatyöntekijät ja papit tapaavat ihmisiä vastaanotoilla, erilaisissa tilaisuuksissa ja kodeissa. Diakonista ryhmätoimintaa tehdään yhteistyössä myös kaupungin kanssa. Seurakunnat ovat järjestäneet virkistyspäiviä myös huonokuntoisille kotona asuville vanhuksille, jolloin niiden järjestelyissä on otettu huomioon ihmisten erityistarpeet mm. kuljetukset ja avustaminen ruokailussa sekä liikkumisessa.

Leskeksi jääneille tarjotaan mahdollisuutta sururyhmiin, joita on järjestetty toistakymmentä vuodessa. Vantaan kaupungissa on ikäihmisten osuus kasvanut vuosittain, joka on haastanut seurakunnat kehittämään omaa toimintaansa ja verkostoitumaan eri toimijoiden kanssa. Vantaan seurakunnat tekevät kiinteää yhteistyötä kaupungin eri toimijoiden ja toimialojen kanssa. Yhteistyötä tehdään myös vantaalaisten järjestöjen kanssa. Vantaan seurakuntien kirkkoherrojen kokous on asettanut senioritoiminnan yhdeksi kärkihankkeeksi, jonka kehittämistä erityisesti seurataan tulevina vuosina. Seurakunta kantaa erityisesti huolta niistä ikäihmisistä, joiden liikkuminen rajoittuu vain oman kodin sisälle. Jokaisen on tärkeää tulla kohdatuksi ja arvostetuksi. Fyysisten ja henkisten tarpeiden lisäksi on tärkeää tunnistaa myös hengelliset tarpeet.

Yhdistys- ja järjestötoiminta

Vantaan Järjestörinki ry on vantaalaisten yhdistysten etujärjestö ja yhteistyöelin, jonka jäseniä ovat mm. kulttuuri-, liikunta-, maahanmuuttaja- ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjä, työttömien yhdistyksiä ja nuoriso- ja varhaisnuorisojärjestöjä sekä muita aatteellisia yhdistyksiä. Vantaan Järjestörinki ylläpitää tätä järjestöportaalia, joka on tuotettu RAY:n tukemassa vapaaehtoistoiminnan verkkopalveluhankkeessa. Vantaan Järjestörinkiin kuuluu 55 järjestöä. Vantaan kaupunki tekee yhteistyötä järjestöjen kanssa mm. vapaaehtoistoiminnan kautta. Yhdistykset ja järjestöt järjestävät ikäihmisille monenlaista toimintaa ja yhdessä tekemisen mahdollisuuksia.

Taulukossa 10 esitellään suunnitelmat verkostojen osalta, joiden tavoitteena on parantaa ikääntyneiden hyvinvointia.

TAULUKKO 10. Vanhusneuvoston ja verkostojen ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämistoimet

IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTIA EDISTÄVIÄ TOIMIA	VASTUUTAHO
Vanhusneuvosto osallistuu entistä enemmän ikäihmisiä koskevien asioiden ja suunnitelmien valmisteluun sekä palvelujen ja laadun arviointiin.	Vanhusneuvosto Kaikki toimialat
Yhteistyötä vanhusneuvoston ja Vantaan kaupungin eri toimialojen kanssa tiivistetään.	Kaikki toimialat Vanhusneuvosto
Yhteistyötä muiden kuntien vanhusneuvostojen kanssa tiivistetään osallistumalla mm. kuusikkokuntien vanhusneuvostojen tapaamiseen.	Vanhusneuvosto
Vanhuspalvelujen tulosyksiköt osallistuvat pääkaupunkiseudun GeroMetron kehittämistyöhön ikääntyneiden hyvinvoinnin parantamiseksi.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Vapaaehtoistoiminnan markkinointia ja rekrytointia parannetaan ja laajennetaan.	Vanhus- ja vammaispalvelut Konsas Seurakunta Järjestöt
Vapaaehtoistoimijoiden koulutusta ja perehdytystä lisätään.	Vanhus- ja vammaispalvelut Konsas
Seurakunnan ja eri verkostojen yhteistyötä parannetaan eri toimialojen kanssa.	Seurakunta
Kumppanuutta hyvinvointialan yritysten ja järjestöjen kanssa vahvistetaan.	Vanhus- ja vammaispalvelut

6 TOIMENPITEET JA VASTUUT

Tämä ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma sisältää runsaasti erilaisia suunnitelmia ikäihmisten hyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja edistämiseksi. Osa suunnitelmista on kaikille toimijoille yhteisiä ja osa vain jonkun yhteisön omaa suunnittelua ja kehittämistä. Vanhusneuvoston ja vanhus- ja vammaispalvelujen johtoryhmän yhteisessä työpajassa marraskuussa 2015 nostettiin viisi keskeistä ikääntyneiden hyvinvoinnin ylläpitämiseen ja parantamiseen tähtäävää tavoitetta hyvinvointisuunnitelman keskiöön. Nämä tavoitteet vuosille 2016—2017 ovat:

1) kotona asumisen tukeminen
2) yksinäisyyden vähentäminen
3) asiakaskeskeisyyden parantaminen
4) esteettömyys
5) liikuntakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen.

Taulukoissa 11—15 on esitelty tavoitteisiin liittyvät toimenpiteet, aikataulut, vastuutahot ja tuotokset.

TAULUKKO 11. Kotona asumisen tukeminen

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Tuotokset
Kotikuntoutusmallin luominen	2016—2017	Soster Vanhus- ja vammaispalvelut/ Vanhusten avopalvelut	Kotikuntoutuksen avulla asutaan kotona turvallisemmin.
Tehokuntoutuspilotin toteuttaminen	2016—2017	Soster Vanhus- ja vammaispalvelut/ Hoiva-asumisen palvelut	Tehokuntoutuksen avulla sairaalahoidon jälkeen kuntoudutaan kotiin.
Hoivateknologian käyttöönotto	2016—2017	Soster Vanhus- ja vammaispalvelut/ Vanhusten avopalvelut	Hoivateknologia lisää kotihoidon tuloksellisuutta ja vastaa kasvavaan palvelutarpeeseen.

TAULUKKO 12. Yksinäisyyden vähentäminen

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Tuotokset
Vapaaehtoistoimintaa koordinoidaan ja rekrytointia parannetaan järjestämällä koulutusta ja yhteisiä tapahtumia	2016—2017	Konsas Vanhus- ja vammaispalvelut Seurakuntayhtymä Järjestöt Yhdistykset	Vapaaehtoisten määrä kasvaa.

Liikkumista tukevia palveluja monipuolistetaan	2016—2017	Vanhus- ja vammaispalvelut	Mahdollistetaan ikäihmisten parempi liikkuminen kodin ulkopuolella ja osallistuminen yhteisölliseen toimintaan.
Kaupungin tiloja hyödynnetään ikäihmisten kokoontumisiin	2016—2017	Konsas Soster Sivi	Vastataan ikäihmisten kokoontumistarpeisiin paremmin.

TAULUKKO 13. Asiakaskeskeisyyden parantaminen

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Tuotokset
Kulttuurinmuutos asiakaskeskeisyyden vahvistamiseksi	2016—2017	Soster	Asiakas kokee tulleensa kuulluksi kaikissa palveluissa.
Palvelutarpeen arviointia parannetaan	2016—2017	Vanhus- ja vammaispalvelut/ Asiakasohjausyksikkö	Sähköinen lomake otetaan käyttöön ja palvelutarpeen arviointi paranee. Palvelutarpeen arvio tehdään läpinäkyvästi asiakkaan ja omaisten kanssa.
RAI-arviointi on käytössä laajasti	2016—2017	Vanhus- ja vammaispalvelut	RAI-tulosten parempi hyödyntäminen asiakaskohtaisessa hoidon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. RAI:n avulla toteutetaan laadukkaammat hoito- ja hoivaprosessit.

TAULUKKO 14. Esteettömyys

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Tuotokset
Esteettömyyden huomioiminen ikäihmisten palveluissa	2016—2017	Soster Mato	Vanhuspalvelut kiinnittää huomiota esteettömyyteen asukkaan kotiympäristössä.
Esteettömyyden huomioiminen rakentamisessa ja suunnittelussa	2016—2017	Mato	Ikäihmisten asumisratkaisuissa esteettömyys mahdollistaa kotona asumisen.

TAULUKKO 15. Liikuntakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Tuotokset
Kuntosalien ja harjoittelupaikkojen lisääminen, ja palvelujen kohdentaminen entistä paremmin ikäihmisille	2016—2017	Liikuntatoimi	Ikäihmiset kiinnostuvat kuntosaliharjoittelusta enemmän.
Ikääntyneiden ohjausta liikkumaan lisätään	2016—2017	Vanhus- ja vammaispalvelut Terveyspalvelut Liikuntatoimi	Terveysasemien liikunta-apteekit tukevat ikäihmisten liikkumista. Sporttikortti 75+ lisää ikäihmisten liikunnan harrastamista.

7 HYVINVOINTISUUNNITELMAN SEURANTA

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman 2016—2017 tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain toimialojen strategioiden toteutumisen yhteydessä ja toimenpiteiden onnistuminen raportoidaan vuosikatsausten yhteydessä.

Vanhuspalvelujen riittävyys ja laatu raportoidaan vanhuspalvelulain (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista) mukaisesti sosiaali- ja terveyslautakunnalle vuosittain.

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma 2016—2017 on osa Vantaan kaupungin kuntastrategiaa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja vanhus- ja vammaispalvelujen strategista johtamista. Ikäihmisten hyvinvoinnin edistämisessä ennaltaehkäisy on vaikuttava ja asiakaskeinen tapa vähentää raskaampien palvelujen tarvetta. Kaupungin eri toimialat ja verkostot esittelevät suunnitelmassa ikäihmisten palvelujen kehittämistoimia. Vanhusneuvosto käsittelee ja seuraa säännöllisesti vuosittain eri toimialojen ja kolmannen sektorin suunnitelmat iäkkään väestön tukemisessa.

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman 2016—2017 viisi keskeistä tavoitetta, kotona asumisen tukeminen, yksinäisyyden vähentäminen, asiakaskeskeisyyden parantaminen, esteettömyys ja liikuntakyvyn ylläpitäminen, suuntaavat palvelujen parantamista. Tavoitteiden saavuttamiseksi on laadittu 13 toimenpiteen ohjelma, jota seurataan vuosittain toimialojen omien strategioiden toteutumisen yhteydessä ja toimenpiteiden onnistuminen raportoidaan vuosikatsausten yhteydessä. Vanhusneuvosto seuraa osaltaan toimenpiteiden toteutusta.

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (ns. vanhuspalvelulaki) astui voimaan 1.7.2013. Laki luo puitteet vanhuspalvelujen kehittämiselle. Tässä suunnitelmassa esitellään Vantaalla käynnissä olevat ja suunnitellut vanhuspalvelujen kehittämistoimenpiteet. Nämä toimenpiteet raportoidaan vanhuspalvelulain raportoinnin yhteydessä sosiaali- ja terveyslautakunnalle vuosittain.

LÄHTEET

Hallituksen strateginen ohjelma 29.5.2015. Ratkaisujen Suomi. Hallituksen julkaisusarja 10/2015. Luettavissa: http://valtioneuvosto.fi/documents/10184/1427398/Ratkaisujen+Suomi_FI_YHDISTETTY_netti.pdf/801f523e-5dfb-45a4-8b4b-5b5491d6cc82

Helldan, A & Helakorpi, S. 2014. Eläkeikäisen väestön terveyskäyttäytyminen ja terveys keväällä 2013 ja niiden muutokset 1993—2013. THL. Raportti 15/2014. Luettavissa: http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/116236/URN_ISBN_978-952-302-188-4.pdf?sequence=1

Kaikkonen R, Murto J, Pentala O, Koskela T, Virtala E, Härkänen T, Koskenniemi T, Ahonen J, Vartiainen E & Koskinen S. Alueellisen terveys- ja hyvinvointitutkimuksen perustulokset 2010—2014. Luettavissa: www.thl.fi/ath

Kuusikko-työryhmä. 2015. Kuuden suurimman kaupungin vanhusten sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannusten vertailu 2014. Edita Prima Oy, Helsinki. Luettavissa:http://www.kuusikkokunnat.fi/SIRA_Files/downloads/Vanhuspalvelut/Vanhuspalvelujen_kuutosraportti_2014.pdf

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012). Luettavissa: https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120980

STM. 2008. Kansallisen terveyserojen kaventamisen toimintaohjelma 2008—2011. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2008:16. Luettavissa: http://stm.fi/documents/1271139/1359649/Kansallinen_terveyserojen_kaventamisen_toimitaohjelma_2008__8211_2011_fi.pdf/e176391d-fddf-4677-ac98-9d4725548e15

STM. 2013. Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2013:11. Luettavissa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/110355/ISBN_978-952-00-3415-3.pdf?sequence=1

STM & Suomen Kuntaliitto. 2013. ”Vanhuspalvelulaki”. Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista. Muistio lain toimeenpanon ja tulkinnan tueksi. Luettavissa: http://www.kunnat.net/fi/Kuntaliitto/yleiskirjeet-lausunnot/yleiskirjeet/2013/y13802013/STM_Kuntaliitto_liitemuistio_yleiskirjeeseen_13802013_evl.pdf

Sulkava, R. 2005. Dementia. Terveyskirjasto. Luettavissa: http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=suo00035#T2

Terveydenhuoltolaki (1326/2010). Luettavissa: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326

Vantaan kaupunki. 2013. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan potilas- ja asiakasturvallisuussuunnitelma.

Vantaan kaupunki. 2014a. Kaikkien yhteinen Vantaa. Vantaan monikulttuurisuusohjelma 2014—2017. Luettavissa: http://www.tem.fi/files/40476/kaikkien_yhteinen_vantaa.pdf

Vantaan kaupunki. 2014b. Tilastotietoja eläkkeensaajista Vantaalla ja muissa isoissa kaupungeissa vuodelta 2012. Vantaan tietopalvelu. Tilastokatsaus 8:2014. Luettavissa: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/107521_Tilastokatsaus_8_2014_Tilastotietoja_elakkeensaajista_Vantaalla_ja_muissa_isoissa_kaupungeissa_v.pdf

Vantaan kaupunki. 2014c. Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2014–2023.

Vantaan kaupunki. 2014d. Väestötilasto. Vantaan tietopalvelu.

Vantaan kaupunki. 2014e. Vähintään 65 vuotta täyttäneet Vantaalla. Vantaan tietopalvelu. Tilastokatsaus 1:2014. Luettavissa: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/107624_Tilastokatsaus_1_2014_Vahintaan_65_vuotta_tayttaneet_Vantaalla.pdf

17 § Suun terveydenhuollon liikelaitoksen pääkaupunkiseudun suun erikoishoidon yksikkö (PKS-SEHYK) sopimuksen irtisanominen

VD/4466/00.04.01/2016
JTS/JI-L/MP/LL

Pääkaupunkiseudun suun erikoishoidon yksikkö (PKS-SEHYK) on muodostettu PARAS-hankkeen seurauksena vuonna 2009 (kaupunginvaltuuston päätös 15.6.2009 § 11) ja tarkoituksena on ollut turvata ja keskittää suun erikoishoito koko PKS- alueella. Nykyinen PKS-SEHYK on aloittanut toimintansa 1.11.2009. Sopimuskunnat ovat Helsinki (tuottaja), Espoo, Vantaa, Kauniainen ja Kirkkonummi. Vantaa on ollut mukana alusta lukien. Palvelujen tuottajana toimii Helsingin kaupunki. Yksikkö on osa Helsingin terveyskeskuksen organisaatiota ja siten Helsingin sosiaali- ja terveyslautakunnan alainen.

SEHYK:n kustannukset on katettu jäsenkunnilta saatavalla käyntiperusteille laskutuksella, joista on vähennetty asiakasmaksutulot. Kustannukset perustuvat edellisen vuoden toteutuneisiin kustannuksiin ja niitä tarkistetaan vuosittain 1.4. Käyntimaksu on 1.4.2016 alkaen 271 euroa/käynti riippumatta toimenpiteestä. Kustannukset vuonna 2015 PKS-SEHYK toiminnasta olivat Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitokselle yhteensä 650 000 euroa.

PKS-SEHYK sopimus on voimassa oleva toistaiseksi siten, että kukin sopimuskunta voi irtisanoa sopimuksen päättymään osaltaan vuoden viimeisenä päivänä, mikäli irtisanominen on kirjallisesti toimitettu Helsingin kaupungille 30.6 mennessä.

Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitos katsoo voivansa toteuttaa vastaavat palvelut omana tuotantona edullisemmin sekä tuottamaan kaikki vantaalaisten tarvitsemat suun terveydenhuollon perus- ja erikoishoidon palvelut saman organisaation sisällä. Tämä mahdollistaa myös hammaslääkäritoiminnan ja erikoishammaslääkäritoiminnan kokonaisvaltaisen kehittämisen mikä nykyisellä toimintamallilla ei ole ollut mahdollista.

Kustannusarvio omana toimintana

Palvelun tuottaminen omana toimintana vaatii Vantaan suun terveydenhuollon erikoishammaslääkärikapasiteetin vahvistamista kolmen erikoishammaslääkärityövuoden verran sekä vastaavan määrän hoitohenkilökuntaa. Näiden lisäysten vuosikustannukset sivukuluineen tulisivat olemaan noin 397 000 euroa (vrt. 650 000 euroa).

Tämä muutos tulee huomioida tilaajan kanssa laadittavassa vuoden 2017 palvelusopimuksessa painotettujen toimenpiteiden määrän kasvuna (noin 11 000 kpl painotetun toimenpiteen lisäys vuoteen 2016 sopimukseen verrattuna).

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta 11.5.2016

Suun terveydenhuollon johtajan esitys:
Päätetään, että suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta puoltaa tarvittaviin toimenpiteisiin ryhtymistä suun erikoishoidon toteuttamiseksi liikelaitoksen omana toimintana ja PKS-SEHYK sopimuksen irtosanomiseksi 31.12.2016 lähtien.
Päätös:
Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

———

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 17

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle
a) hyväksyttäväksi kuntien välisen suun erikoishoidon palvelujen tuottamista koskevan sopimuksen irtisanominen päättymään 31.12.2016, ja
b) oikeuttaa suun terveydenhuollon liikelaitos tarvittaviin jatkotoimenpiteisiin suun erikoishoidon toteuttamiseksi liikelaitoksen omana toimintana.

Pöytäkirja tarkastetaan ja hyväksytään tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
suun terveydenhuollon johtaja Joona Iso-Lotila, puh. 09 8392 3837, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

18 § Selvitys ilmansuojelun toimintaohjelman toteutumisesta vuonna 2015

YM/5723/00.01.02.00/2012
HP/KR/KAM/JB

Pääkaupunkiseudulle laadittiin yhteinen ilmansuojelun toimintaohjelma vuosille 2008–2016 ilmanlaadun parantamiseksi. Ohjelmakokonaisuus koostuu YTV:n (nykyisin HSL ja HSY), Helsingin, Espoon, Kauniaisten ja Vantaan ilmansuojelun toimintaohjelmista ja YTV:n kokoamasta tausta-aineistosta. Kaupunginhallitus on 19.5.2008 § 25 hyväksynyt Vantaan kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelman vuosille 2008–2016. Ohjelma löytyy Vantaan kaupungin internetsivuilta: Etusivu ›Hallinto ja talous ›Organisaatio ›Kaupunginjohtajan toimiala ›Viestintä ›Julkaisut ›Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala ›Ympäristökeskuksen julkaisut.

Ilmansuojelun toimintaohjelman seuranta tapahtuu arvioimalla ohjelmassa mainittujen toimenpiteiden toteutumista. Ympäristökeskus kerää tiedot eri toimenpiteiden toteutumisesta toimintaohjelmaa valmistaneen työryhmän jäseniltä ja muilta yhteistyötahoilta. Tiedot ja arviot toimenpiteiden toteutumisesta vuodelta 2015 on koottu liitteenä olevaan taulukkoon, jossa on myös tiedot aikaisemmilta vuosilta. Tietojen taso ja saatavuus vaihtelevat ja osa tiedoista saadaan viiveellä.

Vantaan ilmansuojelun toimintaohjelman toteutumisesta raportoidaan yhdessä HSY:n, HSL:n, Helsingin, Espoon ja Kauniaisten kanssa Uudenmaan ELY-keskukselle ja ympäristöministeriölle. Vuosittainen raportointivelvoite toimintasuunnitelmien toteutumisesta perustuu ympäristönsuojelulakiin.

Vuosi 2016 on ilmansuojeluohjelman viimeinen voimassaolovuosi. Vantaa, Espoo ja Kauniainen eivät ole laatimassa uutta vastaavanlaista ilmasuojeluohjelmaa, sen sijaan Helsinki valmistelee parhaillaan uutta ilmansuojelusuunnitelmaa. Typpidioksidin raja-arvo ylittyy paikoin Helsingin vilkasliikenteisissä katukuiluissa, joten Helsingin on laadittava ympäristönsuojelulain 145 §:n mukainen ilmansuojelusuunnitelma raja-arvon alittamiseksi. Pääkaupunkiseudun muissa kunnissa raja-arvot eivät ylity, joten velvoitetta ilmansuojelusuunnitelman laatimiseksi niissä ei ole. Ilmanlaatuun vaikuttavia toimenpiteitä tullaan jatkossa kuitenkin sisällyttämään muihin Vantaan kaupungin ohjelmiin. Lisäksi jatketaan seudullista yhteistyötä päästöjen vähentämiseksi, joten ilmanlaadun parantamiseksi tähtäävä työ jatkuu edelleen.

Ympäristölautakunta 11.5.2016 § 7

Ympäristöjohtajan esitys:
Päätetään
a) merkitä tiedoksi selvityksen ilmansuojelun toimintaohjelman toteutumisesta vuonna 2015 ja
b) esittää edelleen kaupunginhallitukselle tiedoksi merkittäväksi selvityksen ilmansuojelun toimintaohjelman toteutumisesta

Päätös:
Päätettiin
a) merkitä tiedoksi selvitys ilmansuojelun toimintaohjelman toteutumisesta vuonna 2015 ja
b) esittää edelleen kaupunginhallitukselle tiedoksi merkittäväksi selvitys ilmansuojelun toimintaohjelman toteutumisesta.

———

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 18

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään merkitä tiedoksi selvitys ilmansuojelun toimintaohjelman toteutumisesta vuonna 2015.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelman toteutumisen arviointitaulukko

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
ympäristötarkastaja Kaisa Mäntylä, puh. 09 8392 3032, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelma 2008-2016

Toteutumisen arviointi 2015

Toimenpiteet	Mittarit ja seuranta (Vastuutahot)	Toimenpiteiden tilanne
Maankäytön suunnittelu		
1. Kaupunkirakenteen tiivistäminen	asemakaava-alueelle rakennettu k-m^2 suhteessa kaikkeen rakennettuun/vuosi, 300m ja 700m etäisyydellä joukkoliikenteen pysäkeistä asuvien asukkaiden %-osuus (kaupsu, kuntek)	**2015:** Vuonna asemakaava-alueille valmistuneiden rakennusten osuus oli 98,9 %. Joukkoliikenteen pysäkit 300 ja 700 metrin etäisyydellä (%) 89,7/99,8 **2014:** Vuonna 2014 asemakaava-alueelle valmistuneiden rakennusten osuus oli 98,8 %. Joukkoliikenteen pysäkit 300 ja 700 metrin etäisyydellä (%): 90,7/ 99,7. **2013:** Vuonna 2013 asemakaava-alueelle valmistuneiden rakennusten osuus oli 98,1 %. Joukkoliikenteen pysäkit 300 ja 700 metrin etäisyydellä (%): 90,8/ 99,7. **2012:** Vuonna 2012 asemakaava-alueelle valmistuneiden rakennusten osuus oli 98,4 %. Joukkoliikenteen pysäkit 300 ja 700 metrin etäisyydellä (%): 92,2/ 99,8. **2011:** Vuonna 2011 asemakaava-alueelle valmistuneiden rakennusten osuus oli 98,5 %. Joukkoliikenteen pysäkit 300 ja 700 metrin etäisyydellä (%): 90,2/ 97,7. **2010:** Vuonna 2010 asemakaava-alueelle valmistuneiden rakennusten osuus oli 92,4 %. Joukkoliikenteen pysäkit 300 ja 700 metrin etäisyydellä (%): 88,7 / 97,7. **2008-2009:** Vuonna 2009 rakennetuista rakennuksista 92,4 prosenttia valmistui asemakaava-alueelle, mikä on hieman edellistä vuotta vähemmän (93,3 %/ 2008). Valtaosalla vantaalaisista on julkisen liikenteen pysäkille alle 700 metrin matka. Joukkoliikenteen pysäkit 300 ja 700 metrin etäisyydellä (%): 2008: 90,4 / 97,7; 2009: 91,1 / 97,8.
2. Kävely- ja pyöräreittien huomioon ottaminen kaavoituksessa	uusien kävely- ja pyöräilyreittien määrä/vuosi, kävely- ja pyöräreittien määrä/asukas (kaupsu, kuntek)	**2015:** Pyöräverkon pituus 2,9 m/asukas. Vuonna 2015 rakennettiin jalankulku- ja pyöräteitä 5,9 km katuverkolle ja 2,6 km ulkoiluraitteja. Lisäksi perusparannettiin vanhaa 1,3 km. **2014:** Pyöräverkon pituus 2,9 m/asukas. Vuonna 2014 rakennettiin jalankulku- ja pyöräteitä 5,5 km katuverkolle ja 3,6 km ulkoiluraitteja. **2013:** Pyöräverkon pituus 2,9 m/asukas. Vuonna 2013 rakennettiin jalankulku- ja pyöräteitä noin 3,7 km katuverkolle ja vajaa km pyöräiltäviä ulkoiluraitteja. **2012:** Pyöräverkon pituus 2,9 m/asukas. Vuonna 2012 rakennettiin jalankulku- ja pyöräteitä noin 4,8 km katuverkolle ja noin 1,7 km pyöräiltäviä ulkoiluraitteja. **2011:** Pyöräverkon pituus 2,9 m/asukas. Vuonna 2011 rakennettiin jalankulku- ja pyöräteitä noin 3,3 km katuverkolle ja noin 4,6 km pyöräiltäviä ulkoiluraitteja. **2010:** Pyöräverkon pituus 2,9 m/asukas. **2008-2009:** Vantaalla oli vuoden 2009 lopussa 579 km pyöräteitä, eli 2,9 metriä asukasta kohden, mikä oli saman verran kuin vuonna 2008.
3. Pyörien pysäköinnin järjestäminen	pysäköintipaikkojen määrä (kaupsu. kuntek, rava)	**2015**: Rautatieasemilla pyöriä oli yhteensä 1107 ja telinepaikkoja 1670. Kehäradan asemien osuus pyöristä 27 % ja telineistä 38 %. **2014:** Rautatieasemilla oli syksyn pyörälaskennoissa pyöriä 734 ja telinepaikkoja 1370. Paikkamäärä lisääntyi. Myyrmäen asemalle valmistui laskennan jälkeen vielä 166 telinepaikkaa. **2013:** Rautatieasemilla oli syksyn 2013 pyörälaskennoissa pyöriä 865 ja telinepaikkoja 1295. Paikkamäärä lisääntyi. Tikkurilan asemakeskuksen rakentamisen ”alle jääneitä” telineitä korvattiin mm. etelämmäksi Ratatien varteen asennetuilla pyörätelineillä. **2012:** Rautatieasemilla oli syksyn 2012 pyörälaskennoissa pyöriä 703 ja telinepaikkoja 1257. Telinepaikkojen määrä lisääntyi, vaikka Tikkurilan asemakeskuksen rakennustöiden vuoksi aseman viereisiä telineitä jouduttiin poistamaan; osittain korvaava pyöräpysäköintialue käytössä pohjoisen alikulun lähellä. **2011:** Rautatieasemilla syksyn 2011 pyörälaskennoissa oli pyöriä 671 ja telinepaikkoja 1236. Vuoden alusta Vantaan rakennusjärjestyksessä: "Tontilta on varattava riittävästi tilaa polkupyörien asianmukaista säilyttämistä varten. Asuinkerrostalotontilla polkupyörien säilytystilaa on oltava vähintään 1 paikka / 30 kerrosneliömetriä. Paikoista vähintään puolet on sijoitettava pihatasossa olevaan ulkoiluvälinevarastoon." **2008-2010:** Pyörien pysäköinti liityntäasemilla otettu suunnittelussa huomioon. Liityntäpysäköinnin pyörälaskentoja on tehty syksyisin Vantaankosken ja pääradan rautatieasemilla 2007- 2010. Lasketut pyörät/paikkoja yhteensä: 2007: 730/926, (2008 ei tehty laskentoja); 2009: 616/1154; 2010: 602/1152
4. Liityntäpysäköintijärjestelmän laajentaminen	pysäköintipaikkojen määrä ja käyttöaste	**2015** Kehäradan myötä avattiin useita satoja uusia liityntäpysäköintipaikkoja Vehkalan, Kivistön ja Leinelän asemille. **2014:** Kehäradan uusien asemien liityntäpysäköintipaikkojen suunnittelu on käynnissä.

	(kaupsu, kuntek)	**2013:** Kehäradan uusien asemien liityntäpysäköintipaikkojen suunnittelu on käynnissä. **2012:** Rautatieasemilla syksyn 2012 laskennoissa oli 1114 autoa ja 1603 pysäköintipaikkaa, käyttöaste oli 69 %. Käyttöaste pieneni, koska Tikkurilan aseman rakennustöiden alta poistuneiden paikkojen korvaajaksi pohjoisemmaksi Jokiniementien varteen rakennettu liityntäpysäköintialue ei ollut vielä täydessä käytössä. **2011:** Rautatieasemilla syksyn 2011 laskennoissa oli 1021 autoa ja pysäköintipaikkoja 1362, käyttöaste oli 75 %. Martinlaakson ja Louhelan asemalla ei ollut paikkoja (rakennustyöt). **2008-2010:** Vantaankosken asemalle on valmistunut uusi liityntäpysäköintialue n. 200 autolle.
5. Suojaviheralueiden säilyttäminen ja lisääminen	suojaviheralueiden määrä (kaupsu, kuntek, rava)	**2015:** - **2014:** - **2013:** - **2012:** - **2011:** - **2008-2010:** -
Liikenne		
6. Raideliikenteen kehittäminen	matkustajamäärät (kaupsu, kuntek, Liikennevirasto)	**2015:** Kehärata aloitti liikennöinnin 1.7.2015 ja sen myötä Vantaalla aukesi viisi uutta lähijunaliikenteen asemaa: Leinelä, Lentoasema, Aviapolis, Kivistö ja Vehkala. Uusilla asemilla oli marraskuun keskimääräisenä arkipäivänä yhteensä 14 522 matkustajaa. Muilla Kehäradan asemilla lähiliikenteen matkustajamäärä kasvoi marraskuun keskimääräisenä arkipäivänä 29,9 % vuoden 2014 marraskuuhun verrattuna. **2014:** Vantaan asemien lähiliikenteen nousijamäärät kasvoivat vuonna 2014 keskimäärin 0,3 % edellisvuoteen verrattuna. Kehäradan liikennöinti aloitetaan kesällä 2015. **2013:** Vantaan asemien lähiliikenteen nousijamäärät kasvoivat vuonna 2013 keskimäärin 7,5 % edellisvuoteen verrattuna. Kehäradan liikennöinti aloitetaan kesällä 2015. **2012:** VR:n lähiliikenteen nousijamäärät lisääntyivät vuonna 2012 PKS -alueella 1,4 % verrattuna edelliseen vuoteen. Kehäradan liikennöinti aloitetaan kesällä 2015. **2011:** Kehäradan ratatunnelin rakentaminen edistyi; mm. itäisen osan louhintatyöt Ilolassa ja Ruskeasannassa valmistuivat ja työ jatkuu avoradan rakentamisena. Samoin Viinikkalan tunnelin ja läntisen suuaukon tunnelilouhinnat valmistuivat. **2008-2010:** Kehäradan rakentaminen alkoi vuonna 2009 ja rakentaminen etenee aikataulussa.
7. Poikittaisen joukkoliikenteen kehittäminen	matkustajamäärät (HSL, kaupsu, kuntek)	**2015:** Kehäradan avautuminen aiheutti runsaasti muutoksia Vantaan bussilinjastoon syksystä 2015 alkaen. Samaan aikaan aloitti liikennöinnin myös uusi poikittainen runkolinja 560 (Rastila - Vuosaari - Kontula - Malmi - Myyrmäki). **2014:** Vantaan sisäisen liikenteen matkustajamäärissä ei tapahtunut oleellisia muutoksia vuonna 2014. Linjastomuutokset olivat vähäisiä, koska suunnitelmissa ja toteutuksessa varaudutaan Kehäradan liikennöinnin alkamiseen ja sen aiheuttamisin muutoksiin bussiliikenteessä kesällä 2015. Vuonna 2014 otettiin käyttöön peruskorjattu Myyrmäen bussiterminaali. **2013:** Vantaan sisäisessä liikenteessä kasvoivat bussiliikenteen matkustajamäärät 4,7 % edelliseen vuoteen verrattuna. Seutuliikenteen matkustajamäärät kasvoivat 6,9 %. Vantaan poikittaisliikenteen kehittäminen tulevina vuosina perustuu kehäradan liikenteen aloittamiseen sekä bussiliikenteen tehostamiseen niillä yhteyksillä, joilla juna ei palvele. Myyrmäen terminaalin toimintaa parantavat Jönsaksentien pysäkit sekä Rajatorpantien uusi päätepysäkki otettiin käyttöön kesällä 2013. Toimenpiteet mahdollistavat myös poikittaisyhteyksiä parantavan Jokeri 2:n liikennöinnin aloittamisen vuonna 2015 osuudella Vuosaari – Myyrmäki. **2012:** Vantaan sisäisessä liikenteessä nousijamäärät kasvoivat 4,4 % edelliseen vuoteen verrattuna. Vantaan poikittaisliikenteen kehittäminen perustuu kehäradan liikenteen aloittamiseen sekä bussiliikenteen tehostamiseen niillä yhteyksillä, joilla juna ei palvele. Jokeri 2:n liikennöinti osuudella Vuosaari – Myyrmäki aloitetaan myös vuonna 2015. Myyrmäkeen Rajatorpantien eteläpäähän valmistui vuonna 2012 uusi päätepysäkki Jokeri2:n. **2011:** Ei toteutettuja rakennustoimenpiteitä vuonna 2011. **2008-2010:** Jokeri 2:n liikennöinti on tämän hetken tietojen mukaan alkamassa vuonna 2014, Vantaan osalta linjan länsipään edellyttämät toimenpiteet ovat toteutumassa vuosina 2011-2012. Vantaan jokeri (=runkoyhteys Mellunmäestä Myyrmäkeen) on suunniteltu ajoittuvaksi Seudun joukkoliikennesuunnitelmassa 2010 -2014 vuodelle 2014. Vantaan sisäisillä linjoilla vuonna 2009 oli 11,6 milj. matkaa, eli matkojen määrä väheni edellisvuodesta puoli prosenttia.

8. Joukkoliikenteen rahoituksen nosto	mitataan palvelutasotarkasteluilla vuosittain suhteessa palvelutaso-ohjeeseen, joka määrää tavoitetason aluetyypeittäin ja yhteysväleittäin (kuntek)	**2015:** Joukkoliikenteen kustannusten nousu on ollut ennakoitua pienempää. HSL on valmistellut joukkoliikenteen suunnitteluohjetta ja palvelutasomäärittelyä vuosille 2016-2021. **2014:** Joukkoliikenteen kustannusten nousu oli ennakoitua pienempi, joten joukkoliikenteen rahoituksessa saadut säästöt vuonna 2014 sekä sitä edeltävinä vuosina mahdollistavat mm. Kehäradan liikennöinnin suunnitellulla tavalla. Vuonna 2013 aloitettu yhteinen projekti maankäytön ja joukkoliikenteen yhteensovittamisesta saatiin valmiiksi vuonna 2014. **2013:** Vantaan kaupungin taloudellinen tilanne vaikuttaa myös joukkoliikenteen rahoitukseen siten, että vuonna 2103 joukkoliikenteen rahoitusosuutta nostettiin vain kustannusten nousun verran. Rahoituksen osalta varaudutaan tulevina vuosina osuuden nostoon kehäradan liikennöinnin alkaessa. Vuonna 2013 aloitettiin kaupunkisuunnittelun ja liikennesuunnittelun yhteinen projekti, jossa tarkennetaan maankäytön ja joukkoliikenteen yhteensovittamista ja laaditaan tavoitteet joukkoliikenteeseen tukeutuvan maankäytön kehittämiselle. **2012:** Vuonna 2012 alueelliset palvelutasotarkastelut liittyivät kehäradan toteuttamiseen liittyvään bussiliikenteen suunnitteluun. Erillisiä alueellisia tarkasteluja ei tehty vuonna 2012. **2011:** HSL ei ole laatinut palvelutasotarkasteluja. Palvelutaso ennallaan, rahoitus on kasvanut liikennöintikustannusten nousun vuoksi. **2008-2010:** Uusi rakenteeltaan poikkeava palvelutaso-ohje on lausunnoilla. Palvelutasotarkasteluja ei ole tehty 2010. (Rahoituksen taso nousu ei kerro palvelun paranemista vaan kustannustason nousun. Rahoitus on pidetty entisellä tasolla kuten palvelukin)
9. Joukkoliikenteen toimintaedellytysten parantaminen	joukkoliikenteen matka-ajat (kuntek, kaupsu)	**2015:** Vantaan joukkoliikenteen luotettavuusselvityksen (LUOKE) toimenpiteitä toteutettiin vuonna 2015 yhteensä 12 kappaletta. Toteutus jatkuu erillisellä LUOKE -toimenpiteisiin tarkoitetulla rahoituksella. **2014:** Vantaan joukkoliikenteen luotettavuusselvityksen (LUOKE) toimenpiteitä toteutettiin vuonna 2014 yhteensä viisi kappaletta. Toteutus jatkuu erillisellä LUOKE -toimenpiteisiin tarkoitetulla rahoituksella. **2013:** Vantaan joukkoliikenteen luotettavuusselvityksen (LUOKE) toimenpiteitä toteutettiin vuonna 2013 yhteensä 13 kappaletta. Toteutus jatkuu erillisellä LUOKE -toimenpiteisiin tarkoitetulla rahoituksella. **2012:** Syksyllä 2012 tehdyn tutkimuksen mukaan Vantaan sisäisessä bussiliikenteessä matka-ajat ovat kasvaneet 15 % vuodesta 2005 vuoteen 2011. Matka-aikojen kasvu on huolestuttava ja se vaikuttaa sekä matkustajien matka-aikojen lisääntymiseen että liikennöintikustannusten kasvuun. Vuonna 2012 aloitettiin Vantaan joukkoliikenteen luotettavuusselvitys (LUOKE). Se valmistui alkuvuodesta 2013 ja tuloksia hyödynnetään liikenneverkon parantamisohjelmissa ja rahoituksessa. **2011:** Toimintaedellytysten parantamisen suunnitelma laaditaan vasta vuonna 2012. Martinlaakson liityntäpysäköintipaikat valmistuivat 2011. Tikkurilan tilapäinen liityntäpysäköintialue on valmistunut. Muiden suunnittelu jatkuu. **2008-2010:** Korkeatasoisten terminaalien suunnittelu Myyrmäessä, Tikkurilassa ja Kehäradan uusilla asemilla on käynnissä. Vantaankosken asemalle on valmistunut uusi liityntäpysäköintialue n. 200 autolle. Kehäradan uusille asemille on suunniteltu liityntäpysäköintialueita.
10. Kehitetään mahdollisuutta kulkea vapaa-ajanmatkat joukkoliikenteellä	matkustaja- ja vuorojen määrät tietyillä linjoilla (HSL, kuntek)	**2015:** Vapaa-ajanmatkat on huomioitu omana kokonaisuutenaan HSL:n palvelutaso-ohjeissa ja vapaa-ajan yhteyksien järjestäminen on osa muuta linjastosuunnittelua. Sekä uusi Kehärata että maankäytön kehittäminen hyvien joukkoliikenneyhteyksien läheisyyteen tukevat osaltaan myös vapaa-ajanmatkojen tekemistä joukkoliikenteellä. **2014:** Vapaa-ajanmatkat on huomioitu omana kokonaisuutenaan HSL:n palvelutaso-ohjeissa ja vapaa-ajan yhteyksien järjestäminen on osa muuta linjastosuunnittelua. Sekä uusi Kehärata että maankäytön kehittäminen hyvien joukkoliikenneyhteyksien läheisyyteen tukevat osaltaan myös vapaa-ajanmatkojen tekemistä joukkoliikenteellä. **2013:** Vapaa-ajanmatkat on huomioitu omana kokonaisuutenaan HSL:n palvelutaso-ohjeissa ja vapaa-ajan yhteyksien järjestäminen on osa muuta linjastosuunnittelua. **2012:** Vapaa-ajanmatkat on huomioitu omana kokonaisuutenaan HSL:n palvelutaso-ohjeissa ja vapaa-ajan yhteyksien järjestäminen on osa muuta linjastosuunnittelua. **2008-2010:** - **2011:** -
11. Liikenteen hallinta	matka-aikatutkimukset	**2015:** - **2014:** - **2013:** - **2012:** -

	(Liikennenvirasto, kuntek)	**2011:** Selvitystyötä jatkettu. **2008-2010:** Joukkoliikenteen liikennevaloetuuksien ohjelmointityötä on tehty, järjestelmän käyttöönotto siirtyy vuodelle 2014.
12. Taloudellisen ajotavan koulutus	koulutukseen osallistujien määrä (henkilöstökeskus, kaikki toimialat)	**2015:** ei tiedossa (kukin yksikkö tilaa koulutukset suoraan sopimuskouluttajalta) **2014:** - **2013:** Kuorma-auton ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyyskoulutuksen yhteydessä ennakoivan ja taloudellisen ajamisen koulutuksiin osallistui 15 henkilöä. **2012:** Kuorma-auton ammattipätevyys koulutuksen yhteydessä ennakoivan ja taloudellisen ajamisen koulutuksiin osallistui 20 henkilöä. **2011:** Koulutettiin yhteensä 24 työntekijää. **2008-2010:** Koulutus aloitettu syksyllä 2009. Vuoden 2010 loppuun mennessä on koulutettu 151 kaupungin työntekijää.
13. Vähäpäästöisyyden edistäminen	ajoneuvojen ja työkoneiden ikäjakauma

Katupöly		
16. Katupölyn torjunnassa käytettävän kaluston kehittäminen	laitteiston ikäjakauma (kuntek)	**2015:** Hankittiin kaksi imulakaisukonetta ja yksi keräävä harjalaite. Kaupungin käytössä oli yhteensä kolme imulakaisukonetta. **2014:** Kadunpuhdistukseen hankittiin kaksi katupesuria ja yksi keräävä harjalaite. Kaupungin käytössä on katupölyn torjuntaan omaa kalustoa seuraavasti: yksi pesevä imulakaisukone, kaksi imulakaisukonetta, 6 kpl kerääviä harjalaitteita ja 14 kpl katupesureita. **2013:** - **2012:** Kadunpuhdistukseen hankittiin kaksi uutta harjalaitetta. **2011:** Pesevien imulakaisulaitteiden käyttöä lisätty. **2008-2010:** Hankittu uutta kalustoa kadunpuhdistukseen, mm. pesevällä imusuulakkeella varustettu lakaisulaitteista.
17. Käytettävän hiekoitushiekan laadun parantaminen	hengitettävien hiukkasten vuorokausiraja-arvoylitysten määrä, laadukkaan hiekoitussepelin määrä suhteessa muuhun sepeliin (t/a) (kuntek)	**2015:** PM_{10} -pitoisuuden raja-arvo ylittyi Tikkurilassa 6 kertaa. **2014:** PM_{10} -pitoisuuden raja-arvo ylittyi Tikkurilassa 4 kertaa. **2013:** PM_{10} -pitoisuuden raja-arvo ylittyi Tikkurilassa 4 kertaa. **2012:** PM_{10} -pitoisuuden raja-arvo ylittyi Tikkurilassa kerran. Sallittu ylitysmäärä vuodessa on 35 kertaa. **2011:** PM_{10} -pitoisuuden raja-arvoylityksiä Tikkurilassa 4 kertaa. **2008-2010:** Katujen hiekoituksessa käytetään vain pestyä hiekkaa. Kevyen liikenteen väylien liukkaudentorjuntaan käytetään ns. turvahiekkaa. Ilmanlaatumittauksissa hengitettävien hiukkasten pitoisuudet ovat ylittäneet raja-arvon Tikkurilassa vuonna 2008 5 kertaa, 2009 4 kertaa, 2010 8 kertaa.
18. Uusien liukkaudentorjuntakeinojen selvittäminen	kartoitus, vaihtoehtojen kokeilu (kuntek)	**2015:** Kaupunki on mukana kaksivuotisessa Katupölyn lähteet, päästövähennyskeinot ja ilmanlaatuvaikutukset -tutkimushankkeessa (KALPA). **2014:** Redust Life+ hanke päättyi vuoden 2014 lopussa. **2013:** Redust Life+ hanke 2011-2014 eteni suunnitelmien mukaan. **2012:** Redust Life+ hanke 2011-2014 eteni suunnitelmien mukaan. Vantaa liittyi syksyllä 2012 mukaan Helsingin rakennusviraston vetämään NASTA-tutkimusohjelmaan 2011-2013, jonka tavoitteena on tarkastella, onko mahdollista parantaa liikenneturvallisuutta, kaupunki-ilman laatua, vähentää autoliikenteen aiheuttamaa melua sekä katujen ylläpitokustannuksia vähentämällä nastarenkaiden käyttöä. Hankkeessa on mukana myös Trafi, LiVi, YM, STM, LVM, YMK, HSY, KSV. Loppuraportti ilmestyy keväällä 2013. **2011:** Redust Life+ hankkeessa 2011-2014 (Parhaat talvikunnossapidon käytännöt katupölyn vähentämiseksi) sovittujen työpakettien toteuttaminen aloitettiin. **2008-2010:** Kaupunki osallistunut katupölyn päästöt ja torjunta -hankkeisiin; Kapu 2 -hanke (2008-2009) ja Kapu 3 -hanke (2010). Työ jatkuu EU-rahoitteisessa Redust -hankkeessa vuosina 2011-2014.
Pienpoltto		
19. Tiedottaminen puun oikeasta polttotavasta tulisijoissa	hiukkaspitoisuus (yke)	**2015:** Hengitettävien hiukkasten **(**PM_{10}**)** hiukkaspitoisuuden vuosikeskiarvo Tikkurilassa 12,03 µg/m^3. Valitusten perusteella on tiedotettu asukkaille puun oikeasta polttotavasta. **2014:** Hengitettävien hiukkasten **(**PM_{10}**)** hiukkaspitoisuuden vuosikeskiarvo Tikkurilassa 16,2 µg/m^3. Valitusten perusteella on tiedotettu asukkaille puun oikeasta polttotavasta. **2013:** Hengitettävien hiukkasten **(**PM_{10}**)** hiukkaspitoisuuden vuosikeskiarvo Tikkurilassa 13,8 µg/m^3. Kuntalaisille jaettiin valitusten perusteella ”Opas puunpolttoon” -esitteitä. **2012:** Hengitettävien hiukkasten **(**PM_{10}**)** hiukkaspitoisuuden vuosikeskiarvo Tikkurilassa 12 µg/m^3 (raja-arvo 40 µg/m^3). HSY yhdessä pääkaupunkiseudun kuntien ympäristökeskusten kanssa uudistivat ”Opas puunpolttoon” -esitteen. Nuohoojat jakavat esitteen pääkaupunkiseudulla nuohottaviin kiinteistöihin. Ympäristöpäälliköt käynnistivät puuvajahankkeen polttopuiden säilytyksen parantamiseksi. **2011:** PM_{10} -hiukkaspitoisuuden vuosikeskiarvo Tikkurilassa 15 µg/m^3. Vantaa suunnittelee ja rakentaa 2011 -lehdessä maaliskuussa artikkeli ilmanlaadun seurannasta ja pienpoltosta. **2010:** PM_{10} -hiukkaspitoisuuden vuosikeskiarvo Tikkurilassa 16 µg/m^3 **2008-2010:** Pääkaupunkiseudun yhteinen pienpolttokampanja toteutettiin viikolla 44/2009, Vantaan asukasyhdistyksille jaettu tiedotteita puunpoltosta keväällä 2010. PM_{10} -hiukkaspitoisuuden vuosikeskiarvo Tikkurilassa: 2008: 17 µg/m^3, 2009: 14 µg/m^3.
20. Kannustetaan vanhojen tulisijojen korvaamiseen	uusien lämmitysjärjestelmien	**2015:** Yhdelle pientalolle on myönnetty energia-avustus öljylämmityksestä maalämpöön siirtymisestä.

uusilla	osuus (rava)	**2014:** Myönnettiin yksi yhtä asuntoa koskeva pientalojen energia-avustus maalämpöpumppujärjestelmän rakentamiseen. **2013:** Uusiutuvan energian käyttöönottoa tuettiin yhdellä pientalon tarveharkintaisella avustuksella. **2012:** Energia-avustusta myönnettiin pientaloille 169 kpl (174 asuntoa) ja yhteisöille 13 kpl (96 asuntoa). **2011:** Energia-avustusta myönnettiin yhteensä 217 yksityiselle hakijalle ja 67 yhteisölle. **2009-2010:** Avustuksia ei myönnetty. **2008:** Energia-avustusta myönnettiin 66 vantaalaiselle pientalolle. Energia-avustusta voi hakea kunnalta uusiutuvaa energiaa hyödyntävien lämmitystapojen käyttöönottoon. Tukea myönnetään päälämmitysjärjestelmänä käytettävien maalämpö- ja ilma-vesilämpö-pumppujen käyttöönottoon sekä pelletti- ja muuhun puulämmitykseen siirtymiseen. (VNA 1255/2010).
Viestintä, koulutus, valistus		
21. Lisätään asukkaiden ilmanlaatutietoutta	tehtyjen tiedotteiden ja järjestettyjen tilaisuuksien määrät (yke)	**2015:** Ei järjestetty yhteisiä kampanjoita. **2014:** Pysäköinninvalvonnan, poliisin ja pääkaupunkiseudun ympäristökeskusten yhteinen joutokäynnin valvonta- ja tiedotuskampanja toteutettiin viikolla 7/2014. **2013:** Maaliskuussa yhdessä HSY:n kanssa katupölykampanja, jossa jaettiin esitteitä katupölystä ja tietoa ilmanlaadusta. **2012:** Pääkaupunkiseudun yhteinen joutokäyntikampanja järjestettiin viikolla 26/2012. Kampanjaan osallistuivat sekä pysäköinnintarkastajat että poliisi. Pääpaino kampanjassa oli joutokäynti ilmastoinnin takia. **2011:** Pääkaupunkiseudun yhteinen joutokäyntikampanja viikolla 7/2011. Redust -hankkeessa aloitettu valmistella "Vähemmän katupölyä" ja "Katujen talvikunnossapito ja katupölyn torjunta" -esitteitä. **2008-2010:** Pääkaupunkiseudun yhteinen joutokäyntikampanja viikolla 47/2009, puun pienpoltosta tiedotettu asukkaille Vantaa suunnittelee ja rakentaa -lehdessä viikolla 9/2010

19 § Ympäristöraportti kevät 2015-kevät 2016

VD/331/11.00.05.00/2014
HP/KR/LMM/TKR/JB

Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen vuosittain julkaisema ympäristöraportti on valmistunut.

Ympäristöraporttiin on kerätty vuoden 2015 ja kevään 2016 hyviä toimintatapoja ja kestävää kehitystä tukevia hankkeita Vantaalla. Lisäksi raportti sisältää vuoden 2014 ja osittain myös vuoden 2015 kestävän kehityksen indikaattorit ja ympäristötilinpidon sekä kaupungin ympäristöohjelman 2013–2016 vuoden 2015 seurannan.

Ekologisen kestävyyden säilyttäminen kaupungissa on Vantaan ympäristöjohtamisen keskeinen tavoite. Kaupungin ekologisen kestävyyden ja ympäristönsuojelun edistämisen pitkän aikavälin linjaukset on esitetty Vantaan ympäristöpolitiikassa vuosille 2012–2020.

Vantaan kaupunki on mukana useissa energiansäästöön tai muutoin kestävään kehitykseen tähtäävissä hankkeissa yhteistyössä muiden kaupunkien ja eri alojen tutkimuslaitosten kanssa.

Kestävän kehityksen periaatteet näkyvät niin koko kaupungin toimissa kuin yksittäisissä työpajoissa tai koulutus- ja neuvontatapahtumissa.

Ympäristön tila ja kehitys indikaattoreiden mukaan
Ennakkotiedon mukaan Vantaan kasvihuonekaasupäästöt laskivat vuonna 2015 yhteensä neljä prosenttia vuoteen 2014 verrattuna.

Asukasta kohti laskettuna päästöt vähenivät 6 prosenttia vuoteen 2014 verrattuna.

Maankäytön ja kaupunkirakenteen kestävyyden indikaattorit näyttävät, että jo vuosia jatkunut jokseenkin hyvä tilanne on säilynyt. Yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti kaupunkirakenne tiivistyy ja eheytyy.

Vuonna 2015 lähes kaikki uudet asunnot ja muut rakennukset rakennettiin asemakaava-alueille. Palveluiden saavutettavuudet pysyivät entisellä hyvällä tasollaan.

Toiminnan kuormituksen ja ekotehokkuuden indikaattoreissa suuri muutos tapahtui vuonna 2015.

Maakaasun käyttö kaukolämmön energianlähteenä väheni selvästi ja kivihiilen käyttö hieman. Sen sijaan öljyä käytettiin lähes tuplasti edelliseen vuoteen verrattuna. Jätevoimalan kapasiteetti kaukolämmön tuottajana nousi merkittävästi.

Kaupungin omistamissa kiinteistöissä sähköä kului rakennustilavuutta kohden vähän vähemmän ja lämpöä enemmän kuin edellisenä vuonna. Veden kulutus pysyi lähes samana kuin edellisinä vuosina.

Autojen määrä jatkoi vuosikausia tasaisesti jatkunutta kasvuaan. Vuonna 2015 Vantaalla oli 533 autoa tuhatta asukasta kohti. Se on 1,5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2014. Työsuhdematkalippu lisää suosiotaan vuodesta toiseen; vuonna 2015 kasvua oli 8,5 prosenttia edellisvuodesta.

Ympäristökasvatuksessa ei tapahtunut juuri muutosta vuoteen 2014 verrattuna, joskin luontoretkille osallistuneiden määrä hieman väheni. Ekotukihenkilöiden kattavuus kaupungin yksiköissä on kohtuullisen hyvä. Koulutusten painopiste siirtyykin tulevaisuudessa enemmän kertaus- ja jatkokoulutuksiin sekä esimiehille suunnattuihin ympäristökoulutuksiin.

Ympäristöohjelma 2013–2016 seuranta
Vantaan ympäristöraporttiin on koottu myös tiedot kaupungin ympäristöohjelman 2013–2016 tavoitteiden toteutuminen vuonna 2015. Vantaan kaupungin ympäristöohjelmassa on esitetty kuusi päämäärää, joiden alle tavoitteet on asetettu. Päämäärät ovat: ympäristötietoisuuden ja -johtamisen kehittäminen, materiaali- ja energiatehokkuuden parantaminen, ilmastonmuutokseen sopeutuminen, ekotehokas kaupunkirakenne ja kestävä rakentaminen ja rakennusten käyttö.

Ympäristöohjelman mukaan ympäristötietoisuutta vahvistamalla ohjataan työntekijöitä, asukkaita ja muita sidosryhmiä ympäristövastuulliseen toimintaan. Ympäristöjohtamisen kehittämisen tavoitteena on ympäristöjohtamisen osaamisen lisääminen ja ympäristöjohtamisen nivominen osaksi johtamisjärjestelmää.

Ympäristöviestintä tehostui edelleen ja verkostoituminen ja tiedonkulku kaupungin sisällä sekä HSY:n kanssa kehittyi. Myös näyttelyiden järjestäminen yleistyi ja Vantaa-infojen tiloja hyödynnettiin tässä yhteydessä uudella tavalla. Sosiaalisen median käyttö viestintäkanavana vilkastui ja laajeni.

Kevennetyn ympäristöjärjestelmän, Ekokompassin, rakentamista ollaan aloittelemassa kahdessa kaupungin liikelaitoksessa. Ekokompassi otettiin käyttöön kaupungin toimitiloihin Kielotie 14. Vantti Oy puolestaan on ottanut käyttöön oman ympäristöohjelmansa.

Tietokoneiden hankinnassa suositaan vähän energiaa käyttäviä laitteita, joiden on täytettävä kaupungin asettamat ympäristökriteerit. Sähköisten kokousten pitäminen ja Lyncin käyttö on yleistynyt.

Vantaan kaupungin toimipisteissä syntyneiden jätteiden määrät eivät ole vähentyneet. Tiedottamista on lisätty uusien palvelusopimusten myötä. Kuntalaisten ja sidosryhmien energianeuvontaa ja tiedotusta ilmastoasioista on tehostettu. HSY:n Ilmastoinfo ja pääkaupunkiseudun kuluttajien energianeuvontahanke ovat kampanjoimalla ja neuvomalla ohjanneet kuluttajia muuttamaan käyttötottumuksiaan.

Ilmastonmuutoksen sopeutumistoimilla varaudutaan sään ääriolosuhteisiin. Tulvariskien määrittelyä jatkettiin vuonna 2015 purojen kunnostusohjelmatyön yhteydessä. Rakennusluvan yhteydessä on annettu ohjeistusta hulevesien johtamisesta ja lupahakemukseen on liitettävä selvitys vesien johtamisesta. Viheralueita on kehitetty sietämään sään vaihteluita, ja kasvillisuuden käytön linjaukset hyväksyttiin alkuvuodesta 2016.

Maankäytön suunnittelu, ja siinä erityisesti alueiden käytön suunnittelu, on yksi tärkeimmistä työkaluista ilmastonmuutoksen hillinnässä ja ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.

Yhdyskuntarakenne ja liikenteen ratkaisut vaikuttavat pitkälle tulevaisuuteen. Ohjelman tavoitteiden mukainen asemanseutujen täydennys- ja uudisrakentaminen on nostanut rakennustehokkuutta eniten 400 metrin etäisyydellä asemasta Lentoaseman-, Tikkurilan ja Myyrmäen kaupunginosissa. Hieman kasvua oli myös Koivukylässä, Korsossa ja Hiekkaharjussa.

Vantaan liikennepoliittinen ohjelma hyväksyttiin alkuvuodesta 2016. Uusien runkolukittavien pyörätelinepaikkojen määrä kasvoi runsaalla sadalla, ja niitä on 1361 kappaletta. Kaikkiaan pyörätelinepaikkoja on 1 670. HSL:n asiakastyytyväisyystutkimuksen mukaan liikennevälineiden vaihtaminen sujuu taas entistä paremmin ja neljä viidestä on tyytyväinen vaihtojen helppouteen. Sähköautojen käyttöönottoa on edistetty laatimalla latauspisteiden yleissuunnitelma. Julkisia latauspisteitä rakennettiin vuonna 2015 yhdessä Vantaan Energian kanssa yhteensä kahdeksan kappaletta.

Seudullinen viherkehä on määritelty, ja se on mukana maakuntakaavatyössä. Vantaan sisäisistä viheryhteyksistä on tehty karttatarkastelu, jota ollaan viemässä sähköiseen karttapalveluun.

Kestävässä rakentamisessa ja rakennusten käytössä korostuvat energiatehokkuuden lisääminen ja laadun parantaminen. Kaupungin omien rakennusten huolto- ja ylläpitosopimusten sisältöä on tarkastettu ja uudet sopimukset on tehty. Merkittävä puurakentamisen edistämiskohde, pohjoismaiden suurin puukerrostalo, valmistui Kivistön asuntomessualueelle.

Riittävien virkistysalueiden varmistaminen ja ekosysteemipalveluiden toimivuuden turvaaminen ovat keskeisiä tekijöitä luotaessa viihtyisiä asuinalueita. Luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä on parantunut. Hankkeiden ja suunnitelmien yhteydessä tehtiin vuonna 2015 selvityksiä muun muassa liito-oravista, petolinnuista ja saukoista. Tieliikennemelun torjuntaan liittyvät toimenpiteet eivät edenneet. Melua alentavia päällysteitä ei ole käytetty.

Fazerin ja Valion tuotantolaitosten vedenhankinnalle tärkeän Fazerilan pohjavesialueen lähes 20 vuotta vanha suojelusuunnitelma päivitettiin vuonna 2015 vastaamaan nykytilannetta. Lisäksi Fazerilan pv-alueelle tehtiin uusi pohjaveden tarkkailusuunnitelma. Lisäksi pienvesien tilaa seurataan tutkimussuunnitelman mukaan ja vuonna 2015 otettiin kuusi puroa pysyvään seurantaan.

Vantaan ympäristöraportti kevät 2015–kevät 2016 on luettavissa täällä:
www.vantaa.fi > Hallinto ja talous > Julkaisut > Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala > Ympäristökeskuksen julkaisut > Ympäristöraportit

Ympäristölautakunta 11.5.2016 § 9

Ympäristöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.
Päätös:
Päätettiin esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

———

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 19

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää Vantaan ympäristöraportti kevät 2015–kevät 2016 kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Vantaan ympäristöraportti kevät 2015–kevät 2016

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Muutoksenhaku- ja valituskielto

Lisätiedot:
ympäristöpäällikkö Leena Maidell-Münster, puh. 0400 427 705, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
ympäristösuunnittelija Tina Kristiansson, puh. 050 314 5684, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN YMPÄRISTÖRAPORTTI

KEVÄT 2015 - KEVÄT 2016

LIITE: Kaupunginhallitus 23.05.2016 / 19 §

Vantaan ympäristöraportti. Kevät 2015 - kevät 2016

Sarja: Vantaan kaupunki. Ympäristökeskus. Julkaisuja 2016: 2
ISSN 2342-9453 (painettu)
ISSN 2342-9461 (verkkojulkaisu)

Julkaisija	Vantaan kaupunki/Ympäristökeskus
Tekijät	Tina Kristiansson ja Jarmo Honkanen
Kannen kuva	Sinisorsa/Pertti Raami, Vantaan aineistopankki
Taitto	Jarmo Honkanen

LIITE: Kaupunginhallitus 23.05.2016 / 19 §

SISÄLLYS

1 JOHDANTO 4

2 VANTAAN KAUPUNKIORGANISAATIO 5

3 YMPÄRISTÖJOHTAMINEN VANTAALLA 6

4 YLEINEN KEHITYS JA KEHITTÄMISHANKKEET 8

5 YMPÄRISTÖOHJELMAN TOTEUTUMINEN 11

5.1 Ympäristötietoisuuden ja ympäristöjohtamisen kehittäminen 11
5.2 Materiaali- ja energiatehokkuuden parantaminen 17
5.3 Ilmastonmuutokseen sopeutuminen 18
5.4 Ekotehokas kaupunkirakenne 24
5.6 Ekosysteemipalvelujen toiminta ja ympäristöhäiriöiden vähentäminen 25

LIITTEET

Liite 1 Ympäristöohjelman toteutumisen seurantataulukko 27

Liite 2 Ympäristöindikaattorit 38

Liite 3 Ympäristötilinpito 42

Liite 4 Ympäristövalitukset 49

Kaupunginjohtajan katsaus

Työ kestävän kaupungin rakentamiseksi konkretisoitui monella tapaa kuluneen vuoden aikana. Suuri ponnistus, Kehärata, avattiin. Rata yhdisti paikat, toiminnot ja ihmiset uudella tavalla. Asemanseutuihin perustuvan joukkoliikennekaupungin rakentaminen eteni aimo harppauksen. Kivistön kasvava kaupunginosa alkoi hahmottua ja kaupunkikeskuksen kaavoituksessa pyrittiin kestävän kehityksen ratkaisuiden huomioon ottamiseen One Planet Living -konseptin avulla. Konseptiin kuuluu kymmenen periaatetta, joiden avulla pyritään saamaan ekologinen jalanjälki yhden maapallon kokoiseksi. Myös asuntomessualueella haluttiin kokeilla uusia ratkaisuja. Alueelle muun muassa valmistui Euroopan suurin puukerrostalo, messualueen väkeä kuljetettiin kuskittomilla ajoneuvoilla ja alueen hulevedet ohjattiin mahdollisimman luonnonmukaisesti.

Vantaa haluaa olla mukana uusien ja innovatiivisten ratkaisujen tukemisessa. Kaupunki on lähtenyt mukaan vastaperustettuun pääkaupunkiseudun Smart & Clean -säätiöön. Säätiö pyrkii edistämään älykkäitä ja vähähiilisiä teknisiä ratkaisuja. Tavoitteena on tehdä seudusta älykkään ja puhtaan teknologian suunnannäyttäjä. Mukana säätiössä ovat muun muassa kaikki pääkaupunkiseudun kaupungit, alueen yrityksiä sekä valtio ja Sitra.

Kestävän kehityksen työ on kaupungissa aktiivista ja päästövähennyksiä on saatu aikaan. Käytämme kuitenkin edelleen luonnonvaroja yli maapallon kantokyvyn. Nykyiset päästövähennykset eivät riitä tavoitteiden saavuttamiseksi. Vantaa pyrkii olemaan hiilineutraali vuoteen 2050 mennessä. Kaupunki teetti päästövähennysselvityksen, jossa selvitettiin mahdolliset toimet vähennyksiin pääsemiseksi. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää kuitenkin kunnianhimoisia toimenpiteitä.

Vantaan kaupungin ympäristötyö ja ympäristölupaukset ovat saaneet myönteistä huomiota. Vuosi 2015 oli Vantaalla purojen teemavuosi, jolloin puroihin ja puroluontoon kiinnitettiin erityistä huomiota. Vuosi 2016 puolestaan alkoi Vantaalla purojen ja jokien teemavuotena, jolloin purovuoden hyviksi havaittuja toimintatapoja jatketaan ja kehitetään. Vantaa on mukana myös Itämerihaasteessa, jossa sitoudutaan toimimaan Itämeren puolesta. Vantaalla ei omaa merenrantaa ole, mutta täällä tiedetään, että Itämeri alkaa puroista.

Tähän raporttiin on koottu vuoden aikana kaupungissamme ympäristön hyväksi tehdyt onnistuneet ratkaisut sekä kooste kaupungin ympäristöohjelman toteutumisesta. Kokonaiskuvan hahmottamiseksi julkaisussa on myös ympäristön tilaa ja kehitystä kuvaavat indikaattorit sekä kaupungin ympäristötilinpito.

Kari Nenonen
kaupunginjohtaja

VANTAAN KAUPUNKI Ympäristökeskus Pakkalankuja 5, 01510 Vantaa	KUVAILULEHTI Julkaisun päivämäärä Toukokuu 2016
Tekijät: Tina Kristiansson ja Jarmo Honkanen	
Julkaisun nimi: Vantaan ympäristöraportti kevät 2015 - kevät 2016	

Vantaan ympäristöraportti sisältää kaupungin ympäristöohjelman 2013–2016 toteutumisen seurannan. Raporttiin on myös koottu hyviä toimintatapoja ja kestävää kehitystä tukevia hankkeita vuoden ajalta keväästä 2015 alkaen. Lisäksi raportti sisältää kehityksen indikaattorit ja ympäristötilinpidon.

Ennakkotiedon mukaan Vantaan kasvihuonekaasupäästöt laskivat vuonna 2015 yhteensä neljä prosenttia vuoteen 2014 verrattuna. Eniten vähenivät kulutussähkön tuotannosta aiheutuneet päästöt (- 27 %). Suurin yksittäinen khk-päästölähde Vantaalla on kaukolämmön tuotanto, ja sen aiheuttamat päästöt kasvoivat edellisvuodesta 1 prosentin ja olivat 34 prosenttia kaikista khk-päästöistä vuonna 2015. Asukasta kohti laskettuna päästöt vähenivät 6 prosenttia vuoteen 2014 verrattuna. Vähennystä tapahtui kautta linjan, ja eniten vähenivät kulutussähkön tuotannosta aiheutuvat k (- 28 %) sekä jätteiden käsittelystä aiheutuneet päästöt (- 15 %). Vantaa oli perustamassa Smart & Clean -säätiötä, jonka tarkoituksena on edistää vähähiilistä liiketoimintaa. Vantaa on mukana kuuden suurimman kaupungin kestävän kaupunkikehityksen strategiassa, 6aika. Yksi sen piloteista on Ilmastokatu. Ohjelman Vantaan-kohde on Tikkuraitti-Asematie, joka on Vantaan Ilmastokatu.

Ympäristötietoisuuden ja -johtamisen kehittäminen eteni. Ekologisen kestävyyden säilyttäminen kaupungissa on Vantaan ympäristöjohtamisen keskeinen tavoite. Ekokompassi-ohjelma on myötätuulessa kaupungin organisaatiossa, kun kaupungin konsernipalvelut sai Ekokompassi-sertifikaatin. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Vantaa Työterveys liikelaitos tavoittelevat Ekokompassia. Vantti Oy hakee ekotehokkuutta ja alkaa toteuttaa omaa ympäristöohjelmaansa. Purojen teemavuosi sai jatkoa purojen ja jokien teemavuodesta. Myös monia muita ohjelmia alkoi ja jatkui, kuten Eart Hour -tapahtuman vietto, Roskaton Vantaa -kampanja ja pyöräilyä edistävät toimet.

Materiaali- ja energiatehokkuuden parantamista edistettiin ja kestävän kehityksen kriteerit otetaan huomioon entistä laajemmin kaupungin keskitetyissä hankinnoissa, muun muassa jätehuollon palvelusopimuksissa. Hankinnoissa pyritään jatkossa huomioimaan laajemmin myös sosiaaliset kriteerit. Asukkaiden energianeuvonta -hankea (ASIAA). Sen puitteissa vuonna 2015 energianeuvontaa annettiin muun muassa taloyhtiöille. Kierrätysrintamalle kuului hyvää, kun Vantaan ensimmäinen Sortti-asema avattiin Ruskeasannassa. Martinlaakson kirjaston sisustus uusittiin kierrätysmateriaaleilla ja -tarvikkeilla.

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen tavoitteisiin pyritään muun muassa panostamalla oikeanlaiseen kasvillisuuden käyttöön. Vantaan kasvillisuuden käytön periaatteet julkistettiin valtuustosalin tilaisuudessa. Kivistössä testattiin mallipihasuunnitelmissa viherkertoimen käyttöä.

Ekotehokas kaupunkirakenne nojaa vahvasti kehittyvään raideliikenteeseen. Liikennöinti Kehäradalla alkoi vuoden 2015 heinäkuussa, ja Vantaa valittiin vuoden 2016 rautatiekunnaksi. Asemanseudut ovat jatkossa rakentamisen painopistealueita Vantaalla. Vantaan liikennepoliittisessa ohjelmassa, joka hyväksyttiin syksyllä 2015, joukkoliikenteen kehittäminen on keskeisellä sijalla. Vantaa jatkoi sähköautoilun edistämisen toimenpiteitä. Sähköautojen määrä on vielä pieni, mutta latauspisteiden määrä kohosi uusien latauspaikkojen myötä noin neljäänkymmeneen.

Kestävässä rakentamisessa ja rakennusten käytössä puhuttiin aurinkoenergiasta. HSY julkisti avoimena datana kartan pääkaupunkiseudun talojen aurinkosähköpotentiaalista. Jokainen kiinnostunut voi helposti tarkistaa, olisiko rakennuksiin kannattavaa asentaa aurinkopaneeleja. Vantaan kaupunki oli mukana aurinkovoiman käyttöä edistävässä Finsolar-hankkeessa. Sen tuloksena Vantaalla on useita kohteita, joihin aurinkopaneelit on asennettu tai on tarkoitus asentaa.

Ekosysteemipalvelujen toiminta ja ympäristöhäiriöiden vähentämisessä tapahtui niin pieniä kuin suuriakin asioita. Puhdas pohjavesi on arvokas luonnonvara ja tärkeä luonnon ekosysteemipalvelu on puhtaan pohjaveden synnyttäminen. Fazerilan pohjavesialueen suojelusuunnitelma tarkistettiin. Vantaa uudisti Itämerihaasteensa puhtaamman Itämeren puolesta. Suomenlampaat jatkoivat laidunnustyötään keskuspuistossa Tikkurilassa ja Myyrikodin hoivakotiin toteutettiin oma aistipuutarha lisäämään asukkaiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia.

Asiasanat: ympäristöraportti, ympäristöohjelma, ympäristöindikaattorit, ympäristön seuranta, kestävä kehitys	
Julkaisija: Vantaan kaupungin ympäristökeskus	
Sarjan nimi: Vantaan kaupunki. Ympäristökeskus. Julkaisuja 2016:2 ISSN 2342-9453 (painettu) ISSN 2342-9461 (verkkojulkaisu)	
ISBN 978-952-443-534-5 (PDF)	Kieli: suomi
Kokonaissivumäärä: 26 + liitteet	

1 JOHDANTO

Ympäristöraportin sisältö ja rakenne

Tässä raportissa esitellään Vantaan kaupungin ympäristöohjelman 2013–2016 tavoitteiden toteutumista vuoden 2015 keväästä vuoden 2016 kevääseen: 1) miten ympäristöohjelman tavoitteet ovat edenneet, 2) tilastotietoja ympäristöindikaattoreista, joilla on merkitystä arvioitaessa kaupungin onnistumista kestävän kehityksen tavoitteissaan ja 3) muita kaupungin hyviä käytäntöjä, jotka vievät kestävän kehityksen asiaa eteenpäin.

Ympäristöpolitiikka viitoittaa

Kaupungin toimia ympäristöasioissa ohjaa valtuuston vuonna 2012 hyväksymä Vantaan ympäristöpolitiikka 2012–2020. Sen keskeisiä tavoitteita ovat kaupungin kestävä kasvu kohti hiilineutraaliutta sekä ympäristövastuun huomioon ottaminen kaikessa päätöksenteossa ja toiminnassa. Asetetuissa tavoitteissa pysyminen edellyttää hyvää ympäristöjohtamista, jota Vantaalla kehitetään kaiken aikaa.

Ympäristöraportoinnin aikataulu

Vantaan ympäristöraportoinnin keskeisiä julkaisuja ovat jokavuotinen keväällä valmistuva ympäristöraportti ja myöhemmin koottava suppeampi ympäristökatsaus, johon on kerätty kuutoskaupunkien yhteisesti käyttämät ympäristöindikaattoritilastot edelliseltä vuodelta. Ympäristön tila -raportti tehdään noin neljän vuoden välein. Ympäristön tila Vantaalla ilmestyi vuonna 2013.

Pakkalan puistotien varren kerrostaloja. Kuva: Jarmo Honkanen

2 VANTAAN KAUPUNKIORGANISAATIO

Vantaan kaupunkiorganisaatiossa on viisi toimialaa: 1)kaupunginjohtajan toimiala, 2) konserni- ja asukaspalveluiden toimiala, 3) sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala, 4) sivistystoimen toimiala ja 5) maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala. Kaupunkiorganisaatioon kuuluvat myös Vantaan kaupungin omistamat liikelaitokset: Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Suun terveydenhuollon liikelaitos ja Vantaan työterveysliikelaitos.

Vantaan kaupungilla on joko suoraan tai tytäryhteisöittensä kautta määräysvalta lähes sadassa osakeyhtiössä, säätiössä, yhdistyksessä ja muissa yhteisöissä. Sen lisäksi Vantaan kaupunki on osakkaana kuntayhtymissä ja muissa yhteisöissä.

Vantaan kaupunki		
Väestö 31.12.2015	214 641	
Kokonaispinta-ala (maapinta-ala)	240,4 km^2 (238,4 km^2)	
Väestöntiheys (as/maa-km^2)	900	
Kaupungin henkilöstömäärä 31.12.2015	10 506 (vakituiset ja määräaikaiset)	
Talous	Vuosi 2015	Vuosi 2014
- vuosikate/poistot	100,3 %	102,7 %
- investointien tulorahoitus	66,9 %	52,1 %
- lainat (€/asukas)	5 314	5 303
- konsernilainat (€/asukas)	9 742	9 457

Lähde: Vantaan kaupunki

Elinkeinorakenne, työpaikkojen määrä toimialoittain Vantaalla 31.12.2013, yhteensä 106 420 työpaikkaa			
Maatalous, metsätalous ja kalatalous	334	Kiinteistöalan toiminta	730
Kaivostoiminta ja louhinta	97	Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	5 340
Teollisuus	12 731	Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	8 758
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	437	Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	9 929
Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	661	Koulutus	3 865
Rakentaminen	8 255	Terveys- ja sosiaalipalvelut	9 342
Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	23 584	Taiteet, viihde ja virkistys	1 617
Kuljetus ja varastointi	16 765	Muu palvelutoiminta	2 173
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	3 951	Kotitalouksien toiminta työnantajina	266
Informaatio ja viestintä	1 908	Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	21
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	885	Toimiala tuntematon	771

Lähde: Tilastokeskus Työssäkäyntitilasto
(c) Tilastokeskus - Statistikcentralen

3 YMPÄRISTÖJOHTAMINEN VANTAALLA

Ympäristöjohtaminen on kaikkea sitä, jossa organisaatio pyrkii eri työkaluin ja tekniikoin ympäristönäkökohtien hallintaan ja ympäristönsuojelun tason parantamiseen. Ympäristöjohtamisen keskeinen tavoite on ekologisen kestävyyden ylläpitäminen ja edistäminen.

Vantaan visio:
”Vantaa on asukkaille ja yrittäjille Suomen vetovoimaisin ja kansainvälisin kotikaupunki, joka toimii kestävän kehityksen suunnannäyttäjänä.”

Kestävä kehitys on myös yksi Vantaan kaupungin kolmesta arvosta innovatiivisuuden ja yhteisöllisyyden ohella.

Kestävän kehityksen arvo:
”Turvataan hyvät elinmahdollisuudet nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat, oikeudenmukaisuus ja pidetään talous tasapainossa.”

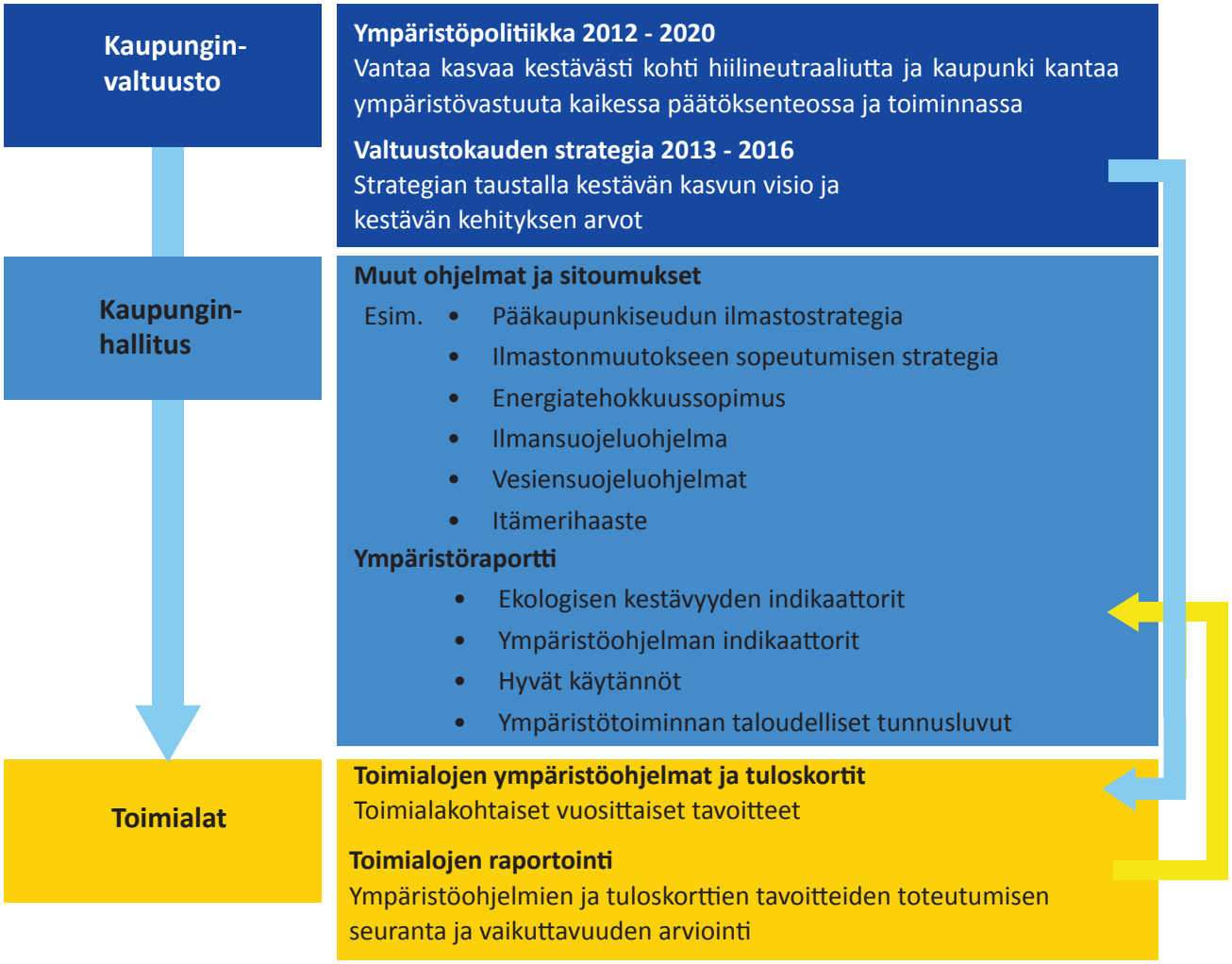

Ympäristöjohtamisen organisaatio Vantaalla

Vantaan ympäristöpolitiikka

Vantaalla toteutetaan kaupunginvaltuustossa vuonna 2012 hyväksyttyä ympäristöpolitiikkaa vuosille 2012–2020. Ympäristöpolitiikka tukee kaupungin arvoja ja sitouttaa kaupungin eri toimialat yhteisiin kehittämistoimenpiteisiin ympäristöasioiden edistämiseksi. Hyväksytty ympäristöpolitiikka on myös viesti siitä, että ympäristöasiat ovat Vantaan kaupungissa tärkeässä asemassa.

Ympäristöpolitiikan linjaukset ovat: 1) luonto on korvaamaton pääoma, 2) kestävä kaupunkikehitys on vastaus ympäristöhaasteisiin ja 3) vastuu ympäristöstä on yhteinen. Nämä linjaukset näkyvät valtuustokauden strategiassa sekä kaupungin ja toimialojen ympäristöohjelmissa.

Vantaan strategia 2013–2016

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 17.6.2013 valtuustokauden 2013–2016 strategian. Sen yhtenä painopistealueena on kaupunkirakenteen eheyttäminen. Siinä keskeisiä tavoitteita ovat muun muassa keskustojen kehittäminen ja asumisen keskittäminen raideliikenteen varteen.

Eheässä yhdyskuntarakenteessa viheralueverkostot ovat jatkuvia, yhteydet ekologisesti toimivia ja asukkaiden helposti saavutettavissa. Eheys edistää ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamista ja kestävää tehokkuutta. Samalla sopeutuminen ilmastonmuutoksen seurauksiin paranee, sillä esimerkiksi hulevesien imeytyminen tehostuu. Tällaisessa ympäristössä on myös mahdollista varmistaa, että elinympäristö pysyy terveellisenä ja viihtyisänä.

Kaupungin ympäristöohjelma

Vantaan kaupungin ympäristöohjelmassa 2013–2016 on kuusi päämäärää: 1) ympäristötietoisuuden ja -johtamisen kehittäminen, 2) materiaali- ja energiatehokkuuden parantaminen, 3) ilmastonmuutokseen sopeutuminen, 4) ekotehokas kaupunkirakenne, 5) kestävä rakentaminen ja rakennusten käyttö ja 6) ekosysteemipalvelujen toiminta ja ympäristöhäiriöiden vähentäminen.

Ympäristöohjelman kuuden päämäärän alla on 56 tavoitetta. Ne ovat Vantaan vastaus ympäristöhaasteisiin, kuten ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen, luonnonvarojen kestämättömään käyttöön ja luonnon monimuotoisuuden säilymiseen.

Mätäojanlaakso on hieno luontokohde ja tärkeä ekologinen käytävä Myyrmäen ja Kaivokselan välissä. Kuva: Vantaan kaupunki

4 YLEINEN KEHITYS JA KEHITTÄMISHANKKEET

Pääkaupunkiseudun ilmastopäästöt vähenivät nyt vauhdilla

Pääkaupunkiseudun ilmastopäästöt vähenivät HSY:n alustavien laskelmien mukaan 7 prosenttia vuonna 2015. Kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt Vantaalla laskivat neljä prosenttia edellisvuodesta ja olivat 1 175 000 hiilidioksidiekvivalenttitonnia. Suurin yksittäinen khk-päästölähde Vantaalla on kaukolämmön tuotanto, ja sen aiheuttamat päästöt kasvoivat edellisvuodesta 1 prosentin ja olivat 34 prosenttia kaikista khk-päästöistä vuonna 2015. Eniten vähenivät kulutussähkön tuotannosta aiheutuvat päästöt (- 28 %). Suomessa ja pääkaupunkiseudulla kulutettu sähkö on ollut viime vuosina erittäin vähäpäästöistä. Sähköntuotannon päästöt ovat olleet viime vuosina pieniä edullisen tuontisähkön käytöstä.

Asukaskohtaisten kasvihuonekaasupäästöjen laskusuunta jatkuu. Vuonna 2015 päästöt olivat 5,5 hiilidioksidiekvivalenttitonnia jokaista vantaalaista kohti. Pääkaupunkiseudun keskiarvo on 4,7 t CO2-ekv:a. Vantaan asukaskohtaiset päästöt laskivat 6 prosenttia edellisvuodesta. Vuoden 1990 tasosta, joka on kasvihuonekaasupäästöjen vertailutaso, on tultu Vantaalla alaspäin jo 24 prosenttia, kun pääkaupunkiseudulla vähennys on keskimäärin 41 prosenttia.

Lämmitystarve

Ulkoilman lämpötila vaikuttaa rakennusten lämmitystarpeeseen. Eri vuosien energiankulutuksesta johtuvat kasvihuonekaasupäästöt saadaan vertailukelpoisiksi niin sanotun lämmitystarveluvun avulla. Mitä alhaisempi vuoden keskilämpötila, sitä suurempi on lämmitystarveluku. Se saadaan laskemalla yhteen sisä- ja ulkolämpötilojen erotukset. Oheisen taulukon laskelmissa on sisälämpötilan arvoksi sovittu + 17 °C. Laskelmiin ei ole otettu mukaan niitä päiviä, jolloin vuorokauden keskilämpötila on keväällä yli + 10 °C ja syksyllä yli + 12 °C.

Maantieteellisellä asemalla on selvä vaikutus lämmitystarpeeseen. Vantaalla se on suurempi kuin esimerkiksi Espoossa ja Helsingissä, jotka sijaitsevat keskimäärin Vantaata etelämpänä.

Kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt

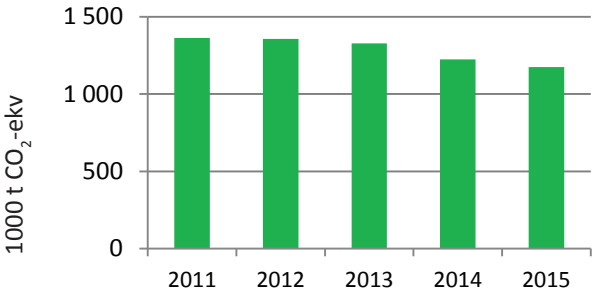

Asukaskohtaiset khk-päästöt

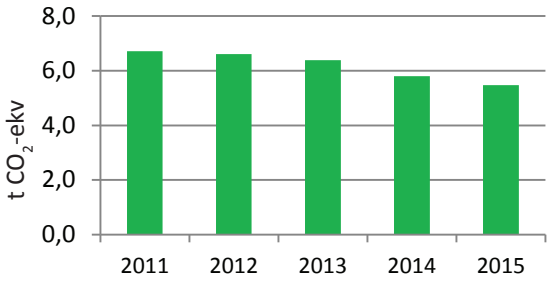

Lämmitystarveluvut

	Vantaa	Helsinki	Espoo
1990	3 730	3 510	3 370
2006	3 885	3 674	3 527
2007	3 725	3 510	3 370
2008	3 439	3 243	3 113
2009	3 954	3 738	3 588
2010	4 633	4 375	4 200
2011	3 654	3 493	3 353
2012	4 058	3 796	3 644
2013	3 798	3 592	3 448
2014	3 678	3 464	3 325
2015	3 263	3 118	3 064

Lähde: Ilmatieteen laitos

Kasvihuonekaasujen päästövähennystavoite

Vantaa teetti selvityksen keinoista vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vuoteen 2020 mennessä 30 prosenttia ja vuoteen 2013 mennessä 40 prosenttia vuoden 1990 tasosta. Vantaan kaupungin tilaamassa ja Gaia Consulting oy:n tekemässä päästövähennysselvityksessä arvioitiin päästöjen kehitystä ja esitettiin visio toimenpiteistä, joilla Vantaa saavuttaisi hiilineutraaliuden vuoteen 2050 mennessä.

Rakennusten lämmitys, kulutussähkö ja liikenne olivat Vantaan alueen merkittävimmät päästölähteet vuonna 2014. Selvityksen mukaan Vantaan olisi mahdollista päästä vain noin 4 prosentin päästöjen vähentämiseen vuoteen 2020 mennessä, kun laskelmissa otettiin huomioon valtakunnallisen sähköntuotannon kehittyminen vähäpäästöisemmäksi sekä liikenteen vähäpäästöiset polttoaineet ja teknologiat. Tämän lisäksi mukana ovat mukana Vantaan Energian sekä kaupungin ja kuntalaisten toimenpiteet. Sen sijaan vuoden 2030 tavoite, 40 prosentin vähennys vuoden 1990 tasosta, on mahdollisuuksien rajoissa. Asukaskohtaiset päästöt vähenevät 35 prosenttia vuoteen 2020 mennessä ja 62 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.

Kaupunki pystyy myötävaikuttamaan päästöjen vähentämiseen maankäytön suunnittelulla kaavoituksella, kun edesautetaan yksityisautoilulle kilpailukykyisen viisaan liikkumisen edellytyksiä ja parannetaan rakennetun ympäristön energiatehokkuutta. Energiatehokkuutta nostamalla voidaan esimerkiksi välttää turhia investointeja energiantuotantoon. Julkisten laitehankintojen suorat päästövaikutukset ovat sen sijaan pienet.

Vantaa voi saavuttaa vuoden 2030 tavoitteen päästöjen vähentämiseksi laatimalla toteuttamiskelpoisen toimenpidesuunnitelman ja tarkennetut välitavoitteet. Tämä loisi pohjaa päästöjen vähentämiseen vuoteen 2050 asti. Hiilineutraaliuden saavuttaminen vaatisi todennäköisesti kuitenkin päästökompensaatioita, eli muualla tapahtuvien päästövähennyshankkeiden lukemista mukaan Vantaan kokonaispäästötaseeseen.

Petikon liikealuetta: Kuva: Pekka Turtiainen

Vantaa mukaan älykkäiden ja ekologisten ratkaisujen säätiöön

Vantaa on ollut mukana perustamassa yhdessä pääkaupunkiseudun kuntien ja yritysten sekä valtion ja Sitran kanssa Smart & Clean pääkaupunkiseutu -säätiötä. Säätiö pyrkii vauhdittamaan suomalaisyritysten vähähiilistä liiketoimintaa ja vientiä sekä lisäämään alueen työpaikkoja ja investointeja. Päätavoitteena on, että pääkaupunkiseutu on maailmanluokan ekologisten ja älykkäiden ratkaisujen referenssialue vuonna 2021.

Määräaikaisen säätiön rahoitusosuudet pyritään jakamaan tasan kolmikannan kesken: Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Lahden kaupungit sekä Uudenmaan liitto, valtio, sekä yritykset, yliopistot ja tutkimuslaitokset.

Tikkuraitti: Kuva: Pekka Turtiainen

Tikkuraitti–Asematie on Vantaan Ilmastokatu

Tikkurilan keskustan Ilmastokadulla etsitään ratkaisuja, jolla energiankulutusta saataisiin pienennettyä vähintään 20 prosenttia ja joilla alueen elinvoimaisuutta ja viihtyvyyttä saataisiin lisättyä. Ilmastokatu on kokeilualusta, jossa asukkaat ja yritykset ovat mukana kehittämässä ilmastoystävällisiä palveluita ja tuotteita.

Ilmastokatu-kokeilu kuuluu 6Aika-strategiaan ja on yksi sen pilottihankkeista. Ilmastokatu-hanke alkoi vuoden 2015 syksyllä ja jatkuu vuoden 2017 kesäkuulle. Vantaan kaupungin lisäksi hankkeessa ovat mukana HSY, Green Building Council Finland, Aalto-yliopisto sekä Helsingin kaupunki, jossa Ilmastokatu on Iso-Robertinkatu.

Yhteinen pöytä jakaa ylijäämäruokaa

Vantaan Tilapalvelut Vantti ja Vantaan kaupunki ovat laajentaneet ylijääneen kouluruuan jakelua. Ammattiopisto Varian lisäksi ylijäämäruokaa jakavat vantaalaisille järjestöille monitoimikeskus Lumon ja Ruusuvuoren koulun keittiöt. Vuonna 2014 alkanut Yhteinen pöytä -toiminta on saanut järjestöiltä ja ruokailijoilta pelkkää kiitosta, ja jakelutoimintaa koordinoivat tahot Vantaan kaupungilta ja Vantaan seurakuntayhtymästä ovat syystä hyvin tyytyväisiä. Vuoden 2015 joulukuussa ylijäämäruokaa oli lahjoitettu Yhteiselle pöydälle noin 7 600 kiloa.

Yhteinen pöytä on laatuaan ensimmäinen käytäntö Suomessa ylijäämäruuan jakeluun, eli Yhteisen pöydän toimintamallissa yhdistyy hävikkiruuan hyötykäyttö asukaslähtöiseen ja yhteisölliseen kansalaistoimintaan, jossa siis tarjotaan yhteistä tekemistä ja luodaan yhteisöjä.

Kuva: Anna Groth

5 YMPÄRISTÖOHJELMAN TOTEUTUMINEN

Ympäristötietoisuutta vahvistamalla ohjataan työntekijöitä, asukkaita ja muita sidosryhmiä ympäristövastuulliseen toimintaan. Ympäristöohjelman tavoitteena on ympäristöviestinnän tehostaminen sekä kuntalaisten, yritysten ja muiden sidosryhmien osallistaminen ympäristötoimintaan. Esimiesten ympäristöjohtamisen osaamista lisätään ja ympäristöjohtaminen nidotaan osaksi johtamisjärjestelmää.

5.1 Ympäristötietoisuuden ja ympäristöjohtamisen kehittäminen

Ympäristösertifioidut koulut ja päiväkodit

Vihreä lippu on koulujen ja päiväkotien valtakunnallinen ympäristökasvatusohjelma ja ympäristömerkki. Se kuvaa panostusta ympäristökasvatukseen pyrittäessä kohti kestävän kehityksen mukaista elämäntapaa. Tavoitteena on vähentää yksiköiden ja yksilöiden aiheuttamaa ympäristökuormitusta ja kasvattaa ympäristön suhteen vastuullisesti toimivia ihmisiä. Vihreä lippu -ohjelmassa oli Vantaalta mukana vuoden 2015 lopussa neljätoista nuorisotilaa, oppilaitosta ja päiväkotia. Niistä 12:lla oli lipun käyttöoikeus, eli yksiköllä oli etukäteen nimetyistä teemoista hyväksytty kriteerit täyttävä ja toteutettu Vihreä lippu -projekti. Kuusi oppilaitosta ja päiväkotia oli kestävällä tasolla, eli Vihreä lippu -projektissa oli mukana toimintaohjelma vähintään kolmesta eri teemasta.

Vihreä lippu -päivä oli 2.2. Sitä vietettiin Vantaan nuorisotiloissa yhdessä ollen ja tehden aineettomia lahjoja kavereille ja perheenjäsenille.

Vantaan ammattiopisto Varia tavoittelee kaikille toimipisteilleen Vihreä lippu -sertifikaattia hieman laajempaa Oppilaitosten kestävän kehityksen sertifikaattia, jonka myöntää OKKA-säätiö. Ensimmäisenä on vuorossa Varian Talvikkitien toimipiste, jossa auditointi oli käynnissä keväällä 2016.

Vantaan Vihreä lippu -koulut ja päiväkodit

Yksikkö	Lipun käyttöoikeus
Patotien päiväkoti	On, Kestävä taso
Helsinge Skola	On, Kestävä taso
Sotungin koulu	On, Kestävä taso
Kyrkoby skola	On, Kestävä taso
Västersundoms skola	On, Kestävä taso
Martinlaakson lukio	On, Kestävä taso
Daghemmet Lyckoslanten	On
Siimapuiston päiväkoti	On
Havukosken nuorisotalo	On
Korson nuorisotalo	On
Kolohongan nuorisotila	
Kiirunatien päiväkoti	On
Maauuninpolun päiväkoti	On
Vaskivuoren lukio	

Koulutetut ekotukihenkilöt

Vuonna 2015 ekotukitoiminnassa aloitettiin esimiehille suunnatut omat koulutukset. Yhteensä 31 esimiestä kävi puolen päivän mittaisen koulutuksen. Ekotuki-peruskoulutuksia järjestettiin yksi keväällä ja toinen syksyllä, joista valmistui 31 uutta ekotukihenkilöä. Ekotukihenkilöiden kattavuus kaupungin yksiköissä on kohtuullisen hyvä. Koulutusten painopiste siirtyykin tulevaisuudessa enemmän kertaus- ja jatkokoulutuksiin, eli olemassa olevien ekotukihenkilöiden tukemiseen. Näiden lisäksi jatketaan esimiesten kouluttamista ja työyhteisöjen sitouttamista ympäristötyöhön.

Kaupunkilaisia ekotekoja -tapahtumasarja Tikkurilan kirjastossa.

Tikkurilan kirjastossa järjestettiin neliosainen tapahtumasarja, jonka teemoina olivat vaatetus, lähiluonto, ruoka ja ekologinen joulu. Erilaisten esiintyjien ja kirjailijoiden avulla kuntalaisille tuotiin kaupunkilaisen ympäristövastuullisen elämän keinoja tarjolle. Sarja jatkuu Myyrmäen kirjastossa syksyllä 2016.

Ekokompassi-sertifikaatit Vantaalla

Ekokompassi-ympäristösertifikaatin sai vuonna 2015 kaksi vantaalaista toimijaa: Vantaan kaupungin konsernipalvelut Kielotie 14:ssä sekä Tikkurila Festivaali -musiikkitapahtuma. Ekokompassi on pääkaupunkiseudulla kehitetty ympäristösertifikaatti, joka on suunnattu pk-yrityksille, organisaatioille ja tapahtumille. Sertifikaatin myöntäminen on osoitus ja tunnustus saajan vastuullisuudesta ympäristöasioissa. Vantaan kaupungin konsernipalvelut on jatkossa mallina myös muille kaupungin yksiköille hyvistä käytännöistä ympäristöasioissa.

Ympäristöjohtamisen edistystä

Ympäristöjärjestelmien käyttöönotto kaupungin tytäryhtiöissä ja liikelaitoksissa eteni. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Vantaan Työterveys liikelaitos aloittivat Ekokompassi-järjestelmän rakentamisen. Vantti Oy puolestaan julkaisi alkuvuodesta 2016 oman ympäristöohjelmansa.

Vantilla oma ympäristöohjelma

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy teki ympäristöohjelman, joka kannustaa työntekijöitä ympäristövastuullisuuteen ja ekotehokkuuteen. Jätteen määrän vähentäminen ja kierrätyksen tehostaminen ovat ympäristöohjelman mukaisia tavoitteita, joihin jokainen Vantin työntekijä voi vaikuttaa. Tehokkuuden mukanaan tuoma tavarakuljetuksien määrän väheneminen, samoin kuin esimerkiksi keittiökoneiden oikea-aikainen käynnistäminen, tuo heti säästöä energiankulutuksessa.

Vantin ympäristöohjelman mukaisesti myös suunnitellaan ympäristökoulutuksen järjestämistä työntekijöille. Esimerkiksi kouluruokailun järjestäjänä Vantilla ja sen työntekijöillä on erinomaisen tilaisuus näyttää hyvää mallia ympäristövastuullisuudesta nuoremmille sukupolville.

Vantti alkaa raportoida ympäristöohjelmansa toteutumisesta ja tekee myös ympäristötilinpidon vuosittain.

Vantti Oy ylläpitää yrityspalvelukeskus Leijan työpaikkaruokalaa. Kuva: Pekka Turtiainen

Vantaa on Reilu kaupunki

Vantaa sai Reilun kaupungin arvonimen vuonna 2015. Reilun kaupan kaupunkina Vantaa käyttää tilaisuuksissaan ja työpaikoissaan Reilun kaupan tuotteita. Niitä on tarjolla myös Vantaalla toimivissa ravintoloissa, yrityksissä ja järjestöissä sekä seurakunnissa. Reilu kaupunki -toiminta tukee Vantaan kaupungin ympäristöohjelmaa ja kestävän kehityksen tavoitteita. Vantaan kaupunki hankki vuonna 2015 kokeilumielessä Reilun kaupan puuvillasta valmistettuja suojatyövaatteita – ensimmäisenä Suomessa. Isona toimijana Vantaan kaupungin hyvä esimerkki näkyy ja vaikuttaa.

Roskaton Vantaa

Vantaan kaupunki lähti mukaan Vantaan Energian kampanjaan, jonka tavoitteena on saada kaupungistamme Suomen roskattomin. Tavoite on kova ja mitä kannatettavin, joten kaikki kuntalaiset on kutsuttu mukaan huolehtimaan yhteisestä ympäristöstämme. Jokainen voi antaa oman lupauksensa roskattomamman Vantaan puolesta, ja Vantaan Energian palkkaamat 10 roskapoliisia jakavat tietoa muun muassa roskien lajittelusta kaikille kiinnostuneille.

Tekninen lautakunta palkitsi hiekkaharjulaisen Anni Koskelan, joka on jo noin viidentoista vuoden ajan kerännyt siinä sivussa asiointimatkoilla ulkona liikkuessaan. Annin esimerkillinen toiminta on pitänyt ympäristöä siistimpänä ja lisännyt kaikkien viihtyvyyttä Hiekkaharjussa ja Tikkurilassa.

Earth Hour -ilmastotapahtuma

Earth Hour -ilmastotapahtuma järjestettiin Myyrmäen Paalutorilla ja Tikkurilan uudella torilla 19.3.2016. Valot sammutettiin puoli yhdeksältä illalla tunnin ajaksi. Valojen sammuttamisella haluttiin ilmaista huoli ilmastonmuutoksesta ja herättää ihmiset ajattelemaan omaa energiankulutustaan. Tilaisuuksiin osallistui Myyrmäessä noin 150 ja Tikkurilassa noin 100 henkeä.

Tämänvuotisessa tapahtuman järjestämisessä olivat mukana Vantaan seurakuntien ja Vantaan kaupungin lisäksi Ilmastoinfo, Tikkurilan Martat, Tikkurilan VPK, Tikkurilan Teatteri sekä Myyrmäki-liike. Suomessa alettiin viettää ”Tunti maapallolle” -tapahtumaa vuonna 2007. Vantaan kaupunki on ollut mukana vuodesta 2010 lähtien.

Mainos bussikatoksen seinässä Kuva: Jarmo Honkanen

Eart Hout -tapahtuiman valmistelua Tikkurilan uudella torilla. Kuva: Jarmo Honkanen

Osallistutaan ilmastohaasteeseen

Vuoden 2015 elokuusta alkaen on voinut antaa henkilökohtaisen sitoumuksen pienentää omaa hiilijalanjälkeään ja pyrkiä vähentämään elämäntapojensa aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt puoleen kymmenessä vuodessa. Ilmastohaaste on saanut kansainvälistäkin huomiota ja kiinnostusta. Vantaalla hyvää esimerkkiä on näyttänyt kaupunginjohtaja omalla sitoumuksellaan. Ilmastohaasteeseen voi osallistua osoitteessa www.ilmastolupaus.fi.

Pyöräilykoordinaattori edistämään yhteistyötä

Vantaan, Espoon ja Kauniaisten yhteinen pyöräilykoordinaattori vie pyöräilyn asiaa eteenpäin pääkaupunkiseudulla yhdessä Helsingin pyöräilykoordinaattorin, kaupunkien liikennesuunnittelun ja rakentamisen asiantuntijoiden sekä HSL:n kanssa. Pyöräilyn edellytysten parantamista tehdään leveällä rintamalla. Kuntarajat ylittävää yhteistyötä tarvitaan, sillä pyöräilyreititkin kulkevat monen kunnan alueella.

Pääkaupunkiseudun yhteistyö pyöräilyrintamalla näkyy muun muassa uudessa pyöräilyn markkinoinnin ilmeessä. Pyöräilyn markkinointistrategian 2016–2020 avulla pääkaupunkiseudusta halutaan luoda pyöräilyn metropoli. Helsingin seudun liikenteen (HSL) vetämän markkinointistrategian mukaisesti katukuvaan ilmestyvät keltaisen värin ja pisteviivan hallitsemat mainosjulisteet. Toukokuussa 2016 tulevat käyttöön keltaiset kaupunkipyörät. Vuodelle 2016 on suunniteltu pyöräilyaiheisia tapahtumia.

Ympäristöaiheisia näyttelyjä Vantaa-infoissa

Dixin Vantaa-infossa Tikkurilassa järjestettiin ympäristöaiheisia näyttelyjä muun muassa ilmastonmuutoksesta, kestävästä kehityksestä ja Vantaan luonnosta. Myyrmäen uusittu Vantaa-info avattiin vuoden 2016 tammikuussa. Myyrmäen Vantaa-infon näyttelyissä oli mukana muun muassa Vantaanjoen suojelun historiasta ja nykytilasta kertova näyttely. Ympäristöaiheiset näyttelyt Tikkurilan ja Myyrmäen Vantaa-infoissa saavat jatkoa vuoden 2016 aikana.

Pyöräilyn osuutta halutaan kasvattaa kulkutapajakaumassa Vantaalla. Kuva: Pertti Raami

Purojen kaupunki 2015

Vuosi 2015 oli Vantaalla purojen teemavuosi, jolloin haluttiin etenkin lisätä asukkaiden tietoisuutta Vantaan ainutlaatuisesta puroluonnosta. Purovuoden avaus järjestettiin Dixin Vantaa-infossa, jossa pääpuhujana oli kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Antti Lindtman. Purovuoden ohjelmaan kuului muun muassa näyttelyjä, kilpailuja, luontoretkiä, siivous- ja vieraslajitalkoita sekä taimenen kutusoraikkojen kunnostuksia, joissa mukana olivat SKES ja Virho. Hakunila-seura järjesti teemavuoden tempauksena Itä-Vantaan puropäivän. Mukana purovuoden tempauksissa oli myös muita järjestöjä, kuten Suomen YK-liitto Pallonkutistajat-kampanjallaan merien muoviroskan vähentämiseksi, vantaalaisia yrityksiä sekä yksittäisiä kuntalaisia ja Vantaan kaupungin eri tahoja.

Purovuosi sai paljon julkisuutta tiedotusvälineissä, ja purojen asiaa saatiin vietyä hyvin eteenpäin. Teemavuosi myös poiki jatkoa, ja vuosi 2016 on Vantaalla purojen ja jokien vuosi. Silloin muun muassa jatketaan ja edelleen kehitetään purovuoden hyviksi havaittuja toimintamalleja.

Luontoretkille osallistuttiin entiseen tahtiin

Vuonna 2015 ympäristökeskus järjesti 21 luontoretkeä. Niille osallistui yhteensä noin 390 retkeläistä, eli keskimäärin 19 osallistujaa retkeä kohden. Suosituimmat retket keräsivät lähes 40 osallistujaa, kun taas toisessa ääripäässä olivat retket, joissa oli vain kourallinen mukanaolijoita muun muassa kylmän ja huonon sään vuoksi.

Retkeläisiä kiinnostivat yhtälailla lähiluonto kuin retket Sipoonkorven kansallispuistossa. Vuoden 2015 ohjelmassa olivat uudentyyppisinä kaksi kalojen kudunseurantaretkeä ja retki, jossa kohteelta toiselle siirryttiin pyöräillen. Edelliseen vuoteen verrattuna luontoretkille osallistujia oli vähemmän, mutta kaikkinensa vuosi 2015 oli osallistujamäärien perusteella Vantaalle tyypillinen.

Meidän VESI -ekotekokilpailu

Lukuvuonna 2015-2016 vesitietoutta lisätiin perinteikkään EkoTeko-kilpailun keinoin päiväkodeissa, kouluissa, nuorisotiloilla ja lukioissa. Meidän VESI -kilpailun tavoitteina oli tehdä kotivesistöt tutuiksi ja oma veden käyttö näkyväksi lapsia ja nuoria osallistavasti. Kilpailussa oli mukana 30 yksikköä, jotka muun muassa haavivat lähivesien eliöitä, tunnistivan vantaalaisia kaloja, keräsivät roskia, tutustuivat veden puhdistamiseen ja piiloveden saloihin.

Töröjä elää Vantaan joissa ja puroissa.
Kuva: Sami Lievonen

Kaupungin luontoretkille osallistujat

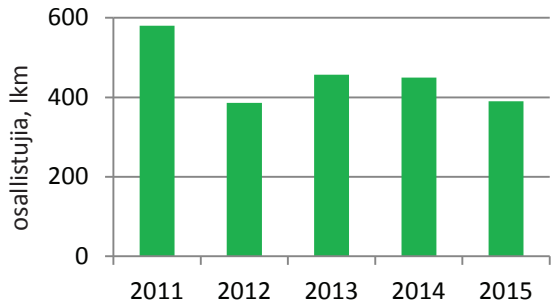

Vantaan luontokoululla ennätysmäärä kävijöitä

Vantaan luontokoululla oli vuonna 2015 noin 4 100 kävijää, joista 3 844 oli mukana ohjatussa toiminnassa. Kävijämäärää kasvatti Koululaisten metsäviikko, jonka yksi toiminnallinen rasti oli viime vuonna luontokoululla. Rastilla ohjattiin yli 200 koululaista. Koululaisten metsäviikon järjestää Suomen Metsäyhdistys.

Ilmastoinfo tiedotti monipuolisesti

Ilmastoinfo jakoi monenlaista tietoa muun muassa asumisen, liikkumisen ja ruuan ilmastovaikutusten pienentämiseksi. Aurinkosähköä kotiin -kampanjassa edistettiin aurinkoenergian käyttöönottoa. Taloyhtiöiden hallitusten jäsenille ja isännöitsijöille suunnatussa Tasapainota talo -projektissa kerrottiin rakennusten oikeanlaisista lämmityksen ja ilmanvaihdon perussäädöistä sekä energiatehokkaasta ylläpidosta. Ilmastoinfo oli mukana Myyrmäen Omakotimessuilla kertomassa puun pienpoltosta. Siitä annettiin henkilökohtaista neuvontaa noin 250 messukävijälle.

Liikkujan viikolla syyskuussa Ilmastoinfo toteutti Aamupalaa pyöräilijöille -tempauksen Vantaalla yhdessä liikennesuunnittelun ja ympäristökeskuksen kanssa. Kehäratapyöräilyn yhteydessä 9.5.2015 Ilmastoinfolla oli neuvontapiste, ja Vantaa-päivänä 16.5. Ilmastoinfo järjesti mahdollisuuden kokeilla sähköavusteista polkupyörää Tikkurilan Veininmyllyllä.

Hävikkiviikolla 7.-13.9. kiinnitettiin huomiota ruuan haaskaukseen Ilmastoinfon Ruokaa vai roskaa -lautashävikkikampanjassa. Vantaalla kampanja toteutettiin kouluissa ja seitsemässä Vantti Oy:n lounasravintolassa. Vantaa-infossa Tikkurilassa järjestettiin mininäyttely ruuan ilmastovaikutuksista ja viimeistä myyntipäivää lähenevien tuotteiden houkuttelevuutta pyrittiin edistämään Tänään on #hyväpäiväys -kampanjalla.

Jääpuikkoja Lamminsuon luonnonsuojelualueella. Kuva: Jarmo Honkanen

5.2 Materiaali- ja energiatehokkuuden parantaminen

Materiaali- ja energiatehokkuuden parantamisella säästetään luonnonvaroja ja hillitään ilmastonmuutosta. Tehostamalla tilojen käyttöä ja kehittämällä ympäristökriteerien käyttöä hankinnoissa ja elinkaariarviointia investoinneissa voidaan vähentää energiankulutusta ja haitallisia ilmastovaikutuksia. Kuntalaisten ja muiden sidosryhmien energianeuvontaa tehostetaan ja työntekijöitä neuvotaan energiansäästötoimenpiteissä.

Kaupungin hankintoja kehittettiin

Vantaan kaupunki on laajentanut kaupungin keskitettyjen hankintojen ympäristönäkökohtien seurantaa. Myös sosiaalisten kriteerien huomioon ottamista on laajennettu. Tästä ovat esimerkkinä muun muassa Reilun kaupan tuotteet, varaamiset yhteiskunnallisille yrityksille tai työkeskuksille, työllistämiseen ja oppisopimuskouluttamiseen liittyvät ehdot tai vertailuperusteena käytettävät pisteytykset. Jatkossa Vantaa pyrkii sisällyttämään kestävän kehityksen näkökohtien huomioonottamisen osaksi sähköistä kilpailutus- ja sopimuksen hallintajärjestelmää.

Vuonna 2015 alkoi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Hankinnoista duunia -hanke, jossa hankinnoilla pyritään edistämään työllisyyttä. Vantaan pilottikohteet liittyvät hankintoihin päihdekuntoutujien palveluasumisessa ja korjausrakentamisessa. THL:n Hankinnoista duunia -hankkeessa ovat mukana Vantaan lisäksi Espoo, Helsinki ja Oulu.

Suurena ponnistuksena Vantaan kaupungin jätehuollon palvelusopimuksia on kilpailutettu kestävän kehityksen hengessä muun muassa vaarallisen jätteen, paperin ja tietoturvan osalta.

Taloyhtioille energianeuvontaa

Elokuussa 2012 aloittanut Asukkaiden ilmastoteot asuinalueilla (ASIAA!) -hanke kuuluu Motivan rahoittamaan valtakunnalliseen energianeuvontaverkostoon. ASIAA!-hanke on Helsingin, Espoon, Vantaan ja HSY:n yhteinen energianeuvonnan hanke, jota koordinoi Helsingin ympäristökeskus. Hankkeessa tarjotaan kuluttajille maksuttomia neuvontapalveluita. Hanke tekee aktiivisesti yhteistyötä ilmasto- ja energianeuvontaa antavien organisaatioiden (Ilmastoinfo, Uudenmaan liitto, energiayhtiöt, erilaiset järjestöt ja muut yhteisöt), kaupunkien eri virastojen sekä asukastoimijoiden ja yritysten kanssa.
Vuonna 2015 hanke päivitti nimensä Pääkaupunkiseudun kuluttajien energianeuvonnaksi.

Neuvontaa suunnattiin vuoden 2015 aikana kohti taloyhtiöitä, joilla merkittävimmät energiansäästöpotentiaalit ilmastotavoitteiden toteuttamisessa. Taloyhtiöiden hallituksille suunnattu elinkaari- ja energianhallinnan koulutuskokonaisuus järjestettiin Koivukylässä ja Martinlaaksossa.

Vihreä IT

Kestävän kehityksen huomioimista IT-hankinnoissa kehitetään. Johtoportaan sitoutuminen ja kaupungin tietohallinnolle asetetut tavoitteet ovat olleet vihreän IT:n ensimmäisiä askelia. Tietokoneiden hankinnassa suositaan vähän energiaa käyttäviä laitteita, joiden on täytettäväkaupungin asettamat ympäristökriteerit. Pöytäkoneita vähemmän virtaa kuluttavien kannettavien tietokoneiden osuus onkin jo kasvanut, ja tavoitteena on korvata pöytäkoneet kannettavilla.

Kevättalven varhaisaamu Virtatiellä.
Kuva: Jarmo Honkanen

Energiansäästöä saavutetaan lisäämällä virtuaalipalvelimia, jotka jakavat keskenään saman koneen resurssit. Kaupungin käyttämät palvelimet keskitetään nykyaikaiseen konesaliin. Myös sähköiset virtuaalikokoukset on aloitettu. Uuden tekniikan käyttöön ja haltuun ottaminen vaatii aikansa, mutta jatkossa virtuaalisten Lync-kokousten määrää pyritään lisäämään.

Vantaa sai oman Sorttinsa

Vantaan ensimmäinen Sortti-asema avattiin Ruskeasannassa vuoden 2015 syyskuussa. Aseman rakentamisessa on panostettu ympäristöystävällisyyteen: kierrätysmateriaalit, viherkatot ja aurinkopaneelit ovat olleet luomassa kaikin tavoin ekologista ilmettä. Järjestyksessään viides Sortti-asema pääkaupunkiseudulla parantaa HSY:n palvelutarjontaa ja helpottaa jätteiden kierrätysmahdollisuuksia Vantaalla. Sortti-asemalle voi tuoda maksutta muun muassa sähkölaitteita, kodin vaarallisia jätteitä, paperia, kartonkia lasipakkauksia ja metallia. Sortti-asemilla käy vuosittain satojatuhansia asiakkaita.

Martinlaakson kirjasto uusiksi kierrättämällä

Martinlaakson kirjaston sisutus uusittiin kestävän kehityksen periaatteiden mukaan. Kirjaston uusvanhan sisustuksen suunnittelivat trash-ideologian uranuurtajat Isa Kukkapuro-Enbom ja Henrik Enbom, jotka ovat erikoistuneet ekologisesti kestävään suunnitteluun. Kirjastoa suunniteltaessa 900 eri-ikäistä martinlaaksolaista kertoi ideansa ja mielipiteensä siitä, millainen kirjaston tulisi olla. Aiemmin samaan henkeen on kunnostettu Hakunilan ja Pähkinärinteen kirjastot. Projekteissa kirjastojen sisustus on uusittu hyödyntämällä mahdollisimman paljon jo olemassa olevaa tai muuta kierrätysmateriaalia.

5.3 Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Ilmastonmuutoksen sopeutumistoimilla varaudutaan sään ääriolosuhteisiin. Tulva- ja hulevesien hallinnan tehostamisella varaudutaan kasvavan sademäärän ja rankkasateiden myötä lisääntyviin tulviin. Ekosysteemien toiminta pyritään varmistamaan säilyttämällä ja kehittämällä niitä kasvupaikoiltaan ja lajistoltaan monimuotoisina.

Helmikuinen tulva Keravanjoella Tikkurilassa. Kuva: Jarmo Honkanen

Vantaalle tehtiin tulvaohjelma

Vantaan tulvaohjelmaan on koottu tietoa siitä, miten kaupungissa varaudutaan tulviin ja miten ne voidaan huomioida entistä paremmin maankäytössä ja rakentamisessa. Rankkasateiden todennäköisyyden kasvaminen ja läpäisemättömän pinnan määrän lisääntyminen altistavat jatkossa yhä useammin pahoille tulville. Tulvaohjelman tavoitteena onkin edistää toimijoiden tulvatietoutta selkiyttää vastuunjakoa niin tulviin varautumisessa kuin tulvan tullessa kohdalle.
Tekninen lautakunta hyväksyi tulvaohjelman syksyllä 2015. Tulvaohjelman esitykset ovat suosituksia, mutta ne otetaan huomioon ohjeellisina maakäytön ja rakentamisen suunnittelussa. Kuntatekniikan keskus seuraa tulvaohjelmassa ehdotettujen toimenpiteiden toteutumista.

Kasvillisuuden käytön periaatteet valmistuivat

Kaupunkirakentamisessa kasveilla ja niiden hyvällä käytöllä on merkittävä rooli alueiden viimeistelyssä. Rakentamisen kokonaiskustannuksissa kasvillisuuden osuus on pieni, mutta vaikutus asumisviihtyvyyteen voi olla suuri. Ilmastonmuutos on huomioitava jatkossa entistä tarkemmin. Vantaalla kasvien käyttöä ei ole aiemmin koordinoitu kokonaisuutena, mutta vuoden 2016 helmikuussa kasvillisuuden periaatteet Vantaalla julkistettiin. Kasvillisuuden valinnassa määräävät seuraavat periaatteet: 1) kohteen ominaisuudet, 2) kasvillisuuden kunnossapidolliset ominaisuudet, 3) kasvillisuuden ulkonäkö, 4) trendit ja ideologiset periaatteet ja 5) toimitussopimukset.

Kivistössä kokeiltiin viherkerrointa

Vantaan Kivistön uusilla kaavoitettavilla asuialueilla on testattiin vuonna 2015 mallipihasuunnitelmien ja viherkertoimen käyttöä. Kerrointa testaamalla erilaisilla alueilla pyrittiin löytämään mahdolliset tavoiteviherkertoimet, joita voisi hyödyntää kaavamääräyksissä. Testeissä käytettiin ILKKA-hankkeessa kehitettyä Excel-taulukkolaskuria ja siitä muokattiin työn lopuksi Vantaalle sopiva malli. Taulukkoon lisättiin joitain puuttuviksi koettuja elementtejä (esimerkiksi kompostointi ja kesäkukat). Mallipihasuunnitelmia on tarkoitus käyttää rakentamisohjeiden osana. Ne toimivat kannustimina laadukkaan ja viihtyisän ympäristön rakentamisessa.

Kuva: Pertti Raami

5.4 Ekotehokas kaupunkirakenne

Maankäytön suunnittelu, ja siinä erityisesti alueiden käytön suunnittelu, on yksi tärkeimmistä työkaluista ilmastonmuutoksen hillinnässä ja ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Yhdyskuntarakenne ja liikenteen ratkaisut vaikuttavat pitkälle tulevaisuuteen ihmistoiminnoista aiheutuvien päästöjen määrään. Ekotehokkaan kaupunkirakenteen kehittämiseen tähtäävillä toimenpiteillä luodaan eheä ja tiivis yhdyskuntarakenne. Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantaminen vähentää tarvetta yksityisautoiluun.

Vantaa on vuoden 2016 rautatiekunta

Vantaankosken radan ja pääradan välille otettiin käyttöön Kehärata 1.7.2015. Kehärata parantaa merkittävästi pääkaupunkiseudun joukkoliikennetarjontaa, sillä se toimii raideyhteytenä Helsinki-Vantaan lentoasemalle että tärkeänä poikittaisena joukkoliikenneyhteytenä.

Kehärata on tuonut mahdollisuuksia kaupunkirakenteen tiivistämiselle yleiskaavan ja kaupungin ympäristöohjelman linjausten mukaisesti. Tiiviisti rakennetut asemanseudut mahdollistavat raiteille tehokkaan, turvallisen ja ympäristöystävällisen joukkoliikenteen.

Vuoden 2015 asuntomessuilla Kivistössä peräti 30 prosenttia noin 139 000 asuntomessukävijästä saapui paikalle junalla. Kehärata on lisännyt junamatkustajien määrää selvästi HSL-alueella. Esimerkiksi vuoden 2015 marraskuussa Kehäradan junilla matkustettiin 171 000 kertaa, joten matkustajia oli arkipäivisin 20 000 enemmän kuin vuotta aiemmin. Pro Rautatie valitsi Vantaan vuoden 2016 rautatiekunnaksi. Ympäristötaiteen säätiö valitsi Kehäradan taiteen vuoden 2015 ympäristötaidekohteeksi. Kehäradalla on useita asemakohtaisesti suunniteltuja ympäristötaideteoksia esimerkiksi Myyrmäen, Lentoaseman ja Leinelän asemilla.

Koivukylän juna-asema. Kuva: Pertti Raami

Valimotien alkupää Tammistossa. Kuva: Pertti Raami

LIITE: Kaupunginhallitus 23.05.2016 / 19 §

Vantaan liikennepoliittinen ohjelma VALO hyväksyttiin

Vantaan liikennepoliittinen ohjelma VALO hyväksyttiin syksyllä 2015. Ohjelman visio: ”Liikenne Vantaalla on turvallista sekä sosiaalisesti, ympäristöllisesti ja taloudellisesti kestävää. Liikennesuunnittelu tukee maankäytön kehittämistavoitteita ja elinkeinoelämän kilpailukykyä.” asettaa pitkän aikavälin maalin, jota kohti tavoitteilla pyritään. Vision pohjalta on määritelty liikennepoliittiset tavoitealueet (saavutettavuus ja elinvoimaisuus, turvallisuus ja terveellisyys, liikkumisalueet ja liikenneverkot, avoimuus ja tehokkuus), joita konkretisoivat toimintalinjaukset. Lisäksi ohjelmassa on määritelty Vantaan erilaisilla liikkumisalueilla korostuvat suunnitteluperiaatteet.

Ohjelman mukaan keskusta-alueilla ja asemien ympäristöissä tila on arvokasta ja rajallinen tila on jaettava tasapuolisesti eri kulkumuotojen kesken. Hallittu pysäköintipaikkojen määrä parantaa alueiden viihtyisyyttä ja helpottaa kunnossapitoa. Pysäköinnin maksullisuus ja tariffipolitiikka on tehokas pysäköintipoliittinen ohjauskeino. Tällöin paikan kustannukset kohdistuvat nykyistä enemmän hyötyjälle.

Maksullinen pysäköinti palvelee erityisesti lyhytaikaista asiointia ja mahdollistaa näin useamman käyttäjän pysäköinnin keskeisillä alueilla. Keskusta-alueille ja asemien ympäristöön on hyvän joukkoliikenteen vuoksi mahdollista saapua muutenkin kuin autolla eli maksullisuudella pystytään vaikuttamaan myös kulkumuodon valintaan. Myös yksityinen laitospysäköinti keskustoissa on pääasiassa maksullista. Liityntäpysäköinnin osalta maksullisuus auttaa osaltaan varmistamaan, että paikat ovat todellisten liityntäpysäköijien käytössä, kun pysäköintimaksun suuruus sidotaan voimassa olevaan matkalippuun. Liikennepoliittisessa ohjelmassa linjataankin, että pysäköinti asetetaan maksulliseksi keskustoissa ja asemien ympäristöissä ja pysäköintimaksun keräämisen järjestämistapa päätetään.

Automaattibussit kuljettivat matkustajia Kivistön asuntomessuille. Kuva: Vantaan kaupunki

Lisää sähköä autoiluun

Vantaalla on noin 40 julkisessa käytössä olevaa sähköautojen latauspistettä. Neljä uutta latauspistettä otettiin käyttöön maaliskuussa 2016 Heurekan paikoitusalueella Kuninkaantien varressa ja Vantaankosken liityntäpysäköintialueella. Ennestään latauspisteitä on ollut muun muassa kauppakeskuksien yhteydessä eri puolilla Vantaata. Kaupunki on toteuttanut latauspisteitä

yhteistyössä Vantaan Energian kanssa. Seuraavaksi latauspisteitä on suunniteltu rakennettavan Koivukylään ja Myyrmäkeen. Sähköautoilun edistäminen on yksi niistä keinoista, joilla pyritään vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä.

Uudenlaista joukkoliikennettä

Asuntomessujen ajan oli Kivistössä koekäytössä automaattibussit, jotka ajoivat reittiään ilman kuljettajaa. Uudenlaiset bussit kuljettivat kuukauden koeajallaan parhaimmillaan yli 1000 matkustajaa päivässä, keskimäärin matkustajia oli 600 joka päivä. Tasainen kyyti ja hyvät näkyvät saivat matkustajilta kiitosta. Kaikkiaan kokemukset olivat hyviä, eikä onnettomuuksia sattunut. Ilman kuljettajaa liikkuvat bussit tulevat olemaan osana tulevaisuuden liikennettä, luotetaan kokeiluun osallistuneissa Vantaan kaupungissa, HSL:ssä, Liikennevirastossa, Trafissa ja Uudenmaan liitossa. Tulevaisuudessa automaattisten ajoneuvojen myös uskotaan vähentävän päästöjä ja energiankulutusta.

Kehäradan kyljessä oma pyöräilijöiden baana

Vantaa ensimmäinen pikapyörätie valmistui 2015 Kivistöön, kehäradan viereen. Pikapyörätie on tarkoitettu erityisesti niille, jotka haluavat polkea ripeästi ilman pysähdyksiä. Noin kilometrin mittaisella reitillä ei ole yhtään pysäyttämistä vaativaa liittymää tai liikennevaloa. Muuten se on aivan tavallinen pyörätie.

Kivistön pikapyörätie liittyy Vantaan laajempaan tulevaisuuden suunnitelmaan rakentaa alueelle oikea pikapyöräteiden verkosto. Reiteillä voisi ajaa muun muassa Aviapoliksen työpaikka-alueelle ja vaikka Helsinkiin asti. Nopeilla kevyen liikenteen väylillä halutaan edistää ekologista työmatkailua ja vähentää yksityisautoilua, mikä kuuluu kaupungin strategiaan.

Kuva: Jarmo Honkanen

Kaavojen ilmastovaikutusten arviointi

Kaupunkisuunnittelussa on vuonna 2015 alettu arvioida kaavojen ilmastovaikutuksia KEKO kaavoituksen ekolaskurilla. KEKO arvioi kaavojen toteutumisen aiheuttamia hiilidioksidipäästöjä 50 vuoden aikajaksolla, ja ilmastoa muuttavien kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen on yksi merkittävä valinta maankäytön suunnittelussa tehtäville valinnoille. Kasvihuonekaasupäästöjen lisäksi laskuri arvioi kaavan vaikutuksia luonnonvarojen käyttöön ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin. Laskuri tarkastelee kaava-alueen maankäytön muutoksia, rakentamista, energian tuotantoa ja kulutusta sekä liikennettä ja yhdyskuntateknisiä palveluja. Kaupunkisuunnittelun tavoitteena on vähentää kasvihuonepäästöjä muun muassa edistämällä puurakentamista kaavoituksen keinoin.

Aviapoliksen kaavarungon (YK0044) ilmastovaikutuksia arvioitiin KEKO-ekolaskurin lisäksi Skenarios-palvelulla, jossa tarkastelussa arvioitavina muuttujina olivat rakentaminen, energia ja liikenne. Tarkastelujen perusteella alueen merkittävimmät päästöt syntyvät rakentamisesta, niiden osuus vuosittaisista kokonaispäästöistä on työkalusta riippuen 40–50 prosenttia. Rakennusten energiankulutus kattaa noin 30 prosenttia suunnitelman aiheuttamista kokonaishiilidioksidipäästöistä, ja liikennepäästöjen osuus kokonaisuudesta vaihtelee välillä 10–30 prosenttia. KEKO-tarkastelun perusteella alueen rakentamisen päästöt vähenisivät 19 prosenttia, mikäli puuta käytettäisiin rakennusmateriaalina.

Vantaan Energian (002277 Koivuhaka) kaavan toteutumisen kasvihuonepäästöjä arvioitiin siten, että tavanomaisessa ratkaisussa kerrostalojen runkona oli käytetty betonia, pientaloissa osittain puuta ja tiiltä. Energialähteenä oli kaukolämpö ja tavanomainen sähköntuotanto. Siinä kasvihuonepäästöjä kertyi 50 vuoden aikana 0,07 miljoonaa tonnia, eli 89,90 tonnia/asukas. Toisessa vaihtoehdossa rakennusten runko oli kauttaaltaan puuta ja osa lämmitys- ja sähköenergiasta oli aurinkoenergiaa. Tällöin kasvihuonepäästöjen määrä oli 50 vuoden aikana 0,06 miljoonaa tonnia, eli 79,45 tonnia/asukas. Puurakentamisen ja aurinkoenergian yhteisvaikutuksella päästäisiin siis noin 12 prosentin kasvihuonepäästöjen vähennykseen. Kaavamääräyksissä on puurakentamista ja uusiutuvia energianlähteitä suosivia kannustimia.

PuuKivistön (Keskusta-asuminen 6) alueella kaupunkirakenteen ekotehokkuutta tarkasteltiin muun muassa KEKO- ja viherkerrointyökalujen avulla. Kyseessä on mittava puurakentamisen asemakaavatyö, jolla pyritään edistämään erityisesti puukerrostalorakentamista. Puukivistössä puukerros- ja pientalokorttelit muodostavat lähes autottoman kokonaisuuden, jossa autojen pysäköinti on keskitetty pysäköintilaitokseen kokoojakadun varteen ja ainoastaan omatonttisilla erillispientaloilla on omat autotallit. Näin ollen korttelistoon läpi kulkeva viherakseli muodostuu puistoalueista ja pihakadusta, jossa pilotoidaan viherkatu-konseptia.

Mehiläispesiä Kakolanmäellä. Kuva: Jarmo Honkanen

5.5 Kestävä rakentaminen ja rakennusten käyttö

Energiatehokkuuden lisääminen ja laadun varmistaminen korostuvat jatkuvasti rakennusten suunnittelussa sekä uudis- ja korjausrakentamisessa. Rakentamisen ja rakennusten käytön ympäristökuormaan vaikuttavat energiatehokkuuden ohella rakennuksen sijainti, koko, materiaalit sekä huollettavuus ja kierrätettävyys. Kestävän rakentamisen ja kestävän rakennusten käytön tavoitteita edistetään Vantaalla seuraavasti: ohjataan ja tuetaan energiatehokasta uudis- ja korjausrakentamista, parannetaan kaupungin omien rakennusten energiatehokkuutta sekä selvitetään uusiutuvan energian käyttömahdollisuuksia.

Avoin data: aurinkolämpöpotentiaali

Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY on laskenut aurinkosähköpotentiaalin kaikille rakennuksille ja laittanut kartalle aurinkopaneelien sopivat sijainnit Oman kotitalon aurinkolämpöpotentiaalin voi nyt tarkistaa HSY:n avoimen datan karttapalvelusta. Kartasta saa selville talojen katot, jotka auringon säteilyenergian suhteen ovat kannattavia paikkoja asentaa aurinkopaneelit. Aurinkopaneelit lisäävät suosiotaan kaiken aikaa, kun niiden tekniikka kehittyy ja hinnat tulevat alaspäin. Aurinkoenergiapotentiaali kartoitettiin osana Decumanus-hanketta kartat ovat luettavissa osoitteessa: kartta.hsy.fi.

FinSolar hakee aurinkoenergiaa

Finsolar on Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulun suomalaisen aurinkoenergian käyttöä vauhdittava hanke. Siinä haetaan ja luodaan uudenlaisia yhteistyö-, hankinta- ja rahoitusmalleja investointikohteisiin yhdessä asiantuntijoiden, yritysten ja julkisten toimijoiden kanssa. Vuonna 2014 käynnistynyt FinSolar-hanke päättyi vuoden 2016 helmikuussa. Vantaa oli mukana hankkeessa ja sai siten uusinta tietoa mahdollisuuksista hyödyntää aurinkoenergiaa omassa toiminnassaan.

Aurinkoenergia, vaikka onkin uusiutuvaa ja puhdasta energiaa, saa osakseen ennakkoluuloja muun muassa järjestelmien kalleuden tai huonon hyötysuhteen takia. Järjestelmien hinnat ovat viimeisen viiden vuoden aikana tulleet alaspäin hyvin reippaasti, eräiden arvioiden mukaan jopa 80 prosenttia. Aurinkoenergia alkaakin olla varteenotettava vaihtoehto, kun mietitään lähes nollaenergiarakennuksissa tarvittavaa paikallisesti tuotettavaa lisäenergiaa.

Suunnittelijat tarvitsisivat lisää osaamista aurinkoenergiakysymyksissä talorakennuspuolella. Vantaalla on suunnitelmissa alan opetuksen kehittäminen. Vantaan kaupungin rakennuskohteissa aurinkopaneelien ja -keräimien käytön mahdollisuuksia arvioidaan sekä uudisrakentamisessa että peruskorjauskohteissa. Vantaan lähes nollaenergiapäiväkotikonseptissa aurinkosähkön tuottaminen rakennuksessa sisältyy peruskonseptiin. Viimeisin aurinkopaneeliasennus toteutetaan Aurinkokiven monitoimitaloon. Suunnitelmat aurinkosähkön ja -lämmön tuottamisesta uudis- ja korjausrakentamisessa on tehty jo ainakin kuudessa kohteessa.

Aurinkopaneeli.
Kuva: Sakari Manninen

Euroopan suurin puukerrostalo Kivistöön

Vuoden 2015 asuntomessualueelle Vantaan Kivistöön nousi Euroopan suurin asuinkäyttöön tarkoitettu puukerrostalo, PuuMera. Materiaaliratkaisuiltaan ja ominaisuuksiltaan edistyksellinen rakennus näyttää suuntaa uudentyyppiselle kerrostalorakentamiselle ja kiinteistökehitykselle. Tämä ARA-kohde syntyi Rakennusliike Reponen Oy:n, Suomen Vuokrakodit Oy:n, TA-Asumisoikeus Oy:n ja Vantaan kaupungin yhteistyön tuloksena.

Kuva: Jarmo Honkanen

5.6 Ekosysteemipalvelujen toiminta ja ympäristöhäiriöiden vähentäminen

Riittävien virkistysalueiden ja ekosysteemipalveluiden toimivuuden turvaaminen ovat keskeisiä tekijöitä luotaessa viihtyisiä asuinalueita. Luonnon monimuotoisuus, mahdollisimman puhtaat pinta- ja pohjavedet, hyvä ilmanlaatu sekä meluhaittojen estäminen lisäävät asumisviihtyvyyttä ja edistävät terveyttä.

Fazerilan pohjavesialueen suojelusuunnitelma

Fazerin ja Valion tuotantolaitosten vedenhankinnalle tärkeän Fazerilan pohjavesialueen lähes 20 vuotta vanha suojelusuunnitelma päivitettiin vuonna 2015 vastaamaan nykytilannetta. Suojelusuunnitelma ohjeistaa maankäytön suunnittelua ja lupakäsittelyä. Kaiken tarkoituksena on ennaltaehkäistä pohjaveden pilaantuminen ja siten turvata vedenhankintakelpoisuuden säilyminen. Merkittävimmät riskit pohjavesialueelle muodostavat öljytuotteiden käsittely ja tiesuolaus läheisellä Porvoonväylällä

Vantaalaisten tietoisuutta kaupunkimme hienosta puroluonnosta on pyritty lisäämään viime vuosina. Kuva: Sakari Manninen

Vantaa pitää kiinni Itämerihaasteesta

Työ puhtaamman Itämeren puolesta jatkuu. Vantaa otti Itämerihaasteen vastaan vuonna 2007, ja uudistetun ja vuoteen 2018 jatkuvan haasteen myötä työtä Itämeren hyvinvoinnin eteen sitoudutaan jatkamaan.

Vantaa jatkaa vesiensuojelun toimenpiteitään ja pyrkii niitä tehostamaan. Uudessa Itämerihaasteessa Vantaa myös pyrkii lisäämään tietoisuutta kaupungin vesistöistä. Kuntalaisia ja muita yhteistyötahoja myös aktivoidaan toimimaan lähivesien hyväksi Itämerihaasteen teeman Aktiivinen Itämerikansalaisuus alla.

Tikkurilan keskuspuiston lampaat

Suomenlampaat hoitivat osuutensa ammattiottein, nyt jo kolmannen kerran, kesäisessä laidunnuspestissään Tikkurilan keskuspuistossa Koivuhaassa. Vantaan puulajipuiston viereen on aidattu kaksi laidunta, joita lampaat laiduntavat vuorotellen kesäkuusta syksyyn niin pitkälle, kuin laidunnettavaa kasvillisuutta riittää. Kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti paikka on merkittävä, jo ainakin 1600-luvulta alkaen viljelyksessä ollutta aluetta. Lampaat palauttavat vanhaa kulttuurimaisemaa ja samalla pelkällä olemassa ololla tuovat eloa ja iloa kaupunkikuvaan.

Myyrinkodin aistipuutarha

Kaupungin sisällä luontoalueet ja kasvillisuus tutkitusti lisäävät viihtyvyyttä ja edistävät terveyttä. Myyrinkotiin, joka on Vantaan kaupungin ylläpitämä hoivakoti, tehtiin aistipuutarha asukkaiden ja heidän omaistensa iloksi. Puutarhan toteuttivat Metropolia ammattikorkeakoulun geronomi-opiskelijat yhdessä kaupungin eri toimijoiden kanssa, Aistipuutarhaa tarjoa esteettisten kokemusten ohella osallisuutta ja yhteisöllisyyttä paikkana, jossa myös yhdessä kasvatetaan ruokakasveja ja päästään osalliseksi sadonkorjuun riemuista. Myyrinkodin aistipuutarha palkittiin Vuoden maisemateko -kilpailussa.

Aasianrunkojäärä

Erittäin haitallisen vieraslajin, aasianrunkojäärän, löytyminen Vantaan Kolohongan teollisuusalueelta syksyllä 2015 aiheutti mittavat varatoimenpiteet kovakuoriaisen leviämisen estämiseksi. Vantaalla jäärän löytöpaikan ympärille rajattiin kahden kilometrin vyöhyke, jolta kaadettua lehtipuita saa viedä alueen ulkopuolelle vain haketettuna tai kuorittuna ja kuumennuskäsiteltynä, jotta jäärä ei pääsisi leviämään puutavaran mukana. Koillis-Kiinasta kotoisin oleva aasianrunkojäärä on paha lehtipuiden tuholainen, joka on aiheuttanut mittavia tuhoja eri puolilla maapalloa. Suomen oloissa jäärän toukat elävät puun rungossa kahden kolmen vuoden ajan puuainesta syöden ennen koteloitumistaan ja kuoriutumistaan.

Lampaat laitumella Tikkurilan keskuspuistossa. Kuva: Pertti Raami

Liite 1

YMPÄRISTÖOHJELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTATAULUKKO

Ympäristötietoisuuden vahvistaminen ja ympäristöjohtamisen kehittäminen			
Tavoite	Vastuu	Mittari	Mittarin tilanne/Toimenpiteet 2015
Uudet työntekijät perehdytetään kaupungin ja työyksikön ympäristötoimintaan	Ympäristökeskus ja henkilöstökeskus	Kaupungin perehdytysoppaaseen lisätty ympäristöasiat	Lisätty ympäristönäkökohtia perehdyttämisoppaaseen
Esimiesten koulutustarjottimella on mahdollisuus osallistua ympäristöjohtamisen koulutukseen	Ympäristökeskus, henkilöstökeskus	Ympäristöjohtamiskoulutus on lisätty koulutustarjottimelle	Uusien esimiesten valmennuksessa mukana kaikille. Koulutustarjottimella ei ole ollut ympäristökoulutusta
Henkilöstöä kannustetaan kehittämään materiaali- ja energiatehokkuutta mm. InnoLa-laatupalkintoon osallistumalla	Taloussuunnittelu, kaikki toimialat	Materiaali- ja energiatehokkuuteen liittyvien hakemusten määrä InnoLa-laatupalkintokilpailussa	InnoLa-laatupalkintoa ei enää jaeta. Sähkönsäästöhankkeet Sosiaali- ja terveystoimessa alkoivat vuonna 2015 kahdessa kohteessa. Sivistystoimessa oli lukuvuonna 2014-2015 mukana 11 yksikköä ja lukuvuonna 2015-2016 mukana on 18 yksikköä
Ympäristöviestintä on ajankohtaista ja vaikuttaa asenteisiin ja toimintatapoihin	Kaikki toimialat	Sisäinen ja ulkoinen viestintä toteutettu ympäristöviestintäsuunnitelman vuosikellon mukaisesti	HSY:n Ilmastoinfo tuli mukaan kaupungin Ympäristöviestintäryhmään. Yhteistyötä kaupungin viestintäyksikön kanssa tehostettu mm. purojen teemavuoden ympärillä. Kaupungin Vantaa-infoissa esillä luontoaiheisia näyttelyitä. Yhteistyötä HSY:n viestinnän kanssa lisätty. Ympäristökeskukseen perustettu Instagram- ja Twitter-tilit
Ympäristöpalveluista tiedotetaan asukkaille yhteispalvelupisteissä, tarjotaan ympäristöneuvontaa (muun muassa julkinen liikenne, kierrätys, jätteet, ilmanlaatu). Yhteispalvelupisteiden henkilökunnalle järjestetään lisäkoulutusta ympäristöneuvontaan	Kuntalaispalvelut	Yhteispalvelupisteiden koulutettujen määrä	Yhteispalvelupisteissä on vaihtelevasti tarjolla HSY:n materiaalia.

Ympäristöjohtaminen on osa johtamisjärjestelmää	Kaikki toimialat	Ympäristönäkökulma kirjattu toimialan/ tulosalueen vuosittaisiin tavoitteisiin	Tavoitteet ovat mukana sivistys- sekä sosiaali- ja terveystoimessa toimialojen ja tulosalueiden tavoitteissa, maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan ja lähes kaikkien tulosalueiden tavoitteissa, hankintakeskuksen tuloskorteissa
Ympäristötavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti	Kaikki toimialat /ympäristökeskus	Ympäristöohjelman seuranta liitetään vuosittaiseen kaupungin ympäristöraporttiin	Raportoidaan vuosittain
Ympäristöjärjestelmää (esim. Ekokompassi, energiaskannaus) noudattavien kaupungin liikelaitosten ja tytäryhtiöiden määrää kasvatetaan	Konserni ja asukaspalvelut, ympäristökeskus	Ympäristöjärjestelmää noudattavien kaupungin liikelaitosten ja tytäryhtiöiden määrä	Ekokompassi-järjestelmä käytössä Kielotie 14 ja Tikkurila Festivaali -musiikkitapahtuma. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Työterveyslaitos aloittaneet järjestelmän rakentamisen. Vantti Oy on tehnyt oman ympäristöohjelmansa
Yhteisöille myönnettäviin avustuksiin lisätään vaatimus ympäristökriteerien täyttymisestä. Avustushakemuksissa vaaditaan selvitys ympäristöasioiden ottamisesta huomioon toiminnassa	Kuntalaispalvelut	Hakemuksiin on liitetty ohjeistus (ja lomakkeisiin tarkemmat kysymykset)	Osassa avustushakemuksissa kysytään ympäristöasioiden huomioon ottamista. Asukaspalveluiden avustuksissa kysytään ympäristöasioiden huomioon ottamista. Kaupunginhallituksen yleisjaoston avustusten myöntämisperusteissa ja terveys- ja hyvinvointiavustuksissa mainitaan, että avustettavan toiminnan tulee perustua kestävän kehityksen periaatteisiin. Vapaa-ajan lautakunnan avustuksessa ei mainintaa ympäristöasioiden huomioon ottamisesta. Liikunta-avustuksissa ei mainintaa

Palveluntuottajia ohjeistetaan kestävän kehityksen mukaiseen palveluntuottamiseen. Kestävän kehityksen mukaisen toiminnan ohjeistus sisällytetään sopimuksiin	Kaikki toimialat	Kaikkiin uudistettuihin sopimuksiin on sisällytetty kestävän kehityksen mukainen ohjeistus	Etenee sitä mukaa, kun uusia sopimuksia tehdään tai vanhoja uusitaan. Hankintakeskuksen sopimuspohjassa on vakiokohtana kestävä kehitys. Cloudia-järjestelmään tekeillä perusohjeet ympäristö- ja sosiaalisen vastuun näkökohdista kaikissa hankinnoissa. Sosiaali- ja terveystoimen palveluhankintojen käsikirjassa ohjeistus, jossa kestävän kehityksen näkökulmia on avattu. Kaupungin hankintaohjeita alettiin päivittää vuoden 2015 aikana. Kestävä kehitys tullaan integroimaan uusiin ohjeisiin kattavasti

Ympäristöön liittyvää tutkimus- ja kehitystoimintaa vahvistetaan	Kaikki toimialat	Käynnissä olevat kehitys- ja tutkimushankkeet	FinSolar-hankkeen loppuseminaari pidettiin alkutalvesta 2016. HSY:n Decumanus-hanke loppuu toukokuussa 2016. Se on tuottanut Vantaalle mm. aurinkoenergiapotentiaalikartat. Vantaa on lähtenyt mukaan pääkaupunkiseudun Smart & Clean -säätiöön. Loppuvuodesta 2015 alkoi Tikkurilan Ilmastokatuhanke. Vantaa on myös mukana ELIAS-Elinvoimaa asemanseuduille -hankkeessa
Materiaali- ja energiatehokkuuden parantaminen			
Tavoite	Vastuu	Mittari	Mittarin tilanne/Toimenpiteet
Kuntalaisten ja sidosryhmien energianeuvontaa ja tiedotusta ilmastoasioista tehostetaan hyödyntämällä yhteistyökumppaneita	Ympäristökeskus, viestintä	Ilmastoinfon ja kuluttajien energianeuvonta (ASIAA!-hankkeen suoritteet, eli ohjattujen asiakkaiden määrä sekä näiden asioiden esillä olo viestimissä. (Ilmastoinfon toiminnassa ei pystytä kattavasti seuraamaan asiakkaiden määriä)	Ilmastoinfo mukana seitsemässä tapahtumassa Vantaalla. Kävijöitä 700. Lisäksi seudullinen Ruokaa tai roskaa -kampanja seitsemässä kaupungin lounasravintolassa ja kaikissa kouluissa Hävikkiviikolla. Ruuan ilmastovaikutukset -mininäyttely Dixin palvelupisteessä ja ekologisen asumisen vinkit Verso-messutalossa (18 000) kävijää. Kuluttajien energianeuvontahanke (ASIAA) järjesti koulutuksia Koivukylän alueella. Neuvonnan vaikutuspiirissä on 4440 kuluttajaa. Hanke järjesti kuusi Energiaviisas taloyhtiö -koulutusiltaa vuonna 2015, koulutuksiin osallistui 50 taloyhtiön hallituksen jäsentä 37 eri taloyhtiöstä.
Ilmasto- ja ympäristövaikutusten kevyt arviointi otetaan käyttöön suurten investointien yhteydessä	Kaikki toimialat	Ilmastovaikutusten arviointi tehty suurissa investoinneissa/hankinnoissa, lkm.	Seurataan Helsingin ja Turun pilotteja (infra ja talonrakennus). Helsingin malli hyväksytty yleisten töiden lautakunnassa 2016 alussa

Ympäristökriteereitä käytetään hankinnoissa kattavasti. Tarjouskilpailuissa otetaan huomioon ympäristökriteerit valintaperusteena tai ehdottomana edellytyksenä. Hyödynnetään mm. Motivan ja Julia-projektin ympäristökriteereitä	Kaikki toimialat	Hankintakeskuksen järjestämistä tarjouskilpailuista vuositason arvosta laskettuna 50 %:ssa käytetään ympäristökriteerejä vuonna 2013. Vuosina 2014-2016 ympäristökriteerejä käytetään 60 %:ssa tarjouskilpailussa. Palveluhankinnat, joissa on käytetty ympäristökriteereitä, % (hajallaan ei seurantaa)	Hankintakeskuksen kilpailuttamissa hankinnoissa noin 60 prosentissa käytetään jo tällä hetkellä ympäristökriteerejä mm. ympäristömerkkien mukaisuutta, ajoneuvojen päästö- tai laitteiden energia-aluokka. Matossa tilakeskuksen rakennushankkeissa on käytössä energiatehokkuusvaatimuksia. Sosterin hankinnoissa ympäristökriteerien ja vaatimusten käyttö on edennyt, painopiste on ollut sosiaalisten kriteerien käyttöönotossa
Tietoteknisten laitteiden hankinnoissa (leasing) huomioidaan tuotteiden ympäristökuormitus tuotteen koko elinkaaren ajalta (tuotanto, käyttö ja kierrätys)	Tietohallinto	Kansainväliset ympäristökriteerit käytössä laitehankinnoissa	Hankinnat tehty Kuntahankinnan puitesopimusten mukaisesti ja mukana kattavat ympäristökriteerit. Laitteiden kierrätys tehdään pääasiassa ISO14001-sertifioidun 3StepIT-yhtiön kautta tehokkailla ja turvallisilla uudelleenkäytön ja kierrätyksen menetelmillä
Energiankulutus vähenee toimitilatehokkuutta parantamalla	Kaikki toimialat	Toimitilojen energiankulutus (mittari ei sopiva)	Toimitilaverkkotarkasteluja on tehty
Energiankulutus vähenee liikkumistarvetta vähentämällä	Kaikki toimialat	Etätyöpäivien määrä (ei pystytä seuraamaan)	Etätyöpäivien määrää ei pystytä seuraamaan.
	Kaikki toimialat	Etäneuvottelujen määrä (ei pystytä seuraamaan)	Tietohallinto kautta tultaneen jatkossa saamaan etäneuvotteluiden määrä, mutta ei vielä tietoa vuodelta 2015
	Kaikki toimialat	Lunastettujen työmatkaseteleiden määrä	Lunastettuja matkalippuja 6696 kpl vuonna 2015
	Varikko	Paikannuslaitteet käytössä kaupungin ajoneuvoissa	Järjestelmä tuotantokäytössä , laitteet asennettu n. 70 % ajoneuvoista. Järjestelmän käyttökoulutusta lisätty
	Varikko	Kaupungin sisäinen autojen yhteiskäyttöjärjestelmä käytössä	Ajoneuvojen yhteiskäyttö toiminnassa Varikon kautta

Energian kulutus vähenee katuvalaistuksessa	Kuntatekniikan keskus	Katuvalaistuksen energiankulutus/ led-valaisimien osuus	Led-valaisimia asennettiin vuoden 2015 aikana 2818 kpl. Led-valaisimia oli Vantaalla vuoden 2015 lopussa yhteensä 3954 kpl. Led-valaisinten osuus vuoden 2015 lopussa oli n. 10% Vuonna 2015 energian kulutus oli 1 903 643,31 euroa
Kehitetään työllisyyspalvelujen kierrätys- ja korjauspalvelua sekä edistetään kierrätysmateriaalien käyttöä	Työllisyyspalvelut	Tehty selvitys kierrätys- ja korjauspalveluiden mahdollisuuksista. Yhteistyökumppaneiden kanssa tehdyt sopimukset. Kierrätysmateriaalien käyttö suhteessa tehtyihin materiaalihankintoihin	Tuupakan-toimipisteeseen on tulossa pajat, joissa kunnostetaan kaupungin kalusteet
Materiaalitehokkuutta parannetaan toimintatapoja muuttamalla kaupungin toimipisteissä	Kaikki toimialat	Jätteen määrä Paperinkulutus Sähköisen arkistoinnin osuus Kertakäyttötuotteiden määrä Veden kulutus	Jätteen kokonaismäärä on kasvanut. Paperin kulutus pysynyt lähes samana ja veden kulutus laskenut. Kirjastoissa lisätty e-aineistoa. Rakennusvalvonnassa käytössä sähköiset hakemukset/lupapiste.fi. Kertakäyttötuotteita käytettiin vuonna 2015 yhteensä 70 000 eurolla
Tietohallinnon ohjaushyhmässä maaliskuussa 2012 vahvistettujen ”Tulostamisen linjaukset Vantaan kaupungilla” -periaatteiden mukaisesti siirrytään kokonaistulostamiseen, joka mahdollistaa turvatulostamisen, tulostamisen raportoinnin ja seurannan yksikkötasolla ja myöhemmin henkilötasolla sekä oheislaitteiden ja tulostustarvikkeiden vähentämisen	Tietohallinto, hankintakeskus	Kilpailutus tehty ja sopimustoimittaja valittu. Tavoitteena vähentää tulosteiden, oheistulostimien ja tarvikeostojen määrää jokaista 10 %:lla. Vuonna 2014 tavoitteena vähentää tarvikeostojen määrää 20 %	Uudet tulostamien linjausohjeet valmistuneet ja odottavat käyttöön ottoa. Pilvitulostuspalvelu tulossa käyttöön

Microsoft Lync -ohjelman käyttöönoton (tavoite 2013 aikana) jälkeen etäneuvottelun käyttäminen mahdollisimman laajamittaisesti ja sitä kautta liikkumisen tarpeen vähentäminen toimipisteiden välillä. Lync mahdollistaa mm. etäneuvottelut, materiaalien työstämisen yhteistyössä eri toimipisteistä sekä pikaviestimisen	Tietohallinto	Etäneuvottelujen määrä	Tietoa ei saatu
Siirtyminen sähköisiin toimintatapoihin yhdessä laitepolitiikan kanssa (kannettavat tietokoneet) mahdollistaa myös erilaiset toimintamallit, esim. liikkuvan työskentelyn tai etätyön	Tietohallinto ja kaikki tulosalueet	Laitepolitiikka päivitetty ja sähköisen asioinnin ja itsepalvelun määrä	Uudet koneet ovat pääsääntöisesti kannettavia

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Tavoite	Vastuu	Mittari	Mittarin tilanne/Toimenpiteet 2015
Otetaan palvelujen järjestämisessä ja valmiussuunnitelmissa huomioon ilmastonmuutoksen vaikutukset, kuten sään ääri-ilmiöiden ja tulvien yleistyminen	Sosiaali- ja terveystoimi, Konserni ja asukaspalvelut	Muutokseen sopeutuminen lisätty valmiussuunnitelmaan	Muutokset lisätty maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimen valmiussuunnitelmiin päivitysten yhteydessä 2015. Sisällytetään myös muiden toimialojen suunnitelmiin päivitysten yhteydessä
Tulvavahinkojen hallintaa kehitetään	Kuntatekniikan keskus	Kartta tulvariskialueista laadittu. Tulvariskialuetiedot sidottu kiinteistöjärjestelmään. Tulvakorkeudet määritelty Tulvariskialueen asukkaita ja kiinteistöjen omistajia tiedotettu tulvariskeistä	Kartta laadittu 2014. Korkeudet määritetty osittain ja määriteltävä, minkä kokoisille vesistöille/uomille tehdään. Ei uusi tiedotteita asiasta vuoden 2014 jälkeen. Sitominen kt-järjestelmään siirtyy vuodelle 2016. Vantaan tulvaohjelma hyväksytty syksyllä 2015: ohjeet, miten varaudutaan vesistö- ja hulevesitulviin ja miten tulvat voidaan ottaa huomioon entistä paremmin maankäytössä ja rakentamisessa. Vantaan tulvaohjelma hyväksytty

Hulevesien hallintaa parannetaan	Kuntatekniikan keskus	Hulevesien suunnittelun ohjeistus. Purokäytävien mitoitusohjeet kaavoitusta varten. Hulevesien imeyttämisen ja pidättämisen suunnitteluperiaatteet ja neuvonta järjestetty logistiikka-alueille ja erillispientalotonttien rakentajille	Purokäytävien mitoitusta tarkastellaan purojen kunnostusohjelmatyön yhteydessä
Lumenvastaanoton kapasiteetti turvataan	Kuntatekniikan keskus	Laadittu selvitys lumilogistiikasta	Selvitystä ei tarvita, kapasiteetti turvattu
Viheralueet kehitetään sään vaihteluita sietäviksi	Kuntatekniikan keskus	Vantaan kasvillisuuden linjaukset määritelty Helsingin kasvillisuuden linjaukset -mallia hyödyntäen	Kasvien käytön linjaukset valmistuneet (tela 12.1.2016)
Metsiin sitoutuneen hiilen määrän annetaan kasvaa	Kuntatekniikan keskus	Metsäsuunnitelmaa ja vuosityöohjelmia toteutettu	Toteutui osittain, hakkuumäärät pienempiä kuin tavoite. Metsänhoitotyöt 45 ha. Tavoitteesta toteutunut 50 prosenttia

Ekotehokas kaupunkirakenne

Tavoite	Vastuu	Mittari	Mittarin tilanne/Toimenpiteet
Kaupunkirakenne tukeutuu raideliikenteeseen ja joukkoliikenteen laatukäytäviin. Asemanseutuja täydennysrakennetaan ja uudistetaan. Uusien asuinalueiden rakentaminen Kehäradan ympäristöön	Kaupunkisuunnittelu, kuntatekniikan keskus	Rakennustehokkuudet asemien läheisyydessä (400, 600 ja 1000m etäisyydellä). Toteutunut rakentaminen k-m2 asuinrakennukset, työpaikat ja palvelut	Suurin tehokkuus 400 metrin etäisyydellä 1. Lentoasema, 2. Tikkurila, 3. Myyrmäki ja 600 metrin etäisyydellä 1. Myyrmäki, 2. Tikkurila. Kilomerin etäisyydellä 1.Tikkurila, 2. Myyrmäki Asuntorakentamisessa hyvää kasvua kaikilla vyöhykkeillä Tikkurilassa. Rekolassa ja Koivukylässä jonkin verran. Myyrmäessä ja Hiekkaharjussa hyvää kasvua 600 ja 1000 m. Muu rak. merkittävintä Tikkurilassa kaikilla vyöhykkeillä, seuraavana Aviapolis.

Kaavojen valmistelussa arvioidaan ilmastovaikutukset MALTTI-laskurin avulla	Kaupunkisuunnittelu	Osuus kaavoista, joissa laskenta on tehty. Osuus kaavoista, joissa päästövähennysmahdollisuuksia on hyödynnetty ja CO2-vähenemä	MALTTI-laskuri ei ole käytössä. Ilmastovaikutuksia arvioitu KEKO-ekolaskurilla ja Skenarios-palvelulla Aviapoliksen kaavarungon yhteydessä. PuuKivistön alueella ilmastovaikutuksia arvioitiin KEKO ja viherkerrointyökalujen avulla
Pyöräilyn osuus kasvaa kulkutapajakaumasta	Kuntatekniikan keskus, kaupunkisuunnittelu	”Pyöräilyn kehittämissuunnitelma laadittu Pyöräpaikkojen lukumäärä Pyöräteiden km-määrä Selvitys asemanseutujen pyöräteistä ja katkeavista pyörätieyhteyksistä tehty (2015)”	Liikennepoliittinen ohjelma valmistunut. Runkolukittavia pyöräilypaikkoja 1361 kaikkiaan 1670 telinepaikasta. Vuonna 2015 valmistui Tikkurila - Kerava pyöräilyn laatukäytävän yleissuunnitelma
Joukkoliikenteen osuus kasvaa merkittävästi kehäradan valmistuttua asemien ja terminaalien vaihtoyhteyksiä parantamalla	Kuntatekniikan keskus, kaupunkisuunnittelu, tilakeskus	Joukkoliikenteen kulkutapaosuus (tiedot ei vuosittain saatavissa) Tyytyväisyys vaihtoyhteyksiin	HSL:n joukkoliikenteen asiakastyytyväisyystutkimus, kevät 2015: Liikennevälineen vaihtaminen sujuu hyvin tyytyväisten osuus 80 %. Kehäradan avautuminen aiheutti runsaasti muutoksia Vantaan bussilinjastoon syysliikenteestä 2015 alkaen. Samaan aikaan aloitti liikennöinnin myös uusi poikittainen runkolinja 560 (Rastila - Vuosaari - Kontula - Malmi - Myyrmäki)
Yhteiskäyttöautoilua edistetään varaamalla pysäköintipaikkoja kadun varsille ja pysäköintilaitoksiin	Kuntatekniikan keskus, yrityspalvelut	Yhteiskäyttöautoiluun varattujen pysäköintipaikkojen määrä	Yhteiskäyttöautoille on osoitettavissa tarpeen vaatiessa paikkoja
Sähköauto- ja vähäpäästöisen liikenteen edistäminen latauspisteverkostoa laajentamalla	Kaupunkisuunnittelu	Sähköautojen latauspisteiden määrä Kaasutankkauspisteiden määrä	Julkisia latauspisteitä rakennettu yhteistyössä Vantaan Energian kanssa 8 kpl
Vantaa tukee kaavoitusratkaisuissa viherkehän säilyttämistä	Kaupunkisuunnittelu, ympäristökeskus, kuntatekniikan keskus	Viherkehä ja yhteydet viherkehään säilyvät yhtenäisinä	Viherkehä mukana kaavatyön eri tasoilla. Suunnitellaan aineiston viemistä Vampatti-karttoihin

Kestävä rakentaminen ja rakennusten käyttö			
Tavoite	Vastuu	Mittari	Mittarin tilanne/Toimenpiteet
Maankäytössä sopimuspolitiikkaa hyödynnetään tapauskohtaisesti kestävän rakentamisen edistämiseen	Yrityspalvelut	Sopimusten osuus, joissa mukana esimerkiksi hulevesiasiat, energiatehokkuus, %	Ei sopimuksissa, mutta mukana tontinluovutusehdoissa
Tontinluovutusehtojen ympäristövaatimukset tarkistetaan vuosittain	Yrityspalvelut, rakennusvalvonta	Vuosittainen tarkistus tehty	Lämmityksen, käyttöveden ja sähkön kulutusta osoittavat näyttölaitteet ja ohjaavat säätölaitteet on sijoitettava sellaiseen paikkaan, että niiden seuraaminen ja käyttö on helppoa ja kannustavaa. Kerrostalotonttien energiatehokkuusvaatimukset sovitaan tonttikohtaisesti erikseen.Tarkistus tehty 2015, ei muutoksia
Parannetaan kaupungin omien rakennusten energiatehokkuutta suunnittelun ja ohjauksen avulla. Kehitetään ylläpidon ja huollon toimintatapoja ja tehdään rakennusten energiankäyttö näkyväksi	Tilakeskus, kaikki toimialat	Energiankulutus käyttäjää kohden Huolto- ja ylläpitosopimukset tarkistettu Infotaululla varustettujen rakennusten määrä, %	Sopimukset tehty, joskin ne ovat melko yleisluonteoiset. Energiankulutustasot tarkistetaan kuitenkin seurantapalaverien yhteydessä. Infotauluja ei ole toteutettu
Kehitetään kaupungin omaa toimitilarakentamista energiatehokkaaksi hankekohtaisesti	Laaditaan tavoitteet hankekohtaisesti	Toimitilojen osuus energiatehokkuusluokissa, %	Energiatehokkuustavoitteet käytössä
Rakennusvalvonnan energianeuvonnalla ohjataan rakentajia tekemään energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä	Rakennusvalvonta	Luvitettujen rakennusten energialuokka Rakennusvalvonnan neuvontatilaisuudet	Pientalot A 0 %, B 37 %, C 62 %, D 1 % Suuret asuintalot/huoneistot A 0 %, B 0 %, C 100 % Ennakkoneuvotteluissa käsitellään hankkeiden energiatehokkuuteen liittyviä asioita. Viimeiset rakennuslupamaksujen alennukset ovat koskeneet vuonna 2014 myönnettyjä rakennuslupia
Kaupunki säästää omassa toiminnassa energiaa 9 % vuoteen 2016 mennessä verrattuna vuoteen 2008 tekemällä kuntien energiatehokkuussopimuksen toteuttamisohjelman mukaiset toimet	Tilakeskus, kaikki toimialat	TEM:lle vuosittainen raportoitavat energiankulutusluvut (ympäristöraportin tunnuslukutaulukoissa)	Sähkön ja vedenkulutus laskenut, lämmönkulutuksessa pientä nousua

Uusiutuvan energian käyttöä edistetään laatimalla uusiutuvan energian kuntakatselmus vaiheittain	Ympäristökeskus, tilakeskus	Aurinkoenergian hyödyntämiseen soveltuvien kattopintojen kartoitus	Aurinkoenergiapotentiaalikartoitus tehty HSY:n Decumanus-hankkeen yhteydessä. Kartta-aineisto nähtävillä HSY:N sivuilla
Edistetään asuinrakennusten korjaamista energiatehokkaiksi selvittämällä asuntolainarahaston avustuksien käyttömahdollisuuksia energiatehokkaaseen korjausrakentamiseen	Yrityspalvelut	Selvitys tehty ja myöntämisperusteita tarkistettu	Ei edennyt
Vantaa edistää omalta osaltaan puurakentamista	Kaupunkisuunnittelu, rakennusvalvonta, tilakeskus	Puurakenteisten pien- ja kerrostalojen osuus uudisrakennuksista kasvaa	Käyneissä PuuKivistön asemakaavatyö. Puurivistössä puukerros- ja pientalokorttelit muodostavat kokonaisuuden, jossa autojen pysäköinti on keskitetty pääasiassa pysäköintilaitokseen

Ekosysteemipalvelujen toiminta ja ympäristöhäiriöiden vähentäminen

Tavoite	Vastuu	Mittari	Mittarin tilanne/Toimenpiteet
Parannetaan luonnon monimuotoisuuden huomioon ottamista suunnittelun ja rakentamisen lähtökohdaksi	Ympäristökeskus, kaupunkisuunnittelu	Hankekohtaisesti arvioitu selvitystarve ja toteutuma	Hankkeiden ja suunnitelmien yhteydessä on tehty aiempaa enemmän luontoselvityksiä. Lisäksi kaupunki on teettänyt alueellisia erillisselvityksiä.
Laaditaan monimuotoisuuden seurantajärjestelmä	Ympäristökeskus	Laadittu suunnitelma indikaattoreiden kehittämiseksi	Suunnitelmaa toteutettu. Selvityksiä mm. liito-oravista, petolinnuista ja saukoista
Hyödynnetään luontaiset kasvupaikkatekijät ja alkuperäinen kasvillisuus pihojen suunnittelussa	Ympäristökeskus, kuntatekniikan keskus	Selvitys laadittu, toteutettu kpl	Toteutuu tilakeskuksessa, varsinaista selvitystä ei ole laadittu
Ekosysteemipalvelut ja luonnon monimuotoisuus turvataan tiivistyvässä kaupunkirakenteessa	Kaupunkisuunnittelu	Viherrakenneselvitys valmistunut	Viherrakenneselvitys pitkällä. Odotetaan uuden ortokuva-aineiston saamista Mapinfoon
Liikennemelu vähenee	Kuntatekniikan keskus	Melua vaimentavien päällysteiden käyttö/m2, katu-m Meluesteiden rakentaminen /esteiden pituus m Nopeusrajoituksia alennettu	Päällysteitä 0 km. Melueste Pakkalan Tuulensuunpuistoon n. 200 m. Nopeusrajoituksia ei ole alennettu 2015

Ilmanlaatu paranee toteuttamalla ilmansuojeluohjelman mukaiset toimenpiteet	Ohjelmassa mainitut vastuutahot	Tehdään ilmansuojelun toimenpideohjelman mukaiset toimenpiteet	Erillinen seuranta, suurin osa toimenpiteistä toteutunut
Pohjavesien laatu ja määrä turvataan selvittämällä pohjavesialueiden tila ja tekemällä tarvittavat suojelutoimenpiteet	Ympäristökeskus	Tarpeelliset pohjaveden suojelutoimenpiteet tehty HSY:n selvityksen pohjalta	Fazerin ja Valion tuotantolaitosten vedenhankinnalle tärkeän Fazerilan pohjavesialueen lähes 20 vuotta vanha suojelusuunnitelma päivitettiin vuonna 2015 vastaamaan nykytilannetta. Lisäksi Fazerilan pv-alueelle tehtiin uusi pohjaveden tarkkailusuunnitelma
Pintavesien tila paranee jatkuvalla laadun seurannalla	Ympäristökeskus	Pintavesien tilaa seurattu tutkimussuunnitelman mukaan Laaditaan selvitys suolauksen vaikutuksista	On seurattu ja seurantaa laajennettu. Vuonna 2015 otettiin kuusi puroa pysyvään seurantaan
Vantaanjokea kehitetään vaelluskalavesistönä	Kuntatekniikan keskus, ympäristökeskus	Poistetaan haitallisimmat virtavesiselvityksessä todetut liikkumisesteet	Työryhmä kokoontunut säännöllisesti. Ankkalammen padon poisto ja luonnonmukainen koski suunniteltu
Luonnonsuojelualueita kehitetään tärkeänä osana ekologista verkostoa	Ympäristökeskus, kuntatekniikan keskus	Luonnonsuojelualueille laaditaan hoito- ja käyttösuunnitelmia 1 kpl vuodessa	Hoito- ja käyttösuunnitelmia 2 valmisteilla
Selvitetään kosteikkojen rakentamista Vantaalle vesiensuojelun ja monimuotoisuuden edistämiseksi	Ympäristökeskus, kuntatekniikan keskus	Selvitys tehty	Liittyi purojen vuoden teemoihin. Toteutetaan kaavoituksen yhteydessä hulevesiohjelman mukaisesti

Liite 2

YMPÄRISTÖINDIKAATTORIT

Vantaan ekologinen kestävyys	2011	2012	2013	2014	2015	
1 Yleinen kehitys						
Kasvihuonekaasupäästöt	1 335	1 323	1 292	1 224	*1175	kt CO_2-ekv
Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohti (Kasvener)	6,6	6,5	6,2	5,8	*5,5	t CO_2-ekv
Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohti ilman teollisuutta (CO2-raportti)	6	6	6	5	*4,4	t CO_2-ekv
Yhdyskunnan energiankulutus	5 560	5 606	5 506	5 452	*5 454	GWh
Energiankulutus asukasta kohti	26 896	26 808	26 142	25 446	*25 410	kwh/as
2 Maankäytön ja kaupunkirakenteen kestävyys						
Asemakaava-alueelle rakennettujen rakennusten osuus, krs-m²	98,5	98,4	98,1	98,8	98,9	%
Asemakaava-alueelle rakennettujen asuntojen osuus, krs-m²	98,1	97,8	97,8	98,6	99,2	%
Virkistysalueiden osuus asemakaava-alueella	24,5	25,8	24,2	24,4	25,9	%
Luonnonsuojelualueiden ja -varausten osuus maa-alasta (%)	6,2	6,3	6,3	6,3	6,7	%
Luonnonsuojelualueiden ja -varausten osuus kokonaispinta-alasta (%)	6,1	6,2	6,2	6,2	6,6	%
Palveluiden saavutettavuus 300 ja 700 metrin etäisyydellä (%)						
Kirjastot ja kirjastoautojen pysäkit: 300 m	35,9	29,4	31,7	31,6	29,6	% kaikista vantaalaisista
Kirjastot ja kirjastoautojen pysäkit: 700 m	85,7	79,3	81,5	81,3	80,3	% kaikista vantaalaisista
Päivittäistavarakaupat: 300 m	34,3	34	35	34,7	34,1	% kaikista vantaalaisista
Päivittäistavarakaupat: 700 m	71,8	71,8	73,2	72,8	71,5	% kaikista vantaalaisista
Koulut (peruskoululuokat 1-6): 300 m	22,5	22	19,9	19,3	18,0	% kaikista vantaalaisista
Koulut (peruskoululuokat 1-6): 700 m	65,6	68,9	63,6	60,3	64,6	% kaikista vantaalaisista
Julkinen liikenne, joukkoliikenteen pysäkit: 300 m	90,2	92,2	90,8	90,7	89,7	% kaikista vantaalaisista
Julkinen liikenne, joukkoliikenteen pysäkit: 700 m	97,7	99,8	99,7	99,7	99,8	% vantaalaisista
Päiväkodit: 300 m	57,6	57,8	57,9	57,4	61,1	% vantaalaisista
Päiväkodit: 700 m	86,7	87,9	88,2	88,0	89,5	% vantaalaisista
Alueellinen hyötyjätepiste: 300 m	35,2	46,4	47,3	47	45,6	% kaikista vantaalaisista
Alueellinen hyötyjätepiste: 700 m	85,9	93,7	93,4	93,1	80,3	% vantaalaisista

* = ennakkotieto

Tiiviisti asuttujen alueiden osuus:YKR-ruutujen määrä ja osuus, kun						
vähintään 20 asukasta/ha > näiden YKR-ruutujen määrä (kpl)				560	568	kpl
vähintään 20 asukasta/ha > näiden YKR-ruutujen osuus kaikista asutuista YKR-ruuduista (%)				30,5	30,8	%
vähintään 50 asukasta/ha > näiden YKR-ruutujen määrä (kpl)				170	176	kpl
vähintään 50 asukasta/ha > näiden YKR-ruutujen osuus kaikista asutuista YKR-ruuduista (%)				9,3	9,5	%
Tiiviillä alueilla asuvien osuus: asukkaiden määrä YKR-ruuduilla, kun						
asukasmäärä YKR-ruuduilla, joilla vähintään 20 asukasta/ha				160994	164072	asukasta
osuus koko väestöstä				78,2	78,3	%
asukasmäärä YKR-ruuduilla, joilla vähintään 50 asukasta/ha				87 145	90 260	asukasta
osuus koko väestöstä				42,3	43	%
Tieliikenteen melualueella LAeq 7 - 22 > 55 dB asuvien määrä		52170				asukasta
Tieliikenteen melualueella LAeq 22 - 7 > 50 dB asuvien määrä		35 270				asukasta
Tieliikenteen melualueella LAeq 7 - 22 > 55 dB asuvien määrä, rakennuksessa hiljainen julkisivu		9340				asukasta
Tieliikenteen melualueella LAeq 22 - 7 > 50 dB asuvien määrä, rakennuksessa hiljainen julkisivu		7 940				asukasta
3 Toiminnan kuormitus ja ekotehokkuus						
Yhdyskunnan sähkön kulutus						
Asuminen ja maatalous	682	683	652	655		GWh
Teollisuus	293	294	291	264		GWh
Palvelut ja rakentaminen	869	910	902	914		GWh
Yhteensä	1844	1887	1844	1833		GWh
Yhdyskunnan sähkön kulutus asukasta kohti						
Asuminen ja maatalous	3360	3327	3136	3107		kWh/as/v
Teollisuus	1 443	1 432	1 399	1 252		kWh/as/v
Palvelut ja rakentaminen	4281	4432	4338	4336		kWh/as/v
Yhteensä	9084	9191	8873	8695		
Yhdyskunnan veden kulutus	245	233	238	241		l/as/vrk
Kaukolämmän hankinta energialähteittäin						

Maakaasu	1068	980,44	823	512	204	GWh
Hiili	695	945,7	960	795	733	GWh
Öljy	4	3,86	7	18	34	GWh
Ydinvoima	0	0	0		0	GWh
Uusiutuvat	0	0	0			GWh
Sekajäte				442	778	GWh
Yhteensä	1767	1930	1790	1767	1749	GWh
Kaukolämmön tuotantotapaosuudet						
Maakaasu	60,4	50,8	46,0	29	11,7	%
Hiili	39,3	49	53,6	45	41,9	%
Öljy	0,2	0,2	0,4	1	1,9	%
Ydinvoima	0	0	0	0	0	%
Uusiutuvat	0	0	0	0	0	%
Sekajäte				25	44,5	%
Kaukolämpöön liittyneiden kiinteistöjen osuus (kaikki rakennukset)		69,6		69,9		%
Sähkön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä rakennustyypeittäin	19,1	18,2	19,8	19,5	19,2	kWh/rm^3
Lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (sääkorjattu)	48,8	49,1	46,0	43,6	47,4	kWh/rm^3
Lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä	42,4	47,1	41,9	40,5	39,5	
Veden ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä	142	139	134,1	143,6	105,2	l/m^3
Ilmanlaatu huono tai erittäin huono	52	32	53	52		tuntia vuodessa
Hengitettävien hiukkasten (PM10) vuorokausiraja-arvon ylitysten määrä	4	1	4	4		kpl
Yhdyskunnan jätevesikuormitus						
Kokonaisfosforikuormitus (P)	0,06	0,07	0,05	0,06		g/as/vrk
Biologinen hapenkulutus (BHK)	1,47	1,8	1,4	1,52		g/as/vrk
Kokonaistyppikuormitus (N)	2,01	2,22	1,73	1,76		g/as/vrk
Jätteen käsittelypaikalle loppusijoitettavan yhdyskuntajätteen määrä	268	259	246	80		kg/as/v
Kaupungin kiinteistöjen tuottama yhdyskuntajätteen määrä/työntekijä	251	294	296	297		kg/kaupungin työntekijä
Kaupunkiorganisaation vuotuinen jätteiden materiaalihyötykäyttöaste	33	43	47	48		%
4 Liikkumisen kestävyys						
Autojen määrä	508	515	518	525	533	autoja/1000 as

Joukkoliikenteen matkustajamäärä	0,52	0,53	0,55	0,49		matkaa/as/vrk
Työsuhdematkalipun käyttäjät	4218	4807	5602	6171	6696	
Pyörätieverkon pituus, m/as	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	m/asukas
Pyörätieverkon pituus, km	587	594	599	608	616	km
5 Ympäristövastuullinen kulutus ja ympäristökasvatus						
Paperinkulutus kaupungin virastoissa ja laitoksissa	3240	3296	3125	2626	2607	A4/kaupungin työntekijä
Ympäristönäkökohdat huomiovat kaupungin hankinnat	36	50	64	81		%-osuus keskitetyistä hank-innoista
Ympäristösertifioidut koulut ja päiväkodit	6	10	10	14	14	lkm
Koulutettuja ekotukihenkilöitä yhteensä/100 kaupungin työntekijää	2,4	3,8	4,7	5,4	6,0	ekotukihenkilöt/100 kau-pungin työntekijää
Luontoretkille osallistujat	580	386	457	450	390	osallistujaa
6 Ympäristötoiminnan taloudelliset tunnusluvut						
Toteutunut rahankäyttö						
Ympäristötuotot	220 000	212 000	381 000	235 000	176 000	euroa
Ympäristökulut	23 045 000	21 268 000	22 586 000	22 340 000	33 340 000	euroa
Ympäristöinvestoinnit	6 487 000	5 504 000	1 966 000	2 780 000	12 012 000	euroa
Ympäristövastuu ja ehdollinen ympäristövelka						
Ympäristötuotot kunnan toimintatuotoista	0,1	0,1	0,2	0,1		%
Ympäristötuotot suhteessa asukaslukuun	1,1	1,0	1,8	1,1	0,8	€/as
Ympäristökulut kunnan toimintakuluista ja ympäristökulut suhteessa asukaslukuun	1,7	1,5	1,6	1,6		%
Ympäristökulut suhteessa asukaslukuun	113,5	103,6	108,5	106,0	155,3	€/as
Ympäristöinvestoinnit kunnan käyttöomaisuusinvestoinneista	3,7	3,3	1,1	1,7		%
Ympäristöinvestoinnitt suhteessa asukaslukuun	32,0	26,8	9,4	13,2	56,0	€/as

Liite 3.

YMPÄRISTÖTILINPITO

Ympäristötilinpito Vantaalla

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määritelty kuutoskaupunkien kestävän kehityksen raportoinnin kehittämistyön yhteydessä.

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit toiminnoittain

Vuonna 2015 Vantaalla ympäristötuottoja oli noin 175 500 euroa. Eniten tuottoja tuli ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä (lähes 58 500 euroa), eli kolmannes ympäristötuotoista. Lopuista ympäristötuotoista suurin osa tuli öljyntorjuntarahaston avustuksesta maaperän ja pohjaveden suojeluun (51 000 euroa) ja ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet puolelta (49 000 euroa).

Ympäristökulut vuonna 2015 olivat yhteensä 33,3 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kuluja (148 milj. euroa). Jätehuollon ja alueiden puhtaanapidon kulut olivat 2,4 miljoonaa euroa, ulkoilman suojeluun käytettiin 2,1 miljoonaa euroa ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävien osuus oli vajaa 1 miljoona euroa.

Ympäristöinvestoinnit olivat 12,0 miljoonaa euroa, josta valtaosa (8,5 milj. euroa) käytettiin jätehuollon ja alueiden puhtaanapidon investointeihin. Seuraavaksi suurimmat investointikohteet olivat ryhmässä Muut ympäristönsuojeluntoimenpiteet (1,9 milj. euroa) ja melun ja tärinän torjunta (0,9 milj. euroa).

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit						
	Tuotot		Kulut		Investoinnit	
1 000 €	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Ulkoilmansuojelu	15	0	2133	1 572	403	90
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	0	0	156	284	0	59
Jätehuolto ja alueiden puhtaanapito	2	139	2375	2 639	8465	0
Maaperän ja pohjaveden suojelu	51	27	91	130	299	1 291
Melun ja tärinän torjunta	0	0	70	44	878	59
Luonnonsuojelu ja maisemanhoito	0	0	94	27	102	0
Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät	58	56	958	937	0	0
Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet	49	13	14895	14 418	1862	0
Ilmastonsuojelu	0	0	197	812	2	1 281
Ympäristötoiminta yhteensä	176	235	20 969	20 863	12 012	2 780
Verot, Investointien poistot	0		12 371	1 477		
Kaikki yhteensä	**176**	**235**	**33 340**	**22 340**	**12 012**	**2 780**

Ympäristötaloudelliset tunnusluvut		2015	2014
Tuotot	ympäristötuotot/toimintatuotot	0,4 %	0,1 %
	ympäristötuotot/asukas	0,8 €	1,1 €
Kulut	ympäristökulut+poistit/toimintakulut+poistit	2,3 %	1,6 %
	ympäristökulut+poistot/asukas	155,4 €	106 €
Investoinnit	ympäristöibvestoinnit/kokonaisinvestoinnit	7,8 %	1,8 %
	ympäristöinvestoinnit/asukas	56,0 €	123,2 €

Ympäristötuotot

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöillä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksotettu ympäristötulo.

Vuonna 2015 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat 175 500 euroa. Se kattoi 0,04 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 0,8 euroa asukasta kohden.

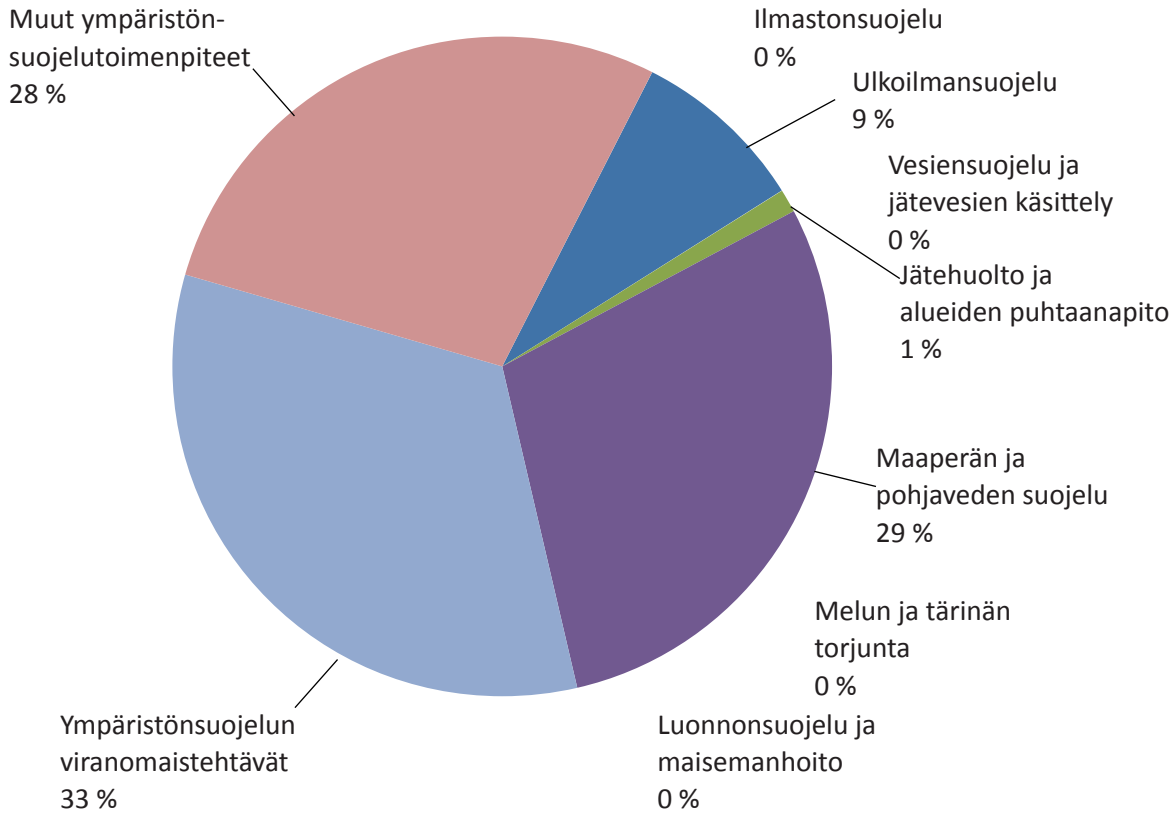

Ympäristökulut

Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksotetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä. Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleiseurooppalaisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvin osin.

Vantaalla valtaosa kaikkiaan 33,3 miljoonan euron ympäristökuluista kertyi ryhmästä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet (15 milj. euroa) sekä veroista ja investointien poistoista (12,4 milj. euroa). Seuraaviksi suurimmat kulut tulivat jätehuollosta ja alueiden puhtaanapidosta, ulkoilman suojelusta sekä ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä.

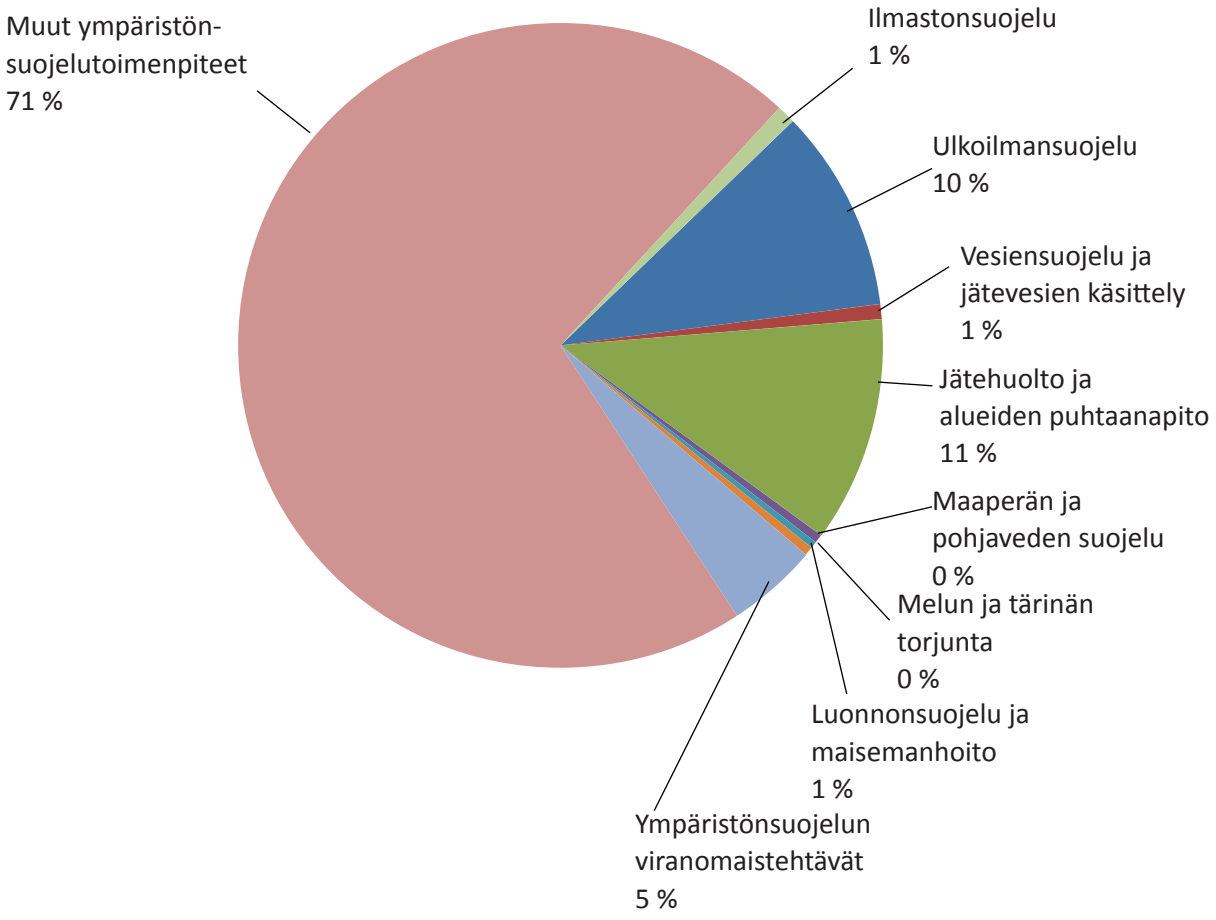

Ympäristöinvestoinnit

Ympäristöinvestoinnit on meno, joka syntyy hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelun tason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävän käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenosta vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja hieman yli 12 miljoonalla eurolla. Ylivoimaisesti eniten, lähes 8,5 miljoonaa euroa, investoitiin jätehuoltoon ja alueiden puhtaanapitoon. Seuraavaksi eniten investointeja tehtiin ryhmään Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet (1,9 milj. euroa) sekä melun ja tärinän torjuntaan (0,9 milj. euroa).

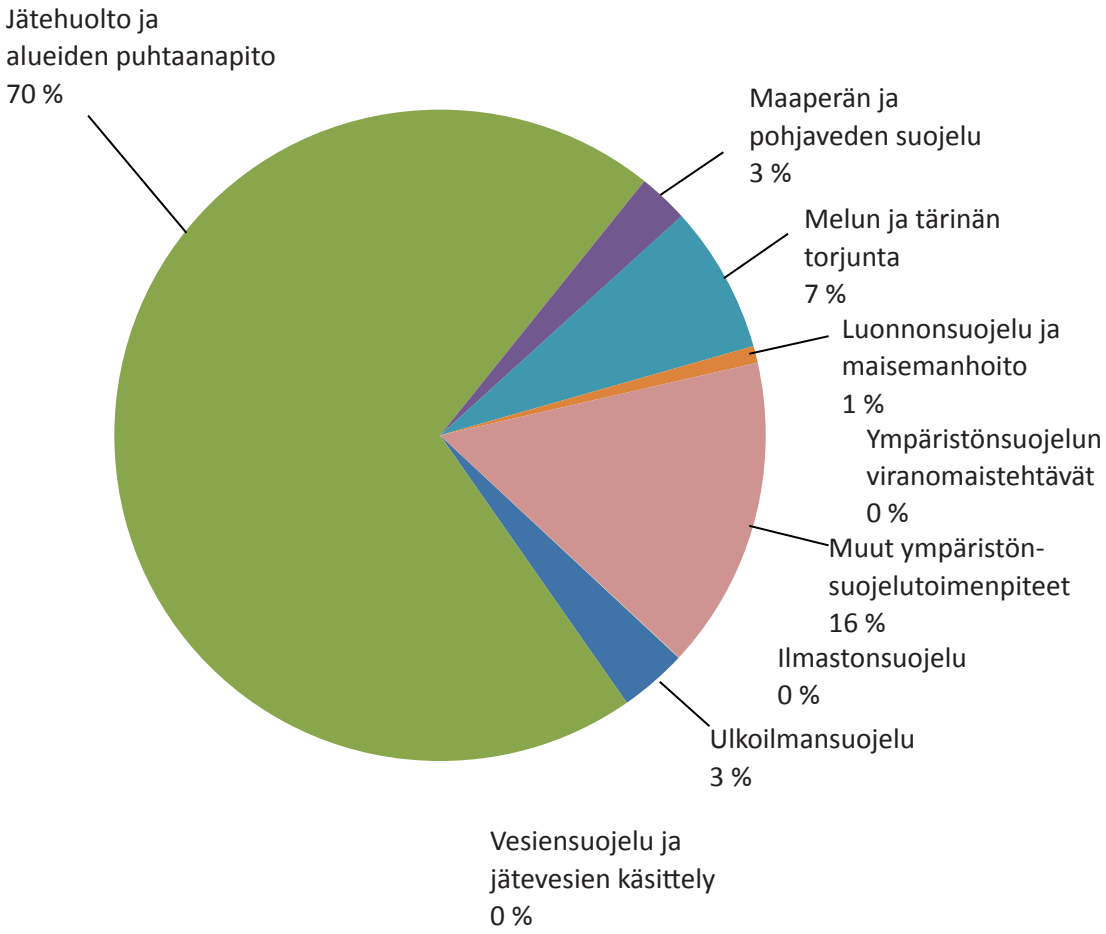

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit aihealueittain

Ulkoilman suojelu

Kuntatekniikan keskus sai pölynsidontatöistä tuottoja 15 000 euroa. Muita tuottoja ulkoilman suojelusta vuonna 2015 ei ollut.

Valtaosa vuoden 2015 ulkoilman suojelun kuluista tuli katujen kevätharjauksen ja pölynsidonnan henkilöstökuluista ja palveluiden ostoista. Niiden osuus oli yhteensä 1,23 milj. euroa, eli 92 prosenttia ulkoilman suojelun 1,34 miljoonan euron kokonaiskustannuksista. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kului 58 000 euroa. Kuntatekniikan keskukselle ulkoilman suojelun kuluista lankesi kaikkiaan 1,29 miljoonaa euroa, Tilakeskuksen vastaavat kulut olivat 44 000 euroa.

Kuntatekniikan keskus investoi harjakoneiden ja pesulaitteiden hankintaan 403 000 euroa. Muita investointeja ulkoilmansuojeluun vuonna 2015 ei ollut.

Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely

Tuloja ei ollut vesiensuojelusta ja jätevesien käsittelystä vuonna 2015.

Valtaosa vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn 156 300 euron kuluista koostui henkilöstömenoista kuntatekniikan keskuksessa ja tilakeskuksessa. Kuntatekniikan keskuksen henkilöstökulut olivat noin 103 000 euroa, aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin käytettiin miltei 15 500 euroa ja konsulttiselvityksiin noin 11 000 euroa yhteissumman ollessa täten 131 000 euroa. Sivistystoimen toimialan kulut olivat noin 15 600 euroa, joka koostui jätevesi- ja lietemaksuista sekä vesinäytteiden laboratoriomaksuista.

Investointeja vesiensuojeluun ja jäteveden käsittelyyn ei tehty vuonna 2015.

Jätehuolto ja roskaantuminen

Kaikki jätehuollon tulot, 2 190 euroa, kertyivät kuntatekniikan keskuksen metalliromun ja asfalttijätteen myynnistä.

Jätehuollon kuluja oli vuonna 2015 yhteensä 2,38 miljoonaa euroa, josta kuntatekniikan keskuksen osuus oli 1,81miljoonaa euroa. Noin 88 500 euroa käytettiin tarvikkeisiin ja tavaroihin, kuten harjakoneiden renkaisiin ja jäteastioihin. Sivistystoimen toimiala käytti jätehuoltoon kaikkiaan 120 700 euroa. Siitä 82 400 euroa meni astiavuokriin ja tyhjennysmaksuihin ja ulkoliikuntapaikkojen siivoamisesta johtuviin palkkakuluihin noin 30 000 euroa. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan jätehuollon kulut (160 600 euroa) koostuivat henkilöstökuluista (99 400 euroa) ja jätteenkäsittelymaksuista (61 200 euroa).

Tilakeskuksen jätehuoltokustannuksia kertyi 196 400 euron edestä. Hankintakeskukselle kertyi jätteenkäsittelymaksuja 31 900 euron verran. Pelastuslaitoksen jätehuollon kulut olivat 9 100 euroa.

Tilakeskus investoi jätekatoksiin 13 000 euroa. Muita jätehuollon investointeja ei ollut. Kuntatekniikan keskuksella on sen sijaan lähes 8,5 miljoonan euron vastuut täyttömäkien viimeistelyistä ja Sotungin kaatopaikan maisemoinnista ja viimeistelystä.

Maaperän ja pohjaveden suojelu

Maaperän ja pohjaveden suojelusta saadut tuotot (50 950 euroa) muodostuivat pelastuslaitoksen saamista Öljynsuojarahaston korvauksista (50 000 euroa) ja imeytysaineiden laskutuksista (950 euroa).

Maaperän ja pohjaveden suojelun 90 800 euron kuluista suurin osa muodostui henkilöstökuluista kuntatekniikan keskuksessa (45 900 euroa) ja pelastuslaitoksessa (35 000 euroa). Pelastuslaitos käytti 9 200 euroa imeytysaineiden ostoihin öljyntorjunnassa.

Maaperän ja pohjaveden suojeluun investoitiin 298 800 euroa, jonka kuntatekniikan keskus käytti pilaantuneiden maiden kunnostukseen.

Melun ja tärinän torjunta

Melun ja tärinän torjunta ei tuonut tuottoja vuonna 2015.

Melun ja tärinän torjunnasta aiheutuneet kulut (70 300 euroa) muodostuivat vuonna 2015 kuntatekniikan keskuksessa henkilöstökuluista (60 300 euroa) ja konsultilla teetetystä meluselvityksestä (10 000 euroa).

Melun ja tärinän torjunnan 878 000 euron investoinneista tilakeskus käytti 550 000 euroa Katrinebergin ja Sotungin koulun ikkunoihin ja kuntatekniikan keskus 328 000 euroa meluvalleihin ja -esteisiin.

Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu

Tuloja ei ollut luonnonsuojelusta ja maisemansuojelusta vuonna 2015.

Luonnonsuojelun ja maisemansuojelun kulut olivat yhteensä noin 94 000 euroa. Siitä suurin osa oli pääasiassa suunnittelutyön henkilöstökuluja (74 900 euroa) kuntatekniikan keskuksessa. Pelastuslaitoksen kulut (13 400 euroa) olivat niin ikään henkilöstökuluja ja aiheutuivat maastopalojen sammuttamisesta. Sivistystoimen toimiala käytti vajaa 5 300 euroa taimenten kutu- ja poikastuotantoalueiden kunnostusten materiaalikuluihin.

Vantaan kaupungin investoinnit luonnonsuojeluun ja maisemansuojeluun olivat hieman yli 102 000 euroa. Se muodostui kokonaisuudessaan kuntatekniikan keskuksen investoinneista luonnonsuojelualueille ja purojen teemavuoteen 2015.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Tähän ryhmään kuuluvia tuloja kertyi lähinnä ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin liittyvistä lupamaksuista. Tulot olivat yhteensä lähes 58 500 euroa.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävien kulut olivat noin 957 800 euroa.

Investointeja ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin ei ollut vuonna 2015.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet

Ryhmään Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet luetaan muun muassa ympäristökoulutuksen, -kasvatuksen ja -neuvonnan sekä ympäristöjohtamisen ympäristökulut. Kaikilla toimialoilla ympäristöjohtamisen kehittäminen, ympäristöohjelmien tekeminen ja ekotukitoiminta aiheuttivat henkilöstökuluja aikaisempaa enemmän.

Tuloja oli noin 49 000 euroa. Siitä suurin osa (37 700 euroa) muodostui e-palvelun tuomasta energiansäästöstä tilakeskuksessa. Kirjastojen poistokirjojen myynti ja Vantaan ammattiopisto Varian käytöstä poistettujen laitteiden myynti tuottivat lähes 11 200 euroa sivistystoimen toimialalle.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet -ryhmään lasketuista lähes 15 miljoonan euron kuluista suurin osa on sivistystoimen toimialan menoja (13,47 milj. euroa). Siitä ympäristökasvatukseen ja ympäristöjohtamisen ylläpitämiseen arvioidut palkkakulut olivat 13,26 milj. euroa. Vantaan luontokoululle maksettiin tukea 115 000 euroa. Ympäristökasvatuksen materiaaleihin ja kirjastojen ympäristöteemaisiin kirjoihin käytettiin vajaa 74 000 euroa sekä ympäristökoulutuksen ostopalveluihin noin 21 000 euroa. Ympäristökeskuksen kulut olivat noin 326 700 euroa, joka koostui suurimmaksi palvelujen ostoista (174 300 euroa) ja henkilöstökuluista (137 200 euroa). Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan kulut (60 600 euroa) kertyivät valtaosin henkilöstökuluista ekotukitoiminnassa. Hankintakeskuksen henkilöstökulut olivat 52 000 euroa.

Energiatehokkuussopimuksen toimeenpano ja e-hankkeeseen liittyvät palvelunostot aiheuttivat tilakeskukselle kuluja 37 700 euroa. Rakennusvalvonnan kulut olivat noin 29 000 euroa. Smart & Clean -hankkeen vaatimat valmistelut

ja jäsenyys Green Net Finlandissa toivat kuluja noin 21 000 euroa elinkeinopalveluille. Kaikkiaan elinkeinopalveluiden kulut ryhmässä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet olivat noin 25 500 euroa.

Muihin ympäristönsuojelutoimenpiteisiin investoitiin kaikkiaan 1,86 miljoonaa euroa. Siitä suurin osa oli kuntatekniikan keskuksen investointeja (1,57 milj. euroa) pyöräilyn kehittämiseen ja joukkoliikenteen luotettavuuden kehittämiseen. Tilakeskus teki erilaisia energiansäästöinvestointeja 292 000 eurolla.

Ilmaston suojelu

Ilmaston suojelu ei tuonut tuloja vuonna 2015.

Kuluja ilmaston suojelusta kertyi reilu 197 000 euroa. Se koostui Ilmastoinfon kasvatus- ja viestintätoiminnan kuluista, sekä muun muassa ympäristökeskuksen ja kuntatekniikan keskuksen osittain rahoittamista kehittämishankkeista ja henkilöstökuluista.

Ilmaston suojeluun investoitiin vajaalla 2 300 eurolla, jonka kuntatekniikan keskus käytti Pirttirannan tulvasuojarakenteisiin.

Ympäristöverot

Vantaan kaupunki maksoi sähköveroa noin 2 miljoonaa euroa. Muiden ympäristöverojen ja veroluonteisten maksujen osuus oli yhteensä noin 360 00 euroa.

Ympäristövastuut

Kuntatekniikan keskuksella oli ympäristövastuita 8,5 miljoonan euron edestä. Siitä oli varattu 8 miljoonaa. euroa täyttömäkien viimeistelyyn ja 0,5 miljoonaa euroa Sotungin kaatopaikan maisemointiin ja viimeistelyyn.

Liite 4. Ympäristövalitukset

YMPÄRISTÖVALITUKSET VANTAALLA

Ympäristövalitusten määrä viimeisen kymmenen vuoden aikana on ollut laskusuunnassa. Vuonna 2015 ympäristökeskukseen tuli 177 ympäristövalitusta, eli kaksi vähemmän kuin edellisenä vuonna. Viiden viime vuoden keskiarvo on noin 191 ympäristövalitusta vuodessa.

Suurin yksittäinen valitusten syy on ollut usean vuoden ajan ympäristön roskaaminen. Viime vuonna roskaantumisilmoituksia tuli 114 kappaletta. Sen llisäksi roskaantumisesta HSY:n keräyspisteissä ilmoitettiin 10 kertaa. Se on kolminkertainen määrä viiden viime vuoden keskiarvoon nähden. Myös vaarallisista jätteistä ympäristössä ilmoitettiin aiempia vuosia useammin, 7 kertaa vuonna 2015.

Veteen tavalla tai toisella liittyvien ympäristövalitusten määrä väheni. Vuonna 2014 vesiasioista tehtiin ympäristökeskukseeen 24 valitusta, ja vuonna 2015 ne puolittuivat 12:een valitukseen. Valitukset liittyivät muun muassa öljyn tai jäteveden päästöstä luonnonvesiin tai hulevesien joutumisesta naapurikiinteistön puolelle.

Savuvalitusten määrä väheni selvästi jo toisena vuonna peräjälkeen. Vuonna 2015 ympäristökeskuksessa kirjattiin 3 savuvalitusta, kun niitä oli 8 vuonna 2014 ja peräti 25 vuonna 2013. Pölyvalitusten määrä on ollut yleensä alle viisi. Vionna 2015 ympäristökeskuksessa kirjattiin 2 pälyvalitusta.

Melusta tehtyjen ympäristövalitusten määrä on vaihdellut viime vuosina vajaasta kahdestakymmenestä reiluun kolmeenkymmeneen. Meluvalituksia tehdään niin liikennemeluista kuin esimerkiksi murskaamoista ja rakentamisen aiheuttamasta melusta. Vuonna 2015 kirjattiin ”vain” 8 meluvalitusta.

Muut-ryhmään kuuluvat muun muassa ympäristövalitukset hajusta, luvattomista ojan kaivuista tai kuolleista eläimistä. Tähän ryhmään kuuluvia ympäristövalituksia tehtiin viime vuonna 21 kappaletta.

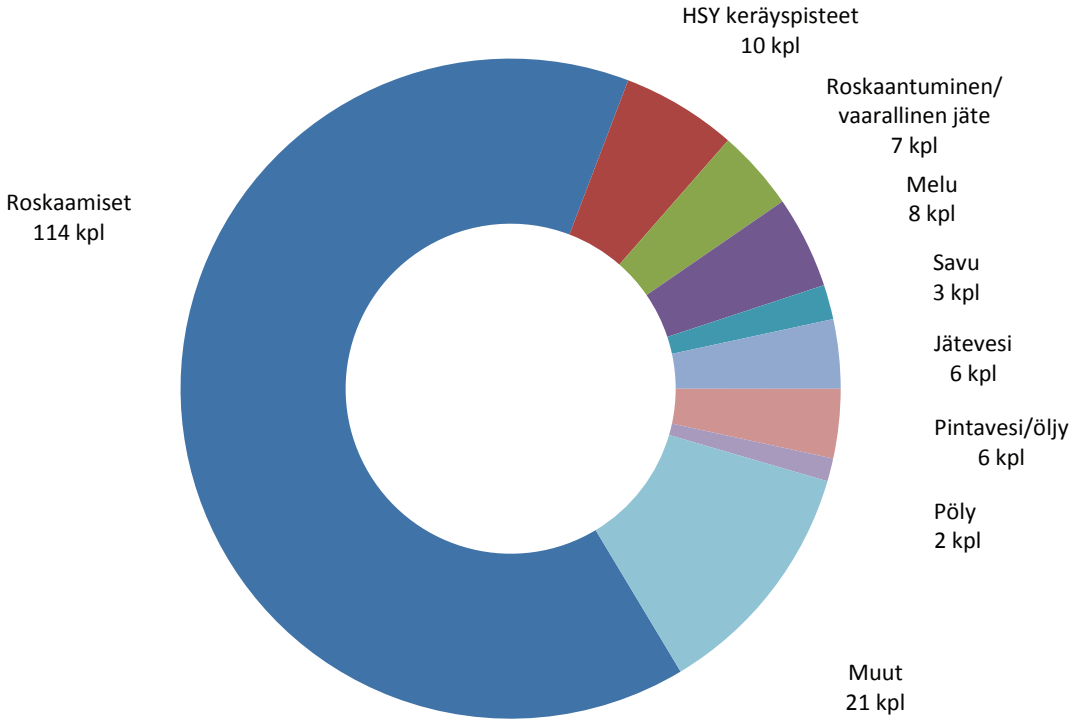

20 § Helsingin hallinto-oikeuden päätös Geeta Geetu Oy:n vaatimukseen kaupunginvaltuuston päätöksen 14.12.2015 § 14 täytäntöönpanon kieltämisestä

KA/3217/10.02.04.01/2012
HP/KK/JB

Kaupunginvaltuusto on 14.12.2015 § 14 päättänyt hyväksyä 9.11.2015 päivätyn asemakaava-muutosehdotuksen 002178 sekä tonttijakoehdotuksen ja tonttijaon muutosehdotuksen, 17 Martinlaakso / asumista ja liiketilaa Martinlaaksontien varteen.

Geetu Geeta Oy on valittanut valtuuston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeudelle ja on valituksessaan muun ohella vaatinut, että päätös kumotaan ja päätöksen täytäntöönpano kielletään.

Kaupunginhallitus on 7.3.2016 § 52 antanut asiasta lausunnon, jossa valitus esitettiin hylättäväksi aiheettomana.

Kaupunginhallitus on päätöksellään 18.4.2016 § 24 määrännyt maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n mukaisesti asemakaavamuutoksen tulemaan voimaan katualueiden Laajaniityntie, Martinlaaksontie, Martinlaaksonpolku sekä katuaukioiden Mika Häkkisen Aukio, Martintori ja nimeämättömän katuaukion osalta.

Helsingin hallinto-oikeus on 6.5.2016 antanut päätöksen nro 16/0408/5, jossa se hylkää vaatimuksen kaupunginvaltuuston päätöksen 14.12.2015 § 14 täytäntöönpanon kieltämisestä. Hallinto-oikeus antaa päätöksen asemakaavan muutosta koskevaan valitukseen myöhemmin.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 20

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään merkitä tiedoksi Helsingin hallinto-oikeuden 6.5.2016 antama päätös nro 16/0408/5.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Helsingin hallinto-oikeuden päätös nro 16/0408/5, dnro 00495/16/4103, 6.5.2016

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kiinteistöpäällikkö Kai Ketelimäki, puh. 09 839 23816, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Puhelin 029 56 42000
Faksi 029 56 42079
Sähköposti helsinki.hao@oikeus.fi

VANTAAN KAUPUNKI
Kirjaamo
SAAPUNUT 11. 05. 2016
Dnro KA/3217/10.02.04.01/2012

Päätös

16/0408/5

6.5.2016

Diaarinumero
00495/16/4103

Asia Kaupunginhallituksen päätös asemakaavamuutoksen määräämisestä tulemaan voimaan

Valittaja Geetu Geeta Oy

Päätös, josta valitetaan

Vantaan kaupunginvaltuusto 14.12.2015 § 14

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Martinlaakson (17. kaupunginosa) asemakaavan muutoksen (002178), joka käsittää korttelin 17568 ja katu- ja torialueita sekä tonttijaon ja tonttijaon muutoksen.

Vantaan kaupunginhallitus on päätöksellään 18.4.2016 § 24 määrännyt maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla asemakaavan muutoksen tulemaan voimaan katualueiden Laajaniityntie, Martinlaaksontie, Martinlaaksonpolku sekä katuaukioiden Mika Häkkisen aukio, Martintori ja nimeämättömän katuaukion osalta.

Valituksessa esitetyt vaatimukset

Valittaja on muun ohella vaatinut, että päätös kumotaan ja päätöksen täytäntöönpano kielletään.

Asian käsittely ja selvittäminen

Vantaan kaupunginhallitus on antanut lausunnon.

Geetu Geeta Oy on antanut vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää vaatimuksen kaupunginvaltuuston päätöksen 14.12.2015 § 14 täytäntöönpanon kieltämisestä.

Hallinto-oikeus antaa päätöksen asemakaavan muutosta koskevaan valitukseen myöhemmin.

Perustelut

Maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n 1 momentin perusteella kunnanhallitus voi valitusajan kuluttua määrätä muun ohella asemakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman kaava-alueen siltä osalta, johon valitusten tai oikaisukehotuksen ei voida katsoa kohdistuvan. Kunnan on annettava päätös viivytyksettä tiedoksi valittajille ja muutoksenhakuviranomaiselle sekä, jos määräys koskee oikaisukehotuksen kohteena olevaa kaavaa, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Kaupunginhallitus on päätöksellään 18.4.2016 § 24 määrännyt asemakaavamuutoksen tulemaan voimaan katualueiden Laajaniityntie, Martinlaaksontie, Martinlaaksonpolku sekä katuaukioiden Mika Häkkisen aukio, Martintori ja nimeämättömän katuaukion osalta. Kaupunginvaltuuston päätöksen 14.12.2015 § 14 täytäntöönpanon kieltämiseen ei ole aihetta.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainittu

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (HLL valituslupa).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet
Markku Setälä, Taina Pyysaari (t) ja Riikka Valli-Jaakola.

Esittelijäjäsen Riikka Valli-Jaakola

Jakelu

Päätös
Geetu Geeta Oy
Asiamies: Asianajaja Jukka Pasanen saantitodistuksin
Asianajotoimisto Jurentia Oy
Unikkotie 13
01300 VANTAA

Jäljennös
Vantaan kaupunginhallitus

Asiakirjoihin liitettäväksi

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusoikeuden rajoittaminen

Hallintolainkäyttölain 13 §:n 2 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:
1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhteneväisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuunottamatta.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valitusasiakirjojen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka sisältää myös valituslupahakemuksen, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- perusteet, joilla valituslupaa haetaan
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen on laatinut joku muu henkilö, on valituskirjelmässä mainittava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä
- hallinto-oikeuden päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Korkeimman hallinto-oikeuden osoite

Postiosoite:
PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:
Fabianinkatu 15
Helsinki

Faksi: 029 56 40382
Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

HLL valituslupa 02.12

21 § Lausunnon antaminen hallituksen esityksestä liikennekaareksi

VD/3925/03.00.00/2016
HP/HW/LV/KL/PN/IL/JB

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle liikennekaareksi sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Esitysluonnos on saatavilla ministeriön verkkosivuilla osoitteessa www.lvm.fi/lausuntopyynnot. Toimijoita ja muita lausunnonantajia pyydetään erityisesti kiinnittämään huomiota omaa toimintaansa koskeviin ehdotuksiin ja niiden vaikutusarvioihin. Lausunto pyydetään toimittamaan sähköisesti ministeriöön viimeistään 23.5.2016 osoitteisiin kirjaamo@lvm.fi sekä liikennekaari@lvm.fi.

Henkilö-, posti- ja tavarakuljetuksia koskevaa lainsäädäntöä on tarkoitus uudistaa niin, että liikennemarkkinoita koskeva lainsäädäntö yhdistetään yhdeksi laiksi. Lakia kutsutaan Liikennekaareksi. Liikennekaari on osa hallituksen kärkihanketta, jolla toteutetaan hallitusohjelman kärkihankkeita digitaalisen kasvuympäristön rakentamiseksi sekä säädösten sujuvoittamiseksi. Tavoitteena on nykyistä asiakaslähtöisempi toimintamalli, jossa asiakkaalla on käytössään tarpeen mukaiset kuljetuspalvelut edullisesti. Liikennekaaren tavoitteena on myös mahdollistaa henkilöliikennehankintojen toteuttaminen suurempina kokonaisuuksina

Tarkoituksena on arvioida uudelleen palveluiden tuottamista koskevaa sääntelyä sekä lisätä palvelujen markkinaehtoisuutta. Digitalisaatiota lisäämällä ja kehittämällä parannetaan palvelujen yhteentoimivuutta ja saavutettavuutta. Tavoitteena on parantaa nykyisin tuotettujen palvelujen laatua sekä luoda uusia palvelumarkkinoita. Samalla edistetään palvelujen saatavuutta myös harvaanasutuilla alueilla. Liikennekaarella ehdotetaan avattavaksi liikkumispalveluja koskevat olennaiset tiedot ja säädettäväksi lippu- ja maksujärjestelmien yhteen toimivuudesta. Näin liikenteen palvelut olisivat mahdollisimman hyvin kaikkien tavoitettavissa ja myös tarkoituksenmukaisella tavalla yhdisteltävissä

Esityksellä muutettaisiin nykytilaa, jossa liikenteen markkinat ovat vahvasti säännellyt ja julkisin toimin ohjatut. Samalla edistettäisiin liikennepalveluiden syntymistä asiakaslähtöisesti, markkinaehtoisesti ja terveen kilpailun pohjalta. Liikennepalvelujen ostot ja muu julkinen tuki liikennejärjestelmälle ovat valtion- ja kuntataloudessa merkittävä menoerä. Kun palveluja voitaisiin tarjota, yhdistellä ja käyttää monipuolisemmin ja tehokkaammin, voitaisiin saavuttaa merkittäviä kustannussäästöjä. Esitys tukee hallitusohjelman tavoitteita kuntien kustannusten karsimisesta sekä kilpailukyvyn vahvistamisesta elinkeinoelämän ja yrittäjyyden edellytyksiä parantamalla.

Liikennekaaren I vaiheessa puretaan kilpailua rajoittavaa lainsäädäntöä ja kevennetään julkista ohjausta niin, että lähtökohtana on markkinaehtoisuus. Lisäksi uudistusten tavoitteena on mahdollistaa henkilö- ja tavarakuljetusten yhdistäminen ja ketjuttaminen. Säästövaikutuksia on arvioitu uudistusten tuottavan kunnille n. 40 milj. euroa.

Lausunnolla oleva lakiluonnos ei sisällä rautatieliikennettä ja lentoliikennettä koskevia osioita.

Liikennekaaren toisessa vaiheessa uudistetaan laajemmin liikennealan ammattipätevyys- ja kuljettajankoulutussääntelyä ja mahdollistetaan uusia opetustapoja. Kansainvälistä sääntelyä täydentävää kansallista lisäsääntelyä tarkastellaan kriittisesti. Toisessa vaiheessa myös yhtenäistetään sekä tarpeellisilta osin luodaan uutta sääntelyä liikennepalvelujen tiedon käytöstä, luovuttamisesta sekä rekistereistä. Näitä kysymyksiä käsitellään osin jo ensimmäisessä vaiheessa. Myös liikennealan virastojen tehtäviä ja toimintavaltuuksia koskevia säännöksiä kootaan yhteen.

Liikennekaaren kolmannessa vaiheessa varmistetaan, että liikennejärjestelmää ja siihen liittyviä digitaalisia palveluita koskevat tavoitteet ovat kattavasti tulleet huomioiduiksi. Hankkeen vaiheistusta ja aikataulutusta tarkistetaan tarvittaessa.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 21

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa liikenne- ja viestintäministeriölle liitteenä oleva Vantaan kaupungin lausunto hallituksen esityksestä liikennekaareksi.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen puheenjohtaja Tapani Mäkinen poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja Pirkko Letto toimi kokouksen puheenjohtajana tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan.

Merkittiin, että maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja täydensi lausuntoaan siten, että lausunnon loppuun lisätään seuraava kappale:

Lakiesityksen tulee sisältää nykyisen joukkoliikennelain ja erityisesti sen 22 §:ssä määritellyn PSA-liikenteen suojaamismenettelyt, jotta kuntien on mahdollista järjestää julkinen liikenne laadukkaana, kilpailukykyisenä ja kustannustehokkaana kokonaisuutena.
Päätös:
Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle hallituksen esityksestä liikennekaareksi
- Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen lausunto: Kunnan lakisääteiset henkilökuljetukset/ Liikennekaari (1 vaihe) 29.4.2016
- Vantaan kaupungin Hankintakeskuksen lausuma 13.5.2016
- HSL:n taustamuistio 22.4.2016

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 09 8392 2427, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan kaupungin lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle hallituksen esityksestä liikennekaareksi

Hallituksen liikennekaari-lakiesitys sisältää monia hyviä tavoitteita, mutta osa esitetyistä tavoitteista ja keinoista on selvästi ongelmallisia sekä kuntatalouden että pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen järjestämisen ja palvelutason ylläpidon kannalta.

Liikennekaari-hankkeella tavoitellaan henkilöliikennepalvelujen joustavuuden, tehokkuuden ja kilpailukyvyn parantamista sekä digitaalisten palveluratkaisujen kehittämistä. Pääkaupunkiseudun kaupunkien ja HSL:n strategioihin kuuluu olennaisesti uusien innovaatioiden ja joustavien liikennepalveluratkaisujen tukeminen ja mahdollistaminen. Useat LVM:n esittämistä tavoitteista (integroitu liikennepalvelutarjonta ja lippujärjestelmä, matkustajainformaatiopalvelujen kehitys, avoin data, matkaketjut jne.) ovat jo käytössä HSL-alueella. Siten em. lakiesityksen tavoitteiden toteuttamiseksi ei tarvita nykyisten hyvin toimivien mallien ja rakenteiden murentamista.

Liikennejärjestelmä sekä maankäytön ja liikenteen vuorovaikutus
Vantaan kaupunginhallitus esitti kokouksessaan 2.5.2016 kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen asumisen, maankäytön ja liikenteen sopimuksen 2016–2019 hyväksymistä. MAL-aiesopimusmenettelyssä kytketään mm. suuret infrahankkeet ja tiiviin kaupunkirakenteen kaavoittaminen mm. asuntotuotantotavoitteiden avulla.

Raideliikenteeseen tukeutuvan joukkoliikennekaupungin kehittämisen tulee perustua pitkäaikaiseen ja ennakoitavaan liikennöinnin ja talouden suunnitteluun. Suurten raideliikennehankkeiden kannattavuuden kannalta olennaisia ovat matkalipputulot. Kannattavuus heikkenee dramaattisesti, mikäli ruuhka-aikana raideliikenteen matkustajista kilpailevat moottoriteitä liikennöivät suorat bussiyhteydet esim. Helsinki-Vantaan lentoasemalle. Tämä johtaa raideliikenteen kilpailukyvyn heikkenemiseen suhteessa kumipyöräliikenteeseen. Valtio on osallistunut tai osallistumassa suurella taloudellisella panostuksella Kehäradan, Länsimetron ja Raide-Jokerin investointeihin, eikä ole taloudellisesti perusteltua heikentää lakimuutoksella em. hankkeiden kannattavuutta ja käyttöastetta.

PKS-kuntien näkemyksen mukaan matkaketjujen sujuvuus turvataan parhaiten suunnittelemalla liikennejärjestelmä kokonaisuutena siten, että sen runkona toimii raideliikenteen varaan rakennetut runkoyhteydet, niihin tukeutuva liityntäliikenne, pyöräily ja jalankulku, korkeatasoiset terminaali- ja liityntäpysäköintialueet sekä yhtenäinen ja joustava matkalippujärjestelmä, joka rakennetaan palvelemaan matkustajaa MaaS-periaatteen mukaisesti.

Liikennekaari- esitys korostaa sen sijaan hajautetun, nopeasti muuttuvan asiakas- ja yrittäjäkeskeisen liikennepalvelutarjonnan edistämistä ja hylkää kokonaan yhteisen liikennejärjestelmänäkökulman. Tällöin liikenneverkon ja palvelutason pitkäjänteinen suunnittelu yhdessä maankäytön, asumisen ja palvelurakenteen kehittämisen kanssa vaikeutuu merkittävästi, samoin kuin palvelujen saavutettavuus ja esteettömyyden turvaaminen. Palvelujen jatkuvuutta ja ennakoitavuutta ei pidetä oleellisena edes matkustajien kannalta.

EU:n joukkoliikenteen palvelusopimusasetus PSA

Vantaan kaupunki korostaa, että Helsingin seudun liikennejärjestelmän runkona toimii kokonaisvaltaisesti järjestetty joukkoliikennejärjestelmä, ja sillä tulee jatkossakin olla nykyisen kaltainen joukkoliikenteen PSA-suoja. HSL-alueen linja-autoliikenne on järjestetty PSA:n periaatteiden mukaisesti kilpailuttamalla jo pitkään. Tuloksena on ollut yhtenäinen palvelutarjonta ja lippujärjestelmä eri liikennemuotojen joukkoliikenneverkolla, jolla joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus, asiakastyytyväisyys ja kustannustehokkuus ovat korkealla tasolla vastaavan kokoisiin eurooppalaisiin kaupunkiseutuihinkin verrattuna.

Helsingin seudun liikenteen todellista nykytilannetta ei ole huomioitu Liikennekaaren lähtökohdissa, joissa mm. kaupunkiraideliikennettä ei pidetä lainkaan merkityksellisenä. Joukkoliikenteen järjestämisen edellytykset suurilla kaupunkiseuduilla ovat täysin erilaiset muuhun maahan ja haja-asutusalueisiin verrattuna. Siten yksi säädöspohja ja järjestämismalli eivät sovellu kaikkialle.

Nykyisen joukkoliikennelain ja erityisesti sen 22 §:ssä määritellyn PSA-liikenteen suojaamismenettelyn poistaminen heikentää oleellisesti viranomaisten edellytyksiä järjestää julkinen liikenne laadukkaana, kilpailukykyisenä ja kustannustehokkaana kokonaisuutena. Esitys mahdollistaa kaikille henkilöliikenneluvan haltijoille markkinaehtoisen linja-autoliikenteen aloittamisen, muuttamisen ja lopettamisen täysin vapaasti ilman mitään lupa- tai edes ennakkoilmoitusmenettelyä. Viranomaisen järjestämän liikenteen ainoa suoja on jälkikäteen tapahtuva puuttuminen PSA:n mukaisella sopimuksella muodostetun yksinoikeuden rikkomiseen. Yksinoikeuden mahdollinen tulkinnanvaraisuus lisää kilpailutuksen riskejä ja aiheuttanee hankalia oikeusprosesseja.

Esitys heikentää kaupunkien järjestämän ja rahoittaman julkisen liikenteen taloudellisia edellytyksiä, koska lipputuloja menetetään markkinaehtoiselle liikenteelle ja täydentävä ostoliikenne tulee kalliiksi. Markkinaehtoisen liikenteen tarjonta tulee keskittymään kannattavimmille reiteille ja suuren kysynnän ajankohtiin. Joukkoliikenteen palvelutason turvaaminen kaupunkitasolla vaatii sen lisäksi täydentävää viranomaisen järjestämää liikennettä, joka jo lähtökohtaisesti on kannattamatonta. Viranomaisten kilpailuttamien bussiliikenteen ostosopimusten hintataso nousee, koska markkinaehtoisen linjastojen aiheuttaman taloudellisen ja toiminnallisen riskin hallinta edellyttävät epätarkoituksenmukaisen pieniä kilpailutuskokonaisuuksia sekä lyhyempiä sopimuksia.

Lippujärjestelmä
Pääkaupunkiseudulla on käytössä yhtenäinen lippu- ja tariffijärjestelmä (LIJ), jonka uudistamistyö on lähes valmis. Järjestelmä tuottaa myös ajoneuvojen seurantaan, joukkoliikenteen liikennevaloetuuksien tarjontaan sekä liikennejärjestelmän matkustajamäärätietoa ja matkustajainformaatiota. Liikennekaaressa esitetyt velvoitteet lippujärjestelmien yhteensopivuudelle aiheuttavat lisäkustannuksia kunnille LIJ-järjestelmän muutostöiden vuoksi.

Mikäli markkinaehtoisten joukkoliikenneoperaattoreiden matkaliput eivät ole yhteensopivia HSL-alueen lippujärjestelmän kanssa, matkaketjun vaihtomahdollisuudet vähenevät ja matkustaja tarvitsee useampia lippuja. Myös joukkoliikenneinformaation saatavuus ja laatu heikkenevät. Liikennekaaren maininta lippujärjestelmän yhteensopivuuden minimivaatimuksista ei suoraan varmista, että kaikki toimijat olisivat mukana samassa lippujärjestelmässä.

Liikenteen haittojen hillintä

Esitys käytännössä sivuuttaa liikenteen ulkoisvaikutukset ja poistaa kaupungeilta keskeisen keinon säännellä mm. tilankäyttöä kaupunkiympäristössä, terveydelle haitallisia lähipäästöjä, melua, CO2-päästöjä, energiatehokkuutta ja liikkumisen esteettömyyttä. Perusteluissa oletetaan, että yritykset hankkisivat uutta hiljaista ja vähäpäästöistä kalustoa oma-aloitteisesti. Keskeinen peruste ulkoishaittojen sivuuttamiselle on väite, että markkinaehtoinen liikenne sekä uudet joustavat jakamistalouteen ja digitaalisiin ratkaisuihin perustuvat palvelut vähentävät merkittävästi yksityisautoilua eivätkä vähennä joukkoliikenteen käyttöä. Tälle väitteelle ei ole tutkittuja perusteita. Se saattaa olla virheellinen oletus sellaisilla kaupunkiseuduilla, joissa joukkoliikenteellä on jo lähtötilanteessa korkea kulkumuoto-osuus, kuten Helsingin kantakaupunkiin suuntautuvassa ja sen sisäisessä ruuhkaliikenteessä. Tällaisessa lähtötilanteessa kulkumuoto-osuuksien muutokset voivat helposti kääntyä joukkoliikenteen ja erityisesti raideliikenteen tappioksi.

Taksiliikenne

Liikennekaari-esityksen mukaan taksiliikenteen yrittäjyyttä helpotettaisiin vaatimuksia keventämällä. Taksiliikenneluvasta tulisi ehdotuksen mukaan yrityskohtainen ja kuljettajalle asetettuja vaatimuksia kevennettäisiin. Taksiyrittäjälle tulisi muutosten myötä lisää vapautta toimia kysynnän mukaisesti, lupakiintiöistä luovuttaisiin ja asemapaikkavelvoite purettaisiin. Taksimatkan enimmäishintaa ei enää määriteltäisi, mutta tieto hinnasta tai hinnan määräytymisen perusteet olisi ilmoitettava ennen matkan alkamista selkeästi ja ymmärrettävästi. Pienimuotoiselle henkilö- ja tavarakuljetukselle ei tarvittaisi enää toimilupaa, mikäli vuosittainen liikevaihto on alle 10 000 euroa, joka olisi ansioverotettavaa tuloa.

Takseja nykyisin velvoittavat säädökset, kuten ajovelvollisuus ja vahvistetut ajovuorojärjestykset ovat taanneet kuluttajien ja kunnan asiakkailleen järjestämien tai maksamien kuljetusten toteutumisen vuorokauden eri aikoina ympärivuotisesti ja ennakoitavilla kustannuksilla. Tällä on pystytty varmistamaan myös kunnan vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain kuljetuspalvelujen järjestäminen ennalta määritellyllä laatu- ja kustannustasolla. Hallituksen esityksessä mainitaan, että kunnat voivat myös edelleen halutessaan järjestää omassa kunnassaan päivystysvelvoitteen hankkimalla sen erikseen palveluntarjoajalta. Vammaispalvelulain (380/1987) perusteella on kunnan ilman edellä mainittua harkinnanvaraisuutta järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen. Taksilupaan liittyvien velvollisuuksien poistaminen heikentää vanhusten, vammaisten ja pyörätuoliasiakkaiden käyttämien kuljetuspalvelujen saatavuutta. Se kasvattaa osaltaan kunnan kustannusriskiä, sillä kuljetusten hinnat olisivat jatkossa täysin markkinavoimien hallinnassa. Erityisesti yöajan, viikonlopun ja juhlapyhien aikana kuljetusten hinnat muodostuvat alussa kohtuuttoman suuriksi, ennen kuin palvelumarkkinat kehittyvät. Erityisryhmien kuljetuskustannukset v. 2015 tilinpäätöksessä olivat n. 10,5 milj.€, josta vaikeavammaisten kuljetuspalvelut muodostivat pääosan. Kaupunki tunnistaa mahdollisena riskinä myös tarjouskartellin muodostumisen

Jatkossa kunnat ja tulevat Sote-alueet kilpailuttavat kuljetuspalvelunsa, koska ne eivät voi ilman kohtuutonta kuluriskiä tyytyä vain vammaispalveluasetuksen mukaisesti korvaamaan asiakkaidensa kohtuullisia kuljetuskustannuksia tietämättä hintoja ja niiden perusteita. Asiakkaan liikkumistarpeet ja -kustannukset on myös

entistä tarkemmin otettava huomioon, mikä edellyttänee matkojen järjestämistä enenevässä määrin yhdistely- tai ryhmäkuljetuksin ja palvelulinjoilla.

Säädösuudistuksen tarkoituksena on keventää valtiohallinnon ja sen aluetason julkista ohjausta. Valtion ohjauksen väheneminen yhdessä taksiliikenteen normipurun kanssa tulee vääjäämättä lisäämään kuntien ja tulevien Sote-alueiden sopimusperusteista ohjaus- ja valvontavastuita. Lisäksi tulee turvata erityisryhmien kuljetustarpeet myös niissä tilanteissa, joissa markkinaehtoista toimintaa ei ole tai se keskeytyisi esim. toimijan konkurssin vuoksi. Tämän vuoksi säädöksillä tulee taata laajoin valtuuksin valtion ja/tai aluetason oikeus pikaiseen puuttumiseen häiriötilanteissa.

Ajoneuvojen tilausvälityspalvelujen toiminta vaikuttaa olennaisesti erityisryhmien taksien ja esteettömien kuljetuspalvelujen saatavuuteen. Kunnille ja Sote-alueille ei ole tarkoituksenmukaista perustaa omia tilauskeskuksiaan. Em. perusteella tilauskeskusten välitystoiminta tulee lainsäädännölle avata siten, että ne ovat velvollisia ottamaan tasavertaisesti välitettäväksi kaikkien lainsäädökset täyttävien kuljetusyrittäjien ajoja sekä velvoittaa ne tarjoamaan myös matkojen yhdistelypalvelua. Välityskeskuksille muodostuu toiminnastaan matkoihin liittyvää tilastotietoa, joka tulisi avata avoimeksi. Matkojen yhdistelyllä ja muutoinkin autojen käyttöastetta parantamalla henkilö- ja tavarakuljetuksia yhdistellen ehkä saavutetaan todellisia säästöjä aikaan.

Nyt lausunnolla oleva Liikennekaaren 1. vaihe on tarkoitus saada voimaan 1.1.2017 alkaen. Hintojen vapauttaminen esitetyssä aikataulussa edellyttäisi, että kunnat kilpailuttaisivat hankintalain mukaisesti tilausvälityskeskus-, matkojen yhdistely- ja kuljetuspalvelujen tuottajat viimeistään syksyn 2016 aikana, koska muuten kunnille aiheutuu v. 2017 vaikeita sopimustilanteita ja kohtuuttomia kuljetuskustannuksia. Esitetty aikataulu on siten täysin epärealistinen sekä kunnille että kuljetuspalveluiden toimittajille. Em. perusteella ainakin hintojen vapauttamisen osalta tarvitaan vähintään vuoden siirtymäkausi.

Sosiaali- ja terveydentoimen erillinen lausunto on liitteenä.

Sivistystoimi järjestää taksikuljetuksena koulu- ja varhaiskasvatuksen hoidon kuljetuksia. Koulukuljetus voidaan järjestää taksikuljetuksena, jos oppilas ei terveydentilaansa liittyvästä syystä voi kulkea koulumatkaansa kävellen tai käyttää julkista liikennettä tai koulumatka on vaarallinen ja julkisen liikenteen käyttäminen ei ole mahdollista. Varhaiskasvatukseen osallistuvalle erityistä tukea tarvitsevalle lapselle voidaan järjestää taksikuljetus, kun huoltajalla on tosiasiallinen este kuljettaa lastaan päivähoitoon. Koulukuljetuksen taksilla kuljetettavista oppilaista pääosa on vammaisopetuksen oppilaita, joilla on erityisen tuen tarve. Samoin varhaiskasvatuksen kuljetettavat ovat erityisen tuen tarpeessa olevia lapsia.

Koulu- ja varhaiskasvatuksen taksikuljetukset on jo kilpailutettu. Kuljettajilla on mm. oltava hyvät valmiudet työhön ja riittävä kokemus vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden kuljettamisesta sekä valmiudet asiakaspalveluun. Kuljettajien tulee täyttää mm. suomen kielen kielitaitovaatimus ja heillä tulee olla lasten kanssa työskenteleviltä henkilöiltä edellytettävä rikosrekisteriote. Kuljetuskaluston tulee täyttää asiakkaiden tarpeet mm. esteettömyyden osalta. Nykyinen taksiliikenteen harjoittamiseen oikeuttava lakisääteinen liikennelupa on osaltaan helpottanut em. palvelutason seurantaa ja

viranomaisvalvontaa, mutta lakiesitys ei vaikuta jo kilpailutettujen kuljetuspalveluiden sisältöön tai laajuuteen.

Hallituksen esityksessä on todettu, että julkisin varoin toteutetut vammaiskuljetukset ja koululaiskuljetukset voitaisiin hoitaa tehokkaammin, jos ne olisivat integroitu paremmin joukkoliikenteeseen. Kaupungin näkemyksen mukaan tämä ei välttämättä toteudu esityksessä toivotulla tavalla, koska kuljetukset ovat koululaisille tai vammaispalvelujen käyttäjille tilattuja ja useassa tapauksessa asiakkaat on vietävä esimerkiksi suoraan kouluun. Tämä kuljetuksen hoitaminen on kuljettajan vastuulla, joten useiden kuljetusvälineiden käyttäminen yhden matkan aikana ei ole mahdollista. Esimerkiksi kuljetettavana oleva autistiselle lapselle on olennaisen tärkeää, että kuljetusta hoitaa päivittäin sama kuljettaja, eikä olisi mitenkään mahdollista yhdistellä tällaisia kuljetuksia toisiin kuljetusmuotoihin.

Hallituksen esityksen 3. osan 2. luvun 3 §:n perusteluissa on esitetty, että julkisia varoja ei jatkossa saisi enää ohjata sellaisten palveluiden hankintoihin, jotka eivät ole yhteentoimivia ja kytkettävissä osaksi matkaketjua. Tarjousasiakirjoissa olisi lisäksi edellytettävä internet-pohjaiseen taustajärjestelmään perustuvia lippu- ja maksujärjestelmiä. Mikäli tällainen vaatimus kirjattaisiin lakiin, aiheutuisi siitä lisäkustannuksia kuljetuspalveluiden toimittajille sekä se estäisi pienten toimijoiden mahdollisuutta osallistua Vantaan kaupungin hankintakeskuksen kuljetuspalveluiden kilpailutuksiin. Kuten aiemmassa on esitetty Vantaan kaupunki maksaa kuljetuksista aiheutuneet kustannukset kokonaisuudessaan, jolloin lippu- ja maksujärjestelmän käyttämisestä ei ole mitään hyötyä näissä kuljetuksissa. Suurimmassa osassa näitä kuljetuksia ei ole myöskään mahdollista yhdistellä eri kuljetuksia, joten järjestelmästä ei olisi myös tältä kannalta mitään hyötyä.

Hankintakeskuksen erillinen lausuma on liitteenä.

Johtopäätökset
Vantaan kaupunki esittää, että Liikennekaareen liittyvä valmistelu palautetaan alaa monipuolisesti edustavista asiantuntijoista koostuvaan valmisteluun.

Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen lausunto: Kunnan lakisääteiset henkilökuljetukset/ Liikennekaari (1 vaihe)

Hallituksen esitys liikennekaareksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (jäljempänä liikennekaari).

Liikennekaaren uudistusten taustalla on hallituksen reformi, jonka tarkoituksena on kuntien kustannusten karsinta tehtäviä ja velvoitteita vähentämällä.

Liikennekaaren tavoitteena on uudistaa henkilö-, posti- ja tavarakuljetuksia koskevaa lainsäädäntöä ja mahdollistaa henkilöliikennehankintojen toteuttaminen suurempina kokonaisuuksina.

Liikennekaaren I vaiheessa puretaan kilpailua rajoittavaa lainsäädäntöä ja kevennetään julkista ohjausta niin, että lähtökohtana on markkinaehtoisuus. Lisäksi uudistusten tavoitteena on mahdollistaa henkilö- ja tavarakuljetusten yhdistäminen ja ketjuttaminen. Säästövaikutuksia on arvioitu uudistusten tuottavan kunnille n. 40 milj. euroa.

Henkilö- posti- ja tavarakuljetuksia koskevaa lainsäädäntöä on tarkoitus uudistaa niin, että liikennemarkkinoita koskeva lainsäädäntö yhdistetään yhdeksi laiksi. Lakia kutsutaan Liikennekaareksi. Tavoitteena on nykyistä asiakaslähtöisempi toimintamalli, jossa asiakkaalla on käytössään tarpeen mukaiset kuljetuspalvelut edullisesti. Tarkoituksena on arvioida uudelleen palveluiden tuottamista koskevaa sääntelyä sekä lisätä palvelujen markkinaehtoisuutta. Digitalisaatiota lisäämällä ja kehittämällä parannetaan palvelujen yhteentoimivuutta ja saavutettavuutta. Tavoitteena on parantaa nykyisin tuotettujen palvelujen laatua sekä luoda uusia palvelumarkkinoita. Samalla edistetään palvelujen saatavuutta myös harvaanasutuilla alueilla.

Taksiliikenteen yrittäjyyttä helpotettaisiin vaatimuksia keventämällä. Taksiliikennelupa tarvittaisiin yhä, mutta siitä tulisi ehdotuksen mukaan yrityskohtainen. Ajoneuvokohtaisesta luvasta ja kuljettajakohtaisesta luvasta luovuttaisiin. Taksinkuljettajalle asetettuja vaatimuksia kevennettäisiin, mutta matkustajaturvallisuudesta ja matkustajan suojasta ei tingittäisi.

Taksiyrittäjälle tulisi muutosten myötä lisää vapautta kehittää omaa toimintaansa kysynnän mukaan. Lupakiintiöistä luovuttaisiin ja asemapaikkavelvoite purettaisiin. Taksi voisi tulevaisuudessa näin esimerkiksi ottaa paluukyytiläisiä. Tämä joustavoittaisi ja tehostaisi järjestelmää ja helpottaisi toimintaa erityisesti haja-asutusalueilla.

Taksimatkan enimmäishintaa ei enää määriteltäisi. Tieto hinnasta tai hinnan määräytymisen perusteet olisi ilmoitettava ennen matkan alkamista selkeästi ja ymmärrettävästi. Palveluntarjoaja voisi kuitenkin päättää hinnoittelumallin.

. Pienimuotoiselle henkilö- ja tavarakuljetukselle ei tarvittaisi enää toimilupaa. Tämän muutoksen myötä erilaiset kuljetuskokeilut ja uudet liiketoimintamallit tulisivat mahdollisiksi. Pienimuotoisen toiminnan rajana olisi maksimissaan 10 000 euron vuosittainen liikevaihto. Tulo olisi ansioverotuksen alaista.

Julkisesti tuetut alueelliset henkilökuljetukset jakaantuvat kahteen ryhmään, valtion tai kuntien tukemaan kaikille avoimeen joukkoliikenteeseen sekä nk. erityisryhmille korvattaviin kuljetuksiin. Tässä lausunnossa on tarkoitus keskittyä alla mainittujen kunnan sosiaalihuoltona järjestämiin tai korvaamiin kuljetuksiin.

Lausunnossa tarkastellaan edellä mainittujen kuljetusten järjestämiseen ja tuottamiseen liittyviä näkökohtia Liikennekaaren tavoitteiden ja keskeisten ehdotusten pohjalta.

Sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) säädetään liikkumista tukevista palveluista (23 §). Liikkumisen tukea voidaan sosiaalihuoltolain nojalla järjestää (1) julkisten liikennevälineiden käytön ohjauksella ja ohjatulla harjoittelulla, (2) saattajapalveluna, (3) ryhmäkuljetuksina, (4) korvaamalla taksilla, invataksilla tai

muulla vastaavalla ajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset tai (5) muulla soveltuvalla tavalla tai edellä mainittujen eri toteuttamistapojen yhdistelmillä.

Vammaispalvelulain (380/1987) perusteella kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen.

Kunta voi järjestää kuljetukset sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun laissa (733/92) tarkoitetulla tavalla tai korvaamalla vammaiselle henkilölle taksilla, invataksilla tai vastaavalla ajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset (vammaispalveluasetus 759/1987).

Kehitysvammalain (519/1977) perusteella järjestetään kehitysvammaisille henkilöille laissa tarkoitetun erityishuollon saamiseksi välttämättömät kuljetukset.

Perusopetuslain 32 §:ssä säädetään erikseen kunnan velvollisuudesta järjestää oppivelvollisuusikäisille

oppilaille maksuton koulukuljetus.

Markkinoiden toimintaedellytysten parantaminen

Nyt voimassa olevien säädösten mukaan henkilöliikennettä voi harjoittaa vain taksiliikenneluvalla tai joukkoliikenneluvalla. Joukkoliikennelupa sen ajoneuvoluokkiin liittyvine rajoituksineen ei ole mahdollistanut todellisen kilpailun syntymistä henkilökuljetusta tuottavien toimijoiden markkinoilla. Taksiluvalla ja joukkoliikenneluvalla toimivat ovat ns. pakotettu erillismarkkinoilleen ja siten ne ovat myös keskittyneet toimimaan vain omilla markkinoillaan. Lisäksi taksien määrä on ollut säädeltyä ja niiden toiminta on sidoksissa oman alansa rajoittaviin säädöksiin. Toisaalta takseja velvoittavat säädökset, kuten ajovelvollisuus ja vahvistetut ajovuorojärjestykset ovat taanneet kuluttajien ja kunnan asiakkailleen järjestämien tai maksamien kuljetusten toteutumisen vuorokauden eri aikoina ympärivuotisesti.

Edellä mainituista seikoista johtuen uudet markkinatoimijat eivät ole voineet luoda uusia luovia ratkaisuja kuntien henkilökuljetusten tarpeisiin. Kapeat markkinat ja toimintaa rajoittava säädöspohja on käytännössä ehkäissyt uusien toimintatapojen syntymistä, eikä ole mahdollistanut kokonaisvaltaisempien kuljetusratkaisujen kehittämistä ja toteuttamista.

Säädösuudistuksella on tavoitteena, että jatkossa joukkoliikennelupa muuttuu henkilöliikenneluvaksi, jolla on myös mahdollisuus harjoittaa taksiliikennettä samoilla markkinoilla, joilla kuljetus toimii taksiluvan perusteella.

Kannatettavaa on se, että säädösuudistuksilla on tarkoitus avata uusille toimijoille henkilöliikenteen tuottamisen markkinoita. Katsotaan, että nykyisten kilpailun estävien säädösten purkaminen luo markkinoilla kilpailua, jossa hinta ja kuljetusten laatutekijät ovat avainasemassa kuluttajien ja

kuljetuspalveluja asiakkailleen hankkivien julkisyhteisöjen valitessa markkinoilta parhaat ja kustannustehokkaimmat toimijat.

Säädösuudistuksen tarkoituksena on lisäksi, että kevennetään julkista ohjausta niin että lähtökohtana on markkinaehtoisuus. Tämä valtiohallinnon ja sen aluetason ohjauksen väheneminen yhdessä taksiliikennettä harjoittavien velvoitteiden normipurkua, tulee vääjäämättä lisäämään kuntien ja tulevien Sote-alueiden sopimusperusteista ohjaus- ja valvontavastuuta kuljetuspalveluyrityksiin ja matkojen tilausvälityskeskuksiin nähden. Lisäksi kuntien ja Sote-alueiden tulee turvata erityisryhmien kuljetustarpeet myös niissä tilanteissa, joissa markkinaehtoista toimintaa ei sattuisi syystä tai toisesta syntymään. Tästä johtuen tulee säädöksillä laajoin valtuuksin taata valtion ja/ tai aluetason oikeus pikaiseen puuttumiseen näiden mahdollisten kriisitilanteiden hoitamiseksi.

Palveluiden laadun ja saatavuuden varmistaminen

Palveluiden laatutekijöiden normi perusta ja normien valvonta tulee väljentymään nykytasosta, vaikka Liikennekaari ehdotuksessaan toteaakin, että taksipalvelun laatua koskevat keskeiset vaatimukset säilytettäisiin. Tosiasiallisesti lupaviranomaisen valvonta tulee vähentymään ja palvelun käyttäjien ja julkishallinnon tilaajien sopimusperusteinen valvontavastuu liikenneluvan haltijaan nähden korostuu jatkossa huomattavasti. Omalta osaltaan liikenneluvan haltija vastaa toiminnassaan käyttämien kuljettajien asianmukaisesta toiminnasta. Toisaalta positiivisena seikkana voidaan todeta, että julkishallinto palvelunhankkijana voi mahdollisesti saada vapauksia määritellä hankkimaansa palvelua laajemmin ja vapaammin. Tämä voisi taata sen, että hankittava palvelu sopii paremmin tilaajan ajankohtaisiin tarpeisiin.

Markkinaehtoisen palvelun saatavuuden takaaminen asettaa kunnat vastuuseen erityisryhmien palvelujen tarpeeseen vastaamisesta. Hinnoittelun vapauttamista koskevien säädösten voimaan tulo tarkoittaa käytännössä sitä, että kuljetuspalvelujen järjestämisvelvolliset ja korvausvelvolliset tahot kuten kuntien ja tulevien Sote-alueiden on pakko kilpailuttaa kuljetuspalvelut saadakseen hinnat ja niiden perusteet julkisiksi, yhteismitallisiksi ja vertailukelpoisiksi. Julkishallinto tilaajana ei voi enää ilman kohtuutonta kuluriskiä tyytyä vain vammaispalveluasetuksen mukaisesti korvaamaan asiakkaidensa kohtuullisia kuljetuskustannuksia tietämättä hintoja ja niiden perusteita ja siten pystymättä määrittämään kohtuullisen korvauksen tasoa .

Markkinaehtoinen hinnoittelu asettaa myös julkishallinnon maksajatahona tilanteeseen, jossa sen on entistä tarkemmin huomioitava asiakkaan liikkumistarpeet ja niistä aiheutuvien kustannusten kohtuullisuus. Mikäli todellista kilpailua kuljetusmarkkinoilla ei synny, mikä on todennäköistä uudistuksen alkuvuosina, julkishallinnon kustannukset voivat kasvaa kohtuuttomasti nykytasosta. Tämä asettaa julkishallinnon maksajan roolissa harkitsemaan asiakkaiden matkustusoikeuksien tarkastamista ja mahdollisesti niiden rajaamista nykytasosta. Mahdollisesti yhden asiakkaan yksin matkustamiset korvautuvat entistä enemmän yhdistely kuljetuksin, ryhmäkuljetuksin ja palvelulinjoin.

Kuljetuspalvelujen saatavuuteen erityisryhmien osalta vaikuttaa olennaisesti myös taksien ja esteettömien ajoneuvojen tilausvälityspalvelujen toiminta. Esimerkiksi pääkaupunkiseudulla ei ole varteen otettavia ja lain säädökset täyttäviä välityskeskuksia tällä hetkellä kuin 1-2. Ne välittävät kuitenkin ajoja pääosin vain omille tausta- ja omistajayhteisöilleen omiin sopimuksiinsa perustuen omilla alueillaan. Kuluttaja- ja kilpailuvirasto ei ole juurikaan pystynyt näitä suljettuja markkinoita avaamaan todellisella kilpailulle.

Tästä johtuen tilauskeskusten välitystoiminta tulee lainsäädännölle avata siten, että ne ovat velvollisia ottamaan välitettäväksi kaikkien lainsäädökset täyttävien kuljetusyrittäjien ajoja tasavertaisesti. Tähän ne olisi mahdollisesti velvoitettava jopa lain suomin sanktioin.

Mahdollisesti tilausvälityskeskukset tulisi myös velvoittaa julkishallinnon/tilaajan esityksestä tarjoamaan myös matkojen yhdistelypalvelua tilausvälityksen ohessa, jotta julkishallinnon kustannukset erityisryhmien matkoista saataisiin kohtuullisella tasolle ja nyt tavoitellut yhteiskunnan säästöt olisi todellisuudessa mahdollista saavuttaa. Välityskeskuksille muodostuu toiminnastaan matkoihin liittyvää tilastotietoa. Nämä tiedot tulisi viranomaisten tarvitessa avata julkisiksi, jotta toimintaa ja palvelua on mahdollista ohjata, valvoa ja kehittää jatkossa avoimemmin. Matkojen yhdistelyllä ja muutoinkin autojen käyttöastetta parantamalla henkilö- ja tavarakuljetuksia yhdistellen on ehkä mahdollista saada todellisia säästöjä aikaan.

Taksiliikenteen hinnoittelu

Uudistuksen myötä on tarkoitus poistaa valtion asetuksella määrittelemät kuljetuksia koskevat maksimi taksahinnat ja niiden perusteet. Nämä ovat olleet voimassa koko maan tasoisina ja taanneet sen, että kohtuutonta ylihinnoittelua ei ole voinut esiintyä. Taksahinnat on hallituksen esityksen mukaan alun perin määritetty niin sanotusti kohtuullisen voiton periaatteella. Taksahinnat ovat muodostuneet käytännössä vähimmäishinnoiksi kuljetusalan keskittymisestä ja kilpailun puutteesta johtuen. Alle taksahintojen ei ole juurikaan henkilökuljetuksia tarjottu.

Hinnat olisivat siten jatkossa niin sanotusti vapaiden kuljetus markkinoiden käsissä kysynnän ja tarjonnan logiikan kautta. Hallituksen esityksessä Liikennekaareksi todetaan, että nykyäänkin taksahintojen ollessa voimassa, ei ole kuljetuskustannuksia valtakunnan tasolla mahdollista täsmällisesti määritellä niiden ”yhteismitattomuuden” vuoksi. Nämä ongelmat tulevat kasvamaan uusiin mittakaavoihin, kun hinnat ja niiden perusteet vapautuvat. Jatkossa jokaisen henkilökuljetuksia suorittava yritys voi hinnoitella palvelunsa vapaasti. Kustannusten vertailukelpoisuus tulee entisestään vaikeutumaan.

Hallituksen esityksessä uskotaan, että vapaa kilpailu tulee alentamaan hintoja aikakin suurissa taajamissa. Markkinat tulevat hinnoittelemaan palvelunsa ”kustannusvastaavasti”. Kuitenkin suuri todennäköisyys on, että taksien ajovelvollisuuden poistuessa, yöaikaisten, viikonlopun ja juhlapyhien aikaisten ajojen hinnat muodostuvat markkinoilla ainakin alussa kilpailun toimimattomuuden johdosta kohtuuttoman suuriksi. Tämä saattaa asettaa julkishallinnon harkitsemaan asiakkaiden kuljetusoikeuksien rajauksia lain säädännön puitteissa.

Taksien ajovelvollisuuden poistuessa hallituksen esityksessä nähdään, että kunnat voivat myös edelleen halutessaan järjestää omassa kunnassaan päivystysvelvoitteen hankkimalla sen erikseen palveluntarjoajalta, jos kunnassa ei ole riittävästi muutoin taksipalveluja tarjolla ja niiden tarjoamista pidetään välttämättömänä.

Vammaispalvelulain (380/1987) perusteella on kunnan ilman edellä mainittua harkinnanvaraisuutta järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen. Tästä näkökohdasta lähtien julkishallinto on markkinoihin nähden varma kuljetuksia tarvitseva ja kysyntää luova taho. Kuitenkaan jatkossa kuljetuspalvelujen tuottajat eivät ole mitenkään velvollisia tähän kysyntään vastaamaan lakiperusteisesti. Kuljetuspalvelujen tuottajat voivat siten hinnoitella palvelunsa aivan vapaasti ilman kysynnän vähentymisen riskiä.

Lisäksi mahdollisten tarjouskartellien ennaltaehkäisyä, joka on jo nykyään ollut lähes mahdotonta toteuttaa kilpailu- ja kuluttajaviranomaisten toimesta, on jatkossa mahdollisesti vieläkin vaikeampi toteuttaa.

Edellä mainitusta johtuen on varsin varteenotettavana vaarana se, että vanhusten, vammaisten ja pyörätuoliasiakkaiden käyttämien kuljetuspalvelujen saatavuus heikkenee, kun taksiyrittäjillä ei olisi enää taksilupaan liittyviä velvollisuuksia tarjota palveluita. Nyt voimassa oleva säännelty järjestelmä on varmistanut koko maan kattavan palveluverkon, joka on toiminut kaikkina vuorokauden aikoina ja kaikkina vuoden päivinä, kohtuullisilla hinnoilla. Tällä on pystytty varmistamaan myös kunnan vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain kuljetuspalvelujen järjestäminen ennalta määritellyllä kustannustasolla.

Liikennekaaren 1 vaiheen voimaantulo

Liikennekaaren 1: vaihe on tarkoitus saada voimaan 1.1.2017 alkaen. Ottaen huomioon, että taksi ja henkilökuljetusten markkinoita on yritetty vapauttaa jo yli 20 vuotta, liikennekaaren voimaansaattamisen prosessi valmisteluineen on avoimuuden osalta jäänyt julkisuudessa hyvin vähäiseksi ja tarkoitettu aikataulu siten muodostuu varsin kohtuuttomaksi. Varsinkin hintojen vapauttaminen luo suuria haasteita kunnille järjestää hankintalain vaatimat onnistuneet kilpailutukset tilausvälityskeskus-, matkojen yhdistely- ja kuljetuspalvelujen tuottajien valinnasta hankintayksiköiden ennalta määrittämien vaatimusten pohjalta. Mikäli hinnat vapautuvat jo 1.1.2017 on kunnilla, jotka eivät ole ehtineet edellä mainittuja palveluja ja niiden hintoja loppu vuoden aikana onnistuneesti kilpailuttaa, varsin ongelmallisia ja kohtuuttomia kustannuseriä kuljetuksista vastattavanaan. Tästä syystä on ainakin hintojen vapauttamisen osalta harkittava vähintään puolen vuoden siirtymäkautta.

Vantaan kaupungin hankintakeskuksen lausuma

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntöön koskien hallituksen esitystä Liikennekaareksi (1 vaihe)

Seuraavassa esitetään hankintakeskuksen näkemyksiä hallituksen esitykseen Liikennekaareksi. Tässä lausumassa on lähinnä otettu kantaa asioihin, jotka liittyvät Vantaan kaupungin hankintakeskuksen kilpailuttamiin kuljetuksiin. Vantaan sosiaali- ja terveystoimi on lausunut omalta osaltaan sosiaalihuoltolain sekä vammaispalvelulain mukaisista kuljetuksista, joten viittaamme heidän lausumaan näiltä osin. Tämä lausuman asiat on tarkoitettu yhdistettäväksi Sosterin lausumaan.

Liikennekaaren I vaiheessa puretaan kilpailua rajoittavaa lainsäädäntöä ja kevennetään julkista ohjausta niin, että lähtökohtana on markkinaehtoisuus. Lisäksi uudistusten tavoitteena on mahdollistaa henkilö- ja tavarakuljetusten yhdistäminen ja ketjuttaminen.

Yleisenä toteamuksena hankintakeskus pitää hyvänä, että kilpailua rajoittavaa lainsäädäntöä puretaan. Samoin mahdollisuus yhdistellä henkilö- ja tavarakuljetuksia nähdään hyvänä uudistuksena.

Hankintakeskus pitää myös hyvänä ehdotettuja muutoksia, jotka koskevat taksijärjestelmiä. Taksijärjestelmään on esitetty muutoksia, jossa taksien kiintiö-, asemapaikka- ja enimmäishintasääntelystä luovuttaisiin. Tämä ei vaikuta hankintakeskuksen sopimiin henkilö- tai tavarakuljetuksiin, joissa aikataulut on sovittu kunkin kuljetettavan kanssa, ja tavarakuljetuksissa on taas sovittu toimitusehdoista ja - ajoista, joita toimittajan tulee noudattaa. Taksiliikenteen hinnoittelun vapautuminen ei myöskään vaikuta jo sovittuihin hintoihin. Kilpailutuksissa on sovittu kiinteät hinnat, joita toimittajan tulee noudattaa.

Hankintakeskuksen näkemyksen mukaan digitalisaatio ja sen mukanaan tuomat mahdollisuudet parantavat yleisesti liikennepalveluiden saatavuutta ja alentavat mahdollisesti kustannuksia. Esityksen mukaisista digitalisaatioista ei nähdä olevan suurta suoranaista hyötyä hankintakeskuksen kilpailuttamiin kuljetuksiin, koska kaikki kuljetukset ovat tällä hetkellä ennalta sovittuja.

Vantaan kaupungin hankintakeskus kilpailuttaa koululais- ja vammaiskuljetukset. Näitä kuljetuksia voivat hoitaa joko taksit taksiluvilla tai linja-autot joukkoliikenneluvilla.

Koululaiskuljetuksissa kyse on kuljetuksista, jotka kunta järjestää perusopetuslain 32 §:ssä mukaisesti. Kuljetukset ovat säännöllisiä ja kuljetusten toimittajat on kilpailutettu. Toimittajat järjestelevät itse ajoreitit ja ajoittavat kuljetukset itse. Vantaan kaupunki on määritellyt ajan, jonka kuljetus voi enintään kestää. Useimmissa tapauksissa toimittajilla on käytössään sähköinen järjestelmä kuljetusten järjestelemiseksi ja sähköinen toiminnanohjausjärjestelmä. Myös vanhusten toimintakeskus- ja kylvetyskuljetukset hoidetaan vastaavalla tavalla.

Lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuuden parantamisella ei nähdä olevan suurta vaikutusta hankintakeskuksen kilpailuttamissa hankinnoissa, koska kuljetuspalveluiden toimittajat laskuttavat suoraan Vantaan kaupunkia.

Ei ammattimaisella kuljetustoiminnalla ei ole suurta vaikutusta Vantaan kaupungin toiminnassa, koska kuljetusmäärät ovat suuria. Välillisesti ei ammattimaisen toiminnan vapauttaminen saattaa lisätä kilpailua ja alentaa hintoja.

Linja-auto- ja kuorma-autoliikenteen lupavaatimusten keventäminen vaikuttaa perustellulta. Vantaan hankintakeskuksen kannalta linja-auto- ja kuorma-autoliikenteen kuljetusten vapauttamisen vaikutukset tulevat olemaan pienet.

Ehdotuksen mukaan myös tavaraliikenteen lupaehtoja kevennetään. Pakettiautojen luvanvaraisuudesta luopuminen alle 3,5 tonnin ajoneuvoilta vaikuttaa hyvältä uudistukselta. Tämän oletetaan lisäävän tarjontaa ja alentavan hintaa pienissä kuljetuksissa, joiden uskotaan lisääntyvän tulevaisuudessa huomattavasti. Toisaalta pienten toimijoiden lisääntyessä autojen pakokaasupäästöt lisääntyvät, joka ei ole suotava kehitys.

Joukkoliikenneluvan muuttaminen henkilöliikenneluvaksi katsotaan hyväksi esitykseksi. Henkilöliikennelupa oikeuttaisi jatkossa sekä nykymuotoisen joukkoliikenteen että taksiliikenteen harjoittamiseen. Tämä tulee tehostamaan kuljetuksien taloudellisuutta sekä ajoneuvojen käyttöä.

Esityksen mukaan taksipalveluiden tuottamisen vapauttaminen voisi tehdä taksiliikenteestä entistä integroidumman osan yleistä henkilöliikennejärjestelmää. Hankintakeskuksen kilpailuttamissa hankinnoissa ei taksiliikenteen integraatiosta henkilöliikennejärjestelmään olisi suurta hyötyä, koska kuljetukset ovat koululaisille tai vammaispalvelujen käyttäjille tilattuja, eikä niitä voida yhdistää muiden asiakkaiden kuljettamisiin.

Hallituksen esityksessä on todettu, että julkisin varoin toteutetut vammaiskuljetukset ja koululaiskuljetukset voitaisiin hoitaa tehokkaammin, jos ne olisivat integroitu paremmin joukkoliikenteeseen. Hankintakeskuksen näkemyksen mukaan tämä ei välttämättä toteudu esityksessä toivotulla tavalla, koska monessa tapauksessa asiakkaat on vietävä esimerkiksi suoraan kouluun ja tämä kuljetuksen hoitaminen on kuljettajan vastuulla, joten useiden kuljetusvälineiden käyttäminen yhden matkan aikana ei ole mahdollista.

Esimerkiksi kuljetettavana oleva autistiselle lapselle on olennaisen tärkeää, että kuljetusta hoitaa päivittäin sama kuljettaja, eikä olisi mitenkään mahdollista yhdistellä tällaisia kuljetuksia toisiin kuljetusmuotoihin.

Hallituksen esityksen 3. osan 2. luvun 3 §:n perusteluissa on esitetty, että julkisia varoja ei jatkossa saisi enää ohjata sellaisten palveluiden hankintoihin, jotka eivät ole yhteentoimivia ja kytkettävissä osaksi matkaketjua. Tarjousasiakirjoissa olisi lisäksi edellytettävä internet- pohjaiseen taustajärjestelmään perustuvia lippu- ja maksujärjestelmiä.

Mikäli tällainen vaatimus kirjattaisiin lakiin, aiheutuisi siitä lisäkustannuksia kuljetuspalveluiden toimittajille sekä se estäisi pienten toimijoiden mahdollisuutta osallistua Vantaan kaupungin hankintakeskuksen kuljetuspalveluiden kilpailutuksiin. Kuten aiemmassa on esitetty Vantaan kaupunki maksaa kuljetuksista aiheutuneet kustannukset kokonaisuudessaan, jolloin lippu- ja maksujärjestelmän käyttämisestä ei ole mitään hyötyä näissä kuljetuksissa. Suurimmassa osassa näitä kuljetuksia ei ole myöskään mahdollista yhdistellä eri kuljetuksia, joten järjestelmästä ei olisi myös tältä kannalta mitään hyötyä.

Liikennekaaren 1 vaiheen voimaantulo

Hankintakeskuksen näkemyksen mukaan Liikennekaaren voimaantulon vaikuttaa kohtuuttoman nopealta, huomioiden muutoksen suuruus.

22.4.2016

Hannu Penttilä ja Leena Viilo, Vantaan kaupunki
Pekka Sauri, Reetta Putkonen ja Heikki Hälvä, Helsingin kaupunki
Olli Isotalo ja Sinikka Ahtiainen, Espoon kaupunki

ALUSTAVA ARVIO LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN ESITYSTEN VAIKUTUKSESTA HSL-ALUEEN JOUKKOLIIKENTEEN JÄRJESTÄMISEN EDELLYTYKSIIN

Liikenne- ja viestintäministeriö julkisti 18.4. esityksen liikennepalvelujen sääntelyn kokonaisuudistuksesta nimellä Liikennekaari ja esityksen valtion väyläverkon yhtiöittämisestä. Näillä esityksillä on erittäin merkittäviä vaikutuksia julkisen joukkoliikenteen järjestämisen edellytyksille HSL-alueella.

Esitysten laajuuden ja keskeneräisyyden vuoksi tässä muistiossa arvioidaan alustavasti vain keskeisimpiä vaikutuksia nykyisille HSL:n jäsenkunnille. Varsinaisen lausunnon määräaika on 23.5.

Liikennekaari-esityksen mukaisesti nykyinen joukkoliikennelaki kumottaisiin kokonaisuudessaan. Perusteluna on, että EU:n joukkoliikenteen palvelusopimusasetus (PSA) on sellaisenaan velvoittavaa lainsäädäntöä eikä kansallisia säädöksiä, ”Suomi-lisiä” tarvita sen soveltamiseen, kun säädöshankkeen tavoitteena on hallitusohjelman mukainen normien purku ja sääntelyn keventäminen. Kuitenkin esitetyssä Liikennekaaressa säädetään joukkoliikenteelle kokonaan uusia velvoitteita ja menettelyjä, jotka eivät perustu PSA:han vaan ovat uusia kansallisia säädöksiä ja osittain PSA:n kanssa ristiriidassa. Osa niistä aiheuttaa erityisesti toimivaltaisen viranomaisen järjestämään liikenteeseen kohdistuvia rajoituksia, lisäkustannuksia ja oikeudellista epävarmuutta.

HSL ja muut kaupunkiseutujen kuntayhtymät sekä toimivaltaiset kaupungit säilyvät edelleen PSA:n mukaisina joukkoliikenteen toimivaltaisina viranomaisina, joiden tehtävä on määritellä julkisen henkilöliikenteen palvelutaso ja tarvittaessa varmistaa sellaisten yleishyödyllisten palvelujen tarjoaminen, jotka ovat mm. monilukuisempia, luotettavampia, korkealaatuisempia tai edullisempia kuin palvelut, joita syntyisi pelkästään markkinoiden ehdoilla. Nykyisen joukkoliikennelain ja erityisesti sen 22 §:ssä määritellyn PSA-liikenteen suojaamismenettelyn poistaminen heikentää oleellisesti viranomaisten edellytyksiä järjestää julkinen liikenne laadukkaana, kilpailukykyisenä ja kustannustehokkaana kokonaisuutena. Esitys mahdollistaa kaikille henkilöliikenneluvan haltijoille markkinaehtoisen linja-autoliikenteen aloittamisen, muuttamisen ja lopettamisen täysin vapaasti ilman mitään lupa- tai edes ennakkoilmoitusmenettelyä. Viranomaisen järjestämän liikenteen ainoa suoja on jälkikäteen tapahtuva puuttuminen PSA:n mukaisella sopimuksella muodostetun yksinoikeuden rikkomiseen. Tämä tulee johtamaan oikeusvarmuuden puuttumiseen ja pitkäaikaisiin muutoksenhakuprosesseihin, joiden aikana vaikutuksia liikenteen tarjontaan ei voida hallita. Nykyisten kilpailutettujen bruttosopimusten osalta yksinoikeuden laajuus ja pitävyys on tulkinnanvarainen ja epävarma. Vastuu joukkoliikenteen palvelutason jatkuvasta ylläpitämisestä ja sen kustannuksista on kuitenkin edelleen viranomaisilla.

Liikennekaaren lähtökohtana on perusteeton oletus, että Suomen nykyinen joukkoliikenteen järjestämismalli on kaikkialla huono, kallis ja tehoton ja että sen purkaminen synnyttää automaattisesti parempaa palvelua asiakkaille ja kustannussäästöjä julkiselle sektorille. Lähtökohdassa on kokonaan sivuutettu se, että useimmat toimivaltaiset viranomaiset pääsivät ensimmäisen kerran järjestämään bussiliikenteen nykyisen joukkoliikennelain mukaisella kilpailutuksella vasta vuonna 2014, ja muutoksen vaikutukset eivät ole vielä läheskään kokonaan nähtävissä. Esim. Turun seudulla on jo nähty erinomaisia tuloksia uudesta Föli-liikenteestä. Liikennekaaren lähtökohtien esittelyssä on kuitenkin käytetty vuoden 2013 tilastotietoja ja julkisen tuen historiallista kehitystä aikaisemman joukkoliikennelain ajalta.

22.4.2016

Toimivaltainen viranomainen tekee PSA:n mukaan itse päätöksen siitä, onko markkinoihin puuttuminen alueella tarpeellista halutun palvelutason saavuttamiseksi. Mikäli viranomainen päättää järjestää joukkoliikenteen, sillä on käytettävissään asetuksessa määritellyt toimenpiteet, joihin kuuluu yksinoikeuden perustaminen viranomaisen sopimuksella järjestämälle liikenteelle. Tämän oikeuden soveltamisesta on pyydetty arvio hallinto-oikeuden professori Olli Mäenpäältä (liitteenä).

LVM:n itse teettämät selvitykset (*Arvio PSA-suojan poiston taloudellisista vaikutuksista,* Tempo Economics Oy 1.12.2015 sekä *PSA-suojan poistamisen vaikutukset liikennejärjestelmän kannalta*, Strafica Oy ja Waystep Consulting Oy 1.12.2015) eivät tue esityksen perusteluissa toistettua väitettä markkinaehtoisen liikenteen ensisijaisuuden tuottamista kustannussäästöistä, ja toimivaltaisten viranomaisten arvioiden mukaan PSA-suojan heikentäminen tulee väistämättä kasvattamaan liikenteen järjestämisen alijäämää sekä lipputulojen pienentymisen että täydentävän ostoliikenteen korkeamman kustannustason takia. Markkinaehtoisen liikenteen tarjontaa on odotettavissa kaupunkiseuduilla kannattavimmille reiteille suuren kysynnän ajankohtiin, mutta joukkoliikenteen palvelutason alueellisen ja ajallisen kattavuuden turvaaminen vaatisi lisäksi täydentävää viranomaisen järjestämää lähtökohtaisesti kannattamatonta liikennettä. Tätä järjestämismallia (ensisijainen markkinaehtoinen liikenne ja täydentävä, lyhyillä sopimuksilla kilpailutettu ostoliikenne) on jo osin noudatettu ELY:jen järjestämässä liikenteessä, jossa se onkin osoittautunut erittäin tehottomaksi ja johtanut sekä määrärahojen loppumiseen kesken että liikenteen tarjonnan ja matkustuksen vähentymiseen.

HSL-alueella linja-autoliikenne on toki järjestetty PSA:n periaatteiden mukaisesti kilpailuttamalla jo pitkään. Tuloksena on ollut yhtenäinen palvelutarjonta ja lippujärjestelmä eri liikennemuotojen joukkoliikenneverkolla, joka kestää kansainvälisen vertailun. Esim. joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus, asiakastyytyväisyys ja kustannustehokkuus ovat vastaavan kokoisiin eurooppalaisiin kaupunkiseutuihin verrattuna korkealla tasolla. Helsingin seudun liikenteen todellista nykytilannetta ei ole huomioitu Liikennekaaren lähtökohdissa, vaan Suomea tarkastellaan vain kokonaisuutena, liikennemuotojen osuudet esitetään henkilökilometrien mutta ei matkamäärän perusteella, ja näin nykyinen joukkoliikenteen osuus saadaan näyttämään vähäiseltä. Kaupunkiraideliikennettä ei pidetä lainkaan merkityksellisenä. Joukkoliikenteen järjestämisen edellytykset suurilla kaupunkiseuduilla ovat niin täysin erilaiset muuhun maahan ja haja-asutusalueisiin verrattuna, että yksi säädöspohja ja järjestämismalli ei voi toimia hyvin tuloksin kaikkialla. Kun Iso-Britanniassa toteutettiin vastaava bussiliikenteen täydellinen deregulaatio 1986, Suur-Lontooseen tehtiin muusta maasta poiketen HSL-aluetta vastaava kilpailutetun liikenteen malli. Muilla suurilla kaupunkiseuduilla järjestämisvastuuta palautettiin osittain viranomaisille 2000-luvulla, kun markkinaehtoisesti toimivan joukkoliikenteen palvelutaso ei noussut tyydyttäväksi.

Liikennekaari-esityksen ensisijaiset ongelmat Helsingin seudun joukkoliikenteen järjestämisen ja kaupunkien maankäyttö-, liikenne- ja ympäristötavoitteiden kannalta ovat:

1. **Vaikutus joukkoliikenteen talouteen**
   Esitys heikentää kaupunkien järjestämän ja rahoittaman julkisen liikenteen taloudellisia edellytyksiä. Lipputuloja menetetään markkinaehtoiselle liikenteelle, mikä heikentää erityisesti raideliikennehankkeiden kannattavuutta ja rahoituspohjaa. Bussiliikenteen ostosopimusten hintataso nousee, kun yhteensovittaminen markkinaehtoisen tarjonnan kanssa edellyttää pienempiä ja lyhyempiä sopimuksia, varautumista liikenteen nopeisiin muutoksiin ja kiireellä toteutettuja kilpailutuksia. Muutokset voimassaolevien kilpailutettujen sopimusten tarjontaan johtavat liikennöitsijöiden korvausvaatimuksiin. Velvoitteet lippujärjestelmien yhteentoimivuudelle aiheuttavat muutoskustannuksia vastavalmistuvalle LIJ-järjestelmälle.

HSL Helsingin seudun liikenne · PL 100 · 00077 HSL · Puhelin (09) 4766 4444 · Faksi (09) 4766 4441 · hsl@hsl.fi · Y-2274586-3
HRT Helsingforsregionens trafik · PB 100 · 00077 HRT · Telefon (09) 4766 4444 · Fax (09) 4766 4441 · hsl@hsl.fi · FO-2274586-3

www.hsl.fi

Esitykseen sisältyy myös maininta julkisen tuen maksamisesta liikennepalvelun käyttäjälle palvelusetelimallilla, joka voi johtaa tuen ohjautumiseen markkinaehtoiselle liikenteelle PSA:n vastaisesti. Tämä malli on kokonaan uusi kansallinen erikoisuus ja siten myös LVM:n ilmoittaman säädöshankkeen periaatetavoitteen vastainen.

2. **Vaikutus liikennejärjestelmän ja maankäytön kehittämiseen**
   Esitys korostaa hajautetun, nopeasti muuttuvan asiakas- ja yrittäjäkeskeisen liikennepalvelutarjonnan edistämistä ja hylkää kokonaan liikennejärjestelmänäkökulman. Palvelujen jatkuvuutta ja ennakoitavuutta ei pidetä oleellisena edes matkustajien kannalta. Liikenneverkon ja palvelutason pitkäjänteinen suunnittelu yhdessä maankäytön, asumisen ja palvelurakenteen kehittämisen kanssa vaikeutuu merkittävästi. Liikennepalvelujen saavutettavuuden ja esteettömyyden turvaaminen vaikeutuu. Raideliikenteen kilpailukyky suhteessa kumipyöräliikenteeseen heikkenee.

3. **Vaikutus liikenteen haittojen hillintään kaupunkiympäristössä**
   Esitys käytännössä sivuuttaa liikenteen ulkoisvaikutukset ja poistaa kaupungeilta keskeisen keinon säännellä mm. tilankäyttöä kaupunkiympäristössä, terveydelle haitallisia lähipäästöjä, melua, CO2-päästöjä, energiatehokkuutta ja liikkumisen esteettömyyttä. Perusteluissa myönnetään, että viranomaisten järjestämässä liikenteessä on sääntelyllä kehitetty kalustoa ja vähennetty päästöjä ja että markkinaehtoisen liikenteen kalustoa ei säännellä, mutta oletetaan että yritykset hankkisivat uutta vähäpäästöistä kalustoa oma-aloitteisesti. Keskeinen peruste ulkoishaittojen sivuuttamiselle on väite, että markkinaehtoinen liikenne sekä uudet joustavat jakamistalouteen ja digitaalisiin ratkaisuihin perustuvat palvelut vähentävät merkittävästi yksityisautoilua eivätkä vähennä joukkoliikenteen käyttöä. Tämä voi pitää paikkansa siellä, missä joukkoliikenteen palvelutaso ja kulkumuoto-osuus on lähtötilanteessa alhainen, mutta Helsingin kantakaupunkiin suuntautuvassa ja sen sisäisessä ruuhkaliikenteessä joukkoliikenteen osuus moottoroidusta liikenteestä on tunnetusti erittäin korkea. Tällaisessa lähtötilanteessa muutokset kulkumuoto-osuuksissa voivat helposti kääntyä joukkoliikenteen ja erityisesti raideliikenteen tappioksi.

Liikennekaari-hankkeella on runsaasti kannatettavia tavoitteita henkilöliikennepalvelujen joustavuuden, tehokkuuden ja kilpailukyvyn parantamiseksi sekä digitaalisten palveluratkaisujen kehittämiseksi. Näiden tavoitteiden edistäminen ei millään tavalla vaadi purkamaan sellaisia toimivia malleja ja rakenteita, joilla on saavutettu hyviä tuloksia ja jotka palvelevat Helsingin seudulla päivittäin puolta miljoonaa matkustajaa. HSL/YTV on edistänyt monia LVM:n esittämiä tavoitteita (integroitu liikennepalvelutarjonta ja lippujärjestelmä, matkustajainformaatiopalvelujen kehitys, avoin data, matkaketjut jne.) enemmän kuin kukaan muu Suomessa. HSL:n strategiaan kuuluu uusien innovaatioiden ja joustavien liikennepalvelu-ratkaisujen tukeminen ja mahdollistaminen, eikä se edellytä viranomaisen toimintamahdollisuuksien ja harkintavallan heikentämistä.

Valtion väyläverkon yhtiöittäminen

Tästä esityksestä ei ole vielä käytettävissä mitään yksityiskohtia, mutta ministerin esitykseen sisältyi joitakin mallin yleisiä lähtökohtia. Vaikutuksia linja-autoliikenteeseen ei käytettävissä olevilla tiedoilla voida arvioida. Rautatieliikenteessä yhtiömallin vaikutuksia voi arvioida yleisellä tasolla siltä osin, että se lähes varmasti johtaisi lähijunaliikenteen ratamaksun huomattavaan nostamiseen. Yhtiössä ratamaksulla voi kattaa myös investointikustannuksia, mitä ei voi tehdä budjettirahoituksella rakennetun verkon osalta (EU:n toimeenpanoasetus ratamaksujen kustannusperusteiden määrittelystä).

22.4.2016

Perusteluna esitetty mahdollisuus uusien hankkeiden rahoittamiseen on kyseenalainen, koska käyttömaksujen kasvu tekisi hankkeista liikenteen harjoittajalle kannattamattomia. Pelkästään Pisara-hankkeen rakentamisen rahoitus radan käyttömaksuilla nostaisi HSL:n ostaman lähijunaliikenteen kokonaiskustannukset lähes kaksinkertaisiksi (hyvin karkea arvio). Yhtiömalli heikentäisi väistämättä rautatieliikenteen kilpailukykyä ja vähentäisi junaliikennettä Suomessa, jos yhtiö toimisi ilman valtion tukea tai vielä ministerin esittämän kaavion mukaisesti maksaisi valtio-omistajalle osinkoa.

Kommentti Helsingin seudun joukkoliikenteen järjestämisalueesta IHA-selvitystä varten

HSL on juuri tehnyt VR:n kanssa viisivuotisen siirtymäkauden sopimuksen lähijunaliikenteestä nykyisellä HSL-alueella. Tällä sopimuksella valmistaudutaan vuonna 2018 käynnistettävään junaliikenteen kilpailutukseen, jossa liikennekokonaisuuden laajuuden tulisi olla vähintään nykyinen, ja sopimuksessa on varauduttu myös HSL:n laajentumiseen. Lisäksi Keravan, Kirkkonummen ja Sipoon bussiliikenne on nyt suunniteltu ja kilpailutettu ensisijaisesti liityntäliikenteeksi lähijunien ja metron varaan. Näin ollen joukkoliikenteen järjestämisen toimivalta-alueen Helsingin seudulla olisi sopimusten ja kilpailutuksen näkökulmasta tarkoituksenmukaista kattaa jatkossakin vähintään nykyiset HSL-kunnat.

Lisätietoja antavat tarvittaessa

Kimmo Sinisalo
sopimuspäällikkö
puh. 040 8380219

Tero Anttila
osaston johtaja
puh. 050 5552932

sekä Paikallisliikenneliiton toiminnanjohtaja,
varatuomari Pekka Aalto puh. 040 8306727

TIEDOKSI Suvi Rihtniemi

22 § **Allekirjoitettuja kauppakirjoja, luovutuskirjoja, maanvuokrasopimus ja esisopimus määräalojen luovutuksesta**

4673/10.00.00.00/2016
HP/SO/JB

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala / yrityspalvelujen tulosalue on ilmoittanut seuraavien kauppakirjojen, luovutuskirjojen, maanvuokrasopimuksen ja esisopimuksen määräalojen luovutuksesta allekirjoittamisesta:

16.3.2016 on allekirjoitettu esisopimus Lujatalo Oy:n tai Lujatalo Oy:n perustaman Asunto Oy Vantaan Astrumin tai määräämänsä sijoitusrahaston kanssa määräalojen luovutuksesta kiinteistöistä Korson kaupunginosan korttelissa 81101 tonteista nrot 1 ja 2 sekä Alikeravan kylässä sijaitsevasta tilasta 8:216. (VD/185/2014)

21.3.2016 on allekirjoitettu luovutuskirja, jolla Vantaan kaupunki luovuttaa Kesko Oyj:lle ja Kiinteistö Oy Mastolan Keskusvarastolle useita määräaloja Kuninkaalasta ja Hakkilan kaupunginosasta, Kesko luovuttaa Vantaan kaupungille useita määräaloja Kuninkaalasta ja Hakkilan kaupunginosasta. (KA/5549/2012)
”Kaupunginhallituksen päätöksen jälkeen on joidenkin määräalojen pinta-aloihin tullut kaupungin koordinaattijärjestelmän muutoksesta johtuvia vähäisiä muutoksia. Lisäksi Kesko Oyj on luovuttanut kaupungille päätöksestä poiketen 0,3 m2:n suruisen tilan 92-408-2-71.”

21.3.2016 on allekirjoitettu luovutuskirja, jolla Logicor (Space) Topco Oy luovuttaa Vantaan kaupungille n. 133 m2 suuruisen määräalan Hakkilan kaupunginosan korttelin 66053 tontista nro 5. (KA/5548/2012)

24.3.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Mirja ja Paavo Lääperi myyvät Vantaan kaupungille n. 30 m2 suuruisen määräalan Alikeravan kylässä sijaitsevasta Pajula-nimisestä tilasta RN:o 6:630. (VD/1857/2016)

31.3.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Quoc Nam Tranille Pakkalan kaupunginosan korttelin 51225 tontin nro 7. (VD/4475/2015)

4.4.2016 on allekirjoitettu luovutuskirja, jolla SATOkoti 3 Oy luovuttaa Vantaan kaupungille n. 31 m2 suuruisen määräalan Martinkylässä sijaitsevasta tilasta RN:o 11:1. (VD/7553/2015)

7.4.2016 on allekirjoitettu luovutuskirja, jolla Nyqvist Frej, Nyqvist Benita, Nyqvist Karl, Laurén Camilla ja Pitkänen Pia luovuttavat Vantaan kaupungille n. 49 m2 suuruisen määräalan Askiston kaupunginosan korttelin 20045 tontista nro 4. (VD/10376/2014)

7.4.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Hilkka Kinisjärvi-Saarinen myy Vantaan kaupungille n. 423 m2 suuruisen määräalan Tikkurilan kylässä sijaitsevasta Paavola-nimisestä tilasta RN:o 5:504. (VD/2276/2016)

7.4.2016 on allekirjoitettu maanvuokrasopimus Kiinteistö Oy Vantaan Punakiventien kanssa Kivistön kaupunginosan korttelin 23026 tontista nro 8. (VD/3303/2015)

15.4.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Tuukka Säilylle Vapaalan kaupunginosan korttelin 13008 tontin nro 12. (VD/10301/2014)

15.4.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Mikko Aholle ja Salla Vainiolle n. 244 m2 suuruisen määräalan Ylästön kylässä sijaitsevasta Klemets-nimisestä tilasta RN:o 3:3. (VD/2299/2016)

18.4.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Hannele Siiskoselle Askiston kaupunginosan korttelin 20035 tontin nro 13. (VD/10279/2014)

20.4.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Heikkinen Yhtiöt Oy:lle useita määräaloja Koivuhaan kaupunginosasta ja Kirkonkylän kylästä. (VD/2128/2016)

3.5.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy FIM Tonttirahasto I Ky:lle ja Asunto Oy Vantaan Aivinalle Pakkalan kaupunginosan korttelin 51223 tontit nrot 1 ja 2 sekä n. 1 447 m2 suuruisen määräalan Veromiehenkylän kylässä sijaitsevasta tilasta RN:o 8:13. (VD/194/2016)

3.5.2016 on allekirjoitettu luovutuskirja, jolla Kiinteistö Oy Vantaan Sähkötie 1 luovuttaa Vantaan kaupungille Tammiston kaupunginosan korttelin 50004 tontit nrot 9 ja 10. (VD/2947/2016)

6.5.2016 on allekirjoitettu luovutuskirja, jolla Asunto Oy Pajupelto luovuttaa Vantaan kaupungille n. 183 m2 suuruisen määräalan Tikkurilan kylässä sijaitsevasta Pajupelto-nimisestä tilasta RN:o 12:921. (VD/2371/2015)

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 22

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) Hyväksyä suoritetut toimenpiteet,
b) merkitä allekirjoitetut kauppakirjat, luovutuskirjat, maanvuokrasopimus ja esisopimus määräalojen luovutuksesta tiedoksi kaupunginhallitukselle, ja
c) antaa niistä aiheutuvat täytäntöönpanotoimenpiteet eri tulosyksiköiden suoritettaviksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Kh:n täytäntöönpano-ohje 1.6.1998 § 21

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

23 § Tonttivaraus Myyrmäen urheilupuistoon liikerakennusten korttelialueen (KL) 15806 tonttiin 1 / NREP Oy

VD/4278/10.00.02.00/2016
HP/LM-H/AVP/JB

Esitetään varattavaksi Myyrmäen urheilupuiston alueelle sijoittuva liikerakennusten korttelin 15806 tontin 1 rakentamaton osa NREP Oy:lle hotellirakennuksen suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi. Tonttivaraus on voimassa 31.12.2016 saakka.

Vantaan kaupunki omistaa Vantaan kaupungin Myyrmäen kaupunginosassa Myyrmäen urheilupuiston alueelle sijoittuvan liikerakennusten korttelialueen 15806 tontin 1 osoitteessa Raappavuorentie 6 A. Kortteliin saa sijoittaa hotelli-, liikunta-, urheilu-, toimisto- ja liiketiloja. Korttelin 15806 tontista 1 on vuokrattu noin 3 100 m^2:n suuruinen maa-alue liikunta- ja hyvinvointikeskuksen sekä siihen liittyvän pysäköintialueen sekä maalämpökaivon rakentamista ja ylläpitoa varten. Fressi Kiinteistöt Oy on toteuttanut alueelle liikunta- ja hyvinvointikeskuksen sekä pysäköintialuetta. Vuokrasopimuksessa on sovittu, että mikäli vuokramiehen pysäköintialueeksi rakentamaa vuokra-aluetta tai osaa siitä tarvitaan muita rakennushankkeita varten, on kaupungilla oikeus osoittaa rakennushankkeen alle jääviä maantasopysäköintipaikkoja vastaava määrä pysäköintipaikkoja lähistöllä olevalta muulta alueelta.

Nordic Real Estate Partners (NREP) Oy / johtaja Petri Valkama on toimittanut 15.4.2016 Vantaan kaupungille kirjeen, jossa yhtiö hakee tonttivarausta Vantaan Kaupungin omistamalle em. Myyrmäessä sijaitsevalle tontille 92-15-806-1. Varaushakemus koskee tontin rakentamatonta osaa. NREP Oy hakee tonttivarausta hotellirakennuksen suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi tontille. Yhtiö hakee tonttivarausta vuoden 2016 loppuun. Huomioiden osaa kiinteistöstä koskevan vuokraoikeuden uudelleenjärjestelyn, alueen pysäköintijärjestelyiden vaatimat neuvottelut ja uuden konseptin vaatimat neuvottelut rakennusvalvonnan kanssa yhtiö olettaa, että hankkeen suunnittelu ja läpivienti vaatii hieman normaalia hanketta enemmän aikaa, mistä johtuen varausta haetaan vuoden loppuun asti.

NREP Oy ilmoittaa tontinvarushakemuskirjeessään mm. seuraavaa: ”Olemme lanseeraamassa Suomeen uutta hotellikonseptia. Konseptimme mukaisesti tulemme itse operoimaan hotellia. Olemme ennen tämän hakemuksen jättämistä toteuttaneet kohteesta kaupallisen selvityksen ja alustavan urakkahintalaskennan. Tonttivarauksen myöntämisen jälkeen tulemme laatimaan kohteesta tarkat suunnitelmat ja hankkimaan siitä sitovan urakkatarjouksen. Mikäli kohteen toteuttamisen kustannus vastaa alustavan urakkahintalaskentamme tasoa, olemme valmiita käynnistämään kohteen toteuttamisen välittömästi. Kohteen toteuttaminen ei ole riippuvainen tilojen vuokraamisesta tai muista ulkoisista tekijöistä sillä tulemme itse sekä omistamaan kiinteistön että vastaamaan sen operoinnista.”

NREP Oy on pohjoismainen kiinteistösijoitusyhtiö, joka hallinnoi noin 2,5 miljardin euron kiinteistövarallisuutta. NREP Oy:n sijoittajia ovat merkittävät institutionaaliset sijoittajat, suurimpana ryhmänä pohjoismaiset eläkevakuuttajat. Yhtiö sijoittaa laajasti erilaisiin kiinteistöihin, mm. asuntoihin, liiketiloihin ja logistiikkakiinteistöihin. Yhtiö omistaa mm. Tikkurilan uuden asemarakennuksen liikekeskus Dixin, ja yhtiö on hiljattain voittanut suunnittelukilpailun Tikkurilan alueen keskustassa ns. seurakunnan korttelista. NREP Oy on tunnettu uusien kiinteistökonseptien kehittämisestä. Suomessa yhtiö on aiemmin lanseerannut mm. Pelican Self Storage pienvarastokonseptin; ketjun viidestoista kohde avattiin Tammistossa keväällä 2015. Yhtiöllä on olemassa tarvittavat pääomat tämän tonttivaraushakemuksen mukaisen hankkeen toteuttamiseksi, eikä lopullinen hankkeen toteuttaminen ole riippuvainen pääoman saatavuudesta.

Tontinvaraushakemuskirjeen ja Petri Valkaman kanssa käydyn keskustelun perusteella on päädytty esittämään tonttivarausta NREP Oy:lle hankkeen jatkosuunnittelua varten Myyrmäen urheilupuiston liikerakennusten korttelin tontin 15806-1 rakentamattomalle alueelle 31.12.2016 saakka.

Tontin kauppahinta on rakennusoikeuden osalta 300 €/k-m^2. Toteutettava rakennusoikeus on noin 10 000 k-m^2. Tähän perustuen kokonaishinta on näin ollen alustavien suunnitelmien pohjalta noin 3 M€. Kauppakirja laaditaan kaupungissa yleisesti käytössä olevien luovutusehtojen mukaisena.

Kauppahinnan ylittäessä miljoona euroa myynnistä päättää kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännön 4§:n 32. kohdan mukaan kaupunginhallitus.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 9.5.2016 § 21

Yrityspalvelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) kaupunki ei kilpailuta eikä laita julkiseen hakuun erikseen osaltaan Myyrmäen urheilupuistoon sijoittuvan liikerakennusten korttelin 15806 tontin 1 rakentamattoman osan toteuttajaa ja
b) kaupunki antaa NERP Oy:lle tonttivarauksen hotellirakennuksen suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi Myyrmäen urheilupuistoon kortteliin 15806 tontin 1 karttaliitteessä ohjeellisesti osoitetulle alueelle esittelyosassa mainituin ehdoin.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 23

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) että kaupunki ei kilpailuta eikä laita julkiseen hakuun erikseen osaltaan Myyrmäen urheilupuistoon sijoittuvan liikerakennusten korttelin 15806 tontin 1 rakentamattoman osan toteuttajaa, ja
b) antaa NERP Oy:lle tonttivaraus hotellirakennuksen suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi Myyrmäen urheilupuistoon kortteliin 15806 tontin 1 karttaliitteessä ohjeellisesti osoitetulle alueelle esittelyosassa mainituin ehdoin.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Karttaote varausalueesta

Täytäntöönpano: maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh 040 733 7447, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KOHTEEN SIJAINTI

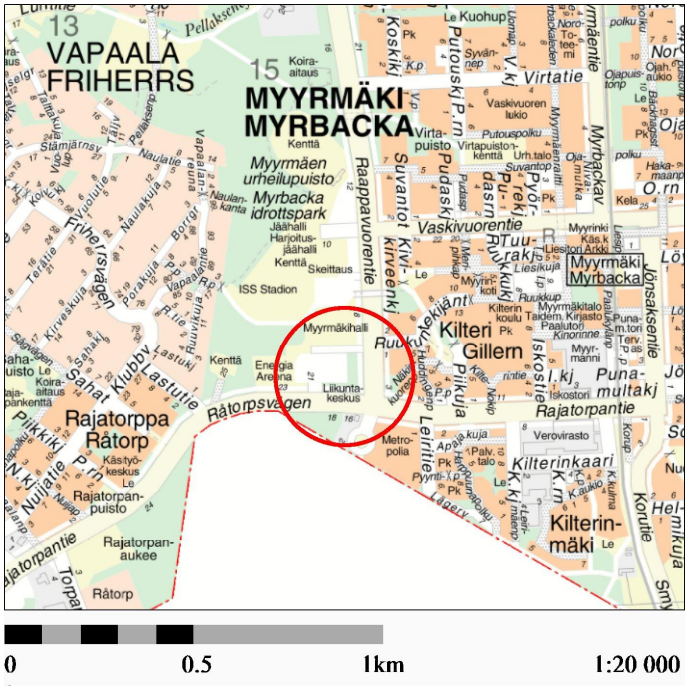

TONTTIVARAUS/
NREP OY

YPA/AVP

Kaupunginosa: MYYRMÄKI (15)

Kiinteistö: 92-15-806-1
(rakentamaton osa)

pinta-ala: n. 3785m^2

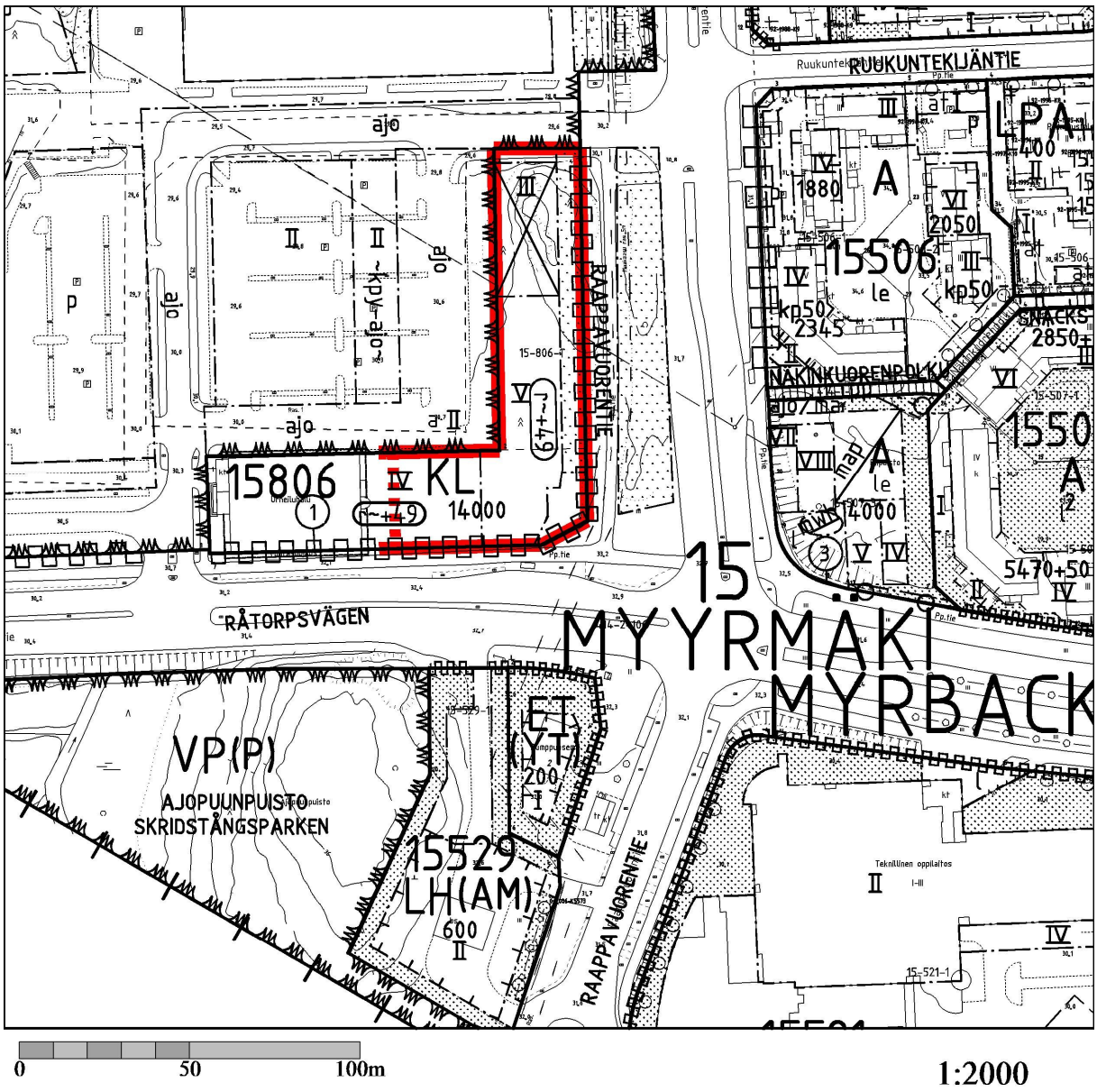

24 § Asemakaavamuutos 001956 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos, 80 Matari / Osa virkistysalueesta pientalotontiksi Ullantiellä

VD/164/10.02.04.01/2016
HP/TLA/VKA/MJA/SRU/JB

Asemakaavan muutoksella voimassa olevan asemakaavan mukaisesta urheilu- ja virkistyspalvelujen alueesta liitetään vajaa 2 000 m² erillispientalojen korttelialueeseen. Korttelialueelle muodostetaan yksi uusi tontti nro 7 ja olemassa olevaa tonttia nro 2 laajennetaan tontiksi numero 6. Uutta rakennusoikeutta muodostuu 345 m2.

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelista 80100 kaupunginosassa 80 Matari.

Tonttijako ja tonttijaon muutos koskee osaa korttelista 80100 kaupunginosassa 80 Matari.

Alue sijaitsee Mikkolan ja Matarin kaupunginosien rajalla osoitteessa Ullantie 46. Alue rajoittuu koillisessa Mikkolan kenttään, idässä Ullantiehen, etelässä tontteihin osoitteissa Ullantie 44 ja 48 ja lännessä Tervahaudan metsään.

Kaavan hakija
Reino Koskinen ja Hilkka Koskinen hakivat asemakaavan muuttamista 14.9.2006.

Maanomistus
Yksityisessä maanomistuksessa.

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaavatyö on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava
Kaavamuutoksen alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa väljää pientaloaluetta A3, jolle saa rakentaa ensisijaisesti pientaloja sekä virkistysaluetta VL.
Huomioon ottaen yleiskaavan tarkkuuden, hanke on yleiskaavan mukainen.

Asemakaavan muutos
Asemakaavamuutoksella muutetaan nykyistä yksityisessä omistuksessa olevaa urheilu- ja virkistyspalvelujen VU aluetta asuinkäyttöön AO.

Tonttijaolla muodostetaan uusi tontti 92-80-100-7 sekä laajennetaan olemassa olevaa tonttia 92-80-100-6 (aikaisemmin 92-80-100-2) pysäköimispaikan verran. Uudelle muodostuvalle tontille käytetään olemassa olevaa tierasitetta Ullantieltä. Kaavamuutoksen ja tonttijaon muutoksen yhteydessä ei rakenneta uusia liittymiä Ullantiehen.
Tontin numero 6 rakennusoikeus jää ennalleen (172 m²). Tontin numero 7 rakennusoikeudeksi muodostuu 345 m².

Mikkolan kentän käyttämättömän reunametsän muuttaminen osaksi erillispientalojen korttelialuetta selkeyttää erillispientalojen korttelialueen ja urheilu- ja virkistyspalveluiden alueen rajaa.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 7.1.2016.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan kaupungin asukaslehdessä 9.1.2016 ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä tuli 5 kpl.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset
Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 17.12.2012, täydennetty ja tarkennettu KV 22.9.2014).

Sopimus
Asemakaavan muutokseen liittyy esisopimus puistoalueen luovutuksesta.

Muutoskustannukset maksaa hakija Reino ja Hilkka Koskinen ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 1B (3 500 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (930 €), yhteensä 4 430 €.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 9.5.2016 § 11

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.5.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 001956 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 80 Matari / Osa virkistysalueesta pientalotontiksi Ullantiellä,
b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 1B ja todetaan, että hakijat Reino ja Hilkka Koskinen maksavat muutoskustannukset (3500 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (930 €), yhteensä 4430 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 24

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.5.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 001956 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 80 Matari / Osa virkistysalueesta pientalotontiksi Ullantiellä,
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
c) vahvistaa maksuluokka 1B ja todeta, että hakijat Reino ja Hilkka Koskinen maksavat muutoskustannukset (3 500 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (930 €), yhteensä 4 430 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Asemakaavamuutoksen selostus 9.5.2016

Täytäntöönpano: maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
asemakaavasuunnittelija Mari Jaakonaho, puh. 8392 2230, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

001956 MATARI

Osa virkistysalueesta pientalotontiksi Ullantiellä

Havainnekuva Ullantien suunnasta,
etualan vaaleat rakennukset olemassa olevia.

Asemakaavamuutoksen sekä tonttijaon ja tonttijaon muutoksen selostus, joka koskee 9.5.2016 päivättyä asemakaavakarttaa nro 001956. Kaavoitus on tullut vireille 7.1.2016.

SISÄLLYSLUETTELO

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT 2
2 TIIVISTELMÄ 4
3 LÄHTÖKOHDAT 5
4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET 13
5 ASEMAKAAVAN KUVAUS 15
6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS 17
7 KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET 18

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Vantaan kaupunki,
Kaupunginosa 80 MATARI,
Asemakaavan muutos osa korttelia 80100,
Tonttijako osa korttelia 80100,
Tonttijaon muutos osa korttelia 80100.

Vantaan kaupunki,
Kaupunginosa 82 MIKKOLA,
(Kumoutuvan asemakaavan virkistysaluetta).

Asemakaavan muutos nro 001956 sekä tonttijaon ja tonttijaon muutos, osa virkistysalueesta pientalotontiksi Ullantien pohjoisosassa, Matarissa.

Asemakaavan muutoksella voimassa olevan asemakaavan mukaisesta urheilu- ja virkistyspalvelujen alueesta liitetään 1964 m² erillispientalojen korttelialueeseen. Korttelialueelle muodostetaan yksi uusi tontti nro 7 ja olemassa olevaa tonttia nro 2 laajennetaan tontiksi numero 6.

1.1 KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaava-alue sijaitsee Mikkolan ja Matarin kaupunginosien rajalla osoitteessa Ullantie 46. Alue rajoittuu koillisessa Mikkolan kenttään, idässä Ullantiehen, etelässä tontteihin osoitteissa Ullantie 44 ja 48 ja lännessä Tervahaudanmetsään.

Oikealla ote Vantaan opaskartasta ja alla ilmakuva alueesta.

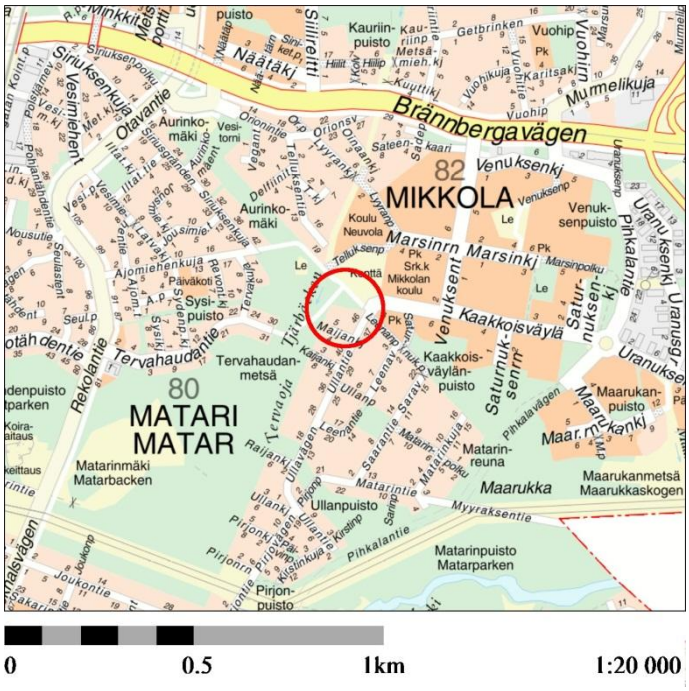

1.2 KAAVAPROSESSIN VAIHEET

Tilan 415-1-176 sekä tontin 80-100-2 omistajat Reino Koskinen ja Hilkka Koskinen hakivat asemakaavan muuttamista 14.9.2006. Työohjelmassa työ sai numeron 001956.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin 7.1.2016. Vireille tulosta ilmoitettiin Vantaan kaupungin asukaslehdessä 9.1.2016 sekä kirjeellä tai sähköpostilla osallisille. Mielipiteet pyydettiin 29.2.2016 mennessä (MRL 62 §).

1.3 LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

Asemakaavan seurantalomake
Asemakaavan muutosehdotus, kartta 1:2000, 9.5.2016
Kumoutuvien asemakaavojen poistettavat merkinnät, kartta 1:2000, 9.5.2016
Asemakaavamerkinnät ja –määräykset, 9.5.2016
Vesihuollon esisuunnitelma 1 : 2000.

Erilliset asiakirjat:
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 7.1.2016
Mielipiteiden luettelo (id 810381)

2 TIIVISTELMÄ

Kaavamuutoksen tarkoitus on täydennysrakentaminen.

Ullantien pohjoispäässä, Mikkolan ja Matarin kaupunginosien rajalla sijaitsevien tilojen 415-1-176 ja 80-100-2 omistajat hakevat asemakaavan muuttamista siten, että rakentamattomalle kiinteistön osalle voidaan rakentaa kaksi uutta asuntoa. Rakentamaton kiinteistön osa on nykyisin kaavoitettu urheilu- ja virkistyspalvelujen alueeksi ja on hakijan omistuksessa.

Asemakaavan muutoksella ja tonttijaon muutoksella voimassa olevaa asemakaavaa muutetaan siten, että noin 1964 m2 urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta VU muuttuu erillispientalojen korttelialueeksi AO kortteliin 80100. Muodostuvan uuden tontin numero 7 rakennusoikeus osoitetaan tehokkuusluvun e= 0,2 mukaan ja sille voidaan sijoittaa paritalo tai kaksi yksiasuntoista omakotitaloa. Olemassa oleva tontti numero 2 laajenee noin 239 m2 tontin rakennusoikeuden kasvamatta. Muutosalueen koillispuolisen avo-ojan säilyminen hulevesien tulvareittinä turvataan.

Yksityisessä omistuksessa oleva urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi jäävä kiinteistön osa luovutetaan vastikkeetta kaupungille.

Muutoksen yhteydessä kaupunginosan raja siirtyy erillispientalojen korttelialueen ja urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen rajalle.

Suunnittelualueella on voimassa asemakaavat nro 800200 ja 800500. Alue on osa urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta VU ja erillispientalojen korttelialuetta AO-3. Erillispientalojen korttelialueella tehokkuusluku on 0,20. Kaupungilla ei ole tarvetta urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen reunametsän kehittämiseen.

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee Matarin ja Mikkolan kaupunginosien rajalla Ullantien pohjoispäässä. Matarin kaupunginosa on pääosin tiivistä pientaloaluetta ja Mikkola väljää kerrostalovaltaista aluetta. Matarin kaupunginosa sijaitsee pääradan varrella, Korson suuralueen eteläosassa. Matarin ja Mikkolan tärkein yhteys itä-länsisuunnassa on Kulomäentie, jota pitkin pääsee Lahden- ja Tuusulanväylille. Korson ja Rekolan juna-asemat ovat melko lyhyen matkan päässä sekä Mikkolasta että Matarista.

3.1.2 Luonnonympäristö

Suunnittelualueen rakentamattomalla osalla kasvaa metsää; maaperä on alueen eteläosassa moreenia ja alueen pohjoisreunoilla savea. Alueella ei ole inventoituja luontokohteita.

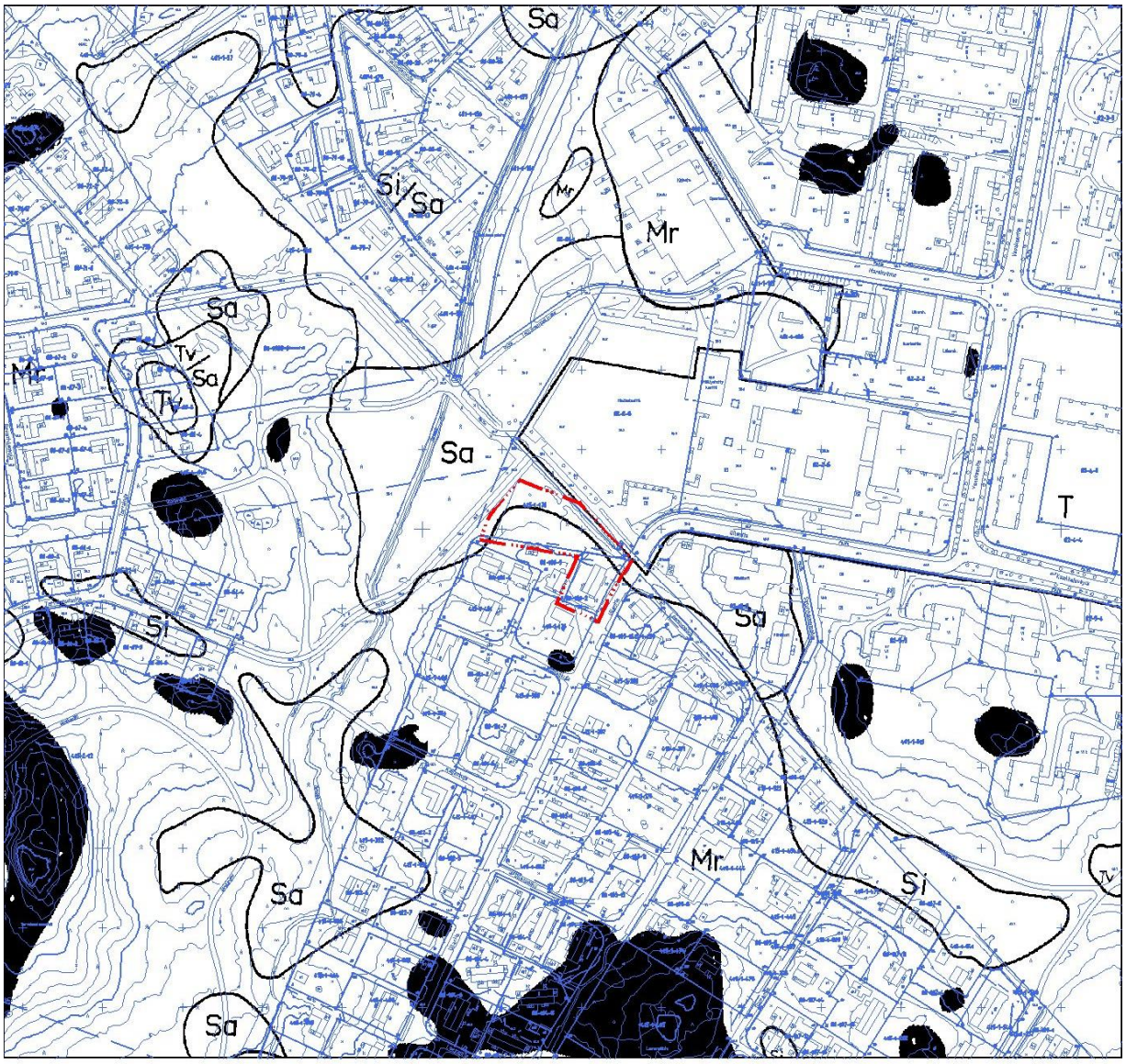

Vesistöt ja vesitalous

Tontin pohjoispuolella kulkee Hinkkasen ojana tunnettu avo-oja, joka laskee Tervaojaan. Vantaan Tervaoja virtaa Ullantien suuntaisesti etelään ja alittaa Ullantien Raijankujan liittymän pohjoispuolella, noin 450m yläjuoksulle Keravanjoen liittymästä . Tervaojan valuma-alue on laajuudeltaan 136 ha. Valuma-alueen pinta-alasta noin 40% on vettä läpäisemätöntä pintaa.

Läpäisemättömäksi pinnaksi lasketaan tiet, rakennukset, vettä läpäisemättömät pihat ja avokalliot. Pinta-alojen jakauma perustuu valuma-aluekohtaiseen seudulliseen maanpeiteaineistoon vuodelta 2014 (*kuva 5).*

Kuva 5. Tervaojan valuma-alueen eteläosa

Tervaojan valuma-alueen pinta-alajakaumat on esitetty kuvassa 6.

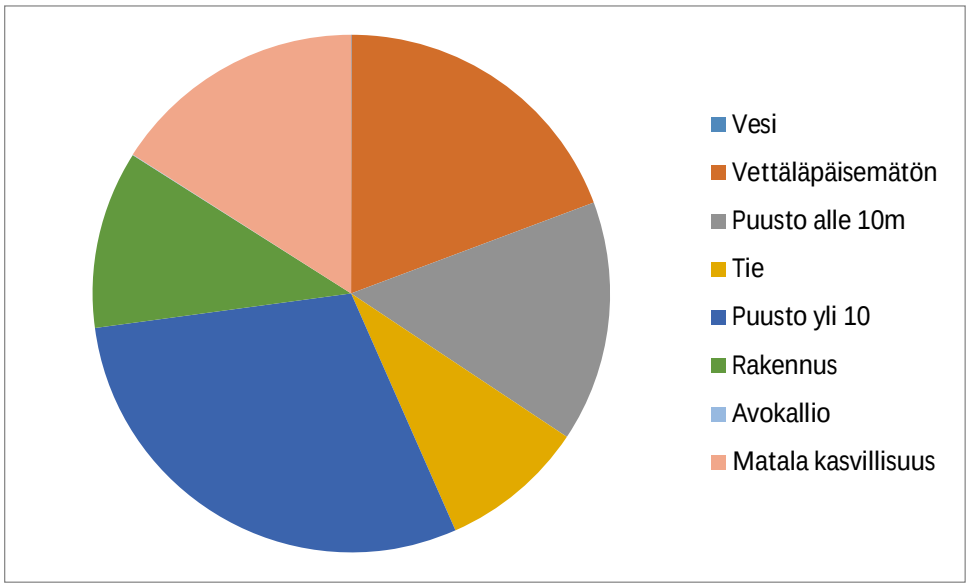

Kuva 6. Pinta-alojen jakauma Tervaojan valuma-alueella.

Vettä läpäisemättömän pinnan perusteella on voitu arvioida valuma-alueen hydrologisia olosuhteita ja laskea karkea valuntakerroin (C_{vol}) koko valuma-alueelle, jota on sovellettu Terva-

ojan mitoitusvirtaamien määrittämiseen. Virtaamat on laskettu kerran 5 ja 10 ja 50 ja 100 vuodessa tapahtuville rankkasateille ja niiden aiheuttamille pintavalunnoille.

Taulukossa 3 on esitetty mitoitussateiden intensiteetit ja huippuvirtaamat. Avouoman virtaamahuippu saavutetaan aikaisintaan 30 minuutin kuluttua sadetilanteen alkamisesta.

Taulukko 3. Tervaojan mitoitusvirtaamat ja sateiden intensiteetit kerran 5, 10, 50 ja 100 vuodessa esiintyvien 30 min rankkasateiden aikana (Valuma-alueen yläjuoksulla mahdollisesti padottavia rumpuja ei ole huomioitu laskennassa).

Rankkasateen toistuvuus	Sateen intensiteetti	Huippuvirtaama
$HQ_{1/5}$	75 l/s/ha	1,84 m^3/s
$HQ_{1/10}$	97 l/s/ha	2,28 m^3/s
$HQ_{1/50}$	137 l/s/ha	3,35 m^3/s
$HQ_{1/100}$	150 l/s/ha	3,67 m^3/s

Pienvesistöjen tulvatilanteiden huippuvirtaamien tasaaminen on tarkoituksenmukaista hoitaa hulevesien syntypaikalla eli tontilla. Vantaan kaupungin vuonna 2014 laatima hulevesien toimintamalli ohjeistaa tontin suunnittelussa hulevesien hallintaratkaisuihin, joilla voidaan vähentää vesistöön hulevesistä johtuvia määrällisiä ja laadullisia haittoja.

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Yhdyskuntarakenne

Muutosalue sijaitsee Matarin ja Mikkolan rajalle. Suunnittelualueen välittömään läheisyyteen sijoittuu Mikkolan urheilupuisto, jonka etelälaidalla alue sijaitsee. Suunnittelualueen länsipuolelle jää Tervahaudan metsä ja eteläpuolelle Ullantien varren asuinalue. Itä- ja koillispuolelta suunnittelualuetta ympäröi Mikkolan kaupunginosan palvelut: päiväkodit, yhtenäiskoulu, kauppa ja terveydenhoidon palveluita. Lähikauppa on noin 350 metrin kävelyetäisyydellä muutosalueesta.

Kaupunkikuva

Muutosalueella sijaitsee vuonna 2001 rakennettu yhden asunnon talo sekä metsäinen urheilukentän reuna-alue.

Muutosalueen lähiympäristö eteläpuolella on Matarin puolella pääosin 1960- luvulta lähtien rakentunutta tiivistä omakotialuetta. Rakennukset ovat yksi- tai kaksikerroksisia. Osa rakennuksista on kaksiasuntoisia. Matarin asuinalueella on metsäinen ilme. Seudulla aikanaan kasvanut tuore kangasmetsä on jättänyt monelle pihapuiksi järeitä kuusia.

Muutosalueen itä- ja pohjoispuolella sijaitsevan Mikkolan talot ovat etupäässä kolme- tai neljäkerroksisia lamellitaloja, joiden keskellä on rauhallisia pihapiirejä. Metsään rakennetulla alueella on säilynyt alkuperäistä puustoa.

Alueella ei ole arkeologisia eikä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita.

Virkistys

Muutosalue sijoittuu Mikkolan puiston ja Tervahaudanmetsän välittömään läheisyyteen. Kevyen liikenteen reitit kiertävät muutosaluetta koillisen ja luoteen puolella. Tervahaudanmetsä on paikoin jylhää seutua, jossa korkeilla avokallioilla huojuvat suuret männyt. Useat siirtolohkareet

komistavat kallioaluetta ja rinteitä. Tervahaudanmetsässä sijaitsee Matarin täyttömäki ja kuntopolku. Matarinmäki on osa laajaa viheraluetta, jota pitkin pääsee suunnitteilla olevan Elmon urheilupuiston kautta Kulomäkeen saakka.

Liikenne

Autoliikenne

Ullantie on asuinalueen kokoojakatu, jolta pääsee Kaakkoisväylän ja Venuksentien kautta Kulomäentielle ja edelleen Lahdenväylälle. Ullantien saneerauksen suunnittelu on käynnissä. Saneerauksen yhteydessä Ullantien turvallisuutta parannetaan ja sille lisätään yhdistetty jalkakäytävä ja pyörätie.

Joukkoliikenne

Venuksentieltä, noin 350 m suunnittelualueelta kulkevat bussit Helsinkiin, Kulomäkeen, Tikkurilaan, Korsoon ja Pohjois-Nikinmäkeen. Pääradan varressa sijaitsevalle Korson asemalle on kävelymatkaa noin kaksi kilometriä ja Rekolan asemalle noin 2,2 kilometriä.

Kevyt liikenne

Kevyenliikenteen reitti kulkee suunnittelualueen koillis- ja luoteispuolelta. Kaakkoisväylän ja Venuksentien pyöräteitä pitkin pääsee Kulomäentien pyöräilyn pääreiteille. Ullantien saneerauksen yhteydessä Ullantielle lisätään jalkakäytävä ja pyörätie.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Alue kuuluu Korson painepiiriin ja alueen vesisäiliönä on Korson vesitorni. Korsossa sijaitsevan vesitornin tilavuus on 4000 m³, HW = +94m N2000 ja NW = +87m N2000. Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin +86m ja ylin noin +101m. Korson painepiiri saa vetensä Pitkäkosken vedenottamolta, josta vesi johdetaan Ylästön ja Ala-Tikkurilan paineenkorottamojen kautta Tikkurilan painepiiriin, josta vesi ohjataan edelleen Koivukylän paineenkorottamon kautta alueelle.

Jätevesiviemäröinti

Alueen jätevedet johdetaan Matarin ja Rekolan jätevesiviemäriverkostoa pitkin Korso-Koivukylä runkoviemäriin. Runkoviemäristä jätevedet ohjataan Koivukylän mittausaseman kautta Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymän viemäritunneliin ja lopulta Viikinmäen keskuspuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti

Kortteli kuuluu sen länsipuolisen Tervaojan valuma-alueeseen. Uuden tontin koillislaidalla on Tervaojaan laskeva oja, johon puretaan myös kaksi alueen hulevesiviemäriä. Tähän ojaan myös uuden tontin hulevedet ohjataan. Tervaoja purkaa vetensä edelleen Keravanjokeen.

Ullantien pohjoisosan hulevedet laskevat Maijankujalta lähtien Ullantien d300 pohjoishulevesiviemäriä pitkin Leenanpolun hulevesiviemäriin ja edelleen avo-ojaa pitkin Tervaojaan. Ullantien pohjoisosan valuma-alue on laajuudeltaan noin 6300 m^2. Alue on esitetty *kuvassa 1*.

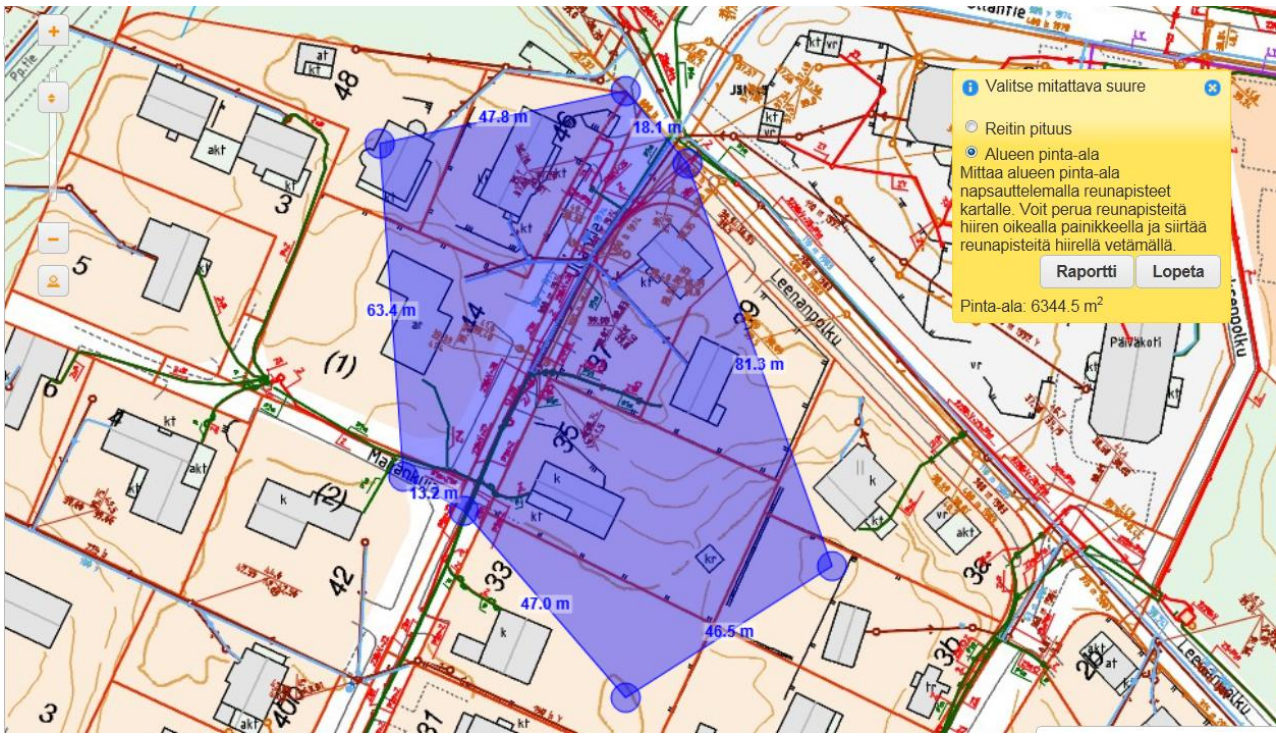

Kuva 1. Ullantien pohjoisen hulevesiviemärin valuma-alue (Vantaan karttapalvelu 2015)

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ei ulotu korttelialueelle. Kaukolämpöverkko ulottuu muutosalueen itäpuolella olevalle päiväkodille osoitteessa Kakkoisväylä 8.

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on Ullantien varressa.

3.1.4 Maanomistus

Koko suunnittelualue on nyt yksityisessä maanomistuksessa (valkoinen väri).

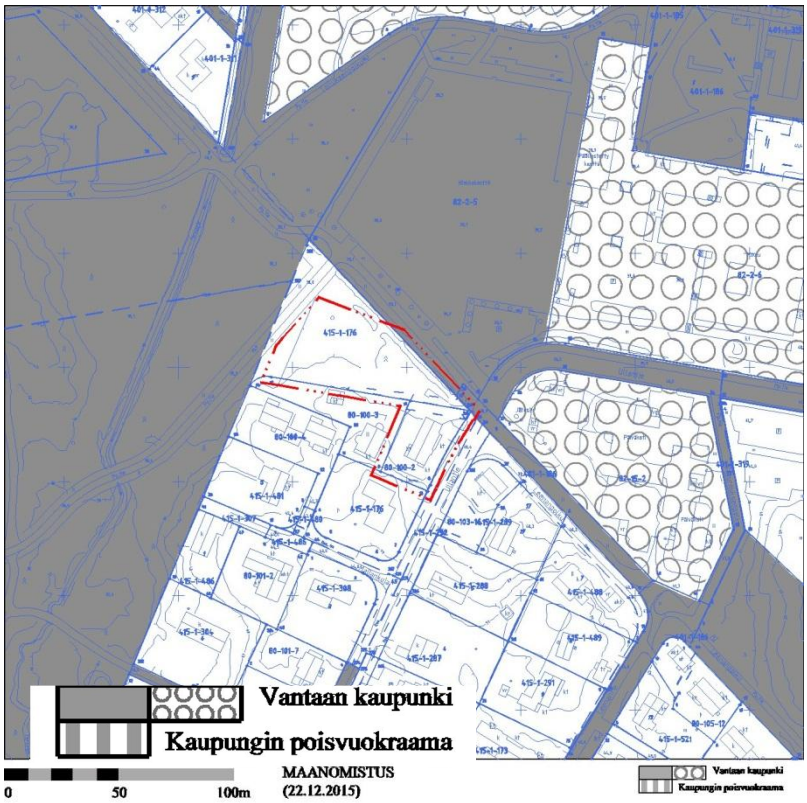

3.2 SUUNNITTELUTILANNE

3.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 30.10.2000 päättämien (tarkistettu 1.3.2009) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteena on, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta irralleen olevasta yhdyskuntarakenteesta. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Maakuntakaava
Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa (30.10. 2014) suunnittelualue on taajamatoimintojen aluetta. Hanke on maakuntakaavan mukainen.

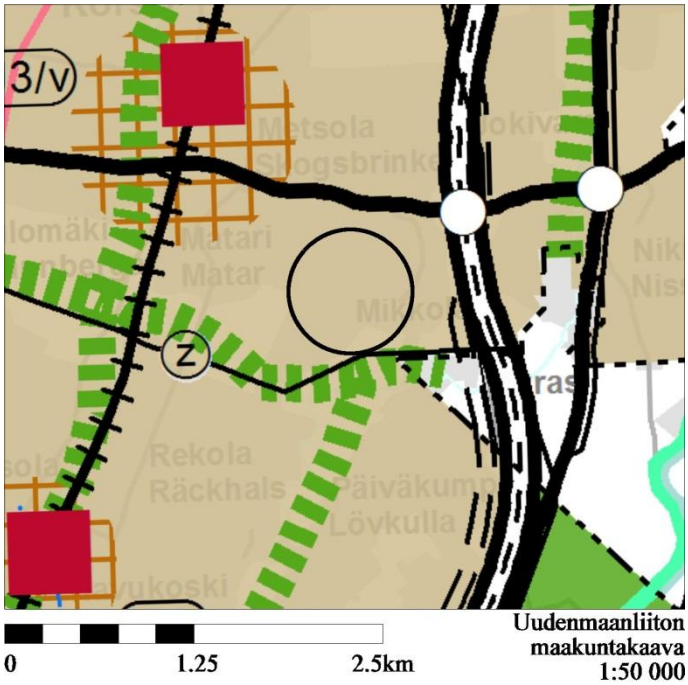

Yleiskaava
Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä yleiskaavassa alue on väljää pientaloaluetta A3, jolle saa rakentaa ensisijaisesti pientaloja sekä virkistysaluetta VL.

Huomioon ottaen yleiskaavan tarkkuuden, hanke on yleiskaavan mukainen.

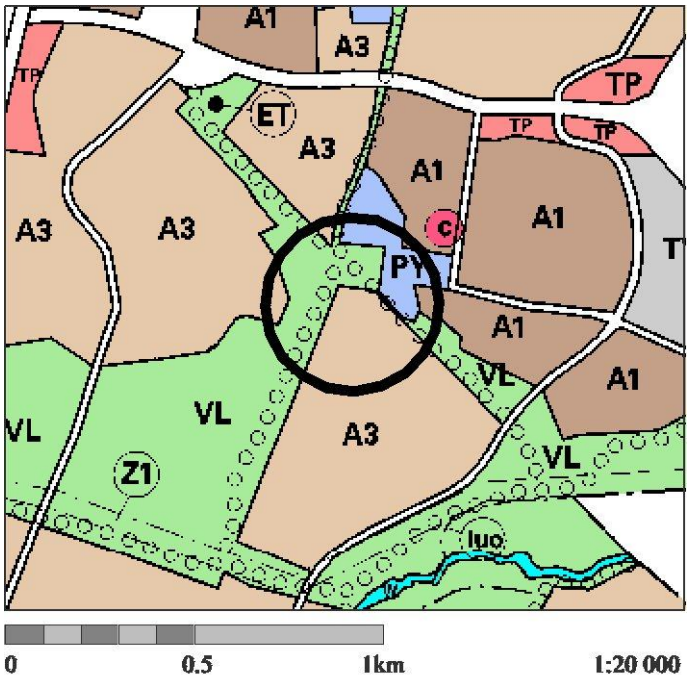

Asemakaava

Kaavamuutosalueella on voimassa asemakaavat nro 800200 Matari 2 (YM 8.5.1984) ja 800500 Matari 3B (YM 11.6.1992), joissa alue on erillispientalojen korttelialuetta (AO-3) ja urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta (VU).

Erillispientalojen korttelialueen (AO-3) tehokkuusluku on 0,20. Rakennusten suurin sallittu kerrosluku on 2. Kuhunkin rakennukseen saa sijoittaa enintään kaksi asuntoa. Rakennuksia voi liittää toisiinsa kevyin rakennelmin. Asuntoa kohti saa rakentaa taloustilaa suurimman sallitun kerrosalan lisäksi enintään 40 m2.

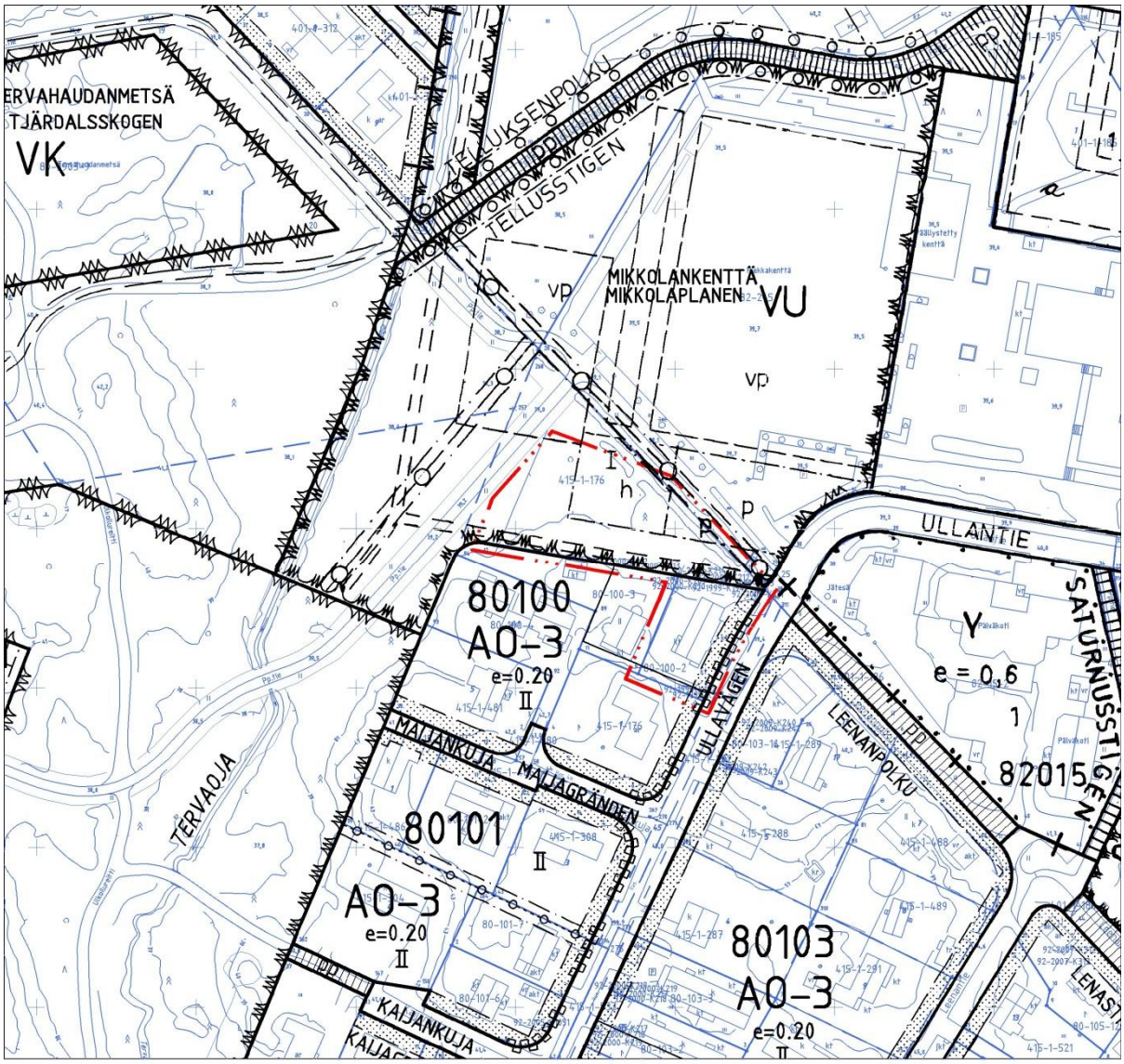

OTE AJANTASA-ASEMAKAAVASTA

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 20150

Hanke sijaitsee seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle ja on siten Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman mukainen.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050 määrittelee seudullisen maankäytön tahtotilan ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80% uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (kartan tumman ruskea vyöhyke). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa semakaavan laatimista varten.

Rakennusjärjestys

Alueella on voimassa Kaupunginvaltuuston 15.11.2010 hyväksymä Vantaan rakennusjärjestys.

Tonttijako- ja kiinteistörekisteri

Suunnittelualue on merkitty kiinteistörekisteriin tilana 415-1-176 sekä tonttina 80-100-2.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Ullantien saneerauksen hallinnollinen katusuunnitelma on ollut nähtävillä nähtävillä 21.1-3.2.2016. Katusuunnitelma koskee Ullantietä välillä Pirjontie – Leenanpolku. Suunnitelmassa erotetaan Ullantien kevyt liikenne muusta liikenteestä. Kaavamuutosalueen vierelle, Leenanpolun kohdalle, rakennetaan ajoradan kavennus ja suojatie. Ote 19.4.2016 päivätystä Ullantien katusuunnitelmasta suunnittelualueen kohdalta seuraavalla sivulla.

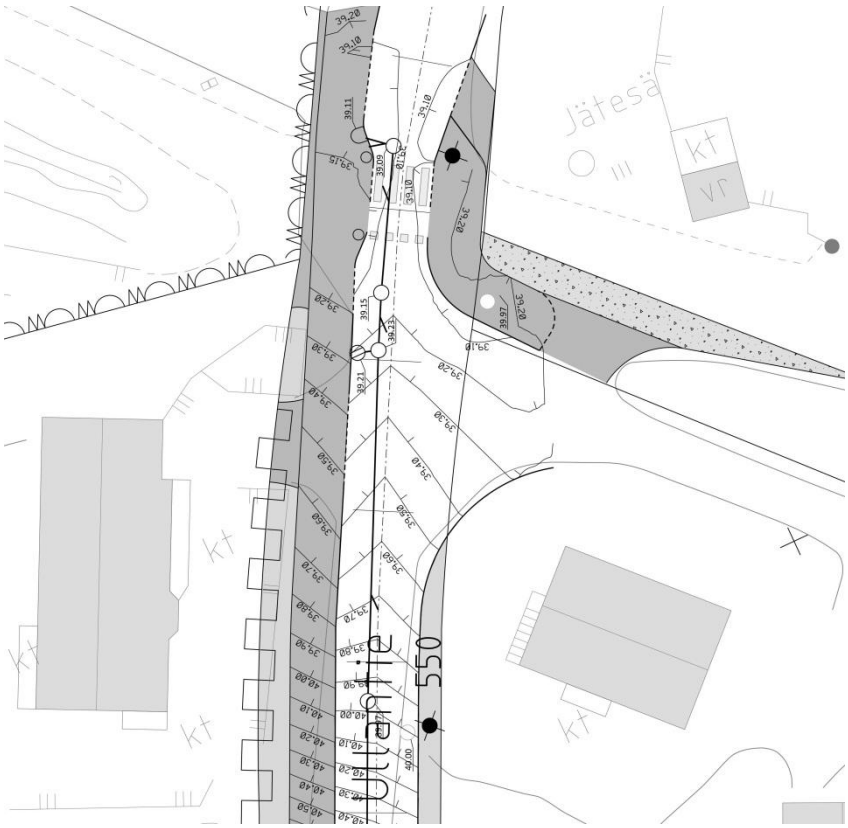

Ote Ullantien 19.4.2016 päivätystä katusuunnitelmasta, 1:500. Kuvassa vasemmassa reunassa-oleva rakennus on kaavamuutosalueen olemassa oleva rakennus.

4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET

Tilan 415-1-176 sekä tontin 80-100-2 omistajat Reino Koskinen ja Hilkka Koskinen hakivat asemakaavan muuttamista 14.9.2006.

4.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

4.3.1 Osalliset

- Asemakaavan muutosalueen maanomistajat, maanvuokraajat, rajanaapurit, lähipiirin naapurit ja asukkaat, naapurikiinteistöjen huoltoyhtiöt, sekä itsensä osallisiksi mieltävät.

- Vantaan kaupungin asukkaat ja luottamuselimet sekä Vantaan alueella toimivat yritykset ja yhteisöt ja niiden työntekijät tai heidän edustajansa.

- *Kaupungin asiantuntijaviranomaiset*: mm. kaupunkisuunnittelu, kuntatekniikka, rakennusvalvonta, yrityspalvelut, ympäristökeskus.

- *Valtion viranomaiset:* Uudenmaan ympäristökeskus, Uudenmaan liitto, Tiehallinto / Uudenmaan tiepiiri.

- *Muut viranomaiset ja yhteisöt:* Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, YTV, Hakunilan aluetoimikunta, seurakunnat, Vantaan Energia, Fingrid Oy, Elisa Networks Oyj ja muut tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt.

- Asukas- ym. yhdistykset ja järjestöt, Vantaan ympäristöyhdistys.

4.3.2 Vireilletulo

Kaavoitus on tullut vireille 7.1.2016. Ilmoitus kaavoituksen vireilletulosta tehtiin Vantaan kaupungin asukaslehdessä 9.1.2016 työnumerolla 001956 sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

4.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin 7.1.2016. Mielipiteet pyydettiin 29.2.2016 mennessä.

Osallisten mielipiteet:

Mielipiteitä saatiin 5 kpl. Seuraavassa on esitetty kaikkien mielipiteiden pääasiallinen sisältö:

HSY: ”Kaavamuutosalueen länsi- ja pohjoispuolella sijaitsee rakennettua vesihuoltoverkostoa (vesijohto 300V ja jätevesiviemäri 300 B, rak. 1956 ja 1975), jolle on rasite voimassa olevassa asemakaavassa.”

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos: Ei huomautettavaa.

Vantaan Energia ja Vantaan Energia sähköverkot: ei huomautettavaa

Museovirasto: Ei lausuttavaa. Sopimuksen mukaan asemakaavamuutoksista lausuu sekä arkeologisen kulttuuriperinnön sekä rakennetun ympäristön osalta Kaupunginmuseo.

Vantaan kaupunginmuseo: Ei huomautettavaa.

4.4. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

4.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2013-2017 strategia:

Strateginen painopiste on kaupunkirakenteen eheyttämisessä. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015:

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

4.4.2 Muut tavoitteet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitettyihin tavoitteisiin ei ollut kaavatyön edetessä tarpeen tehdä tarkistuksia.

Kaavoittajan tavoitteena on täydennysrakentamisen mahdollistaminen.

Vertailu maakuntakaavaan ja yleiskaavaan

Hanke on maakuntakaavan ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen ottaen huomioon yleiskaavan tarkkuuden.

Vertailu voimassa olevaan asemakaavaan

Voimassa olevan asemakaavan pientalojen korttelialue suurenee noin 1963 m² ja vastaavasti lähivirkistysalue pienenee saman verran. Rakennusoikeus lisääntyy 345 k-m². Kaavamuutos tuottaa uusia rakennuspaikkoja.

4.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT JA NIIDEN VAIKUTUKSET

Asemakaavaratkaisu perustuu hakijan esittämiin ratkaisuihin ja maanomistajan ja kaavoittajien välisiin neuvotteluihin. Tonttijaon ja tontin laajenemisen rajauksia mahdollisuuksia tutkittiin asemakaavatyön kuluessa ja päädyttiin esitettyyn ratkaisuun. Esitettyyn yhden uuden tontin ratkaisuun päädyttiin ajoyhteyksien järjestämisestä muodostuvien rasitteiden vuoksi.

Uusi rakentaminen rajataan urheilu- ja virkistyspalvelujen alueesta huomioiden kevyen liikenteen väylän linjaus. Pohjoisosassa metsäistä osaa jätetään virkistys- ja urheilupalvelujen alueeksi erottamaan tontti kevyen liikenteen väylistä ja Mikkolan kentästä. Tontin läntisimmässä osassa rajausperusteena käytetään olemassa olevaa rajapyykkiä. Koillispuolella rajauksena toimii kiinteistön raja. Myös muita rajauksia tutkittiin.

Mikäli kaavamuutosta ei tehdä, tontti 2 jää ennalleen ja tontti 7 muodostumatta.

5 ASEMAKAAVAN KUVAUS

5.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavamuutoksella muutetaan nykyistä yksityisessä omistuksessa olevaa urheilu- ja virkistyspalvelujen VU aluetta asuinkäyttöön AO.

Tonttijaolla muodostetaan uusi tontti 92-80-100-7 sekä laajennetaan olemassa olevaa tonttia 92-80-100-6 (aikaisemmin 92-80-100-2) pysäköimispaikan verran.

Uudelle muodostuvalle tontille käytetään olemassa olevaa tierasitetta Ullantieltä. Kaavamuutoksen ja tonttijaon muutoksen yhteydessä ei rakenneta uusia liittymiä Ullantiehen.

5.1.1 Mitoitus

Muutosalueen pinta-ala on 2822 m2. Ulkoilu- ja virkistyspalvelujen aluetta muuttuu erillispientalojen korttelialueeksi noin 1964 m². Tästä noin 1725 m² siirtyy uuteen muodostuvaan tonttiin nro 7 ja noin 239 m² lisäyksenä tonttiin nro 6.

Tontin numero 6 rakennusoikeus jää ennalleen (172 m²). Tontin numero 7 rakennusoikeudeksi muodostuu 345 m². Autopaikkojen vähimmäismäärä: 2 ap/asunto.

5.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Käyttämättömän Mikkolan kentän reunametsän muuttaminen osaksi erillispientalojen korttelialuetta selkeyttää erillispientalojen korttelialuuen ja urheilu- ja virkistyspalveluiden alueen rajaa.

5.3 ALUEVARAUKSET

5.3.1 Korttelialueet

AO Erillispientalojen korttelialue

Asuntoa kohti saa rakentaa yhteensä enintään 40 m2 autotalli-, autokatos- ja taloustilaa annetun rakennusoikeuden lisäksi.

Alueelle saa sijoittaa sellaisia toimisto- ja siihen verrattavia työtiloja, jotka eivät häiritse asumista yhteensä enintään 20% tontin rakennusoikeudesta.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Asunnot 2 ap / asunto

<u>Korttelin 80100 tonttia 7 koskevia määräyksiä:</u>

Tontille saa rakentaa enintään kaksi yksiasuntoista asuinrakennusta tai yhden kaksiasuntoisen asuinrakennuksen.

Korttelin 80100 tonttia 6 koskevia määräyksiä:

Tontille saa rakentaa yhden enintään kaksiasuntoisen asuinrakennuksen.

Tekninen huolto

Kulku- ja huoltoyhteydet muodostuvalle tontille järjestetään Ullantieltä. Vesihuoltoliitokset toteutetaan Ullantien katualueelta. Tonttikohtainen hulevesien hallinta liitetään osaksi pihasuunnittelua. Tontin pohjoispuolella oleva avo-oja Tervaojaan säilytettävä hulevesien tulvareittinä.

5.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

5.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Kaavataloudelliset vaikutukset

Muutoksesta ei aiheudu kaupungille kunnallistekniikan rakentamiskustannuksia. Hanke hyödyntää olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa ja olemassa olevan vesihuollon käytön lisäyksellä on suotuisa vaikutus. Koska uusi rakennusoikeus ei ylitä 500 km2, kaupunki ei saa sopimuskorvauksia. Uudet asukkaat kuitenkin lisäävät kaupungin verotuloja. Muutoksen yhteydessä kaupunki saa haltuunsa virkistys- ja urheilupalvelujen aluetta.

Yhdyskuntarakenne

Ratkaisu edistää asuinalueen täydennysrakentamista ja tiivistää kaupunkirakennetta. Bussipysäkit sijoittuvat kävelyetäisyydelle.

Kaupunkikuva

Rakentamisen mittakaava on sovitettu ympäröivään rakenteeseen. Materiaalivalinnat ja yksityiskohtaisempi suunnittelu jää rakennuslupavaiheeseen.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää pienessä määrin ympäröivien virkistysalueiden käyttöä.

Liikenne

Kulku- ja huoltoyhteydet muodostuvalle tontille järjestetään Ullantieltä. Muutoksen vaikutus liikenteeseen on vähäinen.

Vesihuolto

Vesihuoltoliitokset toteutetaan Ullantien katualueelta. Toteutuksessa huomioidaan nykyiset vesihuoltoliitokset tonteilta 80-100-3 ja 415-1-176, jotka kulkevat asemakaava-alueen kautta.

Muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää tontilla ennen vesien johtamista yleiseen verkostoon. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tonttien tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamitoitus tehdään 30 minuuttia kestä-

välle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tontin hulevesisuunnitelma tulee esittää rakennuslupaa haettaessa.

Nykyinen alueen vesihuolto on esitetty liitteenä vesihuollon esisuunnitelmassa (1 : 2000).

Ympäristöhäiriöt

Lentomelu, tieliikenteen aiheuttama melu tai pienhiukkaset eivät aiheuta ongelmia suunnittelualueella.

Sosiaalinen ympäristö

Alueelle tulee uusia asukkaita. Hanke on VAT:n mukainen. Ei vaikutuksia kulttuuriseen ympäristöön.

Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen käyttämättömään reunametsään, jonka luontoarvot eivät ole merkittävät. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Tonttien 6 ja 7 koillisrajan ojan toiminta hulevesien tulvareittinä turvataan kaavamääräyksin.

Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt muodostuvalle tontille rakentaminen tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta.

Kaavamuutoksen ilmastovaikutuksia tarkasteltiin Suomen ympäristökeskuksen Keko- eli kaavoituksen ekolaskuriohjelmalla. Laskelmassa rakennusten rakentamisen ja kunnossapidon osuus kokonaispäästöistä on noin 29 %, rakennusten energiankulutuksen noin 37,5 % ja henkilöliikenteen noin 31,5 %. Rakennusten energiatehokkuudella ja polttoaineen/lämmitystavan valinnalla voidaan vaikuttaa paljon alueen kasvihuonekaasupäästöihin. Ilmastovaikutuksia voidaan pienentää materiaalivalinnoilla ja uusiutuvia energiamuotoja hyödyntämällä. Puun käytön suosimisella rakennusmateriaalina voidaan pienentää rakentamisesta aiheutuvia kasvihuonepäästöjä.

Yhteenveto

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta täydentävä. Se sijoittuu joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen ei liity toteuttamissopimusta. Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus puistoalueen luovutuksesta. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

7 KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:		
Kaupunkisuunnittelu:	Vesa Karisalo	alue-arkkitehti
	Asta Tirkkonen	alue-arkkitehti
	Noora Koskivaara	asemakaavasuunnittelija
	Mari Jaakonaho	asemakaavasuunnittelija
	Merja Hokkanen	suunnitteluavustaja
	Jyrki Nieminen	kaavoitusteknikko
	Anna-Mari Kangas	suunnittelija
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
Kuntatekniikan keskus :	Antti Auvinen	vesihuoltosuunnittelija
	Ilpo Pasanen	liikennesuunnittelu
	Mikko Valkonen	suunnitteluinsinööri
Ympäristökeskus:	Sinikka Rantalainen	Ympäristösuunnittelija

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 9. päivänä toukokuuta 2016.

Asta Tirkkonen
aluearkkitehti

Mari Jaakonaho
asemakaavasuunnittelija

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	26.04.2016
Kaavan nimi	001956 Matari 80 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	07.01.2016
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092001956
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,2822	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,2822

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,2822**	**100,0**	**517**	**0,18**	**0,0000**	**345**
A yhteensä	0,2822	100,0	517	0,18	0,1964	345
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,0000				-0,1964	
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,2822**	**100,0**	**517**	**0,18**	**0,0000**	**345**
A yhteensä	0,2822	100,0	517	0,18	0,1964	345
AO	0,2822	100,0	517	0,18	0,2822	517
AO-3	0,0000		0		-0,0858	-172
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,0000				-0,1964	
VU	0,0000				-0,1964	
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

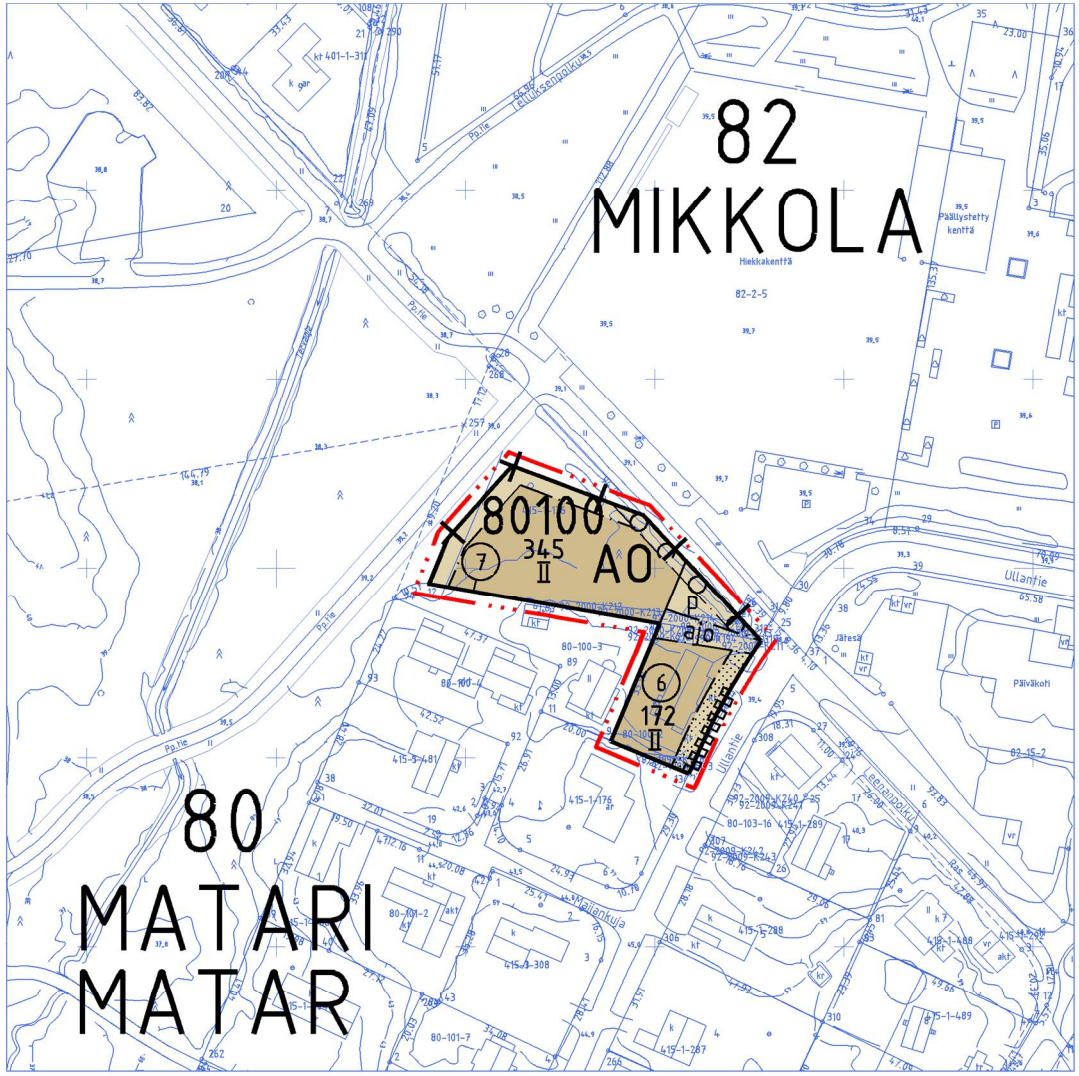

ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS

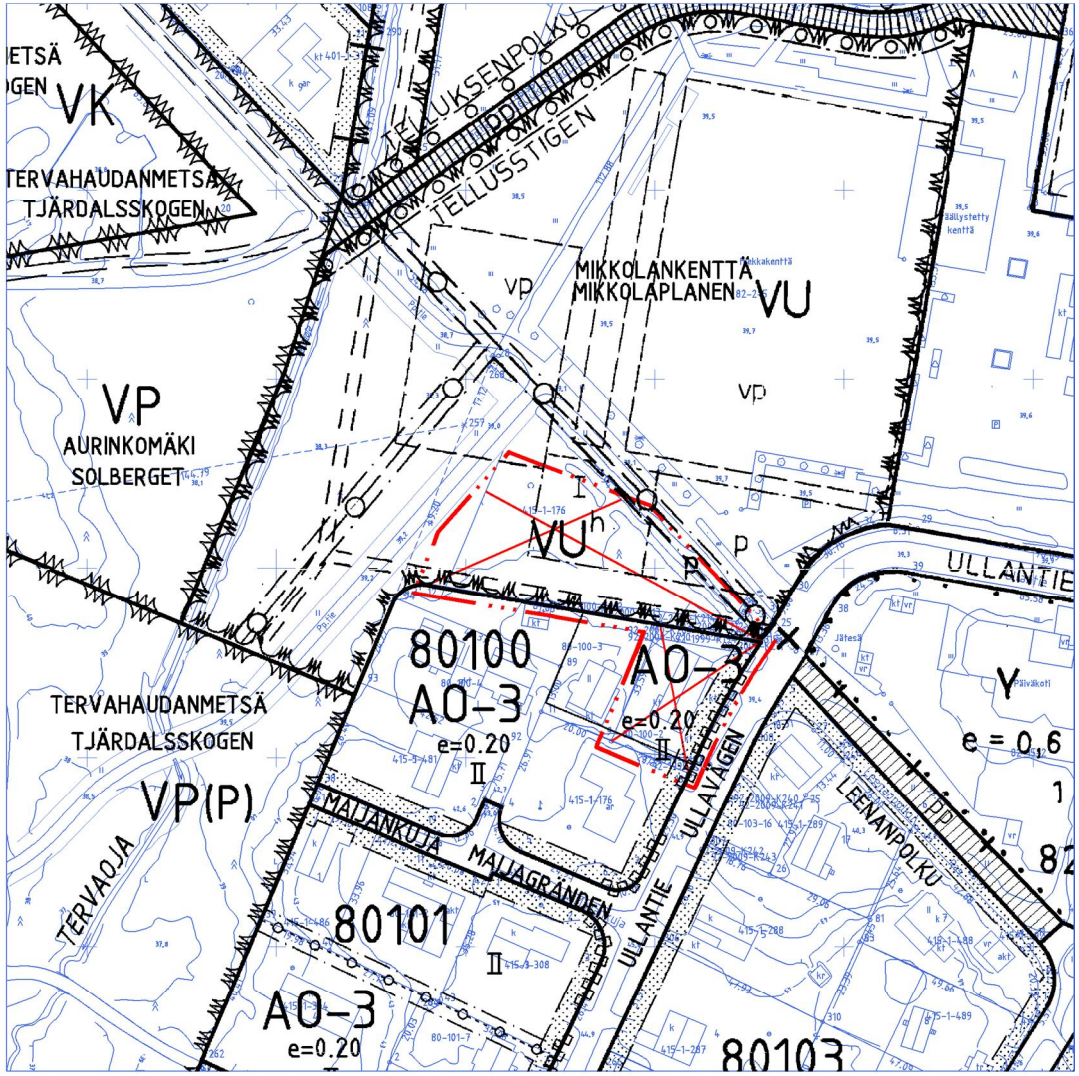

POISTETTAVAT MERKINNÄT

0 50 100m

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot 1 / 2 Baskartbladens nummer
001956	9.5.2016	691505, 692505

Vantaan kaupunki
Asemakaavan muutos
Kaupunginosa 80

MATARI

Osa korttelia 80100.

Tonttijako
Osa korttelia 80100.

Tonttijaon muutos
Osa korttelia 80100.

Kaupunginosa 82

MIKKOLA

(Kumoutuvan asemakaavan virkistysaluetta.)

1:2000

Vanda stad
Ändring av detaljplanen
Stadsdel 80

MATAR

Del av kvarteret 80100.

Tomtindelning
Del av kvarteret 80100.

Ändring av tomtindelningen
Del av kvarteret 80100.

Stadsdel 82

MIKKOLA

(Rekreationsområde i den plan som upphäv

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · —	3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	Linje 3 m utanför planområdets gräns.
AO	Erillispientalojen korttelialue.	Kvartersområde för fristående småhus.
	Asuntoa kohti saa rakentaa yhteensä enintään 40 m² autotalli-, autokatos- ja taloustilaa annetun rakennusoikeuden lisäksi.	Utöver den byggrätt som angivits får för varje bostad byggas sammanlagt högst 40 m² garage-, carports- och ekonomiutrymmen.
	Asuinrakennusten korttelialueelle saa sijoittaa sellaisia toimisto- ja niihin verrattavia työtiloja, jotka eivät häiritseasumista yhteensä enintään 20% tontin rakennusoikeudesta.	På kvartersområdet för bostadshus får totalt högst 20% av tomtens byggnadsrätt utnyttjas för sådana kontors- och med dem jämförbara arbetsutrymmen, som inte inverkar störande på boendet.
	Tonttien pohjoispuolella oleva avo-oja Tervaojaan on säilytettävä hulevesien tulvareittinä. Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma.	Den i dagen liggande bäcken Tjärbäcken norr om tomterna ska bevaras som en flödesrutt för dagvatten. För bygglovet måste en dagvattenplan utarbetas.
	Autopaikkojen vähimmäismäärät: Asunnot 2 ap/ asunto.	Minimiantalet bilplatser: Bostäder 2 bp/ bostad.
	Korttelin 80100 tonttia 6 koskevia määräyksiä: Tontille saa rakentaa yhden enintään kaksiasuntoisen asuinrakennuksen.	**Bestämmelser som rör tomt 6 i kvarter 80100:** På tomten får byggas ett bostadshus omfattande högst två bostäder.
	Korttelin 80100 tonttia 7 koskevia määräyksiä: Tontille saa rakentaa kaksi enintään yksiasuntoista asuinrakennusta tai yhden enintään kaksiasuntoisen asuinrakennuksen.	**Bestämmelser som rör tomt 7 i kvarter 80100:** På tomten får byggas två bostadshus omfattande högst en bostad vardera eller ett bostadshus omfattande högst två bostäder.
-+—+—	Kaupunginosan raja.	Stadsdelsgräns.
———	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
—·—·—	Osa - alueen raja.	Gräns för delområde.
⑥	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.	Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.
—×—×—	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
80	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
MAT	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.
80100	Korttelin numero.	Kvartersnummer.
345	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
II	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.

Rakennusala.

Byggnadsyta.

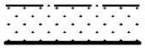

Istutettava alueen osa.

Del av område som bör planteras.

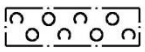

Alueen osa, jolle on kehitettävä puista ja pensaista tiheä reunavyöhyke.

Del av område där träd och buskar skall bilda en tät avgränsande zon.

Alueella oleva ohjeellinen ajoyhteys.

Riktgivande körförbindelse inom området.

Pysäköimispaikka.

Parkeringsplats.

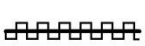

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Aluearkkitehti / Områdesarkitekt

Mittausosasto

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Vantaalla / Vanda __.__20__

Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Mätningsavdelningen

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

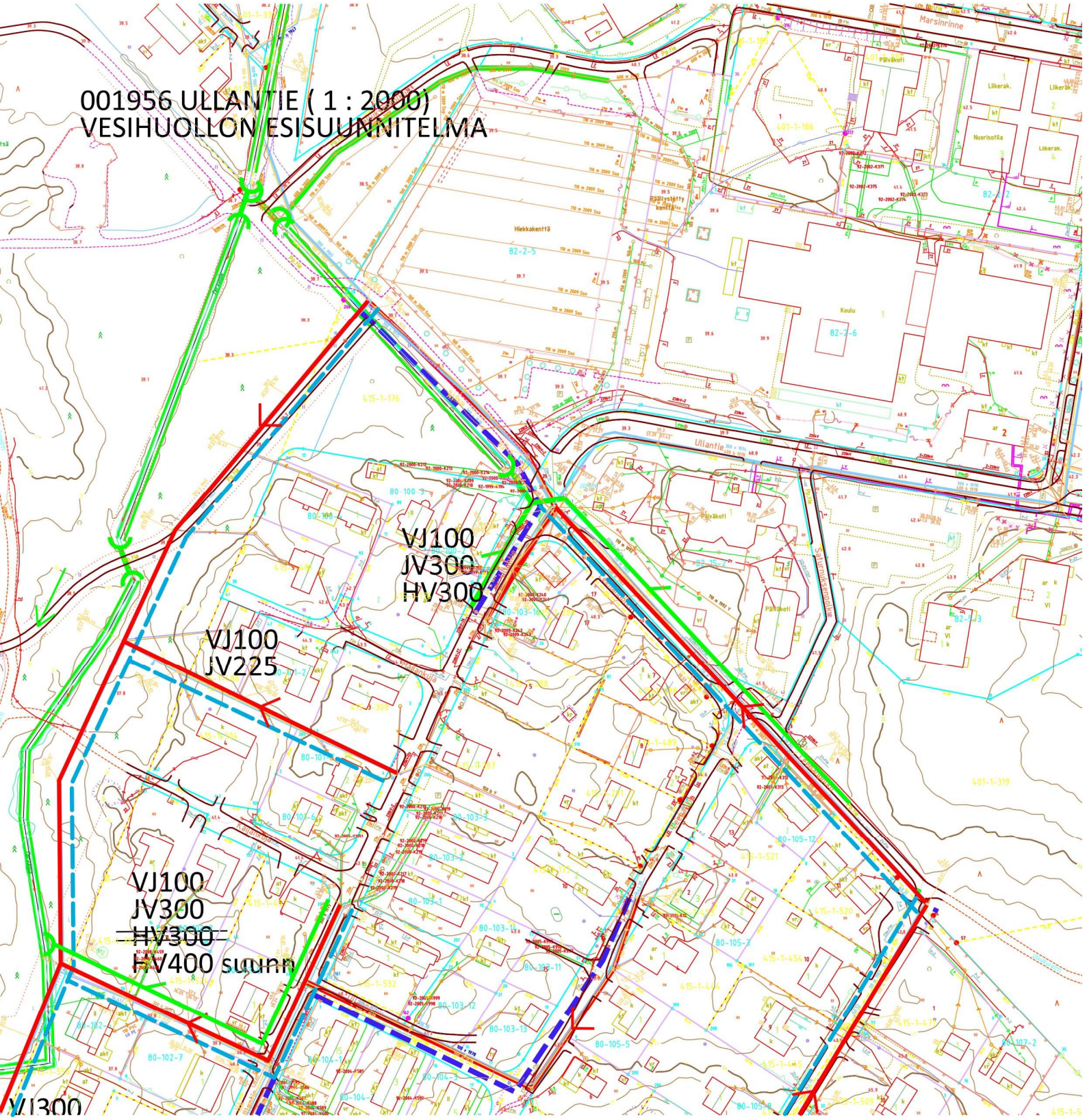
001956 ULLANTIE (1 : 2000)
VESIHUOLLON ESISUUNNITELMA
VJ100
JV300
HV300
VJ100
JV225
VJ100
JV300
~~HV300~~
HV400 suunn
VJ300

25 § **Maankäyttösopimus / Esisopimus määräalan luovutuksesta kaupungille / Reino ja Hilkka Koskinen / asemakaavan muutos 001956**

VD/4325/10.00.01.05/2016
HP/LM-H/AVP/JK/JB

Esitetään päätettäväksi esisopimus määräalan luovutuksesta, jonka ehtojen mukaisesti Reino ja Hilkka Koskinen luovuttavat kaupungille vastikkeetta noin 1 056 m^2 suuruisen määräalan omistamastaan tilasta 92-415-1-176 Hilmala. Määräala on asemakaavan mukaista urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta. Määräalan luovutus liittyy asemakaavamuutoksen nro 001956 mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutumiseen.

Reino ja Hilkka Koskinen (jäljempänä ”Koskinen”) tilan 92-415-1-176 Hilmala omistajina ovat hakeneet asemakaavan muutosta Matarin ja Mikkolan kaupunginosien rajalla osoitteessa Ullantie 46 sijaitsevalle omistamalleen alueelle. Asemakaavan muutoksella nro 001956 osa voimassa olevan asemakaavan mukaisesta urheilu- ja virkistyspalvelujen alueesta (VU) muutetaan erillispientalojen korttelialueeksi (AO). Muodostuvalle uudelle tontille voidaan sijoittaa paritalo tai kaksi yksiasuntoista omakotitaloa. Tontin rakennusoikeus määrittyy samaan tehokkuuteen kuin ympäröivä alue. Kaavamuutosalue koskee lisäksi em. tilan rajanaapurissa sijaitsevaa tonttia 92-80-100-2, joka laajenee pysäköimispaikan verran rakennusoikeuden lisääntymättä. Kukaan kaava-alueen omistaja ei saa kaavamuutoksella yli 500 k-m^2 uutta rakennusoikeutta.

Asemakaavamuutokseen nro 001956 liittyen Koskinen ja kaupunki ovat neuvotelleet kaavamuutosalueen ulkopuolelle jäävän Koskisen omistaman asemakaavan mukaisen urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen (VU) luovutuksesta kaupungille. Määräalan luovutuksen esisopimuksella varmistetaan asemakaavan mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen.

Esisopimuksella määräalan luovutuksesta Vantaan kaupunki ja Koskinen sopivat seuraavaa: Koskinen luovuttaa Vantaan kaupungille vastikkeetta Vantaan kaupungin Mikkolan kaupunginosassa sijaitsevan noin 1 056 m^2:n suuruisen määräalan tilasta 92-415-1-176. Määräala on voimassa olevan asemakaavan mukaista urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta (VU). Luovutuksen kohde on merkitty ohjeellisesti oheiseen karttaliitteeseen.

Lopullisen kauppakirjan tekemisen edellytyksenä on, että asemakaavamuutos nro 001956 on tullut voimaan.

Kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännön 4 §:n 36. kohdan mukaan maankäyttö- ja kaavoitussopimuksista päättää kaupunginhallitus.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 9.5.2016 § 18

Yrityspalvelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Koskisen kanssa esisopimuksen määräalan luovutuksesta,
b) kaupunki tekee ja allekirjoittaa lopullisen kauppakirjan, kun asemakaavanmuutos nro 001956 on tullut voimaan,
c) oikeutetaan yrityspalvelut tekemään lopulliseen luovutuskirjaan teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 25

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) tehdä ja allekirjoittaa Koskisen kanssa esisopimus määräalan luovutuksesta,
b) tehdä ja allekirjoittaa lopullinen kauppakirja, kun asemakaavanmuutos nro 001956 on tullut voimaan, ja
c) oikeuttaa yrityspalvelut tekemään lopulliseen luovutuskirjaan teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Kartta luovutuksen kohteesta

Täytäntöönpano: maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
maankäyttöinsinööri Jouni Kahila, puh. 043 826 6116, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KOHTEEN SIJAINTI

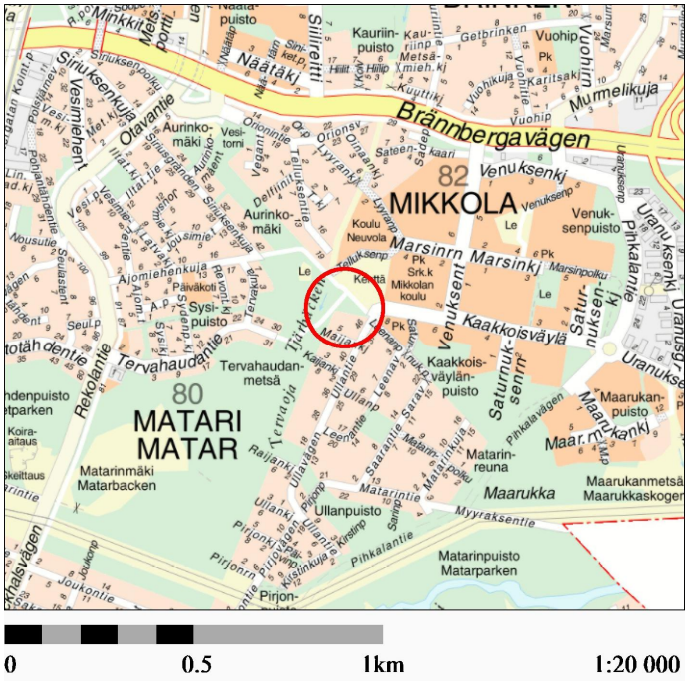

ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN LUOVUTUKSESTA / Koskinen Reino Olavi ja Hilkka Marja-Liisa

YPA/JK

Kaupunginosa: MIKKOLA (82)

Kylä: REKOLA (415)

Tila: 92-415-1-176

n. 1056 m^2:n suuruinen määräala joka on urheilu- ja virkistyspalvelualuetta VU

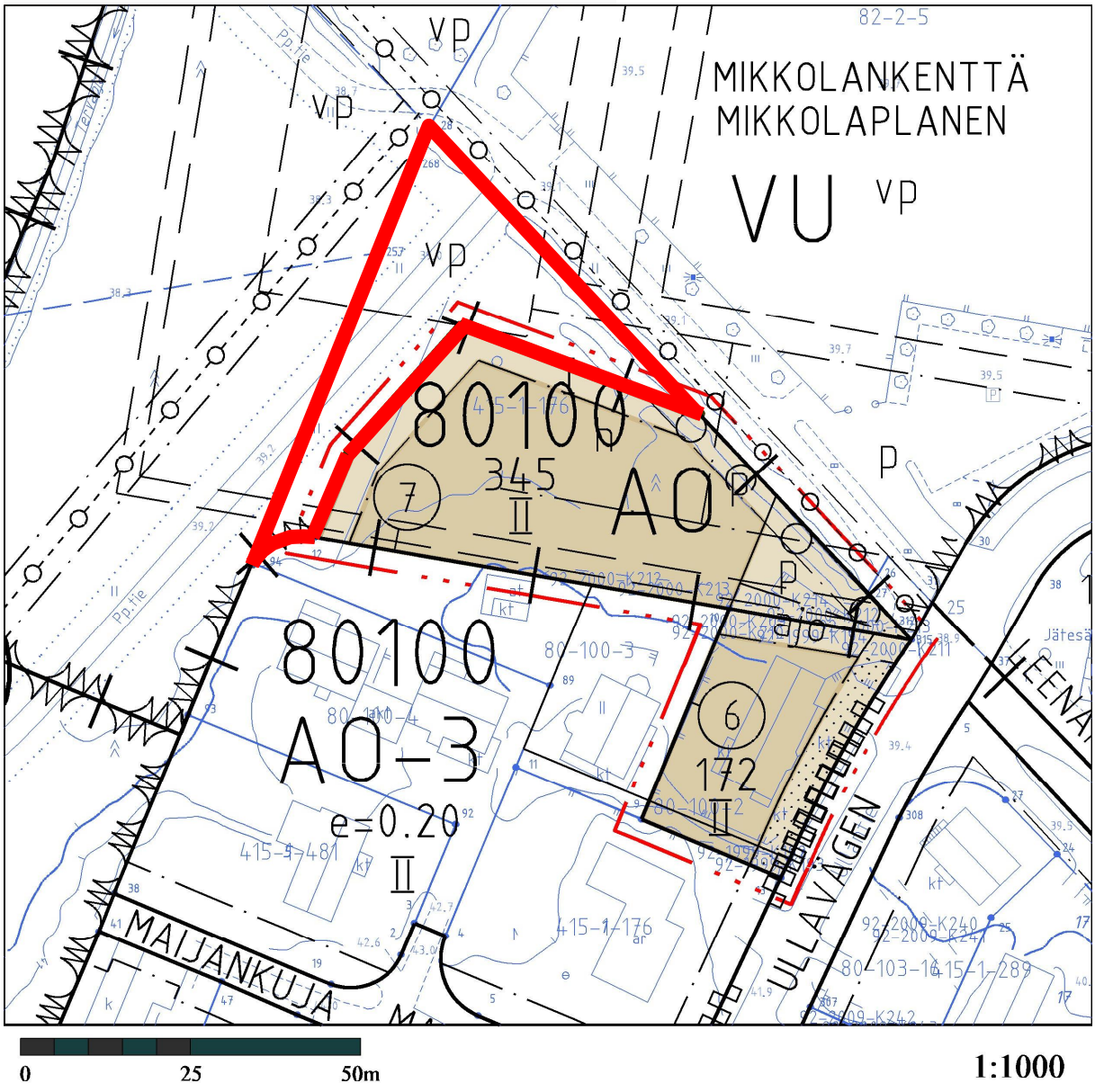

26 § Asemakaavamuutos 002277 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos, 68 Koivuhaka / Vantaan Energia

VD/6372/10.02.04.01/2015
HP/TLA/ATI/NIS/SRU/JB

Vantaan Energian huolto- ja varastoalue Koivuhaassa muuttuu asuinalueeksi. Vantaan Energian toiminta alueella jatkuu, kun toimitilat jäävät Peltolantielle. Asuinkerrostalojen ja pientalojen alueelle osoitetaan kerrosalaa yhteensä 31 620 k-m² ja toimitilarakennuksille 6 000 k-m².
Kokonaisrakennusoikeus nousee nykyisestä 26 187:stä 37 620 kerrosneliömetriin. Tehokkuusluku, e on asuinkorttelialueilla 0,8 ja toimitilarakennusten korttelialueella 0,6.

Asemakaavamuutos koskee korttelia 68160 ja osaa korttelista 68161 sekä katualuetta, kaupunginosassa 68, Koivuhaka.
Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa korttelia 68160 ja osaa korttelista 68161 sekä katualuetta, kaupunginosassa 68, Koivuhaka.

Tonttijako ja tonttijaon muutos koskee korttelia 68160 ja 68161 kaupunginosassa 68, Koivuhaka.

Alue sijaitsee Koivuhaan kaupunginosassa. Sitä rajaa lännessä Puutarhatie, pohjoisessa Apilatie ja idässä Mesikukantie. Etelässä alue rajautuu rakenteilla oleviin kerrostalotontteihin ja Koivuhaan pientaloalueeseen.

Kaavan hakija
Vantaan Energia.

Maanomistus
Kaupunki omistaa osan korttelista 68161.

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun ovat osallistuneet Vantaan Energian palkkaamana konsulttina Jari Lonka L-arkkitehdit Oy:stä sekä Anna-Maija Grandy ja Antti-Juhani Lehti Ailecon Oy:stä.
Kaavatyö on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava
Kaavamuutoksen alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa matalaa ja tiivistä asuinaluetta (A2).

Asemakaavan muutos
Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan asuinkortteleiden rakentaminen Vantaan Energian huoltoalueen ja varastorakennusten paikalle. Peltolantien eteläpuolella rakentaminen noudattaa jo rakenteilla olevan kerrostalokorttelin mittakaavaa. Kerrostalot ovat enimmäkseen nelikerroksisia, mutta korttelien kulmissa on myös kahdeksankerroksiset osat. Apilatien puolella rakentaminen sovitetaan viereisen pientaloalueen mittakaavaan ja rakennukset ovat kaksikerroksisia erillis- tai paritaloja. Vantaan Energian toiminta alueella jatkuu: toimistorakennus ja pumppaamo säilyvät, joskin osa toimistorakennuksesta korvataan uudella.
Käyttötarkoitus muuttuu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueesta (ET) asuinkerrostalojen (AK), asuinrakennusten (A) ja asuinpientalojen (AP) korttelialueeksi, sekä asumista palvelevaksi yhteiskäyttöiseksi korttelialueeksi (AH). Vantaan Energian toimitilojen alue merkitään toimistorakennusten korttelialueeksi KT. Pumppaamorakennus säilyy ET-alueena.
Kerrosluku muuttuu Peltolantien eteläpuolella nykyisestä kahdesta suurimmaksi osaksi neljään, mutta enimmillään kahdeksaan kerrokseen. Apilatien varressa kerrosluku puolestaan laskee kolmesta kahteen.
Asumiseen osoitetaan kerrosalaa 31 620 k-m² ja toimitilarakennuksille 6 000 k-m².
Kaava-alueen kokonaispinta-ala 7,0 ha, josta asumiseen on varattu 4,0 ha ja toimitiloille 1,0 ha.
Kokonaisrakennusoikeus nousee nykyisestä 26 187:stä 37 620 kerrosneliömetriin. Tehokkuusluku, e on asuinkortteli-alueilla 0,8 ja toimitilarakennusten korttelialueella 0,6.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely

MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 17.8.2015.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin kahdeksan.
Vantaan Energia järjesti 23.9. klo 17 asukastilaisuuden toimitiloissaan Peltolantiellä. Suhtautuminen hankkeeseen oli positiivista.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset
Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 17.12.2012, täydennetty ja tarkennettu KV 22.9.2014).

Kaavatyö kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa uutta asuntokerrosalaa (31 620 k-m², n. 600 asuntoa) sekä pientalojen rakennuspaikkoja (12 kpl).

Sopimus
Asemakaavan muutokseen liittyy toteuttamissopimus.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 9.5.2016 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.5.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002277 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 68 Koivuhaka / Vantaan Energia,
b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Vantaan Energia maksaa muutoskustannukset (18 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (5 880 €), yhteensä 23 880 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 26

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.5.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002277 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 68 Koivuhaka / Vantaan Energia,
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
c) vahvistaa maksuluokka 4 ja todeta, että hakija Vantaan Energia maksaa muutoskustannukset (18 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (5 880 €), yhteensä 23 880 €.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Paula Lehmuskallio poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Asemakaavamuutoksen selostus 9.5.2016

Täytäntöönpano: maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Asta Tirkkonen, puh. 09 8392 6185, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
asemakaavasuunnittelija Seppo Niva, puh. 09 8392 8044, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

002277 KOIVUHAKA

VANTAAN ENERGIA

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 9.5.2016 päivättyä asemakaava-karttaa nro 002277. Kaavoitus on tullut vireille 17.8.2015.

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

kortteli 68160 ja osa korttelista 68161 sekä katualue, kaupunginosassa 68, Koivuhaka.

(kumoutuvan asemakaavan kortteli 68160 ja osa korttelista 68161 sekä katualuetta, kaupunginosassa 68, Koivuhaka).

Tonttijako ja tonttijaon muutos:

koskee korttelia 68160 ja 68161 kaupunginosassa 68, Koivuhaka.

1.2 KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

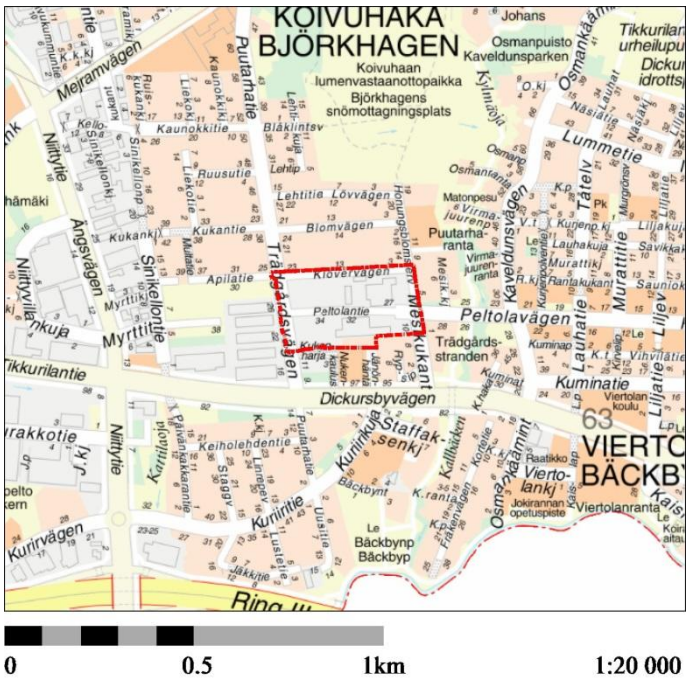

Suunniteltava alue sijaitsee kahden kilometrin päässä Tikkurilan keskustasta, Koivuhaan kaupunginosassa. Sitä rajaa lännessä Puutarhatie, pohjoisessa Apilatie ja idässä Mesikukantie. Etelässä alue rajautuu rakenteilla oleviin kerrostalotontteihin ja kaakossa pientaloalueeseen.

1.3 KAAVAN TARKOITUS

Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan asuinkortteleiden rakentaminen Vantaan Energian huoltoalueen ja varastorakennusten paikalle. Peltolantien eteläpuolella rakentaminen noudattaa jo rakenteilla olevan kerrostalokorttelin mittakaavaa. Kerrostalot ovat enimmäkseen nelikerroksisia, mutta korttelien kulmissa on myös kahdeksankerroksiset osat. Apilatien puolella rakentaminen sovitetaan viereisen pientaloalueen mittakaavaan ja rakennukset ovat kaksikerroksisia erillis- tai paritaloja. Vantaan Energian toiminta alueella jatkuu: toimistorakennus ja pumppaamo säilyvät, joskin osa toimistorakennuksesta korvataan uudella.

Asumiseen osoitetaan kerrosalaa 31 620 k-m^2 ja toimitilarakennuksille 6000 k-m^2.

Kaava-alueen kokonaispinta-ala 7,0 ha, josta asumiseen on varattu 4,0 ha ja toimitiloille 1,0 ha. Kokonaisrakennusoikeus nousee nykyisestä 26 187:stä 37 620 kerrosneliömetriin. Tehokkuusluku, e on asuinkortteli-alueilla 0,8 ja toimitilarakennusten korttelialueella 0,6.

2 TIIVISTELMÄ

2.1 KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Vantaan Energian jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 2.7.2015. Kaavamuutoksen numeroksi tuli työohjelmassa numero 002277.
- Kaavoitus tuli vireille 17.8.2015.
- Mielipiteet pyydettiin 18.9.2015 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin kahdeksan kappaletta.
- Hankkeesta järjestettiin 23.9. asukastilaisuus.

2.2 ASEMAKAAVAN MUUTOS

Käyttötarkoitus muuttuu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueesta (ET) asuinkerrostalojen (AK), asuinrakennusten (A) ja asuinpientalojen (AP) korttelialueeksi, sekä asumista palvelevaksi yhteiskäyttöiseksi korttelialueeksi (AH). Vantaan Energian toimitilojen alue merkitään toimistorakennusten korttelialueeksi KT. Pumppaamorakennus säilyy ET-alueena.

Kerrosluku muuttuu Peltolantien eteläpuolella nykyisestä kahdesta suurimmaksi osaksi neljään, mutta enimmillään kahdeksaan kerrokseen. Apilatien varressa kerrosluku puolestaan laskee kolmesta kahteen. Rakennusoikeus muuttuu nykyisestä e=0,5 tehokkuudesta (n. 26 200 k-m2) siten, että asumiseen varataan 31 620 kerrosneliömetriä ja Vantaan Energian toimistorakennukselle 6 000 kerrosneliömetriä.

2.3 ASEMAKAAVAN TOTEUTTAMINEN

Kaavamuutokseen liittyy toteuttamissopimus.

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Alue sijoittuu Koivuhakaan, Tikkurilan keskustan länsipuolelle. Alue on liikenteellisesti ja joukkoliikenteellisesti erinomaisella paikalla isojen liikenneväylien, Kehä III:n ja Tuusulanväylän tuntumassa. Se liittyy luontevasti olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen.

Suunniteltava alue on Vantaan Energian varikkoaluetta. Vantaan Energian toimistorakennus ja suuret huoltorakennukset sekä varastoalueet määrittävät alueen nykyisen yleisilmeen. Alueen pohjois- ja itäpuolella on Koivuhaan pientaloaluetta, länsipuolella Koivuhaan yrityspuiston työpaikka-alue. Eteläpuolelle, Tikkurilantien varteen on rakenteilla asuinkerrostaloja. Alueesta on tehty aiemmin yleissuunnitelma, jossa on pohdittu alueen tehokkaampaa maankäyttöä asunto- ja työpaikkarakentamiseen. Yleissuunnitelmasta on edetty asemakaavoihin Tikkurilantien varressa ja Mesikukantiehen rajoittuvalla pientaloalueella, jonka kaava vahvistui 2015.

3.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Alue sijoittuu Keravanjoen ja Kylmäojan laakson savitasangolle. Vuonna 1870–1871 mitatussa Senaatin kartassa näkyy, että alue on ollut osin peltoa ja osin niittyä. Alue on kuulunut Suuren rantatien vaikutuspiiriin.

Topografia

Alue on hyvin tasainen. Maaston korot vaihtelevat +15,5 ja 14,6 metrin välillä.

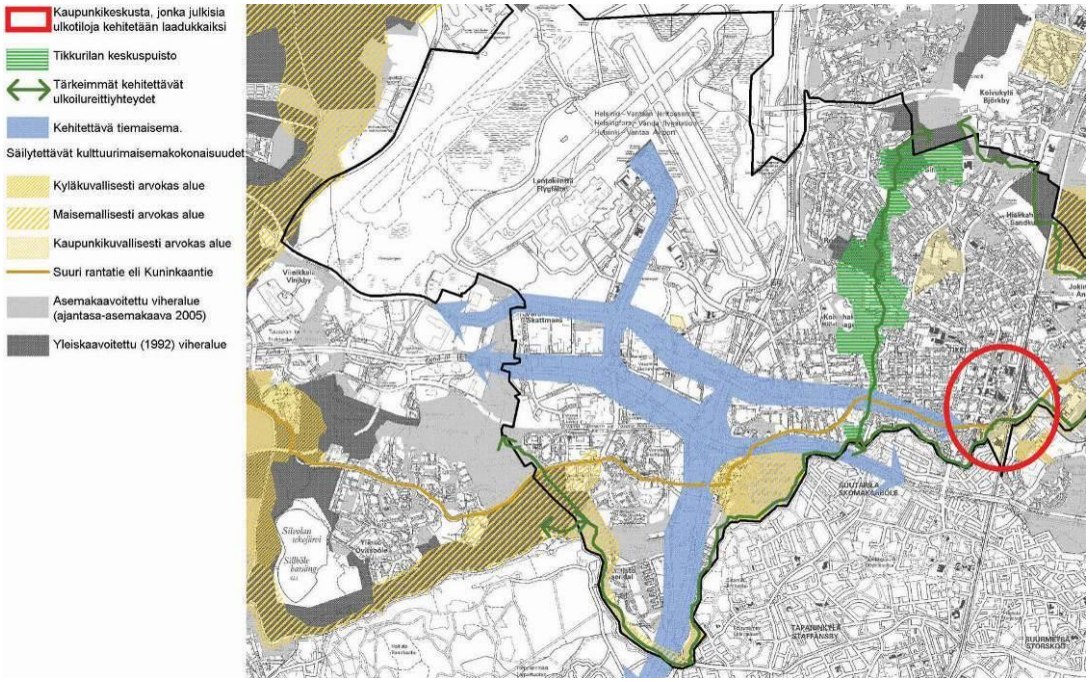

Maisemallinen kehityskuva, Tikkurilan kehityskuva 2006.

Vesistöt ja vesitalous

Koivuhaka sijaitsee Kylmäojan valuma-alueella, lähellä kohtaa, jossa se laskee Keravanjokeen. Puron valuma-alue kuuluu Keravanjoen valuma-alueeseen. Alueella on itä-länsisuuntaisia ojia, joista osa on kasvanut umpeen. Valtaosa kaavoitettavasta alueesta on joko rakennettu tai päällystetty asfaltilla. Alue ei ole pohjavesialuetta.

Kasvillisuus ja eläimistö

Alue on entistä, tasaista peltomaata. Alueella on toiminut 1900-luvun alkupuolella puutarhataimisto. Pientaloalueella tiiviit pensasaidat, korkeat kuusirivit ja yksittäiset vanhat puut luovat rehevän ilmeen. Puutarhatien ja Mesikukantien väliin jäävä alue on ollut vuosikymmeniä Vantaan Energian huolto- ja varastoalueena, eikä sillä ole luontoarvoja.

Maaperä

Kaavamuutosalue sijaitsee Viertolan laajan savialtaan alueella. Heikosti kehittyneen kuivakuorikerroksen alla olevan pehmeän savikerroksen paksuus on noin 10-13 metriä. Savikerros on kuormitettaessa voimakkaasti kokoonpuristuvaa. Saven leikkauslujuus on alhainen, paikoin alle 10 kPa. Alimpana maakerroksena on tiiviydeltään vaihteleva paksuhko moreenikerros. Pohjaveden painetaso on noin 2 metrin syvyydellä maanpinnasta eli noin 0,5 metriä alkuperäisen tason alapuolella. Savikko saattaa siten olla hitaan painuman tilassa ilman ulkoista kuormitustakin, mikä tulee ottaa huomioon tonttijohtojen ja piha-alueiden suunnittelussa.

Rakenteiden perustaminen

Talot perustetaan paaluilla kovaan pohjaan. Paalupituudeksi voidaan arvioida 12-17 metriä nykyisestä maanpinnasta. Tonttijohtojen ja liikennöitäviä alueiden perustamisessa voidaan joutua pohjanvahvistustoimenpiteisiin. Mahdollisten kellareiden kuivatuksella ei ympäristön painumaherkkyyden vuoksi sallita pohjavedenpinnan pysyvää alentamista.

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Koivuhaan kaupunginosassa oli vuoden 2015 alussa reilut 2 000 asukasta. Väkiluku pysyi pitkään vakaana, mutta on kasvanut parin viimevuoden aikana, kun uusia asuntoja on rakennettu.

Uudet, jo valmistuneet tai rakenteilla olevat kerrostalot ja tiivistyvä pientaloalue lisäävät asukaslukua lähivuosina noin 2 600:aan. Perheväestön osuus on Koivuhaassa kasvanut, mutta kouluikäisiä alueella asuu

edelleen hieman keskimääräistä vähemmän. Muuten ikärakenne on aika tasapainoinen: aikuisväestön (16–64-vuotiaat) osuus on hieman suurempi, kuin Vantaalla keskimäärin (Vantaan kaupunki/Tietopalveluyksikkö).

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Suunnittelualue sijoittuu Koivuhakaan, Tikkurilan keskustan länsipuolelle. Läntinen Koivuhaka on lentomelualuetta ja lähes puhtaasti työpaikka-aluetta. Idempänä pientaloalue on ajallisesti ja tyylillisesti sekoittunutta, mutta joukossa on kohtuullisen hyvin säilynyt rintamamiestalokanta. Rakennusten kirjo vaihtelee I½-kerroksisista, harjakattoisista puutaloista I-kerroksisiin tasakattoisiin, tiiliverhoiltuihin taloihin. Rehevät puutarhat luovat vehreän yleisilmeen.

Vantaan Energian alue hallitsee kaupunkikuvaa Peltolantien varrella. Kolmekerroksinen toimistorakennus, huoltohallit ja laajat varasto ja huoltopihat poikkeavat ympäristön mittakaavasta. Vanhin osa varikkoaluetta on Mesikukantien ja Peltolantien kulmauksessa, jonka puurakennukset ovat 1950-luvulta. Kaavoitettava alue on lähes kokonaan Vantaan Energian aluetta.

Kaava-alueen eteläpuolelle on juuri valmistunut kolmen asuinkerrostalon muodostama ”pienkortteli”. Sen viereen, Puutarhatien ja Tikkurilantien kulmaan on rakenteilla samalla umpikortteliperiaatteella vastaava kokonaisuus. Katujen kulmaukseen tulee myymälätilaa.

Asuminen

Kaava-alueella ei ole asuntoja.

Palvelut ja työpaikat

Lähin koulu, Viertolan koulu on lyhimmillään 600 metrin päässä. Se tarjoaa opetusta 1.-6. Luokille. Samassa yhteydessä on myös päiväkoti. 7.-9. Luokkien opetus on Peltolan koulussa, noin 1,3 km:n päässä. Koivuhakaan on suunnitteilla uusi päiväkoti noin 200 metrin päähän Mesikukantien varteen.

Yritystoimintaa ajatellen Koivuhaan sijainti on erinomainen. Se sijaitsee Tikkurilan ja lentoaseman välissä ja isot tiet, Tuusulanväylä ja Kehä III, ovat vieressä.

Työpaikkojen määrä on lisääntynyt voimakkaasti 2010-vuoteen saakka ja on sen jälkeen tasaantunut noin 4 200:n tuntumaan. Ylivoimaisesti eniten, kolmasosa työpaikoista on kaupan alalla. Viime vuosina alueesta on muodostunut seudullinen autokaupan keskus.

Koivuhaan palvelutarjonta on varsin vähäistä. Kuriiritien ja Niittytien risteyksessä on uudehko K-market. Muut kaupalliset palvelut löytyvät Tikkurilan keskustasta.

Virkistys

Kylmäojan varren kapea virkistysalue yhdistää Tikkurilan keskuspuiston Keravanjoen viheralueisiin. Purolaakson ulkoilureitti on hiljattain rakennettu. Lähimmät pallokentät ovat noin 600 metrin päässä, Viertolan koululla. Tikkurilan urheilupuisto uima-, jää- ja pallohalleineen on reilun kilometrin päässä.

Liikenne

Alueen pääkatuja ovat Niittytie ja Tikkurilantie. Viinikasta lentokentän ja Tikkurilan keskustan kautta Vanhalle Porvoontielle ulottuva Tikkurilantie on Vantaan merkittävimpiä itä-länsisuuntaisia yhteyksiä. Sille on kaavailtu pikaraitiolinjaa tai vastaavaa joukkoliikenteen runkolinjaa.

Kaava-aluetta rajaava Puutarhatie on Koivuhaan pientaloalueen läpi johtava tonttikatu, joka on kunnostettu vuonna 2009. Peltolantie on Tikkurilan keskustaan johtava kokoojakatu, joka päättyy Puutarhatiehen.

Kevyt liikenne

Kevyen liikenteen reitit kulkevat Tikkurilantien ja Puutarhatien molemmin puolin, Mesikukantiellä pelkästään kadun itäreunassa ja Apilatiellä kadun eteläisessä reunassa. Tikkurilantiellä kulkee kevyenliikenteen itä-länsisuuntainen pääreitti Tikkurilasta Veromieheen. Peltolantiellä kevyen liikenteen reitit ovat rakentamatta.

Joukkoliikenne

Bussiyhteydet ovat hyvät. Lähimmät bussipysäkit ovat Puutarhatiellä (576 Kivistö-Tikkurila) ja Tikkurilantiel-

lä, josta kulkevat mm. linjat, 611 Helsingin keskustaan ja 562 Mellunmäkeen. Tikkurilantielle tulee joukkoliikenteen runkoyhteys, joka voidaan toteuttaa yleiskaavan mukaisesti pikaraitiolinjana.

Vesihuolto

Kaava-alueen ympäristössä on rakennettua vesihuoltoverkostoa.

Vedenjakelu

Puutarhatiellä kaava-alueen länsipuolella on vuonna 2010 rakennettu vesijohto DN315. Apilatiellä kaava-alueen pohjoispuolella on vuonna 2014 rakennettu vesijohto DN110. Kaava-alueen länsipuolella Mesikukantiellä on vuonna 2014 rakennettu vesijohto DN160.

Alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin, jonka yläsäiliö (tilavuus 6700 m³, HW = +80.00 ja LW = +72.00) sijaitsee Hiekkaharjussa. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta. Painetasot ovat: alin +72.00 ja ylin +85.00 m.

Jätevesiviemäröinti

Puutarhatiellä kaava-alueen länsipuolella on vuonna 2010 rakennettu jätevesiviemäri DN315. Apilatiellä kaava-alueen pohjoispuolella on vuonna 2014 rakennettu jätevesiviemäri DN315. Kaava-alueen länsipuolella Mesikukantiellä on vuonna 2014 rakennettu jätevesiviemäri DN315. Alueen jätevedet johdetaan Viertolan halki Suutarilan jätevedenpumppaamolle. Lopulta jätevedet päätyvät Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti

Puutarhatiellä kaava-alueen länsipuolella on vuonna 2010 rakennettu hulevesiviemäri DN315. Apilatiellä kaava-alueen pohjoispuolella on vuonna 2014 rakennettuhulevesiviemäri DN315. Kaava-alueen länsipuolella Mesikukantiellä on vuonna 2014 rakennettu hulevesiviemäri DN400. Peltolantiellä on vuonna 2000 rakennettu hulevesiviemäri DN600. Hulevedet johdetaan hulevesiviemäreissä kaava-alueen itäpuolella kulkevaan Kylmäojaan.

Kaukolämpö

Kaukolämpöputket sijoittuvat Apilatielle ja Puutarhatielle.

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on katujen reunassa, kaava-alueen ympärillä. Mahdollisissa siirtokustannuksissa toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Ympäristöhäiriöt

Tieliikennemelu

Valtioneuvoston päätöksellä melutason ohjearvoista (993/1992) A-painotettu keskiäänitaso LAeq saa olla enintään 35 dB opetus- ja kokoontumistiloissa sekä 45 dB liike- ja toimistohuoneissa. Molemmissa tapauksissa sovelletaan ainoastaan melutason päiväohjearvoa. Asuin- ja majoitushuoneiden suositusarvo on päivällä 35 dB ja yöllä 30 dB.

Melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 50 dB. Uusilla alueilla on melutason yöohjearvo kuitenkin 45 dB.

Sito on tehnyt 8.8.2011 meluselvityksen, jonka liikennetiedot perustuvat Vantaan kuntatekniikan keskuksen ennusteen mukaisiin vuoden 2030 liikennemääriin. Meluselvityksessä on selvitetty Tikkurilantien aiheuttamat melutasot kerrostalojen julkisivuilla ja piha-alueilla sekä käsitelty lentomelun mahdollisia vaikutuksia. Melutasot jäävät kaikkialla kaava-alueella alle päiväohjearvon 50 dB ja yöllä alle 45 dB:n.

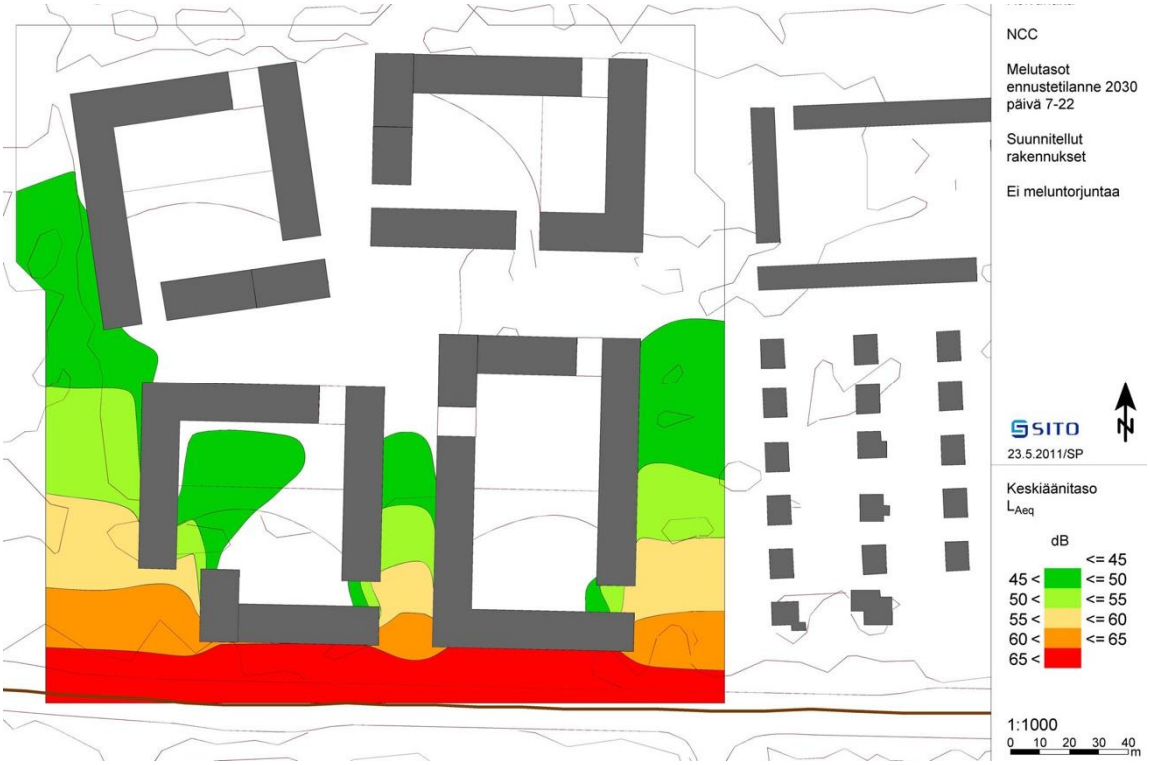

Meluennuste 2030. Päiväarvot. SITO 23.5.2011.

Meluennuste 2030. Yöarvot. SITO 23.5.2011.

Lentomelu

Kaavamuutosalue sijaitsee yleiskaavan mukaisella lentomelualueella m3, mikä tarkoittaa, että lentomelun tasot alueella ovat L_{den} indeksillä ilmaistuna välillä 50–55 dB. Vantaan kaupungin rakentamisvalvonnan rakentamisohjeen "Rakennuksen ulkovaipan lentomelun ääneneristysvaatimukset" mukaan m3-alueella asuinhuoneiden kattorakenteiden, ulkoseinien sekä ikkunoiden ja muiden rakenteiden tulee olla sellaisia,

että lentomelun ulko- ja sisämelutasojen erotus ΔL on vähintään 32 dB. Liike- ja toimistohuoneiden ulkovaipan ääneneristysvaatimus voi olla 5 dB alempi.

Maaperän likaantuneisuus

Vantaan ympäristökeskuksen mukaan Vantaan Energian varastoalueen maaperä on syytä tutkia pilaantumisen varalta. Alueella näyttäisi olleen myös kasvihuoneita, joista yksi oli Vantaan Energian alueella.

Sito Oy teki selvityksen alueen pilaantuneista maista joulukuussa 2011. Sen perusteella suurimmalla osalla aluetta ei ole kohonneita pitoisuuksia eikä maaperää ole tarpeen kunnostaa. Kasvihuoneet ovat sijainneet Tikkurilantien eteläpuolella. Kaava-alueen itäosasta, vanhoilta pientalotonteilta löytyi kuitenkin yksittäisiä kohteita, mm. palanut talo, jonka kohdalta maaperä vaatii kunnostamista. Saatu tieto on pistemäistä, joten kunnostettavaa maata voi olla enemmänkin. Tietoa on kuitenkin riittävästi YSL 78 §:n mukaisen ilmoituksen tekoon ja päätöksen saamiseen (*Elina Kerko, SITO Oy*).

Okmetic

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen mukaan kaava-alue sijaitsee Seveso II-direktiivin mukaisen vaarallisia kemikaaleja laajamittaisesti käsittelevän ja varastoivan laitoksen ns. konsultointivyöhykkeen sisäpuolella. Okmeticin konsultointivyöhyke on laajuudeltaan 1 km.

Kauppa ja teollisuusministeriön ehdotuksessa vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusmääräyksiksi (4/1994) on esitetty vähimmäisetäisyyssuosituksia sekä terveydelle vaarallisille kemikaaleille (250 m) että palaville nesteille (95 m). Määräys ei ole kuitenkaan tullut voimaan. Tukesilla ei ole selkeitä metrimääriä Okmeticin suoja-alueiksi, mutta yli 900m:n päässä sijaitseva tehdas ei ole este uusien asuinrakennusten kaavoittamiseksi (puhelinneuvottelu 16.2.2012 Kari Wiikinkoski/Tukes).

Tukesilta on saatu 29.2.2012 päivätty lausunto, jonka perusteella väkevän fluorivetyhapon (70%) OVA-ohjeen (onnettomuuden vaaraa aiheuttavan aineen -turvallisuusohjeet) mukainen vaaraetäisyys on suuren vuodon (noin 10 m^3) sattuessa 300 m, mikä vaatii välitöntä eristystä 300 m kaikkiin suuntiin. Fluorivety saattaa aiheuttaa ärsytysoireita jopa 2000 m etäisyydellä tuulen alapuolella. 1000 m vyöhykkeellä tuulen alapuolella kehotetaan väestöä suojautumaan sisätiloihin, sulkemaan ovet ja ikkunat sekä pysäyttämään ilmanvaihtolaitteet. Tukesin mukaan Okmetic Oyj:n käytössä olevien erittäin vaarallisten kemikaalien aiheuttaman vaaraan suuruus mahdollisen onnettomuuden tai vuodon seurauksena on syytä selvittää. Tukesin kanssa sovittiin, että lausuntovaiheessa ei ole tarpeen pyytää heiltä uutta lausuntoa.

Okmetic on toimittanut 20.4.2012 päivätyn selvityksen onnettomuustilanteiden aiheuttamasta vaarasta laitoksen ulkopuolelle. Sen mukaan pahin skenaario on, että lastausvaiheessa kolme 200 litran väkevää fluorivetyhappoa sisältävää tynnyriä putoaa maahan ja hajoaa (mikä on epätodennäköistä). Kemikaali haihtuu ja leviää ilmakehän kautta ympäristöön. Haitallisin alue, AEGL 3 (hengenvaarallinen pitoisuus, mikäli kaasua hengittää 60 min ajan) ulottuu noin 190 m:n päähän päästölähteestä. Toiseksi haitallisin alue AEGL 2 (pitoisuudet voivat aiheuttaa vakavia ja pitkäaikaisia haittoja) ulottuu 265 metrin päähän. Lievin ns. AEGL 1- alue ulottuu 1800 metrin päähän ja siellä vuoto voi aiheuttaa tilapäisiä ärsytysoireita ihmisille, mutta ei aiheuta pysyviä tai pitkäaikaisia haittoja. Kaava-alue sijoittuu lähimmillään 950 metrin päähän mahdollisesta päästölähteestä. Päästön leviämisessä on otettu huomioon vallitseva tuulen suunta.

Sosiaalinen ympäristö

Tikkurilan palvelualueen väestön sosiaalisen rakenteen piirteisiin kuuluu mm. aikuisvaltaisuus, yksin eläminen, lapsettomat avopariperheet ja työttömyys. Tikkurilan väestö on enimmäkseen muualta muuttanutta, mikä vaikuttaa hyvinvoinnin taustatekijöihin kuten juurtumiseen, ihmissuhteisiin ja yhteisöllisyyteen. Koivuhaassa asuu toisaalta alueelle juurtuneita omakotitaloasukkaita, perheitä ja vanhempia pariskuntia.

3.1.4 Maanomistus

Alue on Vantaan Energian ja Vantaan kaupungin omistuksessa.

3.2 SUUNNITTELUTILANNE

3.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 30.10.2000 päättämien (tarkistettu 1.3.2009) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteena on, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta irralleen olevasta yh-

dyskuntarakenteesta. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Maakuntakaava

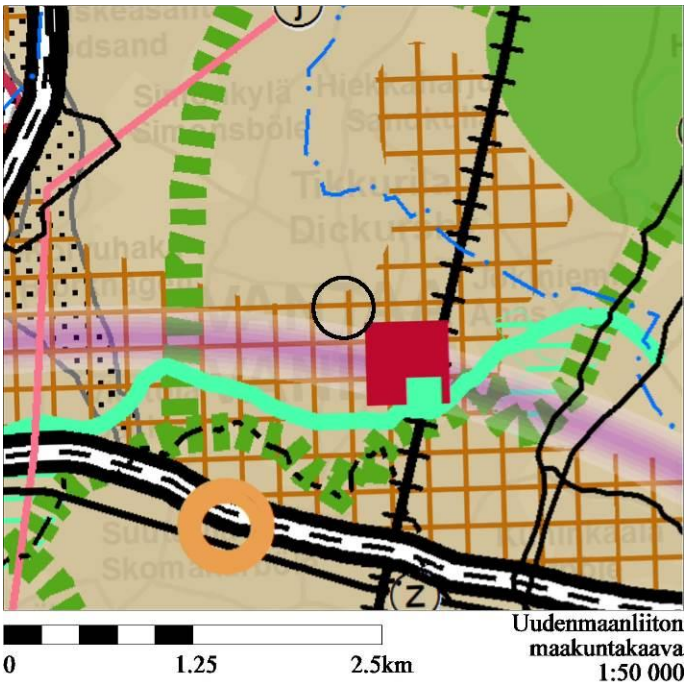

Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11.2006) alue on taajamatoimintojen aluetta. Keravanjoen ja Kylmäojan varressa on viheryhteystarve. Lentomelualue 1 (Lden 55–60 dBA) sijoittuu alueen länsipuolelle. Ympäristöministeriö on 30.10.2014 vahvistanut Uudenmaan toisen vaihemaakuntakaavan, jossa suunnittelualue on osoitettu tiivistettävää aluetta ja Tikkurilantielle on osoitettu pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteys. Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

Yleiskaava

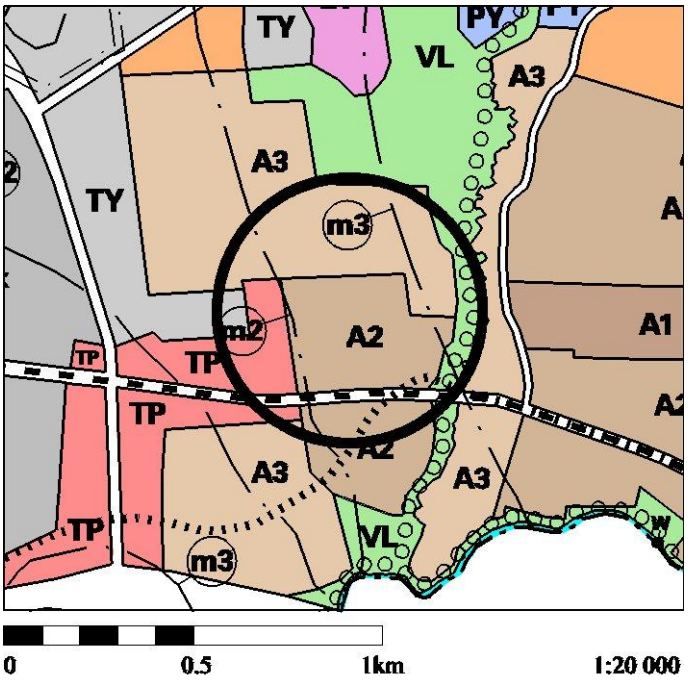

Alue on yleiskaavassa matalaa ja tiivistä asuinaluetta (A2). Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti pienkerrostaloja ja kytkettyjä pientaloja. Myös asuinympäristöön soveltuvia työtiloja sallitaan. Alue sijoittuu lentomeluvyöhykkeelle 3 (Lden 50–55 dB). Kylmäojan varressa on lähivirkistysalue ja ohjeellinen ulkoilureitti.

Viereisen asemakaavamuutoksen 001825 (kv 15.10.2012) yhteydessä on todettu, että kerrostalorakentaminen on perusteltua, koska Tikkurilantielle on yleiskaavassa osoitettu joukkoliikenteen runkolinja. A2-alueesta (matala ja tiivis asuinalue) muodostuu kerrostaloalueen (A1) ja pientaloalueen (A3) välimuoto, mikä noudattaa yleiskaavan tavoitetta.

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa.

Asemakaava

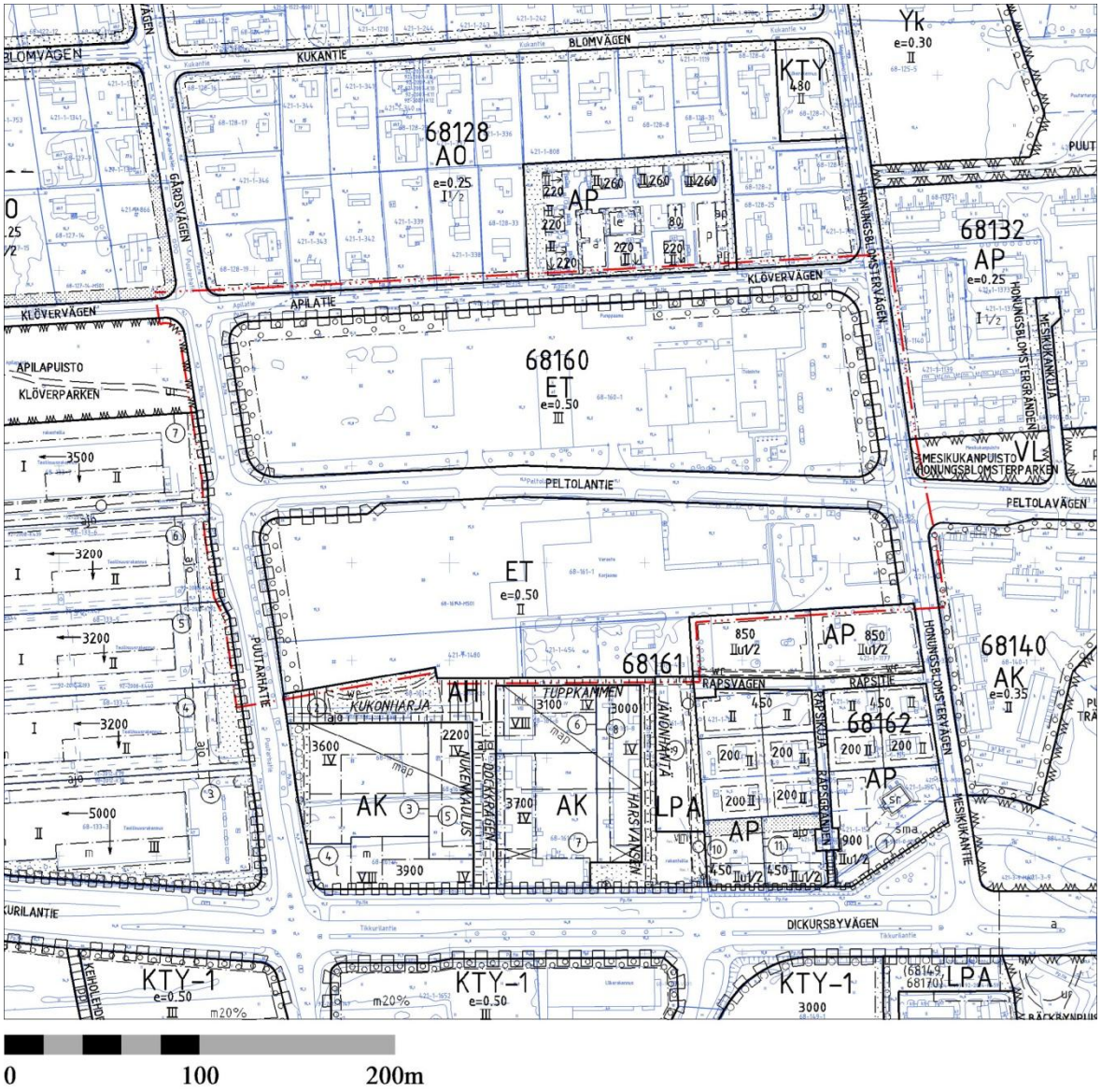

Korttelialueilla on voimassa alueen ensimmäinen asemakaava Koivuhaka 3C (681000), joka on vahvistunut ympäristöministeriön päätöksellä 3.11.1998. Apilatien ja Mesikukantien katualueilla on voimassa asemakaava Koivuhaka 3B (680900, YM 7.3.1996).

Alueen eteläpuolelle on tehty kaavamuutos nro 001825 (Kv 15.10.2012), jossa Tikkurilantien varteen osoitettiin 4-8-kerroksisia asuintaloja. Korttelirakenne liikenne-, pysäköinti- ja hulevesiratkaisuineen liittyy oleellisesti nyt tehtävään kaavaan, sillä Peltolantien eteläpuoli suunniteltiin yhtenä kokonaisuutena kaavatyötä 001825 tehtäessä (ks. s 6).

Suunniteltavan alueen kaakkoispuolelle on vahvistunut tuore kaavamuutos nro 002166 (Kv 25.5.2015), jossa työpaikka-alue muutettiin asuinpientalojen korttelialueeksi.

4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.2 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET

Vantaan Energian jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 2.7.2015. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 002277 ja kaavoitus tuli vireille 17.8.2015.

4.3 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

4.3.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (yrityspalvelut, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

4.3.2 Vireilletulo

Ilmoitus kaavoituksen vireilletulosta tehtiin 17.8.2015 työnumerolla 002277. Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

4.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Mielipiteet pyydettiin 18.9.2015 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin kahdeksan. Mielipiteensä jättivät Fortum, HSY, Museovirasto ja Vantaan kaupunginmuseo, joilla ei ollut huomautettavaa kaavamuutokseen. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen mielipiteessä pyydettiin ottamaan palomuurit, pelastustiet ja nostopaikat huomioon suunnittelussa. Palomuuri voidaan korvata palo-osastoinnein, mikä tulee kirjata kaavamääräyksiin. Rakentaminen yli 8 kerrokseen aiheuttaa lisävaatimuksia. Kevyen liikenteen väylät ja ulkoilureitit eivät sovellu pelastustiekäyttöön. HSL kannattaa yhdyskuntarakenteen tiivistämistä. Muutokset bussipysäkkiverkkoon tulee tehdä yhteistyössä HSL:n kanssa. Sujuvat kävely- ja pyöräily-yhteydet pysäkeille ja Tikkurilantielle tulee turvata. Peltolantien osuus ei ole joukkoliikenteen kannalta merkittävä, joten sen muuttaminen viherkäytäväksi on HSL:n puolesta mahdollista. As Oy Vantaan Apilatie 5:n mukaan vaihtoehto C on paras, sillä Peltolantien sulkeminen lisäisi liikennettä Apilatiellä. Myös Vantaan Energian tontin liikenne tulisi ohjata Peltolantien suunnasta. Samaa mieltä oli myös Juha-Pekka Nurmela, joka lisäksi halusi Apilatien varren rakentamisen pysyvän matalana.

Vantaan Energia järjesti 23.9. klo 17 asukastilaisuuden toimitiloissaan Peltolantiellä. Alueen asukkaille oli lähetetty erillinen kutsu. Paikalle saapui 18 henkeä. Heille esiteltiin osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaiset vaihtoehdot. Suhtautuminen hankkeeseen oli positiivista, kaikki kokivat uuden asuinrakenteen parannukseksi alueen nykytilaan verrattuna. Peltolantietä ei kuitenkaan haluttu suljettavan, sillä liikenne voisi ajautua Apilatien kautta. Asukkaat pitivät vaihtoehtoa B parhaana ratkaisuna, sillä siinä Apilatien varren rakentaminen jäi selvästi pientalomaisimmaksi.

4.4. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

4.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

<u>Vantaan valtuustokauden 2013–2017 strategia:</u>

Strateginen painopiste on kaupunkirakenteen eheyttämisessä. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

<u>Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015</u>

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.
- Parannamme kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edellytyksiä.
- Lisäämme katuestetiikkaa katupuilla ja valaistuksella.

4.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT JA NIIDEN VAIKUTUKSET

Alueen maankäytön suunnittelu on käynnistynyt 2000-luvun ensivuosina. Kaupunki halusi esityksen koko Tikkurilantien ja Apilatien välisestä maankäytöstä ja kaupunkisuunnittelussa järjestettiin yksikön sisäinen suunnittelukilpailu vuonna 2005, jonka voitti arkkitehti Lassi Tolkki.

Voittaneessa ratkaisussa pysäköinti oli esitetty pääosin maanpäällisenä alueen sisäisen kadun varteen ja erillisille LPA-tonteille. Jatkotyön pohjaksi valittiin kahden vaihtoehdon yhdistelmä, jossa alueen länsiosa on kerrostalovaltaista ja pientaloaluetta täydennetään pienimittakaavaisella rakenteella. Rakentamisen korkeus vaihteli. Viisikerroksinen rakentaminen sijoittui Tikkurilantien varteen ja lounaisnurkkaa, kaavaillun pikaraitiolinjan pysäkin paikkaa korostettiin kuusikerroksisella rakennuksella. Rakentaminen madaltui kohti korttelin sisäosia.

Pysäköinnille varattava alue pelkästään maanpäälliseen pysäköintiin perustuvassa vaihtoehdossa paisui esitetyssä rakennustehokkuudessa jo suhteettoman laajaksi.

Kaupunkisuunnittelussa laadittu luonnos alueen maankäytöstä, Tolkki/ Niva, 2005.

Vuonna 2010 Kiinteistö Oy Vantaan Oravatie ryhtyi yhteistyöhön NCC:n kanssa ja he palkkasivat konsultikseen Optiplan Oy:n suunnittelemaan aluetta.

Esitetyssä umpikorttelivaihtoehdossa 14.4.2011 valtaosa pysäköinnistä sijoittuu korttelin sisään pihakannen alle ja loput maantasoon alueen itäreunaan. Kerrostalojen ja pientalokorttelin väliin jäi riittävän leveä rakentamaton vyöhyke erottamaan alueet toisistaan. Rakennusten korkeus vaihtelee siten, että valtaosan ollessa nelikerroksista on jokaisen korttelin yksi nurkka kahdeksankerroksinen.

Umpikorttelivaihtoehdon hyvänä puolena on selkeä tilahierarkia – yksityisen ja julkisen ulkotilan rajaus on terävä. Pihoista tulee suojaisia, joskin eteläosastaan varjoisia. Liikennemelu ei yllä kortteleiden sisään. Korkeat rakennusosat korostavat oikeaoppisesti kaupunkirakenteen solmukohtia. Tikkurilantien ja Puutarhatien kulma on nostettu esille. Aukion reunaan syntyy luonteva paikka esim. liiketiloille.

Asemapiirros, ei mittakaavassa. Optiplan 5.1.2012.

Tikkurilantien varteen tehtiin Optiplanin suunnitelmaan perustuva asemakaavamuutos, joka vahvistui vuonna 2012. Peltolantien vartta ei vielä tuossa vaiheessa otettu kaavaan, vaikka tehty kaava sitoi jo osittain korttelin pohjoisosan suunnittelua. Esimerkiksi korttelin sisäiset reitit ja liikenneyhteydet, hulevesijärjestelyt ja pysäköintialueen jatkaminen pohjoiseen tuli ottaa jatkossa huomioon.

Vantaan Energia palkkasi keväällä 2015 konsultikseen kiinteistökehittäjän Ailecon Oy:n ja L-arkkitehdit Oy:n. L-arkkitehdit laati kolme 29.6.2015 päivättyä vaihtoehtoista suunnitelmaa, jotka esitettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa. Vaihtoehto A:ssa alue muodostaa suurkorttelin, jossa Peltolantie on muutettu katualueesta asuinalueen sisäiseksi viheryhteydeksi. Muutos on mahdollinen, mutta sen haittapuolena on liikenteen ohjautuminen Apilatielle ja pitkät etäisyydet asuntojen ja autopaikkojen välillä. Vastaavasti hyvänä puolena on, kun päällystetty katupinta saadaan mahdollisimman pieneksi, alueesta tulee vihreä ja mm. hulevesien käsittely on helpompaa alueen sisällä.

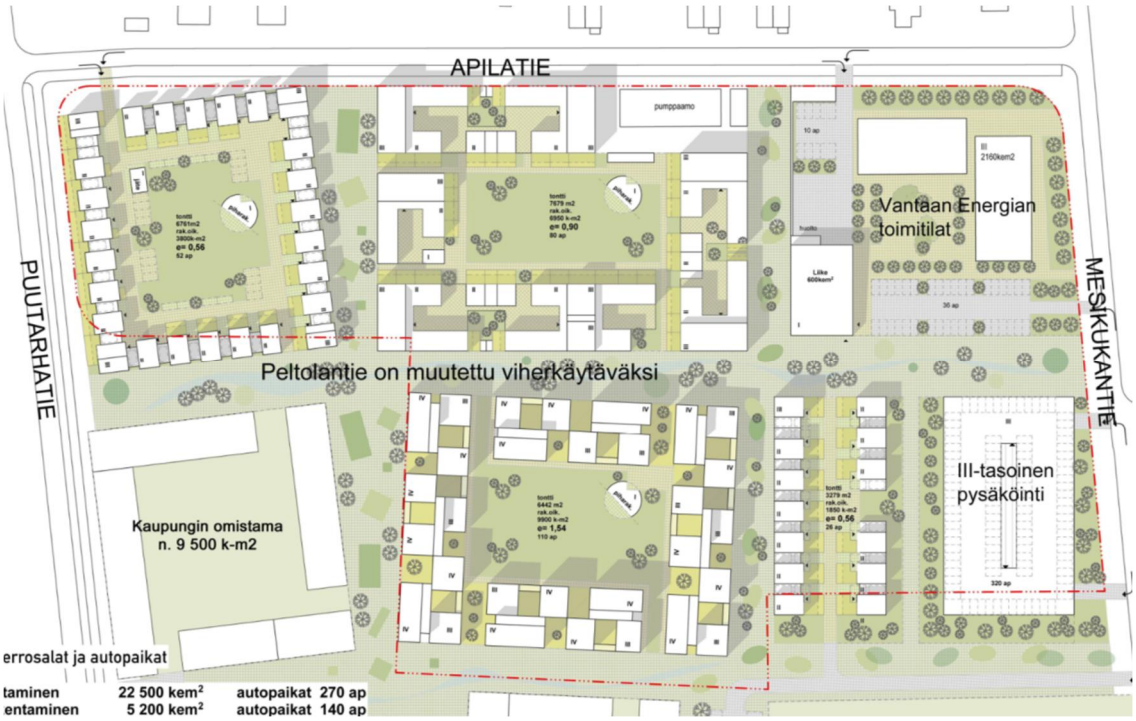

Vaihtoehdossa A Peltolantie on muutettu viherkäytäväksi. L-Arkkitehdit 29.6.2015.

Vaihtoehto B säilyttää nykyisen katuverkon. Peltolantien eteläpuolella noudatetaan Optiplanin kaavamuutoksen 001825 tekemiä suunnitelmia. Kevyen liikenteen yhteydet, pysäköintijärjestelyt ja hulevesien johtaminen kytkeytyvät suoraan Tikkurilantien varren osittain jo rakennettuun kerrostalokortteliin. Peltolantien pohjoispuolella mittakaava muuttuu pienirakeisemmaksi. Apilatien varressa on yhtiömuotoisten pientalojen rivistö. Peltolantien ja Mesikukantien risteyksessä oleva kerrostalokortteli on vaihtoehdossa vielä jäsentymätön. Vantaan Energian toimitilojen pysäköinti toimii vuorottaiskäyttöperiaatteella myös asukkaiden pysäköintialueena, mikä säästää huomattavan osan kokonaisautopaikkamäärästä.

Asemapiirros, L-Arkkitehdit.

Vaihtoehto C:ssä Apilatien varteen sijoittuu pienkerrostaloja. Mesikukantien puoleinen asuinkortteli on muurimainen. Korkeimmillaan 7-kerroksisen rakennusmassan autopaikat on sijoitettu pihakannen alle. Vantaan Energian pysäköinti on maantasossa eikä vuorottaispysäköinnin tuottamaa synergiaa ole hyödynnetty.

4.5.4 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Kaupunkisuunnittelu ja alueen asukkaat olivat yhtä mieltä siitä, että esitetyistä vaihtoehdoista B oli paras jatkotyön pohjaksi. Peltolantien muuttaminen viheryhteydeksi ei kokonaisuuden kannalta ollut toimivin vaihtoehto. Pientaloalueet kaava-alueen kaakkoisnurkassa ja Apilatien pohjoispuolella asettavat vaatimuksia rakentamisen mittakaavalle, mikä myös vaikutti vaihtoehto B:n valintaan.

Peltolantien eteläpuolella puoleksi toteutettu suurkortteli-idea oli niin vahva, että sen loppuun saattaminen yhteyksineen ja hulevesijärjestelyineen on perusteltua.

Asuinalueen ja Vantaan Energia toimitilojen pysäköinnin yhdistämisestä vuorottaiskäyttöiseksi keskusteltiin kaavaprosessin aikana. Ratkaisu olisi tuottanut lisää rakennusoikeutta Peltolantien eteläpuolelle ja vähentänyt autopaikkojen määrää noin 50:llä ja sitä kautta myös lisännyt alueen viihtyisyyttä. Tässä vaiheessa se ei kuitenkaan sopinut Vantaa Energian konseptiin, joskin kaavassa varaudutaan siihen, että toimitilan autopaikat voidaan tulevaisuudessa sijoittaa rakenteellisesti pysäköintikansille.

5 ASEMAKAAVAN KUVAUS

5.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan nykyinen Vantaan Energian käytössä ollut alue asuinkäyttöön. Vantaan Energian toimitilarakennus säilyy (korvataan osittain uudella) ja se muutetaan toimistorakennusten korttelialueeksi, KT. Pumppaamorakennus säilyttää nykyisen käyttötarkoitusmerkintänsä, ET eli yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten korttelialue. Muutoin alue muuttuu asuinkerrostalojen korttelialueeksi, AK, ja asuinpientalojen korttelialueeksi, AP kerroslukujen vaihdellessa kahdesta kahdeksaan. Asuinkortteleiden keskellä oleva yhteyksiä ja hulevesien käsittelyä palveleva alue merkitään asumista palvelevaksi yhteiskäyttöiseksi alueeksi AH.

5.1.1 Mitoitus

Asuinkerrostalojen korttelialue, AK 2,59 hehtaarin alue. Rakennusoikeus on 27 600 k-m^2. Tehokkuusluku e=1,06.

autopaikkoja: 1 ap/130 asuntokerrosm^2

1 ap/ 50 k-m^2 myymälä- ja palvelutilat

pyöräpaikkoja tulee olla 1 kpl/ asuinhuone.

Asuintalojen korttelialue, A 0,54 hehtaarin alue, jonka rakennusoikeus on 2 520 k-m^2 ja tehokkuusluku e= 0,47.

Asuinpientalojen korttelialue, AP 0,39 hehtaarin alue, jonka rakennusoikeus on 1 500 k-m^2 ja tehokkuusluku e= 0,39.

Asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue, AH 0,44 hehtaarin alue.

Toimitilakennusten korttelialue, KTY 1,02 hehtaarin alue, jonka rakennusoikeus on 6 000 k-m^2 ja tehokkuusluku e= 0,59.

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue, ET 0,11 ha alue.

5.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavan mukaiset uudet asuinrakennukset istuvat ympäröivän kaupunkirakenteen mittakaavaan hyvin. Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua ja julkisivumateriaaleja koskevia määräyksiä. Ekologisuus ja taloudellisuus on otettu huomioon. Viherrakentamisesta ja hulevesien käsittelystä on annettu määräykset. Puurakentamiseen ja uusiutuvan energian käyttöön ohjataan rakennusoikeutta lisäävin houkuttimin. Korttelit ovat suuria, katualueiden vaatima pinta-ala on minimoitu. Vastaavasti korttelien sisäisin, mutta yleiselle jalankululle osoitetuin reitein on huolehdittu siitä, että yhteydet bussipysäkeille ovat mahdollisimman lyhyitä ja miellyttäviä.

5.3 ALUEVARAUKSET

5.3.1 Korttelialueet

AK, asuinkerrostalojen korttelialueet

Peltolantien eteläpuolinen suunnittelualue koostuu kahdesta toisistaan poikkeavasta alueesta, jota erottaa pysäköintiin varattu LPA-alue. Läntinen osa liittyy osittain rakennettuun kerrostalokokonaisuuteen ja se noudattaa samoja suunnitteluperiaatteita. Kahden tiiviisti rajatun sisäpihan ympärille muodostettava rakennusryhmä noudattaa perinteistä umpikortteliajatusta. Ratkaisu koostuu pääosin nelikerroksisista asuinkerrostaloista, joskin kummankin korttelipihan kaupunkikuvallisesti ja toiminnallisesti tärkeintä kulmaa on korostettu korkealla, kahdeksankerroksisella rakennusmassalla.

Rakennusoikeudet ovat 9400 ja 9000 kerrosneliömetriä. Rakennusten julkisivuja koskevissa määräyksissä sallitaan eri materiaalien käyttö. Ainoastaan kömpelöt sandwich-elementit näkyvine saumoineen on kielletty. Julkisivuvärien tulee olla murrettuja ja värikylläisiä.

Pysäköinnistä suurin osa sijoittuu korttelipihojen sisään pihakansien alle. Pysäköintiin ajo tapahtuu Peltolantien puolelta. Pihat tulee rakentaa korkeatasoisiksi ja käyttää monimuotoista kasvillisuutta.

Mesikukantien ja Peltolantien kulmaan osoitetaan kolmen nelikerroksisen asuinkerrostalon rakennusalat. Lyhyempien talojen rakennusoikeus on 875 kerrosneliömetriä ja pitkän, kahdesta lamellista muodostuvan rakennuksen 1750 kerrosneliömetriä. Rakennukset sijoitetaan samansuuntaisesti pääty Peltolantien suuntaan. Pysäköinti sijoittuu maanpäällisenä pihan eteläreunaan, jolloin se ei pilaa alueen kaupunkikuvaa.

Peltolantien pohjoispuolta rajaamaan sijoittuu viiden kerrostalon rivi. Rakennukset ovat nelikerroksisia, paitsi Puutarhatien kulmassa oleva rakennus, joka on viisikerroksinen. Rakennusoikeudet ovat 840, 1060 ja 1900 kerrosneliömetriä. Pysäköinti on järjestetty Peltolantien varressa oleviin autokatoksiin ja LPA-alueelle.

A, asuintalojen korttelialue

Pohjoisemman korttelin keskelle jää alue, jonka merkintä on laveasti A, asuintalojen korttelialue. Merkinnällä on haluttu mahdollistaa erilaiset toteutustavat, joko kytkettyinä erillistaloina, rivitaloina tai kaksikerroksisina pienkerrostaloina eli käytännössä luhtitaloina. Sijainti ei joukkoliikenneyhteyksistään huolimatta ole kovin keskeinen eikä alueelle haluta kovin pienistä asunnoita koostuvia luhtitaloja. Siksi tonttia kohti saa rakentaa enintään 15 asuntoa, jolloin autopaikat saa mahtumaan vielä kohtuullisesti. Tonteille ajo tapahtuu Puutarhatieltä korttelin sisäisenä ajoyhteytenä osoitettua Illakkotietä pitkin. Reitti yhdistyy itäpäästään LPA-alueen kautta Peltolantielle.

AP, asuinpientalojen korttelialue

Apilatien varteen sijoittuu kolmesta tontista koostuva asuinpientalojen korttelialue. Rakennukset ovat erillispientaloja, jotka voivat olla myös kytkettyinä toisiinsa. Kunkin tontin neljästä asuintalosta koostuva rakennusoikeus on 500 kerrosneliömetriä. Asuntoa kohti on lisäksi mahdollista rakentaa 35 kerrosneliömetriä autotalli- ja varastotilaa. Ajo tonteille tapahtuu Apilatien suunnasta.

AH, asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue

Peltolantien eteläpuolella korttelialueiden väliin jää asumista palveleva yhteiskäyttöalue AH, jolle sijoitetaan korttelin sisäiset ajoyhteydet ja yleiseen jalankulkuun varatut yhteydet.

Sito Oy on laatinut suunnittelualueen liikenteelliset ratkaisut yhdessä kaupungin liikennesuunnittelijoiden kanssa. Perusajatuksena on ollut, ettei alueelle tule uusia julkisia katuja, vaan rakennusten välissä kulkevat reitit ovat osa korttelia, vaikka ne onkin osoitettu yleiseen käyttöön. Myös ajoyhteydet pysäköinteihin sijoittuvat reittien rinnalle.

Piha-alueiden tulee olla korkeatasoisia ja ainakin osan pinnoitteista tulee olla luonnonkiveä. Suurin osa AH-alueesta on määrätty istutettavaksi ja alueen hulevedet johdetaan maan pinnassa AH-alueiden kautta.

KTY, toimitilarakennusten korttelialue

Vantaan Energian toimistorakennuksen tontti osoitetaan toimitilarakennusten korttelialueeksi KTY. Osa nykyisestä rakennuksesta jää ja osa puretaan. Purettavan tilalle rakennetaan uudisosa. Säilytettävän osan ja uudisosan yhteenlaskettu rakennusoikeus jää alle 7 000 k-m^2:in (nykyinen käytetty rakennusoikeus on 7 123 k-m^2). Kerrosluku on enimmillään kolme kerrosta. Pysäköinti on mahdollista sijoittaa maantasoon, mutta kaava mahdollistaa myös pysäköintirakennuksen, jossa autot voivat sijoittua kansille kolmeen tasoon.

5.3.2 Muut alueet

ET, yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue

Apilatien varressa oleva kaukolämpöpumppaamo merkitään ET-alueeksi. Uutta rakennusoikeutta ei osoiteta.

LPA, autopaikkojen korttelialue

Osa asuinkerrostalojen pysäköinnistä sijoittuu autopaikkojen korttelialueille, LPA. LPA-alueiden kautta on myös ajoyhteydet taakse jääville tonteille. Peltolantien eteläpuolelle rakennettujen asuinkerrostalojen LPA-alueelle on ajettu Tikkurilantien suunnasta, mutta jatkossa yhteys hoidetaan Peltolantien suunnasta.

5.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

5.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys kaava-alueella

Kaavamuutos täydentää Tikkurilan keskustan länsipuolisia kaupunginosia, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Uusia asuntoja tulee noin 600 kappaletta arviolta noin 850 uudelle asukkaalle.

Kaavataloudelliset vaikutukset

Uudet asunnot kasvattavat alueen työvoimatarjontaa ja niiden rakentaminen lisää osaltaan pääkaupunkiseudun taloudellista toimeliaisuutta. Kun ympäröivien asuinalueiden asukaspohja kasvaa, parantaa se myös Tikkurilan mahdollisuuksia kehittyä aidosti kaupunkikeskustaksi. Samalla keskustan asema kaupan ja palvelujen alueena vahvistuu. Korkealaatuinen kaupunkiympäristö lisää alueen vetovoimaisuutta. Kaavamuutos täydentää Tikkurilan keskustan länsipuolisia kaupunginosia, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä.

Kaavamuutos edellyttää kunnallistekniikan rakentamista, mutta alue liittyy vesihuollon verkostoihin ilman pitkiä yhdistäviä putkia. Vesihuollon osalta uutta vesi- ja viemärilinjojen rakentamisen kustannukset ovat noin 100 000 €.

Myös ympäröivä katuverkko on pääosin olemassa, joskin Peltolantietä parannetaan rakentamalla kevyen liikenteen väylät kadun molemmin puolin sekä viherkaista. Nykyistä 16 metrin katualuetta ei tarvitse leventää. Kadunrakentamiskustannukset ovat noin 335 000 €. Vantaan Energia osallistuu kunnallistekniikan rakentamiseen maankäyttösopimuksella, jonka arvo on noin 2,6 miljoonaa euroa. Tästä suurin osa toteutuu rakennusmaan luovuttamisena kaupungille.

Kaavamuutos mahdollistaa noin 600 uuden asunnon rakentamisen, mikä lisää kaupungin verotuloja kunnallisveron ja kiinteistöveron muodossa sekä hyödyntää olemassa olevaa kunnallistekniikkaa.

Kaupungin omistamalle maalle osoitetaan 9400 k-m² rakennusoikeutta, josta kaupunki saa maanmyyntituloja arviolta 4 000 000 € (2015 taso).

Hanke on kaupungille taloudellisesti kannattava.

Yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu Koivuhaan kaupunginosaan, Tikkurilan keskustan ja Tuusulanväylän väliin. Se on alueen läntisin kortteli, jonne on mahdollista rakentaa asuntoja, Puutarhatien länsipuolella alkaa lentomelualue. Ratkaisu edistää asuinalueen täydennysrakentamista ja luo tiivistä ja tehokasta, kaupunkirakennetta.

Rakentaminen sijoittuu Tikkurilantien ja joukkoliikenteen runkoyhteyden tuntumaan. Bussipysäkit sijoittuvat kävelyetäisyydelle.

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen parantaa alueen kaupunkikuvaa nykyhetkeen verrattuna joka tapauksessa. Mittakaava on sovitettu ympäröivään rakenteeseen ja reipas ja moderni muodonanto erottuu edukseen. Arkkitehtuurinsa puolesta rakennukset ovat suomalaisen asuinrakentamisen kärkeä. Materiaalivalinnat ja yksityiskohtaisempi suunnittelu jäävät silti rakennuslupavaiheeseen, jolloin nähdään kuinka hyvin arkkitehtoniset tavoitteet saavutetaan.

Näkymä korttelin sisäiseltä reitiltä, L-arkkitehdit.

Asuminen

Kaava-alueelle tulee 12 erillispientaloa, 45 rivi- tai pienkerrostaloasuntoa ja n. 550 kerrostaloasuntoa. Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa hyvien raideliikenneyhteyksien varrella.

Näkymä Peltolantieltä, jossa oikealla on Optiplanin suunnitelmien mukainen kerrostalo. Kuva: L-arkkitehdit.

Palvelut ja työpaikat

Alueella säilyy Vantaan Energian toimistorakennus ja sen työpaikat. Uusia työpaikkoja alueelle ei tule. Asukkaiden lisäys vaikuttaa toisaalta positiivisesti koko Tikkurilan palveluiden säilymiseen ja monipuolistumiseen. Asukasluvun kasvu lisää päiväkotipaikkojen ja koulupaikkojen tarvetta, mutta Mesikukantien päiväkoti vastaa valmistuttuaan tarpeeseen ja koulupuolella kapasiteetti ei ole vaarassa ylittyä. Tikkurilan ja Aviapoliksen työpaikat ja palvelut ovat hyvien joukkoliikenneyhteyksien tai pyörämatkan päässä, joten hanketta voidaan pitää VAT:n mukaisena.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää virkistysalueiden, kuten Kylmäojanvarren tai Tikkurilan urheilupuiston käyttöä. Rakennukset sijoittuvat vanhoille varasto- ja huoltoalueille, joten hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Kaava-alue sijaitsee kävelyetäisyydellä Tikkurilantiestä ja sinne kaavaillusta joukkoliikenteen runkoyhteydestä. Ratkaisu lisää alueen joukkoliikenteen matkustajamääriä ja parantaa joukkoliikennepalvelujen kannattavuutta. Kasvava asukasmäärä lisää osaltaan ajoneuvoliikennettä Koivuhaassa ja Tikkurilantiellä. Yhteydet Tikkurilan keskustaan ja Tikkurilantien kautta Tuusulanväylälle ja Kehä III:lle ovat sujuvat ja liikenneverkon kapasiteetti kestää tehokkaan rakentamisen ja asukasluvun lisäyksen.

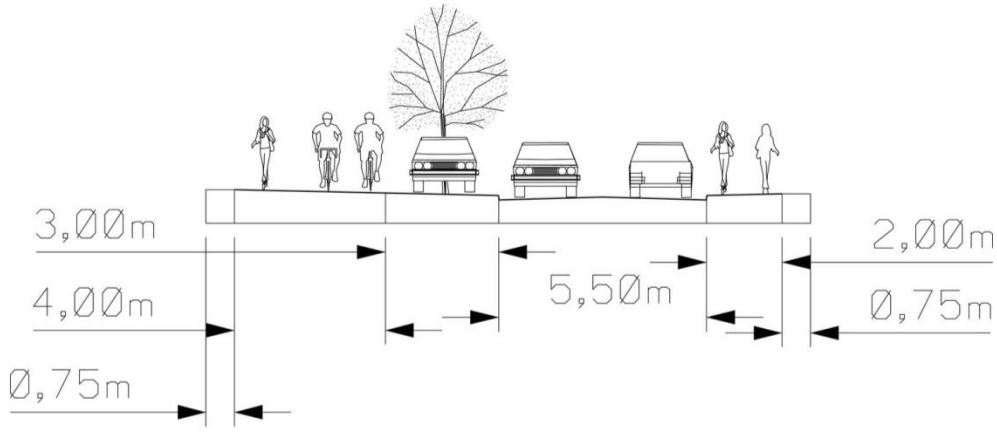

Peltolantie, tyyppipoikkileikkaus länteen.

Vesihuolto

Peltolantielle suunnitellaan uudet vesijohto DN110 ja jätevesiviemäri DN200 noin 260 metrin matkalle. Uudet putket liittyvät Mesikukantien verkostoon.

Muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää tontilla ennen vesien johtamista yleiseen verkostoon. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tonttien tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamitoitus tehdään 30 minuuttia kestävälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tontin hulevesisuunnitelma tulee esittää rakennuslupaa haettaessa.

Ympäristöhäiriöt

Alueella mitoittavana melulähteenä on lentomelu, mikä huomioidaan asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristysvaatimuksena 32 dBA. Määräys koskee myös Vantaan Energian toimitilojen koulutus- ja kokoontumistiloja. Tieliikenteen, lähinnä Tikkurilantien aiheuttama melu tai pienhiukkaset eivät aiheuta ongelmia.

Sosiaalinen ympäristö

Alueelle tulee uusia asukkaita, joista etenkin pientaloasukkaat ovat hyvin toimeen tulevia, omistusasuntoon investoivia lapsiperheitä. Kerrostaloasuntojen koko vaihtelee, ja alueelta löytyy koti moneen tarpeeseen ja elämänvaiheeseen. Vanhan pientaloalueen ikääntyville asukkaille tarjoutuu mahdollisuus esteettömään ja huolettomaan kerrostaloasumiseen. Tavoitteena on ehjä sosiaalinen aluekokonaisuus. Hanke on VAT:n mukainen.

5.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutos ei heikennä hulevesien luonnonmukaista hallintaa verrattuna nykytilanteeseen, sillä alue on jo nyt suurimmaksi osaksi asfalttipäällysteistä. Pihakannen päälle tehdään maastonmuotoiluin kasvullista ja imeyttävää maakerrosta, jolloin hulevesiä on mahdollista viivyttää alueella. Sito on laatinut hulevesisuunnitelman Peltolantien eteläpuolelle 2012.

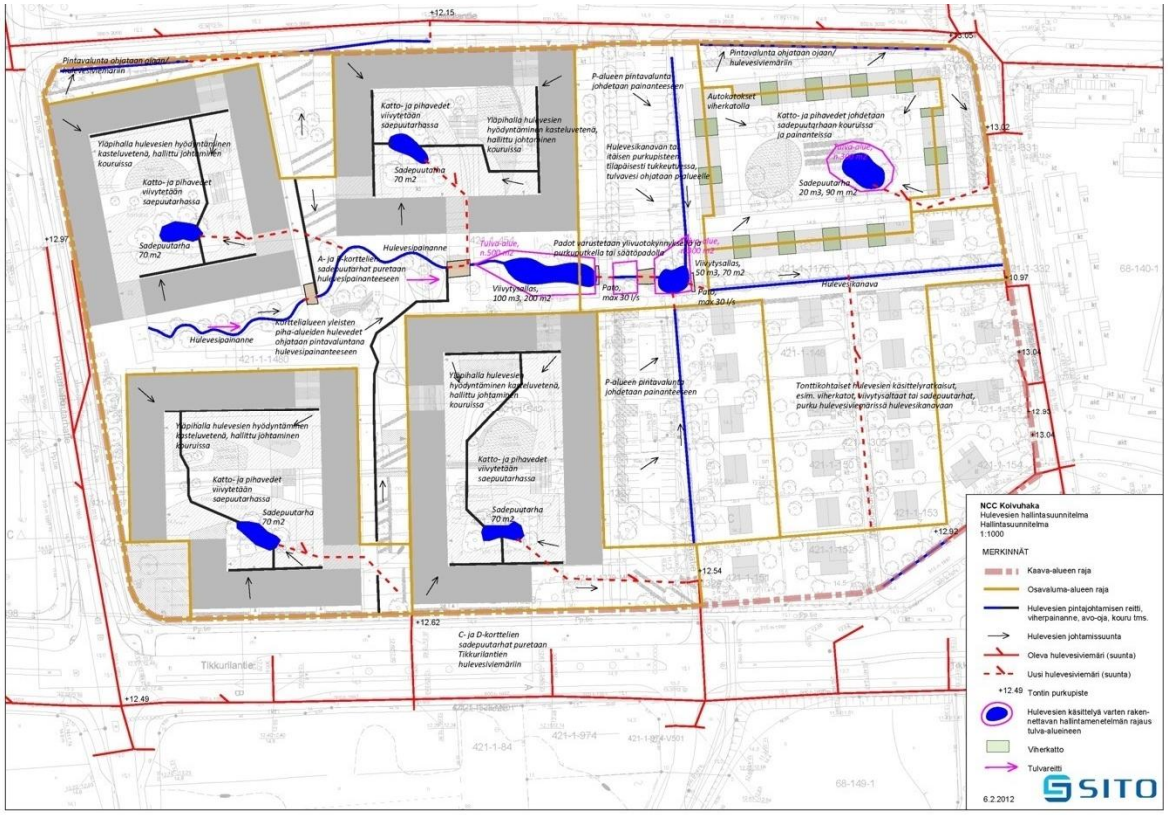

Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava keskustakortteli tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä.

Kaavamääräyksissä on puurakentamista ja uusiutuvia energianlähteitä suosivia kannustimia. Asuinkerrostalojen ja asuintalojen korttelialueilla rakennusoikeus kasvaa 10 %, jos rakennus saa vähintään 50 % energiantarpeestaan uusiutuvista energianlähteistä. Sama etuus koskee rakennuksia, jotka ovat julkisivuiltaan ja rungoiltaan puuaineisia. Yhteenlaskettu ylitys voi kuitenkin olla enintään 15 %, jotta autopaikkamäärien kanssa ei aiheudu ongelmia.

Kaava-aluetta on tarkasteltu kahden erilaisen rakentamisvaihtoehdon avulla käyttäen hyväksi Suomen ympäristökeskuksen Keko- eli kaavoituksen ekolaskuri -ohjelmaa. Ensimmäisessä ns. tavanomaisessa ratkaisussa kerrostalojen runkona oli käytetty betonia, pientaloissa osittain puuta ja tiiltä. Energialähteenä oli kaukolämpö ja tavanomainen sähköntuotanto. Siinä kasvihuonepäästöjä kertyi 50 vuoden aikana 0,07 milj.tonnia eli 89,90 tonnia/asukas.

Toisessa vaihtoehdossa rakennusten runko oli kauttaaltaan puuta ja osa lämmitys- ja sähköenergiasta oli aurinkoenergiaa. Tällöin kasvihuonepäästöjen määrä oli 50 vuoden aikana 0,06 milj.tonnia eli 79,45 tonnia/asukas. Eli puurakentamisen ja aurinkoenergian yhteisvaikutuksella päästään noin 12 % kasvihuonepäästöjen vähennykseen.

5.4.3 Yhteenveto

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

5.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu ja saastuneet maat on käsitelty kohdassa 5.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

5.5 NIMISTÖ

Alueen nimistö perustuu puutarhakasveihin. Edellisessä kaavamuutoksessa korttelin sisäiset ajo- ja kulkuyhteydet nimettiin kukkateemalla: Nukenkaulus, Kukonharja ja Jänönhäntä. Samaa teemaa jatketaan tälläkin kaava-alueella. Nukenkaulus ja Jänönhäntä jatkuvat luontevasti pohjoiseen Peltolantielle asti. Tien toisella puolella Nukenkaulus ei jatku suoraan, joten uusi reitti on nimeltään Neidonkenkä- Nornan. Ajoyhteys korttelin läpi saa nimen Kuunlilja- Funkian. Kaupunkisuunnittelulautakunnan nimistöryhmä hyväksyi uudet nimet 7.12.2015.

6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy toteuttamissopimus. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

7 KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan Energia:	Hannu Turpela	
Ailecon Oy:	Anna-Maija Grandy Antti-Juhani Lehti	
L-arkkitehdit Oy:	Jari Lonka Petrus Laaksonen	
Vantaan kaupunki:		
Kaupunkisuunnittelu	Asta Tirkkonen Seppo Niva Sari Simonen Anna-Liisa Vanhala Mikko Järvi	alue-arkkitehti arkkitehti suunnitteluavustaja kaavoitusteknikko kaavoitusinsinööri
Kuntatekniikan keskus	Antti Auvinen Harri Keinänen Jarmo Pajunen	vesihuollon suunn. vesihuollon suunn. liikennesuunnittelu
Rakennusvalvonta	Päivi Teerikangas	lupa-arkkitehti
Ympäristökeskus	Krister Höglund	ympäristöinsinööri
Yrityspalvelut	Tuula Hurme Armi Vähä-Piikkiö	asumisas.pääll. tonttipäällikkö

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 9. päivänä toukokuuta 2016.

Seppo Niva
asemakaavasuunnittelija

Asta Tirkkonen
aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa **Täyttämispvm**		08.12.2015
Kaavan nimi	002277 Koivuhaka 68 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	17.08.2015
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002277
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	7,0388	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	7,0388

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**7,0388**	**100,0**	**37620**	**0,53**	**0,0000**	**11433**
A yhteensä	3,9513	56,1	31620	0,80	3,9513	31620
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	1,0162	14,4	6000	0,59	1,0162	6000
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	1,9636	27,9	0		0,1620	0
E yhteensä	0,1077	1,5	0		-5,1295	-26187
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**7,0388**	**100,0**	**37620**	**0,53**	**0,0000**	**11433**
A yhteensä	3,9513	56,1	31620	0,80	3,9513	31620
A	0,5350	13,5	2520	0,47	0,5350	2520
AK	2,5944	65,7	27600	1,06	2,5944	27600
AP	0,3850	9,7	1500	0,39	0,3850	1500
AH	0,4369	11,1	0		0,4369	0
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	1,0162	14,4	6000	0,59	1,0162	6000
KTY	1,0162	100,0	6000	0,59	1,0162	6000
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	1,9636	27,9	0		0,1620	0
Kadut	1,6632	84,7	0		-0,1384	0
LPA	0,3004	15,3	0		0,3004	0
E yhteensä	0,1077	1,5	0		-5,1295	-26187
ET	0,1077	100,0	0		-5,1295	-26187
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

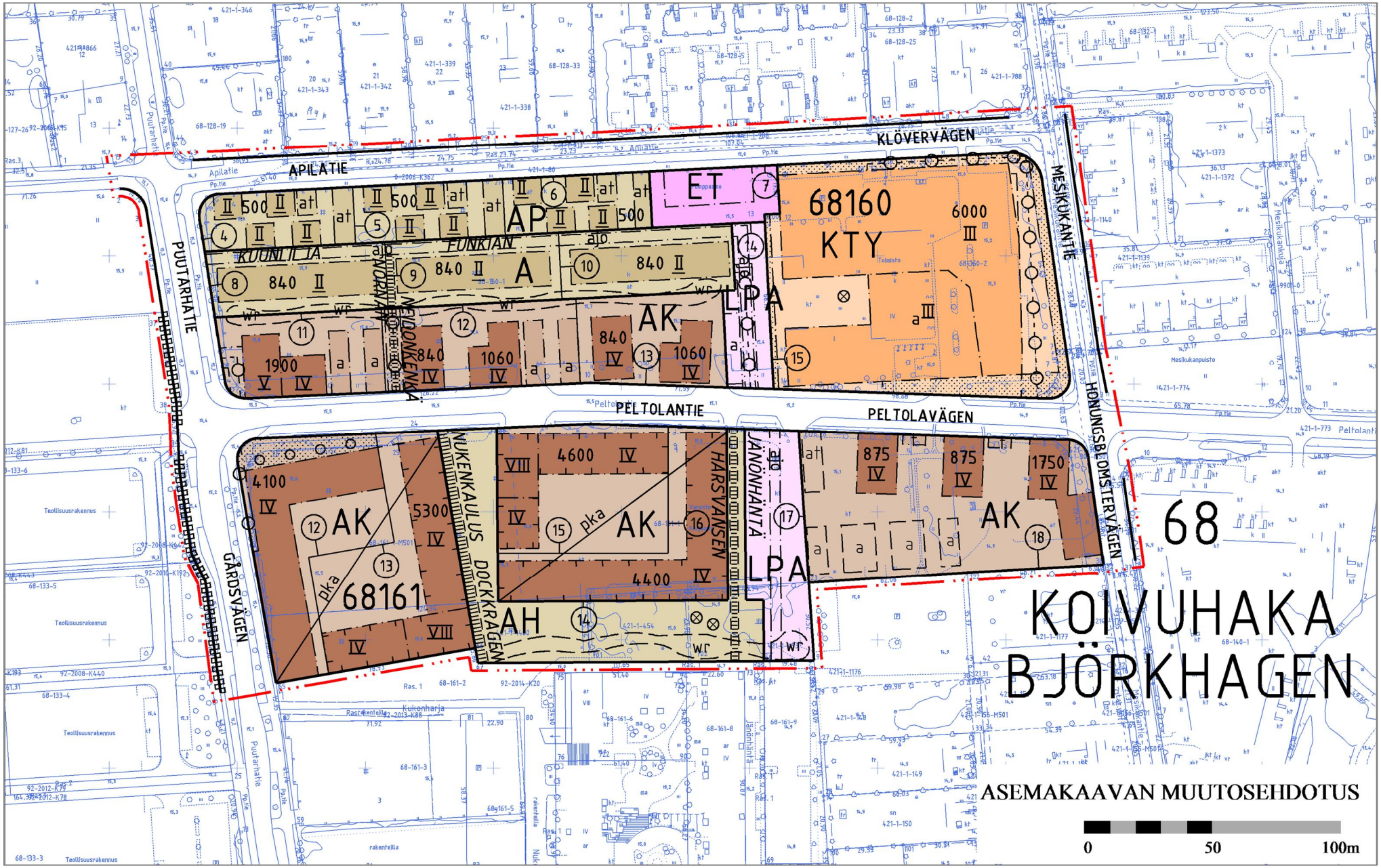
KLÖVERVÄGEN
APILATIE
PUUTARHATIE
MESIKUKANTIE
HONUNGSBLOMSTERVÄGEN
PELTOLANTIE
PELTOLAVÄGEN
GÅRDSVÄGEN
NUKENKAULUS DOCKKRAGEN
HARSVANSEN
JÄNÖNHÄNTÄ
68160
KTY
68161
68
KOIVUHAKA
BJÖRKHAGEN
ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS
0
50
100m

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer 1 / 5
002277	9.5.2016	686500

Vantaan kaupunki
Kaupunginosa 68

KOIVUHAKA

Asemakaavan muutos
Kortteli 68160 ja osa korttelia 68161 sekä katualueet.

Tonttijako
Osa kortteleita 68160 ja 68161.

Tonttijaon muutos
Osa kortteleita 68160 ja 68161.

1:2000

Vanda stad
Stadsdel 68

BJÖRKHAGEN

Ändring av detaljplanen
Kvarteret 68160 och del av kvarteret 68161 samt gatuområdena.

Tomtindelning
Del av kvarteren 68160 och 68161.

Ändring av tomtindelningen
Del av kvarteren 68160 och 68161.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · — 3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	Linje 3 m utanför planområdets gräns.
A Asuinrakennusten korttelialue.	Kvartersområde för bostadshus.
Rivi- ja erillispientaloasuntoa kohti saa rakentaa autotalli- ja varastotilaa sallitun kerrosalan lisäksi enintään 35m².	För varje bostad i radhus och fristående småhus får garage- och förrådsutrymmen byggas högst 35 m² utöver den tillåtna våningsytan.
Asumista palvelevat yhteistilat, parvekkeiden ja terassien kiinteästi lasitetut osat sekä porrashuoneiden 15 k-m² /porrastaso ylittävän osan saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Nämä tilat eivät mitoita autopaikkoja.	Gemensamma utrymmen som betjänar boendet, balkongers och terrassers permanent inglasade delar samt den del av trapphusen som överskrider 15 m²-vy i varje våningsplan får byggas utöver den våningsyta som anges i detaljplanen. För dessa utrymmen behöver inga bilplatser anvisas.
Rakennuksiin saa sijoittaa sellaista toimisto- ja työtilaa, joka ei häiritse asumista	I byggnaderna får sådana kontors- och arbetslokaler placeras som inte stör boendet.
Rakennusoikeus voidaan ylittää 10 %:lla, jos vähintään 50 % rakennusten energiantarpeesta saadaan uusiutuvista energianlähteistä.	Byggrätten kan överskridas med 10 %, ifall minst 50 % av byggnadernas energibehov kan tillgodoses från förnybara energikällor.
Rakennusoikeus voidaan ylittää 10 %:lla, jos rakennukset ovat julkisivultaan ja rungoltaan puuaineisia.	Byggrätten kan överskridas med 10 %, ifall byggnadernas fasader och stommar består av trämaterial.
Jos rakennus täyttää molemmat ehdot, rakennusoikeuden ylitys voi olla kuitenkin enintään 15 %.	Om byggnaden uppfyller båda villkoren, kan överskridningen i byggrätten dock uppgå till högst 15 %.
Tonttia kohti saa sijoittaa enintään 15 asuntoa.	På varje tomt får högst 15 bostäder placeras.
Julkisivumateriaalina tulee käyttää puuta, paikallamuurattua tilltä tai rappausta.	Som fasadmaterial ska användas trä, tegel som muras på plats eller rappning.
Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden Δ L liikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.	Ljudisoleringen Δ L mot trafikbuller ska vara minst 32 dB i bostadsrummens ytterhölje.
Maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.	Markens föroreningsgrad ska undersökas och förorenad mark ska vid behov saneras innan byggnadsåtgärder vidtas.
Rakennusten julkisivut tulee tehdä korkealuokkaisista materiaaleista yhtenäistä rakennustapaa noudattaen.	Byggnadernas fasader skall byggas av högklassiga material och ett enhetligt byggnadssätt iakttas.
Palomuuri voidaan korvata palo-osastoinnein.	Brandmuren kan ersättas med brandsektionering.
Pihat Korttelialueelle on laadittava yhtenäinen pihasuunnitelma.	**Gårdsplan** För kvartersområdet skall utarbetas en enhetlig plan över gårdarna.
Pihoilla on käytettävä vettä läpäiseviä materiaaleja.	På gårdarna skall användas vattengenomsläppliga material.
Tonttien piha-alueet tulee jäsentää erilaisilla pinnoitteilla ja puuvartisilla istutuksilla.	Tomternas gårdsplaner skall indelas med olika ytbeläggningar och vedväxter.
Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.	På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.

Jalankulkualueet on kivettävä ja rajattava upotettavilla reunakivillä pysäköinti- ja istutusalueista.

Pysäköinti tulee hoitaa omalla tontilla.

Pysäköinti tulee sijoittaa pääosin autokatoksiin tai -talleihin.

Pysäköintialueet on rajattava upotettavilla reunakivillä istutusalueista.

Pysäköinti
Rivitalot 1,5 ap/asunto
Erillispientalot 2 ap/asunto
Asuinkerrostalot 1 ap/ 100 asuntok-m², kuitenkin vähintään 0,8 ap/ asunto

Polkupyöräpaikkoja on varattava vähintään 1 kpl/30 asuntokerrosneliö. Puolet paikoista on oltava helposti käytettäviä.

AK

Asuinkerrostalojen korttelialue.

Asumista palvelevat yhteistilat, tekniset tilat, pysäköintilaitokset,ajoluiskan, parvekkeiden ja terassien kiinteästi lasitetut osat sekä porrashuoneiden 15 k-m² /porrastaso ylittävän osan saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Nämä tilat eivät mitoita autopaikkoja.

Rakennuksiin saa sijoittaa sellaista toimisto- ja työtilaa, joka ei häiritse asumista

Rakennusoikeus voidaan ylittää 10 %:lla, jos vähintään 50 % rakennusten energiantarpeesta saadaan uusiutuvista energianlähteistä.

Rakennusoikeus voidaan ylittää 10 %:lla, jos rakennukset ovat julkisivultaan ja rungoltaan puuaineisia.

Jos rakennus täyttää molemmat ehdot, rakennusoikeuden ylitys voi olla kuitenkin enintään 15 %.

Ylitykset eivät mitoita autopaikkoja.

Kerrosluvun estämättä saa rakentaa asukkaiden yhteisiä sauna- ja kerhotiloja.

Jätehuollon tilat tulee sijoittaa rakennusten maantasokerrokseen tai pysäköinnin yhteyteen.

Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL liikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

Palomuuri voidaan korvata palo-osastoinnein.

Rakennukset
Rakennusten julkisivut tulee tehdä korkealuokkaisista materiaaleista yhtenäistä rakennustapaa noudattaen.

Räystäslinjan yläpuolelle tulevat tekniset tilat tulee sovittaa rakennuksen arkkitehtuuriin.

Maantasokerroksen julkisivu ei saa antaa umpinaista vaikutelmaa.

Mikäli rakennuksessa käytetään julkisivuelementtejä, tulee käyttää kuoriseinärakennetta tai kevytelementtejä. Ohutrappauselementti sallitaan.

Parvekejulkisivut tulee suunnitella niin, että parvekkeet näyttävät sisäänvedetyiltä.

Porrashuoneiden tulee olla luonnonvaloisia.

Pihat
Korttelialueelle on laadittava yhtenäinen pihasuunnitelma.

Tonttien piha-alueet tulee jäsentää erilaisilla pinnoitteilla ja puuvartisilla istutuksilla.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.

Jalankulkualueet on kivettävä ja rajattava upotettavilla reunakivillä pysäköinti- ja istutusalueista.

Pysäköintipaikkoja voi sijoittaa tonttijaosta riippumatta.

Pysäköintialueet on rajattava upotettavilla reunakivillä istutusalueista.

Pysäköinti
Asuinkerrostalot: 1 ap/ 100 asuntok-m², kuitenkin vähintään 0,8 ap/ asunto

Polkupyöräpaikkoja on varattava vähintään 1 kpl/30 asuntokerrosneliö. Puolet paikoista on oltava helposti käytettäviä.

Gångtrafikområdena ska stenläggas och avgränsas från parkerings- och planteringsområdena med nedsänkta kantstenar. 2 / 5

Parkeringen ska ordnas på den egna tomten.

Parkeringen ska huvudsakligen förläggas till carportar eller garage.

Parkeringsområdena ska avgränsas från planterade områden med nedsänkta kantstenar.

Parkering
Radhus 1,5 bp/ bostad
Fristående småhus 2 bp/ bostad
Flervåningshus 1 bp/ 100 m²-vy, dock minst 0,8 bp/bostad

Antalet cykelplatser som reserveras skall vara minst 1 st/30m²-bostadsvy. Hälften av platserna skall vara lättillgängliga.

Kvartersområde för flervåningshus.

Gemensamma utrymmen som betjänar boendet, tekniska utrymmen, parkeringsanläggningen, körramp, balkongers och terrassers permanent inglasade delar samt den del av trapphusen som överskrider 15 m²-vy i varje våningsplan får byggas utöver den våningsyta som anges i detaljplanen. För dessa utrymmen behöver inga bilplatser anvisas.

I byggnaderna får sådana kontors- och arbetslokaler placeras som inte stör boendet.

Byggrätten kan överskridas med 10 %, ifall minst 50 % av byggnadernas energibehov kan tillgodoses från förnybara energikällor.

Byggrätten kan överskridas med 10 %, ifall byggnadernas fasader och stommar består av trämaterial.

Om byggnaden uppfyller båda villkoren, kan överskridningen i byggrätten dock uppgå till högst 15 %.

Överskridningarna dimensionerar inga bilplatser.

Gemensamma bastu- och klubbutrymmen för invånarna får byggas utan att våningstalet utgör ett hinder.

Avfallshanteringsutrymmena ska placeras i byggnadernas markplan eller i anslutning till parkeringen.

Ljudisoleringen ΔL mot trafikbuller ska vara minst 32 dB i bostadsrummens ytterhölje.

Markens föroreningsgrad ska undersökas och förorenad mark ska vid behov saneras innan byggnadsåtgärder vidtas.

Brandmuren kan ersättas med brandsektionering.

Byggnader
Byggnadernas fasader skall byggas av högklassiga material och ett enhetligt byggnadssätt iakttas.

Tekniska utrymmen ovanför takfotslinjen ska anpassas till byggnadens arkitektur.

Fasaden i bottenplanet får inte ge ett slutet intryck.

Om fasadelement används i byggnaden, ska skalväggskonstruktion eller lättelement användas. Tunnputsade element tillåts.

Balkongfasaderna ska planeras så att balkongerna förefaller vara indragna.

Trapphusen skall ha dagsljusinsläpp.

Gårdsplan
För kvartersområdet skall utarbetas en enhetlig plan över gårdarna.

Tomternas gårdsplaner skall indelas med olika ytbeläggningar och vedväxter.

På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.

Gångtrafikområdena ska stenläggas och avgränsas från parkerings- och planteringsområdena med nedsänkta kantstenar.

Parkeringsplatser kan placeras oberoende av tomtindelningen.

Parkeringsområdena ska avgränsas från planterade områden med nedsänkta kantstenar.

Parkering
Flervåningshus: 1 bp/ 100 m²-vy, dock minst 0,8 bp/ bostad

Antalet cykelplatser som reserveras skall vara minst 1 st/30m²-bostadsvy. Hälften av platserna skall vara lättillgängliga.

Korttelin 68161 kahta läntisintä AK-aluetta koskee lisäksi seuraavat määräykset:

Pääosa autiopaikoista tulee sijoittaa pihakannen alle.

Korttelialueiden ulkosivujen julkisivujen tulee olla väreiltään murrettuja ja värikylläisiä.

Sisäpihoille tulee päästä pelastuskalustolla.

För de två AK-områdena längst västerut i kvarter 68161 gäller dessutom följande bestämmelser:

Huvuddelen av bilplatserna ska placeras under gårdsdäcket.

Fasaderna på kvartersområdets yttre sidor ska ha en bruten och färgrik färgskala.

Räddningsmaterial ska kunna köra in på innergårdarna.

AP

Asuinpientalojen korttelialue.

Rivi- ja erillispientaloasuntoa kohti saa rakentaa autotalli- ja varastotilaa sallitun kerrosalan lisäksi enintään 35m².

Rakennuksiin saa sijoittaa sellaista toimisto- ja työtilaa, joka ei häiritse asumista

Julkisivumateriaalina tulee käyttää puuta, paikallamuurattua tiiltä tai rappausta.

Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL liikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

Rakennusten julkisivut tulee tehdä korkealuokkaisista materiaaleista yhtenäistä rakennustapaa noudattaen.

Palomuuri voidaan korvata palo-osastoinnein.

Pihat

Korttelialueelle on laadittava yhtenäinen pihasuunnitelma.

Pihoilla on käytettävä vettä läpäiseviä materiaaleja.

Tonttien piha-alueet tulee jäsentää erilaisilla pinnoitteilla ja puuvartisilla istutuksilla.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.

Jalankulkualueet on kivettävä ja rajattava upotettavilla reunakivillä pysäköinti- ja istutusalueista.

Pysäköinti tulee sijoittaa pääosin autokatoksiin tai -talleihin.

Pysäköintialueet on rajattava upotettavilla reunakivillä istutusalueista.

Pysäköinti

Rivitalot	1,5 ap/asunto
Erillispientalot	2 ap/asunto

Kvartersområde för småhus.

För varje bostad i radhus och fristående småhus får garage- och förrådsutrymmen byggas högst 35 m² utöver den tillåtna våningsytan.

I byggnaderna får sådana kontors- och arbetslokaler placeras som inte stör boendet.

Som fasadmaterial ska användas trä, tegel som muras på plats eller rappning.

Ljudisoleringen ΔL mot trafikbuller ska vara minst 32 dB i bostadsrummens ytterhölje.

Markens föroreningsgrad ska undersökas och förorenad mark ska vid behov saneras innan byggnadsåtgärder vidtas.

Byggnadernas fasader skall byggas av högklassiga material och ett enhetligt byggnadssätt iakttas.

Brandmuren kan ersättas med brandsektionering.

Gårdsplan

För kvartersområdet skall utarbetas en enhetlig plan över gårdarna.

På gårdarna skall användas vattengenomsläppliga material.

Tomternas gårdsplaner skall indelas med olika ytbeläggningar och vedväxter.

På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.

Gångtrafikområdena ska stenläggas och avgränsas från parkerings- och planteringsområdena med nedsänkta kantstenar.

Parkeringen ska huvudsakligen förläggas till carportar eller garage.

Parkeringsområdena ska avgränsas från planterade områden med nedsänkta kantstenar.

Parkering

Radhus	1,5 bp/ bostad
Fristående småhus	2 bp/ bostad

AH

Asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue.

Alueen hulevesiä tulee viivyttää AH-alueelle rakennettavassa viivytysaltaassa.

Pihan tulee olla korkeatasoinen. Piha tulee käsitellä korkealuokkaisin materiaalein, osan pinnoitteista on oltava luonnonkiveä. Pihalle tulee istuttaa puita. Istutuksissa tulee käyttää kookkaita taimia. Riittävä juuristotila on varmistettava tarvittaessa kantavalla kasvualustalla.

Kasvillisuuden tulee olla monimuotoista ja kasvilajeja tulee käyttää vaihtelevasti.

Maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

Kvartersområde i sambruk som betjänar boendet.

Områdets dagvatten ska fördröjas i en fördröjningdbassäng som byggs i AH-området.

Gården bör hålla hög klass. Gården bör anläggas med användande av högklassiga material, en del av ytbeläggningen bör vara natursten. Träd bör planteras på gården. Vid planteringen bör uppvuxna plantor användas. Tillräckligt med rotutrymme bör garanteras genom ett bärande växtunderlag.

Vegetationen ska vara mångsidig och växtarter ska användas med variation.

Markens föroreningsgrad ska undersökas och förorenad mark ska vid behov saneras innan byggnadsåtgärder vidtas.

KTY

Toimitilarakennusten korttelialue.

Yritysten toimintaan liittyvää liike- ja myymälätilaa oheistiloineen saa rakentaa enintään 20 % käytetystä kerrosalasta.

Rakennusten tulee olla arkkitehtuuriltaan korkealuokkaisia. Korttelin rakennusten tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus.

Rakennusten julkisivut tulee tehdä korkealuokkaisista materiaaleista yhtenäistä rakennustapaa noudattaen.

Koulutus- ja kokoontumistilojen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL liikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Rakentamatta jääviä tontin osia ei saa käyttää avovarastointiin.

Alueelle tulee laatia hulevesien hallintasuunnitelma.

Alueelle rakennettavat autopaikat on jaettava puu- ja pensasistutuksin enintään 40 pysäköintipaikan yksiköiksi.

Kvartersområde för verksamhetsbyggnader.

På högst 20 % av den utnyttjade våningsytan får affärs- och butikslokaler inklusive stödutrymmen i anslutning till företagsverksamhet byggas.

Byggnaderna ska till sin arkitektur hålla hög standard. Byggnaderna i kvarteret ska bilda en enhetlig helhet.

Byggnadernas fasader skall byggas av högklassiga material och ett enhetligt byggnadssätt iakttas.

Ljudisoleringen ΔL mot trafikbuller ska vara minst 32 dB i utbildnings- och samlingsrummenas ytterskal.

De delar av tomten som förblir obebyggda får inte användas för öppen lagring.

För området ska utarbetas en plan för dagvattenhantering.

De bilplatser som byggs i området ska delas in med träd och buskar i enheter som omfattar högst 40 parkeringsplatser.

	Jalankulkualueet on kivettävä ja rajattava upotettavilla reunakivillä pysäköinti- ja istutusalueista.	Gångtrafikområdena ska stenläggas och avgränsas från parkerings- och planteringsområdena med nedsänkta kantstenar.
	Pysäköinti Liike- ja toimistotilat 1 ap/ 50 k-m² Toimistotilat 1 ap/ 50 k-m² Polkupyöräpaikkoja 1 /80 k-m²	**Parkering** Affärs- och kontorlokaler 1 bp/ 50 m²-vy Kontorlokaler 1 bp/ 50 m²-vy Cykelplatser 1/80 m²-vy
LPA	**Autopaikkojen korttelialue.**	**Kvartersområde för bilplatser.**
	Pysäköintipaikkoja voi sijoittaa tonttijaosta riippumatta.	Parkeringsplatser kan placeras oberoende av tomtindelningen.
	Pysäköintialue tulee jäsentää erilaisilla pinnoitteilla ja puu- ja pensasistutuksilla.	Parkeringsområdet ska struktureras med olika ytbeläggningar och träd- och buskplanteringar.
	Pysäköintialueet on rajattava istutuksin. Alueen osat, joita ei käytetä pysäköintiin tai kulkuväyliin, tulee istuttaa. Istutuksiin tulee käyttää puuvartisia kasveja.	Parkeringsområden ska avgränsas med planteringar. De delar av området som inte används för parkering eller passager ska förses med planteringar. Planteringarna ska bestå av växter med vedstam.
	Maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.	Markens föroreningsgrad ska undersökas och förorenad mark ska vid behov saneras innan byggnadsåtgärder vidtas.
	Korttelin 68160 LPA-alue varataan viereisen AK-alueen käyttöön.	LPA-området i kvarter 68160 reserveras för användning av det intilliggande AK-området.
	Korttelin 68161 LPA-alue varataan sen länsipuolisten AK-alueiden käyttöön.	LPA-området i kvarter 68161 reserveras för användning av de AK-områden som ligger väster om detta LPA-område.
ET	**Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue.**	**Kvartersområde för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning.**
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa - alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.	**Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteckningen gäller.**
	Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
⑦	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
68	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
KOIV	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
68160	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
PELTOLANTIE	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
JÄNÖNHÄNTÄ	**Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.**	**Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.**
5300	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
Ⅳ	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.**
Ⅱ	**Alleviivaus osoittaa ehdottomasti käytettävän kaavamääräyksen.**	**Understreckningen anger planbestämmelse som ovillkorligen skall tillämpas.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
t	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen.**	**Byggnadsyta där ekonomibyggnad får placeras.**
a	**Auton säilytyspaikan rakennusala.**	**Byggnadsyta för förvaringsplats för bil.**
a	**Ohjeellinen auton säilytyspaikan rakennusala.**	**Riktgivande byggnadsyta för förvaringsplats för bil.**
a Ⅲ	**Auton säilytyspaikan rakennusala, jossa roomalainen numero osoittaa autotasojen suurimman sallitun määrän.**	**Byggnadsyta för förvaringsplats för bil där den romerska siffran anger största tillåtna antal bilplan.**
at	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen ja / tai auton säilytyspaikan.**	**Byggnadsyta där ekonomibyggnad och / eller förvaringsplats för bil får placeras.**
at	**Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen ja/ tai auton säilytyspaikan.**	**Riktgivande byggnadsyta där ekonomibyggnad och/eller förvaringsplats för bil får placeras.**
pka	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa pysäköintiä pihakannen alle.**	**Byggnadsyta där parkering får placeras under gårdsdäck.**
wc	**Ohjeellinen hulevesireitti.**	**Riktgivande dagvattenled.**
	Istutettava alueen osa.	**Del av område som bör planteras.**
	Säilytettävä / istutettava puurivi.	**Trädrad som skall bevaras / planteras.**
⊗	**Kaupunkikuvallisesti arvokas puuyksilö. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.**	**Med tanke på stadsbilden ett värdefullt träd. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.**
	Katu.	**Gata.**

ajo **Ajoyhteys.**	**Körförbindelse.**
Ohjeellinen yleiselle jalankululle varattu alueen osa.	**Riktgivande för allmän gångtrafik reserverad del av område.**
Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	**Del av område reserverad för underjordisk ledning.**
Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.**

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Mittausosasto

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Vantaalla / Vanda __.__20__

Mätningsavdelningen

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

Näkymä Peltolantieltä, Kuva: L-arkkitehdit.

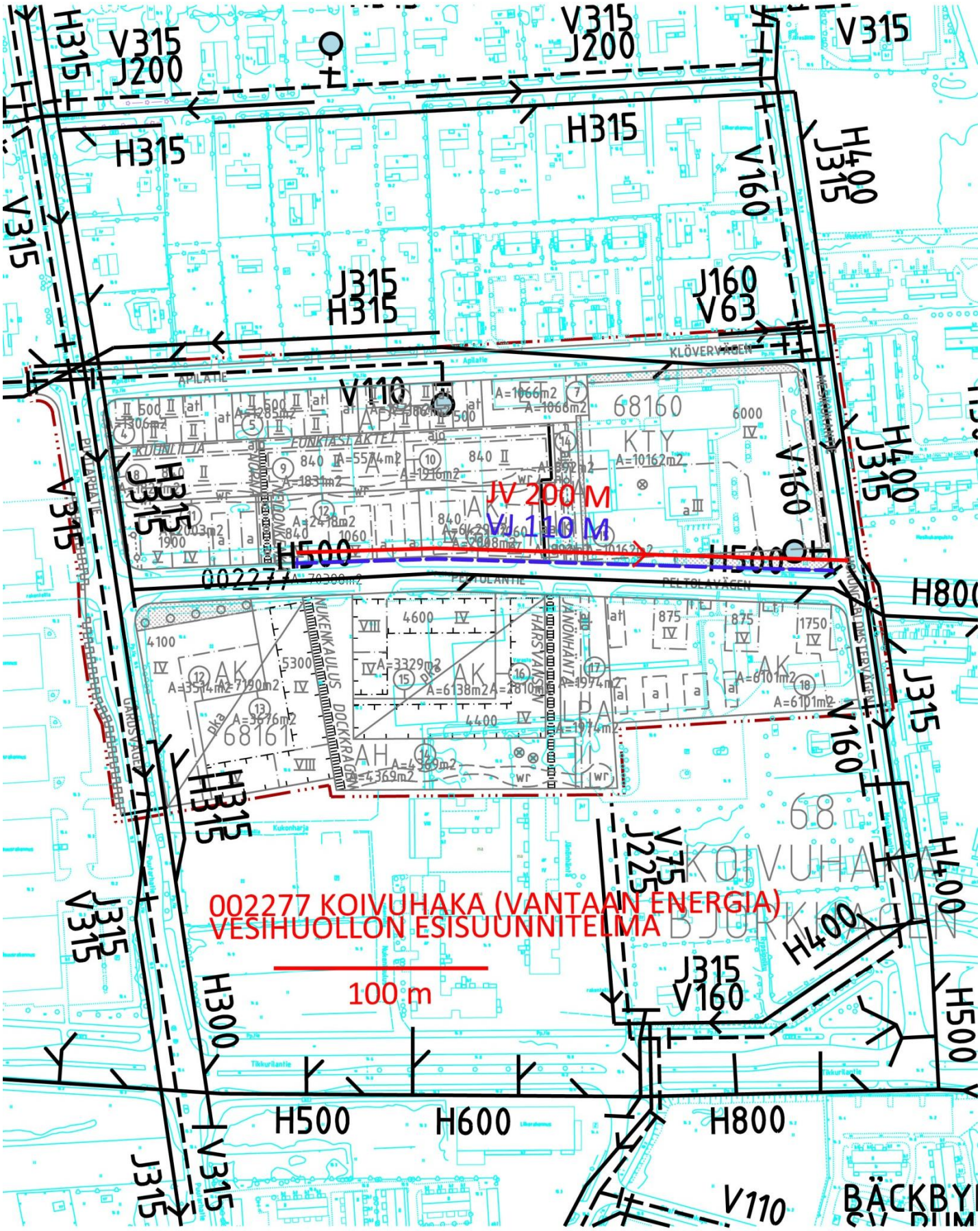
002277 KOIVUHAKA (VANTAAN ENERGIA)
VESIHUOLLON ESISUUNNITELMA
100 m
JV 200 M
VJ 110 M
H500
H600
H800
H300
H315
H400
J315
J160
V63
V110
V160
V315
J200
J225
V75
KLÖVERVÄGEN
PELTOLANTIE
PELTOLAVÄGEN
68160
68161
KOIVUHAKA
BÄCKBY

27 § Maankäyttösopimus / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus, B. Esisopimus määräalojen vaihdoista / Vantaan Energia Oy / Asemakaavan muutos nro 002277

VD/4293/10.00.01.05/2016
LM-H/HW//AV-P/MVä

Vantaan Energia Oy:n hakemuksesta on käynnistetty asemakaavan muutos nro 002277. Asemakaavan muutokseen liittyen Vantaan kaupunki ja Vantaan Energia Oy ovat sopineet kunnallistekniikan rakentamissopimuksessa kunnallistekniikan rakentamisesta ja kunnallistekniikan korvauksista. Esisopimuksella määräalojen vaihdoista varmistetaan kaavamuutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen.

Vantaan Energia Oy on hakenut asemakaavan muutosta, jonka johdosta on käynnistetty asemakaavan muutos nro 002277. Kaava-alue koostuu korttelista 68160 ja osasta korttelia 68161 sekä katualueesta, ja se rajautuu lännessä Puutarhatiehen, pohjoisessa Apilatiehen, etelässä rakenteilla oleviin kerrostalotontteihin ja Koivuhaan pientaloalueeseen. Asemakaavamuutosalue on Vantaan Energia Oy:n, Kiinteistö Oy Peltolantie 27:n ja Vantaan kaupungin omistuksessa. Vantaan Energian omistuksessa oleva, asemakaavamuutosalueella sijaitseva sopimusalue on osoitettu ohjeellisesti liitteessä A.1.

Voimassa olevassa asemakaavassa nro 681000 sopimusalue on osoitettu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi (ET).

Asemakaavan muutoksella nro 002277 sopimusalueelle tulee asuinrakentamisen sallivaa rakennusoikeutta yhteensä 22 083 k-m^2. Lisäksi sopimusalueelle tulee yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialuetta (ET) 386 k-m^2.

Asemakaavan muutokseen nro 002277 liittyen Vantaan kaupunki ja Vantaan Energia Oy ovat sopineet **Kunnallistekniikan rakentamissopimuksessa** kunnallistekniikan rakentamisesta ja kunnallistekniikan korvauksista.

Sopimusalueen asemakaavan mukaista käyttöä varten Peltolantielle on rakennettava uusi vesihuoltolinja. Kaupunki huolehtii vesihuoltolinjan rakentamisesta yhteistyössä HSY:n kanssa niin, että vesihuoltolinja on käyttöönotettavissa 18 kk asemakaavamuutoksen voimaantulosta.

Kaupunki laatii Peltolantielle asemakaavan mukaista käyttöä varten uuden katusuunnitelman. Peltolantien katusuunnitelman toteuttamisen ajankohdasta päätetään kunnallistekniikan rakentamisohjelmassa ja pyritään aikatauluttamaan asemakaavamuutoksen kortteleiden rakentumisen mukaisesti.

Golder Associates Oy on suorittanut sopimusalueella ympäristöteknisen maaperätutkimuksen 9.–10.11.2015. Tutkimuksen perusteella sopimusalueen maaperä on osittain pilaantunutta ja vaatii puhdistustoimenpiteitä täyttääkseen asuinkäyttöön vaaditut kriteerit. Yhtiö vastaa kustannuksellaan kaikista tarvittavista maapohjan puhdistustöistä asemakaavan käyttötarkoituksen ja ao. viranomaisen edellyttämään tasoon.

Vantaan Energia Oy maksaa Kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena lisääntyneestä rakennusoikeudesta yhteensä **2 445 889 €**.

Esisopimuksella määräalojen vaihdoista Vantaan Energia Oy luovuttaa Kaupungille 2 752 468 € vastaavasta arvosta omistamaansa kiinteistövarallisuutta. Vastaavasti Kaupunki luovuttaa Yhtiölle maa-alueita 412 636 € arvosta. Näiden luovutusten erotus 2 339 832 € muodostaa osan edellä mainitusta yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksesta. Yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvaus kuitataan puolin ja toisin esisopimuksen mukaisessa kiinteistöjen vaihdossa. Loput yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksesta eli 106 057 € erääntyy maksettavaksi välittömästi asemakaavamuutoksen tultua voimaan.

Yhtiö luovuttaa Kaupungille summaltaan yhteensä 2 445 889 € kotimaisen pankkilaitoksen omavelkaisen pankkitakauksen tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisen vakuudeksi.

Esisopimuksella määräalojen vaihdoista varmistetaan kaavamuutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen. Esisopimuksella määräalojen vaihdoista Vantaan kaupunki ja Vantaan Energia Oy sopivat seuraavaa:

Vantaan Energia Oy luovuttaa Kaupungille n. 9 203 m^2:n suuruisen määräalan kiinteistöstä 92-68-160-1. Määräalan luovutuksella kaupunki saa omistukseensa asemakaavamuutoksen mukaisen korttelialueen 68160 asuinrakennusten tontin 8 ja asuinkerrostalojen tontit 11, 12 ja 13.

Kaupunki luovuttaa Vantaan Energialle n. 482 m^2:n suuruisen määräalan määräalasta 92-68-161-1-M501, n. 34 m^2:n suuruisen määräalan tilasta 92-421-1-1480, n. 309 m^2:n suuruisen määräalan määräalasta 92-421-1-305-M501 ja n. 74 m^2:n suuruisen määräalan yleisestä alueesta 92-68-9901-0.

Vaihdettavat määräalat on merkitty karttaliitteeseen B1.

Maankäyttösopimuksella osapuolet sopivat asuntotuotannon hallinta- ja rahoitusmuodosta, että asemakaavamuutosalueella Vantaan Energia Oy:n omistukseen jäävästä asumisen rakennusoikeudesta vähintään noin 50 % on toteutettava vapaarahoitteisena omistusasuntotuotantona. Mikäli Vantaan Energia Oy ei täytä edellä mainittua asuntotuotannon hallinta- ja rahoitusmuotoa, se on velvollinen maksamaan Kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa 100 €/k-m^2.

Kaupungin Yhtiölle luovuttamien kohteiden omistus- ja hallintaoikeus siirtyy Yhtiölle vaihtokirjan allekirjoitushetkellä. Yhtiön Kaupungille luovuttaman määräalan omistusoikeus siirtyy Kaupungille vaihtokirjan allekirjoitushetkellä. Yhtiö sitoutuu purkamaan kustannuksellaan luovutettavalla määräalalla olevat rakennukset 31.8.2017 mennessä, jolloin määräalan hallintaoikeus siirtyy Kaupungille.

Lopullisen vaihtokirjan tekemisen edellytyksenä on, että asemakaavan muutos nro 002277 on tullut voimaan.

Kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännön 4§:n 36. kohdan mukaan maankäyttö- ja kaavoitussopimuksista päättää kaupunginhallitus.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 9.5.2016 § 16

Yrityspalvelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Vantaan Energia Oy:n kanssa liitteenä olevan A. Kunnallistekniikan rakentamis-sopimuksen ja B. Esisopimuksen määräalojen vaihdosta,
b) kaupunki tekee ja allekirjoittaa lopullisen vaihtokirjan, kun asemakaavamuutos nro 002277 on tullut voimaan.
c) oikeutetaan yrityspalvelut tekemään sopimuksiin ja lopulliseen vaihtokirjaan teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 27

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) tehdä ja allekirjoittaa Vantaan Energia Oy:n kanssa liitteenä olevan A. Kunnallistekniikan rakentamissopimuksen ja B. Esisopimuksen määräalojen vaihdosta,
b) tehdä ja allekirjoittaa lopullinen vaihtokirja, kun asemakaavamuutos nro 002277 on tullut voimaan, ja
c) oikeuttaa yrityspalvelut tekemään sopimuksiin ja lopulliseen vaihtokirjaan teknisluonteisia tarkennuksia.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Paula Lehmuskallio poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Maankäyttösopimus / Kunnallistekniikan rakentamissopimus ja esisopimus määräalojen vaihdosta
- Sopimuksen liite A1, kartta sopimusalueesta
- Sopimuksen liite B1, kartta vaihdettavista määräaloista

Täytäntöönpano: maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh 040 733 7447, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
kehitysinsinööri Mika Vähämaa puh. 09 8392 6180, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

MAANKÄYTTÖSOPIMUS /A. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISSOPIMUS, B. ESISOPIMUS MÄÄRÄALOJEN VAIHDOISTA / Asemakaavan muutos nro 002277, kaupunginosa 68 Koivuhaka

Vantaan Energia Oy on hakenut asemakaavan muutosta, jonka johdosta on käynnistetty asemakaavan muutos nro 002277 alueelle, joka koostuu korttelista 68160 ja osasta korttelia 68161 sekä katualueesta. Asemakaavamuutoksen nro 002277 mukainen kaava-alue rajautuu idässä Mesikukantiehen ja lännessä Puutarhatiehen. Pohjoisessa alue rajautuu Apilatiehen ja etelässä rakenteilla oleviin kerrostalotontteihin ja Koivuhaan pientaloalueeseen. Asemakaavamuutosalue on Vantaan Energia Oy:n, Kiinteistö Oy Peltolantie 27:n ja Vantaan kaupungin omistuksessa. Vantaan Energian omistuksessa olevat, asemakaavamuutosalueella sijaitsevat alueet on osoitettu ohjeellisesti liitteessä A.1 (jäljempänä sopimusalue).

Voimassa olevassa asemakaavassa nro 681000 sopimusalue on osoitettu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi (ET).

Asemakaavan muutoksella nro 002277 sopimusalueelle tulee asuinrakentamisen sallivaa rakennusoikeutta yhteensä 22083 k-m^2. Lisäksi sopimusalueelle tulee yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialuetta (ET) 386 k-m^2.

Asemakaavan muutokseen nro 002277 (jäljempänä asemakaavamuutos) liittyen Vantaan kaupunki ja Vantaan Energia Oy kaavamuutosalueella maata omistavana tahona ovat sopineet kunnallistekniikan rakentamisesta ja kunnallistekniikan korvauksista. Esisopimuksilla määräalojen vaihdoista varmistetaan kaavamuutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen.

A. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISSOPIMUS

Tällä kunnallistekniikan rakentamissopimuksella Vantaan kaupunki ja Vantaan Energia Oy sopivat sopimusaluetta koskevasta kunnallistekniikan rakentamisesta ja maankäyttö- ja rakennuslain 91 a§:n mukaisesta kunnallistekniikan korvauksesta seuraavaa:

1. SOPIJAPUOLET

1.1 **Vantaan kaupunki**
Asematie 7, 01300 Vantaa
(jäljempänä Kaupunki).

1.2 **Vantaan Energia Oy** (Y: 0124461-3)
PL 95, 01301 Vantaa
(jäljempänä Yhtiö).

2. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMINEN

Sopimusalueen asemakaavan mukaista käyttöä varten Peltolantielle on rakennettava uusi vesihuoltolinja. Kaupunki huolehtii vesihuoltolinjan rakentamisesta yhteistyössä HSY:n kanssa niin, että vesihuoltolinja on käyttöönotettavissa 18 kk asemakaavamuutoksen voimaantulosta. Aikataulu edellyttää, että vesihuoltolinjan rakentaminen ei esty Kaupungista riippumattomista syistä.

Kaupunki laatii Peltolantielle asemakaavan mukaista käyttöä varten uuden katusuunnitelman. Peltolantien katusuunnitelman toteuttamisen ajankohdasta päätetään kunnallistekniikan rakentamisohjelmassa ja pyritään aikatauluttamaan asemakaavamuutoksen kortteleiden rakentumisen mukaisesti. Kaupunki rakentaa

Peltolantien liikennöinnin mahdollistavaan tasoon kuitenkin aikaisintaan 18 kk asemakaavamuutoksen voimaantulosta.

Golder Associates Oy on suorittanut sopimusalueella ympäristöteknisen maaperätutkimuksen 9.-10.11.2015. Tutkimuksen perusteella sopimusalueen maaperä on osittain pilaantunutta ja vaatii puhdistustoimenpiteitä täyttääkseen asuinkäyttöön vaaditut kriteerit. Yhtiö vastaa kustannuksellaan kaikista tarvittavista maapohjan puhdistustöistä asemakaavan käyttötarkoituksen ja ao. viranomaisen edellyttämään tasoon.

3. OSALLISTUMINEN YHDYSKUNTARAKENTAMISEN KUSTANNUKSIIN

Yhtiö maksaa Kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena lisääntyneestä rakennusoikeudesta yhteensä
2 445 889 euroa.

Yhtiö luovuttaa Kaupungille 2 752 468,00 euroa vastaavasta arvosta omistamaansa kiinteistövarallisuutta. Vastaavasti Kaupunki luovuttaa Yhtiölle maa-alueita 412 636,00 euron arvosta. Näiden luovutusten erotus 2 339 832,00 euroa muodostaa osan edellä mainitusta yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksesta. Yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvaus kuitataan puolin ja toisin jäljempänä tässä maankäyttösopimuksessa olevan esisopimuksen B. mukaisessa kiinteistöjen vaihdossa. Yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvausta ei voi tältä osin vaihtaa rahana maksettavaksi ilman osapuolten välistä sopimusta.

Yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvaus erääntyy maksettavaksi esisopimuksen B.. mukaisen vaihtosopimuksen allekirjoitustilaisuudessa.

Loput yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksesta (106 057) erääntyy maksettavaksi välittömästi asemakaavamuutoksen tultua voimaan ja maksetaan Kaupungin lähettämän erillisen laskun mukaisesti.

Yhtiö luovuttaa Kaupungille summaltaan yhteensä 2 445 889 euron kotimaisen pankkilaitoksen omavelkaisen pankkitakauksen tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisen vakuudeksi, joka kuitataan vastaanotetuksi tämän sopimuksen allekirjoitustilaisuudessa. Vakuus palautetaan Yhtiölle kun edellä mainitut kiinteistön luovutukset on tehty ja rahana maksettava kustannusten korvaus on maksettu tai sopimus kohdan 9 mukaisesti raukeaa.

4. VESIHUOLTOVERKOSTOON LIITTYMINEN

Sopimusalue ja sille toteutettavat rakennukset maanomistaja on velvollinen liittämään kustannuksellaan HSY:n omistamaan vesihuoltoverkostoon liittymishetkellä voimassa olevin liittymisehdoin.

Kaupungilla on oikeus siirtää sopijapuolta enempää kuulematta tähän sopimukseen perustuvat vesihuoltolaitteita koskevat oikeutensa ja velvollisuutensa mahdollisesti perustettavalle julkis- tai yksityisoikeudelliselle vesihuolto kiinteistöyhtymälle.

5. ASUNTOTUOTANNON HALLINTA- JA RAHOITUSMUOTO

Esisopimuksen mukaisten määräalan vaihtojen jälkeen Kaupunki ja Yhtiö omistavat asemakaavamuutoksen mukaiset korttelit 68160 ja 68161, lukuun ottamatta korttelin 68160 KTY-tonttia 68160/15.

Asemakaavamuutosalueella Yhtiön omistukseen jäävästä asumisen rakennusoikeudesta vähintään noin 50 % on toteutettava vapaarahoitteisena omistusasuntotuotantona.

Sopimussakko

Mikäli Yhtiö ei täytä edellä mainittua asuntotuotannon hallinta- ja rahoitusmuotoa, se on velvollinen maksamaan Kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa 100 €/k-m^2.

6. SOPIMUKSEN MUUTTAMINEN

Mikäli olosuhteissa tapahtuu huomattavia muutoksia, joista johtuen sopimusta on tarkistettava, sopijapuolet sitoutuvat neuvottelemaan niistä erikseen.

7. ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

Tämän sopimuksen tulkinnasta syntyvät erimielisyydet, joista sopijapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen, ratkaistaan Vantaan käräjäoikeudessa.

8. SOPIMUKSEN VELVOITTEIDEN SIIRTO KOLMANNELLE

Yhtiö sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot sopimusaluetta koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin kaikilta niiltä osin, kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä. Yhtiö sitoutuu ilmoittamaan kirjallisesti vastaisista luovutuksista Kaupungille.

Yhtiö vastaa tämän sopimuksen velvoitteista siihen asti, kunnes Kaupunki on hyväksynyt luovutuksensaajan ja sopimusvelvoitteiden siirron luovutuksensaajalle tai sopimusvelvoitteet ovat tulleet täytetyiksi. Kaupunki ei saa ilman erityisen painavaa syytä olla hyväksymättä sopimusvelvoitteiden siirtoa. Jos Yhtiö ei ole siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, Yhtiö vastaa tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta myös luovutetun alueen osalta.

9. SOPIMUKSEN VOIMAANTULO

Tämä sopimus tulee voimaan heti, kun sopijapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja molemmilla sopijapuolilla on oikeus vaatia sopimusehtojen täyttämistä, kun asemakaavamuutos on tullut voimaan.

Tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, ellei asemakaavamuutos ole tullut voimaan 31.12.2017 mennessä.

Mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2017 mennessä hyväksynyt asemakaavamuutoksen, mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus siinä tapauksessa voimassa. Sen jälkeen, kun mainittu valitus on lainvoimaisesti ratkaistu ja kaava on tullut voimaan, on molemmilla sopijapuolella oikeus vaatia tämän sopimuksen sopimusehtojen täyttämistä. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen, tämä sopimus raukeaa.

Kumpikaan sopijapuoli ei esitä tämän sopimuksen mahdollisen raukeamisen johdosta minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

B. ESISOPIMUS MÄÄRÄALOJEN VAIHDOSTA

Tämän esisopimuksen perusteella sitoutuvat tämän sopimuksen allekirjoittaneet osapuolet Vantaan kaupunki (jäljempänä Kaupunki) ja Vantaan Energia Oy (jäljempänä Yhtiö) tekemään kohdassa I

määriteltyjen edellytysten täyttyessä seuraavan sisältöisen vaihtokirjan jäljempänä kohdassa II mainituista alueista ja ehdoilla sekä noudattamaan lisäksi kohdassa III mainittuja ehtoja.

I VAIHTOKIRJAN EDELLYTYKSET

Lopullisen vaihtokirjan tekemisen edellytyksenä on, että asemakaavan muutos nro 002277, Koivuhaka, on tullut voimaan.

VAIHTOKIRJA

Osapuolet: **Vantaan kaupunki** (Y: 0124610-9)
Asematie 7, 01300 Vantaa
(jäljempänä Kaupunki)

Vantaan Energia Oy (Y: 0124461-3)
PL 95, 01301 Vantaa
(jäljempänä Yhtiö).

Luovutuksen kohde:

Yhtiö luovuttaa Kaupungille n. 9203 m^2:n suuruisen määräalan kiinteistöstä 92-68-160-1.

Kaupunki luovuttaa Yhtiölle n. 482 m^2:n suuruisen määräalan määräalasta 92-68-161-1-M501, n. 34 m^2:n suuruisen määräalan tilasta 92-421-1-1480, n. 309 m^2:n suuruisen määräalan määräalasta 92-421-1-305-M501 ja n. 74 m^2:n suuruisen määräalan yleisestä alueesta 92-68-9901-0.

Luovutettavat määräalat on merkitty oheiseen karttaliitteeseen B1.

LUOVUTUSTEN EHDOT:

1. Luovutushinta

Yhtiö luovuttamien määräalojen arvo on 2 752 468,00 euroa ja kaupungin luovuttamien määräalojen arvo on 412 636,00 euroa. Luovutettavien määräalojen arvojen erotuksella 2 33 983,00 euroa, Kaupunki kuittaa tämän vaihtokirjan allekirjoituksin <.<.2016 allekirjoitetun maankäyttösopimuksen mukaisen kiinteistön luovutuksella suoritettavan osan yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksesta saaduksi.

2. Omistus- ja hallintaoikeus

Kaupungin Yhtiölle luovuttamien kohteiden omistus- ja hallintaoikeus siirtyy Yhtiölle vaihtokirjan allekirjoitushetkellä.

Yhtiön Kaupungille luovuttaman määräalan omistusoikeus siirtyy Kaupungille vaihtokirjan allekirjoitushetkellä. Yhtiö sitoutuu purkamaan

kustannuksellaan luovutettavalla määräalalla olevat rakennukset 31.8.2017 mennessä, jolloin määräalan hallintaoikeus siirtyy Kaupungille.

3. Kiinnitykset, rasitukset ja maksut

3.1 Osapuolet luovuttavat luovutusten kohteena olevat määräalat kiinnityksistä tai muista niihin verrattavista rasituksista ja rasitteista vapaana.

3.2 Mikäli luovutettavaan määräalaan kohdistuu kiinnityksiä, luovuttaja suostuu ja sitoutuu siihen, että kiinnitykset poistetaan luovutuksensaajalle luovutettavalta määräalalta. Luovuttaja luovuttaa luovutuksensaajalle luovutuskirjan allekirjoitustilaisuudessa kopion vireille laittamastaan hakemuksesta luovutuksen kohteen vapauttamiselle kiinnityksistä sekä pantinhaltijan kirjallisen suostumuksen kiinnitysten vapauttamiselle.

3.3 Osapuolet vastaavat niistä luovuttamaansa alueeseen kohdistuvista veroista ja muista maksuista, joiden maksuunpanon perustana on luovutuskirjan allekirjoitushetkeä edeltävä aika. Luovutuskirjan allekirjoituksen jälkeen maksuista vastaa luovutuksensaaja.

4. Kohteeseen tutustuminen

Osapuolet ovat tarkastaneet luovutuksen kohteena olevat määräalat, niiden alueet ja rajat sekä tutustuneet alueen maasto-olosuhteisiin. Osapuolet ovat verranneet näitä seikkoja luovutuksen kohteista esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Osapuolilla ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

5. Asiakirjoihin tutustuminen

Osapuolet ovat tutustuneet saamiaan luovutusten kohteita koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutotodistus, rasitustodistus, kiinteistörekisterinote sekä kaavakartat ja -määräykset sekä johtokartat.

Osapuolet ovat myös naapurikiinteistöä koskeviin asiakirjoihin, joita ovat kaavakartat ja -määräykset.

6. Irtaimisto

Luovutuksiin ei sisälly irtaimistoa eikä irtaimen omaisuuden luovuttamisesta tehdä luovutusten yhteydessä eri sopimustakaan.

7. Maaperä

Osapuolet vastaavat luovuttamiensa määräalojen pilaantuneen maaperän puhdistamisesta, mikäli rakennettaessa ilmenee tarvetta maaperän puhdistamiseen. Luovutuksensaaja on velvollinen välittömästi ottamaan yhteyttä luovuttajan edustajiin, jotta tarvittavasta menettelystä voidaan sopia. Tällöin luovuttaja vastaa pilaantuneiden maa-ainesten poistamisesta aiheutuvista tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräisistä kustannuksista ja työn tekemisestä sovitaan erikseen.

Tätä vaihtokirjaa on tehty kolme (3) yhtäpitävää kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle ja yksi julkiselle kaupanvahvistajalle.

Allekirjoitukset + kaupanvahvistajan todistus

B.III MUUT ESISOPIMUKSEN EHDOT

1. ESISOPIMUKSEN VOIMAANTULO

Tämä esisopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet. Lopullinen luovutuskirja tehdään kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä, kun kohdassa B. I mainittu luovutuksen edellytys on täyttynyt.

Esisopimus lakkaa olemasta voimassa,
- kun lopullinen luovutuskirja on allekirjoitettu tai
- luovutuskirjan edellytys on täyttymättä 31.12.2017.

Mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2017 mennessä hyväksynyt asemakaavan muutoksen nro 002277 mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus siinä tapauksessa voimassa. Sen jälkeen, kun mainittu valitus on lainvoimaisesti ratkaistu ja kaava on tullut voimaan, on molemmilla sopijapuolilla oikeus vaatia tämän sopimuksen sopimusehtojen täyttämistä. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen, tämä sopimus raukeaa.

2. ESISOPIMUKSEN VELVOITTEIDEN SIIRTO KOLMANNELLE

Yhtiö sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot Määräaloja koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin kaikilta niiltä osin, kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä.

Jos Yhtiö ei ole siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, vastaa Yhtiö tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta luovutetun alueen osalta.

Tätä kunnallistekniikan rakentamissopimusta ja esisopimusta määräalojen vaihdosta on tehty kolme (3) yhtäpitävää kappaletta, yksi luovuttajalle, yksi kaupungille ja yksi julkiselle kaupanvahvistajalle.

KOHTEEN SIJAINTI

SOPIMUSALUE
(RAJATTU PUNAISELLA)

YPA/AVP

Kaupunginosa: KOIVUHAKA (68)

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
NRO 002277 PÄIVÄTTY 26.1.2016

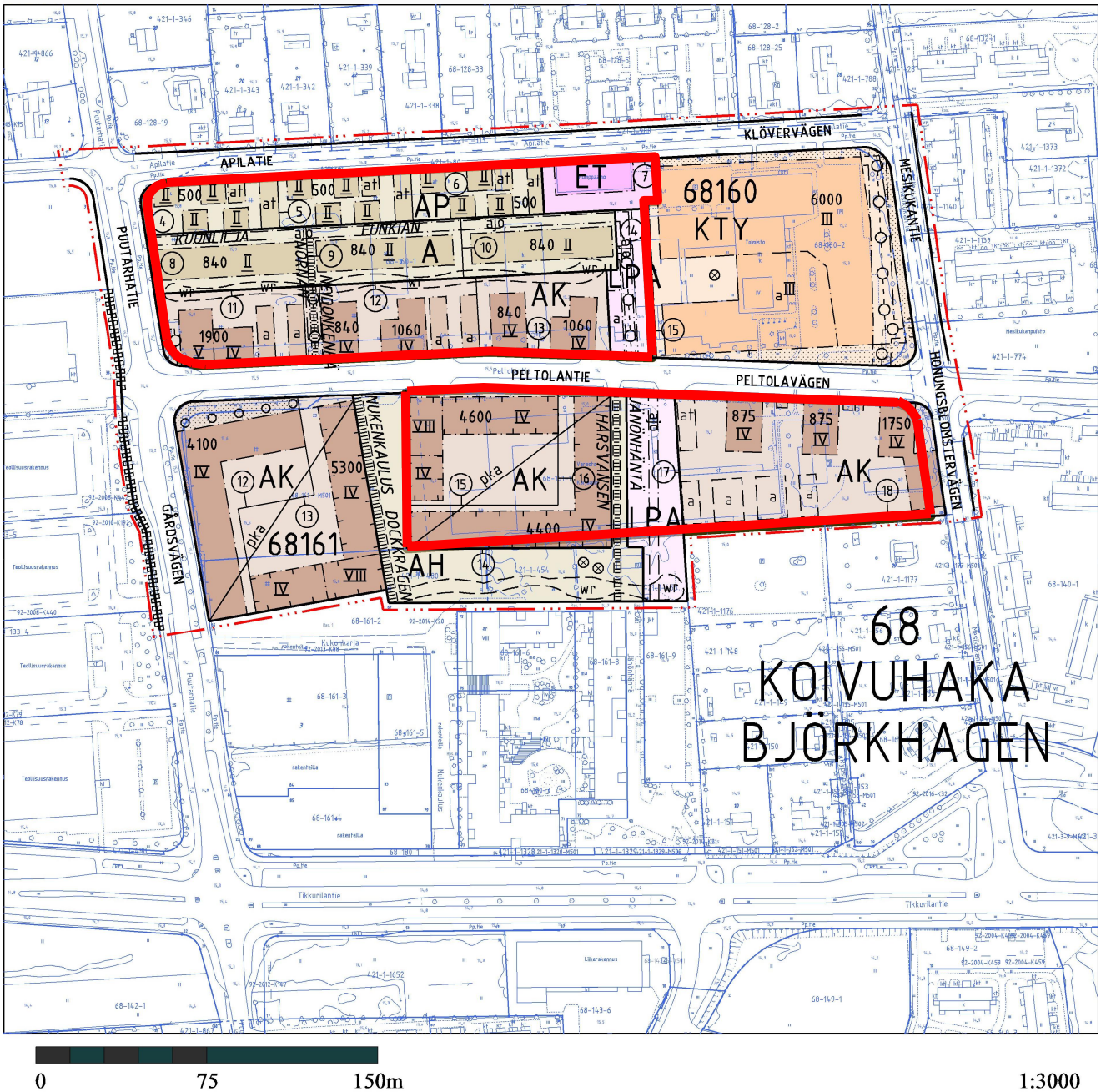

KOHTEEN SIJAINTI

ESISOPIMUS MÄÄRÄALOJEN VAIHDOSTA /

Vantaan Energia Oy luovuttaa n. 9203 m^2:n suuruisen määräalan kiinteistöstä: 92-68-160-1

Vantaan kaupunki luovuttaa n. 482 m^2:n suuruisen määräalan määräalasta: 92-68-161-1-M501 ja n. 34 m^2:n suuruisen määräalan tilasta: 92-421-1-1480 n. 309 m^2:n suuruisen määräalan määräalasta: 92-421-1-305-M501 n. 74 m^2:n suuruisen määräalan yleisestä alueesta: 92-68-9901-0

YPA/AVP

Kaupunginosa: KOIVUHAKA (68)

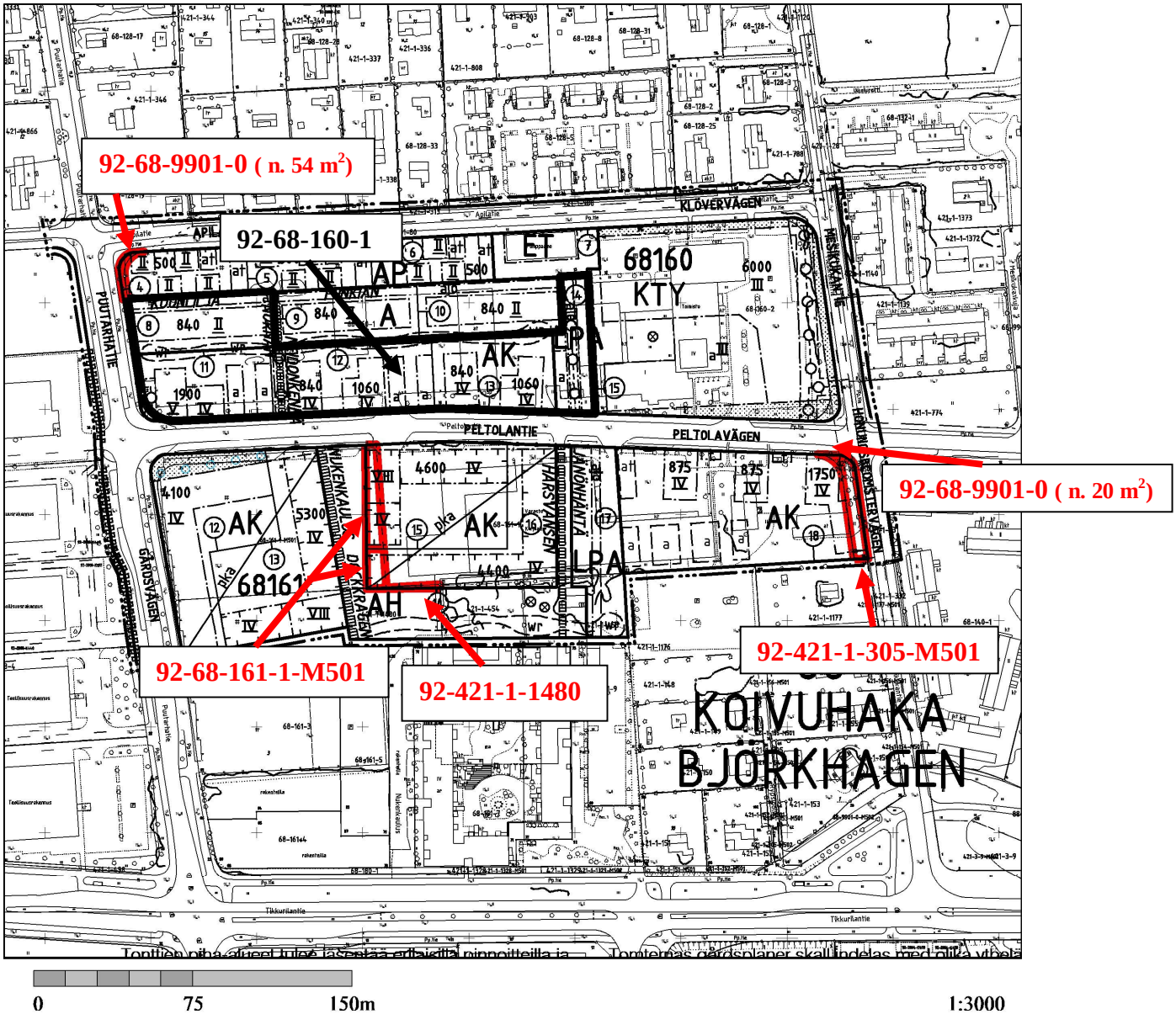

28 § **Maankäyttösopimus /A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus, B. Esisopimus määräalojen kaupasta / Kiinteistö Oy Peltolantie 27 / Asemakaavan muutos nro 002277**

VD/4295/10.00.01.05/2016
HP/LM-H/HW/AV-P/MVä/JB

Asemakaavan muutokseen nro 002277 liittyen Vantaan kaupunki ja Kiinteistö Oy Peltolantie 27 ovat sopineet kunnallistekniikan rakentamissopimuksessa kunnallistekniikan rakentamisesta ja kunnallistekniikan korvauksista. Esisopimuksella määräalojen kaupasta varmistetaan kaavamuutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen.

Vantaan Energia Oy:n hakemuksesta on käynnistetty asemakaavan muutos nro 002277. Kaava-alue koostuu korttelista 68160 ja osasta korttelia 68161 sekä katualueesta. Alue rajautuu lännessä Puutarhatiehen, pohjoisessa Apilatiehen, etelässä rakenteilla oleviin kerrostalotontteihin ja Koivuhaan pientaloalueeseen. Asemakaavamuutosalue on Vantaan Energia Oy:n, **Kiinteistö Oy Peltolantie 27**:n ja Vantaan kaupungin omistuksessa. Kiinteistö Oy Peltolantie 27:n omistuksessa oleva, asemakaavamuutosalueella sijaitseva sopimusalue on osoitettu ohjeellisesti liitteessä A.1.

Voimassa olevassa asemakaavassa nro 681000 sopimusalue on osoitettu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi (ET).

Asemakaavan muutoksella nro 002277 sopimusalueelle tulee toimitilarakentamisen korttelialuetta (KTY) 5 751 k-m^2.

Asemakaavan muutokseen nro 002277 liittyen Vantaan kaupunki ja Kiinteistö Oy Peltolantie 27 ovat sopineet **Kunnallistekniikan rakentamissopimuksessa** kunnallistekniikan rakentamisesta ja kunnallistekniikan korvauksista.

Sopimusalueen asemakaavan mukaista käyttöä varten Peltolantielle on rakennettava uusi vesihuoltolinja. Kaupunki huolehtii vesihuoltolinjan rakentamisesta yhteistyössä HSY:n kanssa niin, että vesihuoltolinja on käyttöönotettavissa 18 kk asemakaavamuutoksen voimaantulosta.

Kaupunki laatii Peltolantielle asemakaavan mukaista käyttöä varten uuden katusuunnitelman. Peltolantien katusuunnitelman toteuttamisen ajankohdasta päätetään kunnallistekniikan rakentamisohjelmassa ja pyritään aikatauluttamaan asemakaavamuutoksen kortteleiden rakentumisen mukaisesti.

Kiinteistö Oy Peltolantie 27 maksaa Kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena lisääntyneestä rakennusoikeudesta yhteensä **145 610 €**.

Yhtiö luovuttaa Kaupungille summaltaan yhteensä 145 610 € kotimaisen pankkilaitoksen omavelkaisen pankkitakauksen tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisen vakuudeksi.

Esisopimuksella määräalojen kaupasta varmistetaan kaavamuutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen. Esisopimuksella määräalojen kaupasta Vantaan kaupunki ja Kiinteistö Oy Peltolantie 27 sopivat seuraavaa:

Kaupunki luovuttaa Kiinteistö Oy Peltolantie 27:lle 381 m^2:n suuruisen määräalan tilasta 92-421-1-80 ja n. 41 m^2:n suuruisen määräalan yleisestä alueesta 92-68-9901-0. Luovutettavat määräalat ovat asemakaavamuutoksen nro 002277 mukaista toimitilarakennusten korttelialuetta. Luovutettavat määräalat on merkitty karttaliitteeseen B1.

Kauppahinta on 54 780 €.

Lopullisen kauppakirjan tekemisen edellytyksenä on, että asemakaavan muutos nro 002277 on tullut voimaan.

Kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännön 4§:n 36. kohdan mukaan maankäyttö- ja kaavoitussopimuksista päättää kaupunginhallitus

Kaupunkisuunnittelulautakunta 9.5.2016 § 17

Yrityspalvelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Kiinteistö Oy Peltolantie 27:n kanssa liitteenä olevan A. Kunnallistekniikan rakentamissopimuksen ja B. Esisopimuksen määräalojen kaupasta,
b) kaupunki tekee ja allekirjoittaa lopullisen kauppakirjan, kun asemakaavamuutos nro 002277 on tullut voimaan,
c) oikeutetaan yrityspalvelut tekemään sopimuksiin ja lopulliseen kauppakirjaan teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 28

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) tehdä ja allekirjoittaa Kiinteistö Oy Peltolantie 27:n kanssa liitteenä oleva A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus ja B. Esisopimus määräalojen kaupasta,
b) tehdä ja allekirjoittaa lopullinen kauppakirja, kun asemakaavamuutos nro 002277 on tullut voimaan, ja
c) oikeuttaa yrityspalvelut tekemään sopimuksiin ja lopulliseen kauppakirjaan teknisluonteisia tarkennuksia.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Paula Lehmuskallio poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Maankäyttösopimus / Kunnallistekniikan rakentamissopimus ja esisopimus määräalojen kaupasta
- Sopimuksen liite A1, kartta sopimusalueesta
- Sopimuksen liite B1, kartta myytävistä määräaloista

Täytäntöönpano: maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh 040 733 7447, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
kehitysinsinööri Mika Vähämaa puh. 09 8392 6180, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

MAANKÄYTTÖSOPIMUS /A. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISSOPIMUS, B. ESISOPIMUS MÄÄRÄALOJEN KAUPASTA/ Asemakaavan muutos nro 002277, kaupunginosa 68 Koivuhaka

Vantaan Energia Oy on hakenut asemakaavan muutosta, jonka johdosta on käynnistetty asemakaavan muutos nro 002277 alueelle, joka koostuu korttelista 68160 ja osasta korttelia 68161 sekä katualueesta. Alue sijaitsee kahden kilometrin päässä Tikkurilasta, Koivuhaan kaupunginosassa. Asemakaavan muutoksen nro 002277 mukainen kaava-alue rajautuu idässä Mesikukantiehen ja lännessä Puutarhatiehen. Pohjoisessa alue rajautuu Apilatiehen ja etelässä rakenteilla oleviin kerrostalotontteihin ja Koivuhaan pientaloalueeseen. Asemakaavamuutosalue on Vantaan energia Oy:n, **Kiinteistö Oy Peltolantie 27 :n** ja Vantaan kaupungin omistuksessa. Kiinteistö Oy Peltolantie 27 :n omistuksessa olevat, asemakaavamuutosalueella sijaitsevat alueet on osoitettu ohjeellisesti liitteessä A.1 (jäljempänä sopimusalue).

Voimassa olevassa asemakaavassa nro 681000 sopimusalue on osoitettu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi (ET).

Asemakaavan muutoksella nro 002277 sopimusalueelle tulee toimitilarakentamisen korttelialuetta (KTY) 5 751 k-m^2.

Asemakaavan muutokseen nro 002277 (jäljempänä asemakaavamuutos) liittyen Vantaan kaupunki ja Kiinteistö Oy Peltolantie 27 kaavamuutosalueella maata omistavana tahona ovat sopineet kunnallistekniikan rakentamisesta ja kunnallistekniikan korvauksista. Esisopimuksilla määräalojen vaihdoista varmistetaan kaavamuutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen.

A. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISSOPIMUS

Tällä kunnallistekniikan rakentamissopimuksella Vantaan kaupunki ja Vantaan Energia Oy sopivat sopimusaluetta koskevasta kunnallistekniikan rakentamisesta ja maankäyttö- ja rakennuslain 91 a§:n mukaisesta kunnallistekniikan korvauksesta seuraavaa:

1. SOPIJAPUOLET

1.1 **Vantaan kaupunki**
Asematie 7, 01300 Vantaa
(jäljempänä Kaupunki).

1.2 **Kiinteistö Oy Peltolantie 27** (Y: 2746045-3)
c/o Nordisk Renting Oy
Södra Esplanaden 12
00130 Helsinki
(jäljempänä Yhtiö)

2. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMINEN

Sopimusalueen asemakaavan mukaista käyttöä varten Peltolantielle on rakennettava uusi vesihuoltolinja. Kaupunki huolehtii vesihuoltolinjan rakentamisesta yhteistyössä HSY:n kanssa niin, että vesihuoltolinja on käyttöönotettavissa 18 kk asemakaavamuutoksen voimaantulosta. Aikataulu edellyttää, että vesihuoltolinjan rakentaminen ei esty Kaupungista riippumattomista syistä.

Kaupunki laatii Peltolantielle asemakaavan mukaista käyttöä varten uuden katusuunnitelman. Peltolantien katusuunnitelman toteuttamisen ajankohdasta päätetään

kunnallistekniikan rakentamisohjelmassa ja pyritään aikatauluttamaan asemakaavamuutoksen kortteleiden rakentumisen mukaisesti. Kaupunki rakentaa Peltolantien liikennöinnin mahdollistavaan tasoon kuitenkin aikaisintaan 18 kk asemakaavamuutoksen voimaantulosta.

3. OSALLISTUMINEN YHDYSKUNTARAKENTAMISEN KUSTANNUKSIIN

Yhtiö maksaa Kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena lisääntyneestä rakennusoikeudesta yhteensä **145 610** euroa.

Yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvaus erääntyy maksettavaksi välittömästi asemakaavamuutoksen tultua voimaan ja maksetaan Kaupungin lähettämän erillisen laskun mukaisesti.

Yhtiö luovuttaa Kaupungille summaltaan yhteensä 145 610 euron kotimaisen pankkilaitoksen omavelkaisen pankkitakauksen tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisen vakuudeksi, joka kuitataan vastaanotetuksi tämän sopimuksen allekirjoitustilaisuudessa. Vakuus palautetaan Yhtiölle kun velvoitteet on täytetty tai sopimus kohdan 8 mukaisesti raukeaa.

4. VESIHUOLTOVERKOSTOON LIITTYMINEN

Sopimusalue ja sille toteutettavat rakennukset maanomistaja on velvollinen liittämään kustannuksellaan HSY:n omistamaan vesihuoltoverkostoon liittymishetkellä voimassa olevin liittymisehdoin.

Kaupungilla on oikeus siirtää sopijapuolta enempää kuulematta tähän sopimukseen perustuvat vesihuoltolaitteita koskevat oikeutensa ja velvollisuutensa mahdollisesti perustettavalle julkis- tai yksityisoikeudelliselle vesihuolto kiinteistöyhtymälle.

5. SOPIMUKSEN MUUTTAMINEN

Mikäli olosuhteissa tapahtuu huomattavia muutoksia, joista johtuen sopimusta on tarkistettava, sopijapuolet sitoutuvat neuvottelemaan niistä erikseen.

6. ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

Tämän sopimuksen tulkinnasta syntyvät erimielisyydet, joista sopijapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen, ratkaistaan Vantaan käräjäoikeudessa.

7. VELVOITTEIDEN SIIRTO KOLMANNELLE

Yhtiö sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot sopimusaluetta koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin kaikilta niiltä osin, kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä. Yhtiö sitoutuu ilmoittamaan kirjallisesti vastaisista luovutuksista Kaupungille.

Yhtiö vastaa tämän sopimuksen velvoitteista siihen asti, kunnes Kaupunki on hyväksynyt luovutuksensaajan ja sopimusvelvoitteiden siirron luovutuksensaajalle tai sopimusvelvoitteet ovat tulleet täytetyiksi. Kaupunki ei saa ilman erityisen painavaa syytä olla hyväksymättä sopimusvelvoitteiden siirtoa. Jos Yhtiö ei ole siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, Yhtiö vastaa tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta myös luovutetun alueen osalta.

8. SOPIMUKSEN VOIMAANTULO

Tämä sopimus tulee voimaan heti, kun sopijapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja molemmilla sopijapuolilla on oikeus vaatia sopimusehtojen täyttämistä, kun asemakaavamuutos on tullut voimaan.

Tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, ellei asemakaavamuutos ole tullut voimaan 31.12.2017 mennessä.

Mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2017 mennessä hyväksynyt asemakaavamuutoksen, mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus siinä tapauksessa voimassa. Sen jälkeen, kun mainittu valitus on lainvoimaisesti ratkaistu ja kaava on tullut voimaan, on molemmilla sopijapuolella oikeus vaatia tämän sopimuksen sopimusehtojen täyttämistä. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen, tämä sopimus raukeaa.

Kumpikaan sopijapuoli ei esitä tämän sopimuksen mahdollisen raukeamisen johdosta minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

B. ESISOPIMUS MÄÄRÄALOJEN KAUPASTA

Tämän esisopimuksen perusteella sitoutuvat tämän sopimuksen allekirjoittaneet osapuolet Vantaan kaupunki (jäljempänä Kaupunki) ja Kiinteistö Oy Peltolantie 27 (jäljempänä Yhtiö) tekemään kohdassa I määriteltyjen edellytysten täyttyessä seuraavan sisältöisen kauppakirjan jäljempänä kohdassa II mainituista alueista ja ehdoilla sekä noudattamaan lisäksi kohdassa III mainittuja ehtoja.

I KAUPPAKIRJAN EDELLYTYKSET

Lopullisen kauppakirjan tekemisen edellytyksenä on, että asemakaavan muutos nro 002277, Koivuhaka, on tullut voimaan.

KAUPPAKIRJA

Myyjä: **Vantaan kaupunki** (Y: 0124610-9)
Asematie 7, 01300 Vantaa
(jäljempänä Kaupunki)

Ostaja: **Kiinteistö Oy Peltolantie 27** ((Y: 2746045-3)
c/o Nordisk Renting Oy
Södra Esplanaden 12
00130 Helsinki
(jäljempänä Yhtiö)

Kaupan kohde:

N. 381 m2:n suuruinen määräala tilasta 92-421-1-80 ja n. 41 m2:n suuruinen määräala yleisestä alueesta 92-68-9901-0.

Luovutettavat määräalat on merkitty oheiseen karttaliitteeseen B1.

LUOVUTUSTEN EHDOT:

1. Kauppahinta

Kauppahinta on viisikymmentäneljätuhatta seitsemänsataakahdeksankymmentä (54 780) euroa.

Kauppahinta on maksettu tilisuorituksena Kaupungin lähettämää laskua vastaan ennen kaupantekotilaisuutta ja kuitataan maksetuksi tämän kauppakirjan allekirjoituksin.

2. Omistus- ja hallintaoikeus

Määräalojen omistus- ja hallintaoikeus siirtyy ostajalle kauppakirjan allekirjoitushetkellä.

3. Kiinnitykset, rasitukset ja maksut

3.1 Kaupunki luovuttaa määräalat kiinnityksistä tai muista niihin verrattavista rasituksista ja rasitteista vapaana.

3.2 Kaupunki vastaa määräaloihin kohdistuvista veroista ja muista maksuista, joiden maksuunpanon perustana on kauppakirjan allekirjoitushetkeä edeltävä aika. Kauppakirjan allekirjoituksen jälkeen maksuista vastaa Yhtiö.

4. Kohteeseen tutustuminen

Yhtiö on tarkastanut määräalat, niiden alueet ja rajat sekä tutustuneet alueen maasto-olosuhteisiin. Yhtiö on verrannut näitä seikkoja luovutuksen kohteista esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Yhtiöllä ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

5. Asiakirjoihin tutustuminen

Yhtiö on tutustunut määräaloja koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutotodistus, rasitustodistus, kiinteistörekisterinote sekä kaavakartat ja -määräykset sekä johtokartat.

Yhtiö on tutustunut myös naapurikiinteistöä koskeviin asiakirjoihin, joita ovat kaavakartat ja -määräykset.

6. Irtaimisto

Kauppaan ei sisälly irtaimistoa eikä irtaimen omaisuuden luovuttamisesta tehdä luovutusten yhteydessä eri sopimustakaan.

7. Maaperä

Kaupungin tietojen mukaan Tontilla ei aiemmin ole harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista.

Mikäli rakennettaessa kuitenkin ilmenee tarvetta pilaantuneen maaperän puhdistamiseen, Ostaja on velvollinen välittömästi ottamaan yhteyttä Kaupunkiin, jotta tarvittavasta menettelystä voidaan sopia.

Tällöin Kaupunki vastaa pilaantuneiden maa-ainesten poistamisesta aiheutuvista tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräisistä kustannuksista ja työn tekemisestä sovitaan erikseen.

Tätä kauppakirjaa on tehty kolme (3) yhtäpitävää kappaletta, yksi Kaupungille, yksi Yhtiölle ja yksi julkiselle kaupanvahvistajalle.

Allekirjoitukset + kaupanvahvistajan todistus

B.III MUUT ESISOPIMUKSEN EHDOT

1. ESISOPIMUKSEN VOIMAANTULO

Tämä esisopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet. Lopullinen kauppakirja kirja tehdään kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä, kun kohdassa B. I mainittu luovutuksen edellytys on täyttynyt.

Esisopimus lakkaa olemasta voimassa,
- kun lopullinen kauppakirja on allekirjoitettu tai
- luovutuskirjan edellytys on täyttymättä 31.12.2017.

Mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2017 mennessä hyväksynyt asemakaavan muutoksen nro 002277 mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus siinä tapauksessa voimassa. Sen jälkeen, kun mainittu valitus on lainvoimaisesti ratkaistu ja kaava on tullut voimaan, on molemmilla sopijapuolilla oikeus vaatia tämän sopimuksen sopimusehtojen täyttämistä. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen, tämä sopimus raukeaa.

2. ESISOPIMUKSEN VELVOITTEIDEN SIIRTO KOLMANNELLE

Yhtiö sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot Määräaloja koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin kaikilta niiltä osin, kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä.

Jos Yhtiö ei ole siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, vastaa Yhtiö tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta luovutetun alueen osalta.

Tätä kunnallistekniikan rakentamissopimusta ja esisopimusta määräalojen kaupasta on tehty kolme (3) yhtäpitävää kappaletta, yksi kaupungille, yksi Yhtiölle ja yksi julkiselle kaupanvahvistajalle.

KOHTEEN SIJAINTI

SOPIMUSALUE
(RAJATTU PUNAISELLA)

YPA/AVP

Kaupunginosa: KOIVUHAKA (68)

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
NRO 002277 PÄIVÄTTY 26.1.2016

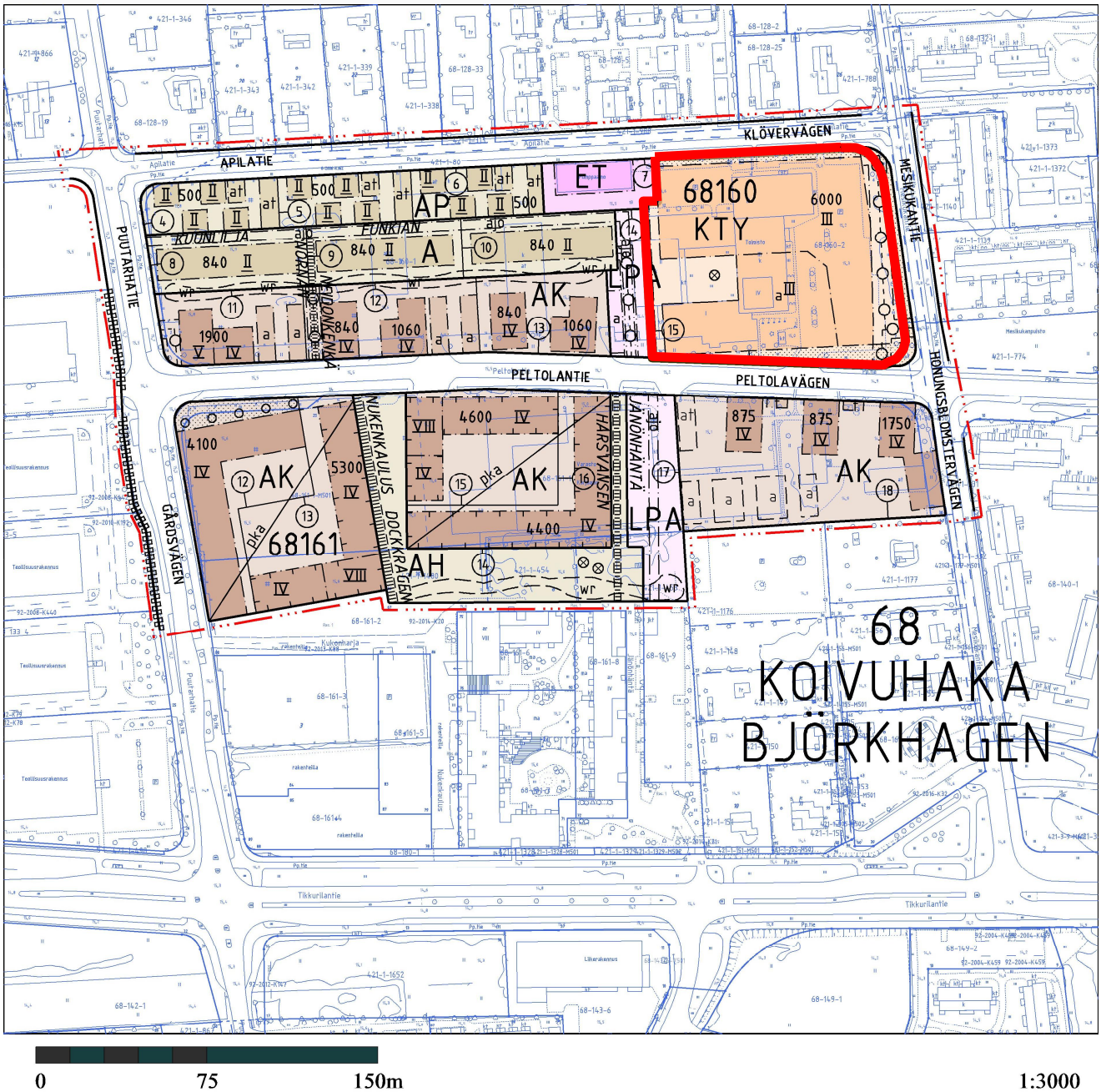

KOHTEEN SIJAINTI

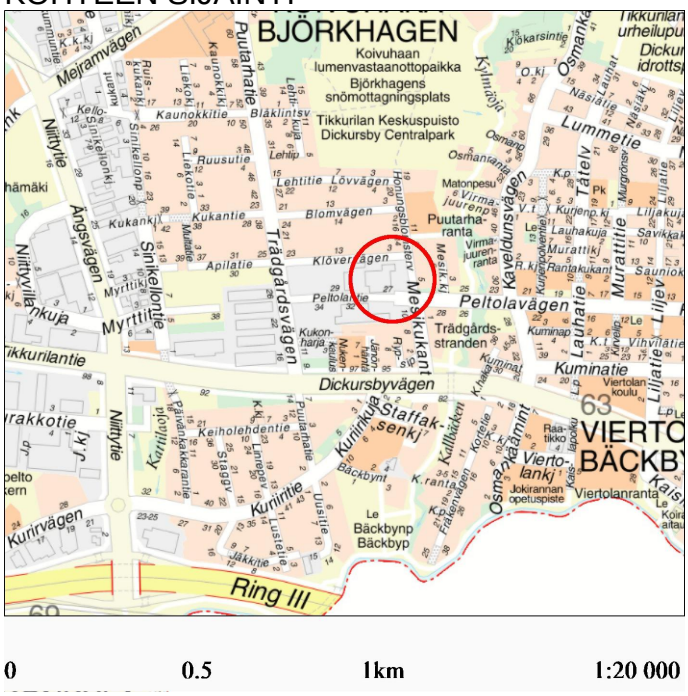

ESISOPIMUS MÄÄRÄALOJEN MYYNNISTÄ /
Kiinteistö Oy Peltolantie 27

YPA/AVP

Kaupunginosa: KOIVUHAKA (68)

n. 381 m^2:n suuruinen määräala tilasta: 92-421-1-80
n. 41 m^2:n suuruinen määräala yleisestä alueesta: 92-68-9901-0

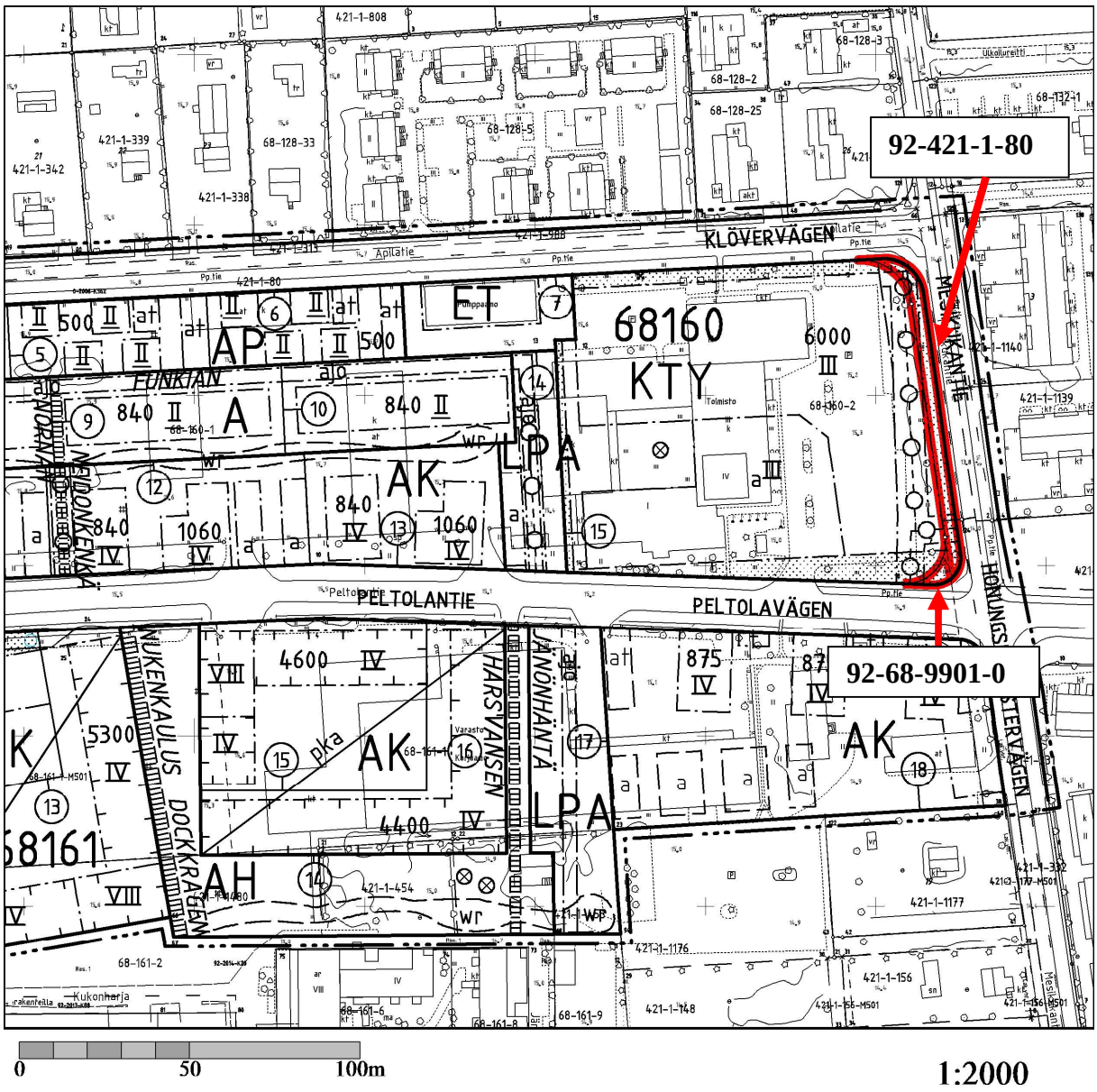

29 § Asemakaavamuutos 002241 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos, 91 Länsimäki, 95 Rajakylä / Maalinauhantie

VD/2020/10.02.04.01/2014
HP/TLA/ATI/VKA/JKÖ/MHO/SRU/JB

Länsimäkeä täydennysrakennetaan muuttamalla osia Maalinauhantien ja Rajakentäntien kulmauksen pysäköintialueista asuinkerrostalojen korttelialueiksi, joihin toteutetaan noin 90 asumisoikeus- tai vapaarahoitteista asuntoa. Kaupunginosarajaa muutetaan siten, että Estepuisto liitetään Rajakylän osaksi.

Asemakaavamuutos koskee kortteleita 91002 ja 91004, osaa korttelia 91003 ja katualueita, kaupunginosassa 91, Länsimäki sekä katu- ja virkistysalueita kaupunginosassa 95, Rajakylä. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa kortteleita 91002 ja 91004, osaa korttelia 91003 sekä katu- ja virkistysalueita kaupunginosassa 91, Länsimäki

Tonttijako koskee osaa korttelia 91003, **tonttijaon muutos** koskee osaa kortteleita 91002 ja 91003.

Alue sijaitsee Maalinauhantien varrella, Rajakylän liikuntapuiston eteläpuolella.

Kaavan hakija
VAV Asunnot Oy

Maanomistus
Hakija omistaa korttelialueet, Vantaan kaupunki omistaa katu- ja virkistysalueet.

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaavatyö on tehty kaupungin työnä. Kaavan tausta-aineistojen valmisteluun ovat osallistuneet VAV Asunnot Oy, TA Yhtiöt Oy sekä heidän konsulttinaan Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy.

Yleiskaava
Kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa Länsimäki on keskustatoimintojen alakeskus (c) ja kaavamuutosalueen korttelialueet ovat tehokasta asuntoaluetta (A1).

Asemakaavan muutos
Osia Maalinauhantien ja Rajakentäntien kulmauksen pysäköintialueista ja katualueesta muutetaan asuinkerrostalojen korttelialueiksi (AK), joihin muodostettaville tonteille 91002/5 ja 91003/11 voidaan rakentaa viisi- ja yhdeksänkerroksiset kerrostalot noin 150 asukkaalle. Sekä nykyisiin että rakennettaviin asuntoihin sovelletaan hyvän joukkoliikenteen palvelutason keskusta-alueiden pysäköinnin vähimmäisnormia 1 autopaikka/ 130 k-m^2. Rajakentänkujan katualueen kääntöpaikan yleinen pysäköintialue muuttuu asuinkerrostalojen autopaikkojen korttelialueeksi (LPA) ja osaksi pysäköintitonttia 91003/12. Estepolulla mahdollistetaan siihen rajoittuvia asuintontteja palveleva huoltoajo. Estepuistossa ja korttelissa 91004 sijaitsevat I maailmansodan aikaiset linnoituslaitteet, jotka ovat muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä, osoitetaan suojeltaviksi alueiksi (sm). Kaupunginosarajaa muutetaan siten, että Estepuisto liitetään Rajakylän osaksi.

Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 8,9 ha. Alueen uusi kokonaisrakennusoikeus on yhteensä 36 390 k-m^2, josta rakennusoikeuden lisäystä on 6 350 k-m^2. Alueen korttelitehokkuus on e=0,94. Asuinrakennuksiin saa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi rakentaa asumista palvelevia yhteistiloja yms. sekä korttelissa 91003 liike- ja palvelutiloja.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
Kaavamuutostyö on liitetty kaupunkisuunnittelun kevään 2014 työohjelmaan, joka on julkaistu vantaalaisiin kotitalouksiin 15.3.2014 jaetussa Vantaan kaupungin asukaslehdessä. MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 12.5.2014.

Kaavan vireille tulosta on MRL 62 §:n mukaisesti ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Asiasta jätettiin yhteensä kuusi mielipidettä ja viranomaiskannanottoa, joista on tiivistelmät kaavaselostuksessa.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset
Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 17.12.2012, täydennetty ja tarkennettu KV 22.9.2014).

Kaavatyö kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa uutta asuntokerrosalaa (6 350 k-m^2, n. 90 asuntoa).

Sopimus
Asemakaavan muutokseen liittyy toteuttamissopimus. Sopimuksella edellytetään, että uudet asunnot toteutetaan asumisoikeus- tai vapaarahoitteisena tuotantona.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 9.5.2016 § 12

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.5.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002241 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 91 Länsimäki, 95 Rajakylä / Maalinauhantie,
b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakija VAV Asunnot Oy maksaa muutoskustannukset (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (2 250 €), yhteensä 12 250 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 29

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.5.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002241 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 91 Länsimäki, 95 Rajakylä / Maalinauhantie,
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
c) vahvistaa maksuluokka 3 ja todeta, että hakija VAV Asunnot Oy maksaa muutoskustannukset (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (2 250 €), yhteensä 12 250 €.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsenet Arja Niemelä ja Sirpa Pajunen poistuivat yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Asemakaavamuutoksen selostus 9.5.2016

Täytäntöönpano: maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Asta Tirkkonen, puh. 8392 6185, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
kaavasuunnittelija Jukka Köykkä, puh. 8392 2261, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Maalinauhantie (Målsnörevägen)

Asemakaavamuutos nro 002241 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos,
kaupunginosa 91, Länsimäki
kaupunginosa 95, Rajakylä

Asemakaavamuutoksen selostus, sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, joka koskee 9.5.2016 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002241.

Vantaan kaupunki, Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala, Kaupunkisuunnittelu
Vesa Karisalo, aluearkkitehti; Jukka Köykkä, kaavasuunnittelija
Kielotie 28, 01300 Vantaa
Kaavamuutoksen vireille tulosta on ilmoitettu 12.5.2014

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1 TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:
Kaupunginosa 91, Länsimäki, korttelit 91002 ja 91004, osa korttelia 91003, sekä katualueet.
Kaupunginosa 95, Rajakylä, katu- ja virkistysalueet.

Tonttijako:
Kaupunginosa 91, Länsimäki, osa korttelia 91003.

Tonttijaon muutos:
Kaupunginosa 91, Länsimäki, osa korttelia 91002 ja 91003.

1.2 KAAVAMUUTOSALUEEN SIJAINTI

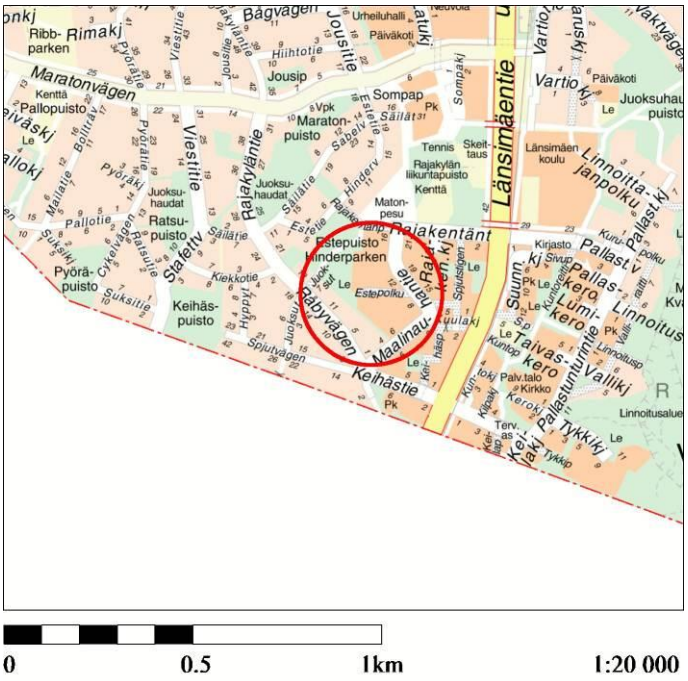

Asemakaavan muutosalue sijaitsee Länsimäessä Maalinauhantien varrella. Suunnittelualuetta rajaa pohjoisessa Rajakylän liikuntapuisto, idässä Rajakentänkuja, Keihäspolku ja Maalinauhantie sekä etelässä ja lännessä Estepuisto.

(OTE VANTAAN OPASKARTASTA)

1.3 KAAVAMUUTOKSEN NIMI JA TARKOITUS

Asemakaavan muutos 002241 Maalinauhantie.

Kaavamuutoksen tarkoituksena on Länsimäen täydennysrakentaminen muuttamalla osia Maalinauhantien ja Rajakentäntien kulmauksen pysäköintialueista asuinkerrostalojen korttelialueiksi, joihin toteutettaisiin n. 90 asuntoa asumisoikeus- tai vapaarahoitteisena tuotantona noin 150 asukkaalle.

Kaupunginosarajaa muutetaan siten, että Estepuisto liitetään Rajakylän osaksi.

Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 8,9 ha. Alueen kokonaisrakennusoikeuden määrä on 36 390 k-m^2, josta uutta rakennusoikeutta on 6 350 k-m^2.

1.4 SELOSTUKSEN SISÄLLYSLUETTELO

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT ... 2
1.1 TUNNISTETIEDOT ... 2
1.2 KAAVAMUUTOSALUEEN SIJAINTI ... 2
1.3 KAAVAMUUTOKSEN NIMI JA TARKOITUS ... 2
1.4 SELOSTUKSEN SISÄLLYSLUETTELO ... 3
1.5 LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA ... 4
2 TIIVISTELMÄ ... 4
2.1 KAAVAMUUTOSPROSESSIN VAIHEET JA LAADITUT SELVITYKSET ... 4
2.2 ASEMAKAAVAN MUUTOS ... 4
2.3 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN TOTEUTTAMINEN ... 5
3 LÄHTÖKOHDAT ... 5
3.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA ... 5
3.1.1 Alueen yleiskuvaus ... 5
3.1.2 Luonnonympäristö ... 6
3.1.3 Rakennettu ympäristö ... 7
3.1.4 Maanomistus ... 11
3.2 SUUNNITTELUTILANNE ... 11
3.2.1 Kaavamuutosaluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset ... 11
4 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SUUNNITTELUN VAIHEET ... 16
4.1 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SUUNNITTELUN TARVE ... 16
4.2 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET ... 16
4.3 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ ... 17
4.3.1 Osalliset ... 17
4.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt ... 17
4.4 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN TAVOITTEET ... 17
4.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet ... 17
4.4.2 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet ja niiden tarkentuminen ... 18
4.5 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN RATKAISUN VAIHTOEHDOT JA NIIDEN VAIKUTUKSET ... 19
4.5.1 Alustavien vaihtoehtojen kuvaus ja karsinta ... 19
4.5.4 Asemakaavan muutoksen ratkaisun valinta ja perusteet ... 20
4.5.5 Suunnitteluvaiheiden käsittelyt ja päätökset ... 21
5 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN KUVAUS ... 21
5.1 KAAVAMUUTOKSEN RAKENNE JA MITOITUS ... 21
5.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN ... 22
5.3 ALUEVARAUKSET ... 22
5.3.1 Korttelialueet ... 22
5.3.2 Muut alueet ... 22
5.4 KAAVAMUUTOKSEN VAIKUTUKSET ... 23
5.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön ... 23
5.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön ... 25
5.4.3 Yhteenveto ... 25
5.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT ... 26
5.6 KAAVAMERKINNÄT JA –MÄÄRÄYKSET ... 26
6 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN TOTEUTUS ... 26
6.1 TOTEUTUSTA OHJAAVAT JA HAVAINNOLLISTAVAT SUUNNITELMAT ... 26
6.2 TOTEUTTAMINEN JA AJOITUS ... 26
7 KAAVAMUUTOSTYÖHÖN OSALLISTUNEET ... 27

1.5 LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

Asemakaavan seurantalomake
Asemakaavan muutosehdotus, kartta 1:2000, 9.5.2016
Kumoutuvien asemakaavojen poistettavat merkinnät, kartta 1:2000, 9.5.2016
Asemakaavamerkinnät ja –määräykset, 9.5.2016
Vesihuoltosuunnitelma

Erilliset asiakirjat:
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 12.5.2014
Mielipiteiden luettelo (id 835940)

2 TIIVISTELMÄ

2.1 KAAVAMUUTOSPROSESSIN VAIHEET

- VAV Asunnot Oy on hakenut 27.2.2014 päivätyllä hakemuksella asemakaavamuutosta.
- Kaavamuutostyö on liitetty kaupunkisuunnittelun kevään 2014 työohjelmaan, joka on julkaistu vantaalaisiin kotitalouksiin 15.3.2014 jaetussa Vantaan kaupungin asukaslehdessä *(kaavoituskatsaus)*.
- Kaavamuutostyön vireille tulosta sekä mielipiteiden kuulemisesta on ilmoitettu 10.5.2014 julkaistussa Vantaan kaupungin asukaslehdessä. Suunnittelualueen maanomistajille ja naapureille asiasta on ilmoitettu 12.5.2014 kirjeellä ja viranomaisille sähköpostilla, mitkä ovat sisältäneet 12.5.2014 päivätyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman. *(MRL: 62 §, 63 §)*
- Hakunilan aluetoimikunta on merkinnyt osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä mielipiteiden kuulemiskirjeen tiedoksi 4.6.2014.
- Mielipiteet alueen suunnittelusta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on pyydetty toimittamaan Vantaan kaupungin kirjaamoon 27.6.2014 mennessä. Mielipiteitä ja viranomaiskannanottoja saatiin 6 kpl.
- Kaupunkisuunnittelulautakunta 9.5.2016.

Kaavamuutosehdotus asetetaan julkisesti nähtäville 30 päiväksi ja ehdotuksesta pyydetään tarvittavat lausunnot *(MRL 65 §, MRA 27 §)*.

Kaavamuutoksen hyväksyy kaupunginvaltuusto.

Vantaan kaupunkisuunnittelun laatiman kaavamuutoksen tueksi on laadittu viitesuunnitelmia ja selvityksiä yhteistyössä VAV Asunnot Oy:n, TA-Yhtiöt Oy:n sekä heidän konsulttinsa Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy:n kanssa.

2.2 ASEMAKAAVAN MUUTOS

Osia Maalinauhantien ja Rajakentäntien kulmauksen pysäköintialueista ja katualueesta muutetaan asuinkerrostalojen korttelialueiksi (AK), joihin muodostettaville tonteille 91002/5 ja 91003/11 voidaan rakentaa asumisoikeus- tai vapaarahoitteisena tuotantona viisi- ja yhdeksänkerroksiset kerrostalot n. 90:ä asuntoa ja n. 150 uutta asukasta varten. Sekä nykyisiin että rakennettaviin asuntoihin sovelletaan hyvän joukkoliikenteen palvelutason keskusta-alueiden pysäköinnin uutta vähimmäisnormia 1 autopaikka/ 130 k-m^2. Rajakentänkujan katualueen kääntöpaikan yleinen pysäköintialue muuttuu asuinkerrostalojen autopaikkojen korttelialueeksi (LPA) ja osaksi pysäköintitonttia 91003/12. Estepolulla mahdollistetaan siihen rajoittuvia asuintontteja palveleva huoltoajo.

Estepuistossa ja korttelissa 91004 sijaitsevat I maailmansodan aikaiset linnoituslaitteet, jotka ovat muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä, osoitetaan suojeltaviksi alueiksi (sm). Kaupunginosarajaa muutetaan siten, että Estepuisto liitetään Rajakylän osaksi.

Kaavamuutosalueen uusi kokonaisrakennusoikeus on yhteensä 36 390 k-m^2, josta rakennusoikeuden lisäystä on 6 350 k-m^2. Kokonaisrakennusoikeuteen sisältyvä kumoutuvien asemakaavojen mahdollisuus, että korttelin 91003 eteläosan lamellitaloihin saa rakennusoikeuden lisäksi rakentaa myös liike- ja palvelutiloja yhteensä 550 k-m^2, säilyy. Asuinrakennuksiin saa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi rakentaa asumista palvelevia yhteistiloja yms.

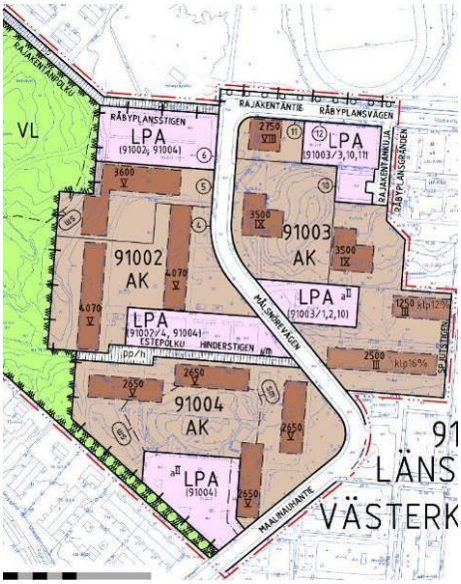

Ote muutetusta asemakaavasta

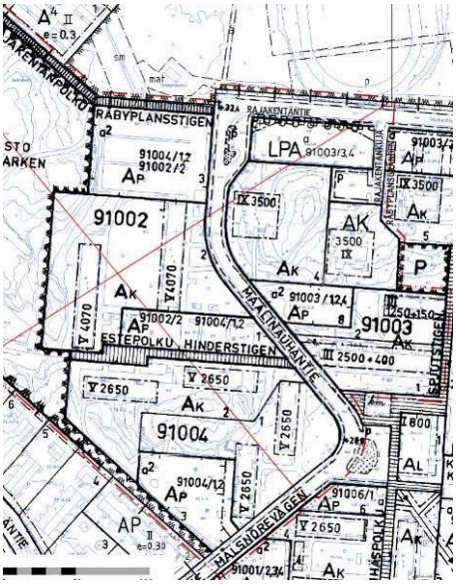

Ote kumoutuvasta asemakaavasta

2.3 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN TOTEUTTAMINEN

Asemakaavan muutokseen liittyy Vantaan kaupungin ja VAV Asunnot Oy:n välinen toteuttamissopimus mm. kunnallistekniikan korvauksista sekä määräalojen myynnistä, millä varmistetaan kaavamuutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen. Sopimuksilla edellytetään, että uudet asuinrakennukset toteutetaan asumisoikeus- tai vapaarahoitteisena asuntotuotantona.

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Kaavamuutosalue muodostaa Länsimäen kerrostaloalueen läntisimmän osan ja se rajautuu Rajakylän pientaloalueeseen. Suunnittelualueen asuinkerrostalot on rakennettu vuosina 1969 - 71 ja ne ovat VAV Asunnot Oy:n omistuksessa. Kerrostaloissa on yhteensä 474 vuokra-asuntoa ja pohjakerroksen lisäksi 3, 5 tai 9 asuinkerrosta. Kerrostalokortteleiden pysäköintialueille asemakaavoitettuja, kaksikerroksisia pysäköintilaitoksia ei ole toteutettu. Pysäköintialueilla on 422 autopaikkaa, joista 292 on asukkaiden vuokraamia.

Länsimäessä on nk. alakeskuksen mukaiset palvelut. Länsimäentie on joukkoliikenteen hyvän palvelutason väylä, jonka pysäkkipari Kuulakujan liittymäalueella sijaitsee n. 140 metrin etäisyydellä suunnittelualueen itäreunasta. Mellunmäen metroasema sijaitsee n. 800 m suunnittelualueesta kaakkoon. Rajakentäntien pohjoispuolella on Rajakylän liikuntapuisto ja Estepolun länsipäässä Estepuistossa on yleinen leikkipuisto.

Korttelissa 91004 sekä Estepuistossa sijaitsee I maailmansodan aikaisen linnoitusjärjestelmän osia, jotka ovat muinaismuistolailla rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä.

3.1.2 Luonnonympäristö

Maisemarakenne, maisemakuva

Kaavamuutosalue kerrostaloineen sijaitsee kallioisella ylängöllä, jota reunustaa lännessä Estepuiston kalliometsä. Alueen pohjoispuolella oleva Rajakylän liikuntapuisto on maastoltaan tasaista kangasmetsää.

Estepuiston sekä Maalinauhantien itäpuoleiset kalliomäet jäsentävät maisemaa.

(Kaavaehdotuksen mukaiset uudet rakennukset on esitetty viereisessä kuvassa punaisella.)

Luonnonolot

Muutosalueella ei ole inventointien mukaan tiedossa olevia luontoarvoja.

Pinnanmuodostus, maaperä ja rakennettavuus

Kaavamuutosalueen rakennetut korttelialueet sijaitsevat pinnanmuodoiltaan vaihtelevassa kalliomaastossa. Rajakentäntien tuntumassa maasto on tasaista ja se on ennen pysäköintialueiden rakentamista ollut hiekkaperäistä kangasmaata. Rakennettujen kortteli- ja katualueiden rakennekerroksissa on routimatonta täytemaata.

Kaavamuutosalue ei sijaitse pohjavesialueella.

Perustamisratkaisujen tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja -suunnitelmiin.

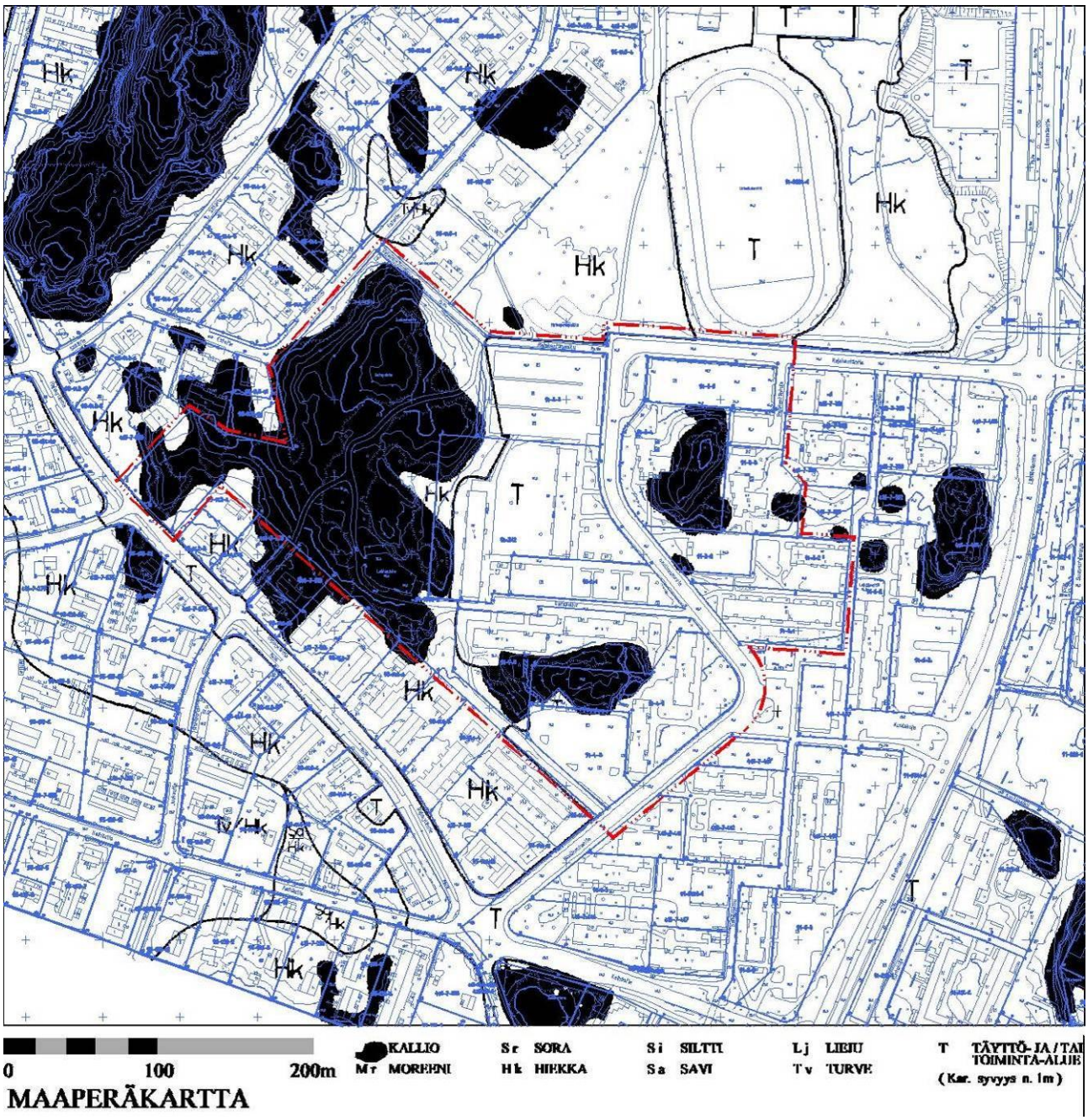

Vesistöt ja vesitalous
Kaavamuutosalueen pohjoispuolella sijaitsee pohjavesialue Fazerila I.

Kasvillisuus
Asuinkortteleiden pihoilla on istutuksia sekä runsaasti täysikasvuista puustoa. Pysäköintialueita ei ole juurikaan jäsennetty istutuksin. Estepuisto on kalliometsää.

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö

Vantaan kaakkoiskulmassa sijaitseva Länsimäki rajautuu Helsinkiin ja Rajakylän pientaloalueeseen. Länsimäkeä halkoo pohjoisessa Porvoonväylä, koillisessa Kehä III ja idässä Itäväylä. Länsimäki on lähipalvelujen alakeskus, jossa pääosa palveluista sijaitsee Länsimäentien tuntumassa. Länsimäen aluerakentamisesta sovittiin vuonna 1968.

Länsimäen asuinrakennuksista n. 60 % on rakennettu vuosina 1970–79 eikä uusia asuntoja ole muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta rakennettu v. 1999 jälkeen. Länsimäen väkiluku oli suurimmillaan 6354 asukasta v. 1999 ja on vuodesta 2006 alkaen ollut n. 5700. Kaupunginosan väkiluvun ennustetaan vähenevän 1,4 % vuoteen 2025 mennessä. Länsimäen asukkaista joka

kolmas on vieraskielinen. Vuokra-asuntojen osuus asuntokannasta on lähes 50 % kun se koko kaupungissa on n. 34 %.

Kaavamuutosalue koostuu kolmesta asuinkerrostalokorttelista Länsimäen länsiosassa. Alue tukeutuu hyviin liikenneverkostoihin ja yhdyskuntateknisen huollon järjestelmiin. Kaavamuutosalue sijaitsee n. 500 m:n etäisyydellä Länsimäen palveluista ja noin 800 m:n etäisyydellä Mellunmäen metroasemasta. Maalinauhantien mutkassa sijaitsevassa liikekiinteistössä (Kuulakuja 5) on pieni päivittäistavarakauppa, kioski, ravintola sekä pankkiautomaatti. Kaavamuutosaluetta rajaa pohjoisessa Rajakylän liikuntapuisto.

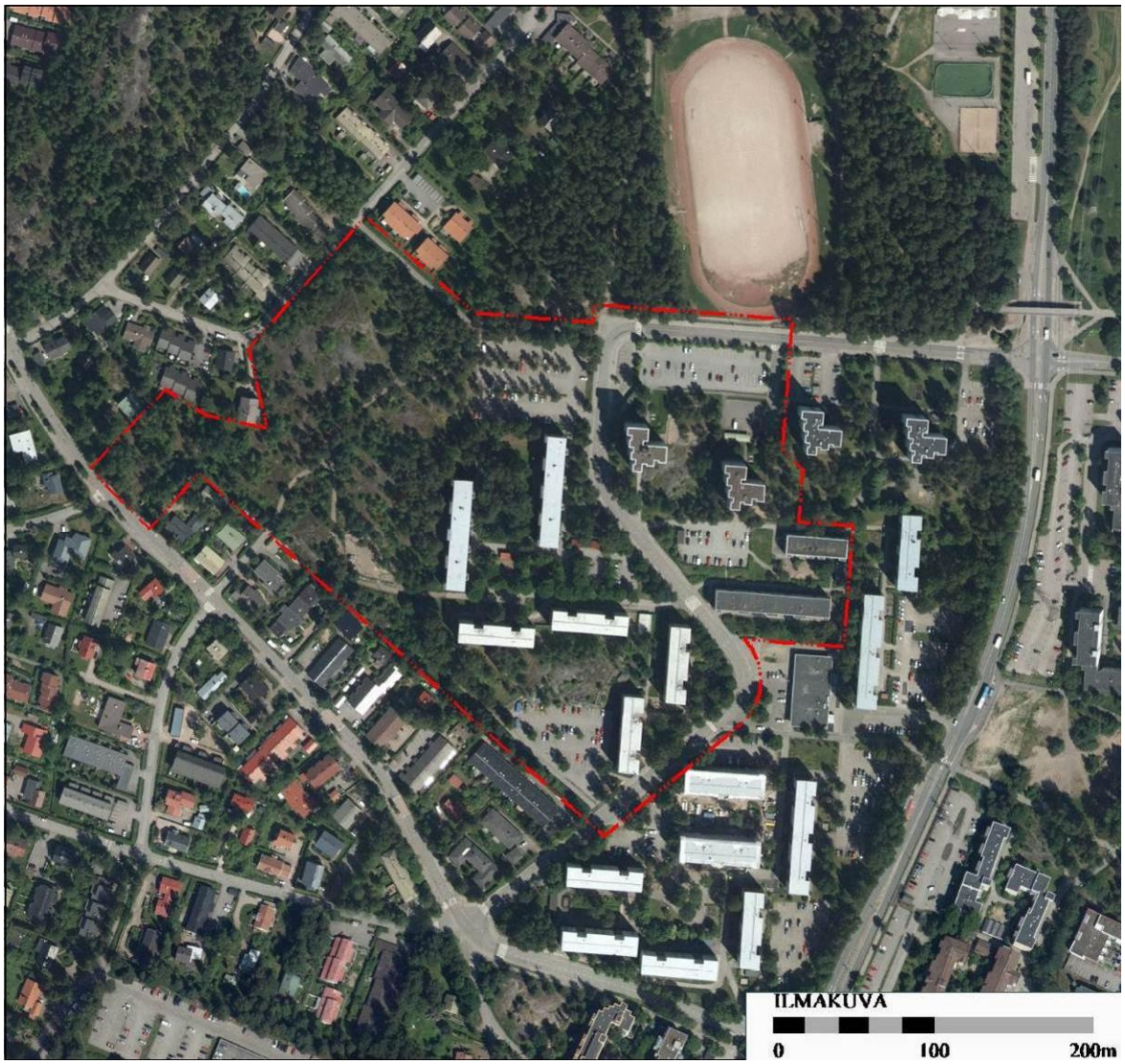

Kaupunkikuva ja rakennukset

Alueen kaupunkikuvaa hallitsevat Rajakentäntietä reunustavilla kallioilla sijaitsevat yhdeksänkerroksiset tornitalot. Kaavamuutosalueen korttelit Maalinauhantien länsipuolella koostuvat kuudesta viisikerroksisesta, pitkänomaisesta lamellitalosta. 1960- ja -70 –lukujen taitteessa rakennettujen kerrostalojen alkuperäiset betonijulkisivut on myöhemmin saneerattu metalli- ja levyverhouksilla. Kaavamuutosalueen pohjoisosaa leimaavat laajat pysäköintikentät. Kerrostalokortteleiden pysäköintialueille asemakaavoitettuja, kaksikerroksisia pysäköintilaitoksia ei ole toteutettu.

Kaavamuutosalueen länsipuoleisen Rajakylän pientaloalueen rakentaminen aloitettiin sotien jälkeen. Rakentamisen tahti kiihtyi jo 1970-luvulla, mutta vilkkainta se oli 1980-luvulla ja alue on rakentunut rivitalovaltaiseksi.

Liikenne

Kaavamuutosalueen kortteleita palvelevat asuntokadut, Maalinauhantie sekä Rajakentäntie, liittävät alueen Länsimäentien välityksellä seudulliseen päätieverkkoon Kehä III:lle ja Porvoonväylälle. Mellunmäen metroasemalle johtava Länsimäentie on joukkoliikenteen hyvän palvelutason väylä, jonka pysäkkipari Kuulakujan liittymäalueella sijaitsee n. 140 metrin etäisyydellä suunnittelualueen itäreunasta. Länsimäen ja Mellunmäen palvelut ovat helposti saavutettavissa myös kevyen liikenteen väyliä pitkin.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot

Kaavamuutosalueella on kaksi I maailmansodan linnoituslaitetta, jotka ovat muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia ja suojaamia kiinteitä muinaisjäännöksiä:

- Tukikohta III:3 (Länsimäki), *mj. rek. nro 1000007712,* sijaitsee korttelissa 91004. Pihamailla on jäljellä osia kallioon louhituista taistelu- ja yhdyshaudoista sekä kallioon louhittu keskeneräiseksi jäänyt luola. Kohde on suurelta osin tuhoutunut.
- Estepuistossa sijaitseva Tukikohta III:7 (Länsimäki), *mj. rek. nro 1000007723,* sisältää kallioon louhittuja ja maahan kaivettuja yhdys- ja taisteluhautoja. Se jakautuu kahteen maantieteellisesti erilliseen lohkoon, joista koillisempi ei ulotu kaava-alueelle.

Osa taisteluhaudoista on täytetty turvallisuussyistä. Puolustusvarustukset on inventoitu vuonna 2003 (*John Lagerstedt: Ensimmäisen maailmansodan aikaiset Vantaan Länsimäen linnoitukset inventointikertomus 2003*). Inventoinnissa tukikohdan III kohteet on kuvattu sanallisesti ja niille on tehty aluerajaukset Museoviraston ylläpitämään kiinteiden muinaisjäännösten paikkatietorekisteriin 18.3.2008.

Virkistys

Kaavamuutosalueella virkistysalueeksi asemakaavoitetun nykyisen Estepuiston pinta-ala on yhteensä n. 2,8 ha. Kallioisen puiston eteläkulmassa on leikkipuisto. Estepuistoa käyttävät myös Rajakylän pientaloalueen asukkaat. Länsimäestä puistoon pääsee Rajakentänpolkua ja Estepolkua pitkin.

Rajakentäntien pohjoispuolella sijaitsevaa Rajakylän liikuntapuistoa kehitetään yleiskaavan ja asemakaavan mukaisena urheilu- ja virkistyspalvelujen alueena.

Tekninen huolto

Kaavamuutosalue kuuluu teknisen huollon verkostojen piiriin. Kaavamuutosalueella on vesihuoltoverkoston järjestelmien sekä tietoliikennekaapeleiden lisäksi Vantaan Energian maakaapeleita sähköverkolle sekä kaukolämpöputkia. Verkostot on keskitetty katualueille.

Vesihuolto

Vedenjakelu
Asemakaavan muutosalueelle on rakennettu tarpeellinen vesihuolto. Alueen vedensaanti hoidetaan Länsimäentien ja Maalinauhantien eteläosan d400 runkojohdoilla sekä Rajakentäntien d200 ja Maalinauhantien d150 jakelujohdoilla.

Alueen vesijohtoverkko kuuluu Hakunilan painepiiriin. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotus-pumppaamon ja Tikkurilan painepiirin kautta. Hakunilassa sijaitsevan vesitornin tilavuus on 1000 m3, HW = +94,20 ja NW = +88,00. Lisäksi käytössä on alasäiliö, jonka tilavuus on 2700 m3. Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 85.30 ja ylin on noin + 95.30. Painetasot on ilmoitettu N2000- järjestelmässä metreinä merenpinnasta (mvp).

Lisäksi Länsimäen paineenkorotuspumppaamon kautta on yhteys HSY:n Helsingin kaupungin vesijohtoverkostoon.

Jätevesiviemäröinti
Alueelle on rakennettu tarvittava jätevesiviemäröinti. Alueen jätevedet kootaan Maalinauhantien pohjoisosassa d300 jätevesiviemärillä etelään Länsimäen jätevesiverkostoon ja Maalinauhantien eteläosassa d160 jätevesiviemärillä Keihästien jätevedenpumppaamolle. Molemmat jätevesiviemäriputket ohjaavat vedet Helsingin jätevesiverkoston kautta Viikinmäen keskuspuhdistamolle puhdistettavaksi.

Hulevesiviemäröinti
Alueen hulevedet johdetaan Maalinauhantien pohjoisosassa d500 ja eteläosassa d400 hulevesiviemäriä pitkin Länsimäen hulevesiverkostoon.

Ympäristöhäiriöt

Kaavamuutosalue ei sijaitse yleiskaavan lentomeluvyöhykkeillä.

Maalinauhantie ja Rajakentäntie ovat niihin rajoittuvia kiinteistöjä palvelevia asuntokatuja, joiden liikennemäärät eivät ole suuria. Merkittävimmät ympäristöhäiriöt Länsimäessä aiheutuvat Länsimäentien liikenteestä. Asuinalueiden ulkotiloja koskevat, Valtioneuvoston asettamat ohjearvot ovat päivämelulle 55 dB ja yömelulle 45 dB. Nykytilanteen liikennemääristä on vuoden 2011 liikennetiedoilla tehty Vantaan kaupungin ympäristömeludirektiivin mukainen meluselvitys 2012. Meluselvityksessä on mukana Länsimäentie, jonka liikenteen aiheuttaman melun päiväajan keskiäänitaso LAeq 7–22 kahden metrin laskentakorkeudella jää kaavamuutoksen alueella selkeästi alle 55 dB:n ohjearvon. Länsimäentien pikaraitiotie ei ole mukana em. meluselvityksessä. Meluselvityksen perusteella voidaan päätellä, että Länsimäentien liikenteen aiheuttama melutaso ei ylittäisi kaavamuutoksen alueella Vnp:n melutason ohjearvoja päivällä ja yöllä.

Vantaan kaupungin ympäristökeskus ylläpitää tietokantaa Vantaan kaupungin alueella sijaitsevista pilaantuneista tai pilaantuneiksi epäillyistä maa-alueista. Kaavamuutosalueella ei ko. tietokannan mukaan ole pilaantuneen maaperän kohteita.

3.1.4 Maanomistus

Kaavamuutosalueen korttelialueet *(kartan valkoiset alueet)* omistaa VAV Asunnot Oy. Muut alueet omistaa Vantaan kaupunki.

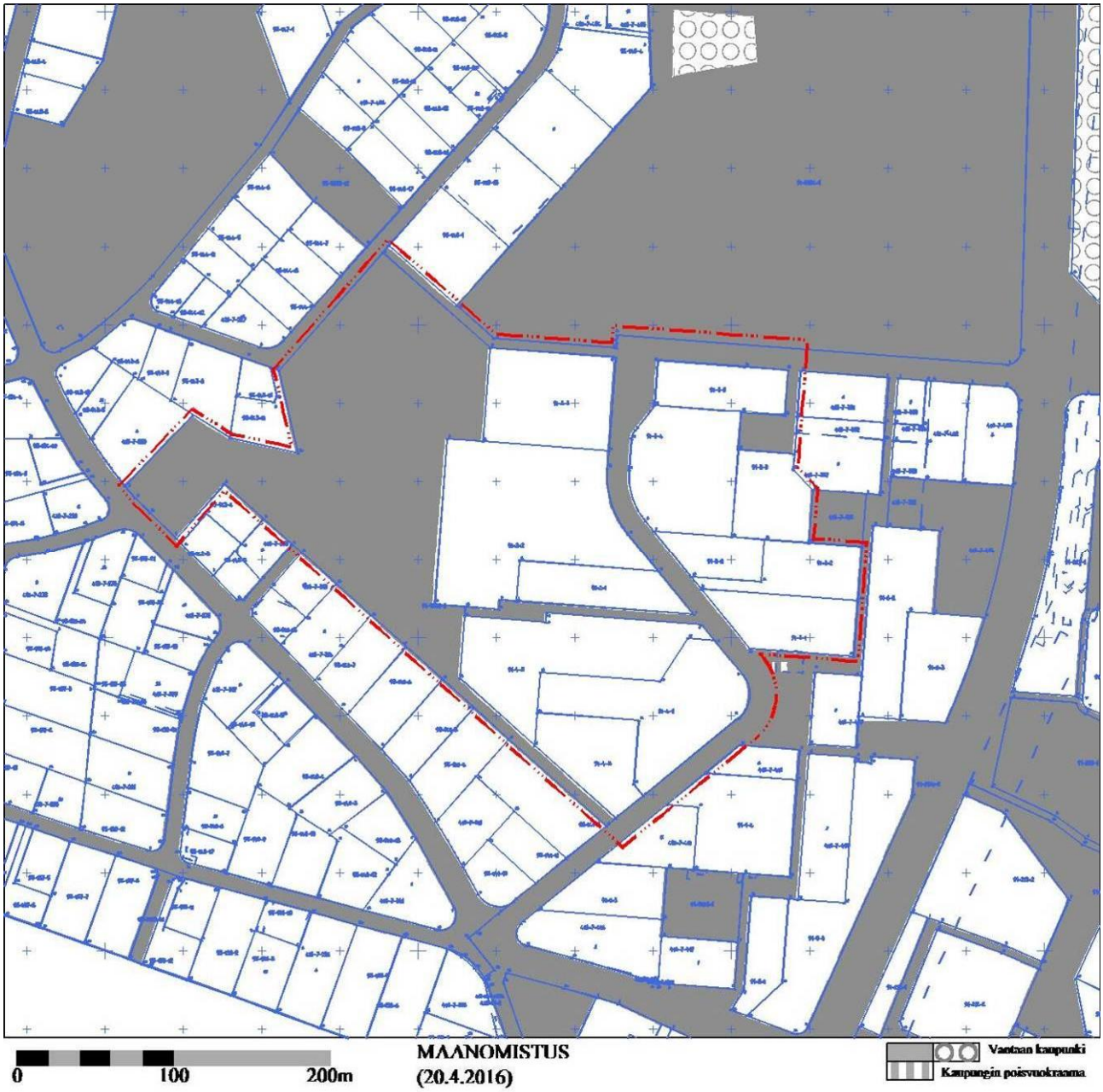

3.2 SUUNNITTELUTILANNE

3.2.1 Kaavamuutosaluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 30.11.2000, ja päätös tuli lainvoimaiseksi 26.11.2001. Tavoitteita on tarkistettu 13.11.2008 ja tarkistukset ovat tulleet voimaan 1.3.2009.

Alueidenkäytössä on riittävän asuntotuotannon turvaamiseksi varmistettava tonttimaan riittävyys. Asuin-, työpaikka-, tai palvelutoimintojen alueita ei tule sijoittaa irralleen olevasta yhdyskuntarakenteesta. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja

edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua. Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Uusia asuinalueita tai muita melulle herkkiä toimintoja ei tule sijoittaa melualueille varmistamatta riittävää meluntorjuntaa.

Hanke on em. tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Maakuntakaava

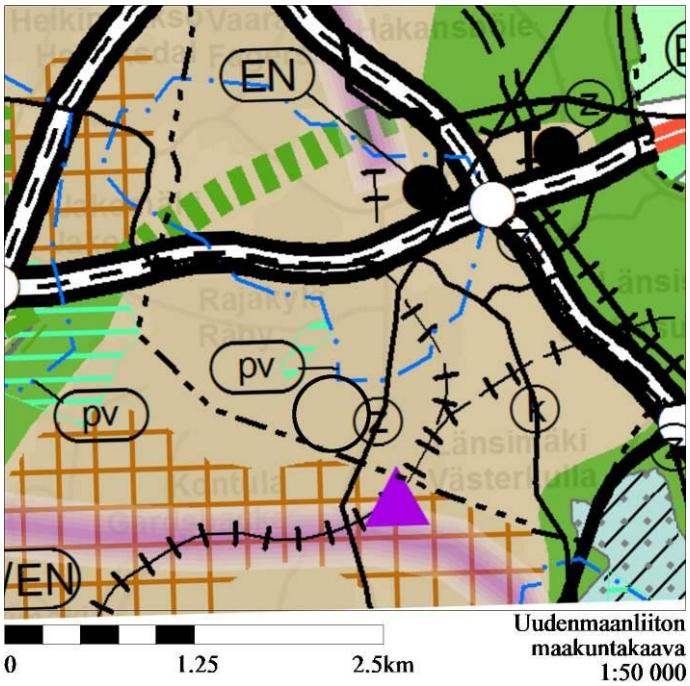

Uudenmaan maakuntakaavassa alue on osoitettu taajamatoimintojen alueeksi. Suunnittelualueen pohjoispuolella on Fazerila I – pohjavesialue. Länsimäentien varteen on osoitettu 110 kV:n voimalinja. Ympäristöministeriö on vahvistanut maakuntakaavan 8.11.2006.

Asemakaavan muutos on maakuntakaavan mukainen.

Yleiskaava 2007

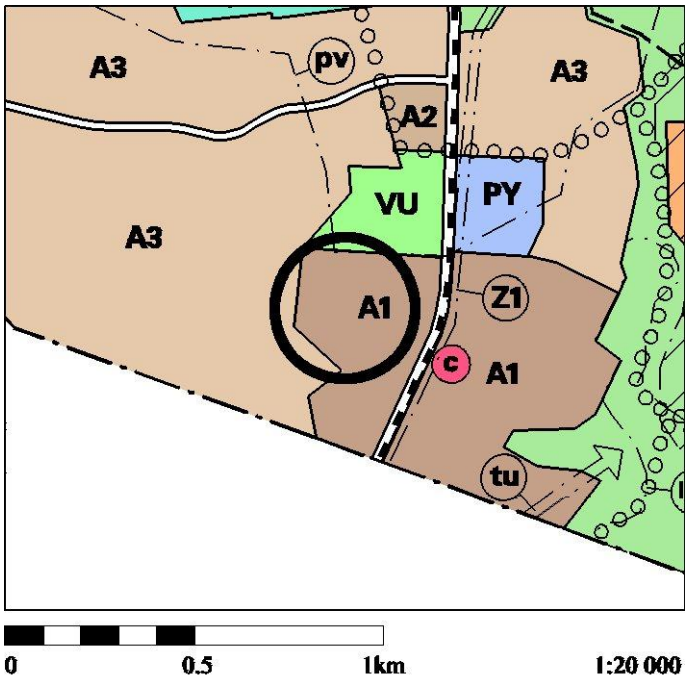

Länsimäki on keskustatoimintojen alakeskus (c). Kaavamuutosalueen korttelialueet ovat tehokasta asuntoaluetta (A1), jolle saa rakentaa ensisijaisesti asuinkerrostaloja. Estepuisto sijaitsee pääkäyttötarkoitukseltaan pientaloalueeksi osoitetulla alueella (A3). Länsimäentie on osoitettu ohjeelliseksi joukkoliikenteen runkoyhteydeksi (--), joka voidaan toteuttaa raitiotienä. Länsimäentien itäreunassa on 110 kV:n voimansiirtolinja (Z1). Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt yleiskaavan 17.12.2007.

Asemakaavan muutos on yleiskaavan tavoitteiden mukainen.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma

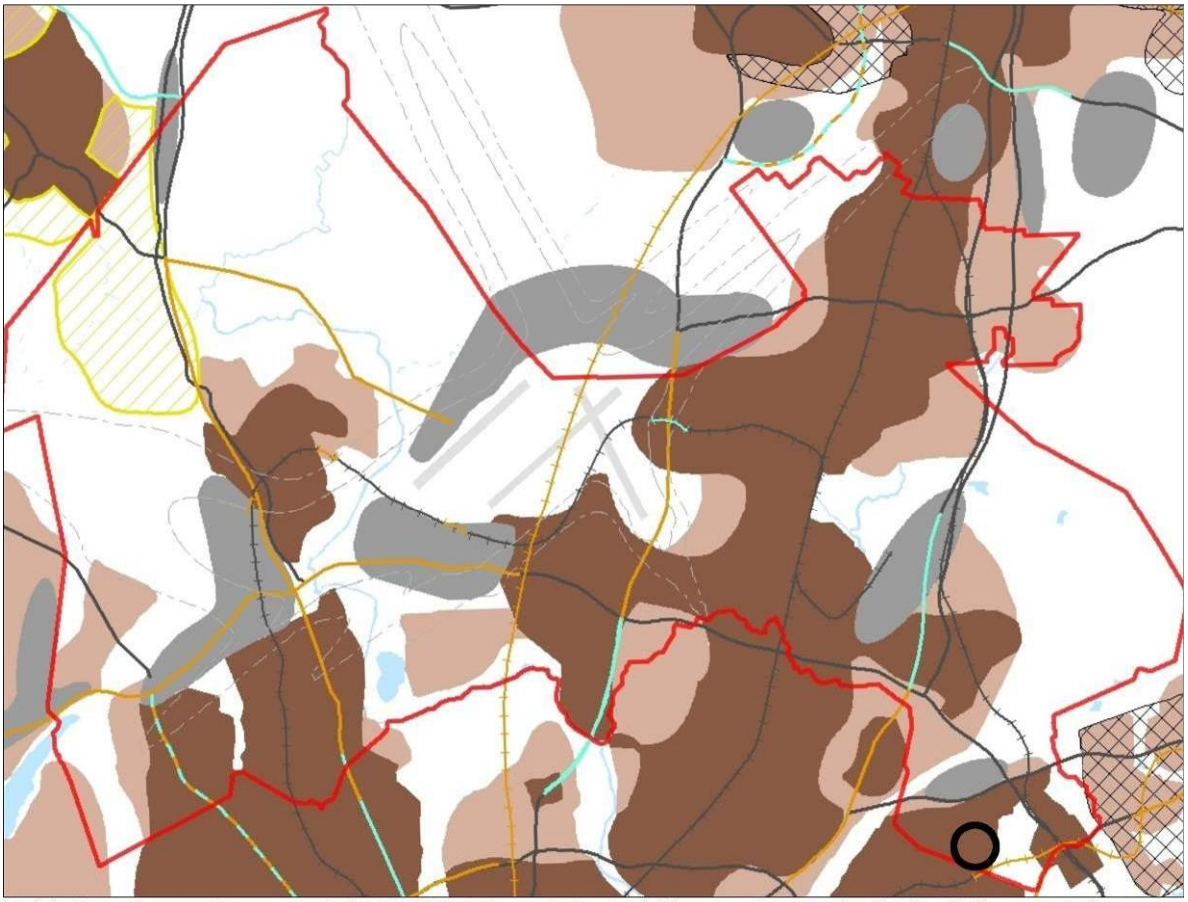

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050 määrittelee seudullisen maankäytön tahtotilan ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80% uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (kartan tumman ruskea vyöhyke). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

Asemakaava

Valtaosalla suunnittelualuetta on voimassa alueen ensimmäinen asemakaava nro 910100, joka on vahvistettu sisäasiainministeriössä 29.4.1970. Korttelin 91003 tonteilla 3 ja 9 on voimassa ympäristöministeriössä 23.10.1992 vahvistettu asemakaavan muutos nro 001120.

Kortteleihin 91002 ja 91004 on osoitettu korttelialueet viisikerroksisille ja kortteliin 91003 kolme- sekä yhdeksänkerroksisille asuinkerrostaloille (AK; III, IV, IX). AK-alueille saa asemakaavassa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi (10 %) ja kerrosluvun estämättä rakentaa tiloja palvelutarkoituksiin. Korttelin 91003 eteläosan kolmekerroksisiin asuinrakennuksiin saa rakennusoikeuden lisäksi rakentaa yhteensä 550 k-m^2 palvelutarkoituksiin. Pysäköintipaikkojen korttelialueet on osoitettu merkinnöillä AP ja LPA, jonka Rajakentäntien puoleiseen reunaan on merkitty istutettava puurivi. Kaksikerroksisille pysäköintilaitoksille tarkoitetut alueet on osoitettu merkinnällä a^2. Autopaikkoja on varattava vähintään 1 ap/asunto.

Rajakentäntien ja Maalinauhantien katualueiden kulmaukseen sekä Rajakentänkujan kääntöpaikan yhteyteen on osoitettu ohjeellisena alueet yleiselle pysäköinnille (p). Rajakentäntien pohjoisreunaan on merkitty istutettava puurivi. Suunnittelualueen länsiosan muodostaa Estepuisto (P), jonne yleisinä jalankulkuväylinä Länsimäestä johtavat Rajakentänpolku ja Estepolku.

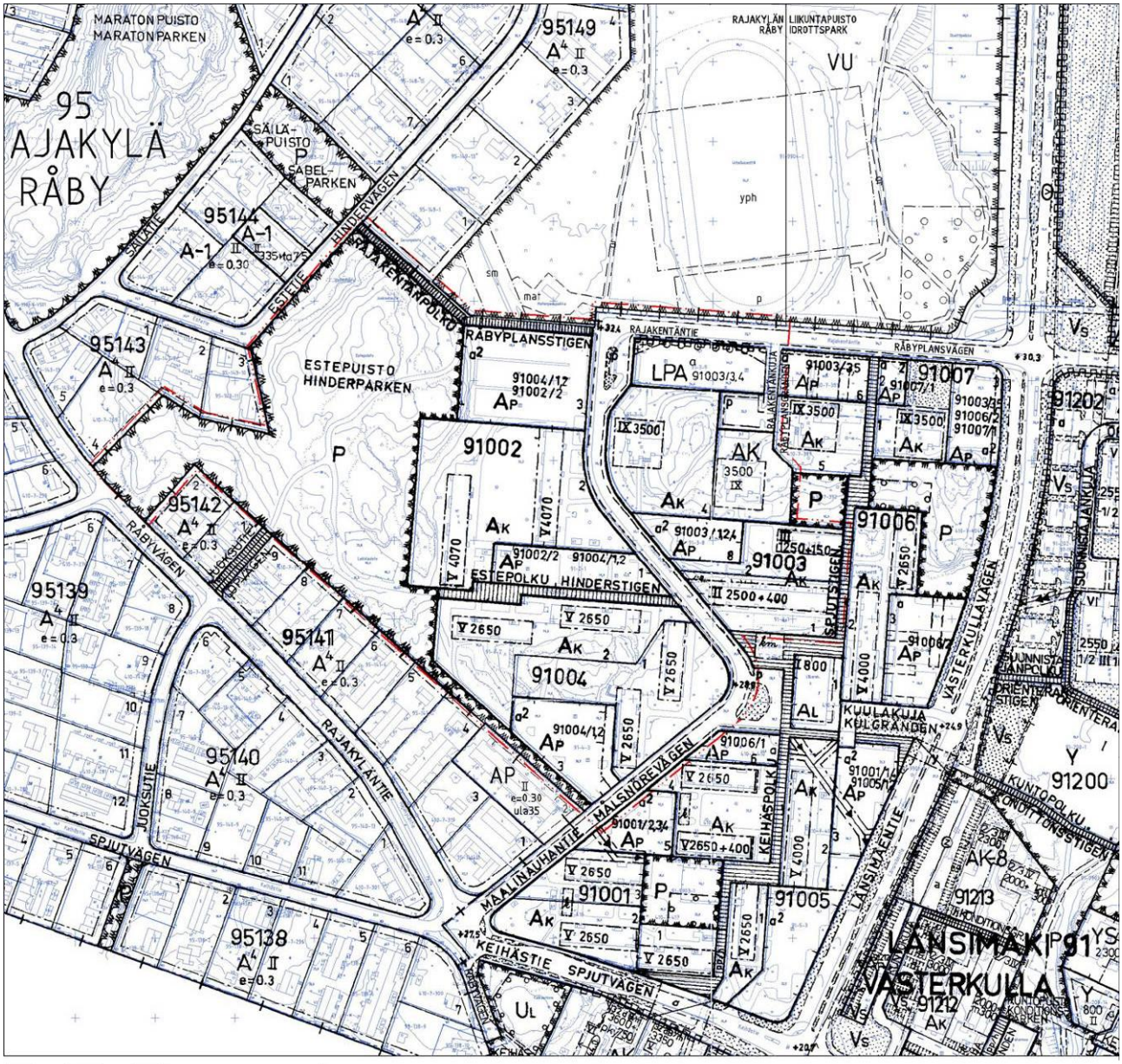

0 100 200m

OTE AJANTASA-ASEMAKAAVASTA

Vantaan kaupungin strategiat (Kv = kaupunginvaltuusto, Kh = kaupunginhallitus)

- Valtuustokauden 2013-2017 strategia (Kv 17.6.2013, väliarviointi Kv 15.6.2015)
- Talousarvio 2016 ja taloussuunnitelma 2016-2019 (Kv 16.11.2015)
- Maapoliittiset linjaukset kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta koskien (Kv 22.9.2014). Linjausten pohjana ovat Vantaan strategiset tavoitteet, Vantaan asunto-ohjelma, MAL-aiesopimus 2012-2015, Elinkeinopoliittinen ohjelma ja Kilpailukykyohjelma
- Vantaan arkkitehtuuriohjelma (Kv 11.5.2015)

Yhdyskuntarakenteen peruslinjaukset on vuodesta 1983 alkaen määritelty yleiskaavassa. Vantaan nykyisen yleiskaavan (2007) ratkaisut perustuvat ratojen hyödyntämiseen, nykyisten keskusten vahvistamiseen sekä olevien alueiden täydentämiseen. Strategioiden ja ohjelmien tavoitteita ovat mm. yhdyskuntarakenteen täydentäminen ja eheyttäminen joukkoliikenteeseen tukeutuen uusien, nykyisestä kaupunkirakenteesta irrallisten rakentamisalueiden sijaan. Kaavoituksen tavoitteena on kohtuuhintainen, laadukas ja toteuttamiskelpoinen asuntotuotanto. Kaupungin on luotava edellytykset 2 000 asunnon toteuttamiseksi vuosittain. Uustuotannosta 20 % (400 asuntoa) toteutetaan valtion tukemina vuokra-asuntoina ja yhteensä noin 20 % vapaarahoitteisina vuokra-asuntoina, asumisoikeusasuntoina, osaomistusasuntoina tai vastaavina. Vantaalla edistetään arkkitehtonisesti laadukkaan kaupunkiympäristön muodostumista.

Rakennusjärjestys

Rakennusjärjestys on hyväksytty Vantaan kaupunginvaltuustossa 15.11.2010 ja se on tullut voimaan 1.1.2011.

Tonttijako ja kiinteistörekisteri

Kaavamuutosalueen tontit, kiinteistöt ja tilat on merkitty Vantaan kaupungin ja valtion kiinteistörekistereihin.

Pohjakartta

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Rakennuskiellot

Alueella ei ole rakennuskieltoa asemakaavan laatimiseksi.

Muut päätökset, suunnitelmat ja selvitykset

Rajakylän liikuntapuiston yleissuunnitelma (Tekninen lautakunta 20.1.2015)

Kaavamuutosalueeseen rajautuvan Rajakylän liikuntapuiston yleissuunnitelman *(kts. seur. sivu)* tavoitteena on toteuttaa eri-ikäisille asukkaille ja seuroille korkeatasoiset ulkoilu- ja liikuntapaikat. Painopisteenä on päivisin koululaiskäyttö ja iltaisin harrastustoiminta. Maalinauhantien ja Rajakentäntien kainalossa katualueella sijaitsevan, kaavamuutoksella asuinkorttelin osaksi muuttuvan yleisen pysäköintialueen korvaavat paikat on osoitettu liikuntapuiston eteläosaan. Ajoyhteys liikuntapuistoon on Rajakentäntieltä. Rajakentäntien laitaan, uuden tekonurmikentän eteläpuolelle istutetaan puuryhmiä (esim. mäntyjä) maisemoimaan ja rajaamaan aidattua kenttää katualueesta. Urheilupuiston kunnostaminen on rakentamisohjelmassa vuodesta 2015 eteenpäin. Rakentaminen käynnistyy tekonurmikentän ja paikoitusalueen rakentamisella.

Kaavamuutostyön valmistelussa on em. lisäksi käytettävissä mm. seuraavat selvitykset ja päätökset:

- *Ensimmäisen maailmansodan aikaiset Vantaan Länsimäen linnoitukset inventointikertomus 2003* (John Lagerstedt, Vantaan kaupunki, Urban II-ohjelma, 2004)
- *Pysäköinnin mitoitusohjeen määräaikainen kokeilu ajalla 1.1.2014 – 31.12.2018 kaupunkikeskustojen asuntoalueilla* (KALA 9.12.2013, täydennetty KALA 15.2.2016)
- *Selvitys Vantaan vanhojen ostoskeskusten maankäytön mahdollisuuksista* (Kh 8.6.2015)

4 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SUUNNITTELUN TARVE

Autopaikkojen korttelialueiksi sekä katualueiksi asemakaavoitettujen alueiden osien muuttaminen kahdeksi asuinkerrostalotontiksi edellyttää alueen asemakaavojen muuttamista. Länsimäen täydennysrakentaminen on valtakunnallisten ja kaupungin strategioiden mukaista.

4.2 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET

VAV Asunnot Oy on hakenut 27.2.2014 päivätyllä hakemuksella asemakaavamuutosta. Kaavamuutostyö on liitetty kaupunkisuunnittelun kevään 2014 työohjelmaan. Kaavamuutostyön vireille tulosta sekä mielipiteiden kuulemisesta on ilmoitettu 10.5.2014.

4.3 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

4.3.1 Osalliset

Alueen ja naapurialueiden maanomistajat, maanvuokraajat, asukkaat, naapurikiinteistöjen huoltoyhtiöt, yritykset ja yritysten työntekijät tai/ja heidän edustajansa, kunnan jäsenet sekä ne, jotka katsovat olevansa osallisia.

Vantaan kaupungin toimialat, asiantuntijaviranomaiset ja liikelaitokset mm: Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala (kaupunkisuunnittelu, kuntatekniikan keskus, mittausosasto, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, yrityspalvelut), sivistystoimi, sosiaali- ja terveystoimi, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Vantaan kaupunginmuseo

Muita viranomaisia: Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY), Museovirasto

Muut yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, HSY, Hakunilan aluetoimikunta, Länsimäki-Rajakylä-Seura r.y., Länsimäen ja Rajakylän kansainvälinen yhdistys ry, Vantaan ympäristöyhdistys, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj.

4.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Kaavamuutostyön alkamisesta sekä kaavamuutoksen lähtökohtia ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa koskevasta mielipiteiden kuulemisesta MRL 62 §:n mukaisesti on ilmoitettu 10.–11.5.2014 jaetussa asukaslehdessä. Suunnittelualueen maanomistajille ja naapureille asiasta on ilmoitettu 12.5.2014 kirjeellä ja viranomaisille sähköpostilla, jotka ovat sisältäneet 12.5.2014 päivätyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sisälsi mm. alustavan viitesuunnitelman kortteleiden 91002 ja 91003 pohjoisreunojen pysäköintialueiden osien muuttamisesta asuintonteiksi. Hakunilan aluetoimikunta on merkinnyt osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä mielipiteiden kuulemiskirjeen tiedoksi 4.6.2014. MRL 62§:n mukainen vuorovaikuttaminen järjestettiin 12.5. - 27.6.2014 ja määräaikaan mennessä saapui kirjallisena 6 mielipidettä ja kannanottoa.

Asemakaavan muutosehdotus asetetaan MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville ja kaupunkisuunnittelu pyytää siitä lausunnot.

Kaavahanketta on esitelty Vantaan kaupungin kotisivuilla (www.vantaa.fi).

Asemakaavan muutosehdotusta on laadittu kaupungin sisäisellä asiantuntijayhteistyöllä.

4.4 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN TAVOITTEET

4.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Asemakaavan muutoksen mahdollistama lisärakentaminen täydentää Länsimäen yhdyskuntarakennetta. Kortteleiden 91002 ja 91003 pysäköintialueiden osien muuttaminen asuinkerrostalotonteiksi on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden, maakuntakaavan, yleiskaavan ja Vantaan strategioiden mukainen. Asemakaavan muutosta koskevat mm. erityistavoitteet eheästä kaupunkirakenteesta.

Kaupungin strategisista tavoitteista toteutuu erityisesti asuntojen kaavoittaminen hyvien joukkoliikenneyhteyksien alueelle siten, että teknisten palveluiden runkoverkostot ja peruspalvelut ovat tehokkaassa käytössä ja niiden ylläpito taloudellisten resurssien rajoissa. Hanke edistää arkkitehtonisesti laadukkaan kaupunkiympäristön muodostumista.

Valtakunnallisten alueidenkäytön, maakuntakaavan, yleiskaavan, voimassa olevan asemakaavan ja kaupungin muun suunnittelun tavoitteita ja asemakaavan muutoksen suhdetta niihin on esitetty myös kohdassa 3.2.1.

Alueen oloista ja ominaisuuksista johdetut tavoitteet

Vuokratalokortteleiden täydennysrakentaminen asumisoikeus- tai vapaarahoitteisena asuntotuotantona monipuolistaa alueen asuntotarjontaa ja asukasrakennetta. Rajakentäntien varren laajojen pysäköintialueiden jäsentäminen uusilla asuinrakennuksilla ja istutuksilla kohentaa alueen kaupunkikuvaa.

4.4.2 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet ja niiden tarkentuminen

Osallisten mielipiteistä johdetut tavoitteet ja niiden huomioiminen

MRL 62 §:n mukaisessa, osallistumis- ja arviointisuunnitelman kuulemiseen liittyvässä vuorovaikutusmenettelyssä (kohta 4.3.3) saadut mielipiteet sisältävät oheiset tavoitteet, joiden huomioon ottaminen on esitetty *kursiivilla*.

Museoviraston 9.10.2014 tarkistetussa lausunnossa tuodaan esille kaavamuutosalueen kaksi I maailmansodan linnoituslaitetta, jotka ovat muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Ne tulee osoittaa asemakaavassa suojelumerkinnöillä ja –määräyksellä: ”Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydettävä Museoviraston lausunto.”.
Kohteista tulee liittää kaavaselostukseen kohteen virallinen nimi, muinaisjäännösrekisterin numero, lyhyt kuvaus sekä maininta, että kiinteät muinaisjäännökset ovat lain suojaamia. Koska muinaisjäännösalueille ei olla kaavassa osoittamassa muuttuvaa maankäyttöä, ei Museovirasto pidä aiemmin annetussa lausunnossa edellytettyä lisäselvitysten teettämistä tarpeellisena.

Em. asiat on huomioitu kaavamuutoksessa.

Vantaan Kaupunginmuseo toteaa, että kaavamuutosalueella sijaitsee kaksi muinaismuistolain rauhoittamaa I maailmansodan linnoituslaitetta, joiden vaalimisesta vastaavaa Museovirastoa tulee kuulla asiassa. Koska Kuulakuja 5:ssä sijaitseva ostoskeskuksella on laadittujen selvitysten perusteella suojeluarvoja Länsimäen lähiökokonaisuuden osana, tulisi sitä ympäröivien alueiden rakennusten suojeluperusteet selvittää kaavamuutoksessa. Kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa uudisrakennusten sijaintipaikoista.

Asiassa on kuultu Museovirastoa, jonka näkökannat on huomioitu kaavamuutoksessa. Kaupunginmuseo on 12.8.2014 pidetyssä kaavatyön aloituskokouksessa, että ostoskeskusta ympäröivien alueiden rakennuksilla ei ole suojelutarvetta eikä suojeluperusteita siten tarvitse selvittää.

Pirjo Suni, liikenneinsinööri, Vantaan kaupunki: Vantaan yleiskaavan meluselvityksen sekä Vantaan kaupungin ympäristömeludirektiivin mukaisen meluselvityksen 2012 perusteella voi päätellä, että Länsimäentien liikenteen aiheuttama melutaso ei ylittäisi Vnp:n melutason ohjearvoja päivällä ja yöllä kaavamuutoksen alueella.

Asukasmielipiteessä todetaan, että Estepuiston liittäminen Rajakylän osaksi on sopivaa ja asumisoikeusasuntotarjonnan lisääminen on periaatteessa hyvä asia. Kerrostalojen korkeus hävittää näkymiä.

Uudet asuinrakennukset täydentävät alueen korttelirakennetta niiden ominaispiirteitä noudattaen. Ne eivät ole viereisiä rakennuksia korkeampia eivätkä sijoitu olemassa olevien kerrostalojen asuntojen päänäkymien eteen tavalla, joka oleellisesti poikkeaisi Länsimäen nykyisestä korttelirakenteesta.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymällä ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Asemakaavan laadulliset tavoitteet

Kaavamuutoksen ratkaisuilla tulee täydentää nykyistä korttelirakennetta sen ominaispiirteitä noudattaen siten, että muutosalueen pohjoisosien laajojen pysäköintialueiden hallitsema hajanainen kaupunkikuva kohentuu.

4.5 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN RATKAISUN VAIHTOEHDOT JA NIIDEN VAIKUTUKSET

4.5.1 Alustavien vaihtoehtojen kuvaus ja karsinta

Kortteleiden täydennysrakentamista tutkittiin vireilletuloa edeltäneissä vaihtoehdoissa kahdella periaateratkaisulla. Vaihtoehdot perustuivat joko kahden uuden tornitalon muodostamaan rakenteeseen tai tornitalon ja lamellitalon muodostamaan ratkaisuun. Kohtuuhintaisuuden vaatimuksen johdosta ratkaisujen lähtökohdaksi otettiin uusien asuntojen edellyttämän pysäköinnin järjestäminen maantasossa ja pysäköintilaitoksiin perustuvista ratkaisuista luovuttiin. Oheiset kuvat ovat otteita Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy:n suunnitelmista.

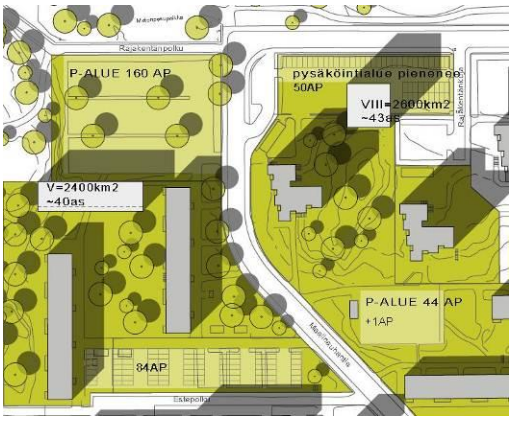

Kahteen uuteen tornitaloon perustuva ratkaisu olisi johtanut yhden tornitalon sijoittamisen viisikerroksisisten lamellitalojen yhteyteen korttelissa 91002. Ratkaisun katsottiin poikkeavan tornitaloista ja pitkistä lamellitaloista muodostuvan alueen korttelirakenteen ominaispiirteistä niin merkittäväksi, että siitä luovuttiin. Suunnittelua päätettiin jatkaa tornitaloon ja lamellitaloon perustuvalla ratkaisulla.

Tornitaloon ja lamellitaloon perustuvissa ratkaisuvaihtoehdoissa tutkittiin uudisrakennuksille sopivinta sijaintia alueella. Tornitalon ja lamellitalon haluttiin muodostavan toisiinsa tukeutuvan ja selkeästi yhdessä hahmottuvan kokonaisuuden, mikä johti rakennusten sijoittamiseen mahdollisimman lähelle toisiaan ja uuden tornitalon asettumiseen Maalinauhantien ja Rajakentäntien kulmaukseen. Vaihtoehto, jossa tornitalo olisi sijoittunut Rajakentäntietä reunustavan nykyisen pysäköintialueen keskelle, olisi jakanut maa-alueen erillisiin osiin ja edellyttänyt pysäköintilaitosta, mikä ei olisi ollut rakennustaloudellisesti kannattavaa. Viisikerroksisten lamellitalojen korttelissa päädyttiin siirtämään uusi rakennus hieman pohjoisemmaksi, jolloin se asettuisi olemassa olevan pysäköintialueen eteläosaan. Näin uudisrakennus ei sijoittuisi aivan nykyisten talojen parvekejulkisivujen eteen.

4.5.4 Asemakaavan muutoksen ratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavan muutoksen ratkaisuun *(kts. seur. kuva)* ovat erityisesti vaikuttaneet uusien rakennusten sovittaminen alueen nykyisen, korkeista tornitaloista ja pitkistä lamellitaloista muodostuvan korttelirakenteen ominaispiirteisiin sekä pysäköintiratkaisujen kokonaistaloudellisuus. Uuden kahdeksankerroksisen tornitalon ja viisikerroksisen lamellitalon halutaan muodostavan toisiinsa tukeutuvan, keskenään yhtenäisen ja havaittavan kokonaisuuden. Niiden sijoittelulla luodaan Maalinauhantien ja Rajakentäntien solmukohdan näkymille laajojen pysäköintikenttien sijaan selkeä, kaupunkikuvaa jäsentävä ja kohentava pääte. Alueeseen sovelletaan kaupunkikeskusten asuntoalueiden pysäköinnin mitoitusohjetta 1 ap/130 k-m^2. Kumoutuvien asemakaavojen varaukset kaksikerroksisille pysäköintilaitoksille kortteleiden 91003 sekä 91004 eteläosissa säilyvät kaavamuutoksessa ennallaan, mikä tarvittaessa mahdollistaa lisäautopaikkojen toteuttamisen alueelle.

Rajakentäntien sekä Rajakentänkujan katualueilla sijaitsevien yleisten pysäköintialueiden muuttaminen osaksi uuden tornitalon tonttia sekä korttelin 91003 tarvitsemaa pysäköintialuetta on mahdollista, koska korvaavat yleiset pysäköintipaikat toteutetaan Rajakylän liikuntapuiston eteläosaan.

Kaavamuutosehdotuksen maankäyttöratkaisu sovittaa tutkituista suunnitelmavaihtoehdoista parhaiten yhteen lähtökohdista johdetut ja eri tahojen asettamat tavoitteet asemakaavan muutokselle.

4.5.5 Suunnitteluvaiheiden käsittelyt ja päätökset

Asemakaavan muutosehdotus, joka sisältää tonttijaon ja –muutoksen, asetetaan kaupunkisuunnittelulautakunnan 9.5.2015 sekä kaupunginhallituksen käsittelyiden jälkeen MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville.

Lausunnot

Kaupunkisuunnittelu pyytää nähtävilläolon yhteydessä asemakaavan muutosehdotuksesta lausunnot. Ne käsitellään ja niihin annetaan vastineet. Mikäli ne aiheuttavat kaavaehdotukseen merkittäviä tarkistuksia, asetetaan ehdotus uudestaan nähtäville.

Muistutukset

Osalliset voivat jättää asemakaavan muutosehdotuksesta muistutuksia sen nähtävillöoloaikana. Mikäli ne aiheuttavat kaavaehdotukseen merkittäviä tarkistuksia, asetetaan se uudelleen nähtäville.

Asiakirjoihin nähtävillä oloajan jälkeen tehtävät tarkistukset

Asemakaavan muutoksen selostusta täydennetään kaavaprosessiin, nähtävilläoloon, lausuntoihin sekä mahdollisiin muistutuksiin ja tarkistuksiin liittyvien asioiden osalta.

5 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN KUVAUS

5.1 KAAVAMUUTOKSEN RAKENNE JA MITOITUS

Osia kortteleiden 91002 ja 91003 pohjoisosien pysäköintialueista ja Maalinauhantien katualueesta muutetaan asuinkerrostalojen korttelialueiksi kahta kerrostaloa ja niille muodostettavia tontteja 91002/5 ja 91003/11 varten. Rajakentänkujan yleinen pysäköintialue muutetaan osaksi pysäköintitonttia 91003/12. Alueen nykyiset pysäköintialueet, pysäköintilaitosvaraukset sekä kortteleiden pihat säilyvät muilta osin ennallaan. Kumoutuvien asemakaavojen mahdollisuus rakentaa korttelin 91003 eteläosan lamellitaloihin myös liike- ja palvelutiloja rakennusoikeuden lisäksi säilyy.

Alue liittyy Maalinauhantien ja Länsimäentien välityksellä Länsimäen keskustan palveluihin sekä maantie- ja valtatieverkostoon.

Asuinkortteleissa on nykyisin 474 asuntoa, uusien asuntojen määräksi on arvioitu n. 90. Asuinkortteleille tarkoitetut maantason pysäköintialueet on mitoitettu yhteensä n. 347:lle autolle. Pysäköintialueet korttelin 91003 eteläosassa ja korttelissa 91004 on mahdollista toteuttaa kaksitasoratkaisuina, jolloin saadaan n. 110 lisäautopaikkaa. Polkupyöräpaikkoja on 1 kpl/30 asuntok-m^2.

Kumoutuvien asemakaavojen kokonaisrakennusoikeus on yhteensä 30 040 k-m^2. Kaavamuutoksen jälkeen alueen uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä on yhteensä 36 390 k-m^2, josta osoitetaan 3 600 k-m^2 korttelissa 91002 tontille 5 ja 2 750 k-m^2 korttelissa 91003 tontille 11. Osoitetun rakennusoikeuden lisäksi saa korttelissa 91003 rakentaa mm. liike- ja palvelutiloja enintään 550 k-m^2. Kaavamuutosalueen laskennallinen tehokkuusluku e=0,41, AK-korttelialueiden e=0,94.

Asemakaavan muutosalueen pinta-ala on n. 8,92 ha, joka muodostuu seuraavista alueista:

Alueet	Pinta-ala (ha)	Rak.oikeus (k-m^2)
Asuinkerrostalojen korttelialueet (AK), *Rak.oikeuden lisäksi saa rakentaa liike-/palvelutiloja (klp12%, klp16%)*	3,89	35 840 *550*
Autopaikkojen korttelialueet (LPA)	1,23	
Katualueet (ml. kevyen liik. kadut)	0,99	
Lähivirkistysalueet (VL)	2,81	
Yhteensä	8,92	36 390

5.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kokonaisratkaisulla sekä asemakaavamääräyksillä ja –merkinnöillä varmistetaan rakentamisen ja lähiympäristön hyvä laatutaso. Katso myös kohta 5.3.1.

5.3 ALUEVARAUKSET

5.3.1 Korttelialueet

Korttelialueille on osoitettu rakennuskohtaiset enimmäisrakennusoikeudet kerrosalaneliömetreinä sekä rakennusten enimmäiskerrosluvut.

Asuinkerrostalojen korttelialueet (AK)

Uusien rakennusten tulee rajata ja jäsentää Maalinauhantien ja Rajakentäntien kulmauksen kaupunkikuvaa. Alueen asuinrakennusten kerrosluku vaihtelee lamellitalojen kolmesta ja viidestä tornitalojen yhdeksään siten, että korkeat tornitalot sijaitsevat alueen koillisosassa. Kortteleiden 91002 ja 91003 pohjoisosiin muodostetaan kahdelle uudelle asuinrakennukselle tontit siten, että pihoista tulee ilman raja-aitoja toiminnallisesti ja visuaalisesti yhtenäisiä kokonaisuuksia naapuritonttien kanssa.

Alueen rakennuksineen halutaan säilyvän arkkitehtuuriltaan modernina ja vähäeleisenä. Uudisrakennusten on muodostettava kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtonisesti yhtenäinen kokonaisuus. Niiden toteuttaminen rapatuilla julkisivuilla tasakattomaisina tukee ehyen ja laadukkaan kokonaisuuden muodostumista ja sopeutuu alueen alkuperäisiin betonielementtijulkisivuihin sekä niihin levyverhouksilla ja rappauksilla tehtyihin korjauksiin. Kortteleihin muodostetaan tunnistettavuutta ja identiteettiä luonnonvaloisilla porrashuoneilla ja korostamalla sisäänkäyntejä arkkitehtuurin keinoin.

Kaavamääräyksillä kannustetaan yhteistilojen sekä korttelin 91003 eteläosassa liike-, palvelu- tai työtilojen rakentamiseen asuinrakennuksiin sallimalla ne rakennusoikeuden lisäksi. Monipuoliset toiminnot elävöittävät aluetta ja tekevät siitä mielenkiintoisen. Em. tavoitteita ja viihtyisän lähiympäristön muodostumista tukee se, että rakennusten maantason julkisivut eivät saa olla umpinaisia.

Tonteille ajetaan Maalinauhantieltä ja Rajakentänkujalta. Estepolku toimii sen eteläpuoleisten asuinkerrostalojen huoltoajoyhteytenä.

Korttelin 91004 keskellä sijaitsevat muinaismuistot suojellaan *(kts. 5.3.2 Muinaismuistoalue)*.

Autopaikkojen korttelialueet (LPA)

Asuinkortteleiden nykyisiä pysäköintialueita pienennetään alueen pohjoisosissa mutta muutoin ne säilyvät ennallaan. Pysäköintialueet korttelin 91003 eteläosassa sekä korttelissa 91004 on edelleen mahdollista toteuttaa kaksitasoratkaisuina. Pysäköintialueille saa rakentaa huolto- ja teknisiä tiloja sekä puistomuuntamon korttelissa 91002.

Maantason pysäköintialueita on jäsennettävä ja erotettava muusta ympäristöstä pensas- ja puuistutuksin.

5.3.2 Muut alueet

Lähivirkistysalue (VL)

Estepuisto (n. 2,8 ha) on osoitettu lähivirkistysalueeksi. Kaupunginosan rajaa on siirretty siten, että Estepuisto ja Rajakentänpolku muuttuvat Rajakylän osaksi. Puistossa sijaitsevat I maailmansodan linnoituslaitteet on osoitettu muinaismuistoalueeksi, jolla linnoituslaitteisiin kajoaminen on kielletty. Puiston länsiosissa sijaitseville puistomuuntamoille on merkitty niiden nykyisten sijaintien mukaiset rakennusalat.

Muinaismuistoalue (sm)

Estepuistossa (VL) sekä asuinkerrostalokortteleiden 91004 keskellä ja 91002 länsireunassa sijaitsevat I maailmansodan linnoituslaiteet (mj. rek. nro 1000007712 ja nro 1000007723), jotka ovat muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia ja suojaamia kiinteitä muinaisjäännöksiä, on osoitettu suojeltavaksi muinaismuistoalueeksi. Kaavalla määrätään, että alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Katualueet

Maalinauhantien ja Rajakentäntien katualueet on mitoitettu siten, että niiden reunoilla on jalkakäytävät. Rajakentäntien ja Maalinauhantien kulmauksen sekä Rajakentänkujan laajan kääntöpaikan yhteydessä katualueilla sijainneet yleiset pysäköintialueet on siirretty Rajakylän liikuntapuiston sekä matonpesupaikan pysäköintialueiden yhteyteen. Näiltä osin katualueita on supistettu ja liitetty asuinkortteleiden sekä niiden pysäköintialueiden osiksi. Liikuntapuistoa vasten olevalle Rajakentäntien katualueelle kaupunkikuvallisista syistä osoitettu puurivi-merkintä säilyy. Korttelin 91004 pohjoisosien huoltoajo on hoidettava Estepolulta, mikä sallitaan kaavamerkinnällä.

5.4 KAAVAMUUTOKSEN VAIKUTUKSET

5.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Kaavaa laadittaessa on tarkasteltu hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia. Arvioinnissa on kuvattu muutos voimassa olevan asemakaavan mukaisen nykytilan ja kaavamuutoksessa suunnitellun tilanteen välillä.

0-vaihtoehto (Nykytilanne, asemakaavoja ei muuteta)

Kortteleiden täydennysrakentaminen kaavailluilla asumisoikeus- tai vapaarahoitteisilla asunnoilla ei ole ilman asemakaavojen muuttamista mahdollista. Täydennysrakentaminen ei toteutuisi ja asuinkortteleiden nykyisten vuokratalojen pohjoispuoleiset pysäköintialueet säilyisivät ennallaan. Mahdollisuus kortteleiden asukasrakenteen monipuolistamiseksi ja kaupunkikuvan kohentamiseksi uudisrakentamisella menetettäisiin.

Asuminen, väestön rakenne ja kehitys kaava-alueella

Länsimäen väkiluvun ennustetaan laskevan 1,4 % vuoteen 2025 mennessä mutta yli 65-vuotiaiden osuuden kasvavan. Asuntokanta on muuhun Vantaaseen verrattuna vuokratalovaltaista. Kaavamuutos lisää asumisen kokonaisrakennusoikeutta 6 350 k-m^2, mikä asumisväljyydellä 1 asukas/40 k-m^2 kasvattaisi kaavamuutosalueen väkilukua noin 150 asukkaalla. Uudisrakentaminen asumisoikeusasunnoilla tms. ja uusien asukkaiden muuttaminen niihin mahdollistavat alueen väestörakenteen monipuolistamisen ja positiivisen kehityksen.

Palvelut, työpaikat ja elinkeinotoiminta

Kumoutuvan asemakaavan mahdollistamat liike- ja palvelutilat korttelin 91003 eteläosan lamellitalojen pohjakerroksissa säilyvät myös kaavamuutoksessa. Täydennysrakentamisen myötä lisääntyvä väkiluku vaikuttaa positiivisesti Länsimäen palveluihin ja elinkeinotoimintaan.

Yhdyskuntarakenne, kaupunki- ja taajamakuva

Kaavamuutoksen mukainen rakentaminen täydentää Länsimäkeä ja tukee sen kehittämistä. Uusien asuinkerrostalojen ja niiden pihojen rakentaminen pienentää ja jäsentää nykyisiä laajoja pysäköintikenttiä.

Uudet kaavamääräykset sisältävät kumoutuvia asemakaavoja enemmän kaupunki- ja taajamakuvan laatua kohentavia vaatimuksia.

Liikenne

Uusiin asuinrakennuksiin muuttavat asukkaat lisäävät kaavamuutosalueen väkilukua, mikä lähtökohtaisesti hieman lisää liikennettä alueella ja tonttikaduilla. Pääkatuverkon liikennemäärät ovat suuria, joten vaikutukset niihin ovat vähäisiä. Uuden asuinrakentamisen sijoittuminen olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen hyvien joukkoliikenneyhteyksien varaan mahdollistaa asukkaiden liikkumisen julkisilla kulkuneuvoilla ja kevyen liikenteen keinoin. Tämä vähentää oman auton käyttötarvetta ja tukee liikennemäärän kasvun hillitsemistä.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot

Muinaisjäännösalueiden (I maailmansodan linnoituslaiteet) nykyinen maankäyttö ei muutu kaavamuutoksessa eikä niiden alueille osoiteta uutta rakentamista. Kaavamerkinnöissä- ja määräyksissä on huomioitu kiinteiden muinaisjäännösten suojelu.

Tekninen huolto

Vedenjakelu
Asemakaavan muutosalueen vesijohtoverkosto on rakennettu (kts. kohta 3.1.3 Rakennettu ympäristö) eikä sitä tarvitse muuttaa. Uudet rakennukset liitetään vesijohtoverkostoon, mihin liittyvä rakentaminen kohdistuu uudisrakennusten tonteille.

Jätevesiviemäröinti
Asemakaavan muutosalueen jätevesiviemärit on rakennettu (kts. kohta 3.1.3 Rakennettu ympäristö) eikä niitä tarvitse muuttaa. Uudet rakennukset liitetään jätevesiviemäriverkostoon, mihin liittyvä rakentaminen kohdistuu uudisrakennusten tonteille.

Sadevesiviemäröinti
Asemakaavan muutosalueen sadevesiviemärit on toteutettu (kts. kohta 3.1.3 Rakennettu ympäristö) eikä niitä tarvitse muuttaa. Uudet rakennukset liitetään sadevesiviemäriverkostoon, mihin liittyvä rakentaminen kohdistuu uudisrakennusten tonteille. Lisäksi tonteilla tulee noudattaa Vantaan hulevesiohjelman mukaista hulevesien määrällistä ja laadullista hallintaa.

Hulevedet
Kaavamuutos huomioi hulevesien määrällisen ja laadullisen hallinnan kumoutuvia asemakaavoja selvästi paremmin.

Ympäristöhäiriöt

Ympäristöhäiriöitä aiheuttaa erityisesti yleinen läpiajoliikenne Länsimäentiellä. Uusien asuinrakennusten asukasliikenteen aiheuttama lisäys em. ympäristöhäiriökuormitukseen on vähäinen.

Uudisrakentaminen ei kohdistu merkittävien liikennemelu- ja hiukkaspäästöjen alueelle eikä siten lisää em. päästöistä aiheutuville haitoille altistuvien ihmisten määrää.

Ihmisiin kohdistuvia sosiaalisia ja terveydellisiä vaikutuksia

Uusilla asuinrakennuksilla asukkaineen ei ole mainittavia sosiaalisia ja terveydellisiä vaikutuksia.

Taloudellisia vaikutuksia

Kaavoitettava alue sijaitsee nykyisessä yhdyskuntarakenteessa ja hyvien jo rakennettujen yhdyskuntateknisten verkostojen alueella, mikä on yhdyskuntataloudellisten kustannusten kannalta edullisempaa kuin yhdyskuntarakenteesta irrallisen uuden alueen toteuttaminen. Kaavamuutokseen ei liity kaupungin kustannusvastuulle kuuluvan kunnallistekniikan rakentamista. Pysäköinnin järjestäminen maantasoratkaisuna on muihin ratkaisuihin verrattuna edullista. Korttelialueiden maaperä on pääosin hyvän rakennettavuuden kitkamaita, joille perustusten rakentaminen on myös kaikkein edullisinta.

Uusille asukkaille tarkoitettujen kunnallisten palvelujen toiminnasta aiheutuu kustannuksia opetus-, sosiaali- ja terveyspalveluihin. Palveluiltaan alue tukeutuu Länsimäkeen, jonka väkiluvun ennustetaan vähenevän 1,4 % vuoteen 2025 mennessä. Päiväkoti- ja peruskouluikäisten määrä vähenee hieman mutta yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä lisääntyy. Uudisrakentaminen ei em. näkökohtien perusteella aiheuta merkittäviä palveluverkon lisärakentamistarpeita.

Asemakaavoitettavan alueen maanomistajalla, jolle asemakaavasta aiheutuu merkittävää hyötyä, on Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan velvollisuus osallistua kunnalle yhdyskuntarakentamisesta aiheutuviin kustannuksiin. VAV Asunnot Oy maksaa lisääntyneen rakennusoikeuden tuomasta arvonnoususta 50 % Vantaan kaupungille, yhteensä noin miljoona euroa. Lisäksi VAV Asunnot Oy maksaa korttelialueikseen muuttuvista katualueista Vantaan kaupungille yhteensä noin 336 000 euroa. Uusien asuinkiinteistöjen asemakaavoittaminen ja niihin muuttavat uudet asukkaat lisäävät kaupungille maksettavia kunnallis- ja kiinteistöverotuloja.

Kaavamuutoksen pitkän aikavälin taloudellisten hyötyjen on katsottu ylittävän kaavamuutoksen toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset.

5.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

0-vaihtoehto (nykytilanne, asemakaavoja ei muuteta)

Nykyisten, kumoutuvien asemakaavojen mukaan luonnonympäristöä muodostavien virkistysalueiden (Estepuisto) yhteenlaskettu pinta-ala on n. 2,81 ha. Estepuisto säilyy asemakaavan muutoksessa ennallaan eikä muutoksella ole vaikutuksia luontoon ja luonnonympäristöön.

Maisemarakenne, maisemakuva

Kaavamuutos säilyttää nykyisen asemakaavan mukaisessa Estepuistossa sekä asuinkortteleiden keskellä sijaitsevat, alueen maisemarakenteen kannalta keskeisimmät mäkialueet metsineen. Uusien korttelialueiden istutuksen jäsentävät maisemakuvaa.

Luonnonolot

Uudisrakentaminen sijoittuu alueille, joissa on jo muokattu maapohjaa täytöin tai rakentamisella. Uudisrakennusten alueiksi muuttuvat pysäköintialueet sekä katualueiden osat ovat avointa, päällystettyä kenttää, jolla on kasvillisuutta erittäin vähän. Keskeisimmät mäkialueet metsineen sekä piha-alueet puustoineen säilyvät.

Kaavamääräyksissä edellytetään, että asuinkerrostalojen- sekä autopaikkojen korttelialueiden hulevesiä on viivytettävä ennen niiden johtamista kiinteistön ulkopuolelle. Hulevedet on ensisijaisesti käsiteltävä imeytystä edistävissä avopainanteissa, mikä parantaa hulevesien laatua ja ylläpitää maaperän hydrogeologista tasapainoa.

Pienilmasto

Kaavamuutoksen mukainen rakentaminen istutuksineen muodostaa asuinpihoja suojaavia alueita, joilla pienilmasto-olosuhteet nykyiseen asemakaavaan verrattuna kohenevat.

5.4.3 Yhteenveto

Kaavamuutoksella luodaan edellytykset hyvälle, terveelliselle ja kaupunkimaiselle asuin- ja toimintaympäristölle. Kaavamuutoksessa otetaan huomioon rakennettu ympäristö sekä kulttuurihistoriallisesti ja maisemarakenteen kannalta tärkeät kohteet. Kokonaisuutena ympäristön laatu paranee. Hyviin joukkoliikenneyhteyksiin ja palveluihin tukeutuvan alueen täydennysrakentaminen on kestävän kehityksen ja ilmastovaikutusten kannalta hyvä ratkaisu.

5.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tonttikatujen ja Länsimäentien ajoneuvoliikenteestä ei aiheudu kaavamuutosalueella asumiselle merkittäviä ympäristöhäiriöitä.

5.6 KAAVAMERKINNÄT JA –MÄÄRÄYKSET

Kaavamerkinnät ja –määräykset ovat tämän kaavaselostuksen liitteenä.

6 ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN TOTEUTUS

6.1 TOTEUTUSTA OHJAAVAT JA HAVAINNOLLISTAVAT SUUNNITELMAT

Asemakaavamerkintöjen ja -määräysten lisäksi asemakaavan toteutusta ohjaavat toteutussuunnitelmista rakennuslupavaiheessa pyydettävät lausunnot mm. pelastusviranomaiselta, museoviranomaiselta ja kaupunkikuvaneuvottelukunnalta.

Vantaan kaupunginhallitus on asettanut rakennuslupaviranomaisen asiantuntija-avuksi kaupunkikuvaneuvottelukunnan, johon on nimetty edustajat kaupunkisuunnittelulautakunnasta, rakennuslupajaostosta, rakennusvalvonnasta, kaupunkisuunnittelusta, kuntatekniikan keskuksesta ja kaupunginmuseosta. Asiantuntijajäseninä on myös arkkitehtejä kaupungin organisaation ulkopuolelta. Lupahakemuksia käsiteltäessä neuvottelukunta antaa rakennuslupajaostolle tai viranhaltijalle päätöksentekoa varten lausunnon kaupunginkuvallisista ratkaisuista.

6.2 TOTEUTTAMINEN JA AJOITUS

Asemakaavan muutokseen liittyy Vantaan kaupungin ja VAV Asunnot Oy:n välinen toteuttamissopimus mm. kunnallistekniikan korvauksista, rakentamisen toteutusaikataulusta sekä määräalojen myynnistä VAV Asunnot Oy:lle, millä varmistetaan kaavamuutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen. Toteuttamissopimuksella edellytetään, että uudet asuinkerrostalot toteutetaan asumisoikeus- tai vapaarahoitteisena asuntotuotantona.

Asemakaavan muutoksen toteuttaminen alkaa asuinkerrostalojen rakentamisella tonteille 91002/5 ja 91003/11.

Asemakaavojen toteutumisen varmistamiseksi toteuttamissopimukseen sisältyy rakentamisvelvoite, jolla maanomistaja velvoitetaan rakentamaan tontit tietyssä ajassa. Velvoitteen rikkominen on sanktioitu sopimussakoin. Kun asemakaava on ollut voimassa vähintään kaksi vuotta, kunta voi antaa Maankäyttö- ja rakennuslain 97 §:n mukaisen rakentamiskehotuksen, jos tontin sallitusta kerrosalasta ei ole käytetty vähintään puolta.

Asemakaavan muutosalueelle on rakennettu vesihuolto kohdan 3.1.3 mukaan ja siihen kaavamuutoksesta aiheutuvat muutokset ovat kohdassa 5.4.1 (Tekninen huolto).

7 KAAVAMUUTOSTYÖHÖN OSALLISTUNEET

Kari Nauska / VAV Asunnot Oy
Ilkka Joenperä / TA-Yhtiöt Oy
Jesse Anttila / Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy

Vantaan kaupunki

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala:
Aluearkkitehti Vesa Karisalo / Kaupunkisuunnittelu
Aluearkkitehti Asta Tirkkonen / Kaupunkisuunnittelu
Kaavasuunnittelija Jukka Köykkä / Yrityspalvelut
Maisema-arkkitehti Laura Muukka / Kaupunkisuunnittelu
Suunnitteluavustaja Merja Hokkanen / Kaupunkisuunnittelu
Kaavoitusteknikko Jyrki Nieminen / Kaupunkisuunnittelu
Geotekniikkainsinööri Matti Holtari / Geotekniikka (Maaperä)
Kehitysinsinööri Paula Jääskeläinen / Kehittämisyksikkö
Kehitysinsinööri Mika Vähämaa /Kehittämisyksikkö
Liikenneinsinööri Susanna Koponen / Liikennesuunnittelu
Lupa-arkkitehti Sampo Sälevaara / Rakennusvalvonta
Rakennustutkija Susanna Paavola / Vantaan kaupunginmuseo
Suunnitteluinsinööri Antti Auvinen / Vesihuollon yleissuunnittelu
Maisema-arkkitehti Petra Tammisto / Viheralueyksikkö
Ympäristöinsinööri Krister Höglund / Ympäristökeskus
Ympäristösuunnittelija Sinikka Rantalainen / Ympäristökeskus
Asumisasioiden päällikkö Tomi Henriksson / Yrityspalvelut
Tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö / Yrityspalvelut

VANTAAN KAUPUNKI, Kaupunkisuunnittelu

Vantaalla 9.5.2016.

Asta Tirkkonen, aluearkkitehti

Jukka Köykkä, kaavasuunnittelija

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	25.04.2016
Kaavan nimi	002241 Maalinauhantie Länsimäki 91 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	12.05.2014
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002241
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	8,9167	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	8,9167

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**8,9167**	**100,0**	**36390**	**0,41**	**0,0000**	**6350**
A yhteensä	3,8872	43,6	36390	0,94	0,3177	6350
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	2,8068	31,5			0,0000	
R yhteensä						
L yhteensä	2,2227	24,9			-0,3177	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**8,9167**	**100,0**	**36390**	**0,41**	**0,0000**	**6350**
A yhteensä	3,8872	43,6	36390	0,94	0,3177	6350
AK	3,8872	100,0	36390	0,94	0,3177	6350
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	2,8068	31,5			0,0000	
V	0,0000				-2,8068	
VL	2,8068	100,0			2,8068	
R yhteensä						
L yhteensä	2,2227	24,9			-0,3177	
Kadut	0,7832	35,2			-0,1051	
Kev.liik.kadut	0,2096	9,4			0,0000	
LPA	1,2299	55,3			0,9881	
Ap	0,0000				-1,2007	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

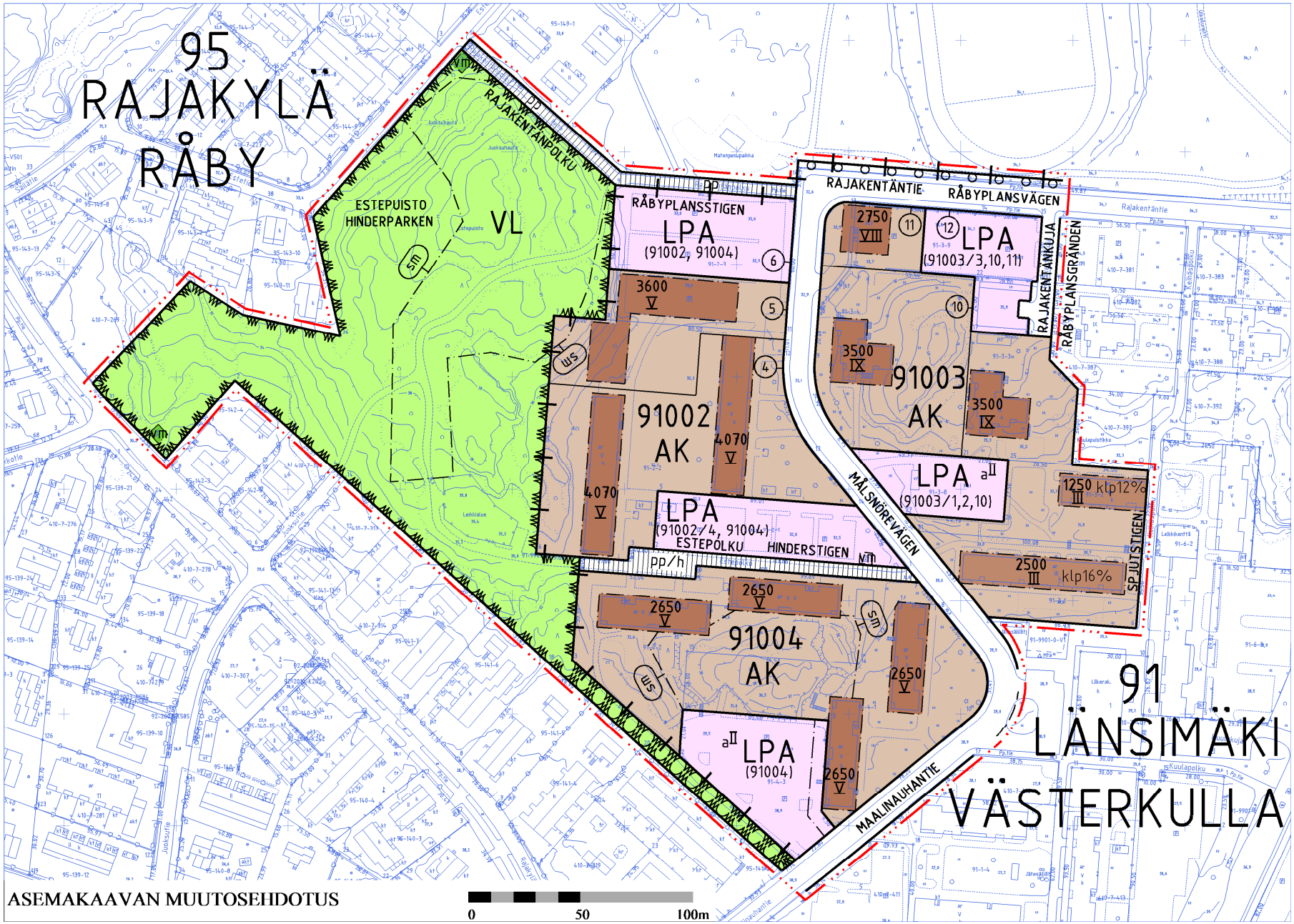
95
RAJAKYLÄ
RÅBY
ESTEPUISTO
HINDERPARKEN
VL
RAJAKENTANPOLKU
RÅBYPLANSSTIGEN
LPA
(91002, 91004)
RAJAKENTÄNTIE
RÅBYPLANSVÄGEN
LPA
(91003/3,10,11)
RAJAKENTÄNKUJA
RÅBYPLANSGRÄNDEN
2750
3600
3500
3500
91002
AK
91003
AK
4070
4070
LPA aII
(91003/1,2,10)
1250 klp12%
LPA
(91002/4, 91004)
ESTEPOLKU
HINDERSTIGEN
MÅLSNÖREVÄGEN
SPJUTSTIGEN
2500 klp16%
2650
2650
2650
91004
AK
2650
aII LPA
(91004)
MAALINAUHANTIE
91
LÄNSIMÄKI
VÄSTERKULLA
ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS
0
50
100m

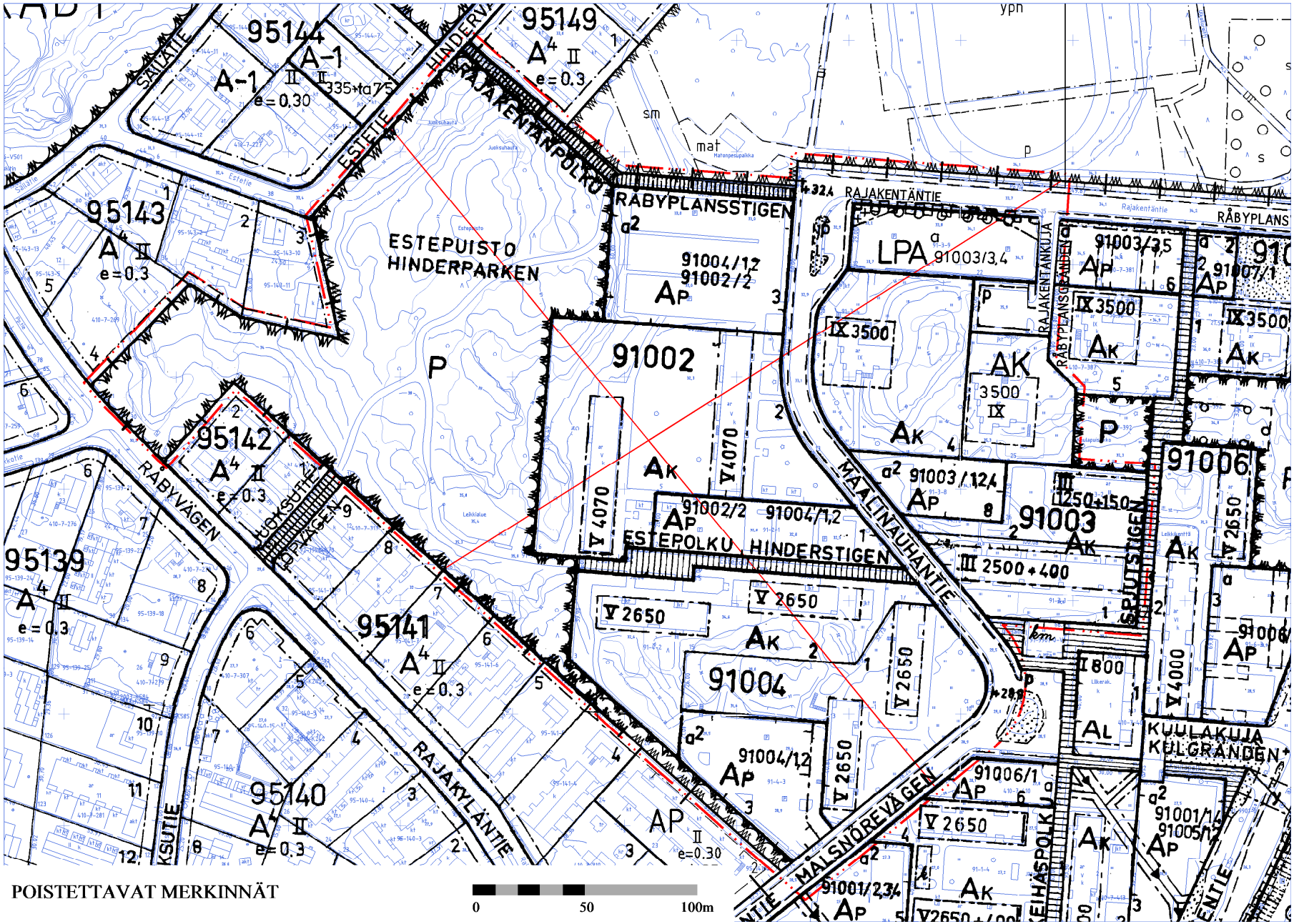

POISTETTAVAT MERKINNÄT

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot 1 / 3 Baskartbladens nummer
002241	9.5.2016	681505, 681506

Vantaan kaupunki

MAALINAUHANTIE

Asemakaavan muutos
Kaupunginosa 91, Länsimäki
Korttelit 91002, 91004 ja osa korttelia 91003 sekä katualueet.
(Kumoutuvan asemakaavan korttelit 91002, 91004 ja osa korttelia 91003 sekä katu- ja virkistysalueet.)

Tonttijako
Osa korttelia 91003.

Tonttijaon muutos
Osa korttelia 91002 ja 91003.

Kaupunginosa 95, Rajakylä
Katu- ja virkistysaluetta.

1:2000

Vanda stad

MÅLSNÖREVÄGEN

Ändring av detaljplanen
Stadsdel 91, Västerkulla
Kvarteren 91002, 91004 och del av kvartere 91003 samt gatuområdena.
(Kvarteren 91002, 91004 och del av kvarter 91003 samt gatu- och rekreations-områdena i den plan som upphävs.)

Tomtindelning
Delar av kvarteren 91003.

Ändring av tomtindelningen
Delar av kvarteren 91002 och 91003.

Stadsdel 95, Råby
Gatu- och rekreationsområde.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

— · · · — 3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

AK **Asuinkerrostalojen korttelialue.**

Asumista palvelevat yhteistilat, tekniset tilat, parvekkeiden ja terassien kiinteästi lasitetut osat sekä porrashuoneiden 15 k-m²/ porrastaso ylittävän osan saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Nämä tilat eivät mitoita autopaikkoja.

Talousrakennukset voivat sijaita myös rakennusalan ulkopuolella.

Saunoja ja teknisiä tiloja saa rakentaa sen estämättä, mitä suurimmasta sallitusta kerrosluvusta on määrätty.

Ennen 1.1.2000 rakennetuissa asuinrakennuksissa saa asemakaavassa osoitetun suurimman sallitun kerrosluvun lisäksi olla kokonaan tai pääosin maanpäällinen kerros. Niihin voidaan korttelissa 91003 kerrosluvulla III osoitetuissa asuinrakennuksissa sijoittaa asuin-, liike-, palvelu- ja työtiloja.

Väestönsuojat saa sijoittaa tonttijaon estämättä.

Jätehuolto voidaan toteuttaa korttelikohtaisesti.

Rakennukset
Julkisivujen tulee olla arkkitehtuuriltaan moderneja ja vähäeleisiä.

Maantasokerroksen julkisivu ei saa antaa umpinaista vaikutelmaa.

Sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin.

Porrashuoneiden tulee olla luonnonvaloisia.

Korttelin 91002 tontille 5 ja korttelin 91003 tontille 11 rakennettavien rakennusten tulee muodostaa rakennustavaltaan, ilmeeltään ja arkkitehtuuriltaan yhtenäinen kokonaisuus. Asuinrakennusten julkisivujen pääasiallisen materiaalin tulee olla rappaus ja kattojen on oltava ilmeeltään tasakattomaisia.

DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för flervåningshus.

Gemensamma utrymmen som betjänar boendet, tekniska utrymmen, balkongers och terassers permanent inglasade delar samt den del av trapphusen som överskrider 15 m²-vy i varje våningsplan får byggas utöver den våningsyta som anges i detaljplanen. För dessa utrymmen behöver inga bilplatser anvisas.

Ekonomibyggnaderna kan också vara belägna utanför byggnadsytan.

Bastur och tekniska utrymmen får byggas utan att det som bestämts om det största tillåtna våningstalet utgör något hinder.

I bostadsbyggnader som uppförts före 1.1.2000 får utöver det högsta tillåtna våningstalet som angetts i detaljplanen dessutom finnas ett våningsplan som helt eller till huvuddelen är beläget ovan marknivå. I dessa kan man i kvarter 91003 i de bostadsbyggnader som getts våningstalet III förlägga bostads-, affärs-, service- och arbetslokaler.

Skyddsrum får placeras utan att tomtindelningen utgör ett hinder.

Avfallshanteringen kan förverkligas inom varje enskilt kvartersområde.

Byggnader
Fasaderna ska vara moderna och sparsmakade till sin arkitektur.

Fasaden i markplanet får inte ge ett slutet intryck.

Entréerna ska framhävas med arkitektoniska medel.

Trapphusen ska ha dagsljusinsläpp.

De byggnader som uppförs på tomt 5 i kvarter 91002 och tomt 11 i kvarter 91003 ska utgöra en helhet till byggnadssätt, utseende och arkitektur. Det huvudsakliga materialet i bostadsbyggnadernas fasader ska vara puts och taken ska till sitt utseende likna plana tak.

	Kulkuväylien läheisyydessä rakennusten ensimmäisessä kerroksessa rappausalustan on oltava myös mekaanista rasitusta kestävä.	I närheten av gånglederna ska byggnadernas putsunder 2 / 3 lag på det första våningsplanet också tåla mekaniska påfrestningar.
	Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja liikennemelua vastaan on oltava vähintään 28 dB, ellei kaavamerkinnöistä ja määräyksistä muuta johdu.	Ljudisoleringen mot flyg- och trafikbuller i bostadsrummens ytterväggar ΔL ska vara minst 28 dB, ifall inte annat bestäms genom planbeteckningar och bestämmelser.
	Pihat Tonttia ei saa aidata toista asuintonttia vastaan.	**Gårdsplaner** En tomt får inte inhägnas mot en annan bostadstomt.
	Toisiinsa rajautuvilla tonteilla tulee pihojen leikki- ja oleskelualueet sekä istutukset suunnitella ja rakentaa yhtenäisesti.	På de tomter som gränsar till varandra ska gårdsplanernas lek- och vistelseområden samt planteringar planeras och anläggas på ett enhetligt sätt.
	Muuta Polkupyöräpaikkoja on varattava vähintään 1 kpl/ 30 asuntok-m², joista vähintään puolet pitää olla sääsuojatussa ja helposti käytettävässä tilassa.	**Övrigt** Cykelplatser ska reserveras minst 1 st./ 30 m²-vy, varav minst hälften måste finnas i väderskyddade och lättillgängliga utrymmen.
	Autopaikkojen vähimmäismäärät: Asunnot 1 ap/130 k-m² Liiketilat 1 ap/ 35 k-m² Toimisto-, palvelu- ja työtilat 1 ap/ 50 k-m²	Minimiantalet bilplatser: Bostäderna 1 bp/130 m²-vy Affärslokaler 1 bp/ 35 m²-vy Kontors-, service- och arbetsutrymmen 1 bp/ 50 m²-vy
VL	Lähivirkistysalue.	Område för närrekreation.
LPA	Autopaikkojen korttelialue.	Kvartersområde för bilplatser.
	Autojen säilytysrakennusten yhteyteen saa rakentaa huolto- ja teknisiä tiloja.	I anslutning till de byggnader där bilar förvaras får utrymmen för underhåll och teknik byggas.
	Alueelle saa sijoittaa jätehuollon tiloja ja keräysjärjestelmiä rakennelmineen.	I området får utrymmen för sophantering och system för insamling inklusive konstruktioner placeras.
	Maantasopysäköintialueet on erotettava muusta ympäristöstä ja yleisistä kevyen liikenteen väylistä suojaistutuksin, ja kaupunkikuvan sitä edellyttäessä puurivein, ja jäsennöitävä puu- ja pensasistutuksin.	Parkeringsområdena i markplan ska separeras från den övriga omgivningen och de allmänna lederna för gång- och cykeltrafik genom skyddande planteringar, och där stadsbilden så kräver genom trädrader, samt indelas med träd- och buskplanteringar i partier.
	Puut tulee istuttaa kantavalle kasvualustalle.	Träd ska planteras på bärande växtunderlag.
	Kaupunginosan raja.	Stadsdelsgräns.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
	Osa - alueen raja.	Gräns för delområde.
	Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.	Riktgivande gräns för område eller del av område.
④	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.	Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
9.1	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
LAN	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.
91002	Korttelin numero.	Kvartersnummer.
MAALINAUHANTIE	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.
4070	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
klp12%	Merkintä osoittaa, kuinka monta prosenttia sallitusta rakennusoikeudesta saa käyttää liike- ja palvelutiloja varten. Tilat saa rakentaa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi.	Beteckningen anger hur många procent av den tillåtna byggnadsrätten som får användas för affärs- och servicelokaler. Utrymmena får byggas utöver den tillåtna byggrätten.
III	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
	Ohjeellinen rakennusala.	Riktgivande byggnadsyta.
vm	Rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon.	Byggnadsyta där transformator får placeras.
vm	Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon.	Riktgivande byggnadsyta där transformator får placeras.
a II	Auton säilytyspaikan rakennusala, jossa roomalainen numero osoittaa autotasojen suurimman sallitun määrän.	Byggnadsyta för förvaringsplats för bil där den romerska siffran anger största tillåtna antal bilplan.
	Säilytettävä / istutettava puurivi.	Trädrad som skall bevaras / planteras.
	Katu.	Gata.
pp	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu.	För gång- och cykeltrafik reserverad gata.
pp/h	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu, jolla huoltoajo on sallittu.	För gång- och cykeltrafik reserverad gata där servicetrafik är tillåten.

(91002/4)

Suluissa olevat numerot osoittavat korttelit ja tontit, joiden autopaikkoja saa alueelle sijoittaa.

Siffrorna inom parentesen anger de tomter och kvarter vilkas bilplatser får förläggas till området. 3 / 3

sm

Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös.
Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Områdesdel, där det finns en fast fornlämning som fredats med stöd av lagen om fornminnen (295/1963).
Att gräva, täcka in, ändra, skada eller på annat vis göra åverkan på området är förbjudet enligt fornminneslagen. Över planer som berör eller anknyter till området ska utlåtande av museimyndighet begäras.

HULEVEDET

AK- ja LPA -alueita koskevia määräyksiä:

Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen sadevesijärjestelmään. Hulevesien viivytysrakenteiden tulee tyhjentyä 24 tunnin kuluessa.

Hulevedet on käsiteltävä ensisijaisesti tonttikohtaisesti avopainanteissa. Hulevesien hallinnan edellyttämät järjestelmät saavat sijaita tonttijaosta riippumatta.

DAGVATTEN

Bestämmelser som gäller AK- och LPA -områdena:

För bygglovet måste en dagvattenplan utarbetas.

På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet. Konstruktionerna för fördröjning av dagvatten bör tömmas inom 24 timmar.

Dagvattnen måste i första hand behandlas i öppna sänkor på de enskilda tomterna. De system som hanteringen av dagvatten förutsätter får vara belägna oavsett tomtindelningen.

MUUTA

Jätehuollon tilat ja keräysjärjestelmät rakennelmineen sekä aidat ja muurit on sovitettava kaupunkikuvaan ja rakennusten arkkitehtuuriin.

ÖVRIGT

Avfallshanteringsutrymmena och insamlingssystemen inklusive konstruktioner samt inhägnader och murar ska anpassas till stadsbilden och byggnadernas arkitektur.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område ska en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Aluearkkitehti / Områdesarkitekt

Mittausosasto

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Mätningsavdelningen

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Vantaalla / Vanda __.__20__

Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

Vesihuoltosuunnitelma

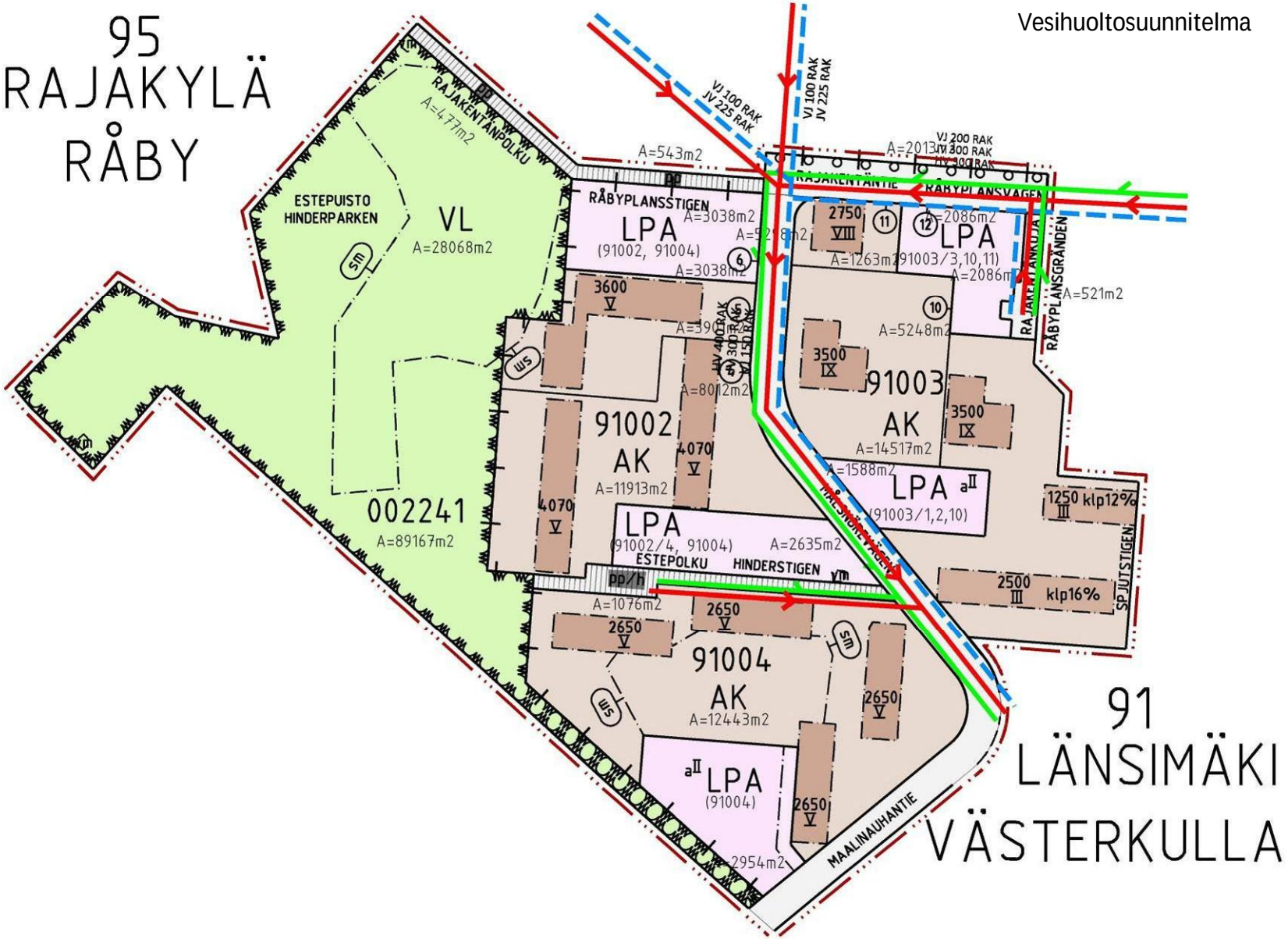

30 § **Maankäyttösopimus / Kunnallistekniikan rakentamissopimus ja esisopimus määräalan luovutuksesta / VAV Asunnot Oy / Asemakaavan muutos nro 002241**

VD/4281/10.00.01.05/2016
HP/LM-H/HW/AV-P/MVä/JB

Asemakaavan muutokseen nro 002241 liittyen Vantaan kaupunki ja VAV Asunnot Oy ovat sopineet kunnallistekniikan rakentamissopimuksessa kunnallistekniikan rakentamisesta ja kunnallistekniikan korvauksista. Esisopimuksella määräalan kaupasta varmistetaan kaavamuutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen.

VAV Asunnot Oy on hakenut asemakaavan muutosta Länsimäen (91.) kaupunginosassa omistamilleen kiinteistöille 92-91-2-2, 92-91-2-3 ja 92-91-3-9. Sopimusalue on osoitettu ohjeellisesti liitteessä nro 1.

Voimassa olevissa asemakaavoissa sopimusalue on osoitettu asuntokerrostalojen korttelialueeksi (Ak) ja autopaikkojen korttelialueeksi (Ap ja LPA), jolle rakennusoikeutta on osoitettu yhteensä 29 490 k-m^2. Asemakaavan muutosehdotuksella nro 002241 sopimusalueen kokonaisrakennusoikeudeksi tulee 35 067 k-m^2 ja käyttötarkoitus muuttuu asuinkerrostalojen (AK) korttelialueeksi ja autopaikkojen (LPA) korttelialueeksi.

Asemakaavan muutokseen nro 002241 liittyen Vantaan kaupunki ja VAV Asunnot Oy ovat sopineet **Kunnallistekniikan rakentamissopimuksessa** kunnallistekniikan rakentamisesta ja kunnallistekniikan korvauksista.

Osapuolet toteavat että sopimusaluetta palveleva kunnallistekniikka on jo rakennettu.

VAV Asunnot Oy maksaa Kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena lisääntyneestä rakennusoikeudesta yhteensä **1 031 745 €**.

Yhtiö luovuttaa Kaupungille summaltaan yhteensä 1 031 745 € kotimaisen pankkilaitoksen omavelkaisen pankkitakauksen tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisen vakuudeksi.

Maankäyttösopimuksella osapuolet sopivat asuntotuotannon hallinta- ja rahoitusmuodosta, että sopimusalueelle osoitettava uusi rakennusoikeus, yhteensä 6 350 k-m^2, on toteutettava asumisoikeusasuntoina tai vapaarahoitteisina omistusasuntoina. Mikäli Yhtiö ei täytä edellä mainittua asuntotuotannon hallinta- ja rahoitusmuotoa, se on velvollinen maksamaan kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa 100 €/k-m^2.

Esisopimuksella määräalan kaupasta varmistetaan kaavamuutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen. Esisopimuksella määräalojen kaupasta Vantaan kaupunki ja VAV Asunnot Oy sopivat seuraavaa:

Vantaan kaupunki luovuttaa VAV Asunnot Oy:lle kolmepalstaisen määräalan Vantaan kaupungin 91. kaupunginosan (Länsimäki) katualueesta 92-91-9901-0.
Palsta 1 (n. 124 m^2) muodostaa osan tulevasta asuinkerrostalojen (AK) tontista 92-91-3-10.
Palsta 2 (n. 355 m^2) muodostaa osan tulevasta asuinkerrostalojen (AK) tontista 92-91-3-11.
Palsta 3 (n. 574 m^2) muodostaa osan tulevasta autopaikkojen (LPA) tontista 92-91-3-12.
Määräala on merkitty ohjeellisesti oheiseen karttaliitteeseen.

Kauppahinta on 335 749 €.

Lopullisen kauppakirjan tekemisen edellytyksenä on, että asemakaavan muutos nro 002241 on tullut voimaan.

Kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännön 4§:n 36. kohdan mukaan maankäyttö- ja kaavoitussopimuksista päättää kaupunginhallitus.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 9.5.2016 § 19

Yrityspalvelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa VAV Asunnot Oy:n kanssa liitteenä olevan A. Kunnallistekniikan rakentamissopimuksen ja B. Esisopimuksen määräalan kaupasta,
b) kaupunki tekee ja allekirjoittaa lopullisen kauppakirjan, kun asemakaavamuutos nro 002241 on tullut voimaan,
c) oikeutetaan yrityspalvelut tekemään sopimuksiin ja lopulliseen kauppakirjaan teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 30

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) tehdä ja allekirjoittaa VAV Asunnot Oy:n kanssa liitteenä oleva A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus ja B. Esisopimus määräalan kaupasta,
b) tehdä ja allekirjoittaa lopullinen kauppakirja, kun asemakaavamuutos nro 002241 on tullut voimaan, ja
c) oikeuttaa yrityspalvelut tekemään sopimuksiin ja lopulliseen kauppakirjaan teknisluonteisia tarkennuksia.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsenet Arja Niemelä ja Sirpa Pajunen poistuivat yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Maankäyttösopimus / Kunnallistekniikan rakentamissopimus ja esisopimus määräalan kaupasta
- Sopimuksen liite 1, kartta sopimusalueesta
- Sopimuksen liite 2, kartta myytävästä määräalasta

Täytäntöönpano: maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh. 040 733 7447, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
kehitysinsinööri Mika Vähämaa puh. 09 8392 6180, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

MAANKÄYTTÖSOPIMUS / A. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISSOPIMUS JA B. ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN KAUPASTA / Asemakaavan muutos nro 002241, kaupunginosa 91, Länsimäki

A. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISSOPIMUS

1. OSAPUOLET

1.1 **Vantaan kaupunki**
Asematie 7, 01300 Vantaa
(jäljempänä Kaupunki).

1.2 **VAV Asunnot Oy**
(Y: 0640915-7),
Veturikuja 7, 01300 VANTAA
(jäljempänä Yhtiö).

2. SOPIMUKSEN TAUSTAA JA TARKOITUS

Yhtiö on hakenut asemakaavan muutosta Länsimäen (91.) kaupunginosassa omistamilleen kiinteistöille 92-91-2-2, 92-91-2-3 ja 92-91-3-9 (jäljempänä sopimusalue). Sopimusalue on osoitettu ohjeellisesti liitteessä nro 1.

Voimassa olevissa asemakaavoissa (nro 910100 ja 001120) sopimusalue on osoitettu asuntokerrostalojen korttelialueeksi (Ak) ja autopaikkojen korttelialueeksi (Ap ja LPA), jolle rakennusoikeutta on osoitettu yhteensä 29 490 k-m^2. Asemakaavan muutosehdotuksella nro 002241 sopimusalueen kokonaisrakennusoikeudeksi tulee 35 067 k-m^2 ja käyttötarkoitus muuttuu asuinkerrostalojen (AK) korttelialueeksi ja autopaikkojen (LPA) korttelialueeksi.

Kaupunki ja Yhtiö sopimusalueen omistajana sopivat tällä sopimuksella maankäyttö- ja rakennuslain 12 a luvun mukaisesti kunnallistekniikan rakentamisesta ja Yhtiön osallistumisesta asemakaavan muutosaluetta palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen kaupungille aiheuttamiin kustannuksiin. Esisopimuksella määräalan luovutuksesta varmistetaan kaavamuutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen.

3. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMINEN

Osapuolet toteavat että sopimusaluetta palveleva kunnallistekniikka on jo rakennettu.

4. OSALLISTUMINEN YHDYSKUNTARAKENTAMISEN KUSTANNUKSIIN

Yhtiö maksaa Kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten ulkoisen kunnallistekniikan korvauksena yhteensä 1 031 745 euroa.

Yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvaus erääntyy maksettavaksi heti asemakaavan muutosehdotuksen nro 002241 tultua voimaan ja maksetaan Kaupungin lähettämän erillisen laskun mukaisesti.

Yhtiö luovuttaa Kaupungille summaltaan yhteensä 1 031 745 euron kotimaisen pankkilaitoksen omavelkaisen pankkitakauksen tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisen vakuudeksi, joka kuitataan vastaanotetuksi tämän sopimuksen allekirjoitustilaisuudessa

5. ASUNTOTUOTANNON HALLINTA- JA RAHOITUSMUOTO

Sopimusalueelle osoitettava uusi rakennusoikeus, yhteensä 6 350 k-m^2, on toteutettava asumisoikeusasuntoina tai vapaarahoitteisina omistusasuntoina.

Sopimussakko

Mikäli Yhtiö ei täytä edellä mainittua asuntotuotannon hallinta- ja rahoitusmuotoa, se on velvollinen maksamaan Kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa 100 €/k-m^2.

6. VESIHUOLTOVERKOSTOON LIITTYMINEN

Sopimusalue ja sille toteutettavat uudisrakennukset maanomistaja on velvollinen liittämään kustannuksellaan HSY:n omistamaan vesihuoltoverkostoon liittymishetkellä voimassa olevin liittymisehdoin.

Kaupungilla on oikeus siirtää sopijapuolta enempää kuulematta tähän sopimukseen perustuvat vesihuoltolaitteita koskevat oikeutensa ja velvollisuutensa mahdollisesti perustettavalle julkis- tai yksityisoikeudelliselle vesihuoltoyhtymälle.

7. SOPIMUKSEN MUUTTAMINEN

Mikäli olosuhteissa tapahtuu huomattavia muutoksia, joista johtuen sopimusta on tarkistettava, sopijapuolet sitoutuvat neuvottelemaan niistä erikseen.

8. ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

Tämän sopimuksen tulkinnasta syntyvät erimielisyydet, joista sopijapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen, ratkaistaan Vantaan käräjäoikeudessa.

9. SOPIMUKSEN VELVOITTEIDEN SIIRTO KOLMANNELLE

Yhtiö sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot sopimusaluetta koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin, kaikilta niiltä osin kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä. Yhtiö sitoutuu ilmoittamaan kirjallisesti vastaisista luovutuksista kaupungille.

Yhtiö vastaa tämän sopimuksen velvoitteista siihen asti, kun kaupunki on hyväksynyt sopimusvelvoitteiden siirron luovutuksensaajalle tai sopimusvelvoitteet ovat tulleet täytetyiksi. Jos Yhtiö ei ole siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, Yhtiö vastaa tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta myös luovutetun alueen osalta.

10. SOPIMUKSEN VOIMAANTULO

Tämä sopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja molemmilla osapuolilla on oikeus vaatia sopimusehtojen täyttämistä, kun asemakaavan muutosehdotus nro 002241 on tullut voimaan.

Tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, ellei asemakaavan muutosehdotus nro 002241 ole tullut voimaan 31.12.2017 mennessä.

Mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2017 mennessä hyväksynyt asemakaavan muutosehdotuksen nro 002241, mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus siinä tapauksessa voimassa. Sen jälkeen, kun mainittu valitus on lainvoimaisesti ratkaistu ja

kaava on tullut voimaan, on molemmilla sopijapuolella oikeus vaatia tämän sopimuksen sopimusehtojen täyttämistä. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen, tämä sopimus raukeaa.

Kumpikaan sopijapuoli ei esitä tämän sopimuksen mahdollisen raukeamisen johdosta minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

B. ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN KAUPASTA

Tämän esisopimuksen perusteella sitoutuvat tämän sopimuksen allekirjoittaneet osapuolet Vantaan kaupunki (jäljempänä Kaupunki) ja VAV Asunnot Oy (Y: 0640915-7, jäljempänä Yhtiö) tekemään kohdassa B.I määriteltyjen edellytysten täyttyessä seuraavan sisältöisen kauppakirjan jäljempänä kohdassa B.II mainituista alueista ja ehdoilla sekä noudattamaan lisäksi kohdassa B.III mainittuja ehtoja.

B.I KAUPPAKIRJAN EDELLYTYKSET

Lopullisen kauppakirjan tekemisen edellytyksenä on, että asemakaavamuutosehdotus nro 002241 on tullut voimaan.

B.II KAUPPAKIRJA

Myyjä: Vantaan kaupunki
Asematie 7, 01300 Vantaa
(jäljempänä Kaupunki).

Ostaja: VAV Asunnot Oy (Y: 0640915-7
Veturikuja 7, 01300 VANTAA
(jäljempänä Yhtiö).

Luovutuksen kohde:

Kolmepalstainen määräala, n.124 m2:n (alue 1), n. 355 m2:n (alue 2) ja n. 574 m2:n (alue 3) ,Vantaan kaupungin 91. kaupunginosan (Länsimäki) katualueesta 92-91-9901-0.

Alue 1 muodostaa osan tulevasta tontista 92-91-3-10.
Alue 2 muodostaa osan tulevasta tontista 92-91-3-11.
Alue 3 muodostaa osan tulevasta tontista 92-91-3-12.

Määräala on merkitty ohjeellisesti oheiseen karttaliitteeseen (Liite 2).

Kauppakirjan ehdot:
Tämän luovutuksen kaikki ehdot on esitetty tässä luovutuskirjassa.

1. KAUPPAHINTA

Kauppahinta on kolmesataakolmekymmentäviisituhatta seitsemänsataaneljäkymmentäyhdeksän (335 749) euroa.

Kauppahinta on maksettu tilisuorituksena Kaupungin lähettämää laskua vastaan ennen kaupantekotilaisuutta ja kuitataan maksetuksi tämän kauppakirjan allekirjoituksin.

2. OMISTUS- JA HALLINTAOIKEUS

Määräalan omistus- ja hallintaoikeus siirtyy Yhtiölle tämän kauppakirjan allekirjoitushetkellä.

3. KIINNITYKSET, RASITUKSET JA MAKSUT

3.1 Kaupunki luovuttaa Määräalan kiinnityksistä tai muista niihin verrattavista rasituksista ja rasitteista vapaana.

3.2 Kaupunkivastaa niistä Määräalaan kohdistuvista veroista ja muista maksuista, joiden maksuunpanon perustana on tämän luovutuskirjan allekirjoitushetkeä edeltävä aika. Kauppakirjan allekirjoituksen jälkeen maksuista vastaa Yhtiö.

4. KOHTEESEEN TUTUSTUMINEN

Yhtiö on tarkastanut Määräalan, sen alueen ja rajat sekä tutustunut alueen maasto-olosuhteisiin. Yhtiö on verrannut näitä seikkoja Määräalasta esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Yhtiöllä ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

5. ASIAKIRJOIHIN TUTUSTUMINEN

5.1 Yhtiö on tutustunut Määräalaa koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutotodistus, rasitustodistus, kiinteistörekisterinote sekä kaavakartat ja -määräykset sekä johtokartat.

5.2 Yhtiö on tutustunut myös naapurikiinteistöä koskeviin asiakirjoihin, joita ovat kaavakartat ja -määräykset.

6. IRTAIMISTO

Tähän Kauppaan ei sisälly irtaimistoa eikä irtaimen omaisuuden luovuttamisesta ole tämän luovutuksen yhteydessä tehty eri sopimustakaan.

7. MAAPERÄ

Kaupungin tietojen mukaan Määräalalla ei aiemmin ole harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista.

Mikäli rakennettaessa kuitenkin ilmenee tarvetta pilaantuneen maaperän puhdistamiseen, Yhtiö on velvollinen välittömästi ottamaan yhteyttä Kaupunkiin, jotta tarvittavasta menettelystä voidaan sopia. Tällöin Kaupunki vastaa pilaantuneiden maa-ainesten poistamisesta aiheutuvista tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräisistä kustannuksista ja työn tekemisestä sovitaan erikseen.

B.III MUUT ESISOPIMUKSEN EHDOT

1. ESISOPIMUKSEN VOIMAANTULO

Tämä esisopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet. Lopullinen kauppakirja tehdään kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä, kun kohdassa I mainittu luovutuksen edellytys on täyttynyt.

Esisopimus lakkaa olemasta voimassa,
- kun lopullinen kauppakirja on allekirjoitettu tai
- kauppakirjan edellytykset ovat täyttymättä 31.12.2017.

Mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2017 mennessä hyväksynyt asemakaavan muutoksen nro 002241, mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus siinä tapauksessa voimassa. Sen jälkeen, kun mainittu valitus on lainvoimaisesti ratkaistu ja kaava on tullut voimaan, on molemmilla sopijapuolella oikeus vaatia tämän sopimuksen sopimusehtojen täyttämistä. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen, tämä sopimus raukeaa.

Kumpikaan osapuoli ei esitä minkäänlaisia korvausvaatimuksia siinä tapauksessa, että esisopimus lakkaa olemasta voimassa.

Tätä kunnallistekniikan rakentamissopimusta ja esisopimusta määräalan kaupasta on laadittu kolme (3) yhtäpitävää kappaletta, yksi Vantaan kaupungille, yksi VAV Asunnot Oy:lle ja yksi julkiselle kaupanvahvistajalle.

Vantaalla xxxpäivänä xxxkuuta 2016

Vantaan kaupungin
puolesta valtakirjalla

_____
<

VAV Kiinteistö Oy:n puolesta

_____
xxx
xxx

Kaupanvahvistajan todistus.

LIITE - Liite nro 1: sopimusalue
-Liite nro 2: myytävä määräala

LIITE 1

Sopimusalue (punaisella rajattu)

Asemakaavamuutosehdotus nro 002241 (päivätty 21.4.2016)

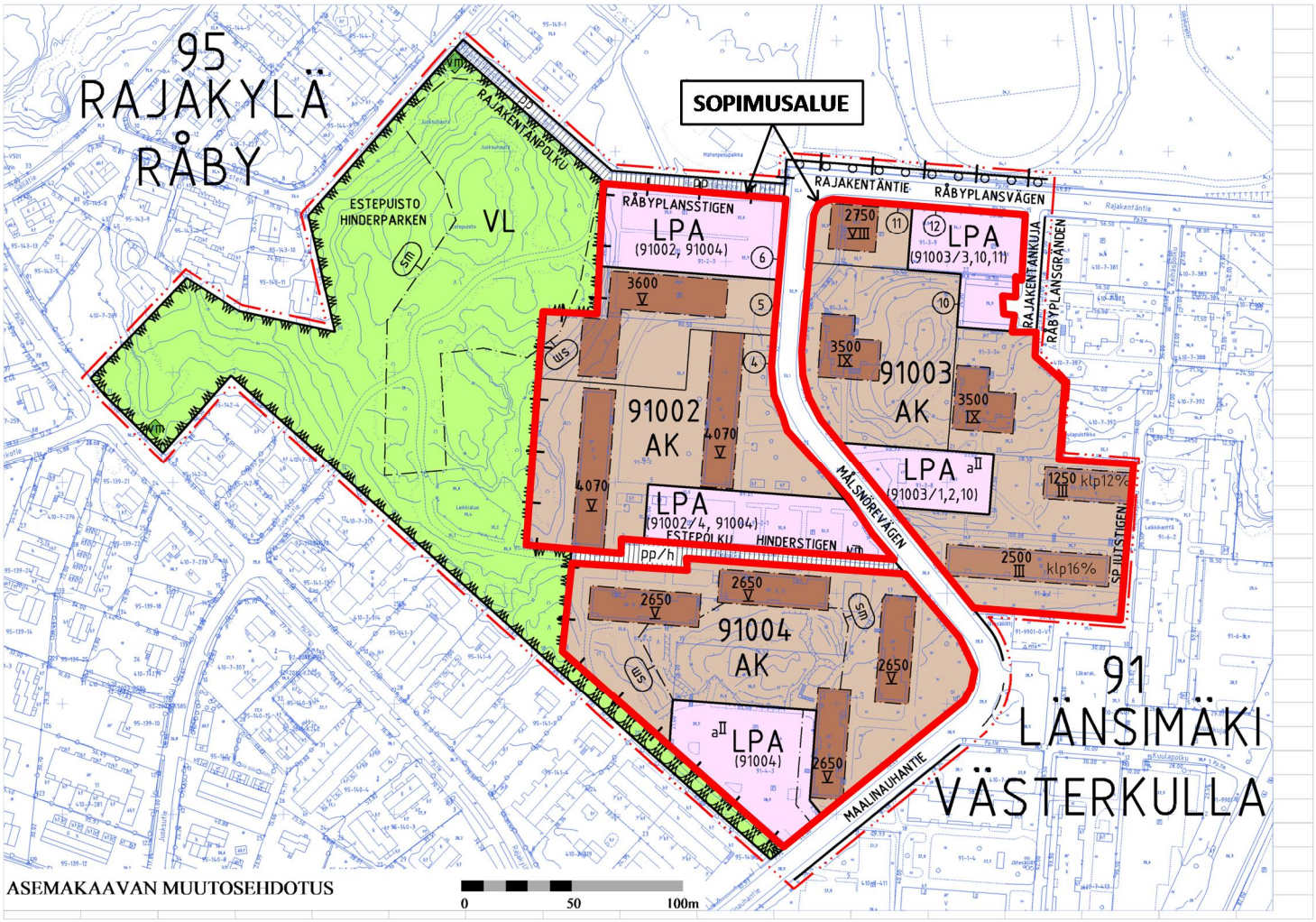

KOHTEEN SIJAINTI

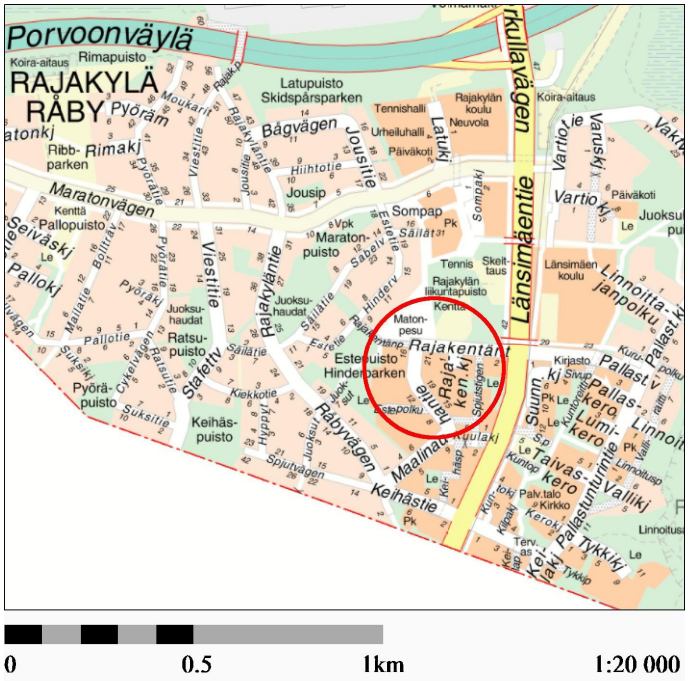

ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN KAUPASTA/ VAV

Kaupunginosa: LÄNSIMÄKI (91)

Kiinteistö: 91-9901-0 (katualue)

Alue 1: n. 124m^2 kokoinen määräala liitettäväksi tonttiin 91-003-10 (AK)

Alue 2: n. 355 m^2 kokoinen määräala liitettäväksi tonttiin 91-003-11 (AK)

Alue 3: n. 574m^2 kokoinen määräala liitettäväksi tonttiin 91-003-12 (LPA)

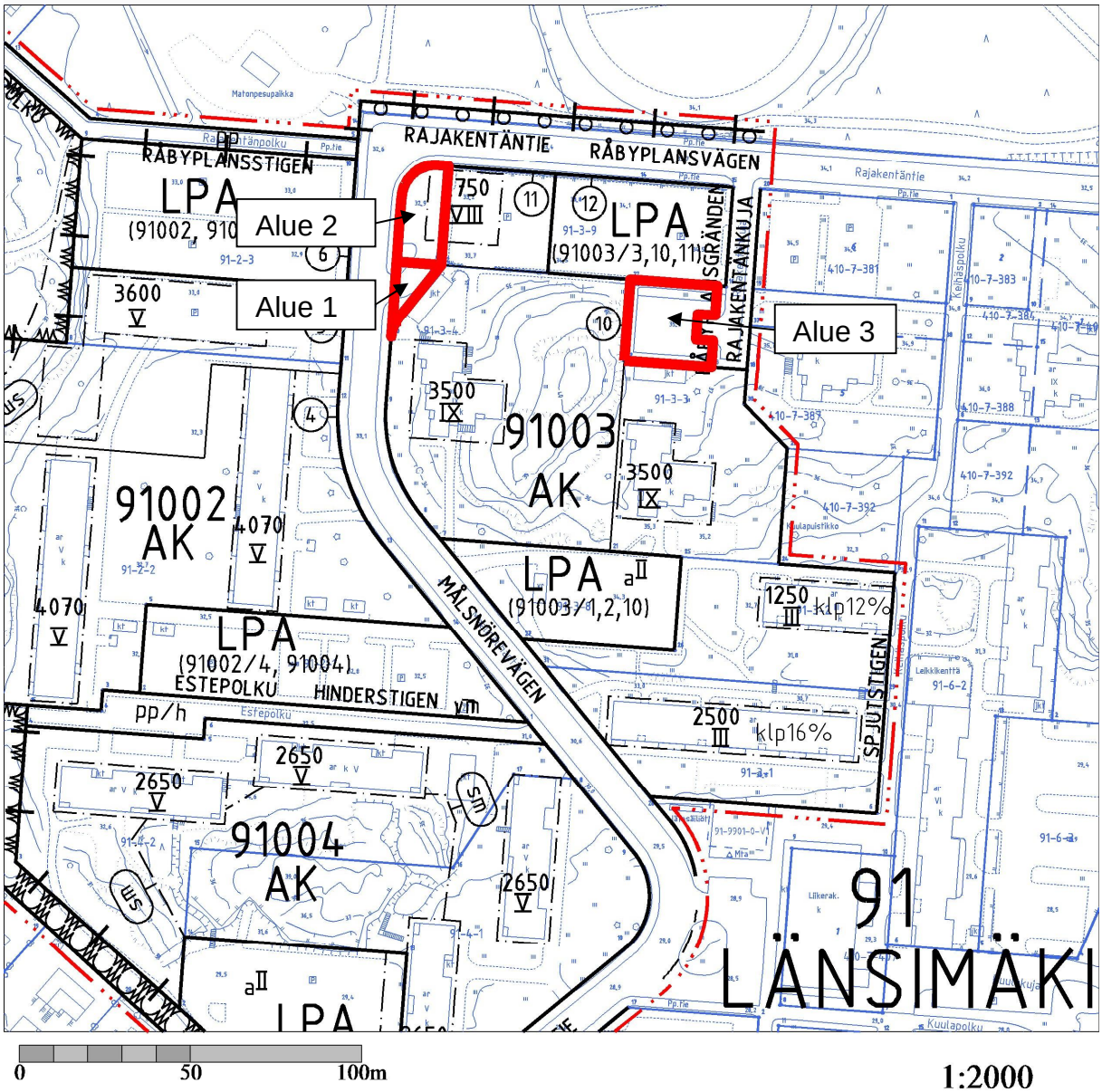

31 § **Perhepalveluiden johtajan viran täyttäminen**

VD/4842/01.01.01.01/2016

JTS/KML/LL

Perhepalveluiden johtajan virka on ollut haettavana 11. - 29.3.2016 (Helsingin Sanomat, Oikotie www.vantaa.fi ja mol.fi). Viran kelpoisuusehtona on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja riittävä johtamistaito, sekä suomen kielen hyvä ja ruotsin kielen tyydyttävä kirjallinen ja suullinen taito.

Perhepalveluiden johtajan tehtävänä on vastata psykososiaalisten palveluiden, lastensuojelun avopalveluiden, lasten sijaishuollon, aikuissosiaalityön, toimeentulotuen ja päihdepalveluiden järjestämisestä ja kehittämisestä tulosaluejohtajana.

Virkaa haki määräaikaan mennessä 17 henkilöä, joista 15 täyttävät kelpoisuusehdot. Luettelo hakijoista on esityslistan liitteenä, lisäksi hakijayhteenveto on julkaistu luottamushenkilöiden Extranetissä.

Ensimmäiseen haastatteluun kutsuttiin kuusi hakijaa, joista neljä kutsuttiin toiseen haastatteluun. Ensimmäinen haastattelu tapahtui 15.4.2016 ja haastattelijoina olivat sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtaja ja henkilöstöjohtaja.

Toinen haastattelu oli 9.5.2016 ja kaikille haastatteluun tulijoille oli annettu etukäteistehtävä: Minä perhepalveluiden muutosjohtajan. Haastattelun suorittivat poliittisten ryhmien edustajat, sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtaja ja henkilöstöjohtaja.

Henkilöarvioinnissa hakijoista oli kolme. Henkilöarvioinnin tulokset esitellään haastattelijoille ja esittelijälle 23.5.2016. Henkilöarviointien tulokset ovat kokouksessa tutustuttavana.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 31

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) suorittaa perhepalveluiden johtajan valinta,
b) todeta, että viran tehtäväkohtainen palkka on 6 680 euroa ja puhelinetu,
c) todettavaksi edellytyksenä virkasuhteen alkamiselle, että virkaan valittu toimittaa hyväksyttävän terveydenhuollon todistuksen terveydentilastaan (jos valittava ei ole Vantaan kaupungin palveluksessa) sekä
d) päätettäväksi, että virkaan valitulla on kuuden kuukauden koeaika.

Päätös:
Päätettiin
a) valita Anna Cantell-Forsbom perhepalveluiden johtajaksi,
b) todeta, että viran tehtäväkohtainen palkka on 6 680 euroa ja puhelinetu,
c) ettei terveydenhuollon todistusta tarvitse toimittaa, koska valittu on jo kaupungin palveluksessa, sekä
d) ettei virkaan valitulla ole koeaikaa, koska valittu on jo kaupungin palveluksessa.

Liitteet:
- Perhepalveluiden johtaja hakijalista maaliskuu 2016, liite

Täytäntöönpano: henkilöstökeskus

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
henkilöstöjohtaja Kirsi-Marja Lievonen puh. 040 570 5593, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Perhepalveluiden johtaja hakijat maaliskuu 2016

1. Aholainen Johanna, VTT
2. Auvinen Esa, sosionomi (ylempi amk)
3. Cantell-Forsblom Anna, KM, haastateltu 15.4.2016 ja 9.5.2016 ja henkilöarviointi
4. Halme Eeva, TTM, haastateltu 15.4.2016
5. Heiskari Pia, VTM, haastateltu 15.4.2016
6. Helander Timo, VTK (ei täytä kelpoisuusehtoa johtamiskokemuksen osalta)
7. Hoven-Korpela Nina, master i hälsofrämjande (ylempi amk)
8. Kunnas Tuija, KM (ei täytä kelpoisuusehtoa johtamiskokemuksen osalta)
9. Laine Terhi, VTT (ei halua nimeään julkisuuteen)
10. Liger Karine, YTM
11. Makkonen Mervi, VTM
12. Mäkipää Kalevi, YTM
13. Raita Katja, YTM
14. Saikkonen Anja, KTM
15. Sulavuori Maarit, VTL, haastateltu 15.4.2016 ja 9.5.2016 ja henkilöarvionti
16. Westergård Mikaela, VTM, haastateltu 15.4.2016 ja 9.5.2016 ja henkilöarviointi
17. Vilpas Jaana, VTM, haastateltu 15.4.2016 ja 9.5.2016

32 § Eron myöntäminen nuorisotoimen johtajalle

VD/4928/01.01.04.00.00/2016
EL-H/K-ML/LL

Nuorisotoimen johtaja Eija Ahola on 5.4.2016 pyytänyt eroa nuorisotoimen johtajan virasta (vak.nro 401 272) 30.6.2016 päättyvän vuorokauden lopusta lukien eläkkeelle siirtymisen takia.

Eroilmoitus on kaupunginhallituksen jäsenten nähtävissä kokousasiakirjoissa.

Kaupunginhallitus on 8.2.2016 nimennyt luottamusmiestoimikunnan arvioimaan mm. viranhaltijaorganisaation muutostarpeita. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista jättää virka vielä auki julistamatta ja palata asiaan toimikunnan työn edetessä. Virkaa voidaan hoitaa 1.7.2016 alkaen avoimen viran hoidolla.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 32

Sivistystoimen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) myöntää Eija Aholalle ero 1.7.2016 alkaen nuorisotoimen johtajan virasta, ja
b) todeta, ettei virkaa julisteta auki.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Täytäntöönpano: sivistystoimen toimiala ja henkilöstökeskus

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
henkilöstöjohtaja Kirsi-Marja Lievonen, puh. 040 570 5593, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

33 § Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus (MAL-sopimus) 2016-2019

VD/3916/00.04.00/2016
HP/LM-H/HW/LVI/THE/MSI/JB

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 2.5.2016 § 13 esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukaisen valtion ja Helsingin seudun kuntien välisen asumisen, maankäytön ja liikenteen sopimuksen 2016–2019, ja että kaupunginvaltuusto yhtyy Helsingin seudun yhteistyökokouksen 26.4.2016 päätöksiin.

Liikenne- ja viestintäministeriön vaatimuksesta kaupunginhallituksen jo hyväksymästä sopimustekstistä on Liikennepalvelut ja infrastruktuuri-kappaleesta poistettu lause ”Osapuolet pitävät tärkeänä, että Helsingin seudun liikennejärjestelmän runkona toimii edelleen kokonaisvaltaisesti järjestetty joukkoliikennejärjestelmä”.

Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen asumisen, maankäytön ja liikenteen sopimus 2016–2019 allekirjoituspöytäkirjaa tarkistettiin 10.5.2016 lisäämällä sopimuksen tulkintaa selventäviin kirjauksiin seuraava kappale: ”Todettiin, että joukkoliikenteen järjestämisestä säädetään EU-lainsäädännössä niin sanotussa palvelusopimusasetuksessa (PSA). Lausunnoilla nyt olevassa luonnoksessa hallituksen esitykseksi liikennekaareksi ei ehdoteta puuttuvan toimivaltaisten viranomaisten toimivaltuuksiin kuntien joukkoliikenteen järjestämiseksi. Viranomaisten toimintakeinot tulevat palvelusopimusasetuksesta.”

Liikenne- ja viestintäministeriö on laatinut allekirjoituspöytäkirjan liitteeksi muistion, jossa edelleen täsmennetään Liikennekaari-lakihankkeen vaikutuksia toimivaltaisten viranomaisten toimivaltuuksiin.

Sopimukseen esitetty muutos LVM:n täsmennyksineen on kaupungin kannalta parempi kuin alkuperäisestä hyväksytystä sopimuksesta poistettu kirjaus, koska muutoksen katsotaan vahvistavan HSL:n viranomaisasemaa.

MAL-sopimus on kaupunginvaltuuston hyväksyttävänä 23.5.2016. Sopimuksen tarkistamisen johdosta kaupunginhallituksen on käsiteltävä asia uudelleen ja esitettävä kaupunginvaltuustolle, että se 23.5.2016 kokouksessaan hyväksyy sopimuksen tarkistetussa muodossa.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 33

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää, että kaupunginvaltuusto 23.5.2016 kokouksessaan
a) hyväksyy liitteen mukaisen tarkistetun valtion ja Helsingin seudun kuntien välisen asumisen, maankäytön ja liikenteen sopimuksen 2016–2019, ja
b) yhtyy Helsingin seudun yhteistyökokouksen 26.4.2016 päätöksiin.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Käsittely:
Merkittiin, että maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja täydensi päätösesitystään seuraavasti:
c) Hyväksyessään tämän sopimuksen Vantaan kaupunki painottaa vuosikymmenien kuluessa kehitetyn Helsingin seudun kokonaisvaltaisen joukkoliikennejärjestelmän merkitystä seudun kilpailukyvylle, maankäytölle, asumiselle sekä kustannustehokkaalle liikennejärjestelmälle. Helsingin seudun joukkoliikennejärjestelmän yksinoikeuden turva nykyisen joukkoliikennelain ja EU:n julkisia henkilöliikennepalveluja määrittelevän palvelusopimusasetuksen (PSA) suojan kautta on olennainen edellytys allekirjoitettavan sopimuksen tavoitteiden toteutukselle ja niihin sitoutumiselle.

Päätös:
Päätetään esittää, että kaupunginvaltuusto 23.5.2016 kokouksessaan
a) hyväksyy liitteen mukaisen tarkistetun valtion ja Helsingin seudun kuntien välisen asumisen, maankäytön ja liikenteen sopimuksen 2016–2019, ja
b) yhtyy Helsingin seudun yhteistyökokouksen 26.4.2016 päätöksiin, ja

c) toteaa, että hyväksyessään tämän sopimuksen Vantaan kaupunki painottaa vuosikymmenien kuluessa kehitetyn Helsingin seudun kokonaisvaltaisen joukkoliikennejärjestelmän merkitystä seudun kilpailukyvylle, maankäytölle, asumiselle sekä kustannustehokkaalle liikennejärjestelmälle. Helsingin seudun joukkoliikennejärjestelmän yksinoikeuden turva nykyisen joukkoliikennelain ja EU:n julkisia henkilöliikennepalveluja määrittelevän palvelusopimusasetuksen (PSA) suojan kautta on olennainen edellytys allekirjoitettavan sopimuksen tavoitteiden toteutukselle ja niihin sitoutumiselle.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet
- Helsingin seudun MAL-sopimus 2016–2019 tarkistettu neuvottelutulos 10.5.2016
- Tarkistettu allekirjoituspöytäkirja 10.5.2016
- LVM:n muistio MAL-sopimukseen

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä, puh. 09 8392 9019, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

YM19/5511/2015

VALTION JA HELSINGIN SEUDUN KUNTIEN VÄLINEN MAANKÄYTÖN, ASUMISEN JA LIIKENTEEN SOPIMUS 2016–2019

Neuvottelutulos 6.4.2016
Tarkistettu 10.5.2016

VALTION JA HELSINGIN SEUDUN KUNTIEN VÄLINEN MAANKÄYTÖN, ASUMISEN JA LIIKENTEEN SOPIMUS 2016–2019

Sopijaosapuolet

Valtio: Liikenne- ja viestintäministeriö, ympäristöministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, Liikennevirasto, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (Uudenmaan ELY-keskus), Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA)

Helsingin seudun kunnat: Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula, Vantaa, Vihti

Kuntayhtymät: Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Sopimuksen tarkoitus ja tavoitteet

Sopimus perustuu valtion ja seudun kuntien yhteiseen tahtotilaan Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämisestä (MAL -sopimus). MAL-sopimuksen tavoitteena on yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän yhteensovittaminen siten, että luodaan edellytyksiä tonttitarjonnan ja asuntotuotannon merkittävälle lisäämiselle. Sopijaosapuolet sitoutuvat yhdessä edistämään sopimuksen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamista.

Sopimuksen tarkoituksena on lisätä kuntien keskinäistä sekä seudun ja valtion välistä sitoutumista yhdessä sovittuihin tavoitteisiin. Sopimuksen keskeisiä tavoitteita ovat koko toiminnallisen kaupunkiseudun eheä yhdyskuntarakenne, yhteisvastuullinen asuntopolitiikka ja toimiva liikennejärjestelmä.

Sopimuksella luodaan edellytyksiä kasvattaa Helsingin seudun asuntotuotantoa kysyntää vastaavasti. Sopimuksessa otetaan huomioon voimakkaasti kasvaneesta maahanmuutosta lisääntynyt asuntotuotantotarve ja sen vaatima tonttituotanto. Rakennettavien asuntojen hallintamuodon ja kokonaistarpeen sijoittumisessa otetaan huomioon seudun eri osien olosuhteet, tarve ja resurssit.

Maankäyttöä, asuntotuotantoa ja liikennejärjestelmää ohjataan kokonaisuutena yhdyskuntarakennetta eheyttäen ja kestävää liikkumista edistäen. Digitaalisten liikennepalvelujen syntymistä edistetään ja kehitetään erilaisilla kokeiluilla. Sähkön ja mahdollisten muiden vähäpäästöisten energiamuotojen käyttöä joukkoliikenteessä lisätään.

Helsingin seudun MAL-sopimuksen lähtökohdat

Helsingin seudun MAL-sopimus 2016–19 on jatkoa Helsingin seudun MAL-aiesopimukselle 2012–15. Sopimuksen keskeisiä lähtökohtia ovat:

- Pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelma, hallitusohjelman toimintasuunnitelma ja sen kärkihankkeet
- Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050
- Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma HLJ 2015

- Helsingin seudun asuntostrategia 2025
- Maakuntakaava ja oikeusvaikutteiset yleiskaavat

Sopijaosapuolet toteavat, että syksyllä 2014 solmittu valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen sopimus suurten infrahankkeiden tukemiseksi ja asumisen edistämiseksi on yhtenä lähtökohtana tälle sopimukselle.

Valtion ja pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa tehtävä kasvusopimus sekä valtion ja Helsingin seudun kesken mahdollisesti tehtävät muut yhteistyösopimukset sovitetaan yhteen MAL-sopimuksen 2016–19 kanssa siten, että ne kokonaisuutena vahvistavat elinkeinoelämän kasvua sekä luovat edellytyksiä MAL-sopimuksen tavoitteiden toteuttamiselle.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen toimenpiteet

Tässä sopimuskohdassa esitetään sovitut maankäytön, asumisen ja liikenteen toimenpiteet sekä osapuolten osallistuminen toimenpiteiden rahoitukseen. Toimenpiteiden toteutumista seurataan ja mitataan sopimuksen kohtien *Sopimuksen toteutumisen arviointi* ja *Sopimuksen voimassaolo, jatkotoimet, uudistaminen ja seuranta* mukaisesti. Sovitut toimenpiteet on esitetty seuraavina asiakokonaisuuksina:

- *Asuntotuotantotarpeeseen vastaaminen*
- *Maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittaminen*
- *Liikennepalvelut ja liikenneinfrastruktuuri*

Asuntotuotantotarpeeseen vastaaminen

Osapuolten yhteisenä tavoitteena koko sopimuskaudeksi on 60 000 asunnon rakentaminen Helsingin seudulla siten, että asuntotuotanto on yhteensä 13 500 asuntoa vuonna 2016 ja kasvaa vuosittain 1000 asunnolla ollen vuonna 2019 yhteensä 16 500 asuntoa. Kuntakohtaiset sitovat asuntoasemakaavojen kerrosalamäärät, asuntotuotantotavoitteet, ARA-tuotannon tavoitteet ja asumisen ja asemakaavoituksen ensisijaiset kohdealueet on esitetty liitteissä 1-3. Valtion tukeman tavallisen 40-vuotisen korkotukivuokra-asuntotuotannon, erityisryhmien vuokra-asuntotuotannon, asumisoikeusasuntotuotannon ja uuden lyhyen korkotukivuokra-asuntotuotannon tuotantotavoite on koko sopimuskaudella pääkaupunkiseudun osalta yhteensä noin 30 prosenttia pääkaupunkiseudun ja KUUMA-kunnissa yhteensä noin 20 prosenttia KUUMA-seudun kokonaistavoitteesta.

Asuntotuotannon kokonaistavoitteessa otetaan huomioon kunnan toiminnasta riippumattomat tekijät mm. talouden suhdannevaihtelu ja asuntomarkkinatilanne.

<u>Kuntien toimenpiteet</u>

Helsingin seudun kunnat sitoutuvat siihen, että koko sopimuskaudella valmistuu asuntotonttien asemakaavoja yhteensä 6,2 miljoonaa (edellisen sopimuskauden yli- ja alijäämä huomioon ottaen) kerrosalaneliömetriä (keskimäärin 1,5 milj. kem2/vuosi) ja että liitteessä 1 esitetty kuntakohtainen asuntoasemakaavoitusmäärä saavutetaan kaikissa sopimuskunnissa.

Pääkaupunkiseudun kunnat huolehtivat tontinluovutuksessaan tai maankäyttösopimuksissaan siitä, että pääkaupunkiseudun asuntotuotantotavoitteesta noin 20 prosenttia on valtion tukemaa tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa. KUUMA-kunnat

huolehtivat tontinluovutuksessaan siitä, että KUUMA-seudun asuntotuotantotavoitteesta noin 10 prosenttia on valtion tukemaa tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa. Tavallisen 40-vuotisen korkotukivuokra-asunnon tuotantotavoite sovitetaan yhteen valtion käynnistysavustusten määrän kanssa.

Ensisijaiset kohdealueet sijoittuvat yhdyskuntarakenteen, joukkoliikenteen ja palveluiden suhteen hyvin saavutettaville alueille. Kohdealueiden määrittelyssä hyödynnetään muun muassa MASU 2050 mukaisia vyöhykkeitä, HSL:n SAVU-vyöhykkeitä sekä Urban Zone-vyöhyketarkastelua.

Kunnat sitoutuvat varmistamaan markkinatilanne huomioiden ensisijaisten asuntoalueiden asemakaavojen toteuttamisedellytykset ja tonttien käyttöön saamisen tämän sopimuksen tavoitteiden ja kysynnän mukaisesti. Sitoutumisen ehtona on, että valtio on huolehtinut sille kuuluvista alueen toteuttamiseksi tarvittavista toimenpiteistä.

Valtion toimenpiteet

Valtio osoittaa tavallisille 40-vuotisille korkotukivuokra-asunnoille 10 000 euron asuntokohtaisia käynnistysavustuksia yhteensä vähintään 10 milj. euroa/vuosi sopimuksessa osoitetuille asumisen ensisijaisille kohdealueille rakennettaville asunnoille.

Valtio osoittaa kunnallistekniikka-avustusta vähintään 8 milj. euroa/vuosi sopimuksessa osoitetuille asumisen ensisijaisille kohdealueille. Painopiste kunnallistekniikka-avustusten kohdentamisessa on täydennysrakentamisessa.

Valtio vaikuttaa omistajaohjauksessaan siihen, että valtion tarpeista vapautuvat, asuntorakentamiseen soveltuvat alueet luovutetaan kohtuuhintaisesti ensisijaisesti kunnille tai toissijaisesti muulle alueen lopulliselle omistajalle. Kuntien asunto-ohjelmissaan kohtuuhintaiseen vuokra-asuntotuotantoon osoittamat tontit valtio myy ensisijaisesti asianomaiselle kunnalle ARA-hintaan.

Valtio-omisteinen A-Kruunu rakennuttaa omistukseensa tavallisia 40-vuotisia korkotuettuja ARA-vuokra-asuntoja Helsingin seudulla. Valtio myötävaikuttaa tontinluovutuksessaan siihen, että yhtiölle asetetut asuntotuotantotavoitteet toteutuvat.

ARA ottaa huomioon päätöksenteossaan sopimuksen asuntotuotantotavoitteet ja suuntaa pääosan asumisoikeusasuntojen tuesta Helsingin seudulle.

Valtion tukeman asuntotuotannon lisäämiseksi valmistellaan lainsäädäntöhanke vuokra-asuntojen rakentamiseen tarkoitetusta uudesta 10 vuoden välimallista.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittaminen

Kuntien toimenpiteet

Maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelussa syvennetään kuntien yhteistyötä. Helsingin seudun maankäyttösuunnitelmaa MASU 2050, asuntostrategiaa ja liikennejärjestelmäsuunnitelmaa HLJ toteutetaan kuntarajoista riippumattomana toiminnallisena kokonaisuutena. Helsingin seutu jatkaa maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteissuunnittelua viime sopimuskaudella tehdyltä pohjalta. Suunnitelmia tarkistettaessa otetaan huomioon MAL-sopimuksen tarkoitus ja tavoitteet. Näiden suunnitelmien valmistelusta ja sopijaosapuolten osallistumisesta valmistelun kustannuksiin sovitaan erikseen.

Pääkaupunkiseudun kunnat tekevät selvityksen maankäyttö- ja rakennuslain 46 a) §:n mukaisen yhteisen yleiskaavan aikataulusta. Seudun muiden kuntien alueille laadittavien yhteisten yleiskaavojen tarpeesta ja aikataulutuksesta tehdään selvitys sopimuskauden aikana.

Valtion toimenpiteet

Valtio ja sen aluehallintoviranomaiset edistävät sopimuksen toteuttamista oman toimivaltansa puitteissa.

Kaavoitusta ja rakentamisen lupajärjestelmiä sujuvoitetaan rakentamisen helpottamiseksi ja nopeuttamiseksi.

Lisäksi osapuolet pyrkivät vaikuttamaan pelastuslain väestönsuojanormituksen merkittävään lieventämiseen sekä asunto-osakeyhtiölain päätöksenteon helpottamiseen täydennysrakentamisen edistämiseksi muun muassa selvittämällä mahdollisuudet lain yksimielisyysvaatimusten lieventämiseen. Osapuolet edistävät puurakentamista hallitusohjelman kärkihankkeen mukaisesti.

Liikennepalvelut ja liikenneinfrastruktuuri

Osapuolet nostavat kestävien kulkutapojen palvelutasoa ja mahdollistavat tietoon perustuvien digitaalisten palvelujen syntymistä käyttäjille henkilö- ja tavaraliikenteessä.

Valtio osoittaa tukea pieniin kustannustehokkaisiin liikennehankkeisiin (ns. MAL-raha) sopimuskaudella yhteensä 15 milj. euroa ja edellyttää kuntien käyttävän vastaavan summan toimenpiteisiin. Tuesta kohdennetaan puolet pääkaupunkiseudulle ja puolet KUUMA-kuntiin. Lähtökohtana ovat HLJ 2015 laadinnan yhteydessä valmisteltu Pienet kustannustehokkaat toimet -hanke (KUHA) ja sen eri teemat (kävely ja pyöräily, joukkoliikenne ja liityntäpysäköinti, logistiikan yhteydet ja palvelut, tiivistyvän maankäytön tukeminen, meluntorjunta). Teemojen toimenpiteillä edistetään liikennejärjestelmän toimivuutta ja turvallisuutta voimakkaasti kasvavalla alueella.

Valtio osoittaa seudulle suurten kaupunkien joukkoliikennetukea 19 milj. euroa koko sopimuskaudella. Tuki osoitetaan sellaisiin kohdassa ”Osapuolet yhteistyössä edistävät” esitettyihin toimenpiteisiin, joilla edistetään yhteisten joukkoliikenteen lippu- ja maksu- sekä informaatiojärjestelmien toimivuutta ja uudistamista sekä mahdollistetaan tietoon perustuvien digitaalisten liikennepalvelujen syntymistä. Joukkoliikenteeseen kohdistuvaa rahoitusta tulee seudulle lisäksi ELY-keskuksen joukkoliikenteen määrärahasta ja lähijunaliikenteen ostoista.

Osapuolet sitoutuvat yhteistyössä toteuttamaan liityntäpysäköinti-investoinnit oheisen kustannusjaon mukaisesti. Hankeohjelma laaditaan vuoden 2016 aikana HLJ-yhteistyössä. Valtion rahoitusosuus liityntäpysäköinti-investointeihin kohdennetaan joko osana isoja kehittämishankkeita, ns. MAL-rahalla (pienet kustannustehokkaat hankkeet) tai joukkoliikenneavustuksen kautta.

Taulukko 1. Liityntäpysäköintihankkeiden kustannusjako

	Sijaintikunta	**Kohdekunta**	**Kotikunta**	**Valtio**
A1 ja A2 Seudullisesti merkittävä alue	30-50 %	10-20 %	10-20 %	30-50 %
B Paikallisesti merkittävä alue	50-70 %			30-50 %
C Pysäköintijärjestelmän kohteet ja pelkkä pyöräpysäköinti	0-100 %			0-100 %

Valtio osoittaa Raide-Jokerin toteuttamiseen vuosina 2017–2019 yhteensä 84 miljoonaa euroa, mikä vastaa 30 prosenttia varsinaisen radan hankesuunnitelman alkuperäisestä kustannusarviosta. Hankkeen tarkemmasta toteutuksesta ja siihen sisältyvästä Kehä I:n tasauksen kustannusjaosta (kustannusarvio 12 M€) sovitaan erikseen.

Pisara-radan suunnitelmien valmistuttua (alkuvuosi 2017) tehdään arvio hankkeen toteuttamisen aikataulusta ja rahoituksesta. Rahoituksen osalta hyödynnetään syksyllä 2014 tehtyä työtä (Pisararadan rahoitusmallityöryhmä).

Valtio ja kunnat pyrkivät toteuttamaan sopimuskaudella 2016–2019 Klaukkalan ohikulkutien Mt 132 (kustannusarvio 42 M€). Hankkeen kustannusjaosta sovitaan erikseen.

Liikenteen kysyntään vaikuttavan tiemaksun valmistelua jatketaan seudun ja valtion yhteistyönä. Valmistelun lähtökohtana on, että kerätyt varat voidaan käyttää seudun liikennejärjestelmän rahoittamiseen seudun yhteisesti päättämällä tavalla eikä menettely vähennä valtion pitkän aikavälin mukaista keskimääräistä liikennerahoitusta seudulla.

HLJ:n infrastruktuurin kehittämishankkeet 2016 – 2019 on esitetty liitteessä 4.

Osapuolet yhteistyössä edistävät:

- yhteentoimivan tunnistepohjaisen lippu- ja maksujärjestelmän käyttöönottoa
- reaaliaikaisen matkustajainformaation kattavuutta ja laatua, avoimen datan ja rajapintojen käyttöä sekä avoimeen sovelluskoodiin perustuvia ratkaisuja
- matkaketjujen toimivuutta kansainvälisessä ja valtakunnallisessa liikenteessä erityisesti keskeisissä solmu-/vaihtokohteissa
- Helsinki-Vantaan lentokenttäaluetta kehitetään maamme merkittävimpänä kansainvälisenä lentokenttänä
- toimivien seudullisten joukkoliikennepalvelujen toteutumista ja yhtenäisen joukkoliikennealueen muodostamista seudulle
- raskaan liikenteen pysäköintiä koskevien seudullisten linjausten laadintaa
- uusien käyttövoimien lisäämistä joukkoliikenteessä

Valtion liikenteeseen kohdistuvia rahoitusvälineitä ja tukia ohjataan kokonaisuutena, jotta vaikuttavuus paranee. Toteuttamis- ja rahoitusohjelmat sovitaan sopijaosapuolten yhteistyöprosessina osana jatkuvaa liikennejärjestelmäsuunnittelua.

Sopimuksen toteutumisen arviointi

Sopimuksen ja siinä sovittujen toimenpiteiden toteutumista arvioidaan suhteessa sovittuun tavoitetasoon sekä seudulla kokonaisuutena että kuntakohtaisesti. Toteutumista seurataan seuraavina asiakokonaisuuksina:

- Sopimuksen tarkoitus ja tavoitteet
- Asuntotuotantotarpeeseen vastaaminen
- Yhdyskuntarakenne, maankäytön ja liikenteen suunnittelu ja yhteensovittaminen, kaavoituksen ja rakentamisen sujuvoittaminen
- Liikennepalvelut ja liikenneinfrastruktuuri

Sitoutumisen ja rahoitustuen edellytykset

Valtio-osapuolen sitoutuminen sopimuksiin määritellään keväällä 2016 valtioneuvoston periaatepäätöksellä, jossa linjataan valtion tahtotila ja tuki eri sopimusmuodoille julkisen talouden suunnitelman ja talousarvion puitteissa. Valtion rahoitustoimenpiteet edellyttävät eduskunnan päätöstä.

Valtion ehtona tähän sopimukseen sitoutumiseen on, että kunta on omalta osaltaan toteuttanut sopimuksen mukaiset kunnan toimivallassa olevat toimenpiteet. Kuntien sopimukseen sitoutuminen edellyttää vastaavasti, että valtio toteuttaa tässä sopimuksessa sovitut toimenpiteet.

Sopimuksen voimassaolo, jatkotoimet, uudistaminen ja seuranta

Sopimus tulee voimaan sopijaosapuolten hyväksyttyä sen. Sopimus on voimassa vuoden 2019 loppuun.

Sopimuksen toteutumista seuraa sopijaosapuolten edustajien vuosittain kokoontuva seurantakokous, jonka valmistelusta vastaa MAL -sopimussihteeristö. Seuranta-aineiston kokoamisesta vastaa sopijaosapuolten ja seututiedon tuottajista muodostettu työryhmä. Seuranta-aineiston ylläpidosta ja koordinoinnista vastaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY), joka kokoaa muilta sopijaosapuolilta tarvittavat seurantatiedot MAL- sopimussihteeristön ohjauksessa.

Merkittävistä olosuhteiden muutoksista, erityisesti voimakkaasti kasvavasta maahanmuutosta johtuen, varaudutaan tarvittaessa vuosittaisten seurantakokouksien yhteydessä tarkistamaan sopimuksen sisältöä jäljellä olevan sopimuskauden ajaksi.

Sopijaosapuolten tavoitteena on kehittää edelleen MAL-sopimusmenettelyä sen vaikuttavuuden parantamiseksi. Ennen tämän sopimuksen voimassaoloajan päättymistä 2019 sopijaosapuolet valmistelevat uuden maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen.

ALLEKIRJOITUKSET

Liite 1	Helsingin seudun kuntakohtainen asuntotonttien asemakaavoitettava kerrosala ja asuntotuotantotavoite vuosina 2016-2019
Liite 2	Asemakaavoituksen ensisijaiset kohdealueet Helsingin seudulla vuosina 2016-2019
Liite 3	Asuntotuotannon ensisijaiset kohdealueet Helsingin seudulla vuosina 2016-2019
Liite 4	HLJ:n infrastruktuurin kehittämishankkeet 2016-2025

VALTION JA HELSINGIN SEUDUN KUNTIEN VÄLINEN MAANKÄYTÖN, ASUMISEN JA LIIKENTEEN SOPIMUS 2016–2019

Allekirjoituspöytäkirja

Aika: 6.4.2016, tarkistettu 10.5.2016
Paikka: Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, HSL/Ympäristöministeriö

1. Sopimuksesta päättäminen

Todettiin, että sopimusosapuolia edustavat MAL – neuvotteluryhmä on saavuttanut neuvottelutuloksen 6.4.2016 päivätystä valtion ja Helsingin seudun kuntien välisestä maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksesta 2016–2019 (MAL-sopimus). Kuntien ja HSL:n sitoutuminen MAL-sopimukseen edellyttää ao. hallitusten tai valtuustojen hyväksymistä ja sopijaosapuolten edustajien allekirjoitusta. Valtion tarkoituksena on tehdä sopimuksesta valtioneuvoston periaatepäätös. Valtion rahoitustoimenpiteet edellyttävät eduskunnan päätöstä.

Vuoden 2016 tavoitteiden toteutumista arvioitaessa otetaan huomioon, että valtion asuntopoliittisia tukipäätöksiä on voitu tehdä vasta allekirjoituspäivämäärästä alkaen. Tämän johdosta osa vuoden 2016 asuntohankkeista on siirtynyt eteenpäin.

2. Sopimuksen tulkintaa selventävät kirjaukset

- Todettiin, että sopimuksen toteutumista seurataan asuntotonttien kerrosalamäärien osalta sitovana. Sopimuksen asuntotuotannon kokonaistavoite ei ole kokonaisuudessaan kunnan toimivallassa. Tavoitteen toteutumiseen vaikuttaa kunnan toiminnasta riippumattomat tekijät, kuten talouden suhdannevaihtelu ja asuntomarkkinatilanne. Sopimuksen toteutumista seurataan tältä osin tavoitteellisena.

- Todetaan, että Kehärataan kuuluvan Ruskeasannan aseman tulevat toteutusvastuut on sovittu Liikenneviraston ja Vantaan kaupungin osalta näiden osapuolten sopimassa aiesopimuksessa 20.3.2012.

- Sovittujen asuntotonttien asemakaavojen kerrosalamäärien toteutumisen arvioinnissa otetaan vähentävänä tekijänä huomioon kunnan merkittävästi yli viiden vuoden tarpeen ylittävä asuntotonttireservi.

- Liitteen 2 (Asemakaavoituksen ensisijaiset kohdealueet) ja liitteen 3 (Asuntotuotannon ensisijaiset kohdealueet) rajaukset tarkistetaan erikseen sovittavassa aikataulussa.

- Todettiin, että joukkoliikenteen järjestämisestä säädetään EU-lainsäädännössä niin sanotussa palvelusopimusasetuksessa (PSA). Lausunnolla nyt olevassa luonnoksessa hallituksen esitykseksi liikennekaaresta ei ehdoteta puututtavan toimivaltaisten viranomaisten toimivaltuuksiin kuntien joukkoliikenteen järjestämiseksi. Viranomaisten toimintakeinot tulevat palvelusopimusasetuksesta.

3. Sopimuksen toteutumisen seuranta

Ympäristöministeriö (YM) sekä liikenne- ja viestintäministeriö (LVM) asettavat sopimuksessa mainitun MAL – sopimussihteeristön, johon nimetään 12 allekirjoitusosapuolia edustavaa jäsentä ja lisäksi sihteeri siten, että kunnat nimeävät sihteeristöön neljä jäsentä, YM, LVM, VM, TEM, ARA, Uudenmaan ELY – keskus, Liikennevirasto ja HSL kukin yhden jäsenen.

Sopimussihteeristön tehtävänä on valmistella sopimuksen toteutumista kuvaava yhteenveto seurantakokousta varten. Seurantakokous kutsutaan koolle vuosittain tai osapuolten niin sopiessa.

Liite: Muistio liikennekaaresta

Ympäristöministeriö

Matti Vatilo

Liikenne- ja viestintäministeriö

Risto Murto

Valtiovarainministeriö

Sari Sontag

Työ- ja elinkeinoministeriö

Petra Stenfors

Espoon kaupunki

Olli Isotalo

Helsingin kaupunki

Anni Sinnemäki

Vantaan kaupunki

Hannu Penttilä

KUUMA -kunnat

Jyrki Mattila

KUUMA -kunnat

Petri Härkönen

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA

Jarmo Linden

Liikennevirasto

Rami Metsäpelto

Uudenmaan ELY –keskus

Maarit Saari

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä

Suvi Rihtniemi

Muistio 10.5.2016/ Minna Kivimäki/ LVM

Liikennekaaresta

Joukkoliikenteen järjestämisestä säädetään EU-lainsäädännössä niin sanotussa palvelusopimusasetuksessa (PSA). EU:ssa on tunnistettu henkilöliikennemarkkinoiden merkittävä vaikutus bruttokansantuotteeseen ja lainsäädännön lähtökohtana on, että markkinoiden toimintaan puututaan vain tarpeellisilta osilta. Koska julkinen liikenne nähdään yhteiskunnan toimivuuden kannalta olennaisena palveluna, palvelusopimusasetuksessa on kuitenkin annettu toimivaltaisille joukkoliikenneviranomaisille mahdollisuus niin halutessaan varmistaa muun muassa monilukuisempien, luotettavampien, korkealaatuisempien tai edullisempien palveluiden saatavuus kuin mitä voitaisiin tarjota pelkästään markkinoiden ehdoilla. Kun viranomaiset haluavat puuttua markkinoiden toimintaan, niiden on toimittava palvelusopimusasetuksen mukaisesti.

Lausunnolla nyt olevassa luonnoksessa hallituksen esitykseksi liikennekaaresta ei ehdoteta puututtavan toimivaltaisten viranomaisten toimivaltuuksiin kuntien joukkoliikenteen järjestämiseksi. Viranomaisten toimintakeinot tulevat palvelusopimusasetuksesta.

Jatkossakin siis toimivaltaiset viranomaiset päättäisivät, miten joukkoliikenne niiden alueella järjestetään. PSA:n mukaan toimivaltaiset viranomaiset voivat maksaa korvauksia julkisen liikenteen harjoittamisesta ja/tai asettaa yksinoikeuksia tietyn alueen liikennöintiin. Asetuksen mukaan yksinoikeuden voi asettaa tietyn reitin, verkoston tai alueen liikenteen harjoittamiseen. Yksinoikeuksia asetettaessa viranomaisen on määritettävä etukäteen puolueettomalla ja avoimella tavalla yksinoikeuksien luonne ja laajuus. Näillä keinoilla toimivaltaiset viranomaiset voisivat jatkossakin halutessaan päättää järjestämänsä liikenteen ensisijaisuudesta.

Joukkoliikenteen järjestämisestä säädetään EU-lainsäädännössä niin sanotussa palvelusopimusasetuksessa (PSA). EU:ssa on tunnistettu henkilöliikennemarkkinoiden merkittävä vaikutus bruttokansantuotteeseen ja lainsäädännön lähtökohtana on, että markkinoiden toimintaan puututaan vain tarpeellisilta osilta. Koska julkinen liikenne nähdään yhteiskunnan toimivuuden kannalta olennaisena palveluna, palvelusopimusasetuksessa on kuitenkin annettu toimivaltaisille joukkoliikenneviranomaisille mahdollisuus niin halutessaan varmistaa muun muassa monilukuisempien, luotettavampien, korkealaatuisempien tai edullisempien palveluiden saatavuus kuin mitä voitaisiin tarjota pelkästään markkinoiden ehdoilla. Kun viranomaiset haluavat puuttua markkinoiden toimintaan, niiden on toimittava palvelusopimusasetuksen mukaisesti.

Lausunnolla nyt olevassa luonnoksessa hallituksen esitykseksi liikennekaaresta ei ehdoteta puututtavan toimivaltaisten viranomaisten toimivaltuuksiin kuntien joukkoliikenteen järjestämiseksi. Viranomaisten toimintakeinot tulevat palvelusopimusasetuksesta.

Jatkossakin siis toimivaltaiset viranomaiset päättäisivät, miten joukkoliikenne niiden alueella järjestetään. PSA:n mukaan toimivaltaiset viranomaiset voivat maksaa korvauksia julkisen liikenteen harjoittamisesta ja/tai asettaa yksinoikeuksia tietyn alueen liikennöintiin. Asetuksen mukaan yksinoikeuden voi asettaa tietyn reitin, verkoston tai alueen liikenteen harjoittamiseen. Yksinoikeuksia asetettaessa viranomaisen on määritettävä etukäteen puolueettomalla ja avoimella tavalla yksinoikeuksien luonne ja laajuus. Näillä keinoilla toimivaltaiset viranomaiset voisivat jatkossakin halutessaan päättää järjestämänsä liikenteen ensisijaisuudesta.

Minna Kivimäki
Osastopäällikkö, ylijohtaja / Director-General
Liikenne- ja viestintäministeriö, palveluosasto / Ministry of Transport and Communications, Services Department
s-posti/e-mail: minna.kivimaki@lvm.fi
Puh / mobile +358 29 5342013, +358 40 754 9871 Twitter @lvmfi @Kivimakim

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Tässä kokouksessa tehtyyn päätökseen, ellei pöytäkirjassa ole päätöksen osalta erikseen toisin mainittu, tyytymätön voi tehdä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus tehdään **Vantaan kaupunginhallitukselle**.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on jätettävä **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Oikaisuvaatimusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Vantaan kaupunginhallituksen osoite:

Vantaan kaupungin kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa
puhelin: (09) 8392 2184, faksinumero: (09) 8392 4163
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Tässä kokouksessa oikaisuvaatimuksen johdosta annettuihin **päätöksiin tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen voi tehdä vain oikaisuvaatimuksen tekijä, tai mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä (koskee myös oikaisuvaatimuksen hylkäävää päätöstä)
  tiedon, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Hallintovalitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa tehtyyn **päätökseen tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), kunnan jäsen, alueellinen ympäristökeskus tai muu viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa, maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia sekä rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

Poikkeus: Kun kyse on vaikutukseltaan vähäisen muun asemakaavan kuin ranta-asemakaavan muutosta koskevasta asiasta, päätökseen ei ole valitusoikeutta kunnan jäsenellä.

Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta, supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita taikka nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla, heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä taikka muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa, tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**. Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä valitusviranomaiselle **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

Kunnan jäsenen ja asemakaavan muutosta koskevissa asioissa myös asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 4. Hallintovalitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa tehtyyn **päätökseen**, jolla on päätetty käyttää etuosto-oikeutta, voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.

Valituksen saa tehdä ostaja ja etuostolain 6 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myyjä.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 5. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa

Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa tehtyyn kunnan viranomaisen (hankintayksikkö) päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä annettuun ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintayksiköllе hankintalain 81 ja 83 §:issä tarkoitetun vaatimuksen hankintaoikaisusta tai kuntalain 89 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen. Oikaisua koskevan vaatimuksen voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen voi lisäksi tehdä kunnan jäsen.

Määräaika oikaisua koskevien vaatimusten tekemiselle

Oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa siitä, kun oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

- **Asianosaisen** katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

  Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin.

  Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

- **Kunnan jäsenen** katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Hankintaoikaisun ja oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hakemukseen on merkittävä oikaisua vaativan ja kirjelmän laatijan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu ja/tai oikaisuvaatimus toimitetaan osoitteeseen

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
Asematie 7
01300 Vantaa
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 6. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista annetun lain (hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 15 §:n mukaisen kynnysarvon.

6.1 Oikaisuohje

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 81-83 §:n mukaan **hankintayksikölle** kirjallisen hankintaoikaisun. Hankintaoikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Hankintaoikaisun tekoaika

Asianosaisen on tehtävä hankintaoikaisu **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
Asematie 7, 01300 Vantaa
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

6.2 Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Julkisista hankinnoista annetun lain 86 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos:
asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai
siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.
Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 78 §:n 1 nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä **kuuden kuukauden kuluessa** hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä
valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Valituskielto

Hankintalain 102 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 86 §:n mukaisesti.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 88 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa 6.1 mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 000 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 000 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 000 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 500 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
puh. 029 56 43300
fax. 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Muutoksenhakuohje 7. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

7.1
Tässä kokouksessa tehdyistä **päätöksistä, joilla on päätetty olla käyttämättä etuosto-oikeutta**, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta tai valittamalla hakea muutosta. (Etuostolaki 22 § 2 mom.)

7.2
Tässä kokouksessa tehtyyn, **verotusta koskevan oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta** valittamalla (Verotusmenettelylaki 88 § 6 mom.).

7.3
Tässä kokouksessa tehtyyn, **hankintaoikaisua koskevaan päätökseen**, ei saa hakea muutosta.

7.4
Päätöksistä, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei kuntalain 91 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.